NOVUM TESTAMENTUM GRAECE

cum

apparatu critico

ex

editionibus et libris manu scriptis

collecto.

STUTTGART
Privilegierte Württembergische Bibelanstalt
1898.

Druck der Stuttgarter Vereins-Buchdruckerei.

ΚΑΤΑ ΜΑΘΘΑΙΟΝ

1–17: L 3, 23–38.

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ υἱοῦ Δαυεὶδ 1 1 Chr 17,11. Gn 22,18.
υἱοῦ Ἀβραάμ. Gn 21, 3.12;
Ἀβραὰμ ἐγέννησεν τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαὰκ δὲ ἐγέν- 2 25,26; 29,35; 49,10.
νησεν τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰούδαν 1 Chr 1,34.
καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, Ἰούδας δὲ ἐγέννησεν 3 1 Chr 2,5.9. Gn 38, 29.30.
τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρὰ ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρὲς Rth 4,18–22.
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑσρώμ, Ἑσρὼμ δὲ ἐγέννησεν τὸν 1 Chr 2,10 s.
Ἀράμ, ᛁἈρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμινα- 4
δὰβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ναασσών, Ναασσὼν δὲ ἐγέν-
νησεν τὸν Σαλμών, Σαλμὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν Βοὲς 5 Rth 4,13–17.
ἐκ τῆς Ῥαχάβ, Βοὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωβὴδ ἐκ τῆς
Ῥούθ, Ἰωβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεσσαί, ᛁἸεσσαὶ δὲ 6 2 Sm 12,24.
ἐγέννησεν τὸν Δαυεὶδ τὸν βασιλέα. Δαυεὶδ δὲ ἐγέν-
νησεν τὸν Σολομῶνα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, Σολομὼν 7 1 Chr 3,10–16.
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ῥοβοάμ, Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἀβιά, Ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀσάφ, ᛁἈσὰφ δὲ ἐγέν- 8
νησεν τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἰωράμ, Ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ὀζείαν, ᛁὈζείας δὲ 9
ἐγέννησεν τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἄχαζ, Ἄχαζ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἑζεκίαν, ᛁἙζεκίας δὲ 10
ἐγέννησεν τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸν
Ἀμώς, Ἀμὼς δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσείαν, ᛁἸωσείας 11
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ

R *εναγγελιον κ. Μ.* **1,3** H *Ἑσρωμ* *8 εγεννησεν 3⁰*: **h**^r + *τον Οχοζιαν, Οχοζιας δε εγεννησεν τον Ιωας, Ιωας δε εγεννησεν τον Αμασιαν, Αμασιας δε εγεννησεν* *9* H *Ιωαθάμ, Ιωαθὰμ* | H *Αχας* *9.10* H *Ἑζεκ.* *11 εγεννησεν*: **h**^r + *τον Ιωακειμ, Ιωακειμ δε εγεννησεν*

1,7 *Αβιουδ* *7.8 Ασα* *10 Αμων*

1 Chr 3,17. Esra 3,2. 12 *ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν μετ-*
οικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸν Σα-
λαθιήλ, Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ζοροβάβελ,
13 *Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιοὺδ δὲ*
ἐγέννησεν τὸν Ἐλιακείμ, Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησεν
14 *τὸν Ἀζώρ, Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Σαδώκ, Σαδὼκ*
δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἀχείμ, Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν
15 *Ἐλιούδ, Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεά-*
ζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν Μαθθάν, Μαθθὰν δὲ ἐγέν-
27,17.22. 16 *νησεν τὸν Ἰακώβ, Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν Ἰωσὴφ*
τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγό-
μενος Χριστός.
17 *Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαυεὶδ*
γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυεὶδ ἕως τῆς
μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ
ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ
γενεαὶ δεκατέσσαρες.

L 1,35. 18 *Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γένεσις οὕτως ἦν.*
μνηστευθείσης τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰω-
σήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὑρέθη ἐν γαστρὶ
19 *ἔχουσα ἐκ πνεύματος ἁγίου. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ*
αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν δειγμα-
18. 20 *τίσαι, ἐβουλήθη λάθρᾳ ἀπολῦσαι αὐτήν. ταῦτα*
δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου κατ᾽
ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσὴφ υἱὸς Δαυείδ, μὴ
φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου·
τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν
L 1,31; 2,21. Act 4,12. 21 *ἁγίου. τέξεται δὲ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα*
αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ
Is 7,14. 22 *ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν*

18 Η [ΙΗΣΟΥ] *ΧΡΙΣΤΟΥ*, **h** *χριστοῦ Ἰησοῦ* | h^r *γεννησις* *20* 𝔎 *Μαριαν*

16 Ιωσηφ, ω μνηστευθεισα παρθενος Μαριαμ εγεννησεν τον Ιησουν τον λεγομενον Χριστον

ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προ-
φήτου λέγοντος·
ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται υἱόν, 23
καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ,
*ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον **μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.***
ἐγερθεὶς δὲ [ὁ] Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν 24
ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου, καὶ παρ-
έλαβεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν 25 L 2,7.
αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν υἱόν· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰησοῦν.

Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰου- 2 L 2,1–7.
δαίας ἐν ἡμέραις Ἡρῴδου τοῦ βασιλέως, ἰδοὺ μάγοι
ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα ˡ λέ- 2 Nu 24,17.
γοντες· ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαί-
ων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ,
καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ. ἀκούσας δὲ ὁ βα- 3
σιλεὺς Ἡρῴδης ἐταράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα
μετ' αὐτοῦ, καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς 4
καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν
ποῦ ὁ Χριστὸς γεννᾶται. οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ἐν 5 Mch 5,1. J 7,42.
Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ
τοῦ προφήτου·
καὶ σύ, Βηθλεὲμ γῆ Ἰούδα, 6
οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα·
ἐκ σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος,
ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.
Τότε Ἡρῴδης λάθρα καλέσας τοὺς μάγους 7
ἠκρίβωσεν παρ' αὐτῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου
ἀστέρος, καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπεν· 8
πορευθέντες ἐξετάσατε ἀκριβῶς περὶ τοῦ παιδίου·

---

24 [ο] : R—T 25 H [οὗ] | hʳ *τον υιον [αυτης] τον πρωτοτοκον* 2,6 T *σὺ Βηθλεέμ,*

---

23 *καλεσεις* 2,4 — *παρ αυτων* 6 *B. της Ιουδαιας*

ἐπὰν δὲ εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ
9 *ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ*
βασιλέως ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ ὁ ἀστήρ, ὃν εἶδον
ἐν τῇ ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ἐστάθη
10 *ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα*
Ps 72,10.15. Is 60,6. 11 *ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. καὶ ἐλθόντες*
εἰς τὴν οἰκίαν εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς
μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ,
καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν
12 *αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. καὶ χρη-*
ματισθέντες κατ᾽ ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς Ἡρῴδην,
δι᾽ ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν.
13 *Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου*
φαίνεται κατ᾽ ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ λέγων· ἐγερθεὶς
παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ
φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω
σοι· μέλλει γὰρ Ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ
14 *ἀπολέσαι αὐτό. ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον*
καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς
Hos 11,1. 15 *Αἴγυπτον, καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἡρῴδου·*
ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ κυρίου διὰ τοῦ προ-
φήτου λέγοντος· ***ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.***
16 *Τότε Ἡρῴδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν*
μάγων ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλεν
πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν
πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω,
κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν παρὰ τῶν μάγων.
Jr 31,15. 17 *τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προ-*
φήτου λέγοντος·
Gn 35,19. 18 ***φωνὴ ἐν Ῥαμὰ ἠκούσθη,***
κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς·

---

11 τους θησ.: h[r] *τας πηρας* *13* h *κατ οναρ εφανη*
18 R *Ραμᾶ*

---

11 τον παιδα, it. 13. 14. 20. 21. *17 ρηθεν: + υπο κυριου*
18 κλαυθμος : pr *θρηνος και*

Ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς,
καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν.
Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρῴδου, ἰδοὺ ἄγγελος 19
κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ ἐν Αἰγύπτῳ
λέγων· ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν 20 Ex 4,19.
μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραήλ· τεθνή-
κασιν γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου.
ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ παιδίον καὶ τὴν μη- 21
τέρα αὐτοῦ καὶ εἰσῆλθεν εἰς γῆν Ἰσραήλ. ἀκού- 22
σας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ
τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἡρῴδου ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελ-
θεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς
τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς 23 L 1,26; 2,39.
πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν Is 11,1; 53,2.
διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται. J 1,46.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται 3 1–12: Mc 1,1–8.
Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ L 3,1–18.
τῆς Ἰουδαίας, λέγων· μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ 2 L 1,13. 4,17.
βασιλεία τῶν οὐρανῶν. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς 3 Is 40,3.
διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος· J 1,23.
φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ·
ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου,
εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.
Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ 4 2 Rg 1,8.
τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν
ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ ἦν αὐτοῦ ἀκρίδες καὶ μέλι
ἄγριον. Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα 5
καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ Ἰορ-
δάνου, καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ' 6
αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Ἰδὼν 7 23,33.
δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων ἐρχο-
μένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα εἶπεν αὐτοῖς· γεννήματα
ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελ-

---

23 T Ναζαρεθ

3,7 *βαπτισμα*: + *αυτου*

8 λούσης ὀργῆς; ποιήσατε οὖν καρπὸν ἄξιον τῆς
R 2,28.29; 4,12. 9 μετανοίας· ¹καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα
J 8,33.39. ἔχομεν τὸν Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται
ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ
L 13,7–9. 10 Ἀβραάμ. ἤδη δὲ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν
δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρ-
J 1,26.27.33. 11 πὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ἐγὼ
Act 1,5. μὲν ὑμᾶς βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ
ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μού ἐστιν, οὗ
οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς
13,30. 12 ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ
πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα
αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀπο-
θήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ.
13–17: 13 Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας
Mc 1,9–11. L 3,21.22. ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπ-
J 1,31–34. 14 τισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ διεκώλυεν αὐτὸν λέγων·
ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι, καὶ σὺ
15 ἔρχῃ πρός με; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
πρὸς αὐτόν· ἄφες ἄρτι· οὕτως γὰρ πρέπον ἐστὶν
ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. τότε ἀφίησιν
16 αὐτόν. βαπτισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εὐθὺς ἀνέβη ἀπὸ
τοῦ ὕδατος· καὶ ἰδοὺ ἠνεῴχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ
εἶδεν πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περιστεράν,
17,5. 17 ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν· καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῶν οὐ-
Is 42,1. ρανῶν λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπη-
1–11: Mc 1,12.13. τός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.
L 4,1–13. H 4,15. 4 Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ
Ex 34,28. τοῦ πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου.
1 Rg 19,8. 2 καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσεράκοντα καὶ νύκτας
Gn 8,1–7. 3 τεσσεράκοντα ὕστερον ἐπείνασεν. καὶ προσελθὼν

---

12 αποθηκην: h+ *αυτου* *15 προς αυτον*: ℵ *αυτω* | fin h[r]+ et cum baptizaretur, lumen ingens circumfulsit de aqua, ita ut timerent omnes qui advenerant. *16 ηνεωχθ.*: T *ανεωχθ.*, h+ *αυτω* *17* h *μου, ο αγαπητος εν* | T *ηυδοκησα* 4,*1* H [ο] *2* T *και τεσσερ. νυκτ.*

ὁ πειράζων εἶπεν αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, εἰπὲ
ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. ὁ δὲ ἀπο- 4 Dt 8,3.
κριθεὶς εἶπεν· γέγραπται· **οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ**
ζήσεται ὁ ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκ-
πορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. Τότε παραλαμ- 5 27,53.
βάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ
ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ 6 Ps 91,11.12.
λέγει αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν
κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι **τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐν-**
τελεῖται περὶ σοῦ καὶ ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε,
μή ποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.
ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πάλιν γέγραπται· **οὐκ ἐκ-** 7 Dt 6,16.
πειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. Πάλιν παρα- 8
λαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν,
καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ
κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, καὶ εἶπεν αὐτῷ· 9
ταῦτά σοι πάντα δώσω, ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς
μοι. τότε λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε, σατανᾶ· 10 Dt 6,13.
γέγραπται γάρ· **κύριον τὸν θεόν σου προσκυνήσεις**
καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. Τότε ἀφίησιν αὐτὸν 11 J 1,51. H 1,6.14.
ὁ διάβολος, καὶ ἰδοὺ ἄγγελοι προσῆλθον καὶ
διηκόνουν αὐτῷ.
Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη ἀνεχώρησεν 12 12–17: Mc 1,14.15.
εἰς τὴν Γαλιλαίαν. καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρὰ 13 L 4,14.15. 14,8.
ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καφαρναοὺμ τὴν παραθα-
λασσίαν ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν καὶ Νεφθαλείμ· ἵνα 14 Is 8,23; 9,1.
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου
λέγοντος·
γῆ Ζαβουλὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, 15
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ¹ **ὁ λαὸς ὁ** 16
καθήμενος ἐν σκοτίᾳ φῶς εἶδεν μέγα, καὶ τοῖς καθημέ-
νοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς.

---

3 ειπε : H ειπον   *10* υπαγε : h^{r}+ οπισω [μου]   *16* T σκοτει

---

7 ου πειρασεις

3,2. 17 *Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν·*
μετανοεῖτε· ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
18–22: Mc 1,16–20. L 5,1–11. 18 *Περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλι-*
λαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς, Σίμωνα τὸν λεγόμενον
Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλον-
τας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν θάλασσαν· ἦσαν γὰρ
13,47. Ez 47,10. 19 *ἁλεεῖς. καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ*
19,27. 20 *ποιήσω ὑμᾶς ἁλεεῖς ἀνθρώπων. οἱ δὲ εὐθέως*
21 *ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προ-*
βὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον
τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς
αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκά-
22 *λεσεν αὐτούς. οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον*
καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ.
Mc 1,39. L 4,15.44. Act 10,38. 23 *Καὶ περιῆγεν ἐν ὅλῃ τῇ Γαλιλαίᾳ, διδάσκων*
ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέ-
λιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον
Mc 6,55. 24 *καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. καὶ ἀπῆλθεν*
ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· καὶ προσ-
ήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικί-
λαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους, δαιμονι-
ζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς,
Mc 3,7.8. L 6,17–19. 25 *καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ*
ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως
καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ
c 5–7: L 6,20–49. 5 *Ἰορδάνου. Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ*
ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσῆλθαν αὐτῷ οἱ
2 *μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ*
ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων·
Is 57,15. 3 *Μακάριοι **οἱ πτωχοὶ** τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν*
ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

---

17 **h**— *μετανοειτε et γαρ* *24 συνεχομ.*: **T**+ *και*
5,*1* **H** [*αυτω*]

---

18 παραγων

μακάριοι οἱ **πενθοῦντες**, ὅτι αὐτοὶ **παρακλη-** 4 Ps 126,5. Is 61,2.
θήσονται. Ap 7,17.
μακάριοι **οἱ πραεῖς**, ὅτι αὐτοὶ **κληρονομήσουσιν** 5 Ps 37,11.
τὴν γῆν.
μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιο- 6
σύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.
μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. 7 Jc 2,13.
μακάριοι **οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ**, ὅτι αὐτοὶ τὸν 8 Ps 24,4; 51,12. 1 J 3,2.3.
θεὸν ὄψονται.
μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι [αὐτοὶ] υἱοὶ θεοῦ 9 H 12,14.
κληθήσονται.
μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι 10 1 P 3,14.
αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν 11 1 P 4,14.
καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι
ἕνεκεν ἐμοῦ. χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς 12 Jc 5,10. H 11,33—38.
ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς· οὕτως γὰρ ἐδίωξαν
τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.
Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας 13 Mc 9,50. L 14,34.35.
μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει
ἔτι εἰ μὴ βληθὲν ἔξω καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν
ἀνθρώπων. Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. 14 J 8,12.
οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη·
οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ 15 Mc 4,21.
τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει
πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς 16 E 5,8.9. 1 P 2,12.
ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν
τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν
τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον 17 3,15. R 3,31; 10,4.
ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ
πληρῶσαι. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ 18 L 16,17; 21,33.

4.5 h^r ⊣⊢ T *5.4* *9* T— [αυτοι] *11* T διωξουσιν *13* T αλα *bis*

---

11 — ψευδομενοι | εμου : δικαιοσυνης *12* προ υμων: + υπαρχοντας

ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ
μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἕως ἂν πάντα γένη-
Jo 2,10. 19 ται. ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων
τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους,
ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν·
ὃς δ᾽ ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κλη-
20 θήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. λέγω γὰρ
ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη
Ex 20,13; πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ
21,12. Lv 24,17. 21 εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἠκού-
Dt 17,8. σατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· **οὐ φονεύσεις**· ὃς
1 J 3,15. 22 δ᾽ ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. ἐγὼ δὲ
λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ τῷ
ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ·
ὃς δ᾽ ἂν εἴπῃ μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν
Mc 11,25. 23 τοῦ πυρός. ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελ-
24 φός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν
σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε πρῶ-
τον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν
6,14.15; 18,35. L 12,58.59. 25 πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ
σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ μετ᾽ αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ·
μή ποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ καὶ ὁ
κριτὴς τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ·
26 ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν
Ex 20,14. 27 ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην. Ἠκούσατε ὅτι
Iob 31,1. 28 ἐρρέθη· **οὐ μοιχεύσεις**. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι
2 P 2,14. πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι
[αὐτὴν] ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
29 εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε,

---

18 H *κερεα* | *αν* : H [*αν*] *21* R *ερρηθη, 27. 31. 33. 38. 43.*
22 αυτου 1[o] : h[r] + *εικη* | T *ραχα* *28* [*αυτην*] : R—T

18 του νομου : + **και των προφητων** *27 ερρεθη* : +
τοις αρχαιοις

ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι 18,8.9. Mc 9,43.47.
ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ Kol 3,5.
σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. καὶ εἰ ἡ δεξιά 30
σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε
ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν
μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς γέενναν
ἀπέλθῃ. Ἐρρέθη δέ· **ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα** 31 19,3–9. Dt 24,1.
αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν 32 L 16,18. 1 K 7,10.11.
ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς
λόγου πορνείας ποιεῖ αὐτὴν μοιχευθῆναι, καὶ ὃς
ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. Πάλιν 33 Ex 20,7. Lv 19,12.
ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις· **οὐκ ἐπιορκή-** Nu 30,3.
σεις, ἀποδώσεις δὲ **τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου.** 23,16–22.
ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν **τῷ** 34 Is 66,1. Act 7,49.
οὐρανῷ, ὅτι **θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ**· μήτε ἐν **τῇ** 35 Ps 48,3.
γῇ, ὅτι **ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ**· μήτε
εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι **πόλις** ἐστὶν **τοῦ** μεγάλου βα-
σιλέως· μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι οὐ 36
δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ποιῆσαι ἢ μέλαιναν.
ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὒ οὔ· τὸ δὲ περισ- 37 2 K 1,17. Jc 5,12.
σὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν. Ἠκούσατε 38 Lv 24,19.20.
ὅτι ἐρρέθη· **ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα**
ἀντὶ ὀδόντος. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι 39 J 18,22.23. Lv 19,18.
τῷ πονηρῷ· ἀλλ᾽ ὅστις σε ῥαπίζει εἰς τὴν δεξιὰν
σιαγόνα [σου], στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην· καὶ 40 1 K 6,7.
τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου
λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· καὶ ὅστις σε 41
ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ᾽ αὐτοῦ δύο. τῷ 42
αἰτοῦντί σε δός, καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανί-
σασθαι μὴ ἀποστραφῇς. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη· 43 Lv 19,18.
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν

---

32 H [*και ος εαν απολ. γαμ. μοιχ.*] *37 εστω* : h *εσται* | h[r] *τό Ναί ναί καὶ τό Οὔ οὔ* *39* [*σου*] : R—T

---

32 ος αν απολυση *39 — δεξιαν*

Ex 28, 4.5. R 12,14.20. L 23,34. Act 7,59. 44 *σου. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς*
ὑμῶν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν διωκόντων ὑμᾶς·
E 5,1. 45 *ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν*
οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ
πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους
46 *καὶ ἀδίκους. ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶν-*
τας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶ-
47 *ναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς*
ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ
Lv 19,2. 48 *καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν;* **Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς**
τέλειοι *ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν.*

6 *Προσέχετε [δὲ] τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν*
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι
αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ
2 *πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ὅταν οὖν*
ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου,
ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς
καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν
ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισ-
25,37–40. R 12,8. 3 *θὸν αὐτῶν. σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ*
4 *γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου, ὅπως*
ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ
5 *σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. Καὶ*
ὅταν προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί·
ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γω-
νίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως
φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέ-
2 Rg 4,33. 6 *χουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ,*
εἴσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν

---

46 το αυτο : h *ουτως* 6,*1* [*δε*] : T | T — *τοις* *4* T *ἡ σοῦ ελεημ. ᾖ*

---

44 υμων : + ευλογειτε τους καταρωμενους υμας, καλως ποιειτε τοις μισουσιν υμας | των : + επηρεαζοντων και 47 αδελφ. : φιλους | εθνικοι : τελωναι 6,*1 δικαιοσ. : ελεημοσυνην 5 προσευχη ουκ εση*

σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ·
καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει
σοι. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε ὥσπερ 7 Is 1,15.
οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν
εἰσακουσθήσονται. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδεν 8 32.
γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς
αἰτῆσαι αὐτόν. οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· 9 L 11,2–4.
Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
Ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου·
ἐλθάτω ἡ βασιλεία σου· 10 7,21. L 22,42.
γενηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ
ἐπὶ γῆς·
Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· 11
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ 12 14.15. 18,21–35.
ἡμεῖς ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν·
καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ 13 1 Chr 29,11–13.
ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παρα- 14
πτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν
ὁ οὐράνιος· ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις 15 Mc 11,25.26.
[τὰ παραπτώματα αὐτῶν], οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν
ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. Ὅταν δὲ 16 Is 58,5–9.
νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταὶ σκυθρω-
ποί· ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως
φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ 17
νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσ-
ωπόν σου νίψαι, ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώ- 18
ποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ
κρυφαίῳ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ
κρυφαίῳ ἀποδώσει σοι.

---

8 γαρ : H+ [ο θεος] *13* h^r+ *οτι σου εστιν η βασιλεια και η δυναμις και η δοξα εις τους αιωνας. αμην.* *15 [τα παραπτ. αυτ.]* : R—T *18* h *νηστευων τοις ανθρ.*

---

7 εθνικοι : *υποκριται* *8 αιτ. αυτ.* : *ανοιξαι το στομα* *12 αφιο(ε)μεν*

19 *Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς,*
ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται
19,21. L 12,33.34. 20 *διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν*
Kol. 3,1.2. *θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις*
ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ
21 *κλέπτουσιν· ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ*
L 11,34–36. 22 *ἔσται καὶ ἡ καρδία σου. Ὁ λύχνος τοῦ σώμα-*
τός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός. ἐὰν οὖν ᾖ ὁ ὀφθαλμός
σου ἁπλοῦς, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται·
23 *ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά*
σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ
L 16,9.13. 24 *σκότος ἐστίν, τὸ σκότος πόσον. Οὐδεὶς δύναται*
δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει
καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ
τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει· οὐ δύνασθε θεῷ δου-
25–33: L 12,22–31. 25 *λεύειν καὶ μαμωνᾷ. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ*
Ph 4,6. *μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε [ἢ τί πίητε],*
1 P 5,7. 1 T 6,6. H 13,5. *μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ*
πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύ-
10,29–31. 26 *ματος; ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ,*
ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν
εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος
τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν;
27 *τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ*
28 *τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; καὶ περὶ ἐνδύμα-*
τος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ
1 Rg 10. 29 *πῶς αὐξάνουσιν· οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν·* [1] *λέγω*
δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ
30 *περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ*
ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλό-
μενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον
31 *ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες·*

---

21 H [*και*]   *22* T— *ουν* | H *φωτινον*   *23* H *σκοτινον*
25 [*η τι πιητε*] : R—T

---

24 *ουδεις* : + *οικετης*

τί φάγωμεν; ἤ· τί πίωμεν; ἤ· τί περιβαλώμεθα;
πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν· οἶδεν γὰρ 32
ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων R 14,17.
ἁπάντων. ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν καὶ 33 1 Rg 8,13.14.
τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστε- Ps 37,4.25.
θήσεται ὑμῖν. μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον, 34 11. Ex 16,19.
ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει ἑαυτῆς· ἀρκετὸν τῇ
ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.
Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε· ἐν ᾧ γὰρ κρίματι 7 2 R 2,1. 1 K 4,5.
κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρη- Mc 4,24.
θήσεται ὑμῖν. τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν 3
τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ
ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ 4
ἀδελφῷ σου· ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἐκ τοῦ
ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἰδοὺ ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ
σου; ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ 5
σου τὴν δοκόν, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ
κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Μὴ 6 10,11
δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν, μηδὲ βάλητε τοὺς μαρ-
γαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μή ποτε
καταπατήσουσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ Mc 11,24.
στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. Αἰτεῖτε, καὶ δοθή- 7 L 11,5—13.
σεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ Jr 29,13.14.
ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, 8
καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγή-
σεται. ἢ τίς ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν αἰτήσει ὁ 9
υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; ἢ 10
καὶ ἰχθὺν αἰτήσει, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; εἰ 11 Jc 1,17.
οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ
διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦ-
σιν αὐτόν. Πάντα οὖν ὅσα ἐὰν θέλητε ἵνα 12 22,39.40. R 13,8—10.

---

33 βασ. : h[r] + *του θεου* *34 εαυτ.* : H *αὐτης* *7,4;* : T .
8 h *ανοιγεται* *9 τις* : T + *εστιν* *11* . : R ; *12 εαν* : R *αν*

7,11 — *δοματα*

ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς
ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ
προφῆται.
L 13,24. 13 Εἰσέλθατε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα
[ἡ πύλη] καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς
τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι
19,24. Act 14,22. 14 δι' αὐτῆς· ὅτι στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ
ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν
24,4.5.24. Act 20,29. 15 οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν. Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδο-
προφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύ-
μασιν προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι ἅρπαγες.
G 5,19—22. Jc 3,12. 16 ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.
μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὰς ἢ ἀπὸ
12,33. 17 τριβόλων σῦκα; οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρ-
ποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρ-
18 ποὺς πονηροὺς ποιεῖ. οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν
καρποὺς πονηροὺς ἐνεγκεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν
3,10. J 15,2.6. 19 καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν
καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
20 ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.
R 2,13. Jc 1,22.25; 2,14. 21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι κύριε κύριε, εἰσελεύσεται
εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ
θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
L 13,25—27. 1 K 13,1.2. 22 πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· κύριε
κύριε, οὐ **τῷ σῷ ὀνόματι ἐπροφητεύσαμεν**, καὶ
τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῷ
13,41; 25,41. 2 T 2,19. 23 ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν; καὶ τότε
ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων ὑμᾶς·
Ps 6,9. **ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.**
21. 24 Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τού-
τους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ φρο-

---

13 [η πυλη] : h—H *14* T [η πυλη] *17* h ποιει καλους *18* ποιειν : T ενεγκειν *21* h[r] + ⌐ ουτος εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων ⌐ *22* κυριε κυριε : h[r] + ου τω ονοματι σου εφαγομεν και [τω ονοματι σου] επιομεν, *24* H [τουτους]

νίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν
πέτραν. καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ 25
ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσαν
τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ
ἐπὶ τὴν πέτραν. καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λό- 26
γους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται
ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν
ἐπὶ τὴν ἄμμον. καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον 27 Ez 13,10.11.
οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσ-
έκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἦν ἡ
πτῶσις αὐτῆς μεγάλη.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους 28 11,1; 13,53; 19,1; 26,1. Mc 1,22. L 4,32.
τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ
αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, 29 J 7,46.
καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς αὐτῶν.

Καταβάντος δὲ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολού- 8 1–4: Mc 1,40–44. L 5,12–14.
θησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. καὶ ἰδοὺ λεπρὸς προσ- 2
ελθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς,
δύνασαί με καθαρίσαι. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα 3
ἥψατο αὐτοῦ λέγων· θέλω, καθαρίσθητι. καὶ εὐ-
θέως ἐκαθερίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. καὶ λέγει αὐτῷ 4 9,30. Mc 7,36. L 17,14. Lv 13,49; 14,2–32.
ὁ Ἰησοῦς· ὅρα μηδενὶ εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν
δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκον τὸ δῶρον ὃ προσ-
έταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.

Εἰσελθόντος δὲ αὐτοῦ εἰς Καφαρναοὺμ προσ- 5 5–13: L 7,1–10.
ῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν ¹ καὶ 6
λέγων· κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ
παραλυτικός, δεινῶς βασανιζόμενος. λέγει αὐτῷ· 7
ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἑκα- 8
τόνταρχος ἔφη· κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ
τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ

25.27 H ηλθαν *29* αυτων : h[r] ⊹ ⊣ και οι φαρισαιοι ⊢ 8,*1* T καταβαντι δε αυτω *3* R εκαθαρισθη *5.8* T εκατονταρχης

8,*4* μηδενι : + μηδεν *5* Καπερναουμ *7* εγω : pr ακολουθει μοι

9 ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι
ὑπὸ ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ᾽ ἐμαυτὸν στρατιώτας, καὶ
λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύεται, καὶ ἄλλῳ·
ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ μου· ποίησον
15,28. 10 τοῦτο, καὶ ποιεῖ. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν
καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, παρ᾽
L 13,28.29. 11 οὐδενὶ τοσαύτην πίστιν ἐν τῷ Ἰσραὴλ εὗρον. λέγω
Is 49,12; 59,19. δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ **ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν**
Ml 1,11. Ps 107,3. ἥξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν·
22,13; 24,51; 25,30. 12 οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ
σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
9,29; 15,28. 13 ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ
ἑκατοντάρχῃ· ὕπαγε, ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι.
καὶ ἰάθη ὁ παῖς ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
14—17: Mc 1,29—34. 14 Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδεν
L 4,38—41. 1 K 9,5. τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν·
15 καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ
16 πυρετός· καὶ ἠγέρθη, καὶ διηκόνει αὐτῷ. Ὀψίας
δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους
πολλούς· καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ
Is 53,4. 17 πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν· ὅπως
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέ-
γοντος· **αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν καὶ τὰς
νόσους ἐβάστασεν.**
Mc 4,35. L 8,22. 18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν
19—22: L 9,57—60. 19 ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. Καὶ προσελθὼν
εἷς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ἀκο-
2 K 8,9. 20 λουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ. καὶ λέγει αὐτῷ

---

9 εξουσ. : **H** + [τασσομενος] *10* παρ . . . Ισρ. : **T** ουδε εν τω Ισρ. τοσαυτην πιστιν *11* μετα : **h**[r] εν τοις κολποις [του] *12* εκβληθ. : **h**[r] ⊣ ⊢ **T** εξελευσονται *18* πολλ. οχλ. : **H** οχλον **h** [πολλους] οχλους

---

13 fin + και υποστρεψας ο εκατονταρχος εις τον οικον αυτου εν αυτη τη ωρα ευρεν τον παιδα υγιαινοντα *15* αυτω : αυτοις

ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. ἕτερος 21 1 Rg 19,20.
δὲ τῶν μαθητῶν εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ἐπίτρεψόν
μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα
μου. ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι, καὶ 22
ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς.
Καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς πλοῖον, ἠκολούθησαν 23 23–27: Mc 4,35–41.
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας 24 L 8,22–25.
ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπ-
τεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν.
καὶ προσελθόντες ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες· κύριε, 25
σῶσον, ἀπολλύμεθα. καὶ λέγει αὐτοῖς· τί δειλοί 26 14,31; 16,8.
ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς
ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη
μεγάλη. οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες· 27
ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ
θάλασσα αὐτῷ ὑπακούουσιν; Καὶ ἐλθόντος 28 28–34: Mc 5,1–17.
αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γαδα- L 8,26–37.
ρηνῶν ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ
τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ
ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης.
καὶ ἰδοὺ ἔκραξαν λέγοντες· τί ἡμῖν καὶ σοί, υἱὲ 29 L 4,41. 2 P 2,4.
τοῦ θεοῦ; ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι
ἡμᾶς; ἦν δὲ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων 30
πολλῶν βοσκομένη. οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν 31
αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἀπόστειλον
ἡμᾶς εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· 32
ὑπάγετε. οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθαν εἰς τοὺς
χοίρους· καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη κατὰ

---

22 T— *Ιησους* *23* *εις* : T+ *το* *28* *Γαδαρ.* : h^{r} *Γερασηνων* et *Γεργεσηνων* *32* T *απηλθον* .

---

24 *κυματων* : + *ην γαρ ο ανεμος εναντιον αυτων* *29* *υιε* : pr *Ιησου* | *βασαν.* : *απολεσαι* *31* *αποστ. ημας* : *επιτρεψον ημιν απελθειν* *32* *τ. χοιρ.* : *την αγελην των χοιρων*

τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν
33 τοῖς ὕδασιν. οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελ-
θόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ
34 τῶν δαιμονιζομένων. καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις
ἐξῆλθεν εἰς ὑπάντησιν τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν
1–8: παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.
Mc 2,1–12. L 5,17–26. 9 Καὶ ἐμβὰς εἰς πλοῖον διεπέρασεν, καὶ ἦλθεν εἰς
4,13. 2 τὴν ἰδίαν πόλιν. Καὶ ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ
παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον, καὶ ἰδὼν
ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ·
Mc 2,7. 3 θάρσει, τέκνον, ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι. καὶ
ἰδού τινες τῶν γραμματέων εἶπαν ἐν ἑαυτοῖς· οὗτος
12,25. J 2, 25. 4 βλασφημεῖ. καὶ εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις
αὐτῶν εἶπεν· ἵνα τί ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς
5 καρδίαις ὑμῶν; τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν·
ἀφίενταί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ
6 περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας —
τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ· ἔγειρε ἆρόν σου τὴν
7 κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ ἐγερθεὶς
8 ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ
ὄχλοι ἐφοβήθησαν καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν
9–13: 9 δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις. Καὶ
Mc 2,13–17. L 5,27–32. παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον καθή-
μενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Μαθθαῖον λεγόμενον,
καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς
10 ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνακει-
μένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδοὺ πολλοὶ τελῶναι καὶ
ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ
L 15,2. 11 τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες οἱ Φαρισαῖοι
ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· διὰ τί μετὰ τῶν
τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν;

---

34 τω : **hT** του **9,***8* **T** ειπον *4* **hT** ιδων *6* **hT** εγερθεις *7* **R** αὐτου *9* **T** ηκολουθει *10* **T**— και 2°

9,*8* εφοβηθ. : εθαυμασαν *9* Ματθαιον *11* εσθιει : + και πινει

ὁ δὲ ἀκούσας εἶπεν· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες 12
ἰατροῦ ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. πορευθέντες δὲ 13 Hos 6,6.
μάθετε τί ἐστιν· **ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν·** *οὐ* 1 Sm 15,22. 18,11.
γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλούς. 14–17:
Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου λέ- 14 Mc 2,18–22.
γοντες· διὰ τί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύομεν, L 5,33–38. L 18,12.
οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσιν; καὶ εἶπεν 15 J 3,29.
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμ-
φῶνος πενθεῖν ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος;
ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ
νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν. οὐδεὶς δὲ ἐπι- 16 J 1,17.
βάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ
παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται. οὐδὲ βάλ- 17
λουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ
μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ
οἱ ἀσκοὶ ἀπόλλυνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον
εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται.
Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων 18 18–26:
[εἷς] προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων ὅτι ἡ Mc 5,22–43. L 8,41–56.
θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες
τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται. καὶ ἐγερ- 19
θεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθει αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ. Καὶ ἰδοὺ γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη 20
προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ
ἱματίου αὐτοῦ· ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· ἐὰν μόνον 21 14,36.
ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι. ὁ δὲ 22
Ἰησοῦς στραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν· θάρσει,
θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ ἐσώθη

---

12 H *αλλα* *14 νηστευομεν* : h + *πολλα* *15 νυμφωνος* : h[r] ⊣ *νυμφιου* ⊢ *18* [*εις*] *προσελθ.* : R; h T *εισελθ.* | T— *οτι* *19* h *ηκολουθησεν* *22* T— *Ιησους*

---

12 ιατρων *13* fin + *εις μετανοιαν* *15 πενθ.* : *νηστευειν* | fin + *εν εκειναις ταις ημεραις* *17 ρησσει ο οινος ο νεος τους α. και ο οινος απολλυται κ. οι ασκοι* *20 ετη* : + *εχουσα εν ασθενεια*

23 ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Καὶ ἐλθὼν ὁ
Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς
αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον ἔλεγεν·
J 11,11.14.26. 24 ˡἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον ἀλλὰ
25 καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. ˡ ὅτε δὲ ἐξεβλήθη
ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησεν τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ
26 ἠγέρθη τὸ κοράσιον. καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς
27 ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ
Ἰησοῦ ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ
28 λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὸς Δαυείδ. ἐλθόντι δὲ εἰς
τὴν οἰκίαν προσῆλθαν αὐτῷ οἱ τυφλοί, καὶ λέγει
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποι-
8,13. 29 ῆσαι; λέγουσιν αὐτῷ· ναί, κύριε. τότε ἥψατο τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων· κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν
8,4. 30 γενηθήτω ὑμῖν. καὶ ἠνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφ-
θαλμοί. καὶ ἐνεβριμήθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων·
31 ὁρᾶτε, μηδεὶς γινωσκέτω. οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφή-
32 μισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. Αὐτῶν δὲ
ἐξερχομένων, ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ κωφὸν δαι-
33 μονιζόμενον. καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου
ἐλάλησεν ὁ κωφός. καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι
λέγοντες· οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ.
12,24. 34 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαι-
μονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια.

4,23. 35 Καὶ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ
τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ
θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν.
14,14. Mc 6,34. 36 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν,

---

26 h *αυτης* *27* ℵ— *αυτω* | ℵ *υιε* *28* T *προσηλθον* | h *τουτο δυναμαι* *30* T *ανεωχθησαν* *32* *αυτω* : T+ *ανθρωπον* *34* *οι . . . δαιμονια* : [H]

---

24 fin + *ειδοτες οτι απεθανεν* *29* *ομματων* *34* — vers. *35* fin + *εν τω λαω* + *και πολλοι ηκολουθησαν αυτω*

*ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι καὶ ἐριμμένοι ὡσεὶ **πρόβατα*** Nu 27,17. Ez 34,5.
μὴ ἔχοντα ποιμένα. *τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς* 37 L 10,2.
αὐτοῦ· ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι·
δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ 38
ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. Καὶ προσκα- 10 1-15: Mc 6,7-13. L 9,1-5.
λεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν
αὐτοῖς ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκ-
βάλλειν αὐτά, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ
πᾶσαν μαλακίαν. Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων 2 2-4: Mc 3,14-19.
τὰ ὀνόματά ἐστιν ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος L 6,13-16.
Πέτρος καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ Ἰάκωβος J 1,40-49.
ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ,
| Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Μαθθαῖος 3
ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ Θαδδαῖος,
| Σίμων ὁ Καναναῖος καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης ὁ 4
καὶ παραδοὺς αὐτόν. Τούτους τοὺς δώδεκα 5
ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς λέγων·
Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν
Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον 6 15,24. Act 13,46.
πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. Jr 50,6.
πορευόμενοι δὲ κηρύσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ 7 4,17. L 10,9.
βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, 8 Act 20,33.
νεκροὺς ἐγείρετε, λεπροὺς καθαρίζετε, δαιμόνια
ἐκβάλλετε· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. Μὴ 9
κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς
τὰς ζώνας ὑμῶν, μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ δύο 10 L 10,4. 1 T 5,18.
χιτῶνας μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιος γὰρ Nu 18,31.
ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ. εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν 11
ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός
ἐστιν· κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. εἰσερχό- 12 L 10,5.6.

10,*3* Θαδδ.: h^r ⊣ ⊢ T *Λεββαιος*, h^r *et* *Λεββαιος ο επικληθεις* Θαδδαιος *et* Judas Zelotes *5* T *Σαμαριτων*

---

36 εσκυλ.: εκλελυμενοι 10,*1 εξουσιαν: + κατα | μαλακ.: + εν τω λαω* *4 Κανανιτης* *6 πορ.: υπαγετε* *10 ραβδους | της τροφ.: του μισθου*

13 *μενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐτήν· καὶ*
ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθάτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν
ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς
L 10,10–12. Act 13,51; 18,6. 14 *ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. καὶ ὃς ἂν μὴ δέξηται ὑμᾶς*
μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι ἔξω
τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν
11,24. L 20,47. 15 *κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν,*
L 10,8. *ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν*
R 16,19. E 5,15. 16 *ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἰδοὺ ἐγὼ*
ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων·
17–22: *γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι*
Mc 13,9–13. 17 *ὡς αἱ περιστεραί. Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀν-*
L 21,12–17. 24,9. *θρώπων· παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια,*
24,14. *καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς·*
Act 25,23; 27,24. 18 *καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν*
L 12,11.12. 19 *ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. ὅταν*
δὲ παραδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί
λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
1 K 2,4. 20 *τί λαλήσητε· οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες,*
ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν
35. 21 *ὑμῖν. παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον*
Mch 7,6. *καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ* **ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ**
24,9.13. 22 **γονεῖς** *καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. καὶ ἔσεσθε*
μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ
16,28. 23 *ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. ὅταν δὲ*
διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς
τὴν ἑτέραν· ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε
τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ ἕως ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
L 6,40. J 13,16; 15,20. 24 *θρώπου. Οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκα-*
12,24. 25 *λον οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. ἀρκετὸν*

---

13 προς : *Ꜧ εφ* *14 των* : hT pr *εκ* *16* h *ο οφις* *21* h *επαναστησεται* *23 ετεραν* : h^r + ⊣ *καν εκ ταυτης διωκωσιν υμας φευγετε εις την αλλην* ⊢ | H [*του*] *Ισρ.*

---

12 fin + *λεγοντες ειρηνη τω οικω τουτω* *14* — *της οικιας η* *16 ακεραιοι* : *απλουστατοι* *19* — *δοθησεται . . . λαλησητε*

τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ,
καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. εἰ τὸν οἰκο-
δεσπότην Βεελζεβοὺλ ἐπεκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον
τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ. μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· 26 26–33: L 12,2–9.
οὐδὲν γάρ ἐστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφ- Mc 4,22.
θήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. ὃ λέγω 27 L 8,17.
ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς
τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. καὶ 28 Jc 4,12.
μὴ φοβεῖσθε ἀπὸ τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα,
τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβεῖσθε
δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα
ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσα- 29
ρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ
τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. ὑμῶν δὲ καὶ αἱ 30
τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν.
μὴ οὖν φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε 31 12,12.
ὑμεῖς. Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμ- 32
προσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ
ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
ὅστις δὲ ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, 33 L 9,26.
ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου
τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον 34 34–36: L 12,51–53.
βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν
εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν. ἦλθον γὰρ διχάσαι ἄν- 35 Mch 7,6.
θρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα
κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ νύμφην κατὰ τῆς
πενθερᾶς αὐτῆς, καὶ **ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ** 36
οἰκιακοὶ αὐτοῦ. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ 37 Dt 33,9.
ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ L 14,26.27.
θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος· καὶ ὃς 38 16,24.25.
οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ

---

25 **h** *τω οικοδεσποτη et τοις οικιακοις* | H *Βεεζεβουλ*
28 φοβεισθε 1° : H *φοβηθητε* | H *αποκτεινοντων* *32.33* T—
τοις *33 δε* : hT *ὁ αν*

---

25 καλουσιν *28 αποκτ. : σφαξαι* | *εις γεενναν* *31 πολλω*
37 — *αξιος* 1–2

L 17,33. J 12,25. 39 ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. ὁ εὑρὼν τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν
18,5. L 10,16. J 13,20. 40 ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν. Ὁ δεχό-
μενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος
41 δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ δεχόμενος προ-
φήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισϑὸν προφήτου
λήμψεται, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα
25,40. Mc 9,41. 42 δικαίου μισϑὸν δικαίου λήμψεται. καὶ ὃς ἂν
ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ
μόνον εἰς ὄνομα μαϑητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ
μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισϑὸν αὐτοῦ.
7,28; 13,53; 19,1; 26,1. 11 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων
τοῖς δώδεκα μαϑηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖϑεν τοῦ
διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

2–19: L. 7,18–35. 2 Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ
14,3. τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας διὰ τῶν μαϑητῶν
Ml 3,1. Dn 9,26. 3 αὐτοῦ ꜝ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον
4 προσδοκῶμεν; καὶ ἀποκριϑεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς· πορευϑέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε
Is 35,5.6; 61,1. 5 καὶ βλέπετε· **τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν** καὶ χωλοὶ περι-
πατοῦσιν, λεπροὶ καϑαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκού-
ουσιν, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται καὶ **πτωχοὶ εὐαγγελί-**
13,57; 26,31. 6 **ζονται**· καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἂν μὴ σκανδαλισϑῇ
3,1.5. 7 ἐν ἐμοί. Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ
Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου· τί ἐξήλ-
ϑατε εἰς τὴν ἔρημον ϑεάσασϑαι; κάλαμον ὑπὸ
8 ἀνέμου σαλευόμενον; ἀλλὰ τί ἐξήλϑατε ἰδεῖν;
ἄνϑρωπον ἐν μαλακοῖς ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ τὰ
μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων.
L 1,76. 9 ἀλλὰ τί ἐξήλϑατε; προφήτην ἰδεῖν; ναὶ λέγω ὑμῖν,

---

42 T εαν | απολ. τ. μισϑ. : h[r] ⊣ απolηται ο μισϑος ⊢ 11,4 H Ιωανει | 5 h— και 1° 6 T εαν 8 T εξηλϑατε; ανϑρ. ιδειν εν 9 H ναί,

---

42 ελαχιστων | ψυχρ. : ψυχρουν vl + υδατος 11,2 χριστου : Ιησου | δια : δυο 8 μαλακ. : + ιματιοις | βασιλειων

καὶ περισσότερον προφήτου. οὗτός ἐστιν περὶ οὗ 10 Ml 3,1.
γέγραπται·
ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσ-
ώπου σου,
ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς 11 13,17.
γυναικῶν μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ
μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων
αὐτοῦ ἐστιν. ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ 12 L 16,16; 13,24.
βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
βιάζεται, καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν αὐτήν. πάντες 13
γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου ἐπρο-
φήτευσαν· καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν 14 Ml 3,23. 17,10–13.
Ἠλείας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. ὁ ἔχων ὦτα ἀκουέ- 15
τω. Τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία 16
ἐστὶν παιδίοις καθημένοις ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἃ προσ-
φωνοῦντα τοῖς ἑτέροις ˡ λέγουσιν· 17 Pro 29,9.
ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε·
ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκόψασθε.
ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε πίνων, καὶ 18 3,4.
λέγουσιν· δαιμόνιον ἔχει. ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ- 19 9,14.15.
που ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέγουσιν· ἰδοὺ ἄνθρωπος
φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν.
καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῆς.
Τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο 20 20–24: L 10,12–15.
αἱ πλεῖσται δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν·
ˡ οὐαί σοι, Χοραζείν· οὐαί σοι, Βηθσαϊδάν· ὅτι εἰ 21 Jona 3,6.
ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ
γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ
μετενόησαν. πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι 22
ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ὑμῖν. καὶ 23 4,13; 8,5; 9,1. Is 14,13.15.
σύ, Καφαρναούμ, **μὴ ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ; ἕως**
ᾅδου καταβήσῃ· *ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγενήθησαν*

16 R *εταιροις* *19 εργων* : h[r] *τεκνων* *23* T *καταβιβασθηση*

12 και : + *οι* *15 ωτα* : + *ακουειν*

αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί, ἔμεινεν ἂν μέχρι
10,15. 24 τῆς σήμερον. πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων
ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ σοί.
25–27: L 10,21.22. 1 K 1,26–29. 25 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς
εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἔκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνε-
26 τῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ,
28,18. 27 ὅτι οὕτως εὐδοκία ἐγένετο ἔμπροσθέν σου. Πάντα
J 3,35; 17,2. Ph 2,9. μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς
ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατήρ, οὐδὲ τὸν
πατέρα τις ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν
12,20. Jr 31,25. 28 βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Δεῦτε πρός με
πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ
Jr 6,16. 29 ἀναπαύσω ὑμᾶς. ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς
καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πραΰς εἰμι καὶ ταπεινὸς
τῇ καρδίᾳ, καὶ **εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς**
1 J 5,3. 30 **ὑμῶν**· ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον
μου ἐλαφρόν ἐστιν.
1–8: Mc 2,23–28. L 6,1–5. 12 Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς
Dt 5,14; 23,26. σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ ἐσθίειν.
Ex 20,10. 2 οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπαν αὐτῷ· ἰδοὺ οἱ
μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν
1 Sm 21,7. 3 σαββάτῳ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἀνέγνωτε τί
ἐποίησεν Δαυεὶδ ὅτε ἐπείνασεν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ;
Lv 24,9. 4 πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς
ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγον, ὃ οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ
φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν
Nu 28,9. 5 μόνοις; ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς
σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦ-
6 σιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν; λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ
9,13. Hos 6,6. 7 μεῖζόν ἐστιν ὧδε. εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν· **ἔλεος θέλω
καὶ οὐ θυσίαν**, οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους.
8 κύριος γάρ ἐστιν τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

---

24 σοι : υμιν   12,4 *εφαγεν*

9–14: Mc 3,1–6. L 6,6–11.
Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν 9
αὐτῶν. καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος χεῖρα ἔχων ξηράν· καὶ 10 L 14,3.
ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες· εἰ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν
θεραπεύειν; ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν 11
αὐτοῖς· τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἕξει πρό-
βατον ἕν, καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν
εἰς βόθυνον, οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; πόσῳ 12 L 14,5.
οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου. ὥστε ἔξεστιν
τοῖς σάββασιν καλῶς ποιεῖν. τότε λέγει τῷ 13
ἀνθρώπῳ· ἔκτεινόν σου τὴν χεῖρα. καὶ ἐξέτεινεν,
καὶ ἀπεκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. ἐξελθόντες 14 J 5,16.
δὲ οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ,
ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς γνοὺς 15 Mc 3,7–12.
ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ πολλοί,
καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας, καὶ ἐπετίμησεν 16 8,4.
αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν· ἵνα 17 Is 42,1–4; 41,9
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου
λέγοντος·

ἰδοὺ ὁ παῖς μου ὃν ᾑρέτισα, 18 3,17.
ὁ ἀγαπητός μου ὃν εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου·
θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτόν,
καὶ κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ.
οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει, 19
οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ.
κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει 20
καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει,
ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν.
καὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. 21

22–45: Mc 3,22–30. L 11,14–26. 29–32.
Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς 22
καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν, ὥστε τὸν κω-
φὸν λαλεῖν καὶ βλέπειν. καὶ ἐξίσταντο πάντες 23
οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς

---

10 T *θεραπευσαι* *11* H *[εσται]* *18* T *ηυδοκησεν*
22 ℵ *τοτε προσηνεγκαν α. δαιμονιζομενον τυφλον κ. κωφον*

---

15 οχλοι πολλοι *22 τον : + τυφλον και*

9,34. 24 *Δαυείδ; οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον· οὗτος*
οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ
25 *ἄρχοντι τῶν δαιμονίων. εἰδὼς δὲ τὰς ἐνθυμήσεις*
αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασιλεία μερισθεῖσα
καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται, καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία
26 *μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται. καὶ εἰ*
ὁ σατανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει, ἐφ' ἑαυτὸν
ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ;
27 *καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια,*
οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ τοῦτο αὐτοὶ
1 J 8,8. 28 *κριταὶ ἔσονται ὑμῶν. εἰ δὲ ἐν πνεύματι θεοῦ*
ἐγὼ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς
Is 49,24. 29 *ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν*
εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ
ἁρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν; καὶ
Mc 9,40. 30 *τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. ὁ μὴ ὢν μετ'*
ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστιν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ
H 6,4.6; 10,26. 1 J 5,16. 31 *σκορπίζει. Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πᾶσα ἁμαρτία*
καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις, ἡ δὲ
L 12,10. 1 T 1,13. 32 *τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται. καὶ*
ὃς ἐὰν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου,
ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύ-
ματος τοῦ ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ οὔτε ἐν
7,17. 33 *τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. Ἢ ποιήσατε*
τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν,
ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ τὸν καρπὸν
αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον
34 *γινώσκεται. γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς δύνασθε*
ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ γὰρ τοῦ περισ-
35 *σεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. ὁ ἀγα-*
θὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει

24.27 H *Βεεζεβουλ* *29* T *ισχυρον, et διαρπαση; 31 αφεθησ. 1⁰* : h + *υμιν* *32 ουκ αφεθ.* : h *ου μη αφεθη*

---

25 ιδων

ἀγαθά, καὶ ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ
θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι 36
πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ λαλήσουσιν οἱ ἄνθρωποι,
ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως·
ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν 37
λόγων σου καταδικασθήσῃ.

Τότε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ τινες τῶν γραμματέων 38 16,1.
καὶ Φαρισαίων λέγοντες· διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ
σοῦ σημεῖον ἰδεῖν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· 39
γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ
σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ
τοῦ προφήτου. ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ***ἐν τῇ*** *κοιλίᾳ* 40 Iona 2,1.2.
τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, *οὕτως*
ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς
τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. ἄνδρες Νινευεῖται 41 Iona 3,5.
ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης
καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ
κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. βασί- 42 1 Rg 10,1–10.
λισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς
γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν
ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν
Σολομῶνος, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε.
Ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ 43
ἀνθρώπου, διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν
ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ εὑρίσκει. τότε λέγει· εἰς τὸν 44
οἶκόν μου ἐπιστρέψω ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ ἐλθὸν
εὑρίσκει σχολάζοντα [καὶ] σεσαρωμένον καὶ κεκοσ-
μημένον. τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' 45 2 P 2,20.
ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ,
καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα
τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. οὕτως
ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ.

Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ μήτηρ 46 46–50: Mc 3,31–35. L 8,19–21.
καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντες 13,55.

---

35 αγαθα : hT pr *τα* *44* [*και*] : T—R *46* H *ιστηκεισαν*

47 *αὐτῷ λαλῆσαι. [εἶπεν δέ τις αὐτῷ· ἰδοὺ ἡ μήτηρ*
σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασιν ζητοῦντές
L 2,49. 48 *σοι λαλῆσαι.] ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ λέγοντι*
αὐτῷ· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ
49 *ἀδελφοί μου; καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα [αὐτοῦ] ἐπὶ*
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου
R 8,29. 50 *καὶ οἱ ἀδελφοί μου· ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ*
θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός
μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

1–23: Mc 4,1–20. 13 *Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς τῆς*
L 8,4–15. 2 *οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ συνήχθη-*
σαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐτὸν εἰς
πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ
3 *τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ*
ἐν παραβολαῖς λέγων· Ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων
4 *τοῦ σπείρειν. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν*
ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθον τὰ πετεινὰ καὶ
5 *κατέφαγεν αὐτά. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη*
ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξαν-
6 *έτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς, ἡλίου δὲ ἀνα-*
τείλαντος ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν
7 *ἐξηράνθη. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ*
8 *ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. ἄλλα*
δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπόν,
9 *ὃ μὲν ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. ὁ*
10 *ἔχων ὦτα ἀκουέτω. Καὶ προσελθόντες οἱ μα-*
θηταὶ εἶπαν αὐτῷ· διὰ τί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς
11 *αὐτοῖς; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὅτι ὑμῖν δέδοται*
γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν,
25,29. Mc 4,25. L 8,18. 12 *ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. ὅστις γὰρ ἔχει, δοθήσεται*

---

[47] hR—H *49* [*αυτου*] : R—T 13,*1 της* : hT pr *εκ*
2 H *ιστηκει* *4* T *ηλθεν*, 𝔎 *ελθοντα (sine και)* *7* hT
επνιξαν *11 ειπεν* : hR+ *αυτοις* | H *οτι Υμιν*

13,*9 ωτα* : + *ακουειν, it 48*

αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις δὲ οὐκ ἔχει, καὶ
ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. διὰ τοῦτο ἐν παρα- 13 Dt 29,3.
βολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν
καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνίουσιν. καὶ ἀνα- 14 Is 6,9.10.
πληροῦται αὐτοῖς ἡ προφητεία Ἠσαΐου ἡ λέγουσα·

ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε,
καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε.
ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, 15
καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·
μή ποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς
καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν
καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν,
καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν, καὶ 16 L 10,23.24.
τὰ ὦτα [ὑμῶν] ὅτι ἀκούουσιν. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν 17
ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν
ἃ βλέπετε καὶ οὐκ εἶδαν, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ
οὐκ ἤκουσαν. Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν 18
τοῦ σπείραντος. Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς 19
βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ
ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός
ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς. ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη 20
σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ
εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν· οὐκ ἔχει δὲ 21
ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν, γενομένης
δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκαν-
δαλίζεται. ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς, οὗτός 22 6,19–34. 1 T 6,9.
ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων, καὶ ἡ μέριμνα τοῦ
αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου συνπνίγει τὸν
λόγον, καὶ ἄκαρπος γίνεται. ὁ δὲ ἐπὶ τὴν καλὴν 23

---

13 T συνιοῦσιν *16* [υμων] : T *17* T— γαρ | T ἴδαν

---

13 οτι etc: ινα βλ. μη βλεπωσιν κ. α. μη ακουσωσιν και μη συνωσιν μη ποτε επιστρεψωσιν *14* λεγουσα: + πορευθητι και ειπε τω λαω τουτω

γῆν σπαρείς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων
καὶ συνιείς, ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὃ μὲν
ἑκατόν, ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα.
36–43. 24 *Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων·*
ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ σπεί-
25 *ραντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. ἐν δὲ τῷ*
καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς
καὶ ἐπέσπειρεν ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ
26 *ἀπῆλθεν. ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ καρπὸν*
27 *ἐποίησεν, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. προσελθόντες*
δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ· κύριε,
οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ;
28 *πόθεν οὖν ἔχει ζιζάνια;* ˡ *ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς· ἐχθρὸς*
ἄνθρωπος τοῦτο ἐποίησεν. οἱ δὲ δοῦλοι αὐτῷ
λέγουσιν· θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά;
29 *ὁ δέ φησιν· οὔ, μή ποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια*
8,12. 30 *ἐκριζώσητε ἅμα αὐτοῖς τὸν σῖτον. ἄφετε συναυ-*
ξάνεσθαι ἀμφότερα ἕως τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν
καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· συλλέξατε
πρῶτον τὰ ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας
πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά, τὸν δὲ σῖτον συνα-
31.32: Mc 4,30–32. 31 *γάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου. Ἄλλην παρα-*
L 13,18.19. *βολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων· ὁμοία ἐστὶν ἡ*
βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν
Dn 4,9.18. Ez 17,23; 31,6. 32 *ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ὃ μικρό-*
Ps 104,12. *τερον μέν ἐστιν πάντων τῶν σπερμάτων, ὅταν δὲ*
αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ γίνεται
*δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν **τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ***
L 13,20.21. 33 ***καὶ κατασκηνοῖν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.*** *Ἄλλην*
παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς· ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία
τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν

---

28 H— *δουλοι* | T *λεγουσιν αυτω* *30* *εως* : T *μεχρι*, h *αχρι* vl *μεχρι* | H [*εις*] | ℋ *συναγετε* *33* H [*ελαλησ. αυτοις*]

---

31 παρεθ. : ελαλησεν

εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παραβολαῖς 34 Mc 4,33.34.
τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐδὲν ἐλάλει
αὐτοῖς· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προ- 35 Ps 78,2.
φήτου λέγοντος·

ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου,
ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς.

Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν. 36 24–30.
Καὶ προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες·
διασάφησον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων
τοῦ ἀγροῦ. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ σπείρων 37
τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ὁ 38 1 K 3,9.
δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος· τὸ δὲ καλὸν σπέρμα,
οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά
εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονηροῦ, ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας 39
αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος· ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια
αἰῶνός ἐστιν, οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. ὥσπερ 40
οὖν συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται,
οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος. ἀποστε- 41 Zph 1,3. 25,31–46.
λεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, 7,23.
καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα
τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν,
καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· 42 8,12.
ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόν-
των. τότε **οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν** ὡς ὁ ἥλιος ἐν 43 Dn 12,3.
τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. ὁ ἔχων ὦτα
ἀκουέτω. Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν 44 19,29. L 14,33. Ph 3,7.
θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄν-
θρωπος ἔκρυψεν, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει
καὶ πωλεῖ πάντα ὅσα ἔχει καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν
ἐκεῖνον. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν 45

---

35 δια : **hT+** *Ησαιου* *36* **T** *προσηλθον* | *διασαφ.* : **T** *φρασον* *44* **H—** *παντα*

---

34 ουδεν : *ουκ* *35 καταβολ.* : + *κοσμου* *44 ανθρ.* : *τις*

οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαρ-
Pro 8,10.11. 46 γαρίτας· εὑρὼν δὲ ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην
ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν
22,9.10. 47 αὐτόν. Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ
48 ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ· ἣν ὅτε ἐπληρώθη
ἀναβιβάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες
συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἄγγη, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω
25,32. 49 ἔβαλον. οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος·
ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονη-
50 ροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς
εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
51 καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Συνήκατε ταῦτα
52 πάντα; λέγουσιν αὐτῷ· ναί. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς τῇ βασι-
λείᾳ τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκο-
δεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ
καινὰ καὶ παλαιά.
53–58: Mc. 6,1–6. 53 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παρα-
L 4,15–30. 7,28; 11,1; 19,1; 26,1. 54 βολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν. καὶ ἐλθὼν εἰς
τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συνα-
γωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήσσεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν·
55 πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνάμεις; ¹ οὐχ
οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; οὐχ ἡ μήτηρ
αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
J 7,15.52. 56 Ἰάκωβος καὶ Ἰωσὴφ καὶ Σίμων καὶ Ἰούδας; καὶ
αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσιν;
J 4,44. 57 πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα; ¹ καὶ ἐσκανδαλίζοντο
ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ ἔστιν
προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι καὶ ἐν τῇ

---

45 𝔎— ανθρωπω *52 ειπεν* : h *λεγει* *55 Ιωσηφ* : h[r] *Ιωσης et Ιωαννης* *57 τη* 1° : hT+ *ιδια*

---

46 πεπραχ. : *επωλησεν* *48 καλλιστα* *49 αιωνος* : *κοσμου* *51 ναι* : + *κυριε* *54 η* : pr *πασα*

οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις 58
πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ τε- 14 1–12: Mc 6,14.17–30.
τραάρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν 2 L 9,7–9; 3,19.20.
αὐτοῦ· οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ βαπτιστής· αὐτὸς
ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνά-
μεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ. Ὁ γὰρ Ἡρῴδης κρατήσας 3 11,2.
τὸν Ἰωάννην ἔδησεν καὶ ἐν φυλακῇ ἀπέθετο διὰ
Ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ
αὐτοῦ· ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης αὐτῷ· οὐκ ἔξεστίν 4 Lv 18,16.
σοι ἔχειν αὐτήν. καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι 5 21,26.
ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.
γενεσίοις δὲ γενομένοις τοῦ Ἡρῴδου ὠρχήσατο ἡ 6
θυγάτηρ τῆς Ἡρῳδιάδος ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσεν
τῷ Ἡρῴδῃ, ὅθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ 7
δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται. ἡ δὲ προβιβασθεῖσα 8
ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς· δός μοι, φησίν, ὧδε ἐπὶ
πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. καὶ 9
λυπηθεὶς ὁ βασιλεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς
συνανακειμένους ἐκέλευσεν δοθῆναι, καὶ πέμψας 10 17,12.
ἀπεκεφάλισεν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. καὶ ἠνέχθη 11
ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ,
καὶ ἤνεγκεν τῇ μητρὶ αὐτῆς. καὶ προσελθόντες 12
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ πτῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτόν,
καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. Ἀκούσας 13 13–21: Mc 6,31–44.
δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς L 9,10–17.
ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν· καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι J 6,1–13.
ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. Καὶ 14 9,36.
ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ'
αὐτοῖς καὶ ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν.

14,*3* **T** [*Φιλιππου*] *4* **T**— *ο* *7* **H** *μετα* *13* **hT** *πεζοὶ*

---

58 τας απιστιας **14**,*2 ο βαπτ.* : + *ον εγω απεκεφαλισα*
6 η θυγατ. αυτου Ηρωδιας *8* — *επι πινακι* *9 ελυπηθη,*
δια δε *12 σωμα*

15 ὀψίας δὲ γενομένης προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
λέγοντες· ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη
παρῆλθεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες
16 εἰς τὰς κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. ὁ
δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελ-
17 θεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ λέγουσιν
αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ
18 δύο ἰχθύας. ὁ δὲ εἶπεν· φέρετέ μοι ὧδε αὐτούς.
19 καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοῦ
χόρτου, λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο
ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν, καὶ
κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους, οἱ δὲ
2 Rg 4,44. 20 μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. καὶ ἔφαγον πάντες καὶ
ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν τὸ περισσεῦον τῶν κλασ-
21 μάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις. οἱ δὲ ἐσθίοντες
ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν
22—36: Mc 6,45—56. J 6,15—21. 22 καὶ παιδίων. Καὶ [εὐθέως] ἠνάγκασεν τοὺς
μαθητὰς ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν
L 6,12; 9,18. 23 εἰς τὸ πέραν, ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. καὶ
ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ'
ἰδίαν προσεύξασθαι. ὀψίας δὲ γενομένης μόνος
24 ἦν ἐκεῖ. τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης
ἦν βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων, ἦν γὰρ ἐναν-
25 τίος ὁ ἄνεμος. τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς
ἦλθεν πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τὴν θάλασσαν.
L 24,37. 26 οἱ δὲ μαθηταὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης
περιπατοῦντα ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι φάντασμά
27 ἐστιν, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔκραξαν. εὐθὺς δὲ
ἐλάλησεν [ὁ Ἰησοῦς] αὐτοῖς λέγων· θαρσεῖτε, ἐγώ

15 T προσηλθον | hT παρηλθεν ηδη· απολ. ουν τους *16* T— Ιησους *19* h και εκελευσεν ... και λαβων *22* [ευθεως] : R—T | ℋ— το 1° *24* μεσον ... ην : ℋ σταδιους πολλους απο της γης απειχεν, *26* οι δε μαθ. ιδ. : T ιδοντες δε *27* [ο Ιησ.] : R—T

19 τους χορτους

εἰμι· μὴ φοβεῖσθε. ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος 28
εἶπεν· κύριε, εἰ σὺ εἶ, κέλευσόν με ἐλθεῖν πρὸς
σὲ ἐπὶ τὰ ὕδατα. ὁ δὲ εἶπεν· ἐλθέ. καὶ καταβὰς 29
ἀπὸ τοῦ πλοίου Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ
ὕδατα καὶ ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. βλέπων δὲ 30
τὸν ἄνεμον ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενος καταποντίζε-
σθαι ἔκραξεν λέγων· κύριε, σῶσόν με. εὐθέως δὲ 31 8,26.
ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ, καὶ
λέγει αὐτῷ· ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας; ˈκαὶ ἀνα- 32
βάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος.
οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες· 33
ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ. Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον 34
ἐπὶ τὴν γῆν εἰς Γεννησαρέτ. καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν 35
οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην
τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάν-
τας τοὺς κακῶς ἔχοντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν 36 9,21. L 6,19.
ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ· καὶ ὅσοι ἥψαντο διεσώθησαν.

Τότε προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ Ἱεροσολύμων 15 1–20: Mc 7,1–23.
Φαρισαῖοι καὶ γραμματεῖς λέγοντες· διὰ τί οἱ 2 Dt 4,2. L 11,38.
μαθηταί σου παραβαίνουσιν τὴν παράδοσιν τῶν
πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας ὅταν
ἄρτον ἐσθίωσιν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· 3
διὰ τί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ
θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν; ὁ γὰρ θεὸς εἶπεν· 4 Ex 20,12; 21,17. Dt 5,16.
τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, καί· ὁ κακολογῶν
πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω· ὑμεῖς δὲ 5
λέγετε· ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί· δῶρον
ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, ˈοὐ μὴ τιμήσει τὸν 6
πατέρα αὐτοῦ· καὶ ἠκυρώσατε τὸν λόγον τοῦ

---

28 H *αυτω* post *ειπεν* *29 και ηλθ.* : hR *ελθειν* *34* H *ηλθαν* *36* H [*αυτον*] *15,4 ειπεν* : T *ενετειλατο λεγων* *6 αυτου* : T+ *η την μητερα αυτου* | *λογον* : hT *νομον*

---

30 ανεμον : + *ισχυρον* *34* — *εις* | *Γεννησαρ* *15,1 απο* : pr *οι* *6 ου* : pr *ουδεν εστιν vl και* | *τον νομον* : *την εντολην*

Is 29,13. 7 θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. ὑποκριταί, καλῶς
ἐπροφήτευσεν περὶ ὑμῶν Ἠσαΐας λέγων·
8 **ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ,**
ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ·
9 **μάτην δὲ σέβονταί με,**
διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.
10 Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς·
12,34. 1 T 4,4. 11 ἀκούετε καὶ συνίετε· οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα
κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ
12 τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. Τότε
προσελθόντες οἱ μαθηταὶ λέγουσιν αὐτῷ· οἶδας
ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδα-
13 λίσθησαν; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· πᾶσα φυτεία
ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος ἐκριζω-
23,24. L 6,39. R 2,19. 14 θήσεται. ἄφετε αὐτούς· τυφλοί εἰσιν ὁδηγοὶ τυ-
φλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι
15 εἰς βόθυνον πεσοῦνται. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος
16 εἶπεν αὐτῷ· φράσον ἡμῖν τὴν παραβολήν. ὁ δὲ
17 εἶπεν· ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ νοεῖτε
ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν
18 κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλλεται; τὰ
δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας
Gn 8,21. 19 ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ἐκ γὰρ
τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλογισμοὶ πονηροί, φόνοι,
μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασ-
20 φημίαι. ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρω-
πον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον.

21—28: Mc 7,24—30. 21 Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς
22 τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χανα-
ναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἔκραζεν

---

14 h T *οδηγοι εισιν τυφλοι* | *τυφλων* : [h] —𝔎 *22* hT *εκραξεν*

---

8 απεχει : *εστιν* *11 ου* : + *παν* | *κοινωνει* etc *14 αυτους* : *τους τυφλους* *17 ουπω*

λέγουσα· ἐλέησόν με, κύριε υἱὸς Δαυείδ· ἡ θυγάτηρ
μου κακῶς δαιμονίζεται. ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη 23
αὐτῇ λόγον. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
ἠρώτουν αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι
κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· 24 10,6.
οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολω-
λότα οἴκου Ἰσραήλ. ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει 25
αὐτῷ λέγουσα· κύριε, βοήθει μοι. ὁ δὲ ἀποκρι- 26
θεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον
τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. ἡ δὲ εἶπεν· 27
ναί, κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν
ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν
κυρίων αὐτῶν. τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 28 8,10.13.
αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενηθήτω
σοι ὡς θέλεις. καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ
τῆς ὥρας ἐκείνης.

Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ 29 Mc 7,31.
τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ
ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι 30
πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλούς, τυφλούς,
κωφούς, κυλλούς, καὶ ἑτέρους πολλούς, καὶ ἔριψαν
αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ ἐθεράπευσεν
αὐτούς· ὥστε τὸν ὄχλον θαυμάσαι βλέποντας 31 Mc 7,37.
κωφοὺς λαλοῦντας, κυλλοὺς ὑγιεῖς καὶ χωλοὺς
περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας· καὶ ἐδό-
ξασαν τὸν θεὸν Ἰσραήλ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλε- 32 32–39: Mc 8,1–10.
σάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν· σπλαγχνίζομαι 14,14.
ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν
μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς
νήστεις οὐ θέλω, μή ποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ. καὶ 33
λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ

---

22 h υιε **26** εστ. καλ. : T εξεστιν **27** H [γαρ] **30** H χωλ. κυλλ. τυφλ. κωφ. : h † † | R ερριψαν **31** h τους οχλους | λαλουντ. : h ακουοντας | ℋ— κυλλους υγιεις | hT εδοξαζον **32** H [ηδη] | T νηστις

---

30 παρα : υπο | αυτους 2° : + παντας

34 *ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον; καὶ*
λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πόσους ἄρτους ἔχετε; οἱ
35 *δὲ εἶπον· ἑπτά, καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. καὶ παραγ-*
36 *γείλας τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν ¹ ἔλαβεν*
τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ τοὺς ἰχθύας καὶ εὐχαρι-
στήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς, οἱ δὲ
37 *μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. καὶ ἔφαγον πάντες καὶ*
ἐχορτάσθησαν, καὶ τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων
38 *ἦραν ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. οἱ δὲ ἐσθίοντες*
ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες χωρὶς γυναικῶν καὶ
39 *παιδίων. Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ*
πλοῖον, καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγαδάν.
1–12: Mc 8,11–21. 16 *Καὶ προσελθόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδου-*
12,38. *καῖοι πειράζοντες ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ*
L 12,54–56. 2 *τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς*
εἶπεν αὐτοῖς· [ὀψίας γενομένης λέγετε· εὐδία,
11,4. 3 *πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός· καὶ πρωΐ· σήμερον χειμών,*
πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. τὸ μὲν πρόσ-
ωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ δὲ
Iona 2,1. 12,39.40. 4 *σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε;] γενεὰ πονηρὰ*
καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ, καὶ σημεῖον οὐ
δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ. καὶ
5 *καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν. Καὶ ἐλθόντες οἱ*
μαθηταὶ εἰς τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν.
L 12,1. 6 *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὁρᾶτε καὶ προσέχετε*
ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.
7 *οἱ δὲ διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους*
6,30. 8 *οὐκ ἐλάβομεν. γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· τί δια-*
λογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι ἄρτους οὐκ

---

34 H *ειπαν* *37* H *σφυριδας* *38* *ησαν* : h+ *ως* | hT *παιδ. κ. γυναικ.* 16,*1* H [*οι*] | hT *επηρωτων* *2.3* H ⟦*οψιας . . . δυνασθε.*⟧ *5* h *λαβειν αρτους*

35.36 *παραγγειλας . . . ελαβεν* : *εκελευσε . . . και λαβων* *39* *Μαγδαλα(ν)* 16,*3* *ουρανος* : *αηρ* | *το* : pr *υποκριται* | *δοκιμαζετε* vl *συνιετε* *4* — *και μοιχαλις*

ἔχετε; οὔπω νοεῖτε, οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε 9 14,17–21.
ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους
ἐλάβετε; οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους τῶν τετρακισχι- 10 15,34–38.
λίων καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε; πῶς οὐ νοεῖτε 11
ὅτι οὐ περὶ ἄρτων εἶπον ὑμῖν; προσέχετε δὲ ἀπὸ
τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων. τότε 12
συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης
[τῶν ἄρτων], ἀλλὰ ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων
καὶ Σαδδουκαίων.

Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρίας 13 13–20: Mc 8,27–30. L 9,18–21.
τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων·
τίνα λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου; οἱ δὲ εἶπαν· οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν 14 14,2. 17,10.
βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλείαν, ἕτεροι δὲ Ἰερεμίαν
ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. λέγει αὐτοῖς· ὑμεῖς δὲ τίνα 15
με λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν· 16 J 6,69.
σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος. ἀπο- 17 G 1,15.16.
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· μακάριος εἶ,
Σίμων Βαριωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκά-
λυψέν σοι ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ 18 J 1,42. E 2,20.
τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ
πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς. δώσω σοι 19 18,18.
τὰς κλεῖδας τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ὃ ἐὰν
δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς,
καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένον ἐν
τοῖς οὐρανοῖς. τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς 20 17,9.
ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός.

Ἀπὸ τότε ἤρξατο Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθη- 21 21–28: Mc 8,31–9,1. L 9,22–27. 12,40. J 2,19.
ταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπελ-

---

8 εχετε : T *ελαβετε* *10* H *σφυριδας* *12* [*των αρτων*] : R; T *των Φαρισαιων και Σαδδουκαιων* *17* H [*τοις*] *20 διεστειλ.* : 𝔎 *επετιμησεν* *21 Ιησ.* : T pr *ο*, H+ *Χριστος*, h[r] [*ο*] *Ιησ. et* —

13 τινα : + *με* *16 σωζοντος* *17 βαρ Ιωνα* *19* pr *και* | *σοι δωσω*

θεῖν καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ
ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ
22 *τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. καὶ προσλαβόμενος*
αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων·
23 *ἵλεώς σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ὁ δὲ*
στραφεὶς εἶπεν τῷ Πέτρῳ· ὕπαγε ὀπίσω μου,
σατανᾶ· σκάνδαλον εἶ ἐμοῦ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ
10,38.39. 24 *τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. Τότε ὁ*
Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· εἴ τις θέλει
ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω
25 *τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ*
ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν·
ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ,
4,8. 26 *εὑρήσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφεληθήσεται ἄνθρωπος,*
ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν
αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλ-
R 2,6. Ps 62,13. 27 *λαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ*
Pro 24,12. *ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ*
μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ***ἀποδώσει ἑκάστῳ***
10,23. 28 ***κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ.*** *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν*
τινες τῶν ὧδε ἑστώτων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται
θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.
1–13: Mc 9,2–13. 17 *Καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς*
L 9,28–36. *τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν*
αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ'
2 P 1,16–18. 2 *ἰδίαν. καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ*
ἔλαμψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ
3 *ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. καὶ ἰδοὺ*
ὤφθη αὐτοῖς Μωϋσῆς καὶ Ἡλείας συνλαλοῦντες
4 *μετ' αὐτοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν τῷ*
Ἰησοῦ· κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ

---

22 h *Π. λεγει αυτω επιτιμων* *24* H [ο] 17,*1 Ιακωβ.* : h pr *τον*

---

21 μετα τρεις ημερας, it 17,*23* *26 ωφελειται* *27 τα εργα* 17,*1 κατ' ιδιαν : λιαν*

θέλεις, ποιήσω ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ
Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν. ἔτι αὐτοῦ λα- 5 3,17.
λοῦντος, ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς,
καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός
ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα·
ἀκούετε αὐτοῦ. καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ ἔπεσαν 6
ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα.
καὶ προσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἁψάμενος αὐτῶν 7
εἶπεν· ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. ἐπάραντες δὲ 8
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν
Ἰησοῦν μόνον. Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ 9 16,20.
ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων· μηδενὶ
εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ
νεκρῶν ἐγερθῇ. Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ 10 11,14. Ml 3,23.
λέγοντες· τί οὖν οἱ γραμματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἠλείαν
δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· **Ἠλείας** 11
μὲν ἔρχεται καὶ **ἀποκαταστήσει** πάντα· λέγω δὲ 12 14,9.10.
ὑμῖν ὅτι Ἠλείας ἤδη ἦλθεν, καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν
αὐτόν, ἀλλὰ ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν·
οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν
ὑπ' αὐτῶν. τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ 13 L 1,17.
Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.

Καὶ ἐλθόντων πρὸς τὸν ὄχλον προσῆλθεν αὐτῷ 14 14–21: Mc 9,14–29.
ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτὸν ¦ καὶ λέγων· κύριε, 15 L 9,37–42.
ἐλέησόν μου τὸν υἱόν, ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς
πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ
πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ προσήνεγκα αὐτὸν 16
τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν
θεραπεῦσαι. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ 17 Dt 32,5.
γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη, ἕως πότε μεθ'

---

4 h σκηνας τρεις *5* H φωτινη *8* τον : *H* αυτον *9* εγερθη : h αναστη *12* T αλλ *12.13* ουτως ... αυτων. τοτε ... αυτοις : h[r] τοτε ... αυτοις. ουτως ... αυτων. *15* πασχει : *H* εχει *17* h [τοτε] αποκριθεις ο

---

11 ερχεται : + πρωτον *15* πολλακις : ενιοτε *17* απιστος : πονηρα.

ὑμῶν ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ
18 *μοι αὐτὸν ὧδε. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,*
καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθερα-
10,1. 19 *πεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε προσ-*
ελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον·
21,21. L 17,6. 20 *διὰ τί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό; ὁ δὲ*
λέγει αὐτοῖς· διὰ τὴν ὀλιγοπιστίαν ὑμῶν· ἀμὴν
γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινά-
πεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ· μετάβα ἔνθεν ἐκεῖ,
καὶ μεταβήσεται, καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν.

22.23: Mc 9,30—32. L 9, 43—45. 22 *Συστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ εἶπεν*
16,21. *αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου*
23 *παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀπο-*
κτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.
καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.
Ex 30,13. 24 *Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καφαρναοὺμ προσῆλ-*
θον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ
εἶπαν· ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα;
25 *ˡλέγει· ναί. καὶ ἐλθόντα εἰς τὴν οἰκίαν προ-*
έφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοι δοκεῖ,
Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβά-
νουσιν τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ
26 *ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων; εἰπόντος δέ· ἀπὸ τῶν ἀλλο-*
τρίων, ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν
27 *οἱ υἱοί. ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πο-*
ρευθεὶς εἰς θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν
ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον, καὶ ἀνοίξας τὸ
στόμα αὐτοῦ εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς
αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

---

19 H *ειπαν*   *21* h^{r} R [*τουτο δε το γενος ουκ εκπορευεται ει μη εν προσευχη και νηστεια.*]   *23 εγερθ.* : h *αναστησεται*   *24* T— *τα* 2^{0} *25* hT *εισελθοντα* | h *τινος*   *27* hT *σκανδαλιζωμεν*

---

20 απιστιαν   *22 αυτων δε αναστρεφομενων*   *23* — *και ελ. σφ.*

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ 18 1–9: Mc 9,33–47.
Ἰησοῦ λέγοντες· τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασι- L 9,46–48.
λείᾳ τῶν οὐρανῶν; καὶ προσκαλεσάμενος παιδίον 2
ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν ¹ καὶ εἶπεν· ἀμὴν 3 19,14.
λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ
παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν. ὅστις οὖν ταπεινώσει ἑαυτὸν ὡς τὸ 4
παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασι-
λείᾳ τῶν οὐρανῶν. καὶ ὃς ἐὰν δέξηται ἓν παιδίον 5 10,40. J 13,20.
τοιοῦτο ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· ὃς δ' ἂν 6 L 17,1.2.
σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόν-
των εἰς ἐμέ, συμφέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος
ὀνικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταποντισθῇ
ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. Οὐαὶ τῷ κόσμῳ 7
ἀπὸ τῶν σκανδάλων· ἀνάγκη γὰρ ἐλθεῖν τὰ σκάν-
δαλα, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ δι' οὗ τὸ σκάνδαλον
ἔρχεται. Εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου 8 5,29.30.
σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ·
καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν κυλλὸν ἢ
χωλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι
εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου 9
σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ·
καλόν σοί ἐστιν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν,
ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν
τοῦ πυρός. Ὁρᾶτε μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν 10 H 1,14.
μικρῶν τούτων· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι
αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσ-
ωπον τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Τί ὑμῖν 12 12–14: L 15,4–7.
δοκεῖ; ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα
καὶ πλανηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφήσει τὰ ἐνενήκοντα
ἐννέα ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον;

---

1 *εκεινη* : h+ *δε* 7 *γαρ* : T+ *εστιν* 10 *εν ουρανοις* 1° : h [*εν τω ουρανω*] 11 h[r] *ηλθεν γαρ ο υιος του ανθρωπου σωσαι το απολωλος.* 12 *αφησει* : T *αφεις* et — *και*

---

1 *ωρα* : *ημερα* 8 *αυτον* : *αυτα* | *βλ. εις την γεενναν του πυρος* 10 *τουτων* : + *των πιστευοντων εις εμε*

13 *καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι*
χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἐννέα
14 *τοῖς μὴ πεπλανημένοις. οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα*
ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἵνα
Lv 19,17. 15 *ἀπόληται ἓν τῶν μικρῶν τούτων. Ἐὰν δὲ*
L 17,3. G 6,1. *ἁμαρτήσῃ ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε ἔλεγξον αὐτὸν*
μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. ἐάν σου ἀκούσῃ,
Dt 19,15. 16 *ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου· ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ,*
παράλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο, ἵνα ***ἐπὶ στόματος***
1 K 5,13. 17 ***δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν*** *ῥῆμα· ἐὰν δὲ*
παρακούσῃ αὐτῶν, εἰπὸν τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ
τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ
16,19. 18 *ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα*
J 20,23. *ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν οὐρανῷ,*
καὶ ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα
Mc 11,24. 19 *ἐν οὐρανῷ. Πάλιν [ἀμὴν] λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο*
συμφωνήσωσιν ἐξ ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς
πράγματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς
28,20. 20 *παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. οὗ γάρ*
εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα,
ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν.
21 *Τότε προσελθὼν ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· κύριε,*
ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ
L 17,4. 22 *ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις; λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·*
οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις, ἀλλὰ ἕως ἑβδομηκον-
23 *τάκις ἑπτά. Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν*
οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι
24 *λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. ἀρξαμένου δὲ*
αὐτοῦ συναίρειν, προσήχθη εἷς αὐτῷ ὀφειλέτης

---

14 υμων : ℌ *μου* *16 σου* : T *σεαυτου* | h *ετι ενα η δυο μετα σου* *17* R *ειπε* *19 [αμην]* : R—T | T *συμφωνησουσιν* *20* h[r] *ουκ εισιν γαρ δυο η τρεις συνηγμενοι εις το εμον ονομα, παρ οις ουκ ειμι εν μεσω αυτων.* *21 αυτω* 1⁰ : [H] *24* T *προσηνεχθη* | R *αυτω εις*

---

15 αμαρτ. : + *εις σε* *16* — *μαρτυρων*

μυρίων ταλάντων. μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀπο- 25
δοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος πραθῆναι καὶ
τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα ἔχει,
καὶ ἀποδοθῆναι. πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει 26
αὐτῷ λέγων· μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί, καὶ πάντα
ἀποδώσω σοι. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ 27
δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν, καὶ τὸ δάνειον
ἀφῆκεν αὐτῷ. ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν 28
ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν
δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων·
ἀπόδος εἴ τι ὀφείλεις. πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος 29
αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ'
ἐμοί, καὶ ἀποδώσω σοι. ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ 30
ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως ἀποδῷ
τὸ ὀφειλόμενον. ἰδόντες οὖν οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ 31
τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες
διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα.
τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει 32
αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην
ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδει καὶ 33
σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς κἀγὼ σὲ ἠλέησα;
καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν 34 5,26.
τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλό-
μενον. Οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ οὐράνιος 35 6,14.15.
ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν.

1–9: Mc 10,1–12.

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους 19
τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦλθεν 7,28; 11,1; 13,53; 26,1.
εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

---

25 *εχει* : T *ειχεν* *26* *δουλ.* : T+ *εκεινος* *27* H [*εκεινου*] | H *δανιον* *31* *γενομ.* 1° : T *γινομενα* *34* H [*ου*] | *οφειλ.* : T + *αυτω*

---

24 *μυριων* : *πολλων* *26* *λεγ.* : + *κυριε* *28* *αποδ.* : + *μοι* *29* *αυτου* : + *εις τους ποδας αυτου* | *και* : + *παντα* *34* — *παν* *35* *επουρανιος* | *υμων* : + *τα παραπτωματα αυτων* 19,*1* *ετελ.* : *ελαλησεν*

2 καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ.
5,31.32. 3 Καὶ προσῆλθον αὐτῷ Φαρισαῖοι πειράζοντες
αὐτὸν καὶ λέγοντες· εἰ ἔξεστιν ἀπολῦσαι τὴν
Gn 1,27. 4 γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν; ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ'
Gn 2,24. 5 ἀρχῆς **ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς**[1] καὶ εἶπεν·
E 5,31. **ἕνεκα τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα
καὶ τὴν μητέρα καὶ κολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ,**
1 K 7,10.11. 6 **καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν**; ὥστε οὐκέτι
εἰσὶν δύο ἀλλὰ σὰρξ μία. ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν,
Dt 24,1. 7 ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. λέγουσιν αὐτῷ· τί οὖν
Μωϋσῆς ἐνετείλατο **δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ**
8 **ἀπολῦσαι**; λέγει αὐτοῖς· ὅτι Μωϋσῆς πρὸς τὴν
σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς
γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως.
L 16,18. 9 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ καὶ γαμήσῃ ἄλλην, μοιχᾶται.
10 λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία
τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς γυναικός, οὐ συμφέρει
1 K 7,7.17. 11 γαμῆσαι. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ πάντες χωροῦσιν
12 τὸν λόγον τοῦτον, ἀλλ' οἷς δέδοται. εἰσὶν γὰρ
εὐνοῦχοι οἵτινες ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν
οὕτως, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνουχίσθησαν
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες
εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω.
13–15: Mc 10,13–16. L 18,15–17. 13 Τότε προσηνέχθησαν αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς
χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθη-

---

3 H *προσηλθαν* | *αυτω* : T+ *οι* *4* H *κτισας* | T *αυτούς;*
5 T *μιαν.* *7 απολυσαι* : h+ *αυτην* *8* H *αυτοις οτι Μ.*
9 h— *οτι* | *μη επι . . . μοιχαται* : h *παρεκτος λογου πορνειας, ποιει αυτην μοιχευθηναι, και ο απολελυμενην γαμησας μοιχαται* *11* H— *τουτον*

---

3 εξεστιν : + *ανθρωπω* *6 συνεζ.* : + *εις εν* *8 ουκ εγενετο* *10 ανθρ.* : *ανδρος*

ταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἄφετε 14 18,2.3.
τὰ παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με·
τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
καὶ ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἐπορεύθη ἐκεῖθεν. 15
Καὶ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν αὐτῷ εἶπεν· διδάσ- 16 16–30: Mc 10,17–31. L 18,18–30.
καλε, τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα σχῶ ζωὴν αἰώνιον;
ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; 17 L 10,26–28.
εἷς ἐστιν ὁ ἀγαθός· εἰ δὲ θέλεις εἰς τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν, τήρησον τὰς ἐντολάς. λέγει αὐτῷ· ποίας; 18 Ex 20,12–16. Dt 5,17–20.
ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ***τὸ οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσεις,***
οὐ κλέψεις, οὐ ψευδομαρτυρήσεις, ***τίμα τὸν πατέρα*** 19 Ex 20,12. Lv 19,18. Dt 5,16.
καὶ τὴν μητέρα, καὶ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς
σεαυτόν. *λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος· ταῦτα πάντα* 20
ἐφύλαξα· τί ἔτι ὑστερῶ; ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· εἰ 21 6,20. L 12,33.
θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρ-
χοντα καὶ δὸς [τοῖς] πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν
οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. ἀκούσας δὲ ὁ 22 Ps 62,11.
νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ
ἔχων κτήματα πολλά. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν τοῖς 23
μαθηταῖς αὐτοῦ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πλούσιος
δυσκόλως εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν. πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστιν 24
κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ
πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. ἀκούσαντες 25
δὲ οἱ μαθηταὶ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες· τίς
ἄρα δύναται σωθῆναι; ἐμβλέψας δὲ ὁ Ἰησοῦς 26 Gn 18,14. Job 42,2. Zch 8,6.

---

14 ειπεν : **hT+** *αυτοις* | **T** *προς εμε* *16 διδασκαλε* : **h**^{r}**+** *αγαθε* *17* **h**^{r} *τι με λεγεις αγαθον· ουδεις αγαθος ει μη εις vel αγαθος* : + *ο θεος vl ο πατηρ [μου εν τοις ουρανοις]* | **ℌ** *τηρει* *18 λεγει α. ποι.* : **hT** *ποιας; φησιν* | *ειπεν* : **ℌ** *εφη* *19* **h**^{r}**—** *και αγαπ. . . . σεαυτον* *20* **hT** *παντα ταυτα* *21 εφη* : **h** *λεγει* | [*τοις*] : **R—T** | **T** *ουρανω* *22* **T—** *τον λογον* : **H+** [*τουτον*] *24 υμιν* : **hT+** *οτι* | **ℌ** *τρηματος* | **h** *διελθειν* | *πλουσιον* : **h+** *εισελθειν* | *του θεου* : **T** *των ουρανων*

---

20 εφυλαξαμην et + *εκ νεοτητος (μου)* *22 κτημ.* : *χρηματα* *25 εξεπλησσ.* : + *και εφοβηθησαν*

εἶπεν αὐτοῖς· παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο ἀδύνατόν
27 *ἐστιν, **παρὰ δὲ θεῷ πάντα δυνατά.** Τότε ἀπο-*
κριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφή-
καμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι· τί ἄρα ἔσται
L 22,30. 28 *ἡμῖν; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν*
ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιν-
γενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ
θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ
δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ
H 10,34. 29 *Ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὅστις ἀφῆκεν οἰκίας ἢ ἀδελ-*
φοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ τέκνα ἢ
ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος, πολλαπλασίονα
20,16. L 13,30. 30 *λήμψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. Πολλοὶ δὲ*
20 *ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι. Ὁμοία*
21,33. *γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ*
οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασ-
2 *θαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. συμφωνήσας*
δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν
3 *ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. καὶ*
ἐξελθὼν περὶ τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἑστῶτας
4 *ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς,* [1] *καὶ ἐκείνοις εἶπεν· ὑπάγετε*
καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον
5 *δώσω ὑμῖν. οἱ δὲ ἀπῆλθον. πάλιν [δὲ] ἐξελθὼν*
περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως.
6 *περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους*
ἑστῶτας, καὶ λέγει αὐτοῖς· τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην
7 *τὴν ἡμέραν ἀργοί; λέγουσιν αὐτῷ· ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς*
ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς
8 *τὸν ἀμπελῶνα. ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος*
τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ· κάλεσον τοὺς

---

26 T *δυνατα παντα* *28* H *καθησεσθε* | *υμεις* 2° : hT *αυτοι* | *29* *οικιας η* : hT *η οικιας* post *αγρους* | T *ενεκα* 20,*5* [*δε*] : T

---

28 αυτοις : *αυτω* *29 εκατονταπλασιονα* 20,*6 εξηλθεν και* | *εστωτ.* : + *αργους* *7 αμπελωνα* : + *(μου) και ο εαν η δικαιον λημψεσθε*

ἐργάτας καὶ ἀπόδος τὸν μισθόν, ἀρξάμενος ἀπὸ
τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. καὶ ἐλθόντες οἱ 9
περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον.
καὶ ἐλθόντες οἱ πρῶτοι ἐνόμισαν ὅτι πλεῖον 10
λήμψονται· καὶ ἔλαβον τὸ ἀνὰ δηνάριον καὶ αὐτοί.
λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου 11
ˈλέγοντες· οὗτοι οἱ ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, 12
καὶ ἴσους αὐτοὺς ἡμῖν ἐποίησας τοῖς βαστάσασι
τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. ὁ δὲ 13
ἀποκριθεὶς ἑνὶ αὐτῶν εἶπεν· ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ
σε· οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι; ˈἆρον τὸ σὸν 14
καὶ ὕπαγε· θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς
καὶ σοί· οὐκ ἔξεστίν μοι ὃ θέλω ποιῆσαι ἐν τοῖς 15 R 9,16.21.
ἐμοῖς; ἢ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν ὅτι ἐγὼ
ἀγαθός εἰμι; Οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ 16 19,30. 22,14.
οἱ πρῶτοι ἔσχατοι.

Καὶ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέ- 17 17–19: Mc 10,32–34.
λαβεν τοὺς δώδεκα [μαθητὰς] κατ' ἰδίαν, καὶ ἐν L 18,31–33.
τῇ ὁδῷ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερο- 18 16,21; 17,22.23.
σόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται
τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν, καὶ κατα-
κρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν 19
τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ
σταυρῶσαι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται.
Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβε- 20 20–28: Mc 10,35–45.
δαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς προσκυνοῦσα καὶ 10,2.
αἰτοῦσά τι ἀπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· τί θέλεις; 21 19,28.

---

8 αποδος : h+ *αυτοις* *9 και ελθ.* : H *ελθοντες δε* *10 και ελθ.* : T *ελθοντες δε* | T *πλειονα* | H [*το*] *12* h *ημιν αυτους* *13* h *ειπεν ενι αυτων* *14 δε* : h [*εγω*] *15 ουκ* : T pr *η* *16 εσχατοι* 2° : h^r+ ⊣ *πολλοι γαρ εισιν κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι* ⊢ *17* ℌ *μελλων δε αναβαινειν Ιησους* | T— [*μαθητας*] *18 θανατω* : [H]; T *εις θανατον* *19 εγερθ.* : h *αναστησεται* *20 απ* : hT *παρ*

---

13 συνεφωνησα σοι *15 ἢ : ει*

λέγει αὐτῷ· εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί
μου εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων σου ἐν τῇ
26,39. J 18,11. 22 *βασιλείᾳ σου. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐκ*
L 12,50. *οἴδατε τί αἰτεῖσθε. δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον*
ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν; λέγουσιν αὐτῷ· δυνάμεθα.
23 *λέγει αὐτοῖς· τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, τὸ*
δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων οὐκ
ἔστιν ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ
L 22,24—26. 24 *πατρός μου. καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν*
25 *περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλε-*
σάμενος αὐτοὺς εἶπεν· οἴδατε ὅτι οἱ ἄρχοντες τῶν
ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατ-
23,11. 26 *εξουσιάζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὕτως ἔσται ἐν ὑμῖν·*
ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας γενέσθαι, ἔσται
Mc 9,35. 27 *ὑμῶν διάκονος, καὶ ὃς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι*
L 22,27. 28 *πρῶτος, ἔσται ὑμῶν δοῦλος· ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ*
Ph 2,7. 1 T 2,6. *ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακο-*
νῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ
πολλῶν.

29—34: Mc 10,46—52. 29 *Καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰερειχὼ ἠκο-*
L 18,35—43. 30 *λούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. καὶ ἰδοὺ δύο τυφλοὶ*
15,22. *καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν, ἀκούσαντες ὅτι Ἰησοῦς*
παράγει, ἔκραξαν λέγοντες· κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς,
31 *υἱὸς Δαυείδ. ὁ δὲ ὄχλος ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα*

---

21 λεγει αυτω : **h** *η δε ειπεν* *23 και* : **h** *η* | *εμον* : **hT**+ *τουτο* *24* **T** *ακουσαντες δε οι* | *26 εσται* 1ᵒ : **H** *εστιν* | **H** *αν* | **h** *μεγας εν υμιν* *27 εν υμιν ειν.* : **h** *ειναι υμων* *28* **fin** **h**^{r} + *υμεις δε ζητειτε εκ μικρου αυξησαι και εκ μειζονος ελαττον ειναι. εισερχομενοι δε και παρακληθεντες δειπνησαι μη ανακλινεσθε εις τους εξεχοντας τοπους, μη ποτε ενδοξοτερος σου επελθη και προσελθων ο δειπνοκλητωρ ειπη σοι Ετι κατω χωρει, και καταισχυνθηση. εαν δε αναπεσης εις τον ηττονα τοπον και επελθη σου ηττων, ερει σοι ο δειπνοκλητωρ Συναγε ετι ανω, και εσται σοι τουτο χρησιμον.* *30* **T**— *κυριε* | **hT** *υιε, it 31*

---

22 πινειν : + *η το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι, it* *23* + *και το β. ο ε. β. βαπτισθησεσθε* *24 ηρξαντο αγανακτειν* *26 εσται* 2ᵒ : *εστω, it 27*

σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον ἔκραξαν λέγοντες· κύριε,
ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὸς Δαυείδ. καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς 32
ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν· τί θέλετε ποιήσω
ὑμῖν; λέγουσιν αὐτῷ· κύριε, ἵνα ἀνοιγῶσιν οἱ ὀφ- 33
θαλμοὶ ἡμῶν. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο 34
τῶν ὀμμάτων αὐτῶν, καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν καὶ
ἠκολούθησαν αὐτῷ.

Καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον 21 1–11: Mc 11,1–10.
εἰς Βηθφαγὴ εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε Ἰησοῦς L 19,29–38. J 12,12–19.
ἀπέστειλεν δύο μαθητὰς ¹λέγων αὐτοῖς· πορεύεσθε 2
εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ εὐθὺς
εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς·
λύσαντες ἀγάγετέ μοι. καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τι, 3 26,18.
ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει· εὐθὺς δὲ
ἀποστελεῖ αὐτούς. Τοῦτο δὲ γέγονεν ἵνα πληρωθῇ 4
τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος·

εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιών· 5 Zch 9,9. Is 62,11.
ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι
πραῢς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον
καὶ ἐπὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου.

πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς 6
συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ 7
τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπ' αὐτῶν τὰ ἱμάτια,
καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος 8 2 Rg 9,13.
ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ
ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἐστρών-

---

32 H [o] *33* fin h[r] + Quibus dixit Jesus Creditis posse me hoc facere? qui responderunt ei Ita, Domine 21,*1* R *Βηθφαγῆ* *2* R *ευθεως* | h *αγετε* *6* T *προσεταξεν* *8 εστρωννυον* : T *εστρωσαν*

---

34 οφθαλμων | *ανεβλ.* : + *αυτων οι οφθαλμοι* 21,*1 ηγγισεν* | *ηλθεν* | *εις* 3° : *προς* *3 τι* : *τι ποιειτε* | *αποστελλει* *4 δε* : + *ολον* *5* — *υιον* | *υποζυγιον* *7 εκαθητο* vel *ε(πε)καθισαν* | *αυτων* 2° : *αυτου*

Ps 118,25.26. 9 *νυον ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες αὐτὸν*
καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέγοντες·
ὡσαννὰ *τῷ υἱῷ Δαυείδ·*
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου·
ὡσαννὰ *ἐν τοῖς ὑψίστοις.*
10 *καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐσείσθη*
46. 11 *πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα· τίς ἐστιν οὗτος; οἱ δὲ*
ὄχλοι ἔλεγον· οὗτός ἐστιν ὁ προφήτης Ἰησοῦς ὁ
ἀπὸ Ναζαρὲθ τῆς Γαλιλαίας.

12—22: Mc 11,11—24. L 19,45—48. J 2,14—16. 12 *Καὶ εἰσῆλθεν Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ,*
καὶ ἐξέβαλεν πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγορά-
ζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολ-
λυβιστῶν κατέστρεψεν καὶ τὰς καθέδρας τῶν
Is 56,7. Jr 7,11. 13 *πωλούντων τὰς περιστεράς, καὶ λέγει αὐτοῖς·*
γέγραπται· **ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσε-**
14 **ται,** *ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ποιεῖτε* **σπήλαιον λῃστῶν.** *Καὶ*
προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ,
Ps 118,25. 15 *καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς*
καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν καὶ
τοὺς παῖδας τοὺς κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέ-
Ps 8,3. 16 *γοντας·* **ὡσαννὰ** *τῷ υἱῷ Δαυείδ, ἠγανάκτησαν, ' καὶ*
εἶπαν αὐτῷ· ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν; ὁ δὲ
Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ναί· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι
ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω
17 **αἶνον;** *Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς*
πόλεως εἰς Βηθανίαν, καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ.
18 *Πρωῒ δὲ ἐπαναγαγὼν εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασεν.*
L 13,6. 19 *καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ'*
αὐτήν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα
μόνον, καὶ λέγει αὐτῇ· οὐ μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς
γένηται εἰς τὸν αἰῶνα. καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα

---

9 T *ὡσαννα bis, it 15* *12 του θεου* : ⊣ h^r ⊢ [R] —H
17 fin : h^r + et docebat eos de regno Dei *18* h *επαναγων*

---

9 — αυτον *11 οχλοι : πολλοι* *13 εποιησατε*
16 ακουεις : pr *ουκ* *18 παραγων*

ἡ συκῆ. καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν 20
λέγοντες· πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ;
ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω 21 17,20.
ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ
μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει
τούτῳ εἴπητε· ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν,
γενήσεται· καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσ- 22
ευχῇ πιστεύοντες λήμψεσθε.
Καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερὸν προσῆλθον 23 23–27: Mc 11,27–33.
αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι L 20,1–8.
τοῦ λαοῦ λέγοντες· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; J 2,18.
καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ἀπο- 24
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἐρωτήσω ὑμᾶς
κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν
ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ· τὸ βάπτισμα 25
τὸ Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώ-
πων; οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς λέγοντες·
ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν· διὰ τί οὖν
οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀν- 26 14,5.
θρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες γὰρ ὡς
προφήτην ἔχουσιν τὸν Ἰωάννην. καὶ ἀποκριθέντες 27
τῷ Ἰησοῦ εἶπαν· οὐκ οἴδαμεν. ἔφη αὐτοῖς καὶ
αὐτός· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ. Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπος εἶχεν τέκνα 28
δύο· προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν· τέκνον, ὕπαγε
σήμερον ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι. ὁ δὲ ἀπο- 29
κριθεὶς εἶπεν· οὐ θέλω, ὕστερον μεταμεληθεὶς
ἀπῆλθεν. προσελθὼν δὲ τῷ δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως. 30 7,21.

---

23 H *προσηλθαν* *24* H [*δε*] *25* *παρ* : 𝔎 *εν* *27* R *ειπον* *28* h *δυο τεκνα* | *προσελθ.* : hR pr *και* | h *αμπ. μου* *29—31* *ου θελω, . . . απηλθεν . . . εγω, . . . ουκ απηλθεν . . . ο πρωτος* (sic et h[s] 2[o] loco, h[s] 1[o] *ο υστερος vl εσχατος*) : H *εγω, . . . ουκ απηλθεν . . . Ου θελω, . . . απηλθεν . . . ο υστερος* (h[s] mendose *πρωτος* : [*λεγουσιν· ο υστερος* fortasse interpolatio primitiva]) *30* *δευτερω* : T *ετερω*

---

26 *ειχον* *28* *ανθρ.* : + *τις*, *it* *33*

ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἐγὼ κύριε, καὶ οὐκ ἀπῆλθεν.
L 18,14. 31 τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν τὸ θέλημα τοῦ πατρός;
λέγουσιν· ὁ πρῶτος. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προ-
L 7,29. 32 άγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. ἦλθεν
γὰρ Ἰωάννης πρὸς ὑμᾶς ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ
οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ· οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ
πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐδὲ
33–46: Mc 12,1–12. 33 μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ. Ἄλλην
L 20,9–19. παραβολὴν ἀκούσατε. Ἄνθρωπος ἦν οἰκοδεσπότης
25,14. Is 5,1.2. ὅστις **ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περι-
έθηκεν καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησεν
πύργον**, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδή-
34 μησεν. ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν,
ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς
35 λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. καὶ λαβόντες οἱ
γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν, ὃν
36 δὲ ἀπέκτειναν, ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. πάλιν ἀπέ-
στειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων,
37 καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. ὕστερον δὲ ἀπέ-
στειλεν πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ λέγων· ἐντρα-
27,18. 38 πήσονται τὸν υἱόν μου. οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες
τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς· οὗτός ἐστιν ὁ κληρο-
νόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ σχῶμεν τὴν
39 κληρονομίαν αὐτοῦ· καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον
40 ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. ὅταν οὖν
ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς
41 γεωργοῖς ἐκείνοις; λέγουσιν αὐτῷ· κακοὺς κακῶς
ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδώσεται
ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς
Ps 118,22.23. Act 4,11. 42 καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. λέγει αὐτοῖς ὁ
R 9,33. 1 P 2,6–8. Ἰησοῦς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς·

---

32 ουδε : T ου

---

32 — ουδε   38 κατασχωμεν

λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·
παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη,
καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ 43
βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι
τοὺς καρποὺς αὐτῆς. [καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον 44 **Dn 2,34.35. 44.45.**
τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικ-
μήσει αὐτόν.] Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ 45
οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι
περὶ αὐτῶν λέγει· καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι 46 **11.**
ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπεὶ εἰς προφήτην
αὐτὸν εἶχον. Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν 22 **2–14:**
εἶπεν ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λέγων· ὡμοιώθη ἡ 2 **L 14,16–24.**
βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις **J 3,29.**
ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλεν 3
τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς
τοὺς γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. πάλιν 4 **21,36.**
ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων· εἴπατε τοῖς
κεκλημένοις· ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμακα, οἱ
ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα
ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. οἱ δὲ ἀμελήσαντες 5
ἀπῆλθον, ὃς μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὃς δὲ ἐπὶ
τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες 6
τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. ὁ δὲ 7 **24,2.**
βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα
αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν
πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. τότε λέγει τοῖς δούλοις 8
αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ δὲ κεκλη-
μένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι· πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς 9 **13,47; 21,43.**
διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἐὰν εὕρητε καλέ-
σατε εἰς τοὺς γάμους. καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι 10

---

43 **h—** *οτι* *44* **T— vers** *45* **hT** *Ακουσαντες δε*

---

46 τον οχλον | *εις : ως* **22**,*4 ητοιμασα vl - σται*
5 επι : εις 7 και ακουσας ο βασιλευς εκεινος | *το στρατευμα*

ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας οὓς εὗρον,
πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλήσθη ὁ νυμφὼν
11 ἀνακειμένων. εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι
τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον οὐκ ἐν-
12 δεδυμένον ἔνδυμα γάμου· καὶ λέγει αὐτῷ· ἑταῖρε,
πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου; ὁ δὲ
8,12. 13 ἐφιμώθη. τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν τοῖς διακόνοις·
δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἐκβάλετε αὐτὸν
εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
14 καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Πολλοὶ γάρ εἰσιν
κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.
15—22: Mc 12,13—17. 15 Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον
L 20,20—26. 16 ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ. καὶ
Mc 3,6. ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ
τῶν Ἡρῳδιανῶν λέγοντας· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι
ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ
διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ γὰρ
17 βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων· εἰπὸν οὖν ἡμῖν,
τί σοι δοκεῖ; ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὔ;
18 γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν·
19 τί με πειράζετε, ὑποκριταί; ἐπιδείξατέ μοι τὸ
νόμισμα τοῦ κήνσου. οἱ δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ
20 δηνάριον. καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη
R 13,7. 21 καὶ ἡ ἐπιγραφή; λέγουσιν· Καίσαρος. τότε λέγει
αὐτοῖς· ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ
22 τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν,
23—33: καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθαν.
Mc 12,18—27. L 20,27—40. 23 Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδδου-
Act 23,6.8. καῖοι, λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ ἐπηρώ-
Gn 38,8. 24 τησαν αὐτὸν ¹λέγοντες· διδάσκαλε, Μωϋσῆς εἶπεν·
Dt 25,5.6. ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα, ἐπιγαμβρεύσει ὁ

---

12 h[r]— *εταιρε* *17* R *ειπε* | H *δοκει·* *20 αυτοις* : hT+ *ο Ιησους*

10 νυμφων : *γαμος* *12 ηλθες* *13 αρατε αυτον ποδων και χειρων και* *23 λεγοντ.* : pr *οι* *24 τεκνα* : + *ινα*

ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει
σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν 25
ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος γήμας ἐτελεύτησεν,
καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ· ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ 26
τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά. ὕστερον δὲ πάντων ἀπέ- 27
θανεν ἡ γυνή. ἐν τῇ ἀναστάσει οὖν τίνος τῶν 28
ἑπτὰ ἔσται γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. ἀπο- 29
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πλανᾶσθε μὴ
εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ.
ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, 30
ἀλλ' ὡς ἄγγελοι ἐν τῷ οὐρανῷ εἰσιν. περὶ δὲ τῆς 31
ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν
ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος· **ἐγώ εἰμι ὁ θεὸς** 32 Ex 3,6.
Ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς Ἰακώβ; οὐκ
ἔστιν [ὁ] θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. καὶ ἀκούσαν- 33
τες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.
Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς 34 34–40: Mc 12,28–31.
Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό, ¹καὶ ἐπηρώ- 35 L 10,25–28.
τησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων αὐτόν· δι- 36
δάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; ὁ δὲ 37 Dt 6,5.
ἔφη αὐτῷ· **ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐν ὅλῃ**
τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν
ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. αὕτη ἐστὶν ἡ μεγάλη καὶ 38
πρώτη ἐντολή. δευτέρα ὁμοία αὐτῇ· **ἀγαπήσεις** 39 Lv 19,18.
τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ἐν ταύταις ταῖς 40 7,12. R 13,10. G 5,14.
δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος κρέμαται καὶ οἱ
προφῆται. Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων 41 41–46: Mc 12,35–37.
ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς ¹λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ 42 L 20,41–44.
περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστιν; λέγουσιν αὐτῷ·

---

30 αγγελοι : T+ θεου *32* [ο] : R—T *34* H αυτο.
37 H— τη 1° *39* δευτερα : R+ δε | ομοια αυτη : h
ομοιως | αὐτῇ : ℌ αὕτη

---

24 — την γυν. αυτ. *25* γαμησας *27* η : pr και
30 εκγαμιζονται *34* επ αυτον

43 *τοῦ Δαυείδ. λέγει αὐτοῖς· πῶς οὖν Δαυεὶδ ἐν*
πνεύματι καλεῖ αὐτὸν κύριον λέγων·
26,64. Ps 110,1. 44 **εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου**
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποκάτω τῶν
ποδῶν σου;
45 *εἰ οὖν Δαυεὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ*
46 *ἐστιν; καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἀποκριθῆναι αὐτῷ λόγον,*
οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπε-
Mc 12,38–40. *ρωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.*
L 20,45–47. L 11,39–52. 23 *Τότε ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς*
2 *μαθηταῖς αὐτοῦ ˈλέγων· ἐπὶ τῆς Μωϋσέως καθέδρας*
Ml 2,7.8. 3 *ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. πάντα*
οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν ποιήσατε καὶ τηρεῖτε,
κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσιν γὰρ
4 *καὶ οὐ ποιοῦσιν. δεσμεύουσιν δὲ φορτία βαρέα*
καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων,
αὐτοὶ δὲ τῷ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινῆσαι
6,1. Ex 13,9. Nu 15,38.39. 5 *αὐτά. πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς*
τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσιν γὰρ
τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κρά-
L 14,7. 6 *σπεδα, φιλοῦσιν δὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς*
δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συνα-
7 *γωγαῖς ˈκαὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ*
8 *καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββεί. ὑμεῖς*
δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββεί· εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ
9 *διδάσκαλος, πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελφοί ἐστε. καὶ*
πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν
10 *ὑμῶν ὁ πατὴρ ὁ οὐράνιος. μηδὲ κληθῆτε καθη-*
20,26.27. 11 *γηταί, ὅτι καθηγητὴς ὑμῶν ἐστιν εἷς ὁ Χριστός. ὁ*
Pro 29,23. Iob 22,29. Ez 21,31. L 18,14. 1 P 5,5. 12 *δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος. Ὅστις δὲ*

---

43 **hT** *κ. κυριον αυτον* **23,***1* **H** [o] *3* **R** *αν* *4 βαρεα* : **h** [**R**] + *και δυσβαστακτα*

---

44 υποποδιον *46 ημερας : ωρας* **23,***3 υμιν : + τηρειν* *5 κρασπεδα : + των ιματιων αυτων* *7 ραββει ραββει* *8 διδασκ. : καθηγητης + ο χριστος* *11 εστω*

ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπει-
νώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμ- 13
ματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων·
ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους
ἀφίετε εἰσελθεῖν. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ 15
Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν
καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, καὶ ὅταν
γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον
ὑμῶν. Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντες· ὃς 16 15,14.
ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ
ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. μωροὶ καὶ τυφλοί, 17
τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάσας
τὸν χρυσόν; καί· ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, 18
οὐδέν ἐστιν· ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω
αὐτοῦ, ὀφείλει. τυφλοί, τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον ἢ τὸ 19 Ex 29,37.
θυσιαστήριον τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον; ὁ οὖν ὀμόσας 20
ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι
τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει 21
ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν· καὶ ὁ 22 5,34.
ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ
θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ. Οὐαὶ 23 Lv 27,30. Mch 6,8.
ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι
ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἄνηθον καὶ τὸ
κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου,
τὴν κρίσιν καὶ τὸ ἔλεος καὶ τὴν πίστιν· ταῦτα δὲ
ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφεῖναι. ὁδηγοὶ τυφλοί, 24
διϋλίζοντες τὸν κώνωπα, τὴν δὲ κάμηλον κατα-
πίνοντες. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι 25 Mc 7,4.
ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου

---

13 fin : h[r] + *(v. 14) Ουαι (vl Ουαι δε) υμιν γραμματεις και Φαρισαιοι υποκριται, οτι κατεσθιετε τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχομενοι· δια τουτο λημψεσθε περισσοτερον κριμα* *19 τυφλοι* : h pr *μωροι και* *21* h *κατοικησαντι* *23* T— *δε* *24 διϋλιζ.* : T pr *οι*

---

15 ινα ποιησητε *17 αγιαζων* *23 τον ελεον*

καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς
Tt 1,15. 26 καὶ ἀκρασίας. Φαρισαῖε τυφλέ, καθάρισον πρῶτον
τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου [καὶ τῆς παροψίδος], ἵνα
Act 23,3. 27 γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτοῦ καθαρόν. Οὐαὶ ὑμῖν,
γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι παρ-
ομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις, οἵτινες ἔξωθεν
μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων
L 16,15. 28 νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. οὕτως καὶ ὑμεῖς
ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι,
ἔσωθεν δέ ἐστε μεστοὶ ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.
29 Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί,
ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν προφητῶν καὶ
30 κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων, ˡ καὶ λέγετε· εἰ
ἤμεθα ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν, οὐκ
ἂν ἤμεθα αὐτῶν κοινωνοὶ ἐν τῷ αἵματι τῶν προ-
Act 7,52. 31 φητῶν. ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε
32 τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. καὶ ὑμεῖς πληρώ-
3,7. 33 σατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. ὄφεις, γεννή-
ματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως τῆς
13,52. 34 γεέννης; διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς
10,23. προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς· ἐξ αὐτῶν
1 Th 2,15. ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ αὐτῶν μαστι-
γώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ
Gn 4,8. 2 Chr 24,20.21. 35 πόλεως εἰς πόλιν· ὅπως ἔλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πᾶν αἷμα
δίκαιον ἐκχυννόμενον ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος
Ἅβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος Ζαχαρίου υἱοῦ
Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ
36 θυσιαστηρίου. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα
L 13,34.35. 37 ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ,
ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα

---

26 T— [*και τ. παροψ.*] *27* h *ομοιαζετε* | *οιτινες ... γεμ.* : h^r *εξωθεν ο ταφος φαινεται ωραιος εσωθεν δε γεμει* *30* T *κοινωνοι αυτων* *32* h *πληρωσετε* *34* h *Ιδου* *35* h^r — *υιου Βαραχιου* *36* h *παντα ταυτα*

---

25 ακρασ. : ακαθαρσιας vl αδικιας vl πλεονεξιας 26 αυτου : αυτων 32 επληρωσατε

τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα
ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου, ὃν τρόπον ὄρνις ἐπι-
συνάγει τὰ νοσσία [αὐτῆς] ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ
οὐκ ἠθελήσατε. ἰδοὺ **ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν** 38 Jr 22,5; 12,7. 1 Rg 9,7.8.
ἔρημος. λέγω γὰρ ὑμῖν, οὐ μή με ἴδητε ἀπ᾽ ἄρτι 39 21,9. Ps 118,26.
ἕως ἂν εἴπητε·
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἐπορεύετο, 24 Mc 13. L 21,5–36.
καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ
τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 2 L 19,44.
αὐτοῖς· οὐ βλέπετε ταῦτα πάντα; ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ κατα-
λυθήσεται. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὄρους 3
τῶν ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ᾽ ἰδίαν
λέγοντες· εἰπὲ ἡμῖν, πότε ταῦτα ἔσται, καὶ τί τὸ
σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ συντελείας τοῦ
αἰῶνος; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· 4
βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύ- 5 24. Act 5,36.37.
σονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες· ἐγώ εἰμι ὁ 1 J 2,18.
Χριστός, καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. μελλήσετε δὲ 6 Dn 2,28.
ἀκούειν πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων· ὁρᾶτε, μὴ
θροεῖσθε· **δεῖ** γὰρ **γενέσθαι**, ἀλλ᾽ οὔπω ἐστὶν τὸ
τέλος. ἐγερθήσεται γὰρ **ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασι-** 7
λεία ἐπὶ βασιλείαν, καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ σεισμοὶ Is 19,2.
κατὰ τόπους· πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. τότε 8.9 2 Chr 15,6. 10,17.22.
παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς θλῖψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν J 16,2.
ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν
ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. καὶ τότε **σκανδαλισ-** 10 Dn 11,41.
θήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλήλους παραδώσουσιν καὶ
μισήσουσιν ἀλλήλους· καὶ πολλοὶ ψευδοπροφῆται 11 7,15. 1 J 4,1.

---

37 [αυτης] : T | H ηθελησατε; *38* ℵ— ερημος
24,*3* H ειπον | H αιωνος. *7* επι 1° : T επ

39 κυριου : θεου 24,*2* — ου 1° *6* γενεσθαι : pr
παντα *7* λιμοι : + και λοιμοι

2 Th 2,10. 2 T 3,1–5. 12 ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλούς· καὶ διὰ
τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη
10,22. Ap 13,10. 13 τῶν πολλῶν. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος
28,19. 10,18. 14 σωθήσεται. καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον
τῆς βασιλείας ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον
Dn 9,26.27; 12,11. 15 πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. Ὅταν
οὖν ἴδητε **τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως** τὸ ῥηθὲν
διὰ Δανιὴλ τοῦ προφήτου ἑστὸς **ἐν τόπῳ ἁγίῳ**,
16 ὁ ἀναγινώσκων νοείτω, ˈ τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ
L 17,31. 17 φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ
18 καταβάτω ἆραι τὰ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ ὁ ἐν
τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον
19 αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς
Act 1,12. 20 θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. προσεύχεσθε
δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ
Dn 12,1. Ioel 2,2. 21 σαββάτῳ· ἔσται γὰρ τότε **θλῖψις μεγάλη, οἵα οὐ**
γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ' οὐ
22 μὴ γένηται. καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι
ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς
23 ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. τότε
5.11. ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἤ· ὧδε,
Dt 13,2–4. 2 Th 2,8.9. 24 μὴ πιστεύσητε· ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ
ψευδοπροφῆται, καὶ **δώσουσιν σημεῖα** μεγάλα **καὶ**
25 **τέρατα**, ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκ-
26 λεκτούς. ἰδοὺ προείρηκα ὑμῖν. ἐὰν οὖν εἴπωσιν
ὑμῖν· ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν, μὴ ἐξέλθητε· ἰδοὺ
L 17,23.24. 27 ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ πιστεύσητε· ὥσπερ γὰρ ἡ
ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται
ἕως δυσμῶν, οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ
Iob 39,30. Hb 1,8. 28 τοῦ ἀνθρώπου· ὅπου ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ
L 17,37. 29 συναχθήσονται οἱ ἀετοί. Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν

---

16 εις : hT *επι* *21* T *ουκ εγενετο* *24 πλανησαι* : *H πλανασθαι*, T *πλανηθηναι*

12 πληθυνναι *17 τα* : *τι* *18 τα ιματια* *27 εσται* : + *και*, *it 37* *28 οι* : pr *και*

θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων **ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται,**
καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ Is 13,10; 34,4. 2 P 3,10.
ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις
τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. καὶ τότε φανήσεται 30 Ap 1,7. 26,64.
τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν οὐρανῷ, Dn 7,13.14.
καὶ τότε **κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς** καὶ Zch 12,10 ss. Ap 19,11.
ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ
τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης 1 K 15,52.
πολλῆς· καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ 31 1 Th 4,16. Ap 8,1.2.
σάλπιγγος μεγάλης, καὶ ἐπισυνάξουσιν τοὺς ἐκλεκ- Is 27,13. Zch 2,6.
τοὺς αὐτοῦ **ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ᾽ ἄκρων** Dt 30,4.
οὐρανῶν ἕως ἄκρων αὐτῶν. Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς 32
μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς
γένηται ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε
ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος· οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε 33
πάντα ταῦτα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις.
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη 34
ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ 35 5,18.
παρελεύσεται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν.
Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας οὐδεὶς οἶδεν, 36 1 Th 5,1.2.
οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ μὴ
ὁ πατὴρ μόνος. ὥσπερ γὰρ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, 37 Gn 6,11—13. L 17,26.27.
οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
ὡς γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις [ἐκείναις] ταῖς πρὸ 38 2 P 3,5.6. Gn 7,7.
τοῦ κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γα-
μοῦντες καὶ γαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας **εἰσῆλθεν**
Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν 39
ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται ἡ
παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. τότε ἔσονται 40 L 17,35.36.
δύο ἐν τῷ ἀγρῷ, εἷς παραλαμβάνεται καὶ εἷς

29 απο : T εκ 30 T— τοτε 2° 31 σαλπιγγ. : hR+ φωνης | εως : H+ [των] 33 T ταυτα παντα 34 υμιν : H+ οτι | H [αν] 36 ουδε ο υιος : [R] —h^r 37 γαρ : T δε 38 T— [εκειναις] 39 εσται : T+ και

30 εν ουρ. : του εν ουρανοις 32 ἐκφυῇ 36 πατηρ : + μου 38 εκγαμιζοντες

41 *ἀφίεται· δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλῳ, μία παρα-*
25,13. 42 *λαμβάνεται καὶ μία ἀφίεται. γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι*
οὐκ οἴδατε ποίᾳ ἡμέρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν ἔρχεται.
L 12,39–46. 43 *Ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης*
ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν
καὶ οὐκ ἂν εἴασεν διορυχθῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ.
Ap 16,15. 44 *διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ οὐ*
45 *δοκεῖτε ὥρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Τίς*
ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ φρόνιμος ὃν κατέ-
στησεν ὁ κύριος ἐπὶ τῆς οἰκετείας αὐτοῦ τοῦ
46 *δοῦναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; μακάριος ὁ*
δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει
25,21.23. 47 *οὕτως ποιοῦντα· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν*
Eccl. 8,11. 48 *τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ἐὰν δὲ*
εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·
49 *χρονίζει μου ὁ κύριος, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς*
συνδούλους αὐτοῦ, ἐσθίῃ δὲ καὶ πίνῃ μετὰ τῶν
50 *μεθυόντων, ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν*
ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει,
8,12. 51 *ˈκαὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ*
τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
25 *ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Τότε ὁμοιωθήσεται ἡ*
L 12,35.36. Ap 19,7. *βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες*
λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν ἐξῆλθον εἰς ὑπ-
2 *άντησιν τοῦ νυμφίου. πέντε δὲ ἐξ αὐτῶν ἦσαν*
3 *μωραὶ καὶ πέντε φρόνιμοι. αἱ γὰρ μωραὶ λαβοῦσαι*
τὰς λαμπάδας οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον·
4 *αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις*
5 *μετὰ τῶν λαμπάδων ἑαυτῶν. χρονίζοντος δὲ τοῦ*
6 *νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον. μέσης*
δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν· ἰδοὺ ὁ νυμφίος, ἐξέρ-

---

48 T — *εκεινος*   **25**,*1* T *αὐτων* | *νυμφιου* : h[r] + ⊣ *και της νυμφης* ⊢   *3 λαμπαδ.* : [H]R+ *αυτων*

---

41 μυλωνι   *42 ημερα* : *ωρα*   *45 οικετ.* : *θεραπειας*   *49 εσθιειν δ. κ. πινειν*   **25**,*3* fin + *εν τοις αγγειοις αυτων*   *6 νυμφ.* : + *ερχεται*

χεσθε εἰς ἀπάντησιν. τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ 7
παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας
ἑαυτῶν. αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπαν· δότε 8
ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν
σβέννυνται. ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι· 9
μή ποτε οὐ μὴ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε
μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε
ἑαυταῖς. ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν 10
ὁ νυμφίος, καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ
εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. ὕστερον 11 L 13,25.27.
δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι·
κύριε κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· 12 7,23.
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. Γρηγορεῖτε οὖν, 13 24,42.
ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν. Ὥσπερ 14 14–30: L 19,12–27.
γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους
δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, 21,33.
ˈκαὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν πέντε τάλαντα, ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ 15 R 12,6.
ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπε-
δήμησεν. εὐθέως ˈ πορευθεὶς ὁ τὰ πέντε τάλαντα 16
λαβὼν ἠργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκέρδησεν ἄλλα
πέντε· ὡσαύτως ὁ τὰ δύο ἐκέρδησεν ἄλλα δύο. 17
ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν γῆν καὶ ἔκρυψεν 18
τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. μετὰ δὲ πολὺν 19
χρόνον ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ
συναίρει λόγον μετ' αὐτῶν. καὶ προσελθὼν ὁ τὰ 20
πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε
τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέ-
δωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα. ἔφη 21 23. 24, 45–47. L 16,10.
αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ,
ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·

---

9 ου μη : hT *ουκ*   *16 εκερδησεν* : T *εποιησεν* | *πεντε* 2º : T+ *ταλαντα*   *17 ωσαυτως* : h+ *και*

---

10 εως υπαγουσιν   *11 ηλθον αι*   *13* fin + *εν η ο υιος του ανθρωπου ερχεται*   *15.16 απεδ. ευθεως. πορ. δε*   *17 εκερδησ.* : pr *(vl +) και αυτος*   *18 — απελθων | εν τη γη*   *20 επεκερδησα, it 22.*   *21 επι* 1º : *επει επ', it 23.*

22 εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. προσελθὼν
καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα εἶπεν· κύριε, δύο τάλαντά
μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα ἐκέρδησα.
21. 23 ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ
πιστέ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε κατα-
στήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου.
24 προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς
εἶπεν· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος,
θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας, καὶ συνάγων ὅθεν
25 οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα
26 τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. ἀπο-
κριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ
δοῦλε καὶ ὀκνηρέ, ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ
27 ἔσπειρα, καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα; ἔδει
σε οὖν βαλεῖν τά ἀργύριά μου τοῖς τραπεζείταις,
καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ.
28 ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ
13,12. 29 ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα· τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ
δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται· τοῦ δὲ μὴ ἔχοντος
8,12. 30 καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ τὸν ἀχρεῖον
δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ
ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
16,27. Zch 14,5. Ap 20,11–13. 31 Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ
αὐτοῦ καὶ **πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ**, τότε
R 14,10. 32 καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ· καὶ συναχθή-
σονται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ
ἀφορίσει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ ποιμὴν
Ez 34,17. 33 ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, καὶ στήσει
τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐρίφια
34 ἐξ εὐωνύμων. τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν
αὐτοῦ· δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου,

---

22 και : R *δε κ.* *23* h *πιστος ης* *27* R *τραπεζιτ.*
32 R *αφοριει*

---

22 ταλ. 1ᵒ : + *λαβων* *27 το αργυριον* *28 δεκα* : *πεντε*
29 (vl 30) fin + *ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν*
ακουετω *30 βαλετε εξω* *31 αγγελ.* : pr *αγιοι* *33* — *αυτου*

κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν
ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώ- 35 Is 58,7.
κατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος
ἤμην καὶ συνηγάγετέ με, γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ 36
με, ἠσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ
ἤμην καὶ ἤλθατε πρός με. τότε ἀποκριθήσονται 37 6,3.
αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν
πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐπο-
τίσαμεν; πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ συνηγάγο- 38
μεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν; πότε δέ σε εἴδομεν 39
ἀσθενοῦντα ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλθομεν πρός σε;
καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω 40 Pro 19,17. H 2,11.
ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν
μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. τότε ἐρεῖ 41 7,23. Ap 20,10.15.
καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ κα-
τηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον
τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. ἐπείνασα 42
γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ
ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με, 43
γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς καὶ ἐν
φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. τότε ἀποκριθή- 44
σονται καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἴδομεν
πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ
ἢ ἐν φυλακῇ καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; τότε ἀπο- 45
κριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ'
ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων,
οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς 46 J 5,29. Dn 12,2.
κόλασιν αἰώνιον, **οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.**

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας 26 7,28; 11,1; 13,53; 19,1.
τοὺς λόγους τούτους, εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·

37.38 H ειδαμεν   *41* το πυρ το αιων. : h^r^ το σκοτος το εξωτερον | το ητοιμασμ. : h^r^ ⊣ ὁ ητοιμασεν ο πατηρ μου ⊢   *42* εδιψ. : H pr [και]

---

39 ασθενη

2–5: Mc 14,1.2. 2 οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται,
L 22,1.2. καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ
20,18. 3 σταυρωθῆναι. Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ
4 ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, καὶ συνεβουλεύ-
σαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν δόλῳ κρατήσωσιν καὶ ἀπο-
5 κτείνωσιν· ˈ ἔλεγον δέ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ
6–13: θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ.
Mc 14,3–9. J 12,1–8. 6 Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ
L 7,36–50. 7 Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἔχουσα
ἀλάβαστρον μύρου βαρυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ
8 τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἀνακειμένου. ἰδόντες δὲ οἱ
μαθηταὶ ἠγανάκτησαν λέγοντες· εἰς τί ἡ ἀπώλεια
9 αὕτη; ἐδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι πολλοῦ καὶ
10 δοθῆναι πτωχοῖς. γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
τί κόπους παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν
Dt 15,11. 11 ἠργάσατο εἰς ἐμέ· πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς
ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε·
12 βαλοῦσα γὰρ αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός
13 μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν
ὅλῳ τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη
14–16: Mc 14,10.11. 14 εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν
L 22,3–6. δώδεκα, ὁ λεγόμενος Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς
J 11,57. Zch 11,12. 15 τοὺς ἀρχιερεῖς ˈ εἶπεν· τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ
ὑμῖν παραδώσω αὐτόν; **οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριά-**
1 T 6,9.10. 16 **κοντα ἀργύρια.** καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα
17–19: αὐτὸν παραδῷ.
Mc 14,12–16. L 22,7–13. 17 Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μα-
Ex 12,18–20. θηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες· ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν
21,3. 18 σοι φαγεῖν τὸ πάσχα; ˈ ὁ δὲ εἶπεν· ὑπάγετε εἰς

---

7 T πολυτιμου 15 T και εγω | αργυρ.: h[r] ⊣ στατηρας ⊢, it στατηρας αργυριον

---

3 οι αρχιερ.: + και οι γραμματεις | Καϊφα 9 τουτο: + το μυρον | τοις πτωχοις

τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε αὐτῷ· ὁ
διδάσκαλος λέγει· ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν· πρὸς
σὲ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου. καὶ 19
ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς,
καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Ὀψίας δὲ γενομένης 20 **20–30: Mc 14,17–26.**
ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν. καὶ ἐσθιόν- 21 **L 22,14–23. J 13,21–26.**
των αὐτῶν εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν
παραδώσει με. καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο 22
λέγειν αὐτῷ εἷς ἕκαστος· μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε;
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ τὴν 23
χεῖρα ἐν τῷ τρυβλίῳ, οὗτός με παραδώσει. ὁ μὲν 24
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ
αὐτοῦ, οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ
οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. ἀποκριθεὶς 25
δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπεν· μήτι ἐγώ
εἰμι, ῥαββεί; λέγει αὐτῷ· σὺ εἶπας. Ἐσθιόντων 26 **14,19. 1 K 11,23–25.**
δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον καὶ εὐλογήσας
ἔκλασεν καὶ δοὺς τοῖς μαθηταῖς εἶπεν· λάβετε
φάγετε· τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. καὶ λαβὼν 27
ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων·
πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· ⸀τοῦτο γάρ ἐστιν **τὸ αἷμά** 28 **Ex 24,8. Jr 31,31.**
μου **τῆς διαθήκης** τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυννόμενον **Zch 9,11.**
εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. λέγω δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ πίω 29
ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου
ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ'
ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου. **Ps 113–118.**
Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 30 **L 22,39. J 18,1.**
Τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πάντες ὑμεῖς σκαν- 31 **31–35:**
δαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· γέγραπται **Mc 14,27–31. L 22,31–34.**
γάρ· **πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ διασκορπισθήσονται** **Zch 13,7.**
τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης· μετὰ δὲ τὸ ἐγερθῆναί 32 **J 16,32. 28,7.**

---

20 H [*μαθητων*] *27 και 2°* : [H]

26 τον αρτον | *ευλογ.* : *ευχαριστησας* | *εδιδου τ. μ. και* *27 το ποτηριον* *28 της* : pr *το*, + *καινης*

33 με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ· εἰ πάντες σκανδαλισθή-
σονται ἐν σοί, ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι.
J 13,38. 34 ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ
τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ
56. 35 με. λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος· κἂν δέῃ με σὺν σοὶ
ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὁμοίως καὶ
πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.
36–46: Mc 14,32–42. L 22,40–46. 36 Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον
λεγόμενον Γεθσημανεί, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς·
καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν ἐκεῖ προσεύξω-
H 5,7. 37 μαι. καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο
υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν.
Ps 43,5. J 12,27. 38 τότε λέγει αὐτοῖς· **περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου**
ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ'
J 18,11. H 5,8. 39 ἐμοῦ. καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον
αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ λέγων· πάτερ μου, εἰ
δυνατόν ἐστιν, παρελθάτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον
40 τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὡς σύ. καὶ
ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς
καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· οὕτως οὐκ
H 2,14; 4,15. 41 ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; γρη-
γορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς
πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
42 ἀσθενής. πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο
λέγων· πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο παρελθεῖν
43 ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. καὶ
ἐλθὼν πάλιν εὗρεν αὐτοὺς καθεύδοντας, ἦσαν γὰρ
2 K 12,8. 44 αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς
πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο ἐκ τρίτου, τὸν αὐτὸν
45 λόγον εἰπὼν πάλιν. τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς

---

35 H *ειπαν* *36* H [*ου*] *39* hT *προσελθων* | T— *μου* *42* H [*λεγων*] *44.45* h *ειπων. παλιν τοτε*

---

36 Γεθσαμανει *40 ισχυσας* *42 τουτο* : + *το ποτηριον* | *παρελθ.* : + *απ εμου* *43 ευρισκει*

μαθητὰς καὶ λέγει αὐτοῖς· καθεύδετε λοιπὸν καὶ
ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν.
ἐγείρεσθε, ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με. 46
Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἷς τῶν 47 47–56: Mc 14,43–50. L 22,47–53. J 18,3–12.
δώδεκα ἦλθεν, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς μετὰ
μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσ-
βυτέρων τοῦ λαοῦ. ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν ἔδωκεν 48
αὐτοῖς σημεῖον λέγων· ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν·
κρατήσατε αὐτόν. καὶ εὐθέως προσελθὼν τῷ 49
Ἰησοῦ εἶπεν· χαῖρε, ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν
αὐτόν. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἑταῖρε, ἐφ' ὃ 50
πάρει. τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας
ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. καὶ ἰδοὺ 51
εἷς τῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασεν
τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ
ἀρχιερέως ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. τότε λέγει 52 Gn 9,6.
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἀπόστρεψον τὴν μάχαιράν σου
εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες
μάχαιραν ἐν μαχαίρῃ ἀπολοῦνται. ἢ δοκεῖς ὅτι 53
οὐ δύναμαι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ
παραστήσει μοι ἄρτι πλείω δώδεκα λεγιῶνας
ἀγγέλων; πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι 54
οὕτως δεῖ γενέσθαι; Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ 55
Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις· ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ
μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με; καθ' ἡμέραν
ἐν τῷ ἱερῷ ἐκαθεζόμην διδάσκων, καὶ οὐκ ἐκρατή-
σατέ με. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν 56 31.
αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν. Τότε οἱ μαθηταὶ πάντες
ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.
Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς 57 57–75: Mc 14,53–72. L 22,54–71. J 18,13–27.

---

45 λοιπ. : T το λοιπ. | ιδου : h + γαρ 48 T εαν 50 T παρει; 53 T λεγιωνον 55 T συλλ. με· 56 μαθηται : h + αυτον

---

45 αναπαυεσθε; 50 ο : ω 51 επαταξεν . . . και αφ. 52 αποθανουνται 55 καθ ημερ. : + προς υμας

Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
58 *πρεσβύτεροι συνήχθησαν. ὁ δὲ Πέτρος ἠκολούθει*
αὐτῷ [ἀπὸ] μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως,
καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν
59 *ἰδεῖν τὸ τέλος. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ τὸ συνέδριον*
ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ
60 *ὅπως αὐτὸν θανατώσωσιν, καὶ οὐχ εὗρον πολλῶν*
προσελθόντων ψευδομαρτύρων. ὕστερον δὲ προσ-
J 2,19–21. 61 *ελθόντες δύο ' εἶπον· οὗτος ἔφη· δύναμαι κατα-*
λῦσαι τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν
62 *οἰκοδομῆσαι. καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ·*
οὐδὲν ἀποκρίνῃ; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;
27,12. 63 *' ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐσιώπα. καὶ ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ·*
ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν
Ps 110,1. 16,27; 24,30. 64 *εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. λέγει*
Dn 7,13. *αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· σὺ εἶπας· πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ'*
ἄρτι ὄψεσθε ***τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον***
ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν
9,3. J 10,33. 65 ***νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.*** *τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν*
τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων· ἐβλασφήμησεν· τί ἔτι χρείαν
ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφη-
J 19,7. Lv 24,16. 66 *μίαν· ' τί ὑμῖν δοκεῖ; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον·*
Is 50,6. 67 *ἔνοχος θανάτου ἐστίν. Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ*
πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν, οἱ δὲ
68 *ἐράπισαν ' λέγοντες· προφήτευσον ἡμῖν, Χριστέ, τίς*
69 *ἐστιν ὁ παίσας σε; Ὁ δὲ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω*
ἐν τῇ αὐλῇ· καὶ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη
λέγουσα· καὶ σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου.
70 *ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων λέγων· οὐκ οἶδα*

---

58 T— [*απο*] *59* T *θανατωσουσιν* *61* H *ειπαν* | *ημερ.* : T+ *αυτον* *62* T *αποκρινη τι* *68 και* : T+ *αποκριθεις* *64* h *ειπας;* *65* H *διερηξεν* *66* H *ειπαν*

---

59 αρχιερ. : + *και οι πρεσβυτεροι* *60 δυο* : + *ψευδομαρτυρες* *61 ουτ. εφη* : *τουτον ηκουσαμεν λεγοντα* *63 θεου* 2[o] : + *του ζωντος* *69 Γαλιλ.* : *Ναζωραιου* *70 παντ.* : *αυτων παντων vl αυτων* | fin + *ουδε επισταμαι*

τί λέγεις. ἐξελθόντα δὲ εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν 71
αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ· οὗτος ἦν μετὰ
Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου. καὶ πάλιν ἠρνήσατο μετὰ 72
ὅρκου ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. μετὰ μικρὸν 73
δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ·
ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ, καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου
δῆλόν σε ποιεῖ. τότε ἤρξατο καταθεματίζειν καὶ 74
ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. καὶ εὐθέως
ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ 75 34.
ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος ὅτι πρὶν ἀλέκτορα
φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με· καὶ ἐξελθὼν ἔξω
ἔκλαυσεν πικρῶς.

Πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες 27 Mc 15,1. L 22,66.
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ J 18,28.
Ἰησοῦ ὥστε θανατῶσαι αὐτόν· καὶ δήσαντες αὐτὸν 2 L 23,1. J 18,31.32.
ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.
Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, 3 26,15.
μεταμεληθεὶς ἔστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς
ἀρχιερεῦσιν καὶ πρεσβυτέροις ˡ λέγων· ἥμαρτον πα- 4
ραδοὺς αἷμα ἀθῷον. οἱ δὲ εἶπον· τί πρὸς ἡμᾶς;
σὺ ὄψῃ. καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια εἰς τὸν ναὸν ἀνε- 5 Act 1,18. 2 Sm 17,23.
χώρησεν, καὶ ἀπελθὼν ἀπήγξατο. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς 6 Mc 12,41.
λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπαν· οὐκ ἔξεστιν βαλεῖν
αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν.
συμβούλιον δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν 7
ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. διὸ 8 Act 1,19.
ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς
σήμερον. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου 9 Zch 11,12.13. Jr 32,6–9.
τοῦ προφήτου λέγοντος· **καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα**
ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο

---

71 δε : T+ *αυτον* *73 δηλ. σε ποιει* : h^r ⊣ *ομοιαζει* ⊢ *74* H *ευθυς* **27**,*2 Πειλατω* : h^r ⊣ *Ποντιω* ⊢ *Πειλ.* *3* hT *παραδιδοὺς* *4 αθωον* : H *δικαιον* | H *ειπαν* *9* h^r— *Ιερεμιου, it Ζαχαριου, it* Esaiam

---

71 τοις : αυτοις *73 — και συ* **27**,*3 απεστρεψεν* *5 τα* : + *τριακοντα* | *εν τω ναω*

10 **ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν**
11–14: Mc 15,2–5. 11 **τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέν μοι κύριος.** *Ὁ δὲ*
L 23,2.3. *Ἰησοῦς ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· καὶ ἐπη-*
J 18,29–38. *ρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς*
26,63. Is 53,7. 12 *τῶν Ἰουδαίων; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔφη· σὺ λέγεις. καὶ*
ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων
13 *καὶ πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. τότε λέγει*
αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· οὐκ ἀκούεις πόσα σου κατα-
J 19,9. 14 *μαρτυροῦσιν; καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ*
15–26: Mc 15,6–15. 15 *ἓν ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. Κατὰ*
L 23,18–25. *δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ*
J 18,39–19,1. 16 *δέσμιον ὃν ἤθελον. εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπί-*
17 *σημον λεγόμενον Βαραββᾶν. συνηγμένων οὖν αὐτῶν*
εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν,
J 11,47.48; 12,19. 18 *Βαραββᾶν ἢ Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν; ᾔδει*
19 *γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. Καθη-*
μένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλεν πρὸς
αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα· μηδὲν σοὶ καὶ τῷ
δικαίῳ ἐκείνῳ· πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ'
20 *ὄναρ δι' αὐτόν. Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσ-*
βύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα αἰτήσωνται τὸν
21 *Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. ἀποκριθεὶς*
δὲ ὁ ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς· τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν
δύο ἀπολύσω ὑμῖν; οἱ δὲ εἶπαν· τὸν Βαραββᾶν.
22 *λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν*
τὸν λεγόμενον Χριστόν; λέγουσιν πάντες· σταυρω-
23 *θήτω. ὁ δὲ ἔφη· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν; οἱ δὲ*
Dt 21,6. 24 *περισσῶς ἔκραζον λέγοντες· σταυρωθήτω. ἰδὼν*
δὲ ὁ Πειλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον
θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας
κατέναντι τοῦ ὄχλου λέγων· ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵ-

---

10 **h** *εδωκα* *11 εφη* : **hR**+ *αυτω* | **h** *λεγεις;* *16 Βα-ραββ.* : **h**[r] *Ιησουν Βαραββ., it 17* *17* **H** [*τον*] *Βαραββαν* *24* **hT** *απεναντι* | *αιματ.* : **h** [**R**] + *του δικαιου*

---

11 εστη *22 σταυρωθητω σταυρωθητω*

ματος τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε. καὶ ἀποκριθεὶς 25 Act 5,28.
πᾶς ὁ λαὸς εἶπεν· τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ
ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν 26
Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν
ἵνα σταυρωθῇ.
Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες 27 27–30: Mc 15,16–19.
τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν J 19,2.3.
ὅλην τὴν σπεῖραν. καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν χλαμύδα 28
κοκκίνην περιέθηκαν αὐτῷ, καὶ πλέξαντες στέφανον 29
ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ καὶ
κάλαμον ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ γονυπετήσαντες
ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιξαν αὐτῷ λέγοντες· χαῖρε,
βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν 30 Is 50,6.
ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν 31 31–56: Mc 15,20–41.
χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ L 23,26.33–49.
ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. Ἐξερχόμενοι 32 J 19,16–30.
δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμωνα·
τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.
Καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθᾶ, ὅ 33
*ἐστιν κρανίου τόπος λεγόμενος, **ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν*** 34 Ps 69,22.
***οἶνον** μετὰ **χολῆς** μεμιγμένον· καὶ γευσάμενος οὐκ*
*ἠθέλησεν πιεῖν. σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν **διεμερί-*** 35 Ps 22,19.
***σαντο τὰ ἱμάτια** αὐτοῦ **βαλόντες κλῆρον**, καὶ καθή-* 36
μενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω 37
τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην·
ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ ΙΗΣΟΥΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ
ΙΟΥΔΑΙΩΝ. Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο 38 Is 53,12.

---

28 **h** *ενδυσαντες* *29* **hT** *ο βασιλευς* *31* **T** *εκδυσαντες αυτ. τ. χλ. ενεδ.* *32* *Κυρηναιον* : **h**^{r} + ⊣ *εις απαντησιν αυτον* ⊢ *34* **T** *πειν bis* | *οινον* : **h**^{r} *οξος* *35* ℌ *βαλλοντες* | **fin** : **h**^{r} + *ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του προφητου· διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις, και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον.*

---

28 **sic** *και ενεδυσαν αυτον (ιματιον πορφυρουν και) χλαμυδα κοκκινην* *29* *ενεπαιξον*

Ps 22,8; 109,25. 39 λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων. Οἱ δὲ
παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν **κινοῦντες τὰς**
26,61. J 2,19. 40 **κεφαλὰς αὐτῶν** ˈ καὶ λέγοντες· ὁ καταλύων τὸν ναὸν
καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν·
εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ.
41 ὁμοίως οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμ-
42 ματέων καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν,
ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι· βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστιν,
καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσομεν
Ps 22,9. Sap 2,13. 18–20. 43 ἐπ' αὐτόν. **πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν, ῥυσάσθω** νῦν
44 **εἰ θέλει αὐτόν**· εἶπεν γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός. τὸ
δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συνσταυρωθέντες σὺν
45 αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν. Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας
σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.
Ps 22,2. 46 περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς
φωνῇ μεγάλῃ λέγων· **ἠλεὶ ἠλεὶ λεμὰ σαβαχ-
θανεί; τοῦτ' ἔστιν· θεέ μου θεέ μου, ἵνα τί** με
47 **ἐγκατέλιπες**; τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἀκού-
Ps 69,22. 48 σαντες ἔλεγον ὅτι Ἠλείαν φωνεῖ οὗτος. καὶ εὐθέως
δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλήσας
49 τε **ὄξους** καὶ περιθεὶς καλάμῳ **ἐπότιζεν** αὐτόν. οἱ
δὲ λοιποὶ εἶπαν· ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείας
50 σώσων αὐτόν. ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ
Ex 26,31. H 10,19.20. 51 μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα. Καὶ ἰδοὺ τὸ κατα-
πέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη [ἀπ'] ἄνωθεν ἕως κάτω
εἰς δύο, καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχί-

---

38 δεξιων : h[r] + nomine Zoatham *et ευωνυμων* : + nomine Camma *40 ει του θ.* : h *θ. ει* : T+ *και* *41 ομοιως* : [H] R+ *και* *42* T *πιστευσωμεν* ‘ *43* h *επι τω θεω* *45* h[r] — *επι πασαν την γην* *46* H *εβοησεν* | H *ἐλωί ἐλωί*, R *ἠλί, ἠλί*, h[r] ⊣ *ἠλεί ἠλεί λαμὰ ζαφθανεί* ⊢ *49 ειπαν* : hT *ελεγον* | *σωσων αυτ.* : H+ ⟦*αλλος δε λαβων λογχην ενυξεν αυτου την πλευραν, και εξηλθεν υδωρ και αιμα.*⟧ *51 απ* : R —T

---

41 γραμμ. κ. πρεσβ. : γρ. vl γρ. κ. φαρισαιων vl γρ. κ. πρ. κ. φ. *43 σωσαι;* | *πιστευομεν* | *επ αυτον : επ αυτω vl αυτω vl εις αυτον* *43 νυν : + αυτον* *44 — συν* *47 εστωτων* *50 — παλιν*

σθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ 52
σώματα τῶν κεκοιμημένων ἁγίων ἠγέρθησαν· καὶ 53 Act 26,23.
ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν ἔγερσιν
αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανί-
σθησαν πολλοῖς. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' 54
αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμὸν
καὶ τὰ γινόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες·
ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ 55 L 8,2.3.
γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι, αἵτινες
ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακο-
νοῦσαι αὐτῷ· ἐν αἷς ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνή, καὶ 56 20,20.
Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴφ μήτηρ, καὶ ἡ
μήτηρ τῶν υἱῶν Ζεβεδαίου. 57–61: Mc 15,42–47. L 23,50–55. J 19,38–42.

Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλούσιος 57
ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσήφ, ὃς καὶ αὐτὸς
ἐμαθητεύθη τῷ Ἰησοῦ· οὗτος προσελθὼν τῷ Πει- 58 Ex 34,25.
λάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε ὁ Πει-
λᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι. καὶ λαβὼν τὸ σῶμα 59
ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ [ἐν] σινδόνι καθαρᾷ, καὶ 60 Is 53,9.
ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ ὃ ἐλατό-
μησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν
τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. Ἦν δὲ ἐκεῖ 61
Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία, καθή-
μεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου. Τῇ δὲ ἐπαύριον, 62
ἥτις ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πειλᾶτον ¹ λέγοντες· 63 40. 12,40.
κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι
ζῶν· μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. κέλευσον οὖν 64
ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας,
μή ποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ κλέψωσιν αὐτὸν καὶ

---

54 T *εκατονταρχης* | h *υιος θεου* *56* *Μαρια* 1° : h *Μαριαμ* | hR *Ιωση* | *Ιωσ. μητ. κ. η. μητηρ* : h^r *η Μαρια η Ιωσηφ και η Μαρια η* et *η Ιωσηφ μητ. κ. η μ.* et *Ιωσ. κ η μητηρ* *57* h *εμαθητευσεν* *59* T— [*εν*] *64* *μαθηται* : hR+ *αυτου*

---

54 *γενομενα* *58* *αποδοθ.* : + *το σωμα* *64* *κλεψωσιν* : pr *νυκτος*

εἴπωσιν τῷ λαῷ· ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ
65 *ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης. ἔφη*
αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε
Dn 6,18. 66 *ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλί-*
σαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς
κουστωδίας.

1–10: 28 *Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν*
Mc 16,1–10. *σαββάτων, ἦλθεν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη*
L 24,1–10. J 20,1–18. 2 *Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. καὶ ἰδοὺ σεισμὸς*
ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ
οὐρανοῦ καὶ προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον καὶ
17,2. Act 1,10. 3 *ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. ἦν δὲ ἡ εἰδέα αὐτοῦ ὡς*
ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιών.
4 *ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες*
5 *καὶ ἐγενήθησαν ὡς νεκροί. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος*
εἶπεν ταῖς γυναιξίν· μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ
12,40; 16,21; 6 *ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε· οὐκ ἔστιν*
17,23; 20,19. Act 2,36. *ὧδε· ἠγέρθη γὰρ καθὼς εἶπεν· δεῦτε ἴδετε τὸν*
26,32. 7 *τόπον ὅπου ἔκειτο. καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε*
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν,
καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ
8 *αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν. καὶ ἀπελθοῦσαι*
ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς
μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.
9 *καὶ ἰδοὺ Ἰησοῦς ὑπήντησεν αὐταῖς λέγων· χαίρετε.*
αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας
H 2,11. 10 *καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. τότε λέγει αὐταῖς ὁ*
Ἰησοῦς· μὴ φοβεῖσθε· ὑπάγετε ἀπαγγείλατε τοῖς
ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
11 *κἀκεῖ με ὄψονται. Πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδού*

---

65 εφη : h+ *δε* 28,*1 Μαρια* 1° : hT *Μαριαμ* *6 εκειτο* : ⊣ h^r ⊢ [R] + *ο κυριος* *7 ειπον* : h^r *fort* error primit. pro *ειπεν* *10* T *και εκει*

28,*2 εξ* : *απ* | — *και* 2° | *λιθον* : + *απο της θυρας* *8 εξελθουσαι* *9* pr *ως δε επορευοντο απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου*

τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν
ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα.
καὶ συναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν 12
τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώ-
ταις, ¹λέγοντες· εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 13 27,64.
νυκτὸς ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων.
καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς 14
πείσομεν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν. οἱ δὲ 15
λαβόντες ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν. Καὶ
διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ Ἰουδαίοις μέχρι
τῆς σήμερον [ἡμέρας]. Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ 16 7.
ἐπορεύθησαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ
ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσ- 17
εκύνησαν, οἱ δὲ ἐδίστασαν. καὶ προσελθὼν ὁ 18 11,27. E 1,20—22.
Ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων· ἐδόθη μοι πᾶσα Dn 7,14.
ἐξουσία ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ [τῆς] γῆς. πορευθέντες 19 Mc 16,15.16.
[οὖν] μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες
αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ
καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς 20 18,20.
τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντε-
λείας τοῦ αἰῶνος.

---

11 T *ανηγγειλαν* *14* *επι* : h *υπο* *15* hR *τα αργυρια* | hT *εφημισθη* | T— [*ημερας*] *18* [*της*] : R—T *19* [*ουν*] : H—T | h *βαπτισαντες*

---

12 *αργυριον ικανον* *17* *προσεκυν.* : + *αυτω* *18* *ουρανοις* *19* *πορευεσθε νυν μαθητ.* | fin + *αμην.*

ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ

1 Ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
2–3: Mt 3,1–12. 2 Καθὼς γέγραπται ἐν τῷ Ἠσαΐᾳ τῷ προφήτῃ·
L 3,1–18. J 1,19–30. **ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσ-**
Ml 3,1. Mt 11,10. **ώπου σου,**
ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου·
Is 40,3. 3 **φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ·**
ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου,
εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ,
4 ἐγένετο Ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ [καὶ]
κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρ-
5 τιῶν. καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ Ἰουδαία
χώρα καὶ οἱ Ἱεροσολυμεῖται πάντες, καὶ ἐβαπτί-
ζοντο ὑπ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ἐξομο-
6 λογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. καὶ ἦν ὁ Ἰωάννης
ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην
περὶ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ, καὶ ἔσθων ἀκρίδας καὶ
7 μέλι ἄγριον. καὶ ἐκήρυσσεν λέγων· ἔρχεται ὁ
ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου, οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς
κύψας λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ.
8 ἐγὼ ἐβάπτισα ὑμᾶς ὕδατι, αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς
[ἐν] πνεύματι ἁγίῳ.

9–11: Mt 3,13–17. 9 Καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἦλθεν
L 3,21.22. J 1,31–34. L 2,51. Ἰησοῦς ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη

1,1 *χριστου* : **hR+** *υιου θεου* *1—3* **T** *χριστου, καθως ... αυτου.* *2 ιδου* : **T+** *εγω* *4 [και]* : **T—H** *7 μου* 2° : **[H]** *8 [εν]* : **T—H** *9* **h—** *και* 1°

1,2 *εν τοις προφηταις* | *σου* 2° : + *εμπροσθεν σου* *3 αυτου* : *του θεου υμων* *4* — *ο* | — *και* *5 παντες* post *εβαπτιζοντο* *6 τριχας* : *δερριν* *8 αγιω* : + *και πυρι* *9 Ναζαρεθ*

εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ Ἰωάννου. καὶ εὐθὺς ἀνα- 10
βαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς
οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ὡς περιστερὰν κατα-
βαῖνον εἰς αὐτόν· καὶ φωνὴ [ἐγένετο] ἐκ τῶν οὐρανῶν· 11 9,7.
σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα.
Καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν 12 12.13: Mt 4,1–11.
ἔρημον. καὶ ἦν ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα ἡμέρας 13 L 4,1–13.
πειραζόμενος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ, καὶ ἦν μετὰ τῶν
θηρίων, καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν αὐτῷ.
Καὶ μετὰ τὸ παραδοθῆναι τὸν Ἰωάννην ἦλθεν 14 14.15: Mt 4,12–17.
ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Γαλιλαίαν κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον L 4,14.15.
τοῦ θεοῦ ¹ [καὶ] λέγων, ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς 15 G 4,4.
καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ· μετανοεῖτε καὶ
πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Καὶ παράγων παρὰ 16 16–20: Mt 4,18–22.
τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα καὶ L 5,1–11.
Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν Σίμωνος ἀμφιβάλλοντας ἐν
τῇ θαλάσσῃ· ἦσαν γὰρ ἁλεεῖς. καὶ εἶπεν αὐτοῖς 17
ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς
γενέσθαι ἁλεεῖς ἀνθρώπων. καὶ εὐθὺς ἀφέντες 18
τὰ δίκτυα ἠκολούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς ὀλίγον 19
εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ κατ-
αρτίζοντας τὰ δίκτυα. καὶ εὐθὺς ἐκάλεσεν αὐτούς· 20
καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ
πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ.
Καὶ εἰσπορεύονται εἰς Καφαρναούμ· καὶ εὐθὺς 21 21–28: L 4,31–37.
τοῖς σάββασιν [εἰσελθὼν] εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδί-
δασκεν. καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ· 22 Mt 7,28.29.
ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν ἔχων, καὶ

11 [εγενετο] : **R—T** *14* **T** *Μετα δε* *15* **H** [*και λεγων*]: **T—** *21* [*εισελθων*] : **H—hT** | **hT** *εδιδασκεν εις τ. συναγωγην*

10 ηνοιγμενους | *καταβ.* : + *και μενον* | *εις* : *επ* *11 εν σοι* : *εν ω* *13 ημερ.* : + *και τεσσερακοντα νυκτας* *14 ευαγγ.* : + *της βασιλειας* *15 πεπληρωνται οι καιροι* *16 εν* : pr *αμφιβληστρον* vl *τα δικτυα* *18 τα δικτ.* : *παντα* *21 Καπερναουμ*

23 οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. Καὶ εὐθὺς ἦν ἐν τῇ
συναγωγῇ αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,
5,7. Ps 16,10. 24 καὶ ἀνέκραξεν [1] λέγων· τί ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ
Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ,
25 ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
9,26. 26 φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. καὶ σπαράξαν
αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ φωνῆσαν
27 φωνῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. καὶ ἐθαμβήθησαν
ἅπαντες, ὥστε συνζητεῖν αὐτοὺς λέγοντας· τί ἐστιν
τοῦτο; διδαχὴ καινή· κατ' ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύ-
μασι τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει, καὶ ὑπακούουσιν
28 αὐτῷ. καὶ ἐξῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς πανταχοῦ εἰς
29—34: Mt 8,14—17. 29 ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Γαλιλαίας. Καὶ εὐθὺς ἐκ
L 4,38—41. τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν Σί-
30 μωνος καὶ Ἀνδρέου μετὰ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου. ἡ δὲ
πενθερὰ Σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα, καὶ εὐθὺς
31 λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς. καὶ προσελθὼν ἤγειρεν
αὐτὴν κρατήσας τῆς χειρός· καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ
32 πυρετός, καὶ διηκόνει αὐτοῖς. Ὀψίας δὲ γενο-
μένης, ὅτε ἔδυσεν ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν
πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονι-
33 ζομένους· καὶ ἦν ὅλη ἡ πόλις ἐπισυνηγμένη πρὸς
L 4,41. 34 τὴν θύραν. καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς
Act 16,17.18. ἔχοντας ποικίλαις νόσοις, καὶ δαιμόνια πολλὰ
ἐξέβαλεν, καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι
35—39: 35 ᾔδεισαν αὐτόν. Καὶ πρωῒ ἔννυχα λίαν ἀναστὰς
L 4,42—44. ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον, κἀκεῖ
36 προσηύχετο. καὶ κατεδίωξεν αὐτὸν Σίμων καὶ οἱ
37 μετ' αὐτοῦ, καὶ εὗρον αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ
38 ὅτι πάντες ζητοῦσίν σε. καὶ λέγει αὐτοῖς· ἄγωμεν

---

24 T *ημας·* | hT *οιδαμεν* *25* *ο Ιησ.* : [H]R+ *λεγων* *27* *αυτους* : hR *προς εαυτους* | T *καινη κατ εξουσιαν·* *29* h *εξελθων ηλθεν* | H *ηλθαν* *32* T *εδυ* *34* *αυτον* : H+ [*χριστον ειναι*] *35* H [*και απηλθεν*]

---

22 οι γραμμ. : + αυτων 24 λεγων : + εα 31 εκτεινας την χειρα κρατ. ηγειρ. αυτην

ἀλλαχοῦ εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις, ἵνα κἀκεῖ
κηρύξω· εἰς τοῦτο γὰρ ἐξῆλθον. καὶ ἦλθεν κηρύσ- 39
σων εἰς τὰς συναγωγὰς αὐτῶν εἰς ὅλην τὴν Γαλι-
λαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων.
Καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρὸς παρακαλῶν 40 **40–45: Mt 8,2–4.**
αὐτὸν [καὶ γονυπετῶν] λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν θέλῃς **L 5,12–16.**
δύνασαί με καθαρίσαι. καὶ σπλαγχνισθεὶς ἐκτείνας 41
τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἥψατο καὶ λέγει αὐτῷ· θέλω,
καθαρίσθητι. καὶ εὐθὺς ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ ἡ 42
λέπρα, καὶ ἐκαθερίσθη. καὶ ἐμβριμησάμενος αὐτῷ 43 **8,12; 7,36.**
εὐθὺς ἐξέβαλεν αὐτόν, ¹καὶ λέγει αὐτῷ· ὅρα μηδενὶ 44 **Lv 13,49; 14,2–32.**
μηδὲν εἴπῃς, ἀλλὰ ὕπαγε σεαυτὸν **δεῖξον** *τῷ ἱερεῖ*
καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσ-
έταξεν Μωϋσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ὁ δὲ 45
ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν
τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς
εἰς πόλιν εἰσελθεῖν, ἀλλὰ ἔξω ἐπ' ἐρήμοις τόποις
ἦν· καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πάντοθεν.
Καὶ εἰσελθὼν πάλιν εἰς Καφαρναοὺμ δι' ἡμε- 2 **1–12: Mt 9,1–8.**
ρῶν ἠκούσθη ὅτι ἐν οἴκῳ ἐστίν. καὶ συνήχθησαν 2 **L 5,17–26.**
πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν
θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. καὶ ἔρχονται 3
φέροντες πρὸς αὐτὸν παραλυτικὸν αἰρόμενον ὑπὸ
τεσσάρων. καὶ μὴ δυνάμενοι προσενέγκαι αὐτῷ 4
διὰ τὸν ὄχλον ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου ἦν,
καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσι τὸν κράβαττον ὅπου ὁ
παραλυτικὸς κατέκειτο. καὶ ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν 5
πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ· τέκνον, ἀφίενταί
σου αἱ ἁμαρτίαι. ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων 6
ἐκεῖ καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις

---

38 **H** *και εκει* *40* *[και γονυπετ.]* : **T** : **R+** *[και]* *41 σπλαγχνισθ.* : **h**^{r} ⊣ *οργισθεις* ⊢ | **T—** *αυτω* *45* **hT** *εις πολ. φανερ. εισελθ.* | **T** *αλλ* | **H** *[ην]* **2,***1* **h** *εις οικον*

---

38 — *αλλαχου* *43 και* 1^{0} : + *ειποντος αυτου* **2,***1 και* 1^{0} : + *ευθεως* *4 προσεγγισαι* | —*εξορυξαντες* *5 τεκνον* : pr *θαρσει*, + *μου*

Is 43,25. 7 *αὐτῶν· ¹τί οὗτος οὕτως λαλεῖ; βλασφημεῖ· τίς*
8 *δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός; καὶ*
εὐθὺς ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι
οὕτως διαλογίζονται ἐν ἑαυτοῖς, λέγει αὐτοῖς· τί
9 *ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν; τί*
ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ· ἀφίενταί
σου αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ ἆρον τὸν
10 *κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι*
ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς
11 *ἀφιέναι ἁμαρτίας, — λέγει τῷ παραλυτικῷ· ¹σοὶ*
λέγω, ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ ὕπαγε
12 *εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ ἠγέρθη καὶ εὐθὺς ἄρας*
τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἔμπροσθεν πάντων, ὥστε
ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν λέγοντας
ὅτι οὕτως οὐδέποτε εἴδαμεν.

13–17: Mt 9,9–13. L 5,27–32. 13 *Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ*
πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ ἐδίδασκεν
14 *αὐτούς. Καὶ παράγων εἶδεν Λευεὶν τὸν τοῦ*
Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ λέγει
αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν
15 *αὐτῷ. Καὶ γίνεται κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ*
οἰκίᾳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ
συνανέκειντο τῷ Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
16 *ἦσαν γὰρ πολλοί, καὶ ἠκολούθουν αὐτῷ. καὶ οἱ*
γραμματεῖς τῶν Φαρισαίων ἰδόντες ὅτι ἤσθιεν
μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ τελωνῶν, ἔλεγον τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ· ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρ-
17 *τωλῶν ἐσθίει [καὶ πίνει]; καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς*
λέγει αὐτοῖς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ

7 τι : h *οτι* *8* H [*ουτως*] | H [*αυτοις*] *9* H *εγειρου* [*και*] | *περιπ.* : T *υπαγε* *10* 𝕳 *αφιεναι αμαρτ. επι τ. γης* *12* H [*λεγοντας*] *13 παρα* : T *εις* *14 Λευειν* : h^r ⊣ *Ιακωβον* ⊢ *15.16* T *ηκολ. αυτω και* *16* T— *οι* | *ιδοντες* : T pr *και* | *ησθιεν* : H *εσθιει* | *αμαρτ. κ. τελων.* : T *τελων. κ. αμαρτ.* | [*και πινει*] : hT—H *17 αυτοις* : H+ [*οτι*]

9 υπαγε et + εις τον οικον σου

ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους
ἀλλὰ ἁμαρτωλούς. Καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου 18 **18–22:** Mt 9,14–17.
καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύοντες. καὶ ἔρχονται καὶ L 5,33–38.
λέγουσιν αὐτῷ· διὰ τί οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου καὶ
οἱ μαθηταὶ τῶν Φαρισαίων νηστεύουσιν, οἱ δὲ σοὶ
μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν; καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· 19
μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος
μετ᾽ αὐτῶν ἐστιν νηστεύειν; ὅσον χρόνον ἔχουσιν
τὸν νυμφίον μετ᾽ αὐτῶν, οὐ δύνανται νηστεύειν.
ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ 20
νυμφίος, καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.
Οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιράπτει ἐπὶ 21
ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μή, αἴρει τὸ πλήρωμα
ἀπ᾽ αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ, καὶ χεῖρον
σχίσμα γίνεται. καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς 22
ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μή, ῥήξει ὁ οἶνος τοὺς
ἀσκούς, καὶ ὁ οἶνος ἀπόλλυται καὶ οἱ ἀσκοί. [*ἀλλὰ*
οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς.]

Καὶ ἐγένετο αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν παρα- 23 **23–28:** Mt 12,1–8.
πορεύεσθαι διὰ τῶν σπορίμων, καὶ οἱ μαθηταὶ L 6,1–5.
αὐτοῦ ἤρξαντο ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας.
καὶ οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον αὐτῷ· ἴδε τί ποιοῦσιν 24
τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν; καὶ λέγει αὐτοῖς· 25
οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυείδ, ὅτε χρείαν
ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ;
πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ 26 1 Sm 21,7.
ἀρχιερέως καὶ **τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως** *ἔφαγεν,* Lv 24,9.
οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοὺς ἱερεῖς, καὶ
ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν; καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· 27 Dt 5,14.
τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, καὶ οὐχ

---

18 H *οι δε σοι* [*μαθηται*] *22* T— [*αλλα . . . καινους.*]
23 **Ж** *διαπορευεσθαι* | **h** *οδοποιειν* *26* H [*πως*]

---

17 **fin** + *εις μετανοιαν* *18 φαρισαιοι : των φαρισαιων*
19 — *οσον . . . νηστευειν* *20 εν εκειναις ταις ημεραις*
21 επισυνραπτει *22 εκχειται κ. οι ασκ. απολουνται*
27 εγεν. : εκτισθη

28 ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον· ὥστε κύριός ἐστιν
1–6: Mt 12,9–14. 3 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. Καὶ
L 6,6–11. εἰσῆλθεν πάλιν εἰς συναγωγήν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρω-
2 πος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα· καὶ παρετήρουν
αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν θεραπεύσει αὐτόν, ἵνα
3 κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ
4 τὴν χεῖρα ἔχοντι ξηράν· ἔγειρε εἰς τὸ μέσον. καὶ
λέγει αὐτοῖς· ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι
ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀποκτεῖναι; οἱ
J 11,33. 5 δὲ ἐσιώπων. καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ᾽
ὀργῆς, συνλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας
αὐτῶν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἔκτεινον τὴν χεῖρα.
καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.
Mt 22,16. 6 καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθὺς μετὰ τῶν
Ἡρῳδιανῶν συμβούλιον ἐποίησαν κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπως
αὐτὸν ἀπολέσωσιν.
7–12: Mt 12,15.16. 7 Καὶ ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνε-
L 6, 17–19. χώρησεν πρὸς τὴν θάλασσαν· καὶ πολὺ πλῆθος
ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἠκολούθησεν· καὶ ἀπὸ τῆς
Mt 4,25. 8 Ἰουδαίας ¹ καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς
Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ περὶ Τύρον
καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολύ, ἀκούοντες ὅσα ἐποίει,
9 ἦλθον πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ ἵνα πλοιάριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ
10 τὸν ὄχλον, ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν· πολλοὺς
γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ
L 4,41. 11 ἅψωνται ὅσοι εἶχον μάστιγας. καὶ τὰ πνεύματα
τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρουν, προσέπιπτον
αὐτῷ καὶ ἔκραζον λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ
1,34. 12 θεοῦ. καὶ πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτὸν

3,2 ει : T+ εν | T θεραπευει 3 T τ. ξηραν χ. εχοντι 4 T αγαθον ποιησαι 5 χειρα : 𝔎+ σου 6 εποιησαν : 𝔎 εδιδουν R εποιουν 7 προς : T εις | T κ. απο τ. Ιουδ. ηκολουθησαν, h κ. α. τ. Ι. η-σεν 8 𝔎 ποιει | H ηλθαν 11 hT λεγοντες

3,1 ξηραν 2 παρετηρουντο 5 νεκρωσει | fin + υγιης ως η αλλη 7 πολυς οχλος 8 οι περαν | οι περι

φανερὸν ποιήσωσιν. Καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος, 13 13–19: Mt 10,1–4.
καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον L 6,12–16.
πρὸς αὐτόν. καὶ ἐποίησεν δώδεκα ἵνα ὦσιν μετ' 14
αὐτοῦ, καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν ' καὶ 15
ἔχειν ἐξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια· καὶ ἐποίησεν 16
τοὺς δώδεκα, καὶ ἐπέθηκεν ὄνομα τῷ Σίμωνι
Πέτρον· καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ 17 L 9,54.
Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἐπέθηκεν
αὐτοῖς ὀνόματα Βοανηργές, ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς·
καὶ Ἀνδρέαν καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθολομαῖον καὶ 18
Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ἀλφαίου
καὶ Θαδδαῖον καὶ Σίμωνα τὸν Καναναῖον ' καὶ 19
Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.

Καὶ ἔρχεται εἰς οἶκον· καὶ συνέρχεται πάλιν 20
[ὁ] ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μηδὲ ἄρτον
φαγεῖν. καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον 21
κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη. καὶ οἱ 22 22–30: Mt 12,24–32.
γραμματεῖς οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον L 11,15–22;
ὅτι Βεελζεβοὺλ ἔχει, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν 12,10.
δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. καὶ προσκαλε- 23
σάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς·
πῶς δύναται σατανᾶς σατανᾶν ἐκβάλλειν; καὶ ἐὰν 24
βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι
ἡ βασιλεία ἐκείνη· καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, 25
οὐ δυνήσεται ἡ οἰκία ἐκείνη στῆναι. καὶ εἰ ὁ 26
σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ ἐμερίσθη, οὐ
δύναται στῆναι ἀλλὰ τέλος ἔχει. ἀλλ' οὐ δύναται 27
οὐδεὶς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν τὰ

---

12 T *ποιωσιν* *14 δωδεκα* : H+ *ους και αποστολους ωνομασεν* *16* R— *και εποι. τ. δωδεκα* | H *(και επεθ. . . . Σιμ.)* *17* H *(και επεθ. . . . Βροντης)* | 𝕳 *ονομα* *18 Θαδδαιον* : h[r] ⊣ *Λεββαιον* ⊢ *20* [ο] : R—T | *μηδε* : T *μητε* *22* H *Βεεζεβουλ* *25* T *σταθηναι* *26* T *εαυτον, εμερισθη, και ου*

---

14 κηρυσσ. : + *το ευαγγελιον* *15 εξουσιαν* : + *θεραπευειν τας νοσους και* *18 Ματθαιον et* + *τον τελωνην* | *Κανανιτην* *19 Σκαριωθ et Ισκαριωτην*

σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν μὴ πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν
28 δήσῃ, καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. Ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τοῖς υἱοῖς τῶν
ἀνθρώπων τὰ ἁμαρτήματα καὶ αἱ βλασφημίαι,
29 ὅσα ἐὰν βλασφημήσωσιν· ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ
εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν
22. 30 αἰῶνα, ἀλλὰ ἔνοχός ἐστιν αἰωνίου ἁμαρτήματος. ὅτι
31–35: Mt 12,46–50. L 8,19–21. 31 ἔλεγον· πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει. Καὶ ἔρχονται
ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ ἔξω
στήκοντες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν καλοῦντες αὐτόν.
32 καὶ ἐκάθητο περὶ αὐτὸν ὄχλος, καὶ λέγουσιν αὐτῷ·
ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου [καὶ αἱ
33 ἀδελφαί σου] ἔξω ζητοῦσίν σε. καὶ ἀποκριθεὶς
αὐτοῖς λέγει· τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί
34 [μου]; καὶ περιβλεψάμενος τοὺς περὶ αὐτὸν κύκλῳ
καθημένους λέγει· ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί
35 μου. ὃς ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, οὗτος
ἀδελφός μου καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.
1–20: Mt 13,1–23. L 8,4–15. 4 Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θά-
λασσαν. καὶ συνάγεται πρὸς αὐτὸν ὄχλος πλεῖστος,
ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι ἐν τῇ
θαλάσσῃ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν
2 ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν. καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παρα-
βολαῖς πολλά, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ
3 αὐτοῦ· ἀκούετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπεῖραι.
4 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ
τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν
5 αὐτό. καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες ὅπου
οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἐξανέτειλεν διὰ

---

28 **H** *ανθρωπων,* | **T** *αν* *29* **T** *εσται* | *αμαρτημ.* : **h**[r] *κρισεως* *it* *αμαρτιας* *31* **T** *ερχεται* *32* [*και αι αδελφ. σου*] : ⊣ **h**[r] ⊢ —**H** *33* [*μου*] : **T**—**H** *35* *ος* : **h**[**R**]+ *γαρ* | **h** *τα θεληματα* **4,5** *οπου* : **H** pr [*και*]

---

28 *οσας* *31* *καλουντ.* : *φωνουντες* *vl* *ζητουντες* **4,1** *ο λαος πολυς* *3* **fin** + *τον σπορον αυτου* *4* *πετεινα* : + *του ουρανου*

τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς· καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος 6
ἐκαυματίσθη, καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.
καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν 7
αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ
ἔδωκεν. καὶ ἄλλα ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλήν, 8
καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανόμενον,
καὶ ἔφερεν εἰς τριάκοντα καὶ εἰς ἑξήκοντα καὶ εἰς
ἑκατόν. καὶ ἔλεγεν· ὃς ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. 9
Καὶ ὅτε ἐγένετο κατὰ μόνας, ἠρώτων αὐτὸν οἱ 10
περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὰς παραβολάς. καὶ 11 1 K 5,12.
ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμῖν τὸ μυστήριον δέδοται τῆς
βασιλείας τοῦ θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παρα-
βολαῖς τὰ πάντα γίνεται, ἵνα 12 Is 6,9.10.

βλέποντες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν,
καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν,
μή ποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς.

καὶ λέγει αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τὴν παραβολὴν 13
ταύτην, καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε; ὁ 14
σπείρων τὸν λόγον σπείρει. οὗτοι δέ εἰσιν οἱ 15
παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ
ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθὺς ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ
αἴρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον εἰς αὐτούς. καὶ 16
οὗτοί εἰσιν ὁμοίως οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι,
οἳ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον εὐθὺς μετὰ χαρᾶς
λαμβάνουσιν αὐτόν, καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν 17
ἑαυτοῖς ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν, εἶτα γενομένης
θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλί-
ζονται. καὶ ἄλλοι εἰσὶν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας 18
σπειρόμενοι· οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούσαντες,
καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ 19 10,23.24.

---

6 h *εκαυματισθησαν* *8* H *αυξανομενα* | *εις* 2° 3° : 𝕶 *ἐν* h *εἰς vl ἓν* *9 ακουετω* : h[r]+ ⊣ *και ο συνιων συνιετω* ⊢ *10* T *ηρωτουν* *11* h *εξωθεν* | T— *τα* *12* H *συνιωσιν* *15 εις αυτους* : T *εν αυτοις* *16* T *ομοιως εισιν* *18 εις* : T *επι*

---

10 περι . . . δωδεκα : μαθηται αυτου | τις η παραβολη αυτη *19 και απαται του κοσμου*

πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπο-
ρευόμεναι συνπνίγουσιν τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος
20 γίνεται. καὶ ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν
καλὴν σπαρέντες, οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ
21–25: παραδέχονται, καὶ καρποφοροῦσιν ἐν τριάκοντα
L 8,16–18. 21 καὶ ἐν ἑξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν. Καὶ ἔλεγεν
αὐτοῖς ὅτι μήτι ἔρχεται ὁ λύχνος ἵνα ὑπὸ τὸν
Mt 5,15. μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλίνην, οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν
Mt 10,26. 22 λυχνίαν τεθῇ; οὐ γάρ ἐστίν [τι] κρυπτόν, ἐὰν μὴ
L 12,2. ἵνα φανερωθῇ· οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον, ἀλλ' ἵνα
23 ἔλθῃ εἰς φανερόν. εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκούειν, ἀκου-
Mt 7,2. 24 έτω. Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· βλέπετε τί ἀκούετε.
ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν, καὶ προστε-
Mt 13,12. 25 θήσεται ὑμῖν. ὃς γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ
ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
26 Καὶ ἔλεγεν· οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ὡς
Jc 5,7. 27 ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ
καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ ὁ
σπόρος βλαστᾷ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν αὐτός.
28 αὐτομάτη ἡ γῆ καρποφορεῖ, πρῶτον χόρτον, εἶτεν
Joel 4,13. 29 στάχυν, εἶτεν πλήρης σῖτος ἐν τῷ στάχυϊ. ὅταν
δὲ παραδοῖ ὁ καρπός, εὐθὺς **ἀποστέλλει τὸ δρέ-**
30–34: Mt 13,31.32.34. 30 **πανον, ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός.** Καὶ ἔλεγεν·
L 13,18.19. πῶς ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἢ ἐν
31 τίνι αὐτὴν παραβολῇ θῶμεν; ὡς κόκκῳ σινάπεως,
ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς, μικρότερον ὂν πάντων
Dn 4,9.18. 32 τῶν σπερμάτων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅταν σπαρῇ,
Ez 17,23; 31,6. ἀναβαίνει καὶ γίνεται μεῖζον πάντων τῶν λαχάνων,
καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι **ὑπὸ
τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατα-**

---

20 ἐν 1° : h ἔν | *ἐν 2° 3°* : ℌ [ἐν] h [ἔν] *21* ℌ † *επι* †, h MSS *υπο* | T *κλινην;* *22* [*τι*] : T—ℌ (HT *ἐστιν*) *28* H *πληρη σιτον*, h[r] *πληρης* [ο] *σιτος vl πληρης σιτον* *32* H *κατασκηνοιν*

---

21 ερχετ. : *απτεται* *24* fin + *τοις ακουουσιν*

σκηνοῦν. Καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς 33
ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον, καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν·
χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, κατ' ἰδίαν 34
δὲ τοῖς ἰδίοις μαθηταῖς ἐπέλυεν πάντα.
Καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας 35 **35–41:** Mt 8,18.23–27.
γενομένης· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. καὶ ἀφέντες 36 L 8,22–25.
τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν ὡς ἦν ἐν τῷ
πλοίῳ, καὶ ἄλλα πλοῖα ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ γίνεται 37
λαῖλαψ μεγάλη ἀνέμου, καὶ τὰ κύματα ἐπέβαλλεν
εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε ἤδη γεμίζεσθαι τὸ πλοῖον.
καὶ αὐτὸς ἦν ἐν τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον 38
καθεύδων· καὶ ἐγείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ·
διδάσκαλε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἀπολλύμεθα; καὶ 39
διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ
θαλάσσῃ· σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνε-
μος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· 40
τί δειλοί ἐστε; οὔπω ἔχετε πίστιν; καὶ ἐφοβήθησαν 41
φόβον μέγαν, καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· τίς ἄρα
οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα
ὑπακούει αὐτῷ; Καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς 5 **1–21:** Mt 8,28–34.
θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν Γερασηνῶν. καὶ 2 L 8,26–40.
ἐξελθόντος αὐτοῦ ἐκ τοῦ πλοίου, εὐθὺς ὑπήντησεν
αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι
ἀκαθάρτῳ, ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνή- 3
μασιν, καὶ οὐδὲ ἁλύσει οὐκέτι οὐδεὶς ἐδύνατο
αὐτὸν δῆσαι, διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ 4
ἁλύσεσιν δεδέσθαι, καὶ διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς
ἁλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι, καὶ οὐδεὶς
ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι· καὶ διὰ παντὸς νυκτὸς καὶ 5
ἡμέρας ἐν τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἦν

---

36 *αλλα* : T+ *δε* | T *ησαν* *38* T *κ. ην αυτος* *40* T *εστε ουτως; πως ουκ εχ.* *41* T *αυτω υπακουει;* 5,*2* H [*ευθυς*]

---

33 — *πολλαις* *36* *πλοιαρια* *38* *επι προσκεφαλαιου* 5,*1* *Γαδαρηνων et Γεργεσηνων*

6 *κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. καὶ ἰδὼν*
τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύ-
1,24. 7 *νησεν αὐτῷ, καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ λέγει· τί*
ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου;
8 *ὁρκίζω σε τὸν θεόν, μή με βασανίσῃς. ἔλεγεν γὰρ*
αὐτῷ· ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ
9 *ἀνθρώπου. καὶ ἐπηρώτα αὐτόν· τί ὄνομά σοι;*
καὶ λέγει αὐτῷ· λεγιὼν ὄνομά μοι, ὅτι πολλοί
10 *ἐσμεν. καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτὰ*
11 *ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τῷ*
12 *ὄρει ἀγέλη χοίρων μεγάλη βοσκομένη· καὶ παρε-*
κάλεσαν αὐτὸν λέγοντες· πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς
13 *χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. καὶ ἐπέτρεψεν*
αὐτοῖς. καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα
εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη
κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ὡς δισχίλιοι,
14 *καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ. καὶ οἱ βόσκοντες*
αὐτοὺς ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ
εἰς τοὺς ἀγρούς· καὶ ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονός.
15 *καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν*
δαιμονιζόμενον καθήμενον ἱματισμένον καὶ σωφρο-
νοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγιῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν.
16 *καὶ διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ*
17 *δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ τῶν χοίρων. καὶ ἤρξαντο*
παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.
18 *καὶ ἐμβαίνοντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει*
19 *αὐτὸν ὁ δαιμονισθεὶς ἵνα μετ' αὐτοῦ ᾖ. καὶ οὐκ*
ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· ὕπαγε εἰς τὸν
οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς, καὶ ἀπάγγειλον αὐτοῖς
7,31. 20 *ὅσα ὁ κύριός σοι πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε. καὶ*
ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει
ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.

---

6 αυτω : H *αυτον*   *9 μοι* : h+ *εστιν*

18 και ευθεως κυριος Ιησους επεμψεν αυτους εις τους χοιρους   *17 παρεκαλουν*   *18 ηρξατο παρακαλειν*

Καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ 21
πάλιν εἰς τὸ πέραν συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ᾽
αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. Καὶ ἔρχεται 22 22–43: Mt 9,18–26. L 8,41–56.
εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων, ὀνόματι Ἰάειρος, καὶ ἰδὼν
αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ παρα- 23 7,32.
καλεῖ αὐτὸν πολλὰ λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου
ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς τὰς χεῖρας αὐτῇ,
ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ. καὶ ἀπῆλθεν μετ᾽ αὐτοῦ. 24
καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς, καὶ συνέθλιβον
αὐτόν. Καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος δώδεκα 25
ἔτη, καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ 26
δαπανήσασα τὰ παρ᾽ αὐτῆς πάντα, καὶ μηδὲν
ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα,
ἀκούσασα τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ 27
ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· ἔλεγεν γὰρ ὅτι 28
ἐὰν ἅψωμαι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ σωθήσομαι.
καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, 29
καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ τῆς μάστιγος.
καὶ εὐθὺς ὁ Ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ 30 L 6,19.
αὐτοῦ δύναμιν ἐξελθοῦσαν, ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ
ἔλεγεν· τίς μου ἥψατο τῶν ἱματίων; καὶ ἔλεγον 31
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλί-
βοντά σε, καὶ λέγεις· τίς μου ἥψατο; ꜝ καὶ περιε- 32
βλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο ποιήσασαν. ἡ δὲ γυνὴ 33
φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα, εἰδυῖα ὃ γέγονεν αὐτῇ,
ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν
τὴν ἀλήθειαν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θυγάτηρ, ἡ πίστις 34
σου σέσωκέν σε· ὕπαγε εἰς εἰρήνην, καὶ ἴσθι ὑγιὴς
ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος 35
ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ
θυγάτηρ σου ἀπέθανεν· τί ἔτι σκύλλεις τὸν δι-

---

21 T εις το περαν παλιν *23* h παρεκαλει *26* hT εαυτης *33* τρεμουσα : h^r + ⊣ διὸ πεποιήκει λάθρᾳ ⊢ *34* T θύγατερ

---

22 — ονομ. Ιαειρος

36 δάσκαλον; ὁ δὲ Ἰησοῦς παρακούσας τὸν λόγον
λαλούμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγώγῳ· μὴ φοβοῦ,
37 μόνον πίστευε. καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα μετ' αὐτοῦ
συνακολουθῆσαι εἰ μὴ τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον
38 καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν Ἰακώβου. καὶ ἔρχονται
εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου, καὶ θεωρεῖ
θόρυβον, καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά,
J 11,11. 39 ˡ καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· τί θορυβεῖσθε καὶ
κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει.
40 ˡ καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν πάντας
παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν
μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ, καὶ εἰσπορεύεται
L 7,14. 41 ὅπου ἦν τὸ παιδίον. καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς
τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· ταλιθὰ κούμ, ὅ ἐστιν
μεθερμηνευόμενον· τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε.
42 καὶ εὐθὺς ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει· ἦν
γὰρ ἐτῶν δώδεκα. καὶ ἐξέστησαν εὐθὺς ἐκστάσει
1,44. 43 μεγάλῃ. καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς
γνοῖ τοῦτο, καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.
1–6: Mt 13,53–58. L 4,15–30. 6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν. καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πα-
τρίδα αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
J 7,15. 2 αὐτοῦ. καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο διδάσκειν
ἐν τῇ συναγωγῇ· καὶ οἱ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσ-
σοντο λέγοντες· πόθεν τούτῳ ταῦτα, καὶ τίς ἡ
σοφία ἡ δοθεῖσα τούτῳ καὶ αἱ δυνάμεις τοιαῦται
3 διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γινόμεναι; οὐχ οὗτός ἐστιν
ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας καὶ ἀδελφὸς Ἰακώβου
καὶ Ἰωσῆτος καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ
εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ
4 ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὁ

---

41 H *ταλειθά* **6**,*2* R— *οι* | T *τουτω; και δυναμεις ... γινονται;* *3 ο τεκτων ο* : h[r] *ο του τεκτονος υιος και ο* | *Ιωσητος* : h[r] *Ιωσηφ vl Ιωση vl* —

---

36 ακουσας *41 ραββι ταβιθα* *43 δουναι* **6**,*1 ερχετ.* : *και απηλθεν* *2 και ημερα σαββατων* | *εξεπλ.* : + *επι τη διδαχη αυτου*

Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν
τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενεῦσιν αὐτοῦ
καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ 5 18.
ποιῆσαι οὐδεμίαν δύναμιν, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις
ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν. καὶ ἐθαύμασεν 6
διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν.

Καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων. Καὶ 7 7–13: Mt 10,1.9–15.
προσκαλεῖται τοὺς δώδεκα, καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀπο- L 9,1–6.
στέλλειν δύο δύο, καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν L 10,1.
πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων, καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς 8
ἵνα μηδὲν αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον,
μὴ ἄρτον, μὴ πήραν, μὴ εἰς τὴν ζώνην χαλκόν,
ˈἀλλὰ ὑποδεδεμένους σανδάλια, καὶ μὴ ἐνδύσησθε 9
δύο χιτῶνας. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὅπου ἐὰν εἰσέλ- 10
θητε εἰς οἰκίαν, ἐκεῖ μένετε ἕως ἂν ἐξέλθητε
ἐκεῖθεν. καὶ ὃς ἂν τόπος μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ 11
ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε
τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρ-
τύριον αὐτοῖς. Καὶ ἐξελθόντες ἐκήρυξαν ἵνα μετα- 12
νοῶσιν, ˈκαὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον, καὶ ἤλειφον 13 Jc 5,14.15.
ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

Καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρῴδης, φανερὸν γὰρ 14 14–29: Mt 14,1–12.
ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν ὅτι Ἰωάννης L 9,7–9; 3,19.20.
ὁ βαπτίζων ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο
ἐνεργοῦσιν αἱ δυνάμεις ἐν αὐτῷ. ἄλλοι δὲ ἔλεγον 15
ὅτι Ἡλείας ἐστίν· ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προφήτης
ὡς εἷς τῶν προφητῶν. ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρῴδης 16
ἔλεγεν· ὃν ἐγὼ ἀπεκεφάλισα Ἰωάννην, οὗτος ἠγέρθη.
Αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρῴδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν 17

---

4 αυτον 1° : T εαυτον *6* h εθαυμαζεν *9* 𝕶 ενδυσασθαι *14* 𝕶 ελεγον

---

7 και απεστειλεν αυτους *11* — τοπος vl οσοι αν μη δεξωνται | — υποκατω | fin + αμην λεγω υμιν· ανεκτοτερον εσται Σοδομοις η Γομορροις εν ημερα κρισεως η πολει εκεινη. *13* εθεραπευοντο *15* — προφητης ως *16* ουτος : + εστιν· αυτος

Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρῳ-
διάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ,
Lv 18,16. 18 *ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν· ἔλεγεν γὰρ ὁ Ἰωάννης τῷ*
Ἡρῴδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ
19 *ἀδελφοῦ σου. ἡ δὲ Ἡρῳδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ*
20 *ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι, καὶ οὐκ ἠδύνατο· ὁ γὰρ*
Ἡρῴδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα
δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ συνετήρει αὐτόν, καὶ ἀκούσας
αὐτοῦ πολλὰ ἠπόρει, καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν.
21 *καὶ γενομένης ἡμέρας εὐκαίρου ὅτε Ἡρῴδης τοῖς*
γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίησεν τοῖς μεγιστᾶσιν
αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς
22 *Γαλιλαίας, καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς*
τῆς Ἡρῳδιάδος καὶ ὀρχησαμένης, ἤρεσεν τῷ Ἡρῴδῃ
καὶ τοῖς συνανακειμένοις. ὁ δὲ βασιλεὺς εἶπεν
τῷ κορασίῳ· αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς, καὶ δώσω
Esth 5,3.6. 23 *σοι· καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι ὃ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω*
24 *σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. καὶ ἐξελ-*
θοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς· τί αἰτήσωμαι; ἡ δὲ
εἶπεν· τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτίζοντος.
25 *καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὺς μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν*
βασιλέα ᾐτήσατο λέγουσα· θέλω ἵνα ἐξαυτῆς δῷς
μοι ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπ-
26 *τιστοῦ. καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασιλεὺς διὰ*
τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς ἀνακειμένους οὐκ ἠθέλησεν
27 *ἀθετῆσαι αὐτήν. καὶ εὐθὺς ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς*
σπεκουλάτορα ἐπέταξεν ἐνέγκαι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
καὶ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ,
28 ' *καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ*
ἔδωκεν αὐτὴν τῷ κορασίῳ, καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν
29 *αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ*

---

20 ηπορει : h^r *εποιει* *22 αυτης της* : H *αυτου* *23* 𝔎— *ο* | hT— *με*

---

21 γενεθλιοις *24 βαπτιστου* *25* — *ευθυς μετα σπουδης* | — *θελω* | — *εξαυτης* | *πινακι* : + *ωδε* *27 ενεχθηναι*

*αὐτοῦ ἦλθαν καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν
αὐτὸ ἐν μνημείῳ.*

Καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν, 30 L 9,10; 10,17.
*καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα ὅσα ἐποίησαν καὶ
ὅσα ἐδίδαξαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ* 31
*κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἀναπαύσασθε ὀλίγον.
ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί, καὶ* 32–44:
οὐδὲ φαγεῖν εὐκαίρουν. καὶ ἀπῆλθον [ἐν] τῷ πλοίῳ 32 Mt 14,13–21. L 9,11–17.
εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν. καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπά- 33 J 6,1–13.
*γοντας καὶ ἔγνωσαν πολλοί, καὶ πεζῇ ἀπὸ πασῶν
τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτούς.
Καὶ ἐξελθὼν εἶδεν πολὺν ὄχλον, καὶ ἐσπλαγχνίσθη* 34 Nu 27,17.
ἐπ' αὐτοὺς ὅτι ἦσαν ὡς **πρόβατα** *μὴ* **ἔχοντα ποιμένα,** Ez 34,5. Mt 9,36.
καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. Καὶ ἤδη 35 8,1–9.
*ὥρας πολλῆς γενομένης προσελθόντες αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἔλεγον ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος,
καὶ ἤδη ὥρα πολλή· ἀπόλυσον αὐτούς, ἵνα ἀπελ-* 36
*θόντες εἰς τοὺς κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγορά-
σωσιν ἑαυτοῖς τί φάγωσιν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν* 37
*αὐτοῖς· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. καὶ λέγουσιν
αὐτῷ· ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν δηναρίων διακοσίων
ἄρτους, καὶ δώσομεν αὐτοῖς φαγεῖν; ὁ δὲ λέγει* 38
*αὐτοῖς· πόσους ἄρτους ἔχετε; ὑπάγετε ἴδετε. καὶ
γνόντες λέγουσιν· πέντε, καὶ δύο ἰχθύας. καὶ ἐπέ-* 39
*ταξεν αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια
ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. καὶ ἀνέπεσαν πρασιαὶ πρασιαὶ* 40

---

29 T *εθ. αυτον* *30* T— *οσα 2°* *32* [*εν*] : H—T | T *εις ερημ. τοπον τω πλοιω* *33* H *ειδαν* | hT *επεγνωσαν* T+ *αυτους* | *προηλθ. αυτους* : h^r ⊣ *συνηλθον αυτου* ⊢ *vl ηλθον αυτου vl προηλθ. αυτον αυτου vl προηλθ. αυτους και συνηλθον προς αυτον* *35* hT *γινομενης* | T— *αυτω* *36* *κυκλω* : h^r ⊣ *εγγιστα* ⊢ *37* T *δωσωμεν* *38* H *ποσ. εχ. αρτ.* *39* ℌ *ανακλιθηναι*

---

31 δευτε υπαγωμεν εις | *ευκαιρως ειχον* *32 και αναβαντες εις το πλοιον απηλθ.* *39 κατα την συνποσιαν*

7,34. 41 κατὰ ἑκατὸν καὶ κατὰ πεντήκοντα. καὶ λαβὼν τοὺς
πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς
τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους
καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς ἵνα παρατιθῶσιν αὐτοῖς,
42 καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. καὶ ἔφαγον
43 πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν κλάσματα
δώδεκα κοφίνων πληρώματα καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων.
44 καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους πεντακισχίλιοι
45–56: Mt 14,22–36. J 6,15–21. 45 ἄνδρες. Καὶ εὐθὺς ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ
πέραν πρὸς Βηθσαϊδάν, ἕως αὐτὸς ἀπολύει τὸν
46 ὄχλον. καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ
47 ὄρος προσεύξασθαι. καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ
πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, καὶ αὐτὸς μόνος
48 ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἰδὼν αὐτοὺς βασανιζομένους ἐν
τῷ ἐλαύνειν, ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς,
περὶ τετάρτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς
αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης· καὶ ἤθελεν
49 παρελθεῖν αὐτούς. οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐπὶ τῆς
θαλάσσης περιπατοῦντα ἔδοξαν ὅτι φάντασμά
50 ἐστιν, καὶ ἀνέκραξαν· πάντες γὰρ αὐτὸν εἶδαν καὶ
ἐταράχθησαν. ὁ δὲ εὐθὺς ἐλάλησεν μετ᾽ αὐτῶν,
καὶ λέγει αὐτοῖς· θαρσεῖτε, ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε.
4,39. 51 καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκό-
πασεν ὁ ἄνεμος· καὶ λίαν [ἐκ περισσοῦ] ἐν ἑαυτοῖς
52 ἐξίσταντο· οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις, ἀλλ᾽
53 ἦν αὐτῶν ἡ καρδία πεπωρωμένη. Καὶ διαπε-
ράσαντες ἐπὶ τὴν γῆν ἦλθον εἰς Γεννησαρὲτ καὶ
54 προσωρμίσθησαν. καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ
55 πλοίου εὐθὺς ἐπιγνόντες αὐτὸν ¹ περιέδραμον ὅλην
τὴν χώραν ἐκείνην καὶ ἤρξαντο ἐπὶ τοῖς κραβάτ-

---

43 T *κλασματων*   *47* *ην* : h[r] + ⊣ *παλαι* ⊢   *51* [*εκ περισσ.*] : T—H

---

41 *αυτοις* : *κατεναντι αυτων*   *50* — *γαρ αυτον ειδαν* | — *θαρσειτε*   *51* — *λιαν* | fin + *και εθαυμαζον*   *53* *Γεννησαρ*

τοὺς τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν, ὅπου ἤκουον
ὅτι ἐστίν. καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας 56 5,27.28.
ἢ εἰς πόλεις ἢ εἰς ἀγρούς, ἐν ταῖς ἀγοραῖς ἐτί- Act 5,15; 19,11 s.
θεσαν τοὺς ἀσθενοῦντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν
ἵνα κἂν τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψων-
ται· καὶ ὅσοι ἂν ἥψαντο αὐτοῦ ἐσώζοντο.
Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καί 7 1–23: Mt 15,1–20.
τινες τῶν γραμματέων ἐλθόντες ἀπὸ Ἰεροσολύμων.
καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὅτι κοιναῖς 2 L 11,38.
χερσίν, τοῦτ' ἔστιν ἀνίπτοις, ἐσθίουσιν τοὺς ἄρτους,
— οἱ γὰρ Φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ Ἰουδαῖοι ἐὰν 3
μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖρας οὐκ ἐσθίουσιν,
κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, καὶ 4
ἀπ' ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν,
καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν ἃ παρέλαβον κρατεῖν,
βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων,
— καὶ ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ 5
γραμματεῖς· διὰ τί οὐ περιπατοῦσιν οἱ μαθηταί
σου κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων, ἀλλὰ
κοιναῖς χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον; ὁ δὲ εἶπεν 6 Is 29,13.
αὐτοῖς· καλῶς ἐπροφήτευσεν Ἠσαΐας περὶ ὑμῶν
τῶν ὑποκριτῶν, ὡς γέγραπται ὅτι

οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ,
ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ·
μάτην δὲ σέβονταί με, 7
διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.

ἀφέντες τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παρά- 8
δοσιν τῶν ἀνθρώπων. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· καλῶς 9

---

55 H ἔστιν *56* αν : T εαν | αγοραις : h^r ⊣ πλατειαις ⊢ *7,1.2* H Ιεροσολυμων και . . . αρτους. *3* h^r T πυκνα *4* T απο | βαπτισ. : H ραντισωνται | χαλκιων : ⊣ h^r ⊢ [R]+ και κλινων *6* h ο λαος ουτος | τιμα : h^r ⊣ αγαπα ⊢

---

55 τους : pr παντας | φερειν· περιεφερον γαρ αυτους οπου αν ηκουσαν *7,1* fin + κατεγνωσαν vl εμεμψαντο *4* αγορας : + οθαν ελθωσιν | τηρειν *6* αφεστηκεν vl απεστη *8* fin + βαπτισμους ξεστων και ποτηριων και αλλα παρομοια τοιαυτα πολλα ποιειτε

ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ, ἵνα τὴν παρά-
Ex 20,12; 21,17. 10 *δοσιν ὑμῶν τηρήσητε. Μωϋσῆς γὰρ εἶπεν·* **τίμα**
Dt 5,16. **τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου,** *καί·* **ὁ κακο-**
11 **λογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω.** *ὑμεῖς*
δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ
μητρί· κορβᾶν, ὅ ἐστιν δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ
12 *ὠφεληθῇς, οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν οὐδὲν ποιῆσαι τῷ*
13 *πατρὶ ἢ τῇ μητρί, ἀκυροῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ*
τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε· καὶ παρόμοια
14 *τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε. Καὶ προσκαλεσάμενος*
πάλιν τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀκούσατέ μου
Act 10,14.15. 15 *πάντες καὶ σύνετε. οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀν-*
θρώπου εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται κοι-
νῶσαι αὐτόν· ἀλλὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκπο-
17 *ρευόμενά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. Καὶ*
ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων
18 *αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν παραβολήν. καὶ*
λέγει αὐτοῖς· οὕτως καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὐ
νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς τὸν
19 *ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι, ὅτι οὐκ*
εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν ἀλλ' εἰς τὴν
κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται; καθα-
20 *ρίζων πάντα τὰ βρώματα. ἔλεγεν δὲ ὅτι τὸ ἐκ*
τοῦ ἀνθρώπου ἐκπορευόμενον, ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν
21 *ἄνθρωπον. ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας τῶν ἀν-*
θρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται,
22 *πορνεῖαι, κλοπαί, φόνοι, ' μοιχεῖαι, πλεονεξίαι,*
πονηρίαι, δόλος, ἀσέλγεια, ὀφθαλμὸς πονηρός,
23 *βλασφημία, ὑπερηφανία, ἀφροσύνη· πάντα ταῦτα*

---

9 τηρησ. : hʳ ⊣ *στησητε* ⊢ *11* H *κορβάν* *13 υμων* : hʳ + ⊣ *τη μωρα* ⊢ *15* H *οὐδὲν ἔστιν* *17* T *εις τον οικ.* *19 αφεδρ.* : hʳ ⊣ *οχετον* ⊢ | T *εκπορευεται, καθ. π. τ. βρωματα;*

---

16 ει τις εχει ωτα ακουειν ακουετω *19 εκπορ.* : *εκβαλλεται vl εξερχεται* | *καθαριζει* *21.22 πορνεια κλεμματα μοιχειαι φονος πλεονεξια δολος πονηρια* | *βλασφημιαι* | *υπερηφανιαι*

τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν
ἄνθρωπον.
24–30: Mt 15,21–28.
Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ ὅρια 24
Τύρου [καὶ Σιδῶνος]. Καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν
οὐδένα ἤθελεν γνῶναι, καὶ οὐκ ἠδυνάσθη λαθεῖν·
ἀλλ' εὐθὺς ἀκούσασα γυνὴ περὶ αὐτοῦ, ἧς εἶχεν 25
τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλ-
θοῦσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ 26
γυνὴ ἦν Ἑλληνίς, Συροφοινίκισσα τῷ γένει· καὶ
ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλῃ ἐκ τῆς
θυγατρὸς αὐτῆς. καὶ ἔλεγεν αὐτῇ· ἄφες πρῶτον 27
χορτασθῆναι τὰ τέκνα· οὐ γάρ ἐστιν καλὸν λαβεῖν
τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ τοῖς κυναρίοις βαλεῖν.
ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ· ναί, κύριε· καὶ 28
τὰ κυνάρια ὑποκάτω τῆς τραπέζης ἐσθίουσιν ἀπὸ
τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. καὶ εἶπεν αὐτῇ· διὰ 29
τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε, ἐξελήλυθεν ἐκ τῆς θυγα-
τρός σου τὸ δαιμόνιον. καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν 30
οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ παιδίον βεβλημένον ἐπὶ τὴν
κλίνην καὶ τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός. Καὶ πάλιν 31 Mt 15,29–31.
ἐξελθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου ἦλθεν διὰ Σιδῶνος
εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν
ὁρίων Δεκαπόλεως. Καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν 32 5,23.
καὶ μογιλάλον, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ
αὐτῷ τὴν χεῖρα. καὶ ἀπολαβόμενος αὐτὸν ἀπὸ 33 8,23.
τοῦ ὄχλου κατ' ἰδίαν ἔβαλεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ
εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης
αὐτοῦ, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν, 34 6,41. J 11,41.
καὶ λέγει αὐτῷ· ἐφφαθά, ὅ ἐστιν διανοίχθητι.
καὶ ἠνοίγησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί, καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς 35

---

24 T— [*και Σιδ.*] | T *ηθελησεν* | R *ηδυνηθη* *25* T *αλλα* | T *εισελθουσα* *26* h *Συρα Φοινικισσα* *28* *ναι, κυριε* : h[r] ⊣ *κυριε, αλλα* ⊢ *vl κυριε* *33* T— *αυτου* 1° *35* *ελυθη* : T pr *ευθυς*

---

28 παιδων *30 την θυγατερα βεβλημενην*

1,43–45. 36 τῆς γλώσσης αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. καὶ διε-
στείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν· ὅσον δὲ αὐτοῖς
διεστέλλετο, αὐτοὶ μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον.
37 καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· καλῶς
πάντα πεποίηκεν, καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν
καὶ ἀλάλους λαλεῖν.
1–10: Mt 15,32–39. 8 Ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις πάλιν πολλοῦ ὄχλου
ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί φάγωσιν, προσκαλεσά-
6,34–44. 2 μενος τοὺς μαθητὰς λέγει αὐτοῖς· σπλαγχνίζομαι
ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν
3 μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν· καὶ ἐὰν ἀπο-
λύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον αὐτῶν, ἐκλυθήσονται
ἐν τῇ ὁδῷ· καί τινες αὐτῶν ἀπὸ μακρόθεν ἥκασιν.
4 καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι
πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε χορτάσαι ἄρτων
5 ἐπ' ἐρημίας; καὶ ἠρώτα αὐτούς· πόσους ἔχετε
6 ἄρτους; οἱ δὲ εἶπαν· ἑπτά. καὶ παραγγέλλει τῷ
ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς
ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς
μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παρατιθῶσιν, καὶ παρέθηκαν
7 τῷ ὄχλῳ. καὶ εἶχαν ἰχθύδια ὀλίγα· καὶ εὐλογήσας
8 αὐτὰ εἶπεν καὶ ταῦτα παρατιθέναι. καὶ ἔφαγον
καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμά-
9 των ἑπτὰ σπυρίδας. ἦσαν δὲ ὡς τετρακισχίλιοι.
10 καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. Καὶ εὐθὺς ἐμβὰς εἰς τὸ
πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ
μέρη Δαλμανουθά.
11–21: Mt 16,1–12. 11 Καὶ ἐξῆλθον οἱ Φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συνζη-
τεῖν αὐτῷ, ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ
12 οὐρανοῦ, πειράζοντες αὐτόν. καὶ ἀναστενάξας τῷ

---

37 και τους : h pr *ως* 8,*2* h *ημεραις τρισιν* | h— *μοι* *3* T *νηστις* | H *εισιν* *7 ειπεν . . . παρατιϑ.* : T *παρεϑηκεν* *8* H *σφυριδας* *10 εμβας* : h+ *αυτος*

8,*1 παμπολλου* *2 ημεραι τρεις εισιν απο ποτε ωδε εισιν κ.* *3 και απολυσαι αυτ. ν. εις οικ. ου ϑελω μη εκλυϑωσιν* *7 ευχαριστησας*

πνεύματι αὐτοῦ λέγει· τί ἡ γενεὰ αὕτη ζητεῖ
σημεῖον; ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ
ταύτῃ σημεῖον. καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς πάλιν ἐμβὰς 13
ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν. Καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν 14
ἄρτους, καὶ εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυ-
τῶν ἐν τῷ πλοίῳ. καὶ διεστέλλετο αὐτοῖς λέγων· 15 L 12,1. 8,6.
ὁρᾶτε, βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ
τῆς ζύμης Ἡρῴδου. καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους 16
ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχομεν. καὶ γνοὺς λέγει αὐτοῖς· 17 6,52.
τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους οὐκ ἔχετε; οὔπω νοεῖτε
οὐδὲ συνίετε; πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν
ὑμῶν; ***ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε, καὶ ὦτα*** 18 Jr 5,21. Ez 12,2.
ἔχοντες οὐκ ἀκούετε*; καὶ οὐ μνημονεύετε, ὅτε τοὺς* 19 6,41–44.
πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους,
πόσους κοφίνους κλασμάτων πλήρεις ἤρατε; λέ-
γουσιν αὐτῷ· δώδεκα. ὅτε καὶ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς 20 6–9.
τετρακισχιλίους, πόσων σπυρίδων πληρώματα
κλασμάτων ἤρατε; καὶ λέγουσιν αὐτῷ· ἑπτά. καὶ 21
ἔλεγεν αὐτοῖς· οὔπω συνίετε;
Καὶ ἔρχονται εἰς Βηθσαϊδάν. Καὶ φέρουσιν 22 6,56.
αὐτῷ τυφλόν, καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ
ἅψηται. καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ 23 7,32.33. J 9,6.
ἐξήνεγκεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης, καὶ πτύσας εἰς
τὰ ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ, ἐπη-
ρώτα αὐτόν· εἴ τι βλέπεις; καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν· 24
βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περι-
πατοῦντας. εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ 25
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, καὶ διέβλεψεν καὶ ἀπε-
κατέστη, καὶ ἐνέβλεπεν τηλαυγῶς ἅπαντα. καὶ 26 7,36.

---

12 ℌ — *υμιν* *16* H *εχουσιν* *17 γνους* : R+ [*ο Ιησους*] *18* T *ακουετε,* *19 ποσους* : T pr *και* *20 και* 1° : —ℌ, R *δε* | H *σφυριδων* | T— *αυτω* *22 Βηθσαιδαν* : h[r] ⊣ *Βηθανιαν* ⊢ *23* hT *βλεπει.* *25* H *εθηκεν* | hT *δηλαυγως*

---

13 εμβας : + *εις (το) πλοιον* *15* — *ορατε* | *των Ηρωδιανων* *17 πεπωρωμενη εστιν η καρδια υμων* *21 πως ουπω* *23 εξηγαγεν* *25 ωστε αναβλεψαι*

ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς οἶκον αὐτοῦ λέγων· μηδὲ
εἰς τὴν κώμην εἰσέλθῃς.

27—9,1: Mt 16,13—28. 27 Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
L 9,18—27. εἰς τὰς κώμας Καισαρίας τῆς Φιλίππου· καὶ ἐν
τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς·
6,15. 28 τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; οἱ δὲ εἶπαν
αὐτῷ λέγοντες ὅτι Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν, καὶ
ἄλλοι Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι εἷς τῶν προφητῶν.
29 καὶ αὐτὸς ἐπηρώτα αὐτούς· ὑμεῖς δὲ τίνα με
λέγετε εἶναι; ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· σὺ
9,9. 30 εἶ ὁ Χριστός. καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ
31 λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤρξατο διδάσκειν
αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ
παθεῖν, καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυ-
τέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων
καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνα-
32 στῆναι· καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει. καὶ
προσλαβόμενος ὁ Πέτρος αὐτὸν ἤρξατο ἐπιτιμᾶν
33 αὐτῷ. ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ ἐπετίμησεν Πέτρῳ καὶ λέγει· ὕπαγε ὀπίσω
μου, σατανᾶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ
34 τὰ τῶν ἀνθρώπων. Καὶ προσκαλεσάμενος τὸν
ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς· εἴ
τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν
καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω
Mt 10,39. 35 μοι. ὃς γὰρ ἐὰν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι,
ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, σώσει

---

26 μηδε : T *μη* | *μηδε . . . εισελθης* : h[r] ⊣ *μηδενι ειπης εις την κωμην* ⊢ (cum vel sine praemissis *υπαγε εις τον οικον σου) vl υπαγε εις τ. οικ. σου, και εαν εις την κωμην εισελθης μηδενι ειπης* [*μηδε εν τη κωμη*] *vl μηδε εις την κωμην εισελθης μηδε ειπης τινι εν τη κωμη* *34 ει τις* : T *οστις* | *ελθειν* : T *ακολουθειν* *35* 𝔎 *την εαυτου ψυχην σ.* | H [*εμου και*]

---

27 εις Καισαριαν *29* fin + *ο υιος του θεου (του ζωντος)*

αὐτήν. τί γὰρ ὠφελεῖ ἄνθρωπον κερδῆσαι τὸν 36
κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῆναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;
τί γὰρ δοῖ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς 37
αὐτοῦ; ὃς γὰρ ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς 38 Mt 10,33.
λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρ-
τωλῷ, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται
αὐτόν, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· 9
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινες ὧδε τῶν ἑστηκότων
οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.
Καὶ μετὰ ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς 2 2–13: Mt 17,1–13.
τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ L 9,28–36.
ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μό-
νους. καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ τὰ 3
ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν, οἷα
γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτως λευκᾶναι.
καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἠλείας σὺν Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν 4
συνλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος 5
λέγει τῷ Ἰησοῦ· ῥαββεί, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε
εἶναι, καὶ ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ
Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἠλείᾳ μίαν. οὐ γὰρ ᾔδει τί 6
ἀποκριθῇ· ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο. καὶ ἐγένετο 7 1,11. 2 P 1,17.
νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ
τῆς νεφέλης· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός,
ἀκούετε αὐτοῦ. καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι 8
οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.
Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους διεστεί- 9 8,30.
λατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ἃ εἶδον διηγήσωνται, εἰ
μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.
καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συνζη- 10

---

36 h *ωφελησει* | *ανθρ.* : h[R] pr *τον* 9,*2* hT *κ. τον Ιω.*
8 ℌ *μεθ εαυτ. ει μη τον Ιησ. μονον* *9 απο* : ℌ *εκ*

---

36 ανθρωπος | *εαν κερδηση . . . ζημιωθη* 9,*1 οιτινες* : pr *μετ εμου* *2 αναγει* *3 λιαν* : + *ως χιων* | *ως ου δυναται τις λευκ. επι τ. γης* *5 ποιησω* *6 λαλησει (-ση)* *10* — vers.

11 *τοῦντες τί ἐστιν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.* ***καὶ***
ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες· ὅτι λέγουσιν οἱ γραμ-
Ml 3,23. 12 *ματεῖς ὅτι Ἠλείαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον; ὁ δὲ ἔφη*
Is 53,3. *αὐτοῖς·* **Ἠλείας** *μὲν ἐλθὼν πρῶτον* **ἀποκαθιστάνει**
πάντα· καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου, ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουθενηθῇ;
Mt 11,14. 13 *ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἠλείας ἐλήλυθεν, καὶ*
1 Rg 19,2.10. *ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἤθελον, καθὼς γέγραπται*
ἐπ' αὐτόν.
14—29: Mt 17,14—21. 14 *Καὶ ἐλθόντες πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδον ὄχλον*
L 9,37—42. *πολὺν περὶ αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς συνζητοῦντας*
15 *πρὸς αὐτούς. καὶ εὐθὺς πᾶς ὁ ὄχλος ἰδόντες*
αὐτὸν ἐξεθαμβήθησαν, καὶ προστρέχοντες ἠσπά-
16 *ζοντο αὐτόν. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτούς· τί συνζη-*
17 *τεῖτε πρὸς αὐτούς; καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ εἷς ἐκ τοῦ*
ὄχλου· διδάσκαλε, ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς σέ,
18 *ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον· καὶ ὅπου ἐὰν αὐτὸν κατα-*
λάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς
ὀδόντας καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπα τοῖς μαθηταῖς
19 *σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἴσχυσαν. ὁ δὲ*
ἀποκριθεὶς αὐτοῖς λέγει· ὦ γενεὰ ἄπιστος, ἕως
πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι; ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμῶν;
20 *φέρετε αὐτὸν πρός με. καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς*
αὐτόν. καὶ ἰδὼν αὐτὸν τὸ πνεῦμα εὐθὺς συνε-
σπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο
21 *ἀφρίζων. καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ·*
πόσος χρόνος ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ; ὁ δὲ
22 *εἶπεν· ἐκ παιδιόθεν· καὶ πολλάκις καὶ εἰς πῦρ*
αὐτὸν ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν·
ἀλλ' εἴ τι δύνῃ, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ'

---

11 λεγουσιν : T+ *οι φαρισαιοι και* *12* T— *μεν* | H *αποκατιστανει* | T *ανθρωπου;* | T *εξουθενωθη.* *14* H *ειδαν* *18* T— *αυτον 2⁰* *22* T *αλλα*

---

10 οταν εκ νεκρων αναστη *18* fin + *εκβαλειν αυτο* *19 απιστε* + *και διεστραμμενη* *21 εκ παιδος* *22 ημιν* : + *κυριε*

ἡμᾶς. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ δύνῃ· πάντα 23 11,23.
δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. εὐθὺς κράξας ὁ πατὴρ 24 L 17,5.
τοῦ παιδίου ἔλεγεν· πιστεύω· βοήθει μου τῇ
ἀπιστίᾳ. ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, 25
ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ·
τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν πνεῦμα, ἐγὼ ἐπιτάσσω σοι,
ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν.
καὶ κράξας καὶ πολλὰ σπαράξας ἐξῆλθεν· καὶ 26 1,26.
ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός, ὥστε τοὺς πολλοὺς λέγειν
ὅτι ἀπέθανεν. ὁ δὲ Ἰησοῦς κρατήσας τῆς χειρὸς 27
αὐτοῦ ἤγειρεν αὐτόν, καὶ ἀνέστη. καὶ εἰσελθόντος 28
αὐτοῦ εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ κατ' ἰδίαν
ἐπηρώτων αὐτόν· ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκ-
βαλεῖν αὐτό; καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο τὸ γένος ἐν 29
οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ ἐν προσευχῇ. 30–32: Mt 17,22.23.
Κἀκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς 30 L 9,43–45.
Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνοῖ· ἐδίδασκεν 31 8,31; 10,32–34.
γὰρ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας
ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ ἀποκταν-
θεὶς μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται. οἱ δὲ ἠγνόουν 32 L 18,34.
τὸ ῥῆμα, καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. 33–50:
Καὶ ἦλθον εἰς Καφαρναούμ. Καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ 33 Mt 18,1–9. L 9,46–50.
γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς· τί ἐν τῇ ὁδῷ διελο- Mt 17,24.
γίζεσθε; οἱ δὲ ἐσιώπων· πρὸς ἀλλήλους γὰρ 34
διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων. καὶ καθίσας 35 10,44.
ἐφώνησεν τοὺς δώδεκα καὶ λέγει αὐτοῖς· εἴ τις
θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ
πάντων διάκονος. καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν 36 10,16.
αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ

---

23 H *Τό* (h *τό*) *Ει δυνη,* (T;) *24 παιδιου* : h[r] + ⊣ *μετα δακρυων* ⊢ *25* T *ο οχλος* *29 προσευχη* : ⊣ h[r] ⊢ [R] + *και νηστεια* *30* ℌ *επορευοντο* *31* H [*αυτοις*]

---

28 οτι : δια τι *31 —αποκτανθεις | τη τριτη ημερα* *33 διελογ. : + προς εαυτους* *34 — εν τη οδω | τις μειζ. γενηται αυτων* *35 — και λεγει . . . διακονος*

Mt 10,40. 37 εἶπεν αὐτοῖς· ὃς ἂν ἓν τῶν τοιούτων παιδίων
J 13,20. δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς
ἂν ἐμὲ δέχηται, οὐκ ἐμὲ δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀπο-
Nu 11,27.28. 38 στείλαντά με. Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· διδά-
σκαλε, εἴδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα
δαιμόνια [, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν], καὶ ἐκωλύομεν
1 K 12,3. 39 αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν. ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν· μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς
ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσε-
Mt 12,30. 40 ται ταχὺ κακολογῆσαί με· ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ'
Mt 10,42. 41 ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστιν. Ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς
ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματι, ὅτι Χριστοῦ ἐστε,
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν
42 αὐτοῦ. Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν
τούτων τῶν πιστευόντων, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον
εἰ περίκειται μύλος ὀνικὸς περὶ τὸν τράχηλον
Mt 5,30. 43 αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἐὰν
σκανδαλίσῃ σε ἡ χείρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλόν
Is 66,24. ἐστίν σε κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν, ἢ τὰς
δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς
45 τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον. καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδα-
λίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλόν ἐστίν σε εἰσελθεῖν
εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα
Mt 5,29. 47 βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν. καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός
σου σκανδαλίζῃ σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλόν σέ ἐστιν
μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν

---

37 H [εν] | T των παιδιων τουτων 38 H ειδαμεν | [, ος . . . ημιν] : T—H | και εκωλ. . . . ημιν : h[r] ⊣ ος ουκ ακολουθει μεθ ημων, και εκωλυομεν (vl -σαμεν) αυτον ⊢, vl. ος ο. α. ημιν, κ. εκωλυσαμεν α., οτι ουκ ακολουθει ημιν 39 H γὰρ ἔστιν 41 ονοματι : T+ μου 42 πιστευοντων : R+ [εις εμε] 43 h σκανδαλιζη 47 𝔎— την 2°

---

42 πιστιν εχοντων | περιεκειτο 43 απελθ. : βληθηναι | εις 3° : οπου εστιν 44.46 οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα και το πυρ ου σβεννυται 45 ζωην : + αιωνιον | fin + εις το πυρ το ασβεστον 47 βληθ. : απελθειν

γέενναν, ὅπου ὁ ***σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ*** 48
πῦρ οὐ σβέννυται. *πᾶς γὰρ πυρὶ ἁλισθήσεται.* 49 Lv 2,13.
ˡκαλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται, 50 Mt 5,13.
ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλα καὶ L 14,34. Kol 4,6.
εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.
Καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς 10 1–12: Mt 19,1–9.
Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, καὶ συνπορεύον-
ται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν, καὶ ὡς εἰώθει πάλιν 9,33.
ἐδίδασκεν αὐτούς. Καὶ προσελθόντες Φαρισαῖοι 2
ἐπηρώτων αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπο-
λῦσαι, πειράζοντες αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 3
αὐτοῖς· τί ὑμῖν ἐνετείλατο Μωϋσῆς; ˡοἱ δὲ εἶπαν· 4 Dt 24,1. Mt 5,31.32.
ἐπέτρεψεν Μωϋσῆς ***βιβλίον ἀποστασίου*** *γράψαι* ***καὶ***
ἀπολῦσαι. *ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πρὸς τὴν* 5
σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν
ταύτην. ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ***ἄρσεν καὶ θῆλυ*** 6 Gn 1,27.
ἐποίησεν αὐτούς· ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρω- 7 Gn 2,24.
πος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν *μητέρα,* ***καὶ ἔσονται*** 8
οἱ δύο εἰς σάρκα *μίαν· ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ*
μία σάρξ. ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος 9
μὴ χωριζέτω. καὶ εἰς τὴν οἰκίαν πάλιν οἱ μαθη- 10
ταὶ περὶ τούτου ἐπηρώτων αὐτόν. καὶ λέγει αὐτοῖς· 11 L 16,18.
ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ
ἄλλην, μοιχᾶται ἐπ' αὐτήν· καὶ ἐὰν αὐτὴ ἀπολύ- 12
σασα τὸν ἄνδρα αὐτῆς γαμήσῃ ἄλλον, μοιχᾶται.
Καὶ προσέφερον αὐτῷ παιδία ἵνα ἅψηται αὐτῶν· 13 13–16: Mt 19,13–15.
οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ἰδὼν δὲ ὁ 14 L 18,15–17.
Ἰησοῦς ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἄφετε τὰ

---

49 h^r ⊣ *πασα γαρ θυσια αλι αλισθησεται* ⊢ *vl πας γαρ πυρι αλισθ. και πασα θυσια [αλι] αλισθησεται* *50 αλας* 1º 2º : T *αλα* 10,*2* H [*προσελθ. φαρισ.*] | T *οι Φαρισ.* *6* H [*αυτους*] *7 μητερα* : T+ *αυτου* : R+ [*και προσκολληθησεται προς την γυναικα αυτου*] *13* H *αυτων αψηται* | T *επετιμων τοις προσφερουσιν*

---

47 fin + *του πυρος* 10,*1 συνερχεται παλιν ο οχλος* *2* — *φαρισαιοι* *6* — *κτισεως* | fin + *ο θεος* *9 εξευξεν* *12 κ. εαν γυνη εξελθη απο του ανδρος* | *γαμηθη αλλω*

παιδία ἔρχεσθαι πρός με, μὴ κωλύετε αὐτά· τῶν
Mt 18,3. 15 γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ
9,36. 16 θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. καὶ
ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ κατευλόγει τιθεὶς τὰς χεῖρας
ἐπ' αὐτά.
17—31: Mt 19,16—30. L 18,18—30. 17 Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν προσδρα-
μὼν εἷς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν·
διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον
18 κληρονομήσω; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· τί με
λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός.
Ex 20,12—17. Dt 5,16—20. 19 τὰς ἐντολὰς οἶδας· **μὴ φονεύσῃς, μὴ μοιχεύσῃς,**
μὴ κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, μὴ ἀποστερήσῃς,
20 **τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα.** ὁ δὲ ἔφη
αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ
8,34. Mt 10,38. 21 νεότητός μου. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγά-
πησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἕν σε ὑστερεῖ· ὕπαγε,
ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς [τοῖς] πτωχοῖς, καὶ
ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ δεῦρο ἀκολούθει
22 μοι. ὁ δὲ στυγνάσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυ-
23 πούμενος, ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. Καὶ
περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες
Ps 62,11. 1 T 6,17. 24 εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. οἱ δὲ
μαθηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ. ὁ
δὲ Ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς λέγει αὐτοῖς· τέκνα,
πῶς δύσκολόν ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
25 εἰσελθεῖν· εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυ-
μαλιᾶς ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασι-

---

19 *μη φον. μη μοιχ.* : **h**^{r} *μη μοιχ. μη πορνευσης* *vl* *μη μοιχ. μη φον.* (sic T) | *μητερα* : T+ *σου* *21* [*τοις*] : T *24* *εστιν* : **h**^{r} [R] + *τους πεποιθοτας επι* (**h** [*τοισ*]) *χρημασιν* *25* *τρυμαλιας* : **h**T pr *et* + *της*

---

21 fin + *αρας τον σταυρον (σου)* *22* *πολλα χρηματα* *23* fin + *(25) ταχιον καμηλος δια τρυμαλιας ραφιδος εισελευσεται η πλουσιος εις την βασιλειαν του θεου* (— 25) *24* — *τεκνα*

λείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. οἱ δὲ περισσῶς ἐξε- 26
πλήσσοντο λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· καὶ τίς δύνα-
ται σωθῆναι; ἐμβλέψας αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγει· 27 Gn 18,14. Job 42,2.
παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατον, ἀλλ' οὐ παρὰ θεῷ· Zch 8,6 Lxx.
πάντα γὰρ δυνατὰ παρὰ τῷ θεῷ. Ἤρξατο λέγειν 28
ὁ Πέτρος αὐτῷ· ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ
ἠκολουθήκαμέν σοι. ἔφη ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω 29
ὑμῖν, οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς
ἢ ἀδελφὰς ἢ μητέρα ἢ πατέρα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς
ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ ἕνεκεν τοῦ εὐαγγελίου, ἐὰν μὴ 30
λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ
οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας
καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν, καὶ ἐν τῷ
αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. πολλοὶ δὲ ἔσονται 31
πρῶτοι ἔσχατοι καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι.

Ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱερο- 32 32–34: Mt 20,17–19.
σόλυμα, καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, καὶ L 18,31–34.
ἐθαμβοῦντο, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες ἐφοβοῦντο. καὶ J 11,15.
παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς 9,31.
λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν, ὅτι ἰδοὺ 33
ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς
γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ
καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ ἐμπαί- 34
ξουσιν αὐτῷ καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτῷ καὶ μαστι-
γώσουσιν αὐτὸν καὶ ἀποκτενοῦσιν, καὶ μετὰ τρεῖς
ἡμέρας ἀναστήσεται.

---

26 εαυτους : H αυτον *27* αδυνατον . . . τω θεω : h[r] ⊣ αδυνατον εστιν παρα δε τω θεω δυνατον ⊢ | H [τω] *29* H οὐδείς ἔστιν | ενεκεν 2° : [H] *30* οικιας . . . αιωνιον : h[r] ⊣ ος δε αφηκεν οικιαν και αδελφας και αδελφους και μητερα και τεκνα και αγρους μετα διωγμου εν τω αιωνι τω ερχομενω ζωην αιωνιον λημψεται ⊢ | **h** μητερα *31* H [οι]

---

30 — νυν *32* — οι δε ακολ. εφοβ. *34* — και μαστιγ. α. κ. αποκτ. | τη τριτη ημερα

35–45: Mt 20,20–28. 35 *Καὶ προσπορεύονται αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάν-*
νης οἱ υἱοὶ Ζεβεδαίου λέγοντες αὐτῷ· διδάσκαλε,
36 *θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν σε ποιήσῃς ἡμῖν. ὁ*
37 *δὲ εἶπεν αὐτοῖς· τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν; οἱ δὲ*
εἶπαν αὐτῷ· δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς σου ἐκ δεξιῶν καὶ
14,36. L 12,50. 38 *εἷς ἐξ ἀριστερῶν καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. ὁ*
δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε.
δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω, ἢ τὸ
Act 12,2. Ap 1,9. 39 *βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι; οἱ δὲ*
εἶπαν αὐτῷ· δυνάμεθα. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς·
τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα
40 *ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι*
ἐκ δεξιῶν μου ἢ ἐξ εὐωνύμων οὐκ ἔστιν ἐμὸν
41 *δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται. Καὶ ἀκούσαντες οἱ*
δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.
L 22,25–27. 42 *καὶ προσκαλεσάμενος αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς·*
οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατα-
κυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατ-
9,35. 43 *εξουσιάζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὕτως δέ ἐστιν ἐν ὑμῖν·*
ἀλλ' ὃς ἂν θέλῃ μέγας γενέσθαι ἐν ὑμῖν, ἔσται
44 *ὑμῶν διάκονος, καὶ ὃς ἂν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι*
45 *πρῶτος, ἔσται πάντων δοῦλος· καὶ γὰρ ὁ υἱὸς*
τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ δια-
κονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ
πολλῶν.

46–52: Mt 20,29–34. L 18,35–43. 46 *Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱερειχώ. Καὶ ἐκπορευομένου*
αὐτοῦ ἀπὸ Ἱερειχὼ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ
ὄχλου ἱκανοῦ ὁ υἱὸς Τιμαίου Βαρτίμαιος, τυφλὸς
47 *προσαίτης, ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν. καὶ ἀκούσας*
ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζαρηνός ἐστιν ἤρξατο κράζειν καὶ

---

35 οι : H+ [*δυο*] *36 θελετε* : hT+ *με* *37 εξ* : T pr *σου* *43 εσται* : h *εστω* *44 εν υμιν ειναι* : T *υμων γενεσθαι* *46* T *Βαρτιμαῖος* *47* h *εστ. ο Ναζαρ.*

---

35 ερωτησομεν *46 απο Ιερ. και* : *εκειθεν* | *ο υιος Τιμαιου Βαριτειμιας* | — *προσαιτης*, sed *επαιτων* post *οδον* *47 Ναζωραιος*

λέγειν· υἱὲ Δαυείδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με. καὶ ἐπε- 48
τίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῷ
μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. καὶ στὰς 49
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· φωνήσατε αὐτόν. καὶ φωνοῦσιν
τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· θάρσει, ἔγειρε, φωνεῖ
σε. ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναπηδήσας 50
ἦλθεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ 51
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ τυφλὸς
εἶπεν αὐτῷ· ῥαββουνί, ἵνα ἀναβλέψω. ὁ δὲ 52
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν
σε. καὶ εὐθὺς ἀνέβλεψεν, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ἐν
τῇ ὁδῷ.

Καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς Βηθφαγὴ 11 1–10: Mt 21,1–9. L 19,29–38. J 12,12–16.
καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, ἀπο-
στέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ | καὶ λέγει αὐτοῖς· 2
ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, καὶ
εὐθὺς εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον
δεδεμένον ἐφ' ὃν οὐδεὶς οὔπω ἀνθρώπων ἐκάθισεν·
λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε. καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· 3 14,14.
τί ποιεῖτε τοῦτο; εἴπατε· ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν
ἔχει· καὶ εὐθὺς αὐτὸν ἀποστέλλει πάλιν ὧδε. καὶ 4
ἀπῆλθον καὶ εὗρον πῶλον δεδεμένον πρὸς θύραν
ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου, καὶ λύουσιν αὐτόν. καί 5
τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς· τί ποιεῖτε
λύοντες τὸν πῶλον; οἱ δὲ εἶπαν αὐτοῖς καθὼς 6
εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἀφῆκαν αὐτούς. καὶ φέρουσιν 7
τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιβάλλουσιν
αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτόν.
καὶ πολλοὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἔστρωσαν εἰς τὴν 8

---

51 H ραββουνει h[r] ⊣ *κύριε ραββεί* ⊢ *et ραββεί* *52* *ο δε* : H *και ο* 11,*1* *εις Βηθφ. και* : hT *και εις* | *των* 1[o] : h *το* *2* T *ουδ. ανθρ. ουπω* | T *κεκαθικεν* *3* T *εχει,* | h *αποστ. παλ. αυτ.* *4* *πωλον* : T pr *τον* | *θυραν* : T pr *την* *6* R *ειπον* *7* *αυτων* : h *εαυτων*

---

49 ειπεν αυτον φωνηθηναι *50 επιβαλων* 11,*1* *ηγγιζεν* *3 τι λυετε τον πωλον* *7 ηγαγον* | *καθιζει*

ὁδόν, ἄλλοι δὲ στιβάδας, κόψαντες ἐκ τῶν ἀγρῶν.
Ps 118,25.26. 9 *καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον·*
ὡσαννά·
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου·
10 *εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία τοῦ πατρὸς*
ἡμῶν Δαυείδ·
ὡσαννὰ *ἐν τοῖς ὑψίστοις.*
11–24: Mt 21,12–22. L 19,45–48. 11 *Καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα εἰς τὸ ἱερόν· καὶ*
περιβλεψάμενος πάντα, ὀψὲ ἤδη οὔσης τῆς ὥρας,
ἐξῆλθεν εἰς Βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα.
12 *Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων αὐτῶν ἀπὸ Βη-*
13 *θανίας ἐπείνασεν. καὶ ἰδὼν συκῆν ἀπὸ μακρόθεν*
ἔχουσαν φύλλα ἦλθεν εἰ ἄρα τι εὑρήσει ἐν αὐτῇ,
καὶ ἐλθὼν ἐπ' αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν εἰ μὴ φύλλα·
20. 14 *ὁ γὰρ καιρὸς οὐκ ἦν σύκων. καὶ ἀποκριθεὶς*
εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐκ σοῦ μηδεὶς
καρπὸν φάγοι. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
15 ¹*Καὶ ἔρχονται εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ εἰσελθὼν εἰς*
τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ
τοὺς ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας
τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούν-
16 *των τὰς περιστερὰς κατέστρεψεν, καὶ οὐκ ἤφιεν*
Is 56,7. Jr 7,11. 17 *ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐδί-*
δασκεν καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· οὐ γέγραπται ὅτι **ὁ**
οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς
ἔθνεσιν; *ὑμεῖς δὲ πεποιήκατε αὐτὸν* **σπήλαιον**
18 **λῃστῶν.** *καὶ ἤκουσαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-*
ματεῖς, καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ἐφο-
βοῦντο γὰρ αὐτόν, πᾶς γὰρ ὁ ὄχλος ἐξεπλήσσετο
19 *ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. Καὶ ὅταν ὀψὲ ἐγένετο,*
14. 20 *ἐξεπορεύοντο ἔξω τῆς πόλεως. Καὶ παρα-*

9.10 T *ὡσαννα* *11* h *ὀψιας* | h [*της ωρας*] *17* 𝔎— *αυτοις* *18* T *εξεπλησσοντο* *19* hT *εξεπορευετο*

---

8 εκοπτον εκ των δενδρων και εστρωννυον (εις) την οδον *9 — ωσαννα* *13 ιδειν εαν τι εστιν και μηδεν ευρων* *15 και εισελθων εις Ιερ. οτε ην εν τω ιερω | — κατεστρεψεν*

πορευόμενοι πρωῒ εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην
ἐκ ῥιζῶν. καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· 21
ῥαββεί, ἴδε ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται. καὶ 22
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· ἔχετε πίστιν
θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει 23 Mt 17,20.
τούτῳ· ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ
μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀλλὰ πιστεύῃ
ὅτι ὃ λαλεῖ γίνεται, ἔσται αὐτῷ. διὰ τοῦτο λέγω 24 Mt 7,7.
ὑμῖν, πάντα ὅσα προσεύχεσθε καὶ αἰτεῖσθε, πί- J 14,13.
στεύετε ὅτι ἐλάβετε, καὶ ἔσται ὑμῖν. καὶ ὅταν 25 Mt 5,23.
στήκετε προσευχόμενοι, ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά
τινος, ἵνα καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς Mt 6,14.15.
ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
Καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα. καὶ ἐν τῷ 27 27–33: Mt 21,23–27.
ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν L 20,1–8.
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
τεροι, καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα 28
ποιεῖς; ἢ τίς σοι ἔδωκεν τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα
ταῦτα ποιῇς; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ἐπερω- 29
τήσω ὑμᾶς ἕνα λόγον, καὶ ἀποκρίθητέ μοι, καὶ
ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. τὸ βά- 30
πτισμα τὸ Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων;
ἀποκρίθητέ μοι. καὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς 31
λέγοντες· ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διὰ τί
[οὖν] οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ἀλλὰ εἴπωμεν· ἐξ 32
ἀνθρώπων; — ἐφοβοῦντο τὸν λαόν· ἅπαντες γὰρ
εἶχον τὸν Ἰωάννην ὄντως ὅτι προφήτης ἦν. καὶ 33
ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ λέγουσιν· οὐκ οἴδαμεν.
καὶ ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν
ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς 12 1–12: Mt 21,33–46. L 20,9–19.

---

28 T *την εξουσ. ταυτ. εδωκεν* *31* [*ουν*] : T *32 λαον* : H *οχλον* | *ειχον* : h^r ⊣ *ηδεισαν* ⊢

---

22 ει εχετε *23 πιστευση το μελλον ο αν ειπη γενησεται* *24 λημψεσθε* *26 ει δε υμεις ουκ αφιετε, ουδε ο πατηρ υμων ο εν (τοις) ουρανοις αφησει (υμιν) τα παραπτωματα υμων* *27 πρεσβ.* : + *του λαου* *30 ουρανων*

Is 5,1.2. ἐν παραβολαῖς λαλεῖν. **ἀμπελῶνα** ἄνθρωπος **ἐφύ-**
τευσεν, καὶ περιέθηκεν φραγμὸν **καὶ ὤρυξεν ὑπο-**
λήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν πύργον, καὶ ἐξέδετο αὐτὸν
2 γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. καὶ ἀπέστειλεν πρὸς
τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον, ἵνα παρὰ τῶν
γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ τῶν καρπῶν τοῦ ἀμπελῶνος·
3 καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστειλαν κενόν.
4 καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον·
5 κἀκεῖνον ἐκεφαλίωσαν καὶ ἠτίμασαν. καὶ ἄλλον
ἀπέστειλεν· κἀκεῖνον ἀπέκτειναν, καὶ πολλοὺς
ἄλλους, οὓς μὲν δέροντες, οὓς δὲ ἀποκτέννοντες.
6 ἔτι ἕνα εἶχεν, υἱὸν ἀγαπητόν· ἀπέστειλεν αὐτὸν
ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς λέγων ὅτι ἐντραπήσονται
7 τὸν υἱόν μου. ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ πρὸς ἑαυτοὺς
εἶπαν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀπο-
κτείνωμεν αὐτόν, καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία.
H 13,12. 8 καὶ λαβόντες ἀπέκτειναν αὐτόν, καὶ ἐξέβαλον
9 αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. τί ποιήσει ὁ κύριος
τοῦ ἀμπελῶνος; ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς
Ps 118,22.23. 10 γεωργούς, καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. οὐδὲ
τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε·

λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·
11 **παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη,**
καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;

12 Καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι, καὶ ἐφοβήθησαν τὸν
ὄχλον· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παρα-
βολὴν εἶπεν. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.
13—17: Mt 22,15—22. L 20,20—26. 3,6.
13 Καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινας τῶν Φαρι-
σαίων καὶ τῶν Ἡρῳδιανῶν ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν
14 λόγῳ. καὶ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε,

---

5 H αποκτεννυντες *6* T ειχεν υ. *9* τι : R+ [ουν]
12 H απηλθαν

---

2 λαβη : δωσουσιν αυτω *3* fin + προς αυτον *4* (λιθο-
βολησαντες) επεκεφαλαιωσαν | απεστειλαν ητιμωμενον

οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ
οὐδενός· οὐ γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις·
ἔξεστιν δοῦναι κῆνσον Καίσαρι ἢ οὔ; δῶμεν ἢ μὴ
δῶμεν; ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν 15
αὐτοῖς· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα
ἴδω. | *οἱ δὲ ἤνεγκαν. καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνος ἡ* 16
εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ·
Καίσαρος. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· τὰ Καίσαρος 17 R 13,7.
ἀπόδοτε Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ
ἐξεθαύμαζον ἐπ' αὐτῷ.
Καὶ ἔρχονται Σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν, οἵτινες 18 18–27: Mt 22,23–33.
λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι, καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν L 20,27–38.
λέγοντες· διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι 19 Dt 25,5.6.
***ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ** καὶ καταλίπῃ γυναῖκα* Gn 38,8.
καὶ μὴ ἀφῇ τέκνον,** ἵνα λάβῃ **ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ
τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ
***αὐτοῦ.** ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν* 20
γυναῖκα, καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα·
καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν, καὶ ἀπέθανεν μὴ 21
καταλιπὼν σπέρμα· καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως· | *καὶ* 22
οἱ ἑπτὰ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἔσχατον πάντων
καὶ ἡ γυνὴ ἀπέθανεν. ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος 23
αὐτῶν ἔσται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυ-
ναῖκα. ἔφη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐ διὰ τοῦτο πλα- 24
νᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν
τοῦ θεοῦ; ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν, οὔτε 25
γαμοῦσιν οὔτε γαμίζονται, ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι

---

14 T *εξεστ. κηνσ. καισ. δουν.* | *κηνσον* : h[r] ⊣ *επικεφαλαιον* ⊢ *15 ειδως* : T *ιδων, it 28* *17* H— *αυτοις* *23 αναστασει* : h[r]T+ *οταν αναστωσιν* *25* h *οι αγγελοι οι*

---

14 ειπε ουν ημιν ει εξεστιν ημας δουναι επικεφαλαιον Καισαρι η ου *19 καταλιπη : εχη* *20 ησαν ουν παρ ημιν επτα αδ.* *21 και ουδε αυτος ουκ αφηκεν* | *και ωσαυτως ελαβον αυτην οι επτα* *24 γινωσκοντες* | *θεου* : + *οιδατε*

Ex 3,2.6. 26 ἐν τοῖς οὐρανοῖς. περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγεί-
ρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωϋσέως ἐπὶ
τοῦ βάτου πῶς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων· ἐγὼ ὁ
27 **θεὸς Ἀβραὰμ καὶ θεὸς Ἰσαὰκ καὶ θεὸς Ἰακώβ**; οὐκ
ἔστιν θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. πολὺ πλανᾶσθε.
28—34: Mt 22,34—40. L 20,39.40. L 10,25—28. 28 Καὶ προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων, ἀκούσας
αὐτῶν συνζητούντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη
αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν· ποία ἐστὶν ἐντολὴ
Dt 6,4.5. 29 πρώτη πάντων; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρώτη
ἐστίν· **ἄκουε, Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος**
30 **εἷς ἐστιν, καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ**
ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου
καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς
Lv 19,18. 31 **ἰσχύος σου.** δευτέρα αὕτη· **ἀγαπήσεις τὸν πλησίον**
σου ὡς σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ
Dt 6,4; 4,35. 32 ἔστιν. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύς· καλῶς,
διδάσκαλε, ἐπ' ἀληθείας εἶπες ὅτι **εἷς ἐστιν καὶ**
1 Sm 15,22. 33 **οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν αὐτοῦ**· καὶ τὸ **ἀγαπᾶν αὐτὸν**
ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ
ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος, καὶ τὸ **ἀγαπᾶν τὸν πλησίον**
ὡς ἑαυτὸν περισσότερόν ἐστιν πάντων **τῶν ὁλο-**
Act 26,27—29. 34 **καυτωμάτων καὶ θυσιῶν.** καὶ ὁ Ἰησοῦς, ἰδὼν
αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ· οὐ
μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. καὶ οὐδεὶς
35—37: Mt 22,41—46. L 20,41—44. 35 οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. Καὶ ἀπο-
κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ·
πῶς λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ Χριστὸς υἱὸς
Ps 110,1. 2 Sm 23,2. 36 Δαυείδ ἐστιν; αὐτὸς Δαυεὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι
τῷ ἁγίῳ·

---

26 και bis : T+ο *27 εστιν* : hT+ο *29* h *ημων, Κυριος* *30* Ж— *της* 1°, *it 33.* *32* Ж— *και* 1° | R *ειπας* *33 θυσιων* : T pr *των* *34* H [*ει*]

---

27 πολυ : pr *υμεις ουν* *28 αυτον* : + *λεγων διδασκαλε* *30* — *εξ ολ. τ. διανοιας σου* | fin + *αὕτη πρωτη εντολη* *31 αὕτη* : *δε ομοια αὐτῇ* *32 εστιν* : + *ο θεος* *33 συνεσεως* : *δυναμεως* | *ισχυος* : *ψυχης* | *περισσ.* : *πλειον*

εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου·
κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς
σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
αὐτὸς Δαυεὶδ λέγει αὐτὸν κύριον, καὶ πόθεν 37
αὐτοῦ ἐστιν υἱός;
Καὶ ὁ πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως. ¹ *Καὶ* 38 38–40: Mt 23.
ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἔλεγεν· βλέπετε ἀπὸ τῶν L 20,45–47.
γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν
καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς ¹ *καὶ πρωτοκαθε-* 39
δρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν
τοῖς δείπνοις· οἱ κατέσθοντες τὰς οἰκίας τῶν 40
χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι, οὗτοι
λήμψονται περισσότερον κρίμα. Καὶ καθίσας 41 41–44: L 21,1–4.
κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει πῶς ὁ ὄχλος 2 Rg 12,10.
βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον· καὶ πολλοὶ
πλούσιοι ἔβαλλον πολλά· καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα 42
πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο, ὅ ἐστιν κοδράντης. καὶ 43
προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν
αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ
πλεῖον πάντων ἔβαλεν τῶν βαλλόντων εἰς τὸ γα-
ζοφυλάκιον· πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος 44 2 K 8,12.
αὐτοῖς ἔβαλον, αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς
πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν, ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.
Καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει 13 Mt 24.
αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ· διδάσκαλε, ἴδε L 21,5–36.
ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. καὶ ὁ 2
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας
οἰκοδομάς; οὐ μὴ ἀφεθῇ [ὧδε] λίθος ἐπὶ λίθον
ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. Καὶ καθημένου αὐτοῦ 3

---

36 κυριος : T pr *ο* | h *καθισον* | H *υποκατω* *39.40* ℋ *δειπνοις, οι . . . προσευχομενοι·* *40* T *κατεσθιοντες* | *χηρων* : h^r^+ ⊣ *και ορφανων* ⊢ *41* h *απεναντι* *43* T *βεβληκεν* 13,*2* [*ωδε*] : H—T | fin h^r^+ ⊣ *και δια τριων ημερων αλλος αναστησεται ανευ χειρων* ⊢

---

38 διδασκων αμα ελεγεν αυτοις *40 χηρ. και ορφανων προφ.* *41* — *βαλλει . . . πλουσιοι* *42 μια : δε αμα* | — *πτωχη* 13,*1* fin + *του ιερου* *2 βλεπετε* | *ου μη* : pr *αμην λεγω υμιν*

εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, ἐπη-
ρώτα αὐτὸν κατ' ἰδίαν Πέτρος καὶ Ἰάκωβος καὶ
4 Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας· εἰπὸν ἡμῖν, πότε ταῦτα
ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ ταῦτα συντε-
5 λεῖσθαι πάντα; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἤρξατο λέγειν αὐτοῖς·
6 βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ ἐλεύσονται
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ
7 πολλοὺς πλανήσουσιν. ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους
καὶ ἀκοὰς πολέμων, μὴ θροεῖσθε· **δεῖ γενέσθαι**,
Is 19,2. 2 Chr 15,6. 8 ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. ἐγερθήσεται γὰρ **ἔθνος ἐπ'
ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν**. ἔσονται σεισμοὶ
κατὰ τόπους, ἔσονται λιμοί· ἀρχὴ ὠδίνων ταῦτα.
9–13: Mt 10,17–22. L 21,12–17. 9 Βλέπετε δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς· παραδώσουσιν ὑμᾶς
εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγωγὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ
ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ,
16,15. 10 εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη
11 πρῶτον δεῖ κηρυχθῆναι τὸ εὐαγγέλιον. καὶ ὅταν
ἄγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες, μὴ προμεριμνᾶτε τί
λαλήσητε, ἀλλ' ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ,
τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες
Mch 7,6. 12 ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. καὶ παραδώσει ἀδελ-
φὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον, καὶ
ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν
13 αὐτούς· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ
τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος
Dn 9,27. Dn 12,4.10. 14 σωθήσεται. Ὅταν δὲ ἴδητε **τὸ βδέλυγμα τῆς
ἐρημώσεως** ἑστηκότα ὅπου οὐ δεῖ, ὁ ἀναγινώσκων
νοείτω, τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ
15 ὄρη, ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω μηδὲ
16 εἰσελθάτω τι ἆραι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ, καὶ ὁ εἰς

---

3 T ο Πετρος *4* H εσται, *et* παντα. *7* h ακουητε
8 λιμοι : h[r]+ και ταραχαι *15* 𝔎— δε | T αραι τι

---

5 ειπεν *7* θορυβεισθε *9* βλεπετε . . . υμας : ειτα υμας
αυτους παραδωσουσιν *10* fin + εν πασι τοις εθνεσιν
11 προμερ. : + μηδε μελετατε *14* νοειτω : + τι αναγινωσκει
15 καταβ. : + εις την οικιαν

τὸν ἀγρὸν μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω ἆραι τὸ
ἱμάτιον αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις 17
καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. προσ- 18
εύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται χειμῶνος· ἔσονται 19 Dn 12,1. Joel 2,2.
γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι **θλῖψις, οἵα οὐ** *γέγονεν*
τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως *ἣν ἔκτισεν ὁ θεὸς* **ἕως**
τοῦ νῦν *καὶ οὐ μὴ γένηται. καὶ εἰ μὴ ἐκολό-* 20
βωσεν κύριος τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα
σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξελέξατο ἐκο-
λόβωσεν τὰς ἡμέρας. καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ· 21
ἴδε ὧδε ὁ Χριστός, ἴδε ἐκεῖ, μὴ πιστεύετε· ἐγερθή- 22 Dt 13,1.
σονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ **ψευδοπροφῆται** *καὶ*
δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα *πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν*
εἰ δυνατὸν τοὺς ἐκλεκτούς. ὑμεῖς δὲ βλέπετε· 23
προείρηκα ὑμῖν πάντα. Ἀλλὰ ἐν ἐκείναις ταῖς 24 Is 13,10.
ἡμέραις μετὰ τὴν θλῖψιν ἐκείνην **ὁ ἥλιος σκοτι-**
σθήσεται, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς,
καὶ οἱ ἀστέρες ἔσονται ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πίπτοντες, 25 Is 34,4.
καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.
καὶ τότε ὄψονται **τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου** *ἐρχό-* 26 Dn 7,13.
μενον ἐν νεφέλαις *μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ*
δόξης. καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους καὶ 27 Zch 2,6. Dt 30,4. Mt 13,41.
ἐπισυνάξει *τοὺς ἐκλεκτοὺς [αὐτοῦ]* **ἐκ τῶν τεσσάρων**
ἀνέμων ἀπ' ἄκρου *γῆς* **ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.** *Ἀπὸ* 28
δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν· ὅταν ἤδη
ὁ κλάδος αὐτῆς ἁπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ
φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν· οὕτως 29
καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε
ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι 30
οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ ταῦτα

---

22 γαρ : T *δε* | *δωσ.* : T *ποιησουσιν* *27* T— [*αυτου*]
28 T *αυτης ηδη ο κλ.*

---

18 fin + *η σαββατου* *19* — *ην εκτ. ο θεος* *22* — *ψευδοχριστοι και* *25 δυναμ. των ουρανων* *26 επι των νεφελων*

31 πάντα γένηται. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύ-
σονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ [μὴ] παρελεύσονται.
32 Περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἢ τῆς ὥρας οὐδεὶς
οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι ἐν οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱός, εἰ
33 μὴ ὁ πατήρ. Βλέπετε, ἀγρυπνεῖτε· οὐκ οἴδατε
Mt 25,14. L 19,12. 34 γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν. ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος
ἀφεὶς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δοὺς τοῖς δούλοις
αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν, ἑκάστῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ
L 12,38. 35 τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. γρηγορεῖτε
οὖν· οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας
ἔρχεται, ἢ ὀψὲ ἢ μεσονύκτιον ἢ ἀλεκτοροφωνίας
36 ἢ πρωΐ· μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς καθεύ-
37 δοντας. ὃ δὲ ὑμῖν λέγω, πᾶσιν λέγω, γρηγορεῖτε.

1.2: Mt 26,1–5. L 22,1.2. 14 Ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο
ἡμέρας. καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-
ματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτεί-
2 νωσιν. ἔλεγον γάρ· μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, μή ποτε
ἔσται θόρυβος τοῦ λαοῦ.
3–9: Mt 26,6–13. J 12,1–8. 3 Καὶ ὄντος αὐτοῦ ἐν Βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ
Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, κατακειμένου αὐτοῦ ἦλθεν
γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς
πολυτελοῦς· συντρίψασα τὴν ἀλάβαστρον κατέχεεν
4 αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς. ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες
πρὸς ἑαυτούς· εἰς τί ἡ ἀπώλεια αὕτη τοῦ μύρου
5 γέγονεν; ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι
ἐπάνω δηναρίων τριακοσίων καὶ δοθῆναι τοῖς
6 πτωχοῖς· καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ. ὁ δὲ Ἰησοῦς

31 [μη] : hT—H | αγγελοι : h αγγελος 33 αγρυπν. : R+ [και προσευχεσθε] | H [εστιν] 36 H εξεφνης 14,3 h πολυτελους, — | την : T τον 4 ησαν ... εαυτ. : h^r ⊣ οι δε μαθηται αυτου διεπονουντο και ελεγον ⊢ 5 h τριακοσ. δηναρ. | T ενεβριμουντο

37 εγω δε λεγω υμιν γρηγορ. 14,1 — και τα αζυμα | — εν δολω 3 — ναρδ. πιστ. πολυτ.

εἶπεν· ἄφετε αὐτήν· τί αὐτῇ κόπους παρέχετε;
καλὸν ἔργον ἠργάσατο ἐν ἐμοί. πάντοτε γὰρ τοὺς 7 Dt 15,11.
πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ὅταν θέλητε
δύνασθε αὐτοῖς εὖ ποιῆσαι, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε
ἔχετε. ὃ ἔσχεν ἐποίησεν· προέλαβεν μυρίσαι τὸ 8
σῶμά μου εἰς τὸν ἐνταφιασμόν. ἀμὴν δὲ λέγω 9
ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλον
τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς
μνημόσυνον αὐτῆς. Καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώθ, ὁ 10 **10.11:** Mt 26,14–16.
εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς ἵνα L 22,3–6.
αὐτὸν παραδοῖ αὐτοῖς. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν 11
καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐζήτει
πῶς αὐτὸν εὐκαίρως παραδοῖ.

Καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων, ὅτε τὸ 12 **12–16:** Mt 26,17–19.
πάσχα ἔθυον, λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· L 22,7–13.
ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς
τὸ πάσχα; καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν 13
αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν,
καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος
βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ, ¹ καὶ ὅπου ἐὰν 14 11,3.
εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι ὁ διδάσκαλος
λέγει· ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμά μου, ὅπου τὸ πάσχα
μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω; καὶ αὐτὸς ὑμῖν 15
δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον ἕτοιμον· καὶ ἐκεῖ
ἑτοιμάσατε ἡμῖν. καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ καὶ 16
ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐ- **17–25:** Mt 26,20–29.
τοῖς, καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὀψίας 17 L 22,14–23.
γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. καὶ ἀνα- 18 J 13,21–26.
κειμένων αὐτῶν καὶ ἐσθιόντων ὁ Ἰησοῦς εἶπεν·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με, Ps 41,10.
ὁ ***ἐσθίων μετ' ἐμοῦ.*** *ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν* 19

---

7 **T—** *αυτοις* | *εν* : **H** pr [*παντοτε*] *8* **T** *μου το σωμα* *15* **T** *κακει* *18* *ο εσθιων* : **h** *των εσθιοντων*

---

9 το ευαγγ. : + *τουτο* | *Σκαριωτης* et *Ισκ-* *15* — *ετοιμον* *16 ευρ.* : *εποιησαν*

20 *αὐτῷ εἷς κατὰ εἷς· μήτι ἐγώ; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·*
εἷς τῶν δώδεκα, ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς
21 *τὸ τρύβλιον. ὅτι ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει*
καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται·
καλὸν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος.
1 K 11,23–25. 22 *Καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ἄρτον εὐλογήσας*
ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν· λάβετε·
23 *τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. καὶ λαβὼν ποτήριον*
εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ
Ex 24,8. Zch 9,11. 24 *πάντες. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτό ἐστιν* **τὸ αἷμά**
μου **τῆς διαθήκης** *τὸ ἐκχυννόμενον ὑπὲρ πολλῶν.*
25 *ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ*
γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης
26–31: Mt 26,30–35. *ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.*
L 22,31–34.39. Ps 113–118. 26 *Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν.*
Zch 13,7. 27 *Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ὅτι πάντες σκανδα-*
λισθήσεσθε, ὅτι γέγραπται· **πατάξω τὸν ποιμένα,**
16,7. 28 **καὶ τὰ πρόβατα διασκορπισθήσονται.** *ἀλλὰ μετὰ*
τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
29 *ὁ δὲ Πέτρος ἔφη αὐτῷ· εἰ καὶ πάντες σκανδα-*
J 13,38. 30 *λισθήσονται, ἀλλ' οὐκ ἐγώ. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ*
Ἰησοῦς· ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σὺ σήμερον ταύτῃ τῇ
νυκτὶ πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα φωνῆσαι τρίς με
31 *ἀπαρνήσῃ. ὁ δὲ ἐκπερισσῶς ἐλάλει· ἐὰν δέῃ με*
συναποθανεῖν σοι, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι. ὡσαύτως
δὲ καὶ πάντες ἔλεγον.
32–42: Mt 26,36–46. 32 *Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα Γεθση-*
L 22,40–46. *μανεί, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· καθίσατε*
J 18,1. 33 *ὧδε ἕως προσεύξωμαι. καὶ παραλαμβάνει τὸν*

---

20 το : H+ [*ἐν*] | R *τρυβλιον* *31* T *με δεη* | T *απαρνησωμαι* | H *ωσαυτ.* [*δε*]

---

19 fin + *και αλλος μητι εγω* *21* — *ο υιος του ανθρ.* (2°) *23 το ποτηρ.* *24 της καινης διαθ.* | fin + *εις αφεσιν αμαρτιων* *25 ου μη προσθω πειν* *30* — *συ σημερον* | — *η δις*

Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην μετ᾽ αὐτοῦ,
καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν, ¹καὶ λέγει 34 J 12,27. Ps 43,5.
αὐτοῖς· **περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου** ἕως θανάτου·
μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. καὶ προελθὼν μικρὸν 35
ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυ-
νατόν ἐστιν παρέλθῃ ἀπ᾽ αὐτοῦ ἡ ὥρα, καὶ ἔλεγεν· 36 10,38.
ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι· παρένεγκε τὸ
ποτήριον τοῦτο ἀπ᾽ ἐμοῦ· ἀλλ᾽ οὐ τί ἐγὼ θέλω
ἀλλὰ τί σύ. καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς 37
καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ· Σίμων, καθεύ-
δεις; οὐκ ἴσχυσας μίαν ὥραν γρηγορῆσαι; ¹γρηγο- 38
ρεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ἔλθητε εἰς πει-
ρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ
ἀσθενής. καὶ πάλιν ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν 39
αὐτὸν λόγον εἰπών. καὶ πάλιν ἐλθὼν εὗρεν αὐτοὺς 40
καθεύδοντας, ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ κατα-
βαρυνόμενοι, καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί ἀποκριθῶσιν
αὐτῷ. καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέγει αὐτοῖς· 41
καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἀπέχει·
ἦλθεν ἡ ὥρα, ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀν-
θρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν. ἐγείρεσθε, 42
ἄγωμεν· ἰδοὺ ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν. Καὶ 43 43—54: Mt 26,47—58.
εὐθὺς ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος παραγίνεται [ὁ] Ἰούδας L 22,47—55.
[ὁ Ἰσκαριώτης] εἷς τῶν δώδεκα, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ J 18,2—18.
ὄχλος μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιε-
ρέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων.
δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον αὐτοῖς 44
λέγων· ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν· κρατήσατε
αὐτὸν καὶ ἀπάγετε ἀσφαλῶς. καὶ ἐλθὼν εὐθὺς 45
προσελθὼν αὐτῷ λέγει· ῥαββεί, καὶ κατεφίλησεν

---

33 Ιακωβ. et Ιωανν. : ℌ pr τον *35* h προσελθων *36* H αββά *39* H [τον αυτ. λογ. ειπων] *40* παλιν ελθων : T υποστρεψας | αυτους : T+ παλιν *41* H [το] λοιπον | απεχει : h^r+ το τελος *42* T ηγγισεν *43* [ο] : R—T | [ο Ισκαρ.] : T—H | T— των ult. *44* T συνσημον

---

36 ουχ ο εγω θ. αλλ ο συ θελεις *45* — ελθων ευθυς

46 *αὐτόν· οἱ δὲ ἐπέβαλαν τὰς χεῖρας αὐτῷ καὶ ἐκρά-*
47 *τησαν αὐτόν. εἷς δέ [τις] τῶν παρεστηκότων*
σπασάμενος τὴν μάχαιραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ
48 *ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον. καὶ*
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· ὡς ἐπὶ λῃστὴν
ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με;
49 *καθ' ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ διδάσ-*
κων, καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με· ἀλλ' ἵνα πληρω-
50 *θῶσιν αἱ γραφαί. καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον*
51 *πάντες. Καὶ νεανίσκος τις συνηκολούθει αὐτῷ*
περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ, καὶ κρατοῦ-
52 *σιν αὐτόν· ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς*
ἔφυγεν.
53 *Καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα,*
καὶ συνέρχονται πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
54 *τεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. καὶ ὁ Πέτρος ἀπὸ μα-*
κρόθεν ἠκολούθησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν
τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἦν συνκαθήμενος μετὰ τῶν
55–65: Mt 26,59–68. L 22,63–71. J 18,19–24.
55 *ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. Οἱ*
δὲ ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ
τοῦ Ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶσαι αὐτόν,
56 *καὶ οὐχ ηὕρισκον· πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν*
57 *κατ' αὐτοῦ, καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. καί*
τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύρουν κατ' αὐτοῦ
J 2,19. 58 *λέγοντες ˡ ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι*
ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον
καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκο-
59 *δομήσω. καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία*
60 *αὐτῶν. καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς μέσον ἐπηρώ-*
τησεν τὸν Ἰησοῦν λέγων· οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν; τί

---

47 [τις] : T *48* T *με·* *49* h *εκρατειτε* *51* T *Και εις τις νεαν.* | *αυτον* : h^{r}+ *οι νεανισκοι* *53 συνερχ.* : h[R]+ *αυτω* *55* T *ευρισκον* *58 αχειροπ. οικοδ.* : h^{r} ⊣ *αναστησω αχειροποιητον* ⊢ *60* T *ουδὲν τι* h *ουδεν; οτι*

---

47 — *των παρεστηκοτων* | *ωτιον* *51 ηκολουθει αυτους* *52* fin + *απ αυτων* *58* — *τουτον*

οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν; ὁ δὲ ἐσιώπα καὶ 61 15,5. Is 53,7.
οὐκ ἀπεκρίνατο οὐδέν. πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπη-
ρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ
υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ; ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγώ εἰμι, 62 Dn 7,13. Ps 110,1.
καὶ **ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν**
καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν
νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας 63
τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν
μαρτύρων; ¹ἠκούσατε τῆς βλασφημίας· τί ὑμῖν 64 J 19,7.
φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν ἔνοχον
εἶναι θανάτου. Καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ 65
καὶ περικαλύπτειν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον καὶ κολα-
φίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ· προφήτευσον, καὶ
οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔλαβον. Καὶ 66 66—72: Mt 26,69—75. L 22,56—62. J 18,17.25—27.
ὄντος τοῦ Πέτρου κάτω ἐν τῇ αὐλῇ ἔρχεται μία
τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως, καὶ ἰδοῦσα τὸν 67
Πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· καὶ
σὺ μετὰ τοῦ Ναζαρηνοῦ ἦσθα τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ 68
ἠρνήσατο λέγων· οὔτε οἶδα οὔτε ἐπίσταμαι σὺ τί
λέγεις. καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον· καὶ
ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν 69
ἤρξατο πάλιν λέγειν τοῖς παρεστῶσιν ὅτι οὗτος
ἐξ αὐτῶν ἐστιν. ¹ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο. καὶ μετὰ 70
μικρὸν πάλιν οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ Πέτρῳ·
ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ Γαλιλαῖος εἶ. ὁ δὲ 71
ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύναι ὅτι οὐκ οἶδα
τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. καὶ εὐθὺς ἐκ 72 30.
δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. καὶ ἀνεμνήσθη ὁ
Πέτρος τὸ ῥῆμα ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι πρὶν

---

63 H *διαρηξας* *64* H *βλασφημιας;* *68* h *επισταμαι· συ τι λεγεις;* | *και αλεκτ. εφωνησεν* : h^r—H *69* *ηρξ. παλ. λεγειν* : h *ειπεν* *72* h^r— *εκ δευτερου*

---

61 εκεινος δε εσιγα και ουδεν απεκριθη *62 μετα* : *επι* *64 δοκει* *67* — *και* 2° *69 παλιν δε ιδουσα αυτον η παιδισκη* *70* fin + *και λαλια σου ομοιαζει*

ἀλέκτορα δὶς φωνῆσαι τρίς με ἀπαρνήσῃ· καὶ
ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.

Mt 27,1.2. L 22,66; 23.1. J 18,28.
15 Καὶ εὐθὺς πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ
ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων
καὶ ὅλον τὸ συνέδριον, δήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπή-

2–19: Mt 27,11–30. L 23,2–25. J 18,29–19,16.
2 νεγκαν καὶ παρέδωκαν Πειλάτῳ. καὶ ἐπηρώτησεν
αὐτὸν ὁ Πειλᾶτος· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;
3 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ λέγει· σὺ λέγεις. [1] καὶ κατ-
4 ηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά. ὁ δὲ Πειλᾶτος
πάλιν ἐπηρώτα αὐτὸν [λέγων]· οὐκ ἀποκρίνῃ

14,61. Is 53,7.
5 οὐδέν; ἴδε πόσα σου κατηγοροῦσιν. ὁ δὲ Ἰησοῦς
οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη, ὥστε θαυμάζειν τὸν Πει-
6 λᾶτον. Κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον
7 ὃν παρητοῦντο. ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ
τῶν στασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει
8 φόνον πεποιήκεισαν. καὶ ἀναβὰς ὁ ὄχλος ἤρξατο
9 αἰτεῖσθαι καθὼς ἐποίει αὐτοῖς. ὁ δὲ Πειλᾶτος
ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν

J 11,48; 12,19. Mt. 21,38.
10 βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ
11 φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. οἱ
δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν
12 Βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. ὁ δὲ Πειλᾶτος πάλιν
ἀποκριθεὶς ἔλεγεν αὐτοῖς· τί οὖν [θέλετε] ποιήσω
13 ὃν λέγετε τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; οἱ δὲ πάλιν
14 ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν. ὁ δὲ Πειλᾶτος ἔλεγεν
αὐτοῖς· τί γὰρ ἐποίησεν κακόν; οἱ δὲ περισσῶς
15 ἔκραξαν· σταύρωσον αὐτόν. ὁ δὲ Πειλᾶτος βουλό-
μενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ἀπέλυσεν αὐτοῖς

---

72 T *φωνησαι δις* **15**,*1 ποιησ.* : **hT** *ετοιμασαντες* | *γραμμ.* : T pr *των* *2* h *λεγεις;* *4* [*λεγων*] : R—T *10* H [*οι αρχιερεις*] *12* [*θελετε*] : T—H | H [*ον*] *15* T *βουλ. ποιησ. το ικ. τω οχλω*

---

72 — οτι . . . απαρνηση | *επιβ. εκλ.* : *ηρξατο κλαιειν* **15**,*1 απηγαγον εις την αυλην* *6 ουπερ ητουντο* *8 αναβοησας* *10 — οι αρχιερεις* *11 επεισαν* *12 — ον λεγετε* *15 — βουλομενος . . . ποιησαι*

τὸν Βαραββᾶν, καὶ παρέδωκεν τὸν Ἰησοῦν φρα-
γελλώσας ἵνα σταυρωθῇ.
Οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς 16
αὐλῆς, ὅ ἐστιν πραιτώριον, καὶ συνκαλοῦσιν ὅλην
τὴν σπεῖραν. καὶ ἐνδιδύσκουσιν αὐτὸν πορφύραν 17
καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέ-
φανον· ¹ καὶ ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν· χαῖρε, 18
βασιλεῦ τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ τὴν 19
κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ, καὶ τιθέντες
τὰ γόνατα προσεκύνουν αὐτῷ. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν 20 20–41: Mt 27,31–56.
αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν L 23,26–49.
αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν J 19,16–30.
ἵνα σταυρώσουσιν αὐτόν. καὶ ἀγγαρεύουσιν παρά- 21 R 16,13.
γοντά τινα Σίμωνα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ᾿ ἀγροῦ,
τὸν πατέρα Ἀλεξάνδρου καὶ Ῥούφου, ἵνα ἄρῃ τὸν
σταυρὸν αὐτοῦ. καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τὸν 22
Γολγοθᾶν τόπον, ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον κρα-
νίου τόπος. καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ἐσμυρνισμένον 23 Ps 69,22.
οἶνον· ὃς δὲ οὐκ ἔλαβεν. καὶ σταυροῦσιν αὐτόν, 24 Ps 22,19.
καὶ ***διαμερίζονται τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον***
ἐπ᾿ αὐτὰ *τίς τί ἄρῃ. ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ ἐσταύ-* 25
ρωσαν αὐτόν. καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας 26
αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη· Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥ-
ΔΑΙΩΝ. Καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστάς, 27
ἕνα ἐκ δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. Καὶ 29 Ps 22,8; 109,25.
οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν ***κινοῦντες*** 14,58.
τὰς κεφαλὰς *αὐτῶν καὶ λέγοντες· οὐὰ ὁ καταλύων*
τὸν ναὸν καὶ οἰκοδομῶν [ἐν] τρισὶν ἡμέραις, σῶσον 30

---

20 τα : T+ *ιδια* | H *σταυρωσωσιν* | T— *αυτον* (ult) *22* H *Γολγοθὰν* | 𝔎 *μεθερμηνευομενος* *25 τριτη* : h^r *εκτη* | *εσταυρωσ.* : h^r ⊣ *εφυλασσον* ⊢ *27* fin : h^r+ *(28) και επληρωθη η γραφη η λεγουσα Και μετα ανομων ελογισθη* *29* T *ουᾶ* | T— [*εν*]

---

17 — πλεξαντες 18 ο βασιλευς 19 — και τιθ. . . . αυτω 20 — ενεπαιξαν αυτω 22 αγουσιν 26 ουτος εστιν ο βασιλ. 29 παραγοντες

31 *σεαυτὸν καταβὰς ἀπὸ τοῦ σταυροῦ. ὁμοίως καὶ*
οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν
γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ
Mt 16,1.4. 32 *δύναται σῶσαι· ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς Ἰσραὴλ*
καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ
πιστεύσωμεν. καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι σὺν αὐτῷ
33 *ὠνείδιζον αὐτόν. Καὶ γενομένης ὥρας ἕκτης*
σκότος ἐγένετο ἐφ᾽ ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης.
Ps 22,2. 34 *καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ·*
ἐλωῒ ἐλωῒ λαμὰ σαβαχθανεί; *ὅ ἐστιν μεθερ-*
μηνευόμενον· ***ὁ θεός μου ὁ θεός μου, εἰς τί ἐγκατ-***
35 ***έλιπές με;*** *καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες*
Ps 69,22. 36 *ἔλεγον· ἴδε Ἠλείαν φωνεῖ. δραμὼν δέ τις γεμίσας*
σπόγγον ***ὄξους*** *περιθεὶς καλάμῳ* ***ἐπότιζεν*** *αὐτόν,*
λέγων· ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλείας καθελεῖν
37 *αὐτόν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέ-*
38 *πνευσεν. Καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη*
39 *εἰς δύο ἀπ᾽ ἄνωθεν ἕως κάτω. Ἰδὼν δὲ ὁ κεντυ-*
ρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως
ἐξέπνευσεν, εἶπεν· ἀληθῶς οὗτος ὁ ἄνθρωπος
L 8,2.3. 40 *υἱὸς θεοῦ ἦν. Ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ*
μακρόθεν θεωροῦσαι, ἐν αἷς καὶ Μαρία ἡ Μαγδα-
ληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ Ἰω-
41 *σῆτος μήτηρ καὶ Σαλώμη, αἳ ὅτε ἦν ἐν τῇ*
Γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ,
καὶ ἄλλαι πολλαὶ αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς
Ἱεροσόλυμα.
42—47: Mt 27,57—61. L 23,50—55. J 19,38—42. 42 *Καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης, ἐπεὶ ἦν παρασκευή,*

---

34 T *ἐλωῒ bis* | T *λεμὰ* | *ο θεος μου* 2° : [H] | *εγκατελιπες* : h^r ⊣ *ωνειδισας* ⊢ *35 παρεστηκ.* : h *εστηκοτων* T *παρεστωτων* *36 τις* : T+ *και* *38* T *απο* *39* T *ην θεου* *40 Μαρια* 1° : H *Μαριὰμ*

---

31 — ομοιως *31.32 σωσαι, . . . Ισραηλ.* *34 ζαφθανει* *36 πλησας* | *επιθεις* *38 δυο : + μερη* *39 εξ εναντ. . . . ουτως : εκει ουτως αυτον κραξαντα και* *40 Ιωση* *41 — και διηκ. αυτω*

ὅ ἐστιν προσάββατον, ἐλθὼν Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμα- 43
θαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν
προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας
εἰσῆλθεν πρὸς τὸν Πειλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα
τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πειλᾶτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη 44
τέθνηκεν, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα
ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανεν· καὶ γνοὺς 45
ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ πτῶμα τῷ
Ἰωσήφ. καὶ ἀγοράσας σινδόνα καθελὼν αὐτὸν 46
ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ ἔθηκεν αὐτὸν ἐν μνήματι
ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισεν
λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. ἡ δὲ Μαρία 47
ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰωσῆτος ἐθεώρουν
ποῦ τέθειται.

Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγ- **16** 1–8: Mt 28,1–8. L 24,1–12. J 20,1–10.
δαληνὴ καὶ Μαρία ἡ [τοῦ] Ἰακώβου καὶ Σαλώμη
ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.
καὶ λίαν πρωῒ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ 2
τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. καὶ ἔλεγον 3
πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ
τῆς θύρας τοῦ μνημείου; καὶ ἀναβλέψασαι θεω- 4
ροῦσιν ὅτι ἀνακεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας
σφόδρα. καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον 5

---

43 ℋ—ο *44* T εθαυμαζεν | παλαι : ℋ ηδη *46* T κατεθηκεν *47* Ιωσητος : h[r] Ιακωβου et Ιωση et Ιωσηφ 16,*1* Μαρια 1° : H pr [η] | T— [του] *2* H [τη] μια | T μνημα | h ανατελλοντος *3* εκ τ. θυρ. τ. μνημειου : h[r] ab osteo? Subito autem ad horam tertiam tenebrae die factae sunt per totum orbem terrae, et descenderunt de caelis angeli et surgente (— es?) in claritate vivi Dei simul ascenderunt cum eo, et continuo lux facta est. Tunc illae accesserunt ad monimentum, *5* h ελθουσαι

---

42 πριν σαββατον *43* πτωμα *46* καθελων : λαβων | fin + και απηλθεν *47* εθεασαντο τον τοπον οπου 16,*1.2* Και πορευθεισαι ηγορασαν αρωματα ινα αυτον αλειψωσιν· και ερχονται πρωι μιας σαββατου επι το μνημειον ανατελλοντος τ. ηλιου. *4* ην γαρ μεγας σφοδρα· και ερχονται και ευρισκουσιν αποκεκυλισμενον τον λιθον

νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς περιβεβλη-
6 *μένον στολὴν λευκήν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. ὁ δὲ*
λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν
Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν
14,28. 7 *ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. ἀλλὰ*
ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ
Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ
8 *αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. καὶ ἐξελθοῦσαι*
ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου, εἶχεν γὰρ αὐτὰς τρό-
μος καὶ ἔκστασις· καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφο-
βοῦντο γάρ.

L 8,2. 9 *(Ἀναστὰς δὲ πρωὶ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶ-*
J 20,11–18. *τον Μαρίᾳ τῇ Μαγδαληνῇ, παρ' ἧς ἐκβεβλήκει*
10 *ἑπτὰ δαιμόνια. ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν*
τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις πενθοῦσι καὶ κλαίουσιν·
11 *κἀκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς*
L 24,13–35. 12 *ἠπίστησαν. Μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐτῶν περι-*
πατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ πορευομένοις
13 *εἰς ἀγρόν· κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς*
14–18: 14 *λοιποῖς· οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν. Ὕστερον [δὲ]*
L 24,36–49. J 20,19–23. *ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη, καὶ*
1 K 15,5. *ὠνείδισεν τὴν ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν*
ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερμένον οὐκ
Mt 28,18–20. 15 *ἐπίστευσαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς Πορευθέντες εἰς*
τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον

---

8 H *ειπαν*, | H *γαρ·* ***** + in nova pagina inter [[ ]] appendicem v. 9—20, quos versus R ut partem evangelii impressit *9 παρ* : Ti *αφ* *14* Ti— [*δε*] | *εγηγερμ.* : H+ [*εκ νεκρων*] | fin : h[r]+ Et illi satisfaciebant dicentes Saeculum istud iniquitatis et incredulitatis substantia (*vl* sub Satana) est, quae non sinit per immundos spiritus veram Dei apprehendi virtutem: idcirco jamnunc revela justitiam tuam

---

7 οτι ιδου προαγω ... με ... ειρηκα *8 φοβος*
9 εφανερωσεν πρωτοις *11 ουκ επιστευσαν*

πάσῃ τῇ κτίσει. ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς 16 Act 2,38.
σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. ση-
μεῖα δὲ τοῖς πιστεύσασιν ταῦτα παρακολου- 17 Act 16,18. Act 2,4.11; 10,46.
θήσει, ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσιν,
γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς, ¹ *ὄφεις ἀροῦσιν κἂν* 18 L 10,19. Act 28,3–6.
θανάσιμόν τι πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψῃ, Jc 5,14.15.
ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν καὶ καλῶς 19: L 24,50–53.
ἕξουσιν. Ὁ μὲν οὖν κύριος [Ἰησοῦς] μετὰ τὸ 19 Act 1,4–11. 1 T 3,16.
λαλῆσαι αὐτοῖς ***ἀνελήμφθη εἰς τὸν οὐρανὸν*** *καὶ* Ps 110,1. Act 7,55.
ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. *ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες* 20 2 Rg 2,11.
ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ κυρίου συνεργοῦντος καὶ H 2,4.
τὸν λόγον βεβαιοῦντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων
σημείων.)

ΑΛΛΩΣ

(Πάντα δὲ τὰ παρηγγελμένα τοῖς περὶ τὸν Πέτρον συντόμως ἐξήγγειλαν. Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ ἄχρι δύσεως ἐξαπέστειλεν δι' αὐτῶν τὸ ἱερὸν καὶ ἄφθαρτον κήρυγμα τῆς αἰωνίου σωτηρίας.)

---

17 𝔎 *ακολουθησει ταυτα* | 𝔎— *καιναις* · *18 οφεις* : H pr [*και εν ταις χερσιν*] *19* Ti— [*Ιησους*] *20 σημειων* : h+ *Αμην*.
RT— *Αλλως* ⟦*Παντα . . . σωτηριας.*⟧

---

19 θεου : πατρος

ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ

1 Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι
διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν
2 πραγμάτων, καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ' ἀρχῆς
Act 1,1. 3 αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου, ἔδοξε
κἀμοὶ παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς
4 καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε, ἵνα ἐπι-
γνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

1 Chr 24,10. 5 Ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡρῴδου βασιλέως
τῆς Ἰουδαίας ἱερεύς τις ὀνόματι Ζαχαρίας ἐξ
ἐφημερίας Ἀβιά, καὶ γυνὴ αὐτῷ ἐκ τῶν θυγατέρων
6 Ἀαρών, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς Ἐλισάβετ. ἦσαν δὲ
δίκαιοι ἀμφότεροι ἐναντίον τοῦ θεοῦ, πορευόμενοι
ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου
7 ἄμεμπτοι. καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον, καθότι ἦν
ἡ Ἐλισάβετ στεῖρα, καὶ ἀμφότεροι προβεβηκότες
8 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. Ἐγένετο δὲ ἐν
τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας
Ex 30,7. 9 αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ, κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερα-
τείας ἔλαχε τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν
10 τοῦ κυρίου, καὶ πᾶν τὸ πλῆθος ἦν τοῦ λαοῦ
11 προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ τοῦ θυμιάματος. ὤφθη
δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ

5 Η *Ελεισαβετ, it 13.24.36.40ss. 57* *7* Η [*η*] *Ελεισαβετ*
9 Η *ιερατιας*

2 καθα *3 καμοι* : + et spiritui sancto

θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. καὶ ἐταράχθη 12
Ζαχαρίας ἰδών, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτόν.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, 13
διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου
Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ἰωάννην· καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ ἀγαλ- 14
λίασις, καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γενέσει αὐτοῦ χαρή-
σονται. ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον κυρίου, καὶ **οἶνον** 15 Nu 6,3. Jud 13,4.5. 1 Sm 1,11.
καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ, *καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθή-*
σεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πολλοὺς 16
τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν
αὐτῶν· καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν 17 Mt 17,11–13. Ml 3,1.23.24.
πνεύματι καὶ δυνάμει **Ἠλεία, ἐπιστρέψαι καρδίας**
πατέρων ἐπὶ τέκνα *καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δι-*
καίων, ἑτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.
καὶ εἶπεν Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον· κατὰ τί 18 Gn 18,11.
γνώσομαι τοῦτο; ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ
γυνή μου προβεβηκυῖα ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς.
καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· ἐγώ εἰμι 19 Dn 8,16; 9,21. H 1,14.
Γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ
ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί
σοι ταῦτα· καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος 20 45.
λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ᾽ ὧν
οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου, οἵτινες πληρω-
θήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. καὶ ἦν ὁ λαὸς 21
προσδοκῶν τὸν Ζαχαρίαν, καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ
χρονίζειν αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ. ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἐδύ- 22
νατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν
ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς,
καὶ διέμενεν κωφός. καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν 23
αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς

---

15 κυριου : h[R] pr *του* *17* h *προσελευσεται* *21* H *εν τω ναω αυτον*

---

13 — σοι *14 γεννησει* *19 παρεστως* *20 πλησθησονται* *21 προσδεχομενος* *22 διεμεινεν*

24 τὸν οἶκον αὐτοῦ. Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας
συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ, καὶ περιέκρυβεν
Gn 30,23. 25 ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα ⸀ ὅτι οὕτως μοι πε-
ποίηκεν κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν
ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις.
26 Ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος
Γαβριὴλ ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας
2,5. Mt 1,16.18. 27 ᾗ ὄνομα Ναζαρέτ, πρὸς παρθένον ἐμνηστευμένην
ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα Ἰωσήφ, ἐξ οἴκου Δαυείδ, καὶ τὸ
28 ὄνομα τῆς παρθένου Μαριάμ. καὶ εἰσελθὼν πρὸς
αὐτὴν εἶπεν· χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ κύριος μετὰ
29 σοῦ. ἡ δὲ ἐπὶ τῷ λόγῳ διεταράχθη, καὶ διελο-
30 γίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. καὶ εἶπεν
ὁ ἄγγελος αὐτῇ· μὴ φοβοῦ, Μαριάμ· εὗρες γὰρ
Is 7,14. 31 χάριν παρὰ τῷ θεῷ. καὶ ἰδοὺ συλλήμψῃ ἐν γαστρὶ
Mt 1,21–23. καὶ τέξῃ υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.
Is 9,7. 32 οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψίστου κληθήσεται,
2 Sm 7,12.13.16. καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς **τὸν θρόνον Δαυεὶδ**
Mch 4,7. 33 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, **καὶ βασιλεύσει** ἐπὶ τὸν οἶκον
Dn 7,14. Ἰακὼβ **εἰς τοὺς αἰῶνας**, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
34 οὐκ ἔσται τέλος. εἶπεν δὲ Μαριὰμ πρὸς τὸν
ἄγγελον· πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω;
Ex 13,12. 35 ⸀ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· πνεῦμα
Mt 1,18.20. ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις ὑψίστου
ἐπισκιάσει σοι· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον **ἅγιον κλη-**
36 **θήσεται** υἱὸς θεοῦ. καὶ ἰδοὺ Ἐλισάβετ ἡ συγγενίς
σου καὶ αὐτὴ συνείληφεν υἱὸν ἐν γήρει αὐτῆς, καὶ
οὗτος μὴν ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ·
Gn 18,14. 37 ὅτι **οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τοῦ θεοῦ πᾶν** ῥῆμα.
38 εἶπεν δὲ Μαριάμ· ἰδοὺ ἡ δούλη κυρίου· γένοιτό

---

25 κυριος : h pr *ο*   *26* T *Ναζαρεθ*   *28 αυτην* : T+ *ο αγγελος* | fin : h^r+ ⊣ *ευλογημενη συ εν γυναιξιν* ⊢   *35 γεννωμενον* : h^r+ *εκ σου* | H *κληθησεται, υιος*   *36* T *συνειληφυια*

26 — *η ονομα Ναζ.*   *27 μεμνησμενην*   *29 δε* : + *ιδουσα* | *διελογ.* : + *εν εαυτη*   *36 συγγενης*   *37 (παρα) τω θεω*

μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς
ὁ ἄγγελος. Ἀναστᾶσα δὲ Μαριὰμ ἐν ταῖς ἡμέραις 39
ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς
εἰς πόλιν Ἰούδα, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον 40
Ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ. καὶ ἐγένετο 41 15. Gn 25,22. Lxx
ὡς ἤκουσεν τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας ἡ Ἐλισάβετ,
ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς, καὶ
ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ, καὶ ἀνε- 42 28.
φώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν· εὐλογημένη
σὺ ἐν γυναιξίν, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς
κοιλίας σου. καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ ἡ 43
μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς ἐμέ; ἰδοὺ γὰρ ὡς 44
ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά
μου, ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ
κοιλίᾳ μου. καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται 45 20; 11,28.
τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.
Καὶ εἶπεν Μαριάμ· 46 1 Sm 2,1–10.

Μεγαλύνει ἡ ***ψυχή μου τὸν κύριον,***
καὶ ***ἠγαλλίασεν*** *τὸ πνεῦμά μου* ***ἐπὶ τῷ θεῷ*** 47
τῷ σωτῆρί μου·
ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ. 48 25. 1 Sm 1,11. Ps 118,5.6. 11,27.
ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι
αἱ γενεαί·
ὅτι ἐποίησέν μοι μεγάλα ὁ δυνατός, 49 Ps 111,9.
καὶ ***ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ,***
καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς 50 Ps 103,13.17.
τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
Ἐποίησεν κράτος ***ἐν*** *βραχίονι αὐτοῦ,* 51 Ps 89,11. 2 Sm 22,28.
διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους *διανοίᾳ καρδίας*
αὐτῶν·

39 H *ορινην* *43* R *προς με* *46 Μαριαμ* : h[r] Elisabet *48 γενεαι* : H·R.T, *49 δυνατος* : H, R·T.

38 απεστη 42 ανεβοησεν | φωνη 47 επι : εν 48 επεβλ. : + *κυριος 49 μεγαλεια 50 εις γενεαν κ. γενεαν* vl *εις γενεας γενεων* vl *απο γενεας εις γενεαν*

Ps 147,6. Job 12,19; 5,11. 1 Sm 2,7. 52 **καθεῖλεν δυνάστας** ἀπὸ θρόνων καὶ **ὕψωσεν**
ταπεινούς,
1 Sm 2,5. Ps 34,11; 107,9. 53 **πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν** καὶ **πλουτοῦντας**
ἐξαπέστειλεν κενούς.
Is 41,8. Ps 98,8. 54 **ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ,**
μνησθῆναι ἐλέους,
Mch 7,20. Gn 17,7; 18,18; 22,17. 55 **καθὼς** ἐλάλησεν **πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,**
τῷ Ἀβραὰμ καὶ **τῷ σπέρματι αὐτοῦ** εἰς τὸν αἰῶνα.
56 Ἔμεινεν δὲ Μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡς μῆνας τρεῖς,
καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
57 Τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν
58 αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν. καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι
καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τὸ
Gn 17,12. 59 ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. Καὶ
ἐγένετο ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ ἦλθον περιτεμεῖν
τὸ παιδίον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ
13. 60 πατρὸς αὐτοῦ Ζαχαρίαν. καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ
61 αὐτοῦ εἶπεν· οὐχί, ἀλλὰ κληθήσεται Ἰωάννης. καὶ
εἶπαν πρὸς αὐτὴν ὅτι οὐδείς ἐστιν ἐκ τῆς συγγε-
62 νείας σου ὃς καλεῖται τῷ ὀνόματι τούτῳ. ἐνένευον
δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι
63 αὐτό. καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν λέγων·
Ἰωάννης ἐστὶν ὄνομα αὐτοῦ. καὶ ἐθαύμασαν πάντες.
64 ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα καὶ ἡ
65 γλῶσσα αὐτοῦ, καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. Καὶ
ἐγένετο ἐπὶ πάντας φόβος τοὺς περιοικοῦντας
αὐτούς, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς Ἰουδαίας διελα-
66 λεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἔθεντο πάντες
οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες· τί
ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται; καὶ γὰρ χεὶρ
67 κυρίου ἦν μετ' αὐτοῦ. Καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ

---

59 H *ηλθαν* *61* H *ουδεις εστιν* *63 εστιν* : T+ *το* *65* H *ορινη*

---

56 — ως *60 κληθ.* : + *το ονομα αυτου* *63.64 και παραχρ. ελυθη η γλ. αυτ. κ. εθαυμ. π., ανεωχθη δε το στ.*

αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ ἐπροφήτευσεν λέγων·

68 **Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ,** 7,16. Ps 41,14; 72,18; 106,48; 111,9.
ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν **λύτρωσιν** *τῷ*
λαῷ αὐτοῦ,
69 *καὶ ἤγειρεν* **κέρας** *σωτηρίας ἡμῖν* 1 Sm 2,10. Ps 132,17; 18,3.
ἐν οἴκῳ **Δαυείδ** *παιδὸς αὐτοῦ,*
70 *καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ'*
αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ,
71 **σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς** *πάν-* Ps 106,10.
των **τῶν μισούντων ἡμᾶς,**
72 *ποιῆσαι* **ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν** Ps 105,8; 106,45. Gn 17,7.
καὶ **μνησθῆναι διαθήκης** *ἁγίας* **αὐτοῦ,** Lv 26,42.
73 **ὅρκον** *ὃν* **ὤμοσεν πρὸς Ἀβραὰμ** *τὸν πατέρα ἡμῶν,* Gn 22,16.17. Mch 7,20.
74 *τοῦ δοῦναι ἡμῖν ¦ ἀφόβως ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν* Tt 2,12.14.
ῥυσθέντας
75 *λατρεύειν αὐτῷ ¦ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ*
ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν.
76 *Καὶ σὺ δέ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ·* Ml 3,1. Mt 3,3.
προπορεύσῃ γὰρ **πρὸ προσώπου κυρίου ἑτοι-**
μάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ,
77 *τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ* Jr 31,34.
ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν,
78 *διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν,* Nu 24,17. Is 60,1.2. Ml 3,20.
ἐν οἷς ἐπισκέψεται ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους,
79 **ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθη-** Mt 4,16. Is 9,1; 59,8.
μένοις,
τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν
εἰρήνης.
80 *Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύ-* Mt 3,1.
ματι, καὶ ἦν ἐν ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀνα-
δείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραήλ.

---

75 **Ж** *πασαις ταις ημεραις* *76 προ προσ.* : **H** *ενωπιον*
78 **T** *επεσκεψατο*

---

67 επροφ. λεγ. : *ειπεν* *75 ημων* : pr *της ζωης* *77 αυτων* : *ημων*

2 *Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν*
δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογράφεσθαι
2 *πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. αὕτη ἀπογραφὴ πρώτη*
3 *ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. καὶ*
ἐπορεύοντο πάντες ἀπογράφεσθαι, ἕκαστος εἰς τὴν
4 *ἑαυτοῦ πόλιν. Ἀνέβη δὲ καὶ Ἰωσὴφ ἀπὸ τῆς*
Γαλιλαίας ἐκ πόλεως Ναζαρὲτ εἰς τὴν Ἰουδαίαν
εἰς πόλιν Δαυεὶδ ἥτις καλεῖται Βηθλεέμ, διὰ τὸ
1,27. 5 *εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς Δαυείδ, ἀπο-*
γράψασθαι σὺν Μαριὰμ τῇ ἐμνηστευμένῃ αὐτῷ,
6 *οὔσῃ ἐγκύῳ. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ*
Mt 1,25. 7 *ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἔτεκεν*
τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐσπαργάνωσεν
αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν φάτνῃ, διότι οὐκ
8 *ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι. Καὶ ποι-*
μένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀγραυλοῦντες καὶ
φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην
9 *αὐτῶν. καὶ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ*
δόξα κυρίου περιέλαμψεν αὐτούς, καὶ ἐφοβήθησαν
10 *φόβον μέγαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἄγγελος· μὴ*
φοβεῖσθε· ἰδοὺ γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν
11 *μεγάλην ἥτις ἔσται παντὶ τῷ λαῷ, ὅτι ἐτέχθη*
ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ὅς ἐστιν Χριστὸς κύριος, ἐν
12 *πόλει Δαυείδ. καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον, εὑρή-*
σετε βρέφος ἐσπαργανωμένον καὶ κείμενον ἐν φάτνῃ.
Dn 7,10. 13 *καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρα-*
τιᾶς οὐρανίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων·
19,38. Is 57,19. E 2,14.17. 14 *δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν*
ἀνθρώποις εὐδοκίας.
15 *Καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν*

---

2 αυτη : h^{r}+ *ἡ* | T *εγενετο πρωτη* | h *Κυρεινου* *4* T *Ναζαρεθ* *5* H *ενκυω* *7 φατνη* : h^{r} *σπηλαιω* *12* K— *το* | T— *και κειμενον* *13* H *εξεφνης* | h *ουρανου* *14* h *ευδοκια*

---

3 πολιν : πατριδα *4 γην Ιουδα* *6 ως δε παρεγινοντο ετελεσθησαν* *9 — κυριου 2^{0}* *10 εσται : + και*

οἱ ἄγγελοι, οἱ ποιμένες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους·
διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα
τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. καὶ 16
ἦλθαν σπεύσαντες, καὶ ἀνεῦραν τήν τε Μαριὰμ
καὶ τὸν Ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος κείμενον ἐν τῇ
φάτνῃ· ἰδόντες δὲ ἐγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος 17 10–12.
τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.
καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν 18
λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς· ἡ 19 51.
δὲ Μαρία πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα
συνβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ ὑπέστρεψαν 20
οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν
ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη
πρὸς αὐτούς.

Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περι- 21 1,31.59.
τεμεῖν αὐτόν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, Lv 12,3 ss.
τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλημφθῆναι
αὐτὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ.

Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ 22 Lv 12.
αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωϋσέως, ἀνήγαγον αὐτὸν
εἰς Ἱεροσόλυμα παραστῆσαι τῷ κυρίῳ, καθὼς γέ- 23 Ex 13,2.12.15.
γραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι **πᾶν ἄρσεν διανοῖγον**
μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, καὶ τοῦ δοῦναι 24 Lv 12,8; 5,11.
θυσίαν κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν τῷ νόμῳ κυρίου,
ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νοσσοὺς περιστερῶν. Καὶ 25 Is 40,1; 49,13.
ἰδοὺ ἄνθρωπος ἦν ἐν Ἱερουσαλὴμ ᾧ ὄνομα Συμεών,
καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβής, προσ-
δεχόμενος παράκλησιν τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πνεῦμα
ἦν ἅγιον ἐπ' αὐτόν· καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον 26
ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον
πρὶν ἢ ἂν ἴδῃ τὸν Χριστὸν κυρίου. καὶ ἦλθεν 27
ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν· καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν

---

19 **h** *Μαριαμ*   *20* **T** *ιδον*   *26* **H** [*η*] | **R**— *αν*

---

15 οι ποιμ. : pr *και οι ανθρωποι*   *21 συνετελεσθησαν* | *αυτον* : *το παιδιον* | *ωνομασθη*   *22 αυτων* : *αυτου* *26 κεχρηματισμενος δε ην*

τοὺς γονεῖς τὸ παιδίον Ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς
28 κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νόμου περὶ αὐτοῦ, καὶ
αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ εὐλόγησεν
τὸν θεὸν καὶ εἶπεν·
Gn 46,30. 29 νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα,
κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ·
Is 40,5; 52,10. 30 ὅτι **εἶδον** οἱ ὀφθαλμοί μου **τὸ σωτήριόν σου**,
31 ὃ ἡτοίμασας **κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν**,
Is 42,6; 49,6; 25,7; 46,13. 32 **φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν**
καὶ **δόξαν** λαοῦ σου Ἰσραήλ.
33 καὶ ἦν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ θαυμάζοντες
Is 8,14. Mt 21,42. 1 K 1,23. 1 P 2,8. 34 ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. καὶ εὐλόγησεν
αὐτοὺς Συμεὼν καὶ εἶπεν πρὸς Μαριὰμ τὴν μητέρα
αὐτοῦ· ἰδοὺ οὗτος κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν
πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγό-
35 μενον — καὶ σοῦ [δὲ] αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται
ῥομφαία —, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν
36 καρδιῶν διαλογισμοί. Καὶ ἦν Ἅννα προφῆτις,
θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ· αὕτη προβε-
βηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸς
1 T 5,5. 37 ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς, καὶ αὐτὴ
χήρα ἕως ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἣ οὐκ ἀφί-
στατο τοῦ ἱεροῦ νηστείαις καὶ δεήσεσιν λατρεύουσα
Is 52,9. 38 νύκτα καὶ ἡμέραν. καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα
ἀνθωμολογεῖτο τῷ θεῷ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ
πᾶσιν τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν Ἰερουσαλήμ.
39 Καὶ ὡς ἐτέλεσαν πάντα τὰ κατὰ τὸν νόμον
κυρίου, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς πόλιν
ἑαυτῶν Ναζαρέθ.

---

33 ο πατ. αυτου κ. η μητηρ : h[r] Ιωσηφ και η μητηρ αυτου (similiter 41.43.48; Mt 1,16) | μητηρ : T+ αυτου *35* [δε] : hT—H *36* H Αννα *39* T— τα | H Ναζαρετ, *it* 51

---

27 εθος *32* — εθνων *35* — εκ *37* — εως | ναου *38* Ιερουσ. : pr εν

Τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πλη- 40 52. 1,80.
ρούμενον σοφίας, καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ' αὐτό.
Καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς αὐτοῦ κατ' ἔτος εἰς 41 Ex 23,14–17.
Ἰερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο 42
ἐτῶν δώδεκα, ἀναβαινόντων αὐτῶν κατὰ τὸ ἔθος
τῆς ἑορτῆς, ˡ καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ 43 Ex 12,18.
ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν
Ἰερουσαλήμ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν οἱ γονεῖς αὐτοῦ.
νομίσαντες δὲ αὐτὸν εἶναι ἐν τῇ συνοδίᾳ ἦλθον 44
ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγε-
νέσιν καὶ τοῖς γνωστοῖς, καὶ μὴ εὑρόντες ὑπέ- 45
στρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀναζητοῦντες αὐτόν. καὶ 46
ἐγένετο μετὰ ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ
ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων καὶ
ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς· ἐξί- 47
σταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ
συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες 48
αὐτὸν ἐξεπλάγησαν, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ
αὐτοῦ· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ἰδοὺ ὁ
πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν σε. καὶ 49 J 2,16.
εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί ὅτι ἐζητεῖτέ με; οὐκ ᾔδειτε
ὅτι ἐν τοῖς τοῦ πατρός μου δεῖ εἶναί με; καὶ 50
αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν αὐτοῖς.
καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρέθ, 51 19.
καὶ ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς. καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ
διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
*Καὶ Ἰησοῦς **προέκοπτεν** τῇ σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ **καὶ*** 52 1 Sm 2,26. Prv 3,4.
χάριτι παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

---

40 Η *σοφια* *44* Η *συγγενευσιν* *48* Η *και εγω* | Η *ζητουμεν* *52* *τη* : —R : T *εν τη*

---

40 εκρατ. : + *πνευματι* | *εν αυτω* *42 εγενετο αυτω ετη ιβ' ανεβησαν οι γονεις αυτου εχοντες αυτον* + *εις Ιεροσολυμα* | *εορτ.* : + *των αζυμων* *43 απεμεινεν ο παις Ιησ.* *48 οδυν.* : + *και λυπουμενοι* *49 οιδατε* *51* — *και ηλθεν*

3 *Ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας Τιβε-*
ρίου Καίσαρος, ἡγεμονεύοντος Ποντίου Πειλάτου
τῆς Ἰουδαίας, καὶ τετρααρχοῦντος τῆς Γαλιλαίας
Ἡρῴδου, Φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετρα-
αρχοῦντος τῆς Ἰτουραίας καὶ Τραχωνίτιδος χώρας,
2 *καὶ Λυσανίου τῆς Ἀβιληνῆς τετρααρχοῦντος, ' ἐπὶ*
ἀρχιερέως Ἄννα καὶ Καϊάφα, ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ
3–18: Mt 3,1–12. Mc 1,1–8. 3 *ἐπὶ Ἰωάννην τὸν Ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ*
ἦλθεν εἰς πᾶσαν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου κηρύσσων
Is 40,3–5. 4 *βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὡς γέ-*
γραπται ἐν βίβλῳ λόγων Ἠσαΐου τοῦ προφήτου·

φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ·
ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου,
εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ·
5 **πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται**
καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται,
καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείας
καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας·
6 **καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.**

Mt 23,33. 7 *Ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτι-*
σθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέ-
δειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;
8 *' ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· καὶ*
μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς· πατέρα ἔχομεν τὸν
Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ
9 *τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ. ἤδη*
δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται·
πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκ-
10 *κόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. Καὶ ἐπηρώτων*
11 *αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες· τί οὖν ποιήσωμεν; ἀπο-*
κριθεὶς δὲ ἔλεγεν αὐτοῖς· ὁ ἔχων δύο χιτῶνας

---

1 ηγεμονευοντος : h^{r} ⊣ *επιτροπευοντος* ⊢ | H *Αβει-*
ληνης *3 πασαν* : T+ *την* *8* h *αξιους καρπους* *9* H
[καλον]

---

2 Καϊφα *4 αυτου : υμων* *7 υπ : ενωπιον* *8 καρπον*
αξιον *9 καρπους καλους* *10.12.14 ποιησ. : + ινα σωθωμεν*

μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι, καὶ ὁ ἔχων βρώματα
ὁμοίως ποιείτω. ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτι- 12
σθῆναι καὶ εἶπαν πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, τί ποιή-
σωμεν; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδὲν πλέον 13
παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. ἐπηρώτων 14
δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντες· τί ποιή-
σωμεν καὶ ἡμεῖς; καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μηδένα δια-
σείσητε μηδὲ συκοφαντήσητε, καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς
ὀψωνίοις ὑμῶν. Προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ 15 J 1,19–28.
καὶ διαλογιζομένων πάντων ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν
περὶ τοῦ Ἰωάννου, μή ποτε αὐτὸς εἴη ὁ Χριστός,
ˈἀπεκρίνατο λέγων πᾶσιν ὁ Ἰωάννης· ἐγὼ μὲν ὕδατι 16
βαπτίζω ὑμᾶς· ἔρχεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου, οὗ
οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημά-
των αὐτοῦ· αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι
ἁγίῳ καὶ πυρί· οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ 17
διακαθᾶραι τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ συναγαγεῖν τὸν
σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄχυρον
κατακαύσει πυρὶ ἀσβέστῳ. Πολλὰ μὲν οὖν 18
καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν· ὁ 19 Mt 14,3.4. Mc 6,17.18.
δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ
περὶ Ἡρῳδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ
καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρῴδης,
ˈπροσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν, κατέκλεισεν τὸν 20
Ἰωάννην ἐν φυλακῇ.

21.22: Mt 3,13–17. Mc 1,9–11. J 1,32.
Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν 21
λαὸν καὶ Ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου
ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρανόν, καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα 22 9,35.
τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡς περιστερὰν ἐπ' αὐτόν,
καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι· σὺ εἶ ὁ υἱός μου

---

14 αυτοις : T *προς αυτους* | *μηδε* : T, *μηδενα* *16* h^r— *αγιω* *22 συ . . . ευδοκησα* : h^r : ⊣ *υιος μου ει συ, εγω σημερον γεγεννηκα σε* ⊢

---

16 επιγνους τα διανοηματα αυτων ειπεν | *υμας* 1^0 : + *εις μετανοιαν* | *ο δε ερχομενος ισχυροτερος μου εστιν* *18 παραινων* *19 γυν.* : + *Φιλιππου* *22 επ* : *εις*

23–38: Mt 1,1–17. 23 ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ εὐδόκησα. Καὶ αὐτὸς ἦν
4,22. Ἰησοῦς ἀρχόμενος ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα, ὢν υἱός,
24 ὡς ἐνομίζετο, Ἰωσήφ, τοῦ Ἠλεὶ ˡ τοῦ Ματθὰτ τοῦ
25 Λευεὶ τοῦ Μελχεὶ τοῦ Ἰανναὶ τοῦ Ἰωσὴφ ˡ τοῦ
Ματταθίου τοῦ Ἀμὼς τοῦ Ναοὺμ τοῦ Ἑσλεὶ τοῦ
26 Ναγγαὶ ˡ τοῦ Μαὰθ τοῦ Ματταθίου τοῦ Σεμεεὶν
1 Chr 3,17. 27 τοῦ Ἰωσὴχ τοῦ Ἰωδὰ ˡ τοῦ Ἰωανὰν τοῦ Ῥησὰ τοῦ
Ezra 3,2. 28 Ζοροβάβελ τοῦ Σαλαθιὴλ τοῦ Νηρεὶ ˡ τοῦ Μελχεὶ
29 τοῦ Ἀδδεὶ τοῦ Κωσὰμ τοῦ Ἐλμαδὰμ τοῦ Ἢρ ˡ τοῦ
Ἰησοῦ τοῦ Ἐλιέζερ τοῦ Ἰωρεὶμ τοῦ Μαθθὰτ τοῦ
30 Λευεὶ ˡ τοῦ Συμεὼν τοῦ Ἰούδα τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ Ἰωνὰμ
1 Sm 16,1.13. 2 Sm 5,14. 31 τοῦ Ἐλιακεὶμ ˡ τοῦ Μελεὰ τοῦ Μεννὰ τοῦ Ματταθὰ
Rth 4,22. 32 τοῦ Ναθὰμ τοῦ Δαυεὶδ ˡ τοῦ Ἰεσσαὶ τοῦ Ἰωβὴδ τοῦ
1 Chr 2,1 ss. Gn 29,35. 33 Βοὸς τοῦ Σαλὰ τοῦ Ναασσὼν ˡ τοῦ Ἀμιναδὰβ τοῦ
Ἀδμεὶν τοῦ Ἀρνεὶ τοῦ Ἑσρὼμ τοῦ Φαρὲς τοῦ Ἰούδα
Gn 21,2.3; 11,10–26. 34 ˡ τοῦ Ἰακὼβ τοῦ Ἰσαὰκ τοῦ Ἀβραὰμ τοῦ Θάρα τοῦ
1 Chr 1,24–27. 35 Ναχὼρ ˡ τοῦ Σεροὺχ τοῦ Ῥαγαῦ τοῦ Φάλεκ τοῦ Ἔβερ
Gn 5,3–32. 36 τοῦ Σαλὰ ˡ τοῦ Καϊνὰμ τοῦ Ἀρφαξὰδ τοῦ Σὴμ τοῦ
1 Chr 1–4. Gn 11,10; 4,25. 37 Νῶε τοῦ Λάμεχ ˡ τοῦ Μαθουσαλὰ τοῦ Ἑνὼχ τοῦ
Gn 5,1–3. 38 Ἰάρετ τοῦ Μαλελεὴλ τοῦ Καϊνὰμ ˡ τοῦ Ἐνὼς τοῦ
Σὴθ τοῦ Ἀδὰμ τοῦ θεοῦ.

1–13: Mt 4,1–11. Mc 1,12.13. 4 Ἰησοῦς δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου ὑπέστρεψεν
ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι ἐν
2 τῇ ἐρήμῳ ˡ ἡμέρας τεσσεράκοντα πειραζόμενος ὑπὸ

---

24 T *Μαθθαθ* | h^r — *του Ματθατ του Λευει* *29* T *Μαθθαθ* *31* R *Ναθαν* *32* H *Ιωβηλ* *33* H — *του Αμιναδαβ* | *Αδμειν* : h *Αδαμ*, h^r *Αμιναδαβ (-αδαμ)* | *Αρνει* : h^r *Αραμ* | H *Ἑσρων* | T *Φάρες* *34* H *Θαρά* *35* H *Ραγαύ* | T *Φαλέκ* *37* H *Ἑνωχ* | T *Μελελεηλ* | R *Καϊναν* 4,*1* h^r — *αγιου*

23—31 ην δε Ιησους ως ετων λʹ αρχομενος ως ενομιζετο ειναι υιος Ιωσηφ του Ιακωβ τ. Μαθθαν τ. Ελεαζαρ τ. Ελιουδ τ. Ιαχειν τ. Σαδωκ τ. Αζωρ τ. Ελιακειμ τ. Αβιουδ τ. Ζοροβαβελ τ. Σαλαθιηλ τ. Ιεχονιου τ. Ιωακειμ τ. Ελιακειμ τ. Ιωσεια τ. Αμως τ. Μανασση τ. Εξεκεια τ. Αχας τ. Ιωαθαν τ. Οζεια τ. Αμασιου τ. Ιωας τ. Οχοζιου τ. Ιωραμ τ. Ιωσαφαδ τ. Ασαφ τ. Αβιουδ τ. Ροβοαμ τ. Σολομων τ. Δαυειδ 32 Βοοζ | *Σαλμων 35 Σερουχ 36 — τ. Καιν. 37 Καιναν*

τοῦ διαβόλου. Καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις, καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ἐπεί-
νασεν. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ διάβολος· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ 3
θεοῦ, εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. καὶ 4 Dt 8,3.
ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· γέγραπται ὅτι
οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος. Καὶ 5
ἀναγαγὼν αὐτὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασι-
λείας τῆς οἰκουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου. καὶ εἶπεν 6
αὐτῷ ὁ διάβολος· σοὶ δώσω τὴν ἐξουσίαν ταύτην
ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν, ὅτι ἐμοὶ παραδέ-
δοται καὶ ᾧ ἂν θέλω δίδωμι αὐτήν· σὺ οὖν ἐὰν 7
προσκυνήσῃς ἐνώπιον ἐμοῦ, ἔσται σοῦ πᾶσα. καὶ 8 Dt 6,13.14.
ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· γέγραπται· **κύριον
τὸν θεόν σου προσκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λα-
τρεύσεις.** Ἤγαγεν δὲ αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ 9
ἔστησεν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ, βάλε σεαυτὸν ἐντεῦθεν
κάτω· γέγραπται γὰρ ὅτι **τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ** 10 Ps 91,11.12.
ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε, καὶ ὅτι 11
**ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μή ποτε προσκόψῃς πρὸς
λίθον τὸν πόδα σου.** καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ 12 Dt 6,16.
ὁ Ἰησοῦς ὅτι εἴρηται· **οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν
θεόν σου.** Καὶ συντελέσας πάντα πειρασμὸν ὁ 13 H 4,15.
διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ.

14.15: Mt 4,12–17. Mc 1,14.15.

Καὶ ὑπέστρεψεν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ 14
πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ φήμη ἐξῆλθεν
καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς 15
ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν, δοξαζόμενος
ὑπὸ πάντων.

16–30: Mt 13,53–58. Mc 6,1–6.

Καὶ ἦλθεν εἰς Ναζαρά, οὗ ἦν τεθραμμένος, 16

---

6 T εαν *8* h αυτω ειπεν [ο] Ιησ. | T προσκυν. κυρ. τ. θεον σου *9* H [αυτω] *16* hT ανατεθραμμενος

---

2 σατανα ⊣ ουδεν : + ουδε επιεν *3* ειπε ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται *4* fin + αλλ εν (επι) παντι ρηματι θεου *5* αυτον : + εις ορος υψηλον λιαν | του κοσμου *8* αυτω : υπαγε οπισω μου σατανα *13* χρονου

καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν, καὶ ἀνέστη
Is 61,1.2; 58,6. 17 ἀναγνῶναι. καὶ ἐπεδόθη αὐτῷ βιβλίον τοῦ προ-
φήτου Ἠσαΐου, καὶ ἀνοίξας τὸ βιβλίον εὗρεν [τὸν]
τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον·

18 **πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ,**
οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς,
ἀπέσταλκέν με κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ
τυφλοῖς ἀνάβλεψιν,
ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει,
Lv 25,10. 19 **κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δεκτόν.**

20 καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκά-
θισεν· καὶ πάντων οἱ ὀφθαλμοὶ ἐν τῇ συναγωγῇ
21 ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. ἤρξατο δὲ λέγειν πρὸς
αὐτοὺς ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη
J 6,42. 22 ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ
καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος τοῖς
ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἔλεγον·
Mt 4,13. 23 οὐχὶ υἱός ἐστιν Ἰωσὴφ οὗτος; καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτούς· πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν ταύτην·
ἰατρέ, θεράπευσον σεαυτόν· ὅσα ἠκούσαμεν γενό-
μενα εἰς τὴν Καφαρναούμ, ποίησον καὶ ὧδε ἐν
J 4,44. 24 τῇ πατρίδι σου. εἶπεν δέ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι
οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ.
1 Rg 17,1.9; 18,1. Jc 5,17. 25 ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν, πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν
ταῖς ἡμέραις Ἠλείου ἐν τῷ Ἰσραήλ, ὅτε ἐκλείσθη
ὁ οὐρανὸς [ἐπὶ] ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὡς ἐγέ-
26 νετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ πρὸς
οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη Ἠλείας εἰ μὴ εἰς **Σά-**
2 Rg 5,14. 27 **ρεπτα τῆς Σιδωνίας πρὸς γυναῖκα χήραν.** καὶ
πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐν τῷ Ἰσραὴλ ἐπὶ Ἐλισαίου
τοῦ προφήτου, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ

---

17 T αναπτυξας | [τον] : R—T *18.19* RT κηρῦξαι *24* T εαυτου *25* υμιν : T+ οτι | [επι] : hT—H *27* T Ἐλισαιου

---

17 ο προφητης Ησαιας *24* αμην αμην *26* Σιδωνος

μὴ Ναιμὰν ὁ Σύρος· καὶ ἐπλήσθησαν πάντες 28
θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούοντες ταῦτα, καὶ 29
ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως, καὶ
ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὀφρύος τοῦ ὄρους ἐφ᾽ οὗ ἡ πόλις
ᾠκοδόμητο αὐτῶν, ὥστε κατακρημνίσαι αὐτόν·
αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν ἐπορεύετο. 30 31—37:
Καὶ κατῆλθεν εἰς Καφαρναοὺμ πόλιν τῆς 31 Mc 1,21—28.
Γαλιλαίας. καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς Mt 4,18. J 2,12.
σάββασιν· καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ, 32 Mt 7,28.29.
ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ 33 J 7,46.
συναγωγῇ ἦν ἄνθρωπος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου
ἀκαθάρτου, καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· ἔα, τί 34
ἡμῖν καὶ σοί, Ἰησοῦ Ναζαρηνέ; ἦλθες ἀπολέσαι
ἡμᾶς; οἶδά σε τίς εἶ, ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. καὶ 35
ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φιμώθητι καὶ
ἔξελθε ἀπ᾽ αὐτοῦ. καὶ ῥίψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον
εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν ἀπ᾽ αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν
αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας, καὶ 36
συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες· τίς ὁ λόγος
οὗτος, ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς
ἀκαθάρτοις πνεύμασιν καὶ ἐξέρχονται; καὶ ἐξεπο- 37
ρεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς
περιχώρου. Ἀναστὰς δὲ ἀπὸ τῆς συναγωγῆς 38 38—44: Mt 8,14—17.
εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος. πενθερὰ δὲ Mc 1,29—39.
τοῦ Σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ, καὶ
ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ αὐτῆς. καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω 39
αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν·
παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. Δύ- 40
νοντος δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας
νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ

---

35 T ῥῖψαν 40 H απαντες

---

31 Γαλιλ. : + την παραθαλασσιον εν οριοις Ζαβουλων και Νεφθαλειμ 33 (πνευμα) δαιμονιον ακαθαρτον 34 — εα | ημας ωδε απολεσαι 35 μεσον : + ανακραυγασαν τε 37 εξηλθεν η ακοη 38 Σιμ. 1⁰ : + και Ανδρεου | κατεχομενη 39 ωστε αναστασαν αυτην διακονειν αυτοις

ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιτιθεὶς ἐθεράπευεν
Mt 8,29. Mc 3,11.12. 41 αὐτούς. ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν,
κράζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν
42 τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι. Γενομένης δὲ ἡμέρας
ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον· καὶ οἱ ὄχλοι
ἐπεζήτουν αὐτόν, καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ, καὶ κατ-
8,1. 43 εῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ᾽ αὐτῶν. ὁ
δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν
εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,
Mt 4,23. 44 ὅτι ἐπὶ τοῦτο ἀπεστάλην. καὶ ἦν κηρύσσων εἰς
τὰς συναγωγὰς τῆς Γαλιλαίας.

1–11: Mt 4,18–22. Mc 1,16–20. 5 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ
καὶ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, καὶ αὐτὸς ἦν
2 ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, καὶ εἶδεν δύο
πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἁλεεῖς ἀπ᾽
3 αὐτῶν ἀποβάντες ἔπλυναν τὰ δίκτυα. ἐμβὰς δὲ
εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν Σίμωνος, ἠρώτησεν αὐτὸν
ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον· καθίσας δὲ ἐκ
J 21,6. 4 τοῦ πλοίου ἐδίδασκεν τοὺς ὄχλους. ὡς δὲ ἐπαύ-
σατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα· ἐπανάγαγε
εἰς τὸ βάθος, καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς
5 ἄγραν. καὶ ἀποκριθεὶς Σίμων εἶπεν· ἐπιστάτα,
δι᾽ ὅλης νυκτὸς κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν· ἐπὶ
6 δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὰ δίκτυα. καὶ τοῦτο
ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολύ·
7 διερήσσετο δὲ τὰ δίκτυα αὐτῶν. καὶ κατένευσαν
τοῖς μετόχοις ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντας

---

40 h εθεραπευσεν *41* hT εξηρχοντο | T κραυγαζοντα *43* h δει με *44* Γαλιλ. : H Ιουδαιας (h^r ⊣ Γαλιλαιας ⊢) **5**,*2* T ιδεν | δυο πλοια : H πλοια δ., hT δ. πλοιαρια | hT επλυναν *3* T εν τω πλοιω

---

42 επειχον **5**,*3* οσον οσον *5* διδασκαλε *5.6* επι δε τω ρ. σου ου μη παρακουσομαι· και ευθυς χαλασαντες τα δικτυα | ωστε τα δικτυα ρησσεσθαι

συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθαν, καὶ ἔπλησαν
ἀμφότερα τὰ πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. ἰδὼν 8
δὲ Σίμων Πέτρος προσέπεσεν τοῖς γόνασιν Ἰησοῦ
λέγων· ἔξελθε ἀπ᾽ ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι,
κύριε. θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας 9
τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ᾗ συνέ-
λαβον, ὁμοίως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην υἱοὺς 10 Mt 13,47.
Ζεβεδαίου, οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ Σίμωνι. καὶ εἶπεν
πρὸς τὸν Σίμωνα ὁ Ἰησοῦς· μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ
νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. καὶ καταγαγόντες 11 Mt 19,27.
τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν, ἀφέντες πάντα ἠκολού-
θησαν αὐτῷ.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν 12 12–16: Mt 8,1–4.
πόλεων καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· ἰδὼν δὲ Mc 1,40–45.
τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ
λέγων· κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι.
καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ λέγων· θέλω, 13
καθαρίσθητι· καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ᾽
αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν, 14 Lv 13,49; 14,2–32.
ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ, καὶ προσ-
ένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσ-
έταξεν Μωϋσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. διήρχετο 15
δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο
ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ἀπὸ τῶν
ἀσθενειῶν αὐτῶν·· αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς 16 Mc 1,35.
ἐρήμοις καὶ προσευχόμενος.

---

7 **R** *ηλθον 9 η* : *ℌ ων 10* **H**—*ο 10* **s** : **h**^{r} *ησαν δε κοινωνοι αυτου Ιακωβος και Ιωανης υιοι Ζεβεδαιου· ο δε ειπεν αυτοις Δευτε και μη γεινεσθε αλιεις ιχθυων, ποιησω γαρ υμας αλιεις ανθρωπων· οι δε ακουσαντες παντα κατελειψαν επι της γης και ηκολουθησαν αυτω 13 λεγ.* : **T** *ειπων 14 εις μαρτ. αυτ.* : **h**^{r} ┤ *ινα εις μαρτυριον ην* (l. *ῇ*) *υμειν τουτο* ├

---

7 βοηθειν 8 λεγ. : + *παρακαλω 9 — και π. τ. σ. αυτω 12 ανηρ λεπρος* | *επεσεν et — εδεηθ. αυτου 13 η . . . αυτου* : *εκαθαρισθη 14* **fin** + *ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν και διαφημιζειν τον λογον ωστε μηκετι δυνασθαι αυτον φανερως εις πολιν εισελθειν, αλλα εξω ην εν ερημοις τοποις και συνηρχοντο προς αυτον και ηλθεν παλιν εις Καφαρναουμ.*

17—26: Mt 9,1—8. Mc 2,1—12. 17 *Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν*
διδάσκων, καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομο-
διδάσκαλοι οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης κώμης
τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ· καὶ
18 *δύναμις κυρίου ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτόν. καὶ ἰδοὺ*
ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παρα-
λελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι
19 *ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ μὴ εὑρόντες ποίας εἰσενέγ-*
κωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ
δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ
20 *κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ. καὶ*
ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν· ἄνθρωπε, ἀφέωνταί
7,49. Is 43,25. 21 *σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι*
οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι λέγοντες· τίς
ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλασφημίας; τίς δύναται
22 *ἁμαρτίας ἀφεῖναι εἰ μὴ μόνος ὁ θεός; ἐπιγνοὺς*
δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς
εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρ-
23 *δίαις ὑμῶν; ¹ τί ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν· ἀφέωνταί*
σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ εἰπεῖν· ἔγειρε καὶ περι-
24 *πάτει; ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου*
ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας, εἶπεν
τῷ παραλελυμένῳ· σοὶ λέγω, ἔγειρε καὶ ἄρας τὸ
25 *κλινίδιόν σου πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ*
παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' ὃ
κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων
26 *τὸν θεόν. καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας, καὶ*
ἐδόξαζον τὸν θεόν, καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέ-
γοντες ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον.

---

18 θειναι : H+ [*αυτον*]   *24* h *παραλυτικω*   *26* H *ειδαμεν*

---

17 ημερων αυτου διδασκοντος συνελθειν τους Φαρισ. κ. νομοδιδασκαλους ησαν δε συνεληλυθοτες | — *και Ιερ. . . . ην 19 ανεβησαν . . . και αποστεγασαντες τους κεραμους οπου ην καθ. τον κραβαττον συν τ. παραλυτικω 21 εν ταις καρδιαις αυτων λεγοντες 22* fin + *πονηρα 24 τον κραβαττον 25 την κλινην 26* — *και εκστ. . . . θεον*

Καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν, καὶ ἐθεάσατο τελώνην 27 27–32: Mt 9,9–13.
ὀνόματι Λευεὶν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, καὶ Mc 2,13–17.
εἶπεν αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. καὶ καταλιπὼν πάντα 28
ἀναστὰς ἠκολούθει αὐτῷ. Καὶ ἐποίησεν δοχὴν 29 15,1.
μεγάλην Λευεὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ· καὶ ἦν
ὄχλος πολὺς τελωνῶν καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ' αὐτῶν
κατακείμενοι. καὶ ἐγόγγυζον οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ 30
γραμματεῖς αὐτῶν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέ-
γοντες· διὰ τί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν
ἐσθίετε καὶ πίνετε; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 31
πρὸς αὐτούς· οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνοντες
ἰατροῦ ἀλλὰ οἱ κακῶς ἔχοντες· οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι 32
δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. Οἱ δὲ 33 33–39: Mt 9,14–17.
εἶπαν πρὸς αὐτόν· οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου νηστεύουσιν Mc 2,18–22.
πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται, ὁμοίως καὶ οἱ τῶν
Φαρισαίων, οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν. ὁ 34
δὲ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς· μὴ δύνασθε τοὺς
υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν
ἐστιν, ποιῆσαι νηστεῦσαι; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι, 35
καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, τότε
νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. Ἔλεγεν 36
δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς ἐπί-
βλημα ἀπὸ ἱματίου καινοῦ σχίσας ἐπιβάλλει ἐπὶ
ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίσει
καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνήσει τὸ ἐπίβλημα τὸ
ἀπὸ τοῦ καινοῦ. καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον 37
εἰς ἀσκοὺς παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήξει ὁ οἶνος
ὁ νέος τοὺς ἀσκούς, καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ
οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς 38

29 αυτων : h *αυτου* *31* H [o]

27 και ελθων παλιν παρα την θαλασσαν τον επακολουθουντα αυτω οχλον εδιδασκεν και παραγων ειδεν Λευει τον του Αλφαιου καθημενον etc *29 Λευει* | — *οι ησ. μετ αυτ.* *30* — *και αμαρτωλ.* *33 οι δε σοι μαθ. ουδεν τουτων ποιουσιν* *34 μη δυνανται οι υιοι τ. ν. εφ οσον εχουσιν τον νυμφιον μεθ εαυτων νηστευειν* *37 τους ασκ.* : + *τους παλαιους*

39 καινοὺς βλητέον. καὶ οὐδεὶς πιὼν παλαιὸν θέλει
νέον· λέγει γάρ· ὁ παλαιὸς χρηστός ἐστιν.
1–5: Mt 12,1–8. Mc 2,23–28. 6 Ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ [δευτεροπρώτῳ] δια-
πορεύεσθαι αὐτὸν διὰ σπορίμων, καὶ ἔτιλλον οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας καὶ ἤσθιον ψώχοντες
2 ταῖς χερσίν. τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων εἶπον· τί
1 Sm 21,7. 3 ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν; καὶ ἀπο-
κριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ τοῦτο
ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν Δαυεὶδ ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς
Lv 24,9. 4 καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ
θεοῦ καὶ **τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως** λαβὼν ἔφαγεν
καὶ ἔδωκεν τοῖς μετ' αὐτοῦ, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν
5 εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς; καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι
κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαβ-
6–11: Mt 12,9–14. Mc 3,1–6. 6 βάτου. Ἐγένετο δὲ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν
αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν· καὶ ἦν
ἄνθρωπος ἐκεῖ καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά·
14,1. 7 παρετηροῦντο δὲ [αὐτὸν] οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ
Φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύει, ἵνα εὕρωσιν
8 κατηγορεῖν αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισ-
μοὺς αὐτῶν, εἶπεν δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷ ξηρὰν ἔχοντι
τὴν χεῖρα· ἔγειρε καὶ στῆθι εἰς τὸ μέσον· καὶ
9 ἀναστὰς ἔστη. εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς·

---

39 [H] | 𝔎— και 6,*1* [δευτεροπρωτω] : T—H (h^r ⊣ δευτεροπρ. ⊢ *et* mane) | H αυτ. και ησθιον τους σταχυας ψ. *2* H ειπαν | εξεστιν : T+ ποιειν *3* H [ο] | T ο Ιησ. προς αυτ. ειπεν | T οποτε | μετ αυτου : T+ οντες *4* H [ως] | T ελαβεν και εφ. | εδωκεν : T+ και 5 H— οτι | 𝔎 εστιν του σαββ. ο υιος τ. ανθρ | h^r tot. vers. post v. 10; hic: *Τη αυτη ημερα θεασαμενος τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτω Ανθρωπε, ει μεν οιδας τι ποιεις, μακαριος ει· ει δε μη οιδας, επικαταρατος και παραβατης ει του νομου.* 7 [αυτον] : H—T | h θεραπευσει

---

88 βαλλουσιν και αμφοτεροι τηρουνται *89* — vers. | ευθεως θελει | χρηστοτερος 6,*1* οι δε μαθ. αυτ. ηρξαντο τιλλειν *2* ιδε, τι ποιουσιν οι μαθ. σου τοις σαββ. ο ουκ εξ. *6* και εισελθοντος αυτου παλιν εις την συναγωγην σαββατω, εν η ην ανθρ. ξηραν εχων την χειρα *7* κατηγοριαν *8* ηδει : γινωσκων | εσταθη

ἐπερωτῶ ὑμᾶς εἰ ἔξεστιν τῷ σαββάτῳ ἀγαθο-
ποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σῶσαι ἢ ἀπολέσαι;
καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν αὐτῷ· 10
ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου. ὁ δὲ ἐποίησεν, καὶ ἀπε-
κατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ. αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν 11
ἀνοίας, καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους τί ἂν
ποιήσαιεν τῷ Ἰησοῦ.
Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐξελθεῖν 12 12–16:
αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι, καὶ ἦν δια- Mc 3,13–19.
νυκτερεύων ἐν τῇ προσευχῇ τοῦ θεοῦ. καὶ ὅτε 13 Mt 10,2–4.
ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, J 6,70. Act 1,13.
καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀπο-
στόλους ὠνόμασεν, ꞌ Σίμωνα, ὃν καὶ ὠνόμασεν 14
Πέτρον, καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ
Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ Φίλιππον καὶ Βαρθο-
λομαῖον, ꞌ καὶ Μαθθαῖον καὶ Θωμᾶν, [καὶ] Ἰάκωβον 15
Ἁλφαίου καὶ Σίμωνα τὸν καλούμενον ζηλωτήν,
ꞌ καὶ Ἰούδαν Ἰακώβου, καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώθ, ὃς 16
ἐγένετο προδότης, καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν ἔστη 17 17–19:
ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος πολὺς μαθητῶν Mt 4,23–5,1. Mc 3,7–12.
αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης
τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἰερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου
Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ 18
ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, καὶ οἱ ἐνοχλού-
μενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ἐθεραπεύοντο·
καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτουν ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι 19
δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας.

---

9 H [*ο*] | H *υμας, ει* | T *απολεσαι.* *15* [*και*] : T | H *Ἁλφαιου* *18* H *ηλθαν* | *Ιερουσ.* : h[r] + *και Πιραιας* (? *Περαιας*) *vl* et trans fretum

---

9 αποκτειναι | fin + *οι δε εσιωπων* *10 αυτ. παντ. εν οργη* | *και εξετεινεν* | *αυτου : ως και η αλλη* *11 διελογιζοντο πρ. αλληλ. πως απολεσωσιν αυτον* *12 — του θεου* *13 εφωνησεν* | *εκαλεσεν* *14 πρωτον Σιμ. ον και Πετρον επωνομασεν* | *Ιωανην τον αδελφον αυτου, ους επωνομασεν βοανηργες ο εστιν υιοι βροντης* *15 Θωμαν τον επικαλουμενον Διδυμον* *17 κ. Ιερουσ. . . . ηλθον : και αλλων πολεων εληλυθοτων* *18* fin + *απαντες*

20–23: Mt 5,3.4.6.11.12. 20 Καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν·
Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασι-
λεία τοῦ θεοῦ.
Ap 7,16.17. Ps 126,5.6. Is 61,3. 21 μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε.
μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν, ὅτι γελάσετε.
22 μακάριοί ἐστε ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρω-
ποι, καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνειδίσωσιν καὶ
ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ
23 υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. χάρητε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
καὶ σκιρτήσατε· ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς
ἐν τῷ οὐρανῷ· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς
προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν.
Jc 5,1. 24 Πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις, ὅτι ἀπέχετε
τὴν παράκλησιν ὑμῶν.
Is 5,22. 25 οὐαὶ ὑμῖν, οἱ ἐμπεπλησμένοι νῦν, ὅτι πεινάσετε.
οὐαί, οἱ γελῶντες νῦν, ὅτι πενθήσετε καὶ
κλαύσετε.
Jc 4,4. Mch 2,11. 26 οὐαὶ ὅταν καλῶς ὑμᾶς εἴπωσιν πάντες οἱ
ἄνθρωποι· κατὰ τὰ αὐτὰ γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδο-
27–36: Mt 5,39–48. 27 προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. Ἀλλὰ ὑμῖν λέγω
τοῖς ἀκούουσιν· ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, κα-
28 λῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, εὐλογεῖτε τοὺς
καταρωμένους ὑμᾶς, προσεύχεσθε περὶ τῶν ἐπη-
29 ρεαζόντων ὑμᾶς. τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα
πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός σου
30 τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς. παντὶ
αἰτοῦντί σε δίδου, καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ
Mt 7,12. 31 μὴ ἀπαίτει. καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν
32 οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. καὶ
εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις

---

26 T καλ. ειπωσιν υμας *29* επι : T εις *30* παντι : R+ [τω] *31* H— και υμεις

---

21 χορτασθησονται et γελασονται *25* — νυν 1° *26* — παντες *28* περι : υπερ *29* τ. δεξιαν σιαγ.

ἐστίν; καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐ-
τοὺς ἀγαπῶσιν. καὶ [γὰρ] ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς 33
ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν; καὶ
οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. καὶ ἐὰν δανί- 34 Lv 25,35.36.
σητε παρ' ὧν ἐλπίζετε λαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις
ἐστίν; καὶ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανίζουσιν ἵνα
ἀπολάβωσιν τὰ ἴσα. πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς 35
ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανίζετε μηδὲν ἀπελ-
πίζοντες· καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ
ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ
τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. Γίνεσθε οἰκτίρ- 36
μονες, καθὼς ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. καὶ 37 37–49: Mt 7.
μὴ κρίνετε, καὶ οὐ μὴ κριθῆτε· καὶ μὴ κατα- Mt 6,14.
δικάζετε, καὶ οὐ μὴ καταδικασθῆτε. ἀπολύετε,
καὶ ἀπολυθήσεσθε· δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· 38 Mc 4,24.
μέτρον καλὸν πεπιεσμένον σεσαλευμένον ὑπερεκχυν-
νόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· ᾧ γὰρ
μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. Εἶπεν 39 Mt 15,14; 23,16.24.
δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς· μήτι δύναται τυφλὸς
τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον
ἐμπεσοῦνται; οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδά- 40 Mt 10,24.25. J 15,20.
σκαλον· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδά-
σκαλος αὐτοῦ. Τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν 41
τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν
ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς; πῶς δύνασαι 42
λέγειν τῷ ἀδελφῷ σου· ἀδελφέ, ἄφες ἐκβάλω τὸ
κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου, αὐτὸς τὴν ἐν τῷ
ὀφθαλμῷ σου δοκὸν οὐ βλέπων; ὑποκριτά, ἔκβαλε
πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε
διαβλέψεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ

---

33 [*γαρ*] : **T—R** | *και* 2° : **R+** [*γαρ*] *34* **H** [*εστιν*]
35 **hT** *μηδενα* *38* **h** *μετρηθησεται* *42* *σου* 3° 4° : **HT** *σοῦ*

---

34 — *τα ισα* *37* *και ου bis*: *ινα* *39* *οδαγειν*
42 — *αδελφε* | *και ιδου η δοκ. εν τω σω οφθ. υποκειται*

43 *ἀδελφοῦ σου ἐκβαλεῖν. Οὐ γάρ ἐστιν δένδρον*
καλὸν ποιοῦν καρπὸν σαπρόν, οὐδὲ πάλιν δένδρον
44 *σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. ἕκαστον γὰρ δένδρον*
ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται· οὐ γὰρ ἐξ ἀκαν-
θῶν συλλέγουσιν σῦκα, οὐδὲ ἐκ βάτου σταφυλὴν
45 *τρυγῶσιν. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ*
θησαυροῦ τῆς καρδίας προφέρει τὸ ἀγαθόν, καὶ
ὁ πονηρὸς ἐκ τοῦ πονηροῦ προφέρει τὸ πονηρόν·
ἐκ γὰρ περισσεύματος καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα
Ml 1,6. Mt 7,21. 46 *αὐτοῦ. Τί δέ με καλεῖτε· κύριε κύριε, καὶ οὐ*
47 *ποιεῖτε ἃ λέγω; Πᾶς ὁ ἐρχόμενος πρός με*
καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς,
48 *ὑποδείξω ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος. ὅμοιός ἐστιν*
ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ
ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν·
πλημμύρης δὲ γενομένης προσέρηξεν ὁ ποταμὸς
τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτὴν
49 *διὰ τὸ καλῶς οἰκοδομῆσθαι αὐτήν. ὁ δὲ ἀκούσας*
καὶ μὴ ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδο-
μήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου, ᾗ
προσέρηξεν ὁ ποταμός, καὶ εὐθὺς συνέπεσεν, καὶ
1–10: Mt 8,5–13. 7 *ἐγένετο τὸ ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα. Ἐπειδὴ*
ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς
τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καφαρναούμ.
2 *Ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων*
3 *ἤμελλεν τελευτᾶν, ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. ἀκούσας*
δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσ-
βυτέρους τῶν Ἰουδαίων, ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν
4 *διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. οἱ δὲ παραγενόμενοι*
πρὸς τὸν Ἰησοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως,

---

43 H *γὰρ ἔστιν* *46* **a** : **h o** **7**,*1* **h** *Επει δε* *4 παρεκαλ.* :
T *ηρωτων*

---

43 καρπους σαπρους, it καρπους καλους *48 δια . . .*
αυτην : τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν *49 — ευθυς*
7,*1 και εγενετο οτε ετελεσεν ταυτα τα ρηματα λαλων ηλθεν*
2 παις *3 παιδα*

λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξῃ τοῦτο· ἀγαπᾷ 5
γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς
ᾠκοδόμησεν ἡμῖν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν 6
αὐτοῖς. ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν ἀπέχοντος ἀπὸ
τῆς οἰκίας, ἔπεμψεν φίλους ὁ ἑκατοντάρχης λέγων
αὐτῷ· κύριε, μὴ σκύλλου· οὐ γὰρ ἱκανός εἰμι ἵνα
ὑπὸ τὴν στέγην μου εἰσέλθῃς· διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν 7
ἠξίωσα πρὸς σὲ ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ, καὶ
ἰαθήτω ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι 8
ὑπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρα-
τιώτας, καὶ λέγω τούτῳ· πορεύθητι, καὶ πορεύε-
ται, καὶ ἄλλῳ· ἔρχου, καὶ ἔρχεται, καὶ τῷ δούλῳ
μου· ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ. ἀκούσας δὲ ταῦτα 9
ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν, καὶ στραφεὶς τῷ ἀκο-
λουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν· λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν
τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. καὶ ὑποστρέ- 10
ψαντες εἰς τὸν οἶκον οἱ πεμφθέντες εὗρον τὸν
δοῦλον ὑγιαίνοντα. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑξῆς 11
ἐπορεύθη εἰς πόλιν καλουμένην Ναΐν, καὶ συνε-
πορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ὄχλος
πολύς. ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως, καὶ 12 8,42.
ἰδοὺ ἐξεκομίζετο τεθνηκὼς μονογενὴς υἱὸς τῇ 1 Rg 17,17.
μητρὶ αὐτοῦ, καὶ αὕτη ἦν χήρα, καὶ ὄχλος τῆς
πόλεως ἱκανὸς ἦν σὺν αὐτῇ. καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ 13
κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ·
μὴ κλαῖε. καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς σοροῦ, οἱ 14
δὲ βαστάζοντες ἔστησαν, καὶ εἶπεν· νεανίσκε, σοὶ
λέγω, ἐγέρθητι. καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ 15 1 Rg 17,23.
ἤρξατο λαλεῖν, καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ αὐτοῦ. 2 Rg 4,36.

---

6 T — απο | επεμψ. : R+ [προς αυτον] | R εκατονταρχος | T— αυτω 11 τω : hT τη | αυτου : T+ ικανοι 12 αὕτη : H αὐτὴ 13 T επ αυτην 14 νεανισκε : h^r+ ⊣ νεανισκε ⊢ 15 h εκαθισεν

---

6 εποϱ. δε μετ αυτων ο Ιησ. 7 — διο . . . ελθειν | ιαθησεται 9 αμην λεγω, it 28 10 τον ασθενουντα (δουλον) 11 κ. πολυς οχλος τ. πολ. συνεληλυθει αυτη 13 κυϱ. : Ιησους

1,68; 19,44. 16 *ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν*
λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἠγέρθη ἐν ἡμῖν, καὶ
17 *ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ. καὶ*
ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαίᾳ περὶ
αὐτοῦ καὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ.
18–35: Mt 11,2–19. 18 *Καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννει οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ*
περὶ πάντων τούτων. καὶ προσκαλεσάμενος δύο
Ps 40,8; 118,26. 19 *τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὁ Ἰωάννης* [1] *ἔπεμψεν*
Ml 3,1. Dn 9,26. *πρὸς τὸν κύριον λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον*
20 *προσδοκῶμεν; παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ*
ἄνδρες εἶπαν· Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν
ἡμᾶς πρὸς σὲ λέγων· σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἄλλον
21 *προσδοκῶμεν; ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν*
πολλοὺς ἀπὸ νόσων καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων
πονηρῶν, καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο βλέπειν.
Is 35,5; 61,1. 22 *καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγ-*
γείλατε Ἰωάννει ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε· ***τυφλοὶ***
ἀναβλέπουσιν, *χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθα-*
ρίζονται, [καὶ] κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται,
23 ***πτωχοὶ εὐαγγελίζονται·*** *καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν*
24 *μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. Ἀπελθόντων δὲ τῶν*
ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους
περὶ Ἰωάννου· τί ἐξήλθατε εἰς τὴν ἔρημον θεά-
25 *σασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον;* [1] *ἀλλὰ*
τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις
ἠμφιεσμένον; ἰδοὺ οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ
1,76. 26 *τρυφῇ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. ἀλλὰ*
τί ἐξήλθατε ἰδεῖν; προφήτην; ναί, λέγω ὑμῖν, καὶ

---

16 hT *απαντας* *19* *αλλ.* : H *ετερον* *20* H *απεστειλεν* | *αλλ.* : h *ετερον* *22* *τυφλοι* : T pr *οτι* | [*και*] : H—T *24.25.26* T *εξεληλυθατε*

---

16 fin + *εις αγαθον* *17.18* *περιχωρω εν οις και μεχρι Ιωανου του βαπτιστου ος* *21* *εθεραπευεν* | *τυφλους εποιει βλεπ.* *22* *πορ. ειπατε Ιωανη α ειδον υμων οι οφθαλμοι και α ηκουσαν υμων τα ωτα* *25* *διαγοντες* *26* fin + *(28) οτι ουδεις μειζων εν γενν. γυν. προφητης Ιωανου του βαπτιστου*

περισσότερον προφήτου. οὗτός ἐστιν περὶ οὗ 27 Ml 3,1.
γέγραπται·
**ἰδοὺ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσ-
ώπου σου,**
ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.
λέγω ὑμῖν, μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν Ἰωάννου 28 1,15.
*οὐδείς ἐστιν· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ
θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας* 29 3,7.12. Mt 21,32.
*καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες
τὸ βάπτισμα Ἰωάννου· οἱ δὲ Φαρισαῖοι καὶ οἱ νο-* 30 Act 18,46.
*μικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτησαν εἰς ἑαυτούς,
μὴ βαπτισθέντες ὑπ᾽ αὐτοῦ. Τίνι οὖν ὁμοιώσω* 31
*τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ τίνι εἰσὶν
ὅμοιοι; ὅμοιοί εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθη-* 32
*μένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις λέγοντες·
ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε·
ἐθρηνήσαμεν καὶ οὐκ ἐκλαύσατε.
ἐλήλυθεν γὰρ Ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μὴ ἔσθων* 33
*ἄρτον μήτε πίνων οἶνον, καὶ λέγετε· δαιμόνιον
ἔχει. ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ* 34 15,2.
*πίνων, καὶ λέγετε· ἰδοὺ ἄνθρωπος φάγος καὶ
οἰνοπότης, φίλος τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ* 35
*ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων αὐτῆς.
Ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν Φαρισαίων ἵνα φάγῃ* 36 11,37.
*μετ᾽ αὐτοῦ· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαρι-
σαίου κατεκλίθη. καὶ ἰδοὺ γυνὴ ἥτις ἦν ἐν τῇ* 37
*πόλει ἁμαρτωλός, καὶ ἐπιγνοῦσα ὅτι κατάκειται
ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φαρισαίου, κομίσασα ἀλάβαστρον
μύρου ¹ καὶ στᾶσα ὀπίσω παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ* 38 Mt 26,7–13. J 12,3–8.
κλαίουσα, τοῖς δάκρυσιν ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας

28 γυναικ. : T+ *προφητης* | H *οὐδείς ἔστιν* *28—30* H *ἐστίν. — Και . . . αυτου. —* *32 λεγοντες* : H *α λεγει* *33* T *εσθιων* | T *μηδε* *34* H *εσθων* *35* hT *απο τ. τεκν. αυτ. παντ.*

28 λεγω δε υμιν οτι ο μικροτ. αυτου *33 — αρτον* et *οινον* *35 — παντων* *38 εβρεξε*

αὐτοῦ, καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέ-
μασσεν, καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ
39 *ἤλειφεν τῷ μύρῳ. ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας*
αὐτὸν εἶπεν ἐν ἑαυτῷ λέγων· οὗτος εἰ ἦν προ-
φήτης, ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ γυνὴ ἥτις
40 *ἅπτεται αὐτοῦ, ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν. καὶ ἀπο-*
κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν· Σίμων, ἔχω
41 *σοί τι εἰπεῖν. ὁ δέ· διδάσκαλε, εἰπέ, φησίν. ¹ δύο*
χρεοφειλέται ἦσαν δανιστῇ τινι· ὁ εἷς ὤφειλεν
42 *δηνάρια πεντακόσια, ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. μὴ*
ἐχόντων αὐτῶν ἀποδοῦναι ἀμφοτέροις ἐχαρίσατο.
43 *τίς οὖν αὐτῶν πλεῖον ἀγαπήσει αὐτόν; ¹ ἀποκριθεὶς*
Σίμων εἶπεν· ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρί-
Gn 18,4. 44 *σατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ὀρθῶς ἔκρινας. ¹ καὶ*
στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· βλέπεις
ταύτην τὴν γυναῖκα; εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν,
ὕδωρ μοι ἐπὶ πόδας οὐκ ἔδωκας· αὕτη δὲ τοῖς
δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξὶν
R 16,16. 45 *αὐτῆς ἐξέμαξεν. φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας· αὕτη*
δὲ ἀφ' ἧς εἰσῆλθον οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά μου
46 *τοὺς πόδας. ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας·*
47 *αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψεν τοὺς πόδας μου. οὗ χάριν,*
λέγω σοι, ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί,
ὅτι ἠγάπησεν πολύ· ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται, ὀλίγον
5,20.21. 48 *ἀγαπᾷ. εἶπεν δὲ αὐτῇ· ἀφέωνταί σου αἱ ἁμαρτίαι.*
49 *καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς·*
8,48; 17,19; 18,42. 50 *τίς οὗτός ἐστιν, ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν; εἶπεν*
δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε·
πορεύου εἰς εἰρήνην.

8 *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν*
κατὰ πόλιν καὶ κώμην κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζό-

---

38 Τ *εξεμαξεν* *39* *προφητης* : Η pr [ο] *41* Η *χρεοφιλεται* *44* *μοι επι* : hT *μου επι τους* *45* hT *διελειπεν* *46* Τ *μου τους ποδ.* *47* Τ *αυτης αι αμαρτ.*

---

39 *ο φαρισ. παρ ω κατεκειτο* *46* — *τ. ποδας μου* *47* *ου χαριν λεγω σοι·* | *αι αμ. . . αγαπα* : *αυτη πολλα* *50* *η* : pr *γυναι*

μενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, καὶ οἱ δώδεκα σὺν 4,43.
αὐτῷ, καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι 2 Mc 15,40.41; 16,9.
ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, Μαρία
ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἧς δαιμόνια ἑπτὰ
ἐξεληλύθει, καὶ Ἰωάννα γυνὴ Χουζᾶ ἐπιτρόπου 3
Ἡρῴδου καὶ Σουσάννα καὶ ἕτεραι πολλαί, αἵτινες
διηκόνουν αὐτοῖς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐταῖς.
Συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν 4 4–15: Mt 13,1–23. Mc 4,1–20.
ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆς·
ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ. 5
καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν
ὁδόν, καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
κατέφαγεν αὐτό. καὶ ἕτερον κατέπεσεν ἐπὶ τὴν 6
πέτραν, καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα.
καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συν- 7
φυεῖσαι αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. καὶ ἕτερον 8
ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθήν, καὶ φυὲν ἐποίησεν
καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει·
ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. Ἐπηρώτων δὲ 9
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τίς αὕτη εἴη ἡ παρα-
βολή. ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυ- 10 Is 6,9.10.
στήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, τοῖς δὲ λοιποῖς
ἐν παραβολαῖς, ἵνα **βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ**
ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. ἔστιν δὲ αὕτη ἡ παρα- 11 1 P 1,23.
βολή. ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. ˡ οἱ δὲ 12
παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, εἶτα ἔρχεται
ὁ διάβολος καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας
αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. οἱ δὲ ἐπὶ 13
τῆς πέτρας οἳ ὅταν ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται
τὸν λόγον, καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν, οἳ πρὸς
καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφί-

3 H *Ιωανα* *7* R *συμφυ.* *10* H *συνίωσιν* *13* hT *επι την πετραν* | *ουτοι* : h *αυτοι*

4 συνελθοντος | *παραβολην τοιαυτην προς αυτους* *5* — *τον ουρανον* *6.7.8 αλλο* *8 αγαθ. και καλην* *10 ιδωσιν*

14 *σταναι. τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί*
εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλού-
του καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συνπνίγονται
Act 16,14. 15 *καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν. τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί*
H 10,36. Ap 3,10. *εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες*
τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπο-
16–18: Mc 4,21–25. 16 *μονῇ. Οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν*
σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθησιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας
Mt 5,15. *τίθησιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ φῶς.*
Mt 10,26. 17 *οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται,*
οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ μὴ γνωσθῇ καὶ εἰς φανερὸν
19,26. 18 *ἔλθῃ. βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε· ὃς ἂν γὰρ ἔχῃ,*
δοθήσεται αὐτῷ, καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ δοκεῖ
ἔχειν ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
19–21: Mt 12,46–50. Mc 3,31–35. 19 *Παρεγένετο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ*
ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ
20 *διὰ τὸν ὄχλον. ἀπηγγέλη δὲ αὐτῷ· ἡ μήτηρ σου*
καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε θέλοντες.
21 *ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· μήτηρ μου*
καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες.
22–25: Mt 8,18.23–27. Mc 4,35–41. 22 *Ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς*
ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτούς· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης·
23 *καὶ ἀνήχθησαν. πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν.*
καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ
24 *συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον. προσελθόντες δὲ*
διήγειραν αὐτὸν λέγοντες· ἐπιστάτα ἐπιστάτα,
ἀπολλύμεθα. ὁ δὲ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ
καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος· καὶ ἐπαύσαντο, καὶ
25 *ἐγένετο γαλήνη. εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ποῦ ἡ πίστις*

---

17 H *γάρ ἔστιν* *19* *μητηρ* : T+ *αυτου* *20* *αυτω* : T+ *οτι* | H *θέλοντές σε* *23* h *λαιλ. εις τ. λιμν. ανεμ.*

---

15 — *καλη και* | *τον λογον του θεου* *17* *αποκρ. αλλα ινα γν.* *20* *ζητουντες σε* *23* *ανεμου* : + *πολλη* *24* *επιστατα bis* : *κυριε bis* | — *του υδατος*

ὑμῶν; φοβηθέντες δὲ ἐθαύμασαν, λέγοντες πρὸς
ἀλλήλους· τίς ἄρα οὗτός ἐστιν, ὅτι καὶ τοῖς ἀνέ-
μοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ ὑπακούουσιν
αὐτῷ; Καὶ κατέπλευσαν εἰς τὴν χώραν τῶν 26 26–39: Mt 8,28–34. Mc 5,1–20.
Γερασηνῶν, ἥτις ἐστὶν ἀντίπερα τῆς Γαλιλαίας.
ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν ἀνήρ τις 27
ἐκ τῆς πόλεως ἔχων δαιμόνια, καὶ χρόνῳ ἱκανῷ
οὐκ ἐνεδύσατο ἱμάτιον, καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν
ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν. ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν 28
ἀνακράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ
εἶπεν· τί ἐμοὶ καὶ σοί, Ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ
ὑψίστου; δέομαί σου, μή με βασανίσῃς. παρήγ- 29
γελλεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. πολλοῖς γὰρ χρόνοις συν-
ηρπάκει αὐτόν, καὶ ἐδεσμεύετο ἁλύσεσιν καὶ πέδαις
φυλασσόμενος, καὶ διαρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο
ὑπὸ τοῦ δαιμονίου εἰς τὰς ἐρήμους. ἐπηρώτησεν 30
δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς [λέγων]· τί σοι ὄνομά ἐστιν;
ὁ δὲ εἶπεν· λεγιών, ὅτι εἰσῆλθεν δαιμόνια πολλὰ
εἰς αὐτόν. καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ 31
αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. ἦν δὲ ἐκεῖ 32
ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένη ἐν τῷ ὄρει· καὶ
παρεκάλεσαν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκεί-
νους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. ἐξελθόντα 33
δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς
τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ
κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. ἰδόντες 34
δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγονὸς ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν

26 T *Γεργεσηνων*, h[r] *Γεργεσ. et Γαδαρηνων, it 37.* ***27*** h *[τις] ανηρ* ***28*** H *[του θεου]* ***29*** h *παρηγγειλεν | υπο : Ӿ απο* ***30*** *[λεγων]* : T—H ***32*** hT *βοσκομενων*

27 ***ος ειχεν δαιμ. απο χρονων ικανων ος ιματιον ουκ ενεδιδυσκετο 28 — προσεπ. αυτω και | — Ιησου 29 πνευμ. : δαιμονιω | εξελθε 30 λεγιων ονομα μοι· πολλα γαρ ησαν δαιμ. 32 — ικανων | ινα εις τ. χοιρους εισελθωσιν 33 εισηλθ. : ωρμησαν***

35 εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. ἐξῆλθον δὲ
ἰδεῖν τὸ γεγονός, καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ
εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ' οὗ τὰ δαι-
μόνια ἐξῆλθεν ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ
36 τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν. ἀπήγ-
γειλαν δὲ αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμο-
37 νισθείς. καὶ ἠρώτησεν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος
τῆς περιχώρου τῶν Γερασηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ' αὐτῶν,
ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο· αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς
38 πλοῖον ὑπέστρεψεν. ἐδεῖτο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ'
οὗ ἐξεληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ· ἀπέ-
39 λυσεν δὲ αὐτὸν λέγων· ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν
σου, καὶ διηγοῦ ὅσα σοι ἐποίησεν ὁ θεός. καὶ
ἀπῆλθεν καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα
ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.

40—56: Mt 9,18—26. Mc 5,21—43.

40 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέφειν τὸν Ἰησοῦν
ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος· ἦσαν γὰρ πάντες προσ-
41 δοκῶντες αὐτόν. καὶ ἰδοὺ ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα
Ἰάειρος, καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν·
καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας Ἰησοῦ παρεκάλει
7,12. 42 αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ὅτι θυγάτηρ
μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὕτη
ἀπέθνησκεν. Ἐν δὲ τῷ ὑπάγειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι
43 συνέπνιγον αὐτόν. καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵμα-
τος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα
ὅλον τὸν βίον οὐκ ἴσχυσεν ἀπ' οὐδενὸς θεραπευ-
44 θῆναι, προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου
τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις

---

35 H *ηλθαν* | H *ευραν* | H [*του*] *Ιησ.* *37* T *ηρωτησαν* *38* T *εδεετο* *40* H *Εν δε τω υποστρ.* *41 αυτος* : 𝔎 *ουτος* *42 αὑτη* : H *αὐτή* *43* H— *ιατρ. . . . βιον*

---

35 παραγενομενων δε εκ της πολεως και θεωρησαντων καθημενον τον δαιμονιζομενον σωφρ. και ιματισμενον καθημενον *37 ηρωτησαν δε τον Ιησ. παντες και η χωρα των Γερασηνων* *39 πορευου* *41 — ω ονομα Ιαειρος* *42 — ως* *43 ητις* etc : *ην ουδε εις ισχυεν θεραπευσαι* *44 — οπισθεν et του κρασπεδ.*

τοῦ αἵματος αὐτῆς. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· τίς ὁ 45
ἁψάμενός μου; ἀρνουμένων δὲ πάντων εἶπεν ὁ
Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ· ἐπιστάτα, οἱ ὄχλοι συνέ-
χουσίν σε καὶ ἀποθλίβουσιν. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· 46
ἥψατό μού τις· ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελη-
λυθυῖαν ἀπ' ἐμοῦ. ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ 47
ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ
δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν ἐνώπιον
παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα. ὁ δὲ 48 7,50.
εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε·
πορεύου εἰς εἰρήνην. Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί 49
τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων ὅτι τέθνηκεν
ἡ θυγάτηρ σου, μηκέτι σκύλλε τὸν διδάσκαλον.
ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ· μὴ φοβοῦ· 50
μόνον πίστευσον, καὶ σωθήσεται. ἐλθὼν δὲ εἰς 51
τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν εἰσελθεῖν τινα σὺν αὐτῷ
εἰ μὴ Πέτρον καὶ Ἰωάννην καὶ Ἰάκωβον καὶ τὸν
πατέρα τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. ἔκλαιον δὲ 52 7,18.
πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν· μὴ
κλαίετε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. καὶ 53
κατεγέλων αὐτοῦ, εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. αὐτὸς 54
δὲ κρατήσας τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων·
ἡ παῖς, ἔγειρε. καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, 55
καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι
φαγεῖν. καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς· ὁ δὲ 56 5,14. Mc 7,36.
παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ εἰπεῖν τὸ γεγονός.

Συνκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ἔδωκεν αὐτοῖς 9 1–6: Mt 10,1.7.9–11.14. Mc 6,7–13.
δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ
νόσους θεραπεύειν· καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσ- 2

45 H— *και οι συν αυτω* 48 H *θυγατηρ* 51 h[r] — *και Ιωαννην* 52 *ου γαρ* : T *ουκ* 54 T *εγειρου* 9,1 R *συγκαλεσ.* | h *εδωκ. δυναμ. αυτ.* 2 fin R+ [*τους ασθενεις*]

45 *ο δε Ιησ. γνους την εξελθουσαν εξ αυτου δυναμιν επηρωτα τις μου ηψατο* 47 *εντρομος ουσα* 49 *ερχονται απο . . . λεγοντες* 51 *του κορασιου*

3 σειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι, καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτούς· μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν, μήτε
ῥάβδον μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον,
10,5–7. 4 μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας ἔχειν. καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν
10,11. 5 εἰσέλθητε, ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχεσθε. καὶ
ὅσοι ἂν μὴ δέχωνται ὑμᾶς, ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς
πόλεως ἐκείνης τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν
ὑμῶν ἀποτινάσσετε εἰς μαρτύριον ἐπ' αὐτούς.
6 ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελι-
7–9: Mt 14,1.2. Mc 6,14–16. 7 ζόμενοι καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ. Ἤκουσεν
δὲ Ἡρῴδης ὁ τετραάρχης τὰ γινόμενα πάντα, καὶ
διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι Ἰωάννης
8 ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ὑπό τινων δὲ ὅτι Ἠλείας ἐφάνη,
ἄλλων δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.
23,8. 9 εἶπεν δὲ Ἡρῴδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς
δέ ἐστιν οὗτος περὶ οὗ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει
10–17: Mt 14,13–21. Mc 6,30–44. J 6,1–13. 10 ἰδεῖν αὐτόν. Καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι
διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν. Καὶ παραλαβὼν
αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ' ἰδίαν εἰς πόλιν καλου-
11 μένην Βηθσαϊδά. οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολού-
θησαν αὐτῷ· καὶ ἀποδεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει
αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, καὶ τοὺς
12 χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο. Ἡ δὲ ἡμέρα
ἤρξατο κλίνειν· προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον
αὐτῷ· ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα πορευθέντες εἰς
τὰς κύκλῳ κώμας καὶ ἀγροὺς καταλύσωσιν καὶ
εὕρωσιν ἐπισιτισμόν, ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ
13 ἐσμέν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· δότε αὐτοῖς φαγεῖν
ὑμεῖς. οἱ δὲ εἶπαν· οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ ἄρτοι
πέντε καὶ ἰχθύες δύο, εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς

3 [*ανα*] : T—H *5 τον* : T pr *και* *9 Ηρωδης* : H pr [*ο*] *12* H *ειπαν* *13* h *αυτοις υμ. φαγειν* | hR *πεντε αρτοι*

6 κατα πολεις 7 — παντα και | *ηπορειτο* | *εκ νεκρ. ανεστη 10 κωμην λεγομενην vl τοπον ερημον 11 θεραπ.* : + *αυτου παντας 12 — και ευρ. επισιτ.*

ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν τοῦτον βρώματα.
ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι. εἶπεν δὲ 14
πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· κατακλίνατε αὐτοὺς
κλισίας ὡσεὶ ἀνὰ πεντήκοντα. καὶ ἐποίησαν οὕτως 15
καὶ κατέκλιναν ἅπαντας. λαβὼν δὲ τοὺς πέντε 16
ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν
οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν, καὶ
ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παραθεῖναι τῷ ὄχλῳ. καὶ 17 2 Rg 4,44.
ἔφαγον καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες, καὶ ἤρθη τὸ
περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων κόφινοι δώδεκα.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον 18 18–27: Mt 16,13–28. Mc 8,27–9,1.
κατὰ μόνας συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί, καὶ ἐπη-
ρώτησεν αὐτοὺς λέγων· τίνα με οἱ ὄχλοι λέγουσιν
εἶναι; οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπαν· Ἰωάννην τὸν 19 7.
βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλείαν, ἄλλοι δὲ ὅτι προ-
φήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. εἶπεν δὲ αὐτοῖς· 20
ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι; Πέτρος δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπεν· τὸν Χριστὸν τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ ἐπι- 21
τιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ λέγειν τοῦτο,
εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ 22 44. 18,32.33.
παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυ-
τέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀπο-
κτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. Ἔλεγεν 23
δὲ πρὸς πάντας· εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἔρχεσθαι,
ἀρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ
καθ' ἡμέραν, καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν 24 17,33. Mt 10,39. J 12,25.
θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν·
ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ,
οὗτος σώσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος 25

14 γαρ : T *δε* | T— *ωσει* 2º *15* h *παντας* *18* h *συνηντησαν* *22 εγερθ.* : h *αναστηναι* *23* h *απαρνησασθω* *24 αν* 1º : T *εαν* *25* h *ωφελει*

15 — και κατεκλ. απ. *16 ουρ.* : + *προσευξατο και* | *— και κατεκλ.* *18 αυτον προσευχ.* : *αυτους* *20 χριστ.* : + *υιον* *22 μεθ ημερας τρεις* *23 — και αρ. τ. στ. α.* | *— καθ ημεραν* *25 ωφελει ανθρωπον κερδησαι . . . απολεσαι . . , ζημιωθηναι*

κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας
Mt 10,33. 26 *ἢ ζημιωθείς; ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς*
ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαι-
σχυνθήσεται, ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ
27 *τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἁγίων ἀγγέλων. λέγω δὲ*
ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσίν τινες τῶν αὐτοῦ ἑστηκότων
οἳ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
28–36: Mt 17,1–9. Mc 9,2–9. 28 *Ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ*
ἡμέραι ὀκτώ, καὶ παραλαβὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην
καὶ Ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
29 *καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος*
τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ
30 *λευκὸς ἐξαστράπτων. καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο συνε-*
λάλουν αὐτῷ, οἵτινες ἦσαν Μωϋσῆς καὶ Ἠλείας,
22. 31 ¹ *οἳ ὀφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ, ἣν*
2 P 1,16–18. 32 *ἤμελλεν πληροῦν ἐν Ἱερουσαλήμ. ὁ δὲ Πέτρος*
J 1,14. *καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· δια-*
γρηγορήσαντες δὲ εἶδαν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς
33 *δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ. καὶ ἐγένετο*
ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ' αὐτοῦ εἶπεν ὁ
Πέτρος πρὸς τὸν Ἰησοῦν· ἐπιστάτα, καλόν ἐστιν
ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, μίαν
σοὶ καὶ μίαν Μωϋσεῖ καὶ μίαν Ἠλείᾳ, μὴ εἰδὼς
34 *ὃ λέγει. ταῦτα δὲ αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη*
καὶ ἐπεσκίαζεν αὐτούς· ἐφοβήθησαν δὲ ἐν τῷ
3,22. 35 *εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν νεφέλην. καὶ φωνὴ*
ἐγένετο ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα· οὗτός ἐστιν ὁ
36 *υἱός μου ὁ ἐκλελεγμένος, αὐτοῦ ἀκούετε. καὶ ἐν τῷ*
γενέσθαι τὴν φωνὴν εὑρέθη Ἰησοῦς μόνος. καὶ

---

27 την βασιλειαν του θεου : **h^r^** *τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη δοξη αυτου* *28 𝔎— και 1°* *31* **R** *εμελλεν*

---

26 — λογους *28 κ. Ιακ. κ. Ιωαν.* *29 η ιδεα . . . ηλλοιωθη* *33 θελεις ποιησω ωδε* *35 ηλθεν | αγαπητος εν ω ευδοκησα*

αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις
ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακαν.
Ἐγένετο δὲ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν 37 37–45: Mt 17,14–23.
ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. Mc 9,14–32.
καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐβόησεν λέγων· 38
διδάσκαλε, δέομαί σου ἐπιβλέψαι ἐπὶ τὸν υἱόν
μου, ὅτι μονογενής μοί ἐστιν, ¹ καὶ ἰδοὺ πνεῦμα 39
λαμβάνει αὐτόν, καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ σπαράσσει
αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ, καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ
συντρῖβον αὐτόν· καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου 40
ἵνα ἐκβάλωσιν αὐτό, καὶ οὐκ ἠδυνήθησαν. ἀπο- 41
κριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ
διεστραμμένη, ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ
ἀνέξομαι ὑμῶν; προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν σου. ἔτι 42 7,15.
δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαι-
μόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς
τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα
καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ἐξεπλήσ- 43
σοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ.
Πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίει
εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· θέσθε ὑμεῖς εἰς 44 22.
τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· ὁ γὰρ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου μέλλει παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας
ἀνθρώπων. οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν 45 18,34.
παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται
αὐτό, καὶ ἐφοβοῦντο ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ
ῥήματος τούτου. Εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν 46 46–50: Mt 18,1–5.
αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. ὁ δὲ Ἰησοῦς 47 Mc 9,33–40.
εἰδὼς τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπι-
λαβόμενος παιδίον ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ, καὶ 48 Mt 10,40.

---

37 τη εξης ημερα : h^r ⊣ δια της ημερας ⊢ 38 T, επιβλεψαι 39 H εξεφνης | H μολις 47 ειδως : h ιδων | T παιδιον

---

37 κατελθοντα αυτον | συνελθειν α. οχλον πολυν 42 ιασ. τ. παιδα : αφηκεν αυτον

*εἶπεν αὐτοῖς· ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον
ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὃς ἂν ἐμὲ
δέξηται, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· ὁ γὰρ
μικρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων, οὗτός ἐστιν*
49 *μέγας. Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωάννης εἶπεν· ἐπιστάτα,
εἴδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαι-
μόνια, καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ*
11,23. Ph 1,18. 50 *μεθ' ἡμῶν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν Ἰησοῦς· μὴ
κωλύετε· ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ὑμῶν, ὑπὲρ
ὑμῶν ἐστιν.*

Mc 10,32. 51 *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας
τῆς ἀναλήμψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον
[αὐτοῦ] ἐστήρισεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,*
J 4,4. 52 *καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ.
καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν,*
53 *ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ· καὶ οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν,
ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς Ἱερου-*
2 Rg 1,10.12. 54 *σαλήμ. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ Ἰάκωβος καὶ
Ἰωάννης εἶπαν· κύριε, θέλεις εἴπωμεν* **πῦρ κατα-**
55 **βῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι** *αὐτούς; στρα-*
J 3,17; 12,47. 56 *φεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς. καὶ ἐπορεύθησαν εἰς
ἑτέραν κώμην.*
57—60: Mt 8,19—22. 57 *Καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τις
πρὸς αὐτόν· ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ.*
58 *καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς
ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ-
σεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν*

---

48 εαν : H *αν* | *αν* : R *εαν* *49 δε* : T+ *ο* | H *ειδαμεν* | *εν* : T *επι* | T *εκωλυσαμεν* *51* [*αυτου*] : T—H *52 κωμην* : T *πολιν* | T *Σαμαριτων* | *ωστε* : H *ως* *54 αναλ. αυτους* : h[r]+ ⊣ *ως και Ηλειας εποιησεν* ⊢ *55 αυτοις* : h[r]+ ⊣ *και ειπεν Ουκ οιδατε ποιου πνευματος εστε* ⊢ + ⊣ [*ο υιος του ανθρωπου ουκ ηλθεν ψυχας* [*ανθρωπων*] *απολεσαι αλλα σωσαι*] ⊢ *57* T *αν* *58* H [*ο*] *Ιησ.*

---

57 υπαγεις

κεφαλὴν κλίνῃ. Εἶπεν δὲ πρὸς ἕτερον· ἀκολούθει 59
μοι. ὁ δὲ εἶπεν· ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελ-
θόντι θάψαι τὸν πατέρα μου. εἶπεν δὲ αὐτῷ· 60
ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς,
σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
Εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος· ἀκολουθήσω σοι, κύριε· 61 1 Bg 19,20.
πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς
τὸν οἶκόν μου. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· 62
οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ᾽ ἄροτρον καὶ
βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὔθετός ἐστιν τῇ βασιλείᾳ
τοῦ θεοῦ.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος [καὶ] ἑτέρους 10 1–12: Mt 10,7–16.
ἑβδομήκοντα, καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ Mc 6,7.
προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον οὗ
ἤμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. ἔλεγεν δὲ πρὸς αὐτούς· 2 J 4,35.
ὁ μὲν θερισμὸς πολύς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· δεή- Mt 9,37.38.
θητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐργάτας
ἐκβάλῃ εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. ὑπάγετε· ἰδοὺ 3
ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. μὴ 4 9,3–5.
βαστάζετε βαλλάντιον, μὴ πήραν, μὴ ὑποδήματα· 2 Rg 4,29.
καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. εἰς ἣν δ᾽ 5
ἂν εἰσέλθητε οἰκίαν, πρῶτον λέγετε· εἰρήνη τῷ
οἴκῳ τούτῳ. καὶ ἐὰν ᾖ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπανα- 6
παήσεται ἐπ᾽ αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν· εἰ δὲ μήγε,
ἐφ᾽ ὑμᾶς ἀνακάμψει. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε, 7 1 T 5,18.
ἔσθοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ᾽ αὐτῶν· ἄξιος γὰρ
ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. μὴ μεταβαίνετε ἐξ
οἰκίας εἰς οἰκίαν. καὶ εἰς ἣν ἂν πόλιν εἰσέρχησθε 8
καὶ δέχωνται ὑμᾶς, ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν,

---

59 επιτρεψ. : **hR** pr κυριε *62* **H** [προς αυτον] | επιβαλων . . . οπισω : **h**^{r} ⊣ εις τα οπισω βλεπων και επιβαλλων την χειρα αυτου επ αροτρον ⊢ | **H**— αυτου 10,*1* [και] : **T**—**H** | εβδομηκ. : **H**+ [δυο], *it 17* | δυο : **H**+ [δυο] *4* **T**— και *6* **ℌ** εκει η

---

60 πορευθεις 10,*1* Απεδειξεν δε και ετερους οβ' *6* αναχ. : επιστρεψει η ειρηνη υμων

9 ¹καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθενεῖς, καὶ λέγετε
αὐτοῖς· ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
10 εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέλθητε καὶ μὴ δέχωνται
ὑμᾶς, ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας αὐτῆς εἴπατε·
Act 13,51. 11 καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς
πόλεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἀπομασσόμεθα ὑμῖν·
πλὴν τοῦτο γινώσκετε, ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ
12 θεοῦ. λέγω ὑμῖν ὅτι Σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
Mt 11,21–23. 13 ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. Οὐαί σοι,
Χοραζείν, οὐαί σοι, Βηθσαϊδά· ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ
καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι
ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθή-
14 μενοι μετενόησαν. πλὴν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτό-
Is 14,13.15. 15 τερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. καὶ σύ, Καφαρ-
ναούμ, μὴ **ἕως οὐρανοῦ ὑψωθήσῃ**; **ἕως τοῦ ᾅδου**
Mt 10,40. 16 **καταβιβασθήσῃ**. Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ
ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ· ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν
17 ἀθετεῖ τὸν ἀποστείλαντά με. Ὑπέστρεψαν δὲ
οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες· κύριε, καὶ
τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου.
J 12,31. Ap 12,8.9. 18 εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστρα-
Mc 16,18. Ps 91,13. 19 πὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα. ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν
τὴν ἐξουσίαν τοῦ **πατεῖν ἐπάνω ὄφεων** καὶ σκορπίων,
καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν
Ex 32,32. 20 ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσει. πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε
Ph 4,3. Ap 3,5. Mt 7,22. ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται, χαίρετε δὲ
ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐνγέγραπται ἐν τοῖς οὐρα-
21.22: Mt 11,25–27. 21 νοῖς. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύ-
ματι τῷ ἁγίῳ καὶ εἶπεν· ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ,
κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας
ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνετῶν, καὶ ἀπεκάλυψας

---

12 λεγω : T+ δε *15* T— του | ℌ καταβηση *18* h εκ τ. ουρ. ως αστραπην *19* h αδικηση *21* τω 1° : T pr εν

12 ημερα εκεινη : βασιλεια του θεου *14* — εν τη κρισει *16* εμε αθετων etc : εμου ακουων ακουει του αποστειλαντος με *17* οβ' *20* πνευμ. : δαιμονια

αὐτὰ νηπίοις· ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως εὐδοκία
ἐγένετο ἔμπροσθέν σου. πάντα μοι παρεδόθη 22
ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστιν
ὁ υἱὸς εἰ μὴ ὁ πατήρ, καὶ τίς ἐστιν ὁ πατὴρ εἰ
μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἂν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι.
Καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ' ἰδίαν εἶπεν· 23 Mt 13,16.17.
μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε.
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς 24 1 P 1,10.
ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδαν,
καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν.

Καὶ ἰδοὺ νομικός τις ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν 25 25–28: Mt 22,35–40.
λέγων· διδάσκαλε, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρο- Mc 12,28–34. 18,18–20.
νομήσω; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἐν τῷ νόμῳ τί 26
γέγραπται; πῶς ἀναγινώσκεις; ˡ ὁ δὲ ἀποκριθεὶς 27 Dt 6,5. Lv 19,18.
εἶπεν· **ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς**
καρδίας σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ
τῇ ἰσχύϊ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου, καὶ **τὸν**
πλησίον σου ὡς σεαυτόν. εἶπεν δὲ αὐτῷ· ὀρθῶς 28 Lv 18,5. Mt 19,17.
ἀπεκρίθης· **τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ**. ὁ δὲ θέλων 29
δικαιῶσαι ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν Ἰησοῦν· καὶ τίς
ἐστίν μου πλησίον; ὑπολαβὼν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· 30
ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς
Ἱερειχώ, καὶ λησταῖς περιέπεσεν, οἳ καὶ ἐκδύ-
σαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες ἀπῆλθον
ἀφέντες ἡμιθανῆ. κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις 31
κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ, καὶ ἰδὼν αὐτὸν
ἀντιπαρῆλθεν. ὁμοίως δὲ καὶ Λευείτης κατὰ τὸν 32
τόπον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν. Σαμαρείτης 33
δέ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν ἐσπλαγ-

---

21 T εγεν. ευδοκ. *22* T pr και στραφεις προς τους μαθητας ειπεν | αν : T εαν *24* T ιδαν *27* h— σου 1° | 𝔎— της *30* R Ἱεριχώ *31* H [εν] *32* λευειτης : T+ γενομενος *33* T Σαμαριτης

---

22 απο *23* — κατ ιδιαν | βλεπετε : + και ακουοντες α ακουετε *24* — και βασιλεις *25* — διδασκαλε | — αιωνιον *27* — και εν ο. τη διαν. σου *31* κατα τυχα

34 *χνίσθη, καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα*
αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ οἶνον, ἐπιβιβάσας δὲ
αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδο-
35 *χεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον*
ἐκβαλὼν δύο δηνάρια ἔδωκεν τῷ πανδοχεῖ καὶ
εἶπεν· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ τι ἂν προσδα-
πανήσῃς ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω
36 *σοι. τίς τούτων τῶν τριῶν πλησίον δοκεῖ σοι*
37 *γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστάς; ὁ δὲ*
εἶπεν· ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ. εἶπεν δὲ
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως.
J 11,1; 12,2.3. 38 *Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι αὐτοὺς αὐτὸς εἰσῆλθεν*
εἰς κώμην τινά· γυνὴ δέ τις ὀνόματι Μάρθα ὑπε-
39 *δέξατο αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν. καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ*
καλουμένη Μαριάμ, ἣ καὶ παρακαθεσθεῖσα πρὸς
τοὺς πόδας τοῦ κυρίου ἤκουεν τὸν λόγον αὐτοῦ.
40 *ἡ δὲ Μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν·*
ἐπιστᾶσα δὲ εἶπεν· κύριε, οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ
ἀδελφή μου μόνην με κατέλειπεν διακονεῖν; εἰπὸν
41 *οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. ἀποκριθεὶς δὲ*
εἶπεν αὐτῇ ὁ κύριος· Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾷς
Mt 6,33. 42 *καὶ θορυβάζῃ περὶ πολλά, ἑνὸς δέ ἐστιν χρεία·*
Μαρία γὰρ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις
οὐκ ἀφαιρεθήσεται αὐτῆς.
11 *Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ*
προσευχόμενον, ὡς ἐπαύσατο, εἶπέν τις τῶν μαθη-
τῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσ-
εύχεσθαι, καθὼς καὶ Ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθη-

---

34 T *πανδοκιον* *35* h *εδωκεν δυο δην.* | T *πανδοκει* *37* H [o] *Ιησ.* *38 Εν δε τω* : T *Εγενετο δε εν τω* | *αυτος* : T pr *και* | h [*εις τον οικον αυτης*] *39* H [*η*] *40* T *κατελιπεν* | *ειπον* : R *ειπε* *41.42 μεριμνας . . . γαρ* : h *θορυβαζη· Μαριαμ* *42 ενος . . . γαρ* : H *ολιγων δε εστιν χρεια η ενος· Μαριαμ γαρ*

---

36 τινα ουν δοκεις πλησιον γεγονεναι *38 εγενετο δε εν τω πορ. αυτον εισελθειν*

τὰς αὐτοῦ. εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ὅταν προσεύχησθε, 2 2–4: Mt 6,9–13.
λέγετε· Πάτερ, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλθάτω
ἡ βασιλεία σου· τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον 3
δίδου ἡμῖν τὸ καθ' ἡμέραν· καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς 4
ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίομεν παντὶ
ὀφείλοντι ἡμῖν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πει-
ρασμόν. Καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· τίς ἐξ ὑμῶν 5
ἕξει φίλον, καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου
καὶ εἴπῃ αὐτῷ· φίλε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους,
ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με 6
καὶ οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ· κἀκεῖνος ἔσωθεν 7
ἀποκριθεὶς εἴπῃ· μή μοι κόπους πάρεχε· ἤδη ἡ
θύρα κέκλεισται, καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ
εἰς τὴν κοίτην εἰσίν· οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί
σοι. λέγω ὑμῖν, εἰ καὶ οὐ δώσει αὐτῷ ἀναστὰς 8 18,5.
διὰ τὸ εἶναι φίλον αὐτοῦ, διά γε τὴν ἀναιδίαν
αὐτοῦ ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρῄζει. Κἀγὼ 9 9–13: Mt 7,7–11.
ὑμῖν λέγω, αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε,
καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς 10
γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει, καὶ
τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. τίνα δὲ ἐξ ὑμῶν τὸν 11
πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει
αὐτῷ; ἢ καὶ ἰχθύν, μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν αὐτῷ
ἐπιδώσει; ἢ καὶ αἰτήσει ᾠόν, μὴ ἐπιδώσει αὐτῷ 12
σκορπίον; εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε 13
δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ

---

2 ελθ. η βασιλ. σου : **h**[r] *ελθετω το αγιον πνευμα σου εφ ημας και καθαρισατω ημας* *8* **R** *αναίδειαν* *9* **T** *ανοιχθησεται ,it 10* *10* **h** *ανοιγεται* *11* **h** *αιτησει τον πατ.* | ***K*— *αρτον . . . και* (**h** *η* [*και*])** *12* **H**— *μη*

2 προσευχ. : + *μη βαττολογειτε ως οι λοιποι· δοκουσιν γαρ τινες οτι εν τη πολυλογια αυτων εισακουσθησονται· αλλα προσευχομενοι* | *πατερ ημων ο εν τοις ουρανοις* | *σου η βασιλεια· γενηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω και επι γης* *3 δος ημ. σημερον* *4 τα οφειλεματα ημων ως και ημεις αφιομεν τοις οφειλεταις ημων* | **fin** + *αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου* *5* — *προς αυτους* *6 παρεστιν απ αγρου* *13 οντες*

μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ δώσει πνεῦμα
ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν.
14—26: Mt 12,22—30. 14 Καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον κωφόν· ἐγένετο
43—45. Mc 3,22—27. δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός.
15 καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπαν·
ἐν Βεελζεβοὺλ τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει
Mc 8,11. 16 τὰ δαιμόνια· ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον ἐξ
17 οὐρανοῦ ἐζήτουν παρ᾽ αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ εἰδὼς
αὐτῶν τὰ διανοήματα εἶπεν αὐτοῖς· πᾶσα βασι-
λεία ἐφ᾽ ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται, καὶ
18 οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ᾽
ἑαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία
αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ
19 δαιμόνια. εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ
δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν; διὰ
Ex 8,15. 20 τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν κριταὶ ἔσονται. εἰ δὲ ἐν δα-
κτύλῳ θεοῦ [ἐγὼ] ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, ἄρα
21 ἔφθασεν ἐφ᾽ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ὅταν ὁ
ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν,
Kol 2,15. 22 ἐν εἰρήνῃ ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ· ἐπὰν δὲ
ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νικήσῃ αὐτόν, τὴν
πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ᾽ ᾗ ἐπεποίθει, καὶ τὰ
9,50. 23 σκῦλα αὐτοῦ διαδίδωσιν. Ὁ μὴ ὢν μετ᾽ ἐμοῦ
κατ᾽ ἐμοῦ ἐστιν, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ᾽ ἐμοῦ
24 σκορπίζει. Ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται δι᾽ ἀνύδρων τόπων
ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει· ὑπο-
25 στρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ

---

13 H [ο] εξ | *πνευμα αγιον* : h[r] ⊣ *αγαθον δομα* ⊢ *et πνευμα αγαθον* *14 δαιμονιον* : T+ *και αυτο ην* *15* T *ειπον* | H *βεεζεβουλ* , *it 18.19* *17* hT *διαμερισθ. εφ εαυτην* *19* h *κριτ. υμ. εσοντ.*, T *κριτ. εσοντ. υμ.* *20* T— [*εγω*] *24* ℋ *ευρισκον* [*τοτε*] *λεγ.*, h *ευρισκον. τοτε λεγ.*

---

14 ταυτα δε ειποντος αυτου προσφερεται αυτω δαιμονιζομενος κωφος και εκβαλοντος αυτου παντες εθαυμαζον *15* fin + *ο δε αποκριθεις ειπεν· πως δυναται σατανας σαταναν εκβαλ(λ)ειν* *18 πως* : *ου*

ἐλθὸν εὑρίσκει σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον.
26 τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἕτερα πνεύματα J 5,14.
πονηρότερα ἑαυτοῦ ἑπτά, καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ
ἐκεῖ, καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου
27 χείρονα τῶν πρώτων. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ λέγειν 1,28.42.48.
αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις φωνὴν γυνὴ ἐκ τοῦ
ὄχλου εἶπεν αὐτῷ· μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά
28 σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας. αὐτὸς δὲ εἶπεν· 8,15.21.
μενοῦν μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ
καὶ φυλάσσοντες.
29 Τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν· 29—32: Mt 12,38—42.
ἡ γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρά ἐστιν· σημεῖον ζητεῖ,
καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον
30 Ἰωνᾶ. καθὼς γὰρ ἐγένετο Ἰωνᾶς τοῖς Νινευείταις
σημεῖον, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
31 τῇ γενεᾷ ταύτῃ. βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν 1 Rg 10,1.
τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ταύτης
καὶ κατακρινεῖ αὐτούς· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περά-
των τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶνος, καὶ
32 ἰδοὺ πλεῖον Σολομῶνος ὧδε. ἄνδρες Νινευεῖται Jona 3,5.
ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης
καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν· ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ
33 κήρυγμα Ἰωνᾶ, καὶ ἰδοὺ πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. Οὐδεὶς 8,16. Mt 5,15.
λύχνον ἅψας εἰς κρυπτὴν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν
μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἵνα οἱ εἰσπορευό-
34 μενοι τὸ φῶς βλέπωσιν. ὁ λύχνος τοῦ σώματός 34—36: Mt 6,22.23.
ἐστιν ὁ ὀφθαλμός σου. ὅταν ὁ ὀφθαλμός σου
ἁπλοῦς ᾖ, καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν·
ἐπὰν δὲ πονηρὸς ᾖ, καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν.

---

25 ευρισκει : H+ [*σχολαζοντα*] *30 Ιωνας* : H pr [ο] | R *Νινευῖταις*, *it 32 -ευῖται* *33* H *κρύπτην* | *φως* : T *φεγγος* *34.36* H *φωτινον ter et σκοτινον bis* *35.36* † h[s] ? †

---

29 Ιωνα του προφητου *30* fin + *και καθως Ιωνας εν τη κοιλια του κητους τρεις ημερας και τρεις νυκτας, ουτως και ο υιος του ανθρωπου εν τη γη* *31* — *εν τη κρισει* *32* — vers

35 *σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν.*
36 *εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν, μὴ ἔχον μέρος*
τι σκοτεινόν, ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος
τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε.
7,36; 14,1. 37 *Ἐν δὲ τῷ λαλῆσαι ἐρωτᾷ αὐτὸν Φαρισαῖος*
ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ· εἰσελθὼν δὲ ἀνέπεσεν.
Mt 15,2. 38 *ὁ δὲ Φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον*
39—52: Mt 23,1—36. 39 *ἐβαπτίσθη πρὸ τοῦ ἀρίστου. εἶπεν δὲ ὁ κύριος*
πρὸς αὐτόν· νῦν ὑμεῖς οἱ Φαρισαῖοι τὸ ἔξωθεν
τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε, τὸ δὲ
40 *ἔσωθεν ὑμῶν γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. ἄφρονες,*
οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν;
41 ⁱ *πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην, καὶ ἰδοὺ πάντα*
42 *καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν. ἀλλὰ οὐαὶ ὑμῖν τοῖς Φαρι-*
σαίοις, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ
πήγανον καὶ πᾶν λάχανον, καὶ παρέρχεσθε τὴν
κρίσιν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ· ταῦτα [δὲ] ἔδει
20,46. 43 *ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ παρεῖναι. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς*
Φαρισαίοις, ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν
ταῖς συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς
44 *ἀγοραῖς. οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ*
ἄδηλα, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω
45 *οὐκ οἴδασιν. Ἀποκριθείς δέ τις τῶν νομικῶν*
λέγει αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς
46 *ὑβρίζεις. ὁ δὲ εἶπεν· καὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί,*
ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβά-
στακτα, καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ
47 *προσψαύετε τοῖς φορτίοις. οὐαὶ ὑμῖν, ὅτι οἰκο-*

---

36 h [*τι*] *μερος* T *τι μερος* | *τη* : h pr *εν*   *42* [*δε*] : H—T | *κρισιν* : h[r] *κλησιν*   *44* *ως τα μν. τα* : h[r] ⊣ *μνημεια* ⊢

35.36 ει ουν το φως το εν σοι σκοτος, το σκοτος ποσον *37 Εδεηθη δε αυτου τις Φαρισαιος ινα αριστ. μετ αυτου* *38 Φαρισ. ηρξατο διακρινομενος εν εαυτω λεγειν δια τι* *39 οι Φαρισ. υποκριται* *40 το εσωθ. κ το εξωθ.* *42 — ταυτα . . . παρειναι* *43 υμιν Φαρισαιοι | αγοραις : + και πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις* *44 υμιν : + γραμματεις και Φαρισαιοι* *46 — τοις φορτιοις*

δομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν, οἱ δὲ πατέρες
ὑμῶν ἀπέκτειναν αὐτούς. ἄρα μάρτυρές ἐστε καὶ 48
συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν πατέρων ὑμῶν, ὅτι
αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτούς, ὑμεῖς δὲ οἰκοδο-
μεῖτε. διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν· 49
ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους,
καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ διώξουσιν, ¹ ἵνα 50
ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκ-
χυννόμενον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς
ταύτης, ἀπὸ αἵματος Ἅβελ ἕως αἵματος Ζαχαρίου 51 Gn 4,8. 2 Chr 24,20.
τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ τοῦ
οἴκου· ναί, λέγω ὑμῖν, ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς
γενεᾶς ταύτης. οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε 52
τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθατε καὶ
τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. Κἀκεῖθεν ἐξελ- 53
θόντος αὐτοῦ ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ ἀποστοματίζειν αὐτὸν
περὶ πλειόνων, ἐνεδρεύοντες αὐτὸν θηρεῦσαί τι 54 20,20.
ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

Ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ 12 Mt 16,6. Mc 8,15.
ὄχλου, ὥστε καταπατεῖν ἀλλήλους, ἤρξατο λέγειν
πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον· προσέχετε
ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων, ἥτις ἐστὶν
ὑπόκρισις. οὐδὲν δὲ συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ 2 2–9: Mt 10,26–33.
οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθή- 8,17.
σεται. ἀνθ᾽ ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε ἐν τῷ 3

---

47 οι δε : T *και οι* *48 και συνευδ.* : h[r] ⊣ *μη συνευδοκειν* ⊢ *49* T *εκδιωξουσιν* *50* 𝕳 *εκκεχυμενον* *51* H *Ἅβελ* *52 ηρατε* : h[r] ⊣ *εκρυψατε* ⊢ *53.54 Κακειθεν . . . αυτου* : h[r] ⊣ *Λεγοντος δε αυτου ταυτα προς αυτους ενωπιον παντος του λαου ηρξαντο οι φαρισαιοι και οι νομικοι δεινως εχειν και συνβαλλειν αυτω περι πλειονων, ζητουντες αφορμην τινα λαβειν αυτου ινα ευρωσιν κατηγορησαι αυτου* ⊢ *54* T— *αυτον* 12,*1* H *ζυμης, ητις εστ. υποκρισις, των φαρισαιων*

---

49 — και . . . ειπεν | *αποστελλω* *51 Ζαχαριου υιου Βαραχιου ον εφονευσατε αναμεσον τ. θ. κ. τ. ναου* 12,*1 Πολλων δε οχλων συνπεριεχοντων ωστε αλληλους συνπνιγειν* *2 ουκ αποκαλ.* : *ου φανερωθησεται*

φωτὶ ἀκουσθήσεται, καὶ ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε
ἐν τοῖς ταμείοις κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμάτων.
4 Λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου, μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ
τῶν ἀποκτεννόντων τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ
5 ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. ὑποδείξω δὲ
ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε· φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀπο-
κτεῖναι ἔχοντα ἐξουσίαν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν.
6 ναί, λέγω ὑμῖν, τοῦτον φοβήθητε. οὐχὶ πέντε
στρουθία πωλοῦνται ἀσσαρίων δύο; καὶ ἓν ἐξ
αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμένον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ.
21,18. 7 ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι
ἠρίθμηνται. μὴ φοβεῖσθε· πολλῶν στρουθίων
8 διαφέρετε. λέγω δὲ ὑμῖν, πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ
ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν
9,26. 9 ἀγγέλων τοῦ θεοῦ· ὁ δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον
τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
Mt 12,32. Mc 3,28.29. 10 τοῦ θεοῦ. καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· τῷ δὲ εἰς τὸ
ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθήσεται.
21,14.15. Mt 10,19.20. 11 ὅταν δὲ εἰσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ
τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, μὴ μεριμνήσητε πῶς
12 ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε· τὸ γὰρ ἅγιον
πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν.
13 Εἶπεν δέ τις ἐκ τοῦ ὄχλου αὐτῷ· διδάσκαλε, εἰπὲ
τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ' ἐμοῦ τὴν κληρο-
Act 7,27. 14 νομίαν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπε, τίς με κατέ-
1 T 6,9.10. 15 στησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; εἶπεν δὲ πρὸς
αὐτούς· ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε ἀπὸ πάσης πλεο-
νεξίας, ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ

---

4 H αποκτεινοντων 8 ομολογηση : H -γησει 11 η τι 1° : [H]

---

4 την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι μηδε εχοντων περισσον τι 10 εις δε το πν. το αγ. ουκ αφεθησεται αυτω ουτε εν τω αιωνι τουτω ουτε εν τω μελλοντι 14 κριτην : δικαστην | — η μεριστην

ἐστιν ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ. Εἶπεν δὲ παρα- 16
βολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων· ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου
εὐφόρησεν ἡ χώρα. καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ λέγων· 17
τί ποιήσω, ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς
μου; ' καὶ εἶπεν· τοῦτο ποιήσω· καθελῶ μου τὰς 18
ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω, καὶ συνάξω
ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου,
' καὶ ἐρῶ τῇ ψυχῇ μου· ψυχή, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ 19
κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε,
εὐφραίνου. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός· ἄφρων, ταύτῃ 20 H 9,27.
τῇ νυκτὶ τὴν ψυχήν σου αἰτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ
ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; οὕτως ὁ θησαυρίζων αὑτῷ 21 Mt 6,20.
καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν. Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς 22 **22–31:**
μαθητὰς αὐτοῦ· διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν· μὴ μερι- Mt 6,25–33.
μνᾶτε τῇ ψυχῇ τί φάγητε, μηδὲ τῷ σώματι τί
ἐνδύσησθε. ἡ γὰρ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ 23
τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. κατανοήσατε τοὺς κόρακας, 24 Ps 147,9.
ὅτι οὐ σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν, οἷς οὐκ ἔστιν
ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη, καὶ ὁ θεὸς τρέφει αὐτούς·
πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν. τίς 25
δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν
ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν; εἰ οὖν οὐδὲ ἐλάχιστον δύ- 26
νασθε, τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε; κατανοή- 27
σατε τὰ κρίνα, πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει·
λέγω δὲ ὑμῖν, οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ
αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ ἐν ἀγρῷ 28

---

17 εαυτω : H *αὐτῷ* *18 τα γενημ. μ. κ. τα αγ. μου* : H *τον σιτον κ. τα αγ. μ.*, h^r ⊣ *τα γενηματα μ.* ⊢ *et τους καρπους μου et* text. *19 κειμενα . . . πιε* : [H] *20* T *απαιτουσιν* *21* [H] | *αὐτω* : R *εαυτω*, T *αὐτω* *22* H [*αυτου*] | hT *υμιν λεγω* | *σωμ.* : H+ [*υμων*] *23* T— *γαρ* *24 ου . . . ουδε* : hT *ουτε . . . ουτε* *25* 𝔎 *επι τ. ηλικ. αυτ. προσθειν.* *26 ει . . . λοιπων* : h^r ⊣ *και περι των λοιπων τι* ⊢ *27 αυξανει . . . νηθει* : ⊣ h^r ⊢ T *ουτε νηθει ουτε υφαινει*

---

18 ποιησω αυτας μειζ. *21* — vers | fin + *ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω* *24 καταν. τα πετεινα του ουρανου* *25* — *μεριμνων*

τὸν χόρτον ὄντα σήμερον καὶ αὔριον εἰς κλίβανον
βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέζει, πόσῳ μᾶλλον
29 *ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι. καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί φάγητε*
30 *καὶ τί πίητε, καὶ μὴ μετεωρίζεσθε· ταῦτα γὰρ*
πάντα τὰ ἔθνη τοῦ κόσμου ἐπιζητοῦσιν· ὑμῶν δὲ
31 *ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων· πλὴν ζητεῖτε*
τὴν βασιλείαν αὐτοῦ, καὶ ταῦτα προστεθήσεται
22,29. Is 41,14. 32 *ὑμῖν. Μὴ φοβοῦ, τὸ μικρὸν ποίμνιον· ὅτι εὐδό-*
κησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν.
33.34: Mt 6,20.21. 33 *Πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημο-*
σύνην· ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιού-
18,22. *μενα, θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς,*
ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει·
35—46: Mt 24,42—51. 34 *ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ καὶ ἡ*
Ex 12,11. 1 P 1,13. 35 *καρδία ὑμῶν ἔσται. Ἔστωσαν ὑμῶν αἱ ὀσφύες*
Mt 25,1—13. 36 *περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι· καὶ ὑμεῖς*
ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυ-
τῶν, πότε ἀναλύσῃ ἐκ τῶν γάμων, ἵνα ἐλθόντος
37 *καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. μακάριοι*
οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι, οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει
γρηγοροῦντας· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι περιζώσεται
καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει
38 *αὐτοῖς. κἂν ἐν τῇ δευτέρᾳ κἂν ἐν τῇ τρίτῃ φυ-*
λακῇ ἔλθῃ καὶ εὕρῃ οὕτως, μακάριοί εἰσιν ἐκεῖνοι.
1 Th 5,2. 39 *τοῦτο δὲ γινώσκετε, ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης*
ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ
40 *οὐκ ἀφῆκεν διορυχθῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ*
ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι, ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ
41 *υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος·*
κύριε, πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις

---

28 H *αμφιαζει* *38 καν* 1⁰ . . . *ουτως* : h[r] ⊣ *και εαν ελθη τη εσπερινη φυλακη και ευρησει, ουτως ποιησει, και εαν εν τη δευτερα και τη τριτη* ⊢ | T— *εκεινοι* *39 εγρηγορ. αν και ουκ* : hT *ουκ αν* *41 δε* : T+ *αυτω*

---

31 ταυτα παντα *32 εν αυτω ευδοκ.* *35 εστω υ. η οσφυς περιεζωσμενη* *40* — vers

ἢ καὶ πρὸς πάντας; καὶ εἶπεν ὁ κύριος· τίς ἄρα 42 2 T 2,15.
ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος ὁ φρόνιμος, ὃν κατα-
στήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ
διδόναι ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον; μακάριος ὁ δοῦλος 43
ἐκεῖνος, ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα
οὕτως. ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς 44 Mt 25,21.
ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ἐὰν δὲ εἴπῃ 45
ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· χρονίζει ὁ
κύριός μου ἔρχεσθαι, καὶ ἄρξηται τύπτειν τοὺς
παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας, ἐσθίειν τε καὶ πίνειν
καὶ μεθύσκεσθαι, ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου 46
ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει,
καὶ διχοτομήσει αὐτόν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ
τῶν ἀπίστων θήσει. ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς 47 Jc 4,17.
τὸ θέλημα τοῦ κυρίου αὐτοῦ καὶ μὴ ἑτοιμάσας
ἢ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται
πολλάς· ὁ δὲ μὴ γνούς, ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν, 48
δαρήσεται ὀλίγας. παντὶ δὲ ᾧ ἐδόθη πολύ, πολὺ
ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ, καὶ ᾧ παρέθεντο πολύ,
περισσότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. Πῦρ ἦλθον βα- 49
λεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη; Mt 20,22.
βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέ- 50 Mt 26,38. J 12,27.
χομαι ἕως ὅτου τελεσθῇ. δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην 51 51–53:
παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, Mt 10,34–36.
ἀλλ' ἢ διαμερισμόν. ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν 52
πέντε ἐν ἑνὶ οἴκῳ διαμεμερισμένοι, τρεῖς ἐπὶ δυσὶν
καὶ δύο ἐπὶ τρισὶν ⸀διαμερισθήσονται, πατὴρ ἐπὶ 53 Mch 7,6.
υἱῷ καὶ **υἱὸς ἐπὶ πατρί**, μήτηρ ἐπὶ θυγατέρα καὶ
θυγάτηρ ἐπὶ τὴν μητέρα, πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην
αὐτῆς καὶ **νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν**. Ἔλεγεν 54 Mt 16,2.3.

---

42 H [το] *49* T *ανηφθη.* *52.53* H *τρισίν, διαμερισθησονταί πατ.* *53* T— *την* 1° | T— *αυτης*

---

41 — *η και πρ. παντ.* *42* *ο φρον.* : + *ο αγαθος* *44* *αληθ.* : *αμην* *47* — *ετοιμασας η* *48* *εδωκαν πολυ, ζητησουσιν απ αυτου περισσοτερον* | *πλεον απαιτησουσιν* *51* *ποιησαι*

δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις· ὅταν ἴδητε νεφέλην ἀνατέλ-
λουσαν ἐπὶ δυσμῶν, εὐθέως λέγετε ὅτι ὄμβρος
55 ἔρχεται, καὶ γίνεται οὕτως· καὶ ὅταν νότον πνέοντα,
56 λέγετε ὅτι καύσων ἔσται, καὶ γίνεται. ὑποκριταί,
τὸ πρόσωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε
δοκιμάζειν, τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον πῶς οὐκ οἴδατε
57 δοκιμάζειν; Τί δὲ καὶ ἀφ' ἑαυτῶν οὐ κρίνετε
Mt 5,25.26. 58 τὸ δίκαιον; ὡς γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου
σου ἐπ' ἄρχοντα, ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργασίαν ἀπηλ-
λάχθαι ἀπ' αὐτοῦ, μή ποτε κατασύρῃ σε πρὸς
τὸν κριτήν, καὶ ὁ κριτής σε παραδώσει τῷ πρά-
59 κτορι, καὶ ὁ πράκτωρ σε βαλεῖ εἰς φυλακήν. λέγω
σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως καὶ τὸ ἔσχατον
λεπτὸν ἀποδῷς.

13 Παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλ-
λοντες αὐτῷ περὶ τῶν Γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα
J 9,2. 2 Πειλᾶτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. καὶ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· δοκεῖτε ὅτι οἱ Γαλιλαῖοι
οὗτοι ἁμαρτωλοὶ παρὰ πάντας τοὺς Γαλιλαίους
Pκ 7,18. 3 ἐγένοντο, ὅτι ταῦτα πεπόνθασιν; οὐχί, λέγω ὑμῖν,
ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοῆτε, πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε.
4 ἢ ἐκεῖνοι οἱ δέκα ὀκτὼ ἐφ' οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος
ἐν τῷ Σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν αὐτούς, δοκεῖτε ὅτι
αὐτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας τοὺς ἀν-
5 θρώπους τοὺς κατοικοῦντας Ἰερουσαλήμ; οὐχί,
λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήσητε, πάντες
Mt 21,19. 6 ὡσαύτως ἀπολεῖσθε. Ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν
παραβολήν. συκῆν εἶχέν τις πεφυτευμένην ἐν τῷ
ἀμπελῶνι αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν ζητῶν καρπὸν ἐν
7 αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν. εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπε-
λουργόν· ἰδοὺ τρία ἔτη ἀφ' οὗ ἔρχομαι ζητῶν

---

56 **Ж** *τον καιρον δε* | **T** *ου δοκιμαζετε* *58* **H** [*απ*]
13,*4* *Ιερουσ.* : **T** pr *εν* *5* **h** *μετανοητε*

54 επι : απο 58 κατακρινη 59 αποδοις τον εσχατον κοδραντην 13,*2 τοιαυτα 3.5 — παντες*

καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑρίσκω· ἔκκο-
ψον αὐτήν· ἵνα τί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ; ὁ δὲ 8 2 P 3,9.15.
ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· κύριε, ἄφες αὐτὴν καὶ
τοῦτο τὸ ἔτος, ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ
βάλω κόπρια, κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰς τὸ 9
μέλλον· εἰ δὲ μήγε, ἐκκόψεις αὐτήν.
Ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν 10
τοῖς σάββασιν. καὶ ἰδοὺ γυνὴ πνεῦμα ἔχουσα 11
ἀσθενείας ἔτη δέκα ὀκτώ, καὶ ἦν συνκύπτουσα
καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. ἰδὼν 12
δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ·
γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου, ꜔καὶ ἐπέ- 13 Mc 7,32.
θηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνορθώθη,
καὶ ἐδόξαζεν τὸν θεόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχι- 14 Ex 20,9. Dt 5,13.
συνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθερά-
πευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ὅτι ἓξ ἡμέραι
εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν αὐταῖς οὖν ἐρχό-
μενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου.
ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος καὶ εἶπεν· ὑποκριταί, 15 14,5.
ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ
ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν πο-
τίζει; ταύτην δὲ θυγατέρα Ἀβραὰμ οὖσαν, ἣν 16 19,9. Act 3,25.
ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη, οὐκ
ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ
τοῦ σαββάτου; καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃ- 17
σχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς
ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τοῖς
γινομένοις ὑπ' αὐτοῦ. Ἔλεγεν οὖν· τίνι ὁμοία 18 18–21: Mt 13,31–33. Mc 4,30–32.
ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, καὶ τίνι ὁμοιώσω
αὐτήν; ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν 19 Dn 4,9.18. Ez 17,23; 31,6.

---

8 κοπρια : h^r ⊣ *κοφινον κοπριων* ⊢ *11* R *συγκυπτ.* *12 απολελ.* : T+ *απο* *13* H *ανωρθωθη* *15* 𝔎 *απαγων*

---

7 ευρ. : + *φερε την αξινην* *9* fin + *ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω* *12* — *προσεφ. και* *15 υποκριτα* *17* — *ταυτα λεγ. αυτ.*

ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ, καὶ ηὔξησεν
καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον, **καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ**
20 **κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ.** Καὶ πάλιν
εἶπεν· τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ;
21 ὁμοία ἐστὶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἔκρυψεν εἰς
ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον.
22 Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων
καὶ πορείαν ποιούμενος εἰς Ἱεροσόλυμα.
23 Εἶπεν δέ τις αὐτῷ· κύριε, εἰ ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι;
Mt 7,13.14. Ph 3,12. 24 ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ¹ ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ
1 T 6,12. τῆς στενῆς θύρας, ὅτι πολλοί, λέγω ὑμῖν, ζητή-
Mt 25,11.12. 25 σουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν. ἀφ' οὗ ἂν
ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν,
καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν
λέγοντες· κύριε, ἄνοιξον ἡμῖν· καὶ ἀποκριθεὶς
Mt 7,22.23. 26 ἐρεῖ ὑμῖν· οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. τότε ἄρξεσθε
λέγειν· ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν, καὶ
Ps 6,9. 27 ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας· ¹ καὶ ἐρεῖ· λέγω
ὑμῖν, οὐκ οἶδα πόθεν ἐστέ· **ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ**
28.29: Mt 8,11.12. 28 **πάντες ἐργάται ἀδικίας.** ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς
καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ὄψεσθε Ἀβραὰμ
καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ καὶ πάντας τοὺς προφήτας
Ml 1,11. ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους
Is 49,12; 59,19. Ps 107,3. 29 ἔξω. καὶ ἥξουσιν **ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν** καὶ
14,15. [ἀπὸ] βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν
Mt 19,30. 30 τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. καὶ ἰδοὺ εἰσὶν ἔσχατοι οἳ
ἔσονται πρῶτοι, καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ ἔσονται
31 ἔσχατοι. Ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ προσῆλθάν τινες
Φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ· ἔξελθε καὶ πορεύου
32 ἐντεῦθεν, ὅτι Ἡρῴδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες εἴπατε τῇ ἀλώπεκι

---

24 H ισχυσουσιν, 26 h αρξησθε 27 H κ. ερει λεγων υμιν Ουκ | οιδα : T+ υμας 28 𝔎 οψησθε 29 [απο] : H—T

---

19 δενδρον μεγα 24 πυλης 25 κυριε κυριε 26 λεγ. : + κυριε 27 ουδεποτε ειδον υμας 31 ημερα

ταύτῃ· ἰδοὺ ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἀπο-
τελῶ σήμερον καὶ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι.
πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον καὶ τῇ ἐχομένῃ 33
πορεύεσθαι, ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπο-
λέσθαι ἔξω Ἰερουσαλήμ. Ἰερουσαλὴμ Ἰερουσαλήμ, 34 34.35 : Mt 23,37–39.
ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα
τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν, ποσάκις ἠθέλησα
ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν
ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελή-
σατε. ˈ ***ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν.*** *λέγω [δὲ]* 35 Jr 22,5; 12,7. Ps 69,26; 118,26.
ὑμῖν, οὐ μὴ ἴδητέ με ἕως [ἥξει ὅτε] εἴπητε·
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν 14 6,6–11; 11,37.
τινος τῶν ἀρχόντων τῶν Φαρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν
ἄρτον, καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν.
καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν 2
αὐτοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς 3
νομικοὺς καὶ Φαρισαίους λέγων· ἔξεστιν τῷ σαβ-
βάτῳ θεραπεῦσαι ἢ οὔ; ˈ *οἱ δὲ ἡσύχασαν. καὶ* 4
ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν καὶ ἀπέλυσεν. καὶ 5 13,15. Mt 12,11.
πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· τίνος ὑμῶν υἱὸς ἢ βοῦς εἰς
φρέαρ πεσεῖται, καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν
ἐν ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀντα- 6
ποκριθῆναι πρὸς ταῦτα. Ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς 7 Mt 23,6.
κεκλημένους παραβολήν, ἐπέχων πῶς τὰς πρωτο-
κλισίας ἐξελέγοντο, λέγων πρὸς αὐτούς· ˈ *ὅταν* 8 Prv 25,6.
κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους, μὴ κατακλιθῇς εἰς
τὴν πρωτοκλισίαν, μή ποτε ἐντιμότερός σου ᾖ
κεκλημένος ὑπ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν 9

---

34 T *ορνιξ* *35* [*δε*] : R—T | *ου* : T pr *οτι* | [*ηξει οτε*] : T—H 14,*1* H [*των*] *φαρισ.* *5 και* 1° : T+ *αποκριθεις* | *υιος* : h[r] *ονος et προβατον*

---

32 αποτελουμαι vl επιτελω *35 υμων ερημος* 14,*6 οι δε ουκ απεκριθησαν* *8 εντιμ. σου ηξει*

καλέσας ἐρεῖ σοι· δὸς τούτῳ τόπον, καὶ τότε
ἄρξῃ μετὰ αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν.
10 ἀλλ' ὅταν κληθῇς, πορευθεὶς ἀνάπεσε εἰς τὸν
ἔσχατον τόπον, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ὁ κεκληκώς σε ἐρεῖ
σοι· φίλε, προσανάβηθι ἀνώτερον· τότε ἔσται σοι
δόξα ἐνώπιον πάντων τῶν συνανακειμένων σοι.
18,14. Mt 23,12. 11 ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ
12 ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. Ἔλεγεν δὲ καὶ
τῷ κεκληκότι αὐτόν· ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον,
μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ τοὺς ἀδελφούς
σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλου-
σίους, μή ποτε καὶ αὐτοὶ ἀντικαλέσωσίν σε καὶ
Dt 14,29. 13 γένηται ἀνταπόδομά σοι. ἀλλ' ὅταν ποιῇς δοχήν,
J 5,29. 14 κάλει πτωχούς, ἀναπείρους, χωλούς, τυφλούς· καὶ
μακάριος ἔσῃ, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι·
ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν
13,29. 15 δικαίων. Ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων
ταῦτα εἶπεν αὐτῷ· μακάριος ὅστις φάγεται ἄρτον
16—24: Mt 22,2—10. 16 ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄν-
θρωπός τις ἐποίει δεῖπνον μέγα, καὶ ἐκάλεσεν
17 πολλούς, καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ
ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε,
18 ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστιν. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς
πάντες παραιτεῖσθαι. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ·
ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθὼν ἰδεῖν
19 αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον. καὶ ἕτερος
εἶπεν· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι
δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρῃτημένον.
1 K 7,33. 20 καὶ ἕτερος εἶπεν· γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο
21 οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος
ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς

---

13 H οταν δοχην ποιης | T αναπηρους ,*it* 21 *14* γαρ : T δε *17* h κεκλημενοις ερχεσθαι | hT εισιν

---

15 αριστον *17* ηδη : + παντα *18* ερωτω etc : διο ου δυναμαι ελθειν *20* ελαβον, διο

ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἔξελθε
ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως,
καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπείρους καὶ τυφλοὺς
καὶ χωλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· 22
κύριε, γέγονεν ὃ ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστίν.
καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἔξελθε εἰς 23
τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν,
ἵνα γεμισθῇ μου ὁ οἶκος· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι 24
οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύ-
σεταί μου τοῦ δείπνου. 26.27:
Συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ 25 Mt 10,37.38.
στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· εἴ τις ἔρχεται πρός 26 Dt 33,9.10.
με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μη- 18,29.30.
τέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς
ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι τε καὶ τὴν ἑαυτοῦ
ψυχήν, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. ὅστις οὐ 27 9,23.
βαστάζει τὸν σταυρὸν ἑαυτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω
μου, οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. Τίς γὰρ ἐξ 28
ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον
καθίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην, εἰ ἔχει εἰς ἀπαρ-
τισμόν; ἵνα μή ποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ 29
μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες οἱ θεωροῦντες
ἄρξωνται αὐτῷ ἐμπαίζειν [1] *λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ* 30
ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ οὐκ ἴσχυσεν ἐκ-
τελέσαι. Ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος ἑτέρῳ βασιλεῖ 31
συμβαλεῖν εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βου-
λεύσεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ὑπαν-
τῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν;
εἰ δὲ μήγε, ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος πρεσβείαν 32
ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ πρὸς εἰρήνην. οὕτως οὖν 33
πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς ἑαυτοῦ

---

26 αυτου : H *εαυτου* | *τε* : T *δε* | H *την ψυχ. εαυτ.*
31 H *συνβαλ.* *32 τα προς* : 𝔎 *προς* h *εις* vl *τα προς*

---

21 ενεγκε *24* + *πολλοι γαρ εισιν κλητοι ολιγοι δε εκλεκτοι* *27* — vers *29 ισχυση οικοδομησαι και* *31 ουχι* : *ουκ ευθεως*

Mt 5,13. 34 ὑπάρχουσιν οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. Καλὸν
Mc 9,50. οὖν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν
35 τίνι ἀρτυθήσεται; οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν
εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα
ἀκούειν ἀκουέτω.

15 Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τελῶναι
5,30. 2 καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. καὶ διεγόγγυζον
οἵ τε Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι
οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐ-
3 τοῖς. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην
4–7: 4 λέγων· τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρό-
Mt 18,12–14. βατα καὶ ἀπολέσας ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει
Ez 34,11.16. 19,10. τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται
5 ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως εὕρῃ αὐτό; καὶ εὑρὼν ἐπι-
6 τίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων, καὶ ἐλθὼν
εἰς τὸν οἶκον συνκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γεί-
τονας, λέγων αὐτοῖς· συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον
7 τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. λέγω ὑμῖν ὅτι
οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ
μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις οἵτινες
8 οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας. Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς
ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ
ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ
9 ἐπιμελῶς ἕως ὅτου εὕρῃ; καὶ εὑροῦσα συνκαλεῖ
τὰς φίλας καὶ γείτονας λέγουσα· συνχάρητέ μοι,
E 3,10. 10 ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. οὕτως, λέγω
ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ
11 ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. Εἶπεν δέ·
12 ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς. καὶ εἶπεν ὁ νεώ-
τερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπι-
βάλλον μέρος τῆς οὐσίας. ὁ δὲ διεῖλεν αὐτοῖς

---

34 T *αλα bis* 15,*6.9* R *συγκαλ. et συγχαρ.* *12* *ο δε*: T *και*

15,*1* — *οι* 2° *4* *ος εξει . . . κ. απολεση . . . ουκ αφιησι . . . και απελθων το απολωλος ζητει*

τὸν βίον. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν 13 Prv 29,3.
πάντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν
μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ
ζῶν ἀσώτως. δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα 14
ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὰ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην,
καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. καὶ πορευθεὶς 15
ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ
ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν
χοίρους· καὶ ἐπεθύμει χορτασθῆναι ἐκ τῶν κε- 16 Prv 23,21.
ρατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου
αὐτῷ. εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη· πόσοι μίσθιοι 17
τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ
λιμῷ ὧδε ἀπόλλυμαι. ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς 18 Jr 3,12.13.
τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον Ps 51,6.
εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ 19
ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν
μισθίων σου. καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα 20
αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ
δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ
κατεφίλησεν αὐτόν. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, 21
ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι
εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ 22
πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ταχὺ ἐξενέγκατε στολὴν
τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον
εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας,
ˡ καὶ φέρετε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε, καὶ 23
φαγόντες εὐφρανθῶμεν, ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου 24 E 2,1.5; 5,14.
νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη.
καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. ˡ ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ 25

---

13 **hT** *απαντα* *16* *χορτασθηναι* : ⊣ **h**[r] ⊢ **T** *γεμισαι την κοιλιαν αυτου* | *εκ* : **T** *απο* *17* **H** *περισσευονται* *20* *αυτου* 1[o] : **H** *εαυτου* *21* **H** *ο υιος αυτω* | **fin H+** [*ποιησον με ως ενα των μισθιων σου*] *22* **T—** *ταχυ* *24* **h** *εξησεν*

---

18 *εαυτου τον βιον* *20* *ενεπεσεν* *23* *ενεγκατε* *24* *και αρτι ευρεθη*

ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν
26 τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν, ¹ καὶ προσ-
καλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί ἂν
27 εἴη ταῦτα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου
ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν
2. 28 σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. ὠργίσθη
δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ
29 ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
τῷ πατρὶ αὐτοῦ· ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι
καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ
οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου
30 εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών
σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ
J 17,10. 31 τὸν σιτευτὸν μόσχον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον,
σὺ πάντοτε μετ᾽ ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά
32 ἐστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ
ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἔζησεν, καὶ ἀπο-
λωλὼς καὶ εὑρέθη.
16 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἄνθρωπός
τις ἦν πλούσιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος
διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα
2 αὐτοῦ. καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· τί τοῦτο
ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκο-
3 νομίας σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν. εἶπεν
δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός
μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ᾽ ἐμοῦ; σκάπτειν
4 οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. ἔγνων τί ποιήσω,
ἵνα ὅταν μετασταθῶ ἐκ τῆς οἰκονομίας δέξωνταί
5 με εἰς τοὺς οἴκους ἑαυτῶν. καὶ προσκαλεσάμενος
ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ
ἔλεγεν τῷ πρώτῳ· πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου;

---

26 T— αν 29 T— αυτου | h εριφιον 30 πορνων : h [R] pr των 32 και απολ. : T— και 16,5 H χρεοφιλετων

---

25 ελθων δε και εγγισας 26 θελει τουτο ειναι 29 εριφ. εξ αιγων | αριστησω 30 τω δε υιω σ. τω καταφαγοντι παντα μετα των π. και ελθοντι 31 — τεκνον

ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. ὁ δὲ εἶπεν 6
αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ καθίσας ταχέως
γράψον πεντήκοντα. ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν· σὺ δὲ 7
πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρους σίτου.
λέγει αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ γράψον
ὀγδοήκοντα. καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον 8 E 5,9. 1 Th 5,5.
τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ
τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς
τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν. Καὶ 9 14,14. Mt 6,20; 10,40; 19,21.
ἐγὼ ὑμῖν λέγω, ἑαυτοῖς ποιήσατε φίλους ἐκ τοῦ
μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπῃ δέξωνται
ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. ὁ πιστὸς ἐν 10 19,17.
ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν
ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. εἰ 11
οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε,
τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; καὶ εἰ ἐν τῷ 12
ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς
δώσει ὑμῖν; Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις 13 Mt 6,24.
δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον
ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου κατα-
φρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.
Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι 14 Mt 23,14.
ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. καὶ εἶπεν 15 18,9–14. Mt 23,28. Ps 7,10. Prv 6,16.17.
αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον
τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας
ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται 16 Mt 11,12.13.
μέχρι Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ
εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. εὐκο- 17 Mt 5,18.
πώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελ-
θεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. Πᾶς ὁ 18 Mt 5,32; 19,9.

---

6 **h** *γραψον ταχεως* *12* ***K*** *ημετερον* | **h** *υμιν δωσει* *17* **H** *μ. κερεαν* **h** *κερεαν μ.*

---

6 καδους et καβους | — καθ. ταχ. 8 οτι 2⁰ : διο λεγω υμιν 9 του αδικου μαμ. | εκλ(ε)ιπητε | σκην. αυτων 12 υμετ. : εμον

ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν
μοιχεύει, καὶ ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν
19 μοιχεύει. Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ
ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος
20 καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. πτωχὸς δέ τις ὀνόματι
Λάζαρος ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἱλκω-
Mt 15,27. 21 μένος ¹ καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν πι-
πτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ
καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ.
22 ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ·
23 ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. καὶ ἐν
τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων
ἐν βασάνοις, ὁρᾷ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ
24 Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς φω-
νήσας εἶπεν· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ
πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου
αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι
25 ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. εἶπεν δὲ Ἀβραάμ·
τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν
τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν
26 δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. καὶ ἐν
πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα
ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς
ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ [οἱ] ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς
27 διαπερῶσιν. εἶπεν δέ· ἐρωτῶ σε οὖν, πάτερ, ἵνα
πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου·
28 ¹ ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται
αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον
2 T 3,16. 29 τοῦτον τῆς βασάνου. λέγει δὲ Ἀβραάμ· ἔχουσι

22.23 και εταφη. κ. εν τ. α. επαρ. : h[r] *και ετ. εν τω αδη. επαρας* *26* [*οι*] : T—H *27* T *ουν σε*

18 — *απο ανδρ.* *19* pr *ειπεν δε και ετεραν παραβολην* | *πλουσ.* : + cui nomen Phinees *21 των* : pr *των ψιχ(ι)ων* | *ελειχον (απ-, περι-)* *23* fin + *αναπαυομενον* *25 ωδε* : *ο δε* *26 ωδε διαπερασαι* *27 πατερ Αβρααμ*

Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν.
ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις 30
ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν.
ˈεἶπεν δὲ αὐτῷ· εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν 31
οὐκ ἀκούουσιν, οὐδ' ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ
πεισθήσονται.

Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ἀνένδεκ- 17
τόν ἐστιν τοῦ τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν, πλὴν οὐαὶ
δι' οὗ ἔρχεται· λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς 2 Mt 18,6.7.
περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται
εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μικρῶν
τούτων ἕνα. ˈπροσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν ἁμάρτῃ ὁ 3 Mt 18,15.
ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ,
ἄφες αὐτῷ. καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμαρ- 4 Mt 18,21.22.
τήσῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις ἐπιστρέψῃ πρὸς σὲ λέγων·
μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ. Καὶ εἶπαν οἱ ἀπό- 5 Mc 9,24.
στολοι τῷ κυρίῳ· πρόσθες ἡμῖν πίστιν. εἶπεν 6 Mt 17,20; 21,21.
δὲ ὁ κύριος· εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως,
ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· ἐκριζώθητι καὶ
φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν
ὑμῖν. Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα 7
ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ
αὐτῷ· εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε, ˈἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ 8
αὐτῷ· ἑτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος
διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα
φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; μὴ ἔχει χάριν τῷ δούλῳ 9
ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα; οὕτως καὶ ὑμεῖς, 10
ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε

---

31 T *ουδε* 17,*1 πλην ουαι* : T *ουαι δε* *6* H [*ταυτη*] *7* T *αναπεσε;*

---

31 αναστη και απελθη προς αυτους πιστευσουσιν 17,*2 συνφερει* | *μυλος ονικος* *4 — προς σε* | *αφες* *6 ειχετε* | *αν* 1⁰ : + *τω ορει τουτω· μεταβα εντευθεν εκει και μετεβαινεν· και* | *— εκριζ. και* | *μεταφυτευθητι εις την θαλασσαν* *7 μη ερει* *8 — ουχι* *9* fin + *ου δοκω* *10 ποιησ. οσα λεγω υμιν*

ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι
πεποιήκαμεν.

9,51; 18,22. 11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ,
καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσον Σαμαρίας καὶ Γαλι-
Lv 13,45.46. 12 λαίας. καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην
ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν
13 πόρρωθεν, ¹καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ
5,14. Lv 13,49; 14,2.3. 14 ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς·
πορευθέντες **ἐπιδείξατε** ἑαυτοὺς **τοῖς ἱερεῦσιν.** καὶ
15 ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. εἷς
δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ
16 φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ
πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν
17 αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐχ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ [δὲ]
18 ἐννέα ποῦ; οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι
7,50. 19 δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; καὶ εἶπεν
αὐτῷ· ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.
J 18,36; 3,3. 20 / Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε
ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς
καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ
Mt 24,23. J 1,26; 12,35. 21 παρατηρήσεως, ¹οὐδὲ ἐροῦσιν· ἰδοὺ ὧδε ἤ· ἐκεῖ·
ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν.
22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι
ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ
21,8. 23 ἀνθρώπου ἰδεῖν καὶ οὐκ ὄψεσθε. καὶ ἐροῦσιν
ὑμῖν· ἰδοὺ ἐκεῖ, ἰδοὺ ὧδε· μὴ ἀπέλθητε μηδὲ
Mt 24,26.27. 24 διώξητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἀστράπτουσα ἐκ

---

11 Γαλιλαιας : h^r + et Jericho *12* hT *υπηντησαν* | H— *αυτω* | ℌ *ανεστησαν* *16* T *Σαμαριτης* *17* T *ουχι* | [δε] : R—T *23 ιδου* 2^0 : ℌ pr *ἤ* | H [*απελθητε μηδε*]

---

13 και εκραξαν φωνη μεγαλη *14 αυτοις* : + *τεθεραπευσθε* *15 εκαθαρισθη* *18 εξ αυτων ουδεις ευρεθη υποστρεφων ος δωσει δοξαν* *21 εκει* : + *μη πιστευσητε* *22 ημερων* : + *τουτων* *24 αστραπτει*

τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει,
οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ
αὐτοῦ. πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ 25 9,22.
ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. καὶ 26 Mt 24,37–39.
καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου·
ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧς 27 Gn 7,7–23.
ἡμέρας **εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν**, καὶ ἦλθεν
ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν πάντας. ὁμοίως 28 Gn 18,20.
καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον,
ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν·
ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, **ἔβρεξεν** 29 Gn 19,15.24.25.
πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν πάντας.
κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ- 30
που ἀποκαλύπτεται. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται 31 Mt 24,17.18. Gn 19,26.
ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ,
μὴ καταβάτω ἆραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ ὁμοίως
μὴ **ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω**. μνημονεύετε τῆς 32
γυναικὸς Λώτ. ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ 33 9,24.
περιποιήσασθαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὃς ἂν ἀπο-
λέσει, ζῳογονήσει αὐτήν. λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ 34
νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, ὁ εἷς παρα-
λημφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται· ἔσονται 35 Mt 24,40.41.
δύο ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, ἡ μία παραλημφ-
θήσεται ἡ δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται. καὶ ἀποκριθέντες 37 Job 39,30. Mt 24,28.
λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται.
Ἔλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν 18 R 12,12. Kol 4,2. 1 Th 5,17.
πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐνκακεῖν,
ˡλέγων· κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ 2

---

24 𝔎— *εν τη ημ. αυτου* *27.29* **hT** *απαντας* *33* *αν* : **T** *εαν* | **R** *απολεση* *34* **H** [*μιας*] | **R** (**Ti**) — *ο* 1°

---

27 εγενετο *30 εν τη ημ. του υιου τ. α. η αποκαλυφθη* *32 Λωθ* *33 θεληση ζωογονησαι τ. ψ. α.* *34 αφιεται* *36 δυο εν αγρω· εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται* **18**,*1* — *αυτους*

3 φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος. χήρα
δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν
λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.
4 [1]καὶ οὐκ ἤθελεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ ταῦτα δὲ εἶπεν
ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι οὐδὲ ἄν-
11,7.8. 5 θρωπον ἐντρέπομαι, διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον
τὴν χήραν ταύτην ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς
6 τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. Εἶπεν δὲ ὁ κύριος·
7 ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· ὁ δὲ θεὸς
οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ
τῶν βοώντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακρο-
8 θυμεῖ ἐπ᾽ αὐτοῖς; λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκ-
δίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐλθὼν ἄρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;
9 Εἶπεν δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας
ἐφ᾽ ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας
10 τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἄνθρωποι
δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, εἷς
Is 58,2.3. 11 Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. ὁ Φαρισαῖος
16,15. σταθεὶς ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν προσηύχετο· ὁ θεός,
εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν
ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς
Mt 23,23. 12 οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου,
Ps 51,3. 13 ἀποδεκατεύω πάντα ὅσα κτῶμαι. ὁ δὲ τελώνης
μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ᾽ ἔτυπτεν τὸ
στῆθος αὐτοῦ λέγων· ὁ θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ
14,11. Mt 23,12. 14 ἁμαρτωλῷ. λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιω-
μένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ᾽ ἐκεῖνον· ὅτι πᾶς

---

4 T μετα δε ταυτα 10 εἷς : hT pr ο 11 h προς εαυτ. ταυτ. T— πρ. εαυτ. | ωσπερ : h ως 13 αυτου : H εαυτου 14 παρ εκεινον : T η γαρ εκεινος

---

4 χρον. τινα | ηλθεν εις εαυτον και λεγει 5 απελθων εκδικησω 7 μακροθυμων 9 — την παραβ. τ. 11 καθ (rl προς) εαυτον σταθ. 14 μαλλον παρ

ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν
ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν 15 15–17: Mt 19,13–15.
ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς. Mc 10,13–16.
ὁ δὲ Ἰησοῦς προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων· ἄφετε 16
τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με καὶ μὴ κωλύετε
αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν 17 Mt 18,3.
βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ
εἰς αὐτήν.
Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων· διδά- 18 18–30: Mt 19,16–29.
σκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονο- Mc 10,17–30.
μήσω; εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί με λέγεις 19
ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς [ὁ] θεός. τὰς 20 Ex 20,12–16.
ἐντολὰς οἶδας· **μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ** Dt 5,16–20.
κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου
καὶ τὴν μητέρα. ὁ δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφύ- 21
λαξα ἐκ νεότητος. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 22 Mt 6,20.
αὐτῷ· ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον
καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν [τοῖς]
οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ ἀκούσας 23
ταῦτα περίλυπος ἐγενήθη, ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.
ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· πῶς δυσκόλως οἱ 24
τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
εἰσπορεύονται· εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον 25
διὰ τρήματος βελόνης εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. εἶπαν δὲ οἱ 26
ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ὁ δὲ εἶπεν· 27
τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ
θεῷ ἐστιν. Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· ἰδοὺ ἡμεῖς 28

---

16 H [αυτα] *19* T— [ο] *20* *μητερα* : T+ *σου*
22 [*τοις*] : R—T *24* H [ο] *Ιησ.* *26* R *ειπον* *28* T—ο

---

15 *τα βρεφ.* : *παιδια* *20* *ου μοιχευσεις* etc *22* *δος*
24 *Ιησ.* : + *περιλυπον γενομενον* *25* *τρυπηματος* vl
τρυμαλιας | *ραφιδος* | *διελθειν*

Mt 5,13. Mc 9,50. 34 ὑπάρχουσιν οὐ δύναται εἶναί μου μαθητής. Καλὸν
οὖν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ καὶ τὸ ἅλας μωρανθῇ, ἐν
35 τίνι ἀρτυθήσεται; οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν
εὔθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό. ὁ ἔχων ὦτα
ἀκούειν ἀκουέτω.

15 Ἦσαν δὲ αὐτῷ ἐγγίζοντες πάντες οἱ τελῶναι
5,30. 2 καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν αὐτοῦ. καὶ διεγόγγυζον
οἵ τε Φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι
οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐ-
3 τοῖς. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην
4–7: Mt 18,12–14. Ez 34,11.16. 19,10. 4 λέγων· τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν πρό-
βατα καὶ ἀπολέσας ἐξ αὐτῶν ἓν οὐ καταλείπει
τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται
5 ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως εὕρῃ αὐτό; καὶ εὑρὼν ἐπι-
6 τίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων, καὶ ἐλθὼν
εἰς τὸν οἶκον συνκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γεί-
τονας, λέγων αὐτοῖς· συνχάρητέ μοι, ὅτι εὗρον
7 τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. λέγω ὑμῖν ὅτι
οὕτως χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔσται ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ
μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐνενήκοντα ἐννέα δικαίοις οἵτινες
8 οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας. Ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς
ἔχουσα δέκα, ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν, οὐχὶ
ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰκίαν καὶ ζητεῖ
9 ἐπιμελῶς ἕως ὅτου εὕρῃ; καὶ εὑροῦσα συνκαλεῖ
τὰς φίλας καὶ γείτονας λέγουσα· συνχάρητέ μοι,
E 8,10. 10 ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν ἣν ἀπώλεσα. οὕτως, λέγω
ὑμῖν, γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ
11 ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. Εἶπεν δέ·
12 ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο υἱούς. καὶ εἶπεν ὁ νεώ-
τερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπι-
βάλλον μέρος τῆς οὐσίας. ὁ δὲ διεῖλεν αὐτοῖς

---

34 T *αλα bis* 15,*6.9* R *συγκαλ. et συγχαρ.* *12 ο δε*: T *και*

15,*1* — *οι* 2[o] *4 ος εξει . . . κ. απολεση . . . ουκ αφιησι . . . και απελθων το απολωλος ζητει*

τὸν βίον. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν 13 Prv 29,3.
πάντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν
μακράν, καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ
ζῶν ἀσώτως. δαπανήσαντος δὲ αὐτοῦ πάντα 14
ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὰ κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην,
καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. καὶ πορευθεὶς 15
ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ
ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν
χοίρους· καὶ ἐπεθύμει χορτασθῆναι ἐκ τῶν κε- 16 Prv 23,21.
ρατίων ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου
αὐτῷ. εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν ἔφη· πόσοι μίσθιοι 17
τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ
λιμῷ ὧδε ἀπόλλυμαι. ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς 18 Jr 3,12.13. Ps 51,6.
τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἥμαρτον
εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι εἰμὶ 19
ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν
μισθίων σου. καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα 20
αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν
αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ
δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ
κατεφίλησεν αὐτόν. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, 21
ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, οὐκέτι
εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ 22
πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ταχὺ ἐξενέγκατε στολὴν
τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον
εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας,
ˈκαὶ φέρετε τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, θύσατε, καὶ 23
φαγόντες εὐφρανθῶμεν, ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου 24 E 2,1.5; 5,14.
νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ἦν ἀπολωλὼς καὶ εὑρέθη.
καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. ˈἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ 25

---

13 **hT** *απαντα* *16* *χορτασθηναι* : ⊣ **h^r** ⊢ **T** *γεμισαι την κοιλιαν αυτου* | *εκ* : **T** *απο* *17* **H** *περισσευονται* *20* *αυτου* 1° : **H** *εαυτου* *21* **H** *ο υιος αυτω* | fin **H**+ [*ποιησον με ως ενα των μισθιων σου*] *22* **T**— *ταχυ* *24* **h** *εζησεν*

---

13 εαυτου τον βιον *20 ενεπεσεν* *23 ενεγκατε* *24 και αρτι ευρεθη*

ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν
26 τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν, ¹καὶ προσ-
καλεσάμενος ἕνα τῶν παίδων ἐπυνθάνετο τί ἂν
27 εἴη ταῦτα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου
ἥκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν
2. 28 σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. ὠργίσθη
δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν· ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ
29 ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
τῷ πατρὶ αὐτοῦ· ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι
καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον, καὶ ἐμοὶ
οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου
30 εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών
σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ
J 17,10. 31 τὸν σιτευτὸν μόσχον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον,
σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά
32 ἐστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ
ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἔζησεν, καὶ ἀπο-
λωλὼς καὶ εὑρέθη.

16 Ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἄνθρωπός
τις ἦν πλούσιος ὃς εἶχεν οἰκονόμον, καὶ οὗτος
διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρχοντα
2 αὐτοῦ. καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· τί τοῦτο
ἀκούω περὶ σοῦ; ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκο-
3 νομίας σου· οὐ γὰρ δύνῃ ἔτι οἰκονομεῖν. εἶπεν
δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος· τί ποιήσω, ὅτι ὁ κύριός
μου ἀφαιρεῖται τὴν οἰκονομίαν ἀπ' ἐμοῦ; σκάπτειν
4 οὐκ ἰσχύω, ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι. ἔγνων τί ποιήσω,
ἵνα ὅταν μετασταθῶ ἐκ τῆς οἰκονομίας δέξωνταί
5 με εἰς τοὺς οἴκους ἑαυτῶν. καὶ προσκαλεσάμενος
ἕνα ἕκαστον τῶν χρεοφειλετῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ
ἔλεγεν τῷ πρώτῳ· πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου;

---

26 T— *αν* *29* T— *αυτου* | h *εριφιον* *30* *πορνων* : h [R] pr *των* *32* *και απολ.* : T— *και* 16,5 H *χρεοφιλετων*

---

25 ελθων δε και εγγισας 26 θελει τουτο ειναι 29 εριφ. εξ αιγων | αριστησω 30 τω δε υιω σ. τω καταφαγοντι παντα μετα των π. και ελθοντι 31 — τεκνον

¹ ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν βάτους ἐλαίου. ὁ δὲ εἶπεν 6
αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ καθίσας ταχέως
γράψον πεντήκοντα. ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν· σὺ δὲ 7
πόσον ὀφείλεις; ὁ δὲ εἶπεν· ἑκατὸν κόρους σίτου.
λέγει αὐτῷ· δέξαι σου τὰ γράμματα καὶ γράψον
ὀγδοήκοντα. καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον 8 E 5,9. 1 Th 5,5.
τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν· ὅτι οἱ υἱοὶ
τοῦ αἰῶνος τούτου φρονιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς
τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν. Καὶ 9 14,14.
ἐγὼ ὑμῖν λέγω, ἑαυτοῖς ποιήσατε φίλους ἐκ τοῦ Mt 6,20; 10,40; 19,21.
μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα ὅταν ἐκλίπῃ δέξωνται
ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. ὁ πιστὸς ἐν 10 19,17.
ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν, καὶ ὁ ἐν
ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν πολλῷ ἄδικός ἐστιν. εἰ 11
οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε,
τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; καὶ εἰ ἐν τῷ 12
ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς
δώσει ὑμῖν; Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις 13 Mt 6,24.
δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον
ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου κατα-
φρονήσει. οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.
Ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροι 14 Mt 23,14.
ὑπάρχοντες, καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. καὶ εἶπεν 15 18,9–14.
αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυτοὺς ἐνώπιον Mt 23,28.
τῶν ἀνθρώπων, ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας Ps 7,10. Prv 6,16.17.
ὑμῶν· ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται 16 Mt 11,12.13.
μέχρι Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ
εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. εὐκο- 17 Mt 5,18.
πώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελ-
θεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. Πᾶς ὁ 18 Mt 5,32; 19,9.

---

6 h γραψον ταχεως *12* ℵ ημετερον | h υμιν δωσει
17 H μ. κερεαν h κερεαν μ.

---

6 καδους *et* καβους | — καθ. ταχ. *8* οτι 2⁰ : διο λεγω
υμιν *9* του αδικου μαμ. | εκλ(ε)ιπητε | σκην. αυτων
12 υμετ. : εμον

ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν
μοιχεύει, καὶ ὁ ἀπολελυμένην ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν
19 *μοιχεύει. Ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος, καὶ*
ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος
20 *καθ᾽ ἡμέραν λαμπρῶς. πτωχὸς δέ τις ὀνόματι*
Λάζαρος ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ εἱλκω-
Mt 15,27. 21 *μένος ¹ καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν πι-*
πτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ
καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἐπέλειχον τὰ ἕλκη αὐτοῦ.
22 *ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι*
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ·
23 *ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. καὶ ἐν*
τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων
ἐν βασάνοις, ὁρᾷ Ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ
24 *Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς φω-*
νήσας εἶπεν· πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με καὶ
πέμψον Λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου
αὐτοῦ ὕδατος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου, ὅτι
25 *ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ. εἶπεν δὲ Ἀβραάμ·*
τέκνον, μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν
τῇ ζωῇ σου, καὶ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· νῦν
26 *δὲ ὧδε παρακαλεῖται, σὺ δὲ ὀδυνᾶσαι. καὶ ἐν*
πᾶσι τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα
ἐστήρικται, ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἔνθεν πρὸς
ὑμᾶς μὴ δύνωνται, μηδὲ [οἱ] ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς
27 *διαπερῶσιν. εἶπεν δέ· ἐρωτῶ σε οὖν, πάτερ, ἵνα*
πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου·
28 *¹ ἔχω γὰρ πέντε ἀδελφούς· ὅπως διαμαρτύρηται*
αὐτοῖς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον
2 T 3,16. 29 *τοῦτον τῆς βασάνου. λέγει δὲ Ἀβραάμ· ἔχουσι*

22.23 και εταφη. κ. εν τ. α. επαρ. : h[r] *και ετ. εν τω αδη. επαρας* *26* [*οι*] : T—H *27* T *ουν σε*

---

18 — *απο ανδρ.* *19* pr *ειπεν δε και ετεραν παραβολην* | *πλουσ.* : + cui nomen Phinees *21* *των* : pr *των ψιχ(ι)ων* | *ελειχον* (*απ-*, *περι-*) *23* fin + *αναπαυομενον* *25* *ωδε* : *ο δε* *26* *ωδε διαπερασαι* *27* *πατερ Αβρααμ*

Μωϋσέα καὶ τοὺς προφήτας· ἀκουσάτωσαν αὐτῶν.
ὁ δὲ εἶπεν· οὐχί, πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ᾽ ἐάν τις 30
ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτούς, μετανοήσουσιν.
ˈεἶπεν δὲ αὐτῷ· εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν 31
οὐκ ἀκούουσιν, οὐδ᾽ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ
πεισθήσονται.

Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· ἀνένδεκ- 17
τόν ἐστιν τοῦ τὰ σκάνδαλα μὴ ἐλθεῖν, πλὴν οὐαὶ
δι᾽ οὗ ἔρχεται· λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ λίθος μυλικὸς 2 Mt 18,6.7.
περίκειται περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται
εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ἵνα σκανδαλίσῃ τῶν μικρῶν
τούτων ἕνα. ˈπροσέχετε ἑαυτοῖς. ἐὰν ἁμάρτῃ ὁ 3 Mt 18,15.
ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ, καὶ ἐὰν μετανοήσῃ,
ἄφες αὐτῷ. καὶ ἐὰν ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμαρ- 4 Mt 18,21.22.
τήσῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις ἐπιστρέψῃ πρὸς σὲ λέγων·
μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ. Καὶ εἶπαν οἱ ἀπό- 5 Mc 9,24.
στολοι τῷ κυρίῳ· πρόσθες ἡμῖν πίστιν. εἶπεν 6 Mt 17,20; 21,21.
δὲ ὁ κύριος· εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως,
ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ· ἐκριζώθητι καὶ
φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν
ὑμῖν. Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀροτριῶντα 7
ἢ ποιμαίνοντα, ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ
αὐτῷ· εὐθέως παρελθὼν ἀνάπεσε, ˈἀλλ᾽ οὐχὶ ἐρεῖ 8
αὐτῷ· ἑτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος
διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα
φάγεσαι καὶ πίεσαι σύ; μὴ ἔχει χάριν τῷ δούλῳ 9
ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα; οὕτως καὶ ὑμεῖς, 10
ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε

---

31 T *ουδε* 17,*1 πλην ουαι* : T *ουαι δε* *6* H [*ταυτη*] *7* T *αναπεσε;*

---

31 αναστη και απελθη προς αυτους πιστευσουσιν 17,*2 συνφερει* | *μυλος ονικος* *4* — *προς σε* | *αφες* *6 ειχετε* | *αν* 1º : + *τω ορει τουτω· μεταβα εντευθεν εκει και μετεβαινεν· και* | — *εκριζ. και* | *μεταφυτευθητι εις την θαλασσαν* *7 μη ερει* *8* — *ουχι* *9* fin + *ου δοκω* *10 ποιησ. οσα λεγω υμιν*

ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι
πεποιήκαμεν.

9,51; 18,22. 11 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι εἰς Ἰερουσαλήμ,
καὶ αὐτὸς διήρχετο διὰ μέσον Σαμαρίας καὶ Γαλι-
Lv 13,45.46. 12 λαίας. καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα κώμην
ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἳ ἔστησαν
13 πόρρωθεν, ' καὶ αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες· Ἰησοῦ
5,14. Lv 13,49; 14,2.3. 14 ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς. καὶ ἰδὼν εἶπεν αὐτοῖς·
πορευθέντες **ἐπιδείξατε** ἑαυτοὺς **τοῖς ἱερεῦσιν**. καὶ
15 ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. εἷς
δὲ ἐξ αὐτῶν, ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ
16 φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ
πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν
17 αὐτῷ· καὶ αὐτὸς ἦν Σαμαρείτης. ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐχ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν; οἱ [δὲ]
18 ἐννέα ποῦ; οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι
7,50. 19 δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος; καὶ εἶπεν
αὐτῷ· ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.
J 18,36; 3,3. 20 Ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν Φαρισαίων πότε
ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀπεκρίθη αὐτοῖς
καὶ εἶπεν· οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετὰ
Mt 24,23. 21 παρατηρήσεως, ' οὐδὲ ἐροῦσιν· ἰδοὺ ὧδε ἤ· ἐκεῖ·
J 1,26; 12,35. ἰδοὺ γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν.
22 Εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι
ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ
21,8. 23 ἀνθρώπου ἰδεῖν καὶ οὐκ ὄψεσθε. καὶ ἐροῦσιν
ὑμῖν· ἰδοὺ ἐκεῖ, ἰδοὺ ὧδε· μὴ ἀπέλθητε μηδὲ
Mt 24,26.27. 24 διώξητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἀστράπτουσα ἐκ

---

11 Γαλιλαιας : **h**[r]+ et Jericho *12* **hT** *υπηντησαν* | **H**— *αυτω* | **𝔎** *ανεστησαν* *16* **T** *Σαμαριτης* *17* **T** *ουχι* | [δε] : **R**—**T** *23 ιδου 2°* : **𝔎** pr *ἤ* | **H** [*απελθητε μηδε*]

---

13 και εκραξαν φωνη μεγαλη *14 αυτοις* : + *τεθεραπευσθε* *15 εκαθαρισθη* *18 εξ αυτων ουδεις ευρεθη υποστρεφων ος δωσει δοξαν* *21 εκει* : + *μη πιστευσητε* *22 ημερων* : + *τουτων* *24 αστραπτει*

τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει,
οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ
αὐτοῦ. πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ 25 9,22.
ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. καὶ 26 Mt 24,37–39.
καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου·
ἤσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν, ἐγαμίζοντο, ἄχρι ἧς 27 Gn 7,7–23.
ἡμέρας **εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν,** *καὶ ἦλθεν*
ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν πάντας. ὁμοίως 28 Gn 18,20.
καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ· ἤσθιον,
ἔπινον, ἠγόραζον, ἐπώλουν, ἐφύτευον, ᾠκοδόμουν·
ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν Λὼτ ἀπὸ Σοδόμων, **ἔβρεξεν** 29 Gn 19,15.24.25.
πῦρ καὶ θεῖον ἀπ' οὐρανοῦ *καὶ ἀπώλεσεν πάντας.*
κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ- 30
που ἀποκαλύπτεται. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὃς ἔσται 31 Mt 24,17.18. Gn 19,26.
ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ,
μὴ καταβάτω ἆραι αὐτά, καὶ ὁ ἐν ἀγρῷ ὁμοίως
μὴ **ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω.** *μνημονεύετε τῆς* 32
γυναικὸς Λώτ. ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ 33 9,24.
περιποιήσασθαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὃς ἂν ἀπο-
λέσει, ζῳογονήσει αὐτήν. λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ 34
νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς, ὁ εἷς παρα-
λημφθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται· ἔσονται 35 Mt 24,40.41.
δύο ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό, ἡ μία παραλημφ-
θήσεται ἡ δὲ ἑτέρα ἀφεθήσεται. καὶ ἀποκριθέντες 37 Job 39,30. Mt 24,28.
λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς·
ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ καὶ οἱ ἀετοὶ ἐπισυναχθήσονται.
Ἔλεγεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν 18 R 12,12. Kol 4,2. 1 Th 5,17.
πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς καὶ μὴ ἐνκακεῖν,
λέγων· κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ 2

---

24 𝔎— *εν τη ημ. αυτου* *27.29* hT *απαντας* *33* *αν* : T *εαν* | R *απολεση* *34* H [*μιας*] | R (Ti) — *ο* 1°

---

27 εγενετο *30 εν τη ημ. του υιου τ. α. η αποκαλυφθη* *32 Λωθ* *33 θεληση ζωογονησαι τ. ψ. α.* *34 αφιεται* *36 δυο εν αγρω· εις παραληφθησεται και ο ετερος αφεθησεται* 18,*1* — *αυτους*

3 *φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος. χήρα*
δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν
λέγουσα· ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.
4 *ᵀκαὶ οὐκ ἤθελεν ἐπὶ χρόνον· μετὰ ταῦτα δὲ εἶπεν*
ἐν ἑαυτῷ· εἰ καὶ τὸν θεὸν οὐ φοβοῦμαι οὐδὲ ἄν-
11,7.8. 5 *θρωπον ἐντρέπομαι, διά γε τὸ παρέχειν μοι κόπον*
τὴν χήραν ταύτην ἐκδικήσω αὐτήν, ἵνα μὴ εἰς
6 *τέλος ἐρχομένη ὑπωπιάζῃ με. Εἶπεν δὲ ὁ κύριος·*
7 *ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· ὁ δὲ θεὸς*
οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ
τῶν βοώντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μακρο-
8 *θυμεῖ ἐπ' αὐτοῖς; λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκ-*
δίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει. πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἐλθὼν ἄρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς;
9 *Εἶπεν δὲ καὶ πρός τινας τοὺς πεποιθότας*
ἐφ' ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας
10 *τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην. Ἄνθρωποι*
δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, εἷς
Is 58,2.3. 16,15. 11 *Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. ὁ Φαρισαῖος*
σταθεὶς ταῦτα πρὸς ἑαυτὸν προσηύχετο· ὁ θεός,
εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν
ἀνθρώπων, ἅρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς
Mt 23,23. 12 *οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου,*
Ps 51,3. 13 *ἀποδεκατεύω πάντα ὅσα κτῶμαι. ὁ δὲ τελώνης*
μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ἐπᾶραι εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλ' ἔτυπτεν τὸ
στῆθος αὐτοῦ λέγων· ὁ θεός, ἱλάσθητί μοι τῷ
14,11. Mt 23,12. 14 *ἁμαρτωλῷ. λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιω-*
μένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ' ἐκεῖνον· ὅτι πᾶς

---

4 T *μετα δε ταυτα* *10* *εἷς* : **hT** pr *ο* *11* **h** *προς εαυτ. ταυτ.* **T—** *πρ. εαυτ.* | *ωσπερ* : **h** *ως* *13* *αυτου* : **H** *εαυτου* *14* *παρ εκεινον* : **T** *η γαρ εκεινος*

---

4 χρον. τινα | *ηλθεν εις εαυτον και λεγει* *5 απελθων εκδικησω* *7 μακροθυμων* *9 — την παραβ. τ.* *11 καθ (vl προς) εαυτον σταθ.* *14 μαλλον παρ*

ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν
ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
Προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν 15 15–17: Mt 19,13–15.
ἅπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμων αὐτοῖς. Mc 10,13–16.
ὁ δὲ Ἰησοῦς προσεκαλέσατο αὐτὰ λέγων· ἄφετε 16
τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με καὶ μὴ κωλύετε
αὐτά· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ
θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὃς ἂν μὴ δέξηται τὴν 17 Mt 18,3.
βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον, οὐ μὴ εἰσέλθῃ
εἰς αὐτήν.
Καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων· διδά- 18 18–30: Mt 19,16–29.
σκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονο- Mc 10,17–30.
μήσω; εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τί με λέγεις 19
ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς [ὁ] θεός. τὰς 20 Ex 20,12–16.
ἐντολὰς οἶδας· **μὴ μοιχεύσῃς, μὴ φονεύσῃς, μὴ** Dt 5,16–20.
κλέψῃς, μὴ ψευδομαρτυρήσῃς, τίμα τὸν πατέρα σου
καὶ τὴν μητέρα. ὁ δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφύ- 21
λαξα ἐκ νεότητος. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 22 Mt 6,20.
αὐτῷ· ἔτι ἕν σοι λείπει· πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον
καὶ διάδος πτωχοῖς, καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν [τοῖς]
οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ ἀκούσας 23
ταῦτα περίλυπος ἐγενήθη, ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.
ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· πῶς δυσκόλως οἱ 24
τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
εἰσπορεύονται· εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον 25
διὰ τρήματος βελόνης εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. εἶπαν δὲ οἱ 26
ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σωθῆναι; ὁ δὲ εἶπεν· 27
τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ παρὰ τῷ
θεῷ ἐστιν. Εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· ἰδοὺ ἡμεῖς 28

---

16 H [αυτα] *19* T— [ο] *20* μητερα : T+ σου
22 [τοις] : R—T *24* H [ο] Ιησ. *26* R ειπον *28* T—ο

---

15 τα βρεφ. : παιδια *20* ου μοιχευσεις etc *22* δος
24 Ιησ. : + περιλυπον γενομενον *25* τρυπηματος vl
τρυμαλιας | ραφιδος | διελθειν

29 ἀφέντες τὰ ἴδια ἠκολουθήσαμέν σοι. ὁ δὲ εἶπεν
αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς
ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γυναῖκα ἢ ἀδελφοὺς ἢ γονεῖς ἢ
30 τέκνα εἵνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ, ὃς οὐχὶ μὴ
ἀπολάβῃ πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ
ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον.
31–34: Mt 20,17–19. Mc 10,32–34. 9,22.44. 31 Παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐ-
τούς· ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ τελε-
σθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν
32 τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου· παραδοθήσεται γὰρ τοῖς
ἔθνεσιν καὶ ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ
33 ἐμπτυσθήσεται, καὶ μαστιγώσαντες ἀποκτενοῦσιν
Mc 9,32. 34 αὐτόν, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. καὶ
αὐτοὶ οὐδὲν τούτων συνῆκαν, καὶ ἦν τὸ ῥῆμα
τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐγίνωσκον
τὰ λεγόμενα.
35–43: Mt 20,29–34. Mc 10,46–52. 35 Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς Ἱερειχὼ
τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπαιτῶν.
36 ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί
37 εἴη τοῦτο. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ
38 Ναζωραῖος παρέρχεται. καὶ ἐβόησεν λέγων· Ἰησοῦ
39 υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. καὶ οἱ προάγοντες ἐπε-
τίμων αὐτῷ ἵνα σιγήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον
40 ἔκραζεν· υἱὲ Δαυείδ, ἐλέησόν με. σταθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν.
41 ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν· ˈτί σοι
θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπεν· κύριε, ἵνα ἀναβλέψω.
17,19. 42 ˈκαὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον· ἡ πίστις
43 σου σέσωκέν σε. καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν, καὶ
ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ πᾶς ὁ
λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.

---

29 **T**— οτι | **H** οὐδείς ἔστιν *30* **𝔎** λαβη | πολλαπλ. : **h**ʳ ⊣ επταπλασιονα ⊢ *35* **R** Ιεριχω *36* τι : **h**+ αν *40* **H**—ο

29 τεκνα : + εν τω καιρω τουτω *31* περι του υιου *32* — και υβρισθ. *37* Ναζαρηνος *39* — πολλω *43* δοξαν

Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἰερειχώ. Καὶ ἰδοὺ 19 2
ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν
ἀρχιτελώνης, καὶ αὐτὸς πλούσιος· καὶ ἐζήτει ἰδεῖν 3
τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ
ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. καὶ προδραμὼν 4
εἰς τὸ ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ
αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἤμελλεν διέρχεσθαι. καὶ ὡς 5
ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον
γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. καὶ σπεύσας 6
κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. καὶ ἰδόντες 7 15,2.
πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ
ἀνδρὶ εἰσῆλθεν καταλῦσαι. σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος 8 Ex 21,37; 22,1. Nu 5,6.7.
εἶπεν πρὸς τὸν κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίσειά μου τῶν
ὑπαρχόντων, κύριε, τοῖς πτωχοῖς δίδωμι, καὶ εἴ
τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.
εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σω- 9 13,16. Act 3,25; 16,31.
τηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς
υἱὸς Ἀβραάμ [ἐστιν]· ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀν- 10 Ez 34,16. 5,32. 1 T 1,15.
θρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

Ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν 11 11–27: Mt 25,14–30.
παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς εἶναι Ἰερουσαλὴμ αὐτὸν
καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασι- 24,21. Act 1,6.
λεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι· ¹ εἶπεν οὖν· ἄνθρω- 12 Mc 13,34.
πός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν
ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι. καλέσας δὲ 13
δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς,
καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· πραγματεύσασθε ἐν ᾧ
ἔρχομαι. οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμίσουν αὐτόν, καὶ 14 J 1,11.
ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες· οὐ

---

1 **R** *Ἰεριχω* *2 αυτος 2°* : **hT** *ην* *5* **H** [ο] *Ιησ.*, *it 9* *8* **H** *ημισια* | **H** [τοις] *9* [*εστιν*] : **R—T** *13* **ℌ** *αυτους πραγματευσασθαι*

---

2 **—** *καλ.* *4 προλαβων* *5 και εγ. εν τω διερχεσθαι αυτον ειδεν και* | *σπευσον*

15 θέλομεν τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ' ἡμᾶς. καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν
καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους
οἷς δεδώκει τὸ ἀργύριον, ἵνα γνοῖ τί διεπραγμα-
16 τεύσαντο. παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· κύριε,
16,10. 17 ἡ μνᾶ σου δέκα προσηργάσατο μνᾶς. καὶ εἶπεν
αὐτῷ· εὖγε, ἀγαθὲ δοῦλε, ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς
ἐγένου, ἴσθι ἐξουσίαν ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων.
18 καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων· ἡ μνᾶ σου, κύριε,
19 ἐποίησεν πέντε μνᾶς. εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ· καὶ
20 σὺ ἐπάνω γίνου πέντε πόλεων. καὶ ὁ ἕτερος
ἦλθεν λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μνᾶ σου, ἣν εἶχον
21 ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ· ἐφοβούμην γάρ σε, ὅτι
ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ, αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας, καὶ
22 θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας. λέγει αὐτῷ· ἐκ τοῦ
στόματός σου κρινῶ σε, πονηρὲ δοῦλε. ᾔδεις ὅτι
ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστηρός εἰμι, αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα,
23 καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα; καὶ διὰ τί οὐκ ἔδωκάς
μου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τράπεζαν; κἀγὼ ἐλθὼν σὺν
24 τόκῳ ἂν αὐτὸ ἔπραξα. καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν·
ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ δότε τῷ τὰς δέκα
25 μνᾶς ἔχοντι. καὶ εἶπαν αὐτῷ· κύριε, ἔχει δέκα
8,18. Mt 13,12. 26 μνᾶς. λέγω ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται,
ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται.
27 πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου τούτους τοὺς μὴ θελή-
σαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε
καὶ κατασφάξατε αὐτοὺς ἔμπροσθέν μου.
28 Καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀνα-
29—38: Mt 21,1—9. Mc 11,1—10. J 12,12—16. 29 βαίνων εἰς Ἱεροσόλυμα. Καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν

---

15 T τις τι διεπραγματευσατο 17 h ευ 22 H κρίνω | R εσπειρα·

---

18 ο ετερος ελθων ειπεν 22 αιρω . . . θεριζω 24 απ αυτ. και απενεγκατε 25 —vers 26 δοθ. : προστιθεται 27 fin + και τον αχρειον δουλον εκβαλετε εις το σκοτος το εξωτερον· εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων

εἰς Βηθφαγὴ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ
καλούμενον ἐλαιών, ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν
[1]λέγων· ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ 30
εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν
οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν, καὶ λύσαντες
αὐτὸν ἀγάγετε. καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ· διὰ τί 31
λύετε; οὕτως ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν
ἔχει. ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς 32
εἶπεν αὐτοῖς. λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπαν 33
οἱ κύριοι αὐτοῦ πρὸς αὐτούς· τί λύετε τὸν πῶλον;
οἱ δὲ εἶπαν ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. 34
καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐπιρίψαντες 35
αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν
Ἰησοῦν. πορευομένου δὲ αὐτοῦ ὑπεστρώννυον τὰ 36
ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ 37
ἤδη πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν
ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν χαίροντες
αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν
εἶδον δυνάμεων, [1]λέγοντες· 38 Ps 118,26. 2,14.

εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος
βασιλεὺς **ἐν ὀνόματι κυρίου**·
ἐν οὐρανῷ εἰρήνη
καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις.

καί τινες τῶν Φαρισαίων ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπαν 39
πρὸς αὐτόν· διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς
σου. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν· λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν 40
οὗτοι σιωπήσουσιν, οἱ λίθοι κράξουσιν. Καὶ 41 2 Rg 8,11. J 11,35.
ὡς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν,

---

29 H Βηθανιὰ | H Ἐλαιῶν R Ἐλαιών 30 λεγων : T ειπων 31.34 T ·οτι ο 36 αυτων : H εαυτων 38 𝔎 ο ερχομ., ο βασ., h ο βασιλ. (sic T) vl ο ερχ. βασ. (sic R) 40 𝔎— οτι

---

29 το ορος των ελ. καλ. 30 — δεδεμ. 31 — δια τι λυ. 35 αγαγοντες τον πωλον . . . επεριψαν . . . και επεβ. 36 — εν τη οδω 37 — φωνη μεγ. | παντων ων ειδ. γινομενων 40 σιγησουσιν

Dt 32,29. 42 ˈλέγων ὅτι εἰ ἔγνως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ καὶ σὺ τὰ
Mt 13,14. J 12,38. πρὸς εἰρήνην· νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου.
43 ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ σὲ καὶ παρεμβαλοῦσιν οἱ
ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν σε
21,6. 44 καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν, καὶ **ἐδαφιοῦσίν** σε
καὶ **τὰ τέκνα σου** ἐν σοί, καὶ οὐκ ἀφήσουσιν λίθον
45–48: Mt 21,12–16. ἐπὶ λίθον ἐν σοί, ἀνθ᾽ ὧν οὐκ ἔγνως τὸν καιρὸν
Mc 11,15–18. J 2,13–16. 45 τῆς ἐπισκοπῆς σου. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν
Is 56,7. Jr 7,11. 46 ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας, λέγων αὐτοῖς·
γέγραπται· **καὶ ἔσται ὁ οἶκός** μου **οἶκος προσευχῆς**·
ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε **σπήλαιον λῃστῶν**.
21,37; 22,53. 47 Καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ᾽ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ·
J 18,20. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν
48 ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ, καὶ οὐχ εὕρι-
σκον τὸ τί ποιήσωσιν· ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέ-
μετο αὐτοῦ ἀκούων.

1–8: Mt 21,23–27. 20 Καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν διδάσκοντος
Mc 11,27–33. αὐτοῦ τὸν λαὸν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου
ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς σὺν
2 τοῖς πρεσβυτέροις, καὶ εἶπαν λέγοντες πρὸς αὐτόν·
εἰπὸν ἡμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς, ἢ τίς
3 ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην; ἀποκριθεὶς
δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον,
4 καὶ εἴπατέ μοι· ˈτὸ βάπτισμα Ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν
5 ἢ ἐξ ἀνθρώπων; οἱ δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς
λέγοντες ὅτι ἐὰν εἴπωμεν· ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ· διὰ τί
6 οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; ˈἐὰν δὲ εἴπωμεν· ἐξ ἀνθρώ-
πων, ὁ λαὸς ἅπας καταλιθάσει ἡμᾶς· πεπεισμένος
7 γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι. καὶ ἀπεκρί-

---

42 T *και συ καιγε εν τη ημ. σου ταυτη* | *ειρην.* : T+ *σου* *43* h *περιβαλουσιν* *48* H *ηυρισκον* | R *εξεκρεματο* **20**,*1* T *ιερεις* *2* H *ταυτην.* *4* *Ιωαν.* : T pr *το*

---

43 βαλουσιν επι σε *44* — *εν σοι* 1º | *εν ολη σοι* | *εις καιρον επισκ.* *45* fin + *εν αυτω και αγοραζοντας* + *και τας τραπεζας των κολλυβιστων εξεχεεν και τας καθεδρας των πωλουντων τας περιστερας κατεστρεψεν*

θησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν 8
αὐτοῖς· οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ. Ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν λαὸν λέγειν τὴν 9 9—19: Mt 21,33—46.
παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωπος **ἐφύτευσεν ἀμπε-** Mc 12,1—12.
λῶνα, *καὶ ἐξέδετο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν* Is 5,1.
χρόνους ἱκανούς. καὶ καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς 10 2 Chr 36,15.16.
τοὺς γεωργοὺς δοῦλον, ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ τοῦ
ἀμπελῶνος δώσουσιν αὐτῷ· οἱ δὲ γεωργοὶ ἐξαπέ-
στειλαν αὐτὸν δείραντες κενόν. καὶ προσέθετο 11
ἕτερον πέμψαι δοῦλον· οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες
καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. καὶ προσ- 12
έθετο τρίτον πέμψαι· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τραυματί-
σαντες ἐξέβαλον. εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπε- 13
λῶνος· τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν
ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἐντραπήσονται. ἰδόντες 14
δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους
λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· ἀποκτείνωμεν
αὐτόν, ἵνα ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. καὶ ἐκ- 15
βαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος ἀπέκτειναν.
τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος;
ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους, 16
καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ
εἶπαν· μὴ γένοιτο. ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν· 17 Ps 118,22.
τί οὖν ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο·
λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας;
πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθή- 18 Is 8,14.
σεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ, λικμήσει αὐτόν. Καὶ 19 19,48.
ἐζήτησαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐπιβαλεῖν
ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ, καὶ ἐφο-
βήθησαν τὸν λαόν· ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς
εἶπεν τὴν παραβολὴν ταύτην. Καὶ παρατηρή- 20 20—26: Mt 22,15—22. Mc 12,13—17.

---

20 παρατηρησ. : h^r ⊣ *αποχωρησαντες* ⊢ *vl* —

11 και επεμψεν ετερ. δουλ. *12 και τριτον επεμψεν* | *εξαπεστειλαν κενον* *13 τυχον*

σαντες ἀπέστειλαν ἐνκαθέτους ὑποκρινομένους
11,54. ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ
λόγου, ὥστε παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ
21 ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν
λέγοντες· διδάσκαλε, οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις
καὶ διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον, ἀλλ'
22 ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις· ἔξεστιν
23 ἡμᾶς Καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὔ; κατανοήσας
δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς αὐτούς·
24 ¦ δείξατέ μοι δηνάριον· τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπι-
25 γραφήν; οἱ δὲ εἶπαν· Καίσαρος. ὁ δὲ εἶπεν πρὸς
αὐτούς· τοίνυν ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ
26 τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι
τοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ, καὶ θαυμάσαντες
ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.
27–40: Mt 22,23–33.46. Mc 12,18–27.34. 27 Προσελθόντες δέ τινες τῶν Σαδδουκαίων, οἱ
λέγοντες ἀνάστασιν μὴ εἶναι, ἐπηρώτησαν αὐτὸν
Gn 38,8. Dt 25,5.6. 28 ¦ λέγοντες· διδάσκαλε, Μωϋσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, **ἐάν
τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ** ἔχων γυναῖκα, **καὶ οὗτος
ἄτεκνος ᾖ,** ἵνα **λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα
29 καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.** ἑπτὰ
30 οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα
31 ἀπέθανεν ἄτεκνος· ¦ καὶ ὁ δεύτερος ¦ καὶ ὁ τρίτος
ἔλαβεν αὐτήν, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέ-
32 λιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον. ὕστερον καὶ ἡ γυνὴ
33 ἀπέθανεν. ἡ γυνὴ οὖν ἐν τῇ ἀναστάσει τίνος
αὐτῶν γίνεται γυνή; οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν
34 γυναῖκα. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οἱ υἱοὶ τοῦ
35 αἰῶνος τούτου γαμοῦσιν καὶ γαμίσκονται, οἱ δὲ
καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου τυχεῖν καὶ τῆς

---

20 R *εγκαθ.* *26 του* 1° : T *αυτου* *27 λεγοντ.* : T *αντιλεγοντες* | h *επηρωτων* *34 τουτου* : h^r+ ⊣ *γεννωνται και γεννωσιν,* ⊢

---

20 των λογων | *αυτον τω ηγεμονι* *23 επιγνους* | *πονηριαν* *24 το νομισμα* *28 αποθ. ατεκνος εχων γυν.* *31 — και ο τρ. ελ. αυτ.* | *ουκ αφηκαν* *34 γαμουνται*

ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε
γαμίζονται· οὐδὲ γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται, 36 1 J 3,1.2.
ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν, καὶ υἱοί εἰσιν θεοῦ τῆς ἀνα-
στάσεως υἱοὶ ὄντες. ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροί, 37 Ex 3,2.6.
καὶ Μωϋσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου, ὡς λέγει
κύριον τὸν θεὸν Ἀβραὰμ καὶ θεὸν Ἰσαὰκ καὶ
θεὸν Ἰακώβ· *θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ* 38
ζώντων· πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. ἀποκριθέντες 39
δέ τινες τῶν γραμματέων εἶπαν· διδάσκαλε, κα-
λῶς εἶπας. οὐκέτι γὰρ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν 40 41–44:
οὐδέν. Εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς· πῶς λέγουσιν 41 Mt 22,41–45. Mc 12,35–37.
τὸν Χριστὸν εἶναι Δαυεὶδ υἱόν; αὐτὸς γὰρ Δαυεὶδ 42 Ps 110,1.
λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν·
εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν 43
ποδῶν σου.
Δαυεὶδ οὖν αὐτὸν κύριον καλεῖ, καὶ πῶς αὐτοῦ 44
υἱός ἐστιν;
Ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς 45 45–47: Mt 23,1.5–7.14.
μαθηταῖς· προσέχετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν 46 Mc 12,38–40.
θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλούντων
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας 11,43.
ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς
δείπνοις, οἳ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν 47
καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται· οὗτοι λήμ-
ψονται περισσότερον κρίμα. Ἀναβλέψας δὲ 21 1–4:
εἶδεν τοὺς βάλλοντας εἰς τὸ γαζοφυλάκιον τὰ Mc 12,41–44.
δῶρα αὐτῶν πλουσίους. εἶδεν δέ τινα χήραν 2
πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ λεπτὰ δύο, καὶ εἶπεν· 3 2 K 8,12.
ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ

---

35 h *γαμισκονται* *36* *ουδε* : T *ουτε* | *δυναντ.* : h[r] ⊣ *μελλουσιν* ⊢ | *, και υι. εισ. θεου* : h[r] ⊣ *τω θεω* ⊢ *42* *κυριος* : T pr *ο* *44* T *κυριον αυτον* 21,*2* T *δυο λεπτα* *3* T *η πτωχη αυτη*

---

37 *εδηλωσεν* *42* *ειπεν* : *λεγει* *43* *υποκατω* *47* *χηρ. προφ. μ. προσευχομενοι* 21,*2* fin + *ο εστιν κοδραντης*

4 *πλεῖον πάντων ἔβαλεν· πάντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ*
περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον εἰς τὰ δῶρα, αὕτη
δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς πάντα τὸν βίον ὃν
εἶχεν ἔβαλεν.
5–24: Mt 24,1–21. 5 *Καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ, ὅτι λίθοις*
Mc 13,1–19. 6 *καλοῖς καὶ ἀναθήμασιν κεκόσμηται, εἶπεν· ¹ταῦτα*
19,44. *ἃ θεωρεῖτε, ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν αἷς οὐκ ἀφε-*
θήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὧδε ὃς οὐ καταλυθήσεται.
7 *¹ἐπηρώτησαν δὲ αὐτὸν λέγοντες· διδάσκαλε, πότε*
οὖν ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ
Dn 7,22. 8 *ταῦτα γίνεσθαι; ὁ δὲ εἶπεν· βλέπετε μὴ πλανη-*
θῆτε· πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου
λέγοντες· ἐγώ εἰμι, καί· ὁ καιρὸς ἤγγικεν· μὴ
Dn 2,28. 9 *πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. ὅταν δὲ ἀκούσητε πο-*
λέμους καὶ ἀκαταστασίας, μὴ πτοηθῆτε· ***δεῖ*** *γὰρ*
ταῦτα ***γενέσθαι*** *πρῶτον, ἀλλ' οὐκ εὐθέως τὸ τέλος.*
Is 19,2. 10 *Τότε ἔλεγεν αὐτοῖς·* ***ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπ' ἔθνος***
2 Chr 15,6. 11 ***καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν,*** *σεισμοί τε μεγάλοι καὶ*
κατὰ τόπους λιμοὶ καὶ λοιμοὶ ἔσονται, φόβηθρά
12,11. 12 *τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. πρὸ δὲ*
τούτων πάντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας
αὐτῶν καὶ διώξουσιν, παραδιδόντες εἰς τὰς συνα-
γωγὰς καὶ φυλακάς, ἀπαγομένους ἐπὶ βασιλεῖς
13 *καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου· ἀποβή-*
Mt 10,19. 14 *σεται ὑμῖν εἰς μαρτύριον. θέτε οὖν ἐν ταῖς καρ-*
Act 6,10. 15 *δίαις ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι· ἐγὼ*
γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ᾗ οὐ δυνήσονται
ἀντιστῆναι ἢ ἀντειπεῖν ἅπαντες οἱ ἀντικείμενοι
16 *ὑμῖν. παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γονέων καὶ*

---

3 T *πλειω* *4* T *απαντες* et *απαντα* *5* T *αναθεμασιν* *6* T— *ωδε* *8* Ti *καὶ ο* *11* Ж *λοιμοι κ. λιμοι* | T *φοβητρα* | H *απ ουρ. σημ. μεγ.*, h *σημ. μεγ. απ. ουρ.* | *εσται*: h[r] + (*? και χειμωνες*) et hiemes (tempestates) *15* h *παντες*

4 δωρα του θεου | fin + *ταυτα λεγων εφωνει· ο εχων ωτα ακουειν ακουετω* *7 σημ. της σης ελευσεως* *9 φοβηθητε* *10* — *τοτε ελεγ. αυτ.* *14 προμελετωντες*

ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ θανατώ-
σουσιν ἐξ ὑμῶν, καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάν- 17 Mt 10,21.22.
των διὰ τὸ ὄνομά μου. καὶ θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς 18 12,7.
ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται· ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν 19 2 Chr 15,7.
κτήσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὅταν δὲ ἴδητε 20 H 10,36.
κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων Ἰερουσαλήμ, τότε
γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. τότε οἱ ἐν 21
τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη, καὶ οἱ ἐν
μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν, καὶ οἱ ἐν ταῖς χώραις
μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν, ὅτι ***ἡμέραι ἐκδικήσεως*** 22 Dt 32,35. Hos 9,7.
αὗταί εἰσιν τοῦ πλησθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. Jr 5,29.
οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις 23 1 K 7,26.
ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις· ἔσται γὰρ ἀνάγκη μεγάλη
ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ πεσοῦνται 24 Dt 28,64. Zch 12,3.
στόματι μαχαίρης καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς τὰ Is63,18. Ps79,1.
ἔθνη πάντα, καὶ ***Ἰερουσαλὴμ*** *ἔσται* ***πατουμένη ὑπὸ*** Dn 8,10.
ἐθνῶν, *ἄχρι οὗ πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν. Καὶ* 25 R11,25. Ap11,2. **25–28**:
ἔσονται σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις, Mt 24,29.30. Mc 13,24–26.
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ***ἐθνῶν*** *ἐν ἀπορίᾳ* ***ἤχους*** Ps 65,8.
θαλάσσης *καὶ* ***σάλου,*** *ἀποψυχόντων ἀνθρώπων* 26 Is 34,4.
ἀπὸ φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ
οἰκουμένῃ· ***αἱ*** *γὰρ* ***δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευ-***
θήσονται. *καὶ τότε ὄψονται* ***τὸν υἱὸν τοῦ ἀν-*** 27 Dn 7,13.
θρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ *μετὰ δυνάμεως καὶ* Mt 26,64.
δόξης πολλῆς. ἀρχομένων δὲ τούτων γίνεσθαι 28 Ph 4,4.5.
ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι
ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. Καὶ εἶπεν παρα- 29 **29–33**:
βολὴν αὐτοῖς· ἴδετε τὴν συκῆν καὶ πάντα τὰ Mt 24,32–35. Mc 13,28–31.
δένδρα· ὅταν προβάλωσιν ἤδη, βλέποντες ἀφ' 30
ἑαυτῶν γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν·
οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε ταῦτα γινόμενα, 31

---

18 h[r]— vers *19* T *κτησασθε* *24 πληρωθ.* : H+ [*και εσονται*] *25* H *ηχοῦς*

21 μη εκχωρειτ. *24 — καιροι εθν.* *25 και απορια ηχουσης* *28 ερχομενων* *30 προβ. τον καρπον αυτων*

γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
32 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη
16,17. 33 ἕως ἂν πάντα γένηται. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ
παρελεύσονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύ-
17,27. Mc 4,19. 34 σονται. Προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μή ποτε βαρηθῶσιν
Mt 24,49. αἱ καρδίαι ὑμῶν ἐν κραιπάλῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμ-
ναις βιωτικαῖς, καὶ ἐπιστῇ ἐφ' ὑμᾶς αἰφνίδιος ἡ
Is 24,17. 35 ἡμέρα ἐκείνη ˡ ὡς παγίς· ἐπεισελεύσεται γὰρ **ἐπὶ**
1 Th 5,3. πάντας **τοὺς καθημένους ἐπὶ** πρόσωπον πάσης **τῆς**
Mc 13,33. 36 **γῆς**. ἀγρυπνεῖτε δὲ ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι ἵνα
Ap 6,17. κατισχύσητε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα
γίνεσθαι, καὶ σταθῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου.
19,47. 37 Ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων, τὰς
δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ
38 καλούμενον ἐλαιών. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν
πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ.

1.2: Mt 26,1–5. 22 Ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη
Mc 14,1.2. 2 πάσχα. καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-
20,19. ματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν· ἐφοβοῦντο γὰρ
3–6: Mt 26,14–16. 3 τὸν λαόν. Εἰσῆλθεν δὲ σατανᾶς εἰς Ἰούδαν
Mc 14,10.11. τὸν καλούμενον Ἰσκαριώτην, ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ
J 13,2.27. 4 τῶν δώδεκα· καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν τοῖς
ἀρχιερεῦσιν καὶ στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτοῖς παραδῷ
5 αὐτόν. καὶ ἐχάρησαν, καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀρ-
6 γύριον δοῦναι. καὶ ἐξωμολόγησεν, καὶ ἐζήτει εὐ-
7–23: Mt 26,17–29. καιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν ἄτερ ὄχλου αὐτοῖς.
Mc 14,12–25. 7 Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἀζύμων, ᾗ ἔδει θύεσθαι
Ex 12,18–20. 8 τὸ πάσχα· καὶ ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην

---

32 H [*αν*] *34* T *υμων αι καρδ.* | H *κρεπαλη* | H *εφνιδιος* *37* **h** *διδασκ. εν τω ιερω* | H *'Ελαιῶν* **R** *'Ελαιών* *38* **fin h**ʳ+ **Joh.** 7,53—8,11 **22**,*7* *ῇ* : T pr *εν*

35.36 εκεινη· ως παγις γαρ επ. *36 καταξιωθητε* | *στησεσθε* **22**,*4 αρχιερ.* : + *και τοις γραμματευσιν* | — *και στρατ.* *7 των αζυμ.* : *του πασχα*

εἰπών· πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα,
ἵνα φάγωμεν. οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ποῦ θέλεις 9
ἑτοιμάσωμεν; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἰδοὺ εἰσελθόντων 10
ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος
κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ
εἰς τὴν οἰκίαν εἰς ἣν εἰσπορεύεται· καὶ ἐρεῖτε 11
τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας· λέγει σοι ὁ διδάσκαλος·
ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν
μαθητῶν μου φάγω; κἀκεῖνος ὑμῖν δείξει ἀνά- 12
γαιον μέγα ἐστρωμένον· ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. ἀπελ- 13 19,32.
θόντες δὲ εὗρον καθὼς εἰρήκει αὐτοῖς, καὶ ἡτοί-
μασαν τὸ πάσχα. Καὶ ὅτε ἐγένετο ἡ ὥρα, 14
ἀνέπεσεν, καὶ οἱ ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. καὶ εἶπεν 15
πρὸς αὐτούς· ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα
φαγεῖν μεθ' ὑμῶν πρὸ τοῦ με παθεῖν· λέγω γὰρ 16 18,29.
ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ φάγω αὐτὸ ἕως ὅτου πληρωθῇ
ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. καὶ δεξάμενος ποτήριον 17
εὐχαριστήσας εἶπεν· λάβετε τοῦτο καὶ διαμερί-
σατε εἰς ἑαυτούς· λέγω γὰρ ὑμῖν οὐ μὴ πίω ἀπὸ 18
τοῦ νῦν ἀπὸ τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως
οὗ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἔλθῃ. καὶ λαβὼν ἄρτον 19 1 K 11,23-25.
εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων·
τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον·
τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. καὶ τὸ 20 Ex 24,8.
ποτήριον ὡσαύτως μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων· Jr 31,31. Zch 9,11.
τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ ***διαθήκη ἐν τῷ*** *αἵματί*
μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐκχυννόμενον. πλὴν ἰδοὺ ἡ 21 J 13,21.22.
χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ' ἐμοῦ ἐπὶ τῆς τρα-
πέζης. ὅτι ὁ υἱὸς μὲν τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὸ 22
ὡρισμένον πορεύεται, πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ

---

11 οικιας : h+ *λεγοντες* *16 ου* : T pr *ουκετι* *18 οὐ* : T pr *οτι* | *οὐ* : T *οτου* *19.20* H ⟦*το υπερ . . . εκχυννομενον.*⟧

---

12 μεγα : *οικον* *16 πληρωθη* : *καινον βρωθη* *17 το ποτηρ.*

23 ἐκείνῳ δι' οὗ παραδίδοται. καὶ αὐτοὶ ἤρξαντο
συνζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν
9,46. 24 ὁ τοῦτο μέλλων πράσσειν. Ἐγένετο δὲ καὶ
φιλονεικία ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι
25.26: Mt 20,25.27. 25 μείζων. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν
Mc 10,42–44. κυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν
26 εὐεργέται καλοῦνται. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ'
ὁ μείζων ἐν ὑμῖν γινέσθω ὡς ὁ νεώτερος, καὶ ὁ
J 13,4–14. 27 ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν. τίς γὰρ μείζων, ὁ
ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν; οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος;
28 ἐγὼ δὲ ἐν μέσῳ ὑμῶν εἰμι ὡς ὁ διακονῶν. ὑμεῖς
δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ' ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρα-
12,32. 29 σμοῖς μου· κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό
Mt 19,28. 30 μοι ὁ πατήρ μου βασιλείαν, ἵνα ἔσθητε καὶ πίνητε
31–34: ἐπὶ τῆς τραπέζης μου ἐν τῇ βασιλείᾳ μου, καὶ
Mt 26,31–35. Mc 14,27–31. καθήσεσθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα
J 13,36–38. 2 K 2,11. 31 φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς
J 17,11.15.20. 32 ἐξῃτήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον· ἐγὼ
Ps 51,15. δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου·
καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήρισον τοὺς ἀδελφούς
33 σου. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, μετὰ σοῦ ἕτοιμός
εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι.
34 ˡὁ δὲ εἶπεν· λέγω σοι, Πέτρε, οὐ φωνήσει σήμερον
9,3; 10,4. 35 ἀλέκτωρ ἕως τρίς με ἀπαρνήσῃ εἰδέναι. Καὶ
εἶπεν αὐτοῖς· ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλλαντίου
καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων, μή τινος ὑστερήσατε;
36 οἱ δὲ εἶπαν· οὐθενός. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἀλλὰ
νῦν ὁ ἔχων βαλλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν,
καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ
Is 53,12. 37 ἀγορασάτω μάχαιραν. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι τοῦτο

---

29 H *υμιν*, | h *μου*, *30* 𝔎 *καθησθε* | H *τας δωδ. φυλ. κρινοντ.* *34* T *τρις απαρν. μη ειδ. με* *36* *ο δε ειπ.* : H *ειπεν δε*

---

24 *τις αν ειη* *27* *τις . . . ουχι* : *μαλλον η* *28* *και υμεις ηυξηθητε εν τη διακονια μου ως ο διακονων* *31* pr *ειπεν δε ο κυριος*

τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· **καὶ** 52.
μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη· καὶ γὰρ τὸ περὶ ἐμοῦ
τέλος ἔχει. οἱ δὲ εἶπαν· κύριε, ἰδοὺ μάχαιραι 38
ὧδε δύο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἱκανόν ἐστιν.
Καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ τὸ ἔθος εἰς τὸ 39 **39–46: Mt 26,30.36–46. Mc 14,26.32–42.**
ὄρος τῶν ἐλαιῶν· ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ **21,37. J 18,1.**
μαθηταί. γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν 40
αὐτοῖς· προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν.
καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ' αὐτῶν ὡσεὶ λίθου 41
βολήν, καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο ˡλέγων· 42 **Mt 6,10.**
πάτερ, εἰ βούλει παρένεγκε τοῦτο τὸ ποτήριον
ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ σὸν
γινέσθω. ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ 43 **1 Rg 19,5.**
ἐνισχύων αὐτόν. καὶ γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκ- 44
τενέστερον προσηύχετο· καὶ ἐγένετο ὁ ἱδρὼς αὐτοῦ
ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν.
καὶ ἀναστὰς ἀπὸ τῆς προσευχῆς, ἐλθὼν πρὸς 45
τοὺς μαθητὰς εὗρεν κοιμωμένους αὐτοὺς ἀπὸ τῆς
λύπης, ˡκαὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί καθεύδετε; ἀναστάντες 46
προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν.
Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ ὄχλος, καὶ ὁ λεγόμενος 47 **47–53: Mt 26,47–56.**
Ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτούς, καὶ **Mc 14,43–49. J 18,2–11.**
ἤγγισεν τῷ Ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν. Ἰησοῦς δὲ εἶπεν 48
αὐτῷ· Ἰούδα, φιλήματι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου
παραδίδως; ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον 49
εἶπαν· κύριε, εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρῃ; καὶ ἐπά- 50
ταξεν εἷς τις ἐξ αὐτῶν τοῦ ἀρχιερέως τὸν δοῦλον
καὶ ἀφεῖλεν τὸ οὖς αὐτοῦ τὸ δεξιόν. ἀποκριθεὶς 51

---

39 **H** [*και*] *οι* *42 ει β. . . . γινεσθω* : **h**ʳ ⊣ *μη το θελημα μου αλλα το σον γενεσθω· ει βουλει παρενεγκε τουτο το ποτηριον απ εμου* ⊢ | **T** *παρενεγκαι* | **T** *θέλημα μοῦ* *43.44* **H** ⟦*ωφθη . . . γην.*⟧ *43 απο του* : **hT** *απ* *44 και εγεν.* : **h** *εγεν. δε* | **T** *καταβαινοντος*

---

38 αρκει *46 — τι* *47 οχλ. πολυς* | *ο καλουμενος Ιουδ. Ισκαριωδ* | **fin** + *τουτο γαρ σημειον δεδωκει αυτοις· ον αν φιλησω αυτος εστιν* *49 το γενομενον*

δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐᾶτε ἕως τούτου· καὶ ἁψά-
37. 52 μενος τοῦ ὠτίου ἰάσατο αὐτόν. Εἶπεν δὲ Ἰησοῦς
πρὸς τοὺς παραγενομένους ἐπ' αὐτὸν ἀρχιερεῖς
καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους· ὡς
ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων;
J 7,30; 8,20. 53 καθ' ἡμέραν ὄντος μου μεθ' ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ
C 1,13. οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ' ἐμέ· ἀλλ' αὕτη
ἐστὶν ὑμῶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους.
54—62: Mt 26,57.58. 54 Συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον καὶ εἰσήγαγον
69—75. Mc 14,53.54. εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως· ὁ δὲ Πέτρος ἠκο-
66—72. J 18,12—18. 55 λούθει μακρόθεν. περιαψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ
25—27. τῆς αὐλῆς καὶ συνκαθισάντων ἐκάθητο ὁ Πέτρος
56 μέσος αὐτῶν. ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις
καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ
57 εἶπεν· καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ ἦν. ὁ δὲ ἠρνήσατο
58 λέγων· οὐκ οἶδα αὐτόν, γύναι. καὶ μετὰ βραχὺ
ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη· καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ. ὁ
59 δὲ Πέτρος ἔφη· ἄνθρωπε, οὐκ εἰμί. καὶ δια-
στάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διϊσχυρίζετο
λέγων· ἐπ' ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν,
60 καὶ γὰρ Γαλιλαῖός ἐστιν. εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος·
ἄνθρωπε, οὐκ οἶδα ὃ λέγεις. καὶ παραχρῆμα ἔτι
34. 61 λαλοῦντος αὐτοῦ ἐφώνησεν ἀλέκτωρ. καὶ στραφεὶς
ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ Πέτρῳ, καὶ ὑπεμνήσθη ὁ
Πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ κυρίου, ὡς εἶπεν αὐτῷ
ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι σήμερον ἀπαρνήσῃ
62 με τρίς. καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.
63—65: Mt 26,67.68. 63 Καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες αὐτὸν ἐνέπαιζον
Mc 14,65.

---

51 H [o] *Ιησ.* *52* *επ* : T *προς* | T *εξεληλυθατε* | T *ξυλων·* *57* *ηρνησατο* : T+ *αυτον* *61* *ρηματ.* : T *λογου* *62* [H]

---

51 και εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου και απεκατεσταθη το ους αυτου *52* *ιερου* : *λαου (ναου)* *53* *το σκοτος* *54* — *και εισηγαγον* *55* fin + *θερμαινομενος* *57* — *γυναι* *58* *εφη . . . ει* : *ειπεν το αυτο* *59* *διϊσχυριζετο· επ αληθ. λεγω* *60* *ο αλεκτ.* *61* fin + *μη ειδεναι με* *62* — vers

αὐτῷ δέροντες, καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἐπηρώ- 64
των λέγοντες· προφήτευσον, τίς ἐστιν ὁ παίσας
σε; καὶ ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς 65
αὐτόν.
Καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα, συνήχθη τὸ πρεσ- 66 **66–71:** Mt 26,59–66.
βυτέριον τοῦ λαοῦ, ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς, Mc 14,55–64.
καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν, ¹ λέ- 67 J 18,24.
γοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν ἡμῖν. εἶπεν
δὲ αὐτοῖς· ἐὰν ὑμῖν εἴπω, οὐ μὴ πιστεύσητε· ¹ ἐὰν 68
δὲ ἐρωτήσω, οὐ μὴ ἀποκριθῆτε. ἀπὸ τοῦ νῦν 69 Dn 7,13.
δὲ ἔσται ὁ **υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ** Ps 110,1.
δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. εἶπαν δὲ πάντες· 70
σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς
ἔφη· ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐγώ εἰμι. οἱ δὲ εἶπαν· τί 71
ἔτι ἔχομεν μαρτυρίας χρείαν; αὐτοὶ γὰρ ἠκούσαμεν **1–25:**
ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Καὶ ἀναστὰν ἅπαν 23 Mt 27,2.11–31. Mc 15,1–20.
τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸν Πειλᾶτον. J 18,28–19,16.
¹ ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες· τοῦτον 2 20,25.
εὕραμεν διαστρέφοντα τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ κω-
λύοντα φόρους Καίσαρι διδόναι, καὶ λέγοντα
ἑαυτὸν Χριστὸν βασιλέα εἶναι. ὁ δὲ Πειλᾶτος 3 1 Ti 6,13.
ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη· σὺ λέγεις.
ὁ δὲ Πειλᾶτος εἶπεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ 4
τοὺς ὄχλους· οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ τούτῳ. οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι ἀνα- 5
σείει τὸν λαόν, διδάσκων καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας,
καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας ἕως ὧδε. Πει- 6

---

68 fin h+ ⊣*η απολυσητε*⊢ *70* T *λεγετε,* | h *ειμι;* **23,***2 ημων* : h[r]+ *και καταλυοντα τον νομον και τους προφητας* | *διδοναι* : h[r]+ *και αποστρεφοντα τας γυναικας και τα τεκνα* | *εαυτ.*: H *αυτον* | H *χριστον* (non *Χρ-*) *3* h *λεγεις;* *5* fin h[r]+ et filios nostros et uxores avertit a nobis [v. 2], non enim baptizantur sicut [et] nos [nec se mundant]

---

63 — *δεροντες* *71 μαρτυρων* **23,***1 και ανασταντες ηγαγον* *5 Ιουδ.* : *γης*

λᾶτος δὲ ἀκούσας ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος
3,1. 7 *Γαλιλαῖός ἐστιν, καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας*
Ἡρῴδου ἐστίν, ἀνέπεμψεν αὐτὸν πρὸς Ἡρῴδην,
ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν Ἰεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς
9,9. 8 *ἡμέραις. ὁ δὲ Ἡρῴδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν ἐχάρη*
λίαν· ἦν γὰρ ἐξ ἱκανῶν χρόνων θέλων ἰδεῖν αὐτὸν
διὰ τὸ ἀκούειν περὶ αὐτοῦ, καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον
9 *ἰδεῖν ὑπ' αὐτοῦ γινόμενον. ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν*
ἐν λόγοις ἱκανοῖς· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο
10 *αὐτῷ. εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμ-*
11 *ματεῖς εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. ἐξουθενήσας*
δὲ αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης σὺν τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ
καὶ ἐμπαίξας, περιβαλὼν ἐσθῆτα λαμπρὰν ἀνέ-
12 *πεμψεν αὐτὸν τῷ Πειλάτῳ. ἐγένοντο δὲ φίλοι*
ὅ τε Ἡρῴδης καὶ ὁ Πειλᾶτος ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
μετ' ἀλλήλων· προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ ὄντες
13 *πρὸς αὐτούς. Πειλᾶτος δὲ συνκαλεσάμενος τοὺς*
14 *ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν ˡ εἶπεν*
πρὸς αὐτούς· προσηνέγκατέ μοι τὸν ἄνθρωπον
τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
ἐνώπιον ὑμῶν ἀνακρίνας οὐθὲν εὗρον ἐν τῷ ἀν-
θρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγορεῖτε κατ' αὐτοῦ.
15 *ἀλλ' οὐδὲ Ἡρῴδης· ἀνέπεμψεν γὰρ αὐτὸν πρὸς*
ἡμᾶς· καὶ ἰδοὺ οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν πε-
16 *πραγμένον αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω.*
18 *ˡ ἀνέκραγον δὲ πανπληθεὶ λέγοντες· αἶρε τοῦτον,*
19 *ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν Βαραββᾶν· ὅστις ἦν διὰ*
στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον
20 *βληθεὶς ἐν τῇ φυλακῇ. πάλιν δὲ ὁ Πειλᾶτος*
προσεφώνησεν αὐτοῖς, θέλων ἀπολῦσαι τὸν Ἰησοῦν.

---

6 H [ο] *ανθρ.* *10* H *ιστηκεισαν* *11* ο *Ηρ.* : T pr *και* *13* *αὐτους* : T *αὑτους* *18* R *παμπλ.* *20* T— *αυτοις*

6 απο της Γαλιλαιας ο ανθρ. *12 οντες δε εν αηδια ο Πιλ. και ο Ηρωδ. εγενοντο φιλοι εν αυτη τη ημερα* *15 ανεπεμψα γαρ υμας προς αυτον* *17* (post 19) *αναγκην δε ειχεν κατα εορτην απολυειν αυτοις ενα*

οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες· σταύρου σταύρου αὐτόν. 21
ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς· τί γὰρ κακὸν 22
ἐποίησεν οὗτος; οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν
αὐτῷ· παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. οἱ δὲ 23
ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυ-
ρωθῆναι, καὶ κατίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν. καὶ 24
Πειλᾶτος ἐπέκρινεν γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν·
ἀπέλυσεν δὲ τὸν διὰ στάσιν καὶ φόνον βεβλη- 25
μένον εἰς φυλακήν, ὃν ᾐτοῦντο, τὸν δὲ Ἰησοῦν
παρέδωκεν τῷ θελήματι αὐτῶν.
Καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν, ἐπιλαβόμενοι Σίμωνά 26 Mt 27,32, Mc 15,21.
τινα Κυρηναῖον ἐρχόμενον ἀπ᾽ ἀγροῦ ἐπέθηκαν
αὐτῷ τὸν σταυρὸν φέρειν ὄπισθεν τοῦ Ἰησοῦ.
Ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ 27
γυναικῶν αἳ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. στρα- 28
φεὶς δὲ πρὸς αὐτὰς Ἰησοῦς εἶπεν· θυγατέρες
Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε ἐπ᾽ ἐμέ· πλὴν ἐφ᾽ ἑαυτὰς
κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν, ὅτι ἰδοὺ ἔρχονται 29 21,23.
ἡμέραι ἐν αἷς ἐροῦσιν· μακάριαι αἱ στεῖραι, καὶ
αἱ κοιλίαι αἳ οὐκ ἐγέννησαν, καὶ μαστοὶ οἳ οὐκ
ἔθρεψαν. τότε ἄρξονται λέγειν ***τοῖς ὄρεσιν· πέσατε*** 30 Hos 10,8. Ap 6,16; 9,6.
ἐφ᾽ ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς· καλύψατε ἡμᾶς· *ὅτι εἰ* 31 1 P 4,17.
ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα ποιοῦσιν, ἐν τῷ ξηρῷ τί
γένηται; Ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι 32
σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. Καὶ ὅτε ἦλθον ἐπὶ 33 33—49: Mt 27,33—56. Mc 15,22—41. J 19,17—30.
τὸν τόπον τὸν καλούμενον Κρανίον, ἐκεῖ ἐσταύ-
ρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους, ὃν μὲν ἐκ
δεξιῶν ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔλεγεν· 34 Mt 5,44. Is 53,12. Ps 22,19.
πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασιν τί ποιοῦσιν.
διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλῆρον.

---

23 h *σταυρωσαι* *26* h *απηγον* *31* 𝔎— *τω* 1° *32* H *κακουργοι δυο* *33* H *ηλθαν* T *απηλθον* *34* H ⟦*ο δε . . . ποιουσιν.*⟧ | T *κληρους*

---

21 εκραξαν *22 ουδεμιαν αιτιαν* *23 αυτων και των Φαρισαιων* *25 ενεκα φονου* *27 γυναικες* *28 κλ. εμε μηδε πενθειτε*

Ps 22,8. 35 ¹ *καὶ εἱστήκει ὁ λαὸς* **θεωρῶν**. **ἐξεμυκτήριζον** *δὲ*
καὶ οἱ ἄρχοντες λέγοντες· ἄλλους ἔσωσεν, σωσάτω
ἑαυτόν, εἰ οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς τοῦ θεοῦ ὁ
Ps 69,22. 36 *ἐκλεκτός. ἐνέπαιξαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται*
37 *προσερχόμενοι,* **ὄξος** *προσφέροντες αὐτῷ* ¹ *καὶ λέ-*
γοντες· εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων, σῶσον
38 *σεαυτόν. ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ ἐπ' αὐτῷ· ὁ βασι-*
39 *λεὺς τῶν Ἰουδαίων οὗτος. Εἷς δὲ τῶν κρεμα-*
σθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν· οὐχὶ σὺ
40 *εἶ ὁ Χριστός; σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. ἀπο-*
κριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος ἐπιτιμῶν αὐτῷ ἔφη· οὐδὲ
φοβῇ σὺ τὸν θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ;
41 ¹ *καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν*
ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν.
Mt 16,28. 42 *καὶ ἔλεγεν· Ἰησοῦ, μνήσθητί μου ὅταν ἔλθῃς ἐν*
43 *τῇ βασιλείᾳ σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμήν σοι λέγω,*
44 *σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. Καὶ*
ἦν ἤδη ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος ἐγένετο ἐφ'
Ex 36,35. 45 *ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης* ¹ *τοῦ ἡλίου ἐκλει-*
ποντος, ἐσχίσθη δὲ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ
Ps 31,6. Act 7,58. 46 *μέσον. καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ ὁ Ἰησοῦς*
εἶπεν· πάτερ, **εἰς χεῖράς σου παρατίθεμαι τὸ**
47 **πνεῦμά μου.** *τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξέπνευσεν.* ¹ *ἰδὼν*
δὲ ὁ ἑκατοντάρχης τὸ γενόμενον ἐδόξαζεν τὸν θεὸν

---

35 H *ιστηκει* | T— *και* 2⁰ | H *θεου*, *42* 𝔎 *εις την βασιλειαν σ.* *42.43* h^{r} *και στραφεις προς τον κυριον ειπεν αυτω Μνησθητι μου εν τη ημερα της ελευσεως σου. αποκριθεις δε ο Ιησους ειπεν αυτω τω επλησοντι* (l. *ἐπιπλήσσοντι*) *Θαρσει, σημερον κ. τ. λ.* *43* h^{r}— *σημερον . . . παραδεισω* (vers?) *45* T *εκλιποντος* | *τ. η. εκλ.* : ⊣ h^{r} ⊢ R *και* (h^{r} [*και*]) *εσκοτισθη ο ηλιος*

---

35 ορων | *εσωσας· σεαυτον σωσον, ει υιος ει τ. θ., ει χριστος ει, ο εκλεκτ.* *37 λεγ. χαιρε ο βασιλευς των Ιουδαιων περιτιθεντες αυτω και ακανθινον στεφανον* *38 αυτω* : + *γραμμασιν ελληνικοις ρωμαϊκοις εβραϊκοις* *39* — *ουχι . . . ημας* *40 ει* : + *και ημεις εσμεν* *41 πονηρον* *45 του . . . μεσον* : *εσκοτισθη δε ο ηλιος* *46* fin + *και το καταπετ. τ. ναου εσχισθη* *47 και ο εκατονταρχος φωνησας εδοξ.*

λέγων· ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. καὶ 48
πάντες οἱ συνπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν
ταύτην, θεωρήσαντες τὰ γενόμενα, τύπτοντες τὰ
στήθη ὑπέστρεφον. **εἱστήκεισαν** *δὲ πάντες* **οἱ** 49 Ps 88,9; 38,12.
γνωστοὶ *αὐτῷ* **ἀπὸ μακρόθεν,** *καὶ γυναῖκες αἱ* 8,2.
συνακολουθοῦσαι αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας, ὁρῶ-
σαι ταῦτα.

Καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι Ἰωσὴφ βουλευτὴς ὑπάρ- 50 50–56: Mt 27,57–61.
χων, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, ˡ*— οὗτος οὐκ ἦν* 51 Mc 15,42–47. J 19,38–42.
συνκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν, —
ἀπὸ Ἀριμαθαίας πόλεως τῶν Ἰουδαίων, ὃς προσε- 2,25.38.
δέχετο τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, οὗτος προσελθὼν 52
τῷ Πειλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ, καὶ 53
καθελὼν ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι, καὶ ἔθηκεν
αὐτὸν ἐν μνήματι λαξευτῷ, οὗ οὐκ ἦν οὐδεὶς
οὔπω κείμενος. καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευῆς, καὶ 54
σάββατον ἐπέφωσκεν. Κατακολουθήσασαι δὲ αἱ 55 49.
γυναῖκες, αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι ἐκ τῆς Γαλι-
λαίας αὐτῷ, ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη
τὸ σῶμα αὐτοῦ, ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώ- 56 Ex 12,16; 20,10. Lv 23,8.
ματα καὶ μύρα.

Καὶ τὸ μὲν σάββατον ἡσύχασαν κατὰ τὴν
ἐντολήν, τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέως 24 1–12: Mt 28,1–8.
ἐπὶ τὸ μνῆμα ἦλθον φέρουσαι ἃ ἡτοίμασαν ἀρώ- Mc 16,1–8.
ματα. εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀποκεκυλισμένον ἀπὸ 2 J 20,1–18.

---

48 fin h[r] + dicentes Vae nobis quae facta sunt hodie propter peccata nostra; appropinquavit enim desolatio Hierusalem *49* H *ιστηκεισαν* | *γυναικ.* : h pr *αι* *50* *ανηρ* : T pr *και* | *και δικ.*, — : h , — *δικ.* *51* hT *συνκατατιθεμενος* | H *Ἀριμαθαίας* *53* *ουπω* : T *ουδεπω* *55* h[r] T— *αι* : h[r] ⊣ *δυο* ⊢ **24**,*1* H *ηλθαν*

---

48 στηθη και τα μετωπα *51 Αριμαθιας* *53 μνημειω λελατομημενω* | fin + *και θεντος αυτου επεθηκεν τω μνημειω λιθον ον μογις εικοσι εκυλιον* *54 ην δε η ημερα προσαββατον* *55 δυο γυναικες* *56* — *κατα την εντ.* **24**,*1* *αρωματα* : *και τινες συν αυταις· ελογιζοντο δε εν εαυταις τις αρα αποκυλισει τον λιθον* *2 ελθουσαι δε ευρον*

3 τοῦ μνημείου, εἰσελθοῦσαι δὲ οὐχ εὗρον τὸ σῶμα
4 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀπορεῖσθαι
αὐτὰς περὶ τούτου καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο ἐπέστησαν
5 αὐταῖς ἐν ἐσθῆτι ἀστραπτούσῃ· ἐμφόβων δὲ γενο-
μένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὰ πρόσωπα εἰς τὴν
γῆν, εἶπαν πρὸς αὐτάς· τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ
6 τῶν νεκρῶν; ˡ οὐκ ἔστιν ὧδε, ἀλλὰ ἠγέρθη. μνή-
σθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ,
Mt 17,22.23. 7 ˡ λέγων τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δεῖ παρα-
δοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρτωλῶν καὶ
8 σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. καὶ
9 ἐμνήσθησαν τῶν ῥημάτων αὐτοῦ, καὶ ὑποστρέ-
ψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν ταῦτα πάντα
8,2.3. 10 τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. ἦσαν δὲ ἡ
Μαγδαληνὴ Μαρία καὶ Ἰωάννα καὶ Μαρία ἡ
Ἰακώβου· καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς ἔλεγον πρὸς
11 τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον
αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος τὰ ῥήματα ταῦτα, καὶ ἠπίστουν
12 αὐταῖς. [Ὁ δὲ Πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν ἐπὶ τὸ
μνημεῖον· καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια μόνα·
καὶ ἀπῆλθεν πρὸς αὐτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός.]
13—35: Mc 16,12.13. 13 Καὶ ἰδοὺ δύο ἐξ αὐτῶν ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ
ἦσαν πορευόμενοι εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους
ἑξήκοντα ἀπὸ Ἰερουσαλήμ, ᾗ ὄνομα Ἐμμαούς,
14 καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων
Mt 18,20. 15 τῶν συμβεβηκότων τούτων. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συνζητεῖν, καὶ αὐτὸς Ἰησοῦς
16 ἐγγίσας συνεπορεύετο αὐτοῖς· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν

---

3 H ⟦του κυρ. Ιησ.⟧ 6 H ⟦ουκ ... ηγερθη⟧ 9 H [απο τ. μνημειου] | T παντα ταυτα 10 H Ἰωάνα 12 R—T | R εαυτον 13 εξηκ. : h[r] εκατον εξηκ. 15 H [και] 3[o]

---

3 — του κ. Ι. 5 ενφοβοι δε γενομεναι εκλειναν 6 — ουκ ... ηγερθη 7 — αμαρτωλων 9 — απο τ. μν. 10 — ησαν δε | Μαρια η Μαγδαληνη κ. Ιωανα 13 Ησαν δε δυο πορ. εξ αυτ. εν αυτ. τ. ημ. | Ουλαμμαους

ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν. εἶπεν δὲ 17
πρὸς αὐτούς· τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε
πρὸς ἀλλήλους περιπατοῦντες; καὶ ἐστάθησαν
σκυθρωποί. ἀποκριθεὶς δὲ εἷς ὀνόματι Κλεόπας 18
εἶπεν πρὸς αὐτόν· σὺ μόνος παροικεῖς Ἰερουσαλὴμ
καὶ οὐκ ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις
ταύταις; ' καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ποῖα; οἱ δὲ εἶπαν 19 Mt 21,11.
αὐτῷ· τὰ περὶ Ἰησοῦ τοῦ Ναζαρηνοῦ, ὃς ἐγένετο
ἀνὴρ προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναν-
τίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, ὅπως τε 20
παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες
ἡμῶν εἰς κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν.
ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ μέλλων 21 1,68; 2,38; 19,11.
λυτροῦσθαι τὸν Ἰσραήλ· ἀλλά γε καὶ σὺν πᾶσιν Act 1,6.
τούτοις τρίτην ταύτην ἡμέραν ἄγει ἀφ' οὗ ταῦτα
ἐγένετο. ἀλλὰ καὶ γυναῖκές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέ- 22 1–11.
στησαν ἡμᾶς, γενόμεναι ὀρθριναὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον,
καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι 23
καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων ἑωρακέναι, οἳ λέγουσιν
αὐτὸν ζῆν. καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν ἐπὶ 24 12. J 20,3–10.
τὸ μνημεῖον, καὶ εὗρον οὕτως καθὼς αἱ γυναῖκες
εἶπον, αὐτὸν δὲ οὐκ εἶδον. καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς 25
αὐτούς· ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ
πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται·
οὐχὶ ταῦτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν 26
εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ Μωϋσέως 27 Dt 18,15.
καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διερμήνευσεν αὐτοῖς Ps 22. Is 53.
ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. Καὶ 28
ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην οὗ ἐπορεύοντο, καὶ αὐτὸς
προσεποιήσατο πορρώτερον πορεύεσθαι. καὶ παρε- 29

---

18 ονοματι : T *ω ονομα* *23* H *ηλθαν* *24* H *απηλθαν* | *καθως* : T+ *και* *27 αρξαμ. . . . διερμην.* : h[r] ⊣ *ην αρξαμενος απο Μωυσεως και παντων των προφητων ερμηνευειν* ⊢ *28* T *πορρωτερω*

---

17 — και εσταθησαν *19 — οι δε ειπ. α.* | *Ναζωραιου* *21 εστιν* : *ην* *22 — εξ ημων* *25 — του πιστ.* *27 — πασαις*

βιάσαντο αὐτὸν λέγοντες· μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι
πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν καὶ κέκλικεν ἤδη ἡ ἡμέρα.
22,19. 30 *καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. καὶ ἐγένετο*
ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν λαβὼν τὸν
ἄρτον εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς·
31 *αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ ἐπέ-*
γνωσαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ'
32 *αὐτῶν. καὶ εἶπαν πρὸς ἀλλήλους· οὐχὶ ἡ καρδία*
ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ
33 *ὁδῷ, ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; Καὶ ἀνα-*
στάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλήμ,
καὶ εὗρον ἠθροισμένους τοὺς ἕνδεκα καὶ τοὺς
1 K 15,4.5. 34 *σὺν αὐτοῖς, λέγοντας ὅτι ὄντως ἠγέρθη ὁ κύριος*
35 *καὶ ὤφθη Σίμωνι. καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν*
τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ κλάσει τοῦ
36—49: Mc 16,14—18. J 20,19—23. 1 K 15,5. 36 *ἄρτου. Ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ἔστη*
ἐν μέσῳ αὐτῶν [καὶ λέγει αὐτοῖς· εἰρήνη ὑμῖν].
Mt 14,26. 37 *πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι γενόμενοι ἐδόκουν*
38 *πνεῦμα θεωρεῖν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς· τί τεταραγ-*
μένοι ἐστέ, καὶ διὰ τί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν
39 *ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν; ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ*
τοὺς πόδας μου, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτός· ψηλαφήσατέ
με καὶ ἴδετε, ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ
40 *ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα. [καὶ τοῦτο εἰπὼν*
41 *ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας.] ἔτι δὲ*
ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόν-
J 21,5.10. 42 *των, εἶπεν αὐτοῖς· ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε; ¹οἱ*

---

32 ημων καιομ. ην : **h**[r] ⊣ *ην ημων κεκαλυμμενη* ⊢ *it* [? *πεπηρωμενη*] **excaecatum** *et* **optusum** *et* **exterminatum** | **ℜ**— *εν ημιν* *36* [*και . . . υμιν*] : **R—T** *37* **h** *θροηθεντες* *39* **h**[r]— *με et* — *σαρκα και* | *σαρκα* : **h**[r]**T** *σαρκας* *40* **R—T**

---

29 — εστιν και | — ηδη 30 — μετ αυτων | — κλασας 31 λαβοντων δε αυτων τον αρτον απ αυτου ηνοιγησαν 33 αναστ. : + λυπουμενοι 34 λεγοντες 37 φαντασμα 39 — με | οστα ουκ εχει και σαρκας | βλεπετε

δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος· καὶ 43
λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. Εἶπεν δὲ 44 9,22.45;
πρὸς αὐτούς· οὗτοι οἱ λόγοι μου οὓς ἐλάλησα 18,31–33. 27.
πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν, ὅτι δεῖ πληρωθῆναι
πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ Μωϋσέως καὶ
προφήταις καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. τότε διήνοιξεν 45
αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς γραφάς· καὶ
εἶπεν αὐτοῖς ¹ ὅτι οὕτως γέγραπται παθεῖν τὸν 46 1 T 3,16.
Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ,
καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν 47
εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, — ἀρξά-
μενοι ἀπὸ Ἱερουσαλήμ. ὑμεῖς μάρτυρες τούτων. 48
καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ 49 J 15,26; 16,7.
πατρός μου ἐφ᾽ ὑμᾶς· ὑμεῖς δὲ καθίσατε ἐν τῇ Act 1,4.
πόλει ἕως οὗ ἐνδύσησθε ἐξ ὕψους δύναμιν.
Ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἕως πρὸς Βηθανίαν, καὶ 50 **50–53:**
ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ 51 Mc 16,19. Act 1,4–14.
ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ᾽
αὐτῶν [καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν]. καὶ 52 J 16,22; 14,28.
αὐτοὶ [προσκυνήσαντες αὐτὸν] ὑπέστρεψαν εἰς
Ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης, καὶ ἦσαν διὰ 53
παντὸς ἐν τῷ ἱερῷ εὐλογοῦντες τὸν θεόν.

---

42 μερος : **h**^{r}+ ⊣ *και απο μελισσιου κηριου* ⊢ (*vl κηριου*) *43 εφαγεν* : **h**^{r}+ *και* [*λαβων*] *τα επιλοιπα εδωκεν αυτοις* *44 προφηταις* : **H** pr *τοις* *46 ουτως γεγρ.* : **h**^{r}+ *και ουτως εδει vl* : *ουτως εδει* *47 εις* 1° : **hR** *και* *47.48* **h** *εθνη· αρξαμενοι α. Ι. υμεις* *49 και ιδου εγω* : **T** *καγω* *51* ⟦*και ανεφ. εις τ. ουρ.*⟧ : **R—T** *52* ⟦*προσκυν. αυτ.*⟧ : **R—T** *53 ευλογουντ.* : ⊣ **h**^{r} ⊢ **T** *αινουντες el* **h**^{r} *αιν. και ευλογ.*

---

44 εν ω ημην *46 — εκ νεκρων* *49 — του πατρος* *51 απεστη*

ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ

1 J 1,1.2. 17,5. Ap 19,13. 1 Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς
Pro 8,22. 2 τὸν θεόν, καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος. Οὗτος ἦν ἐν
Kol 1,16.17. H 1,2. 3 ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. πάντα δι' αὐτοῦ ἐγένετο,
5,26. 4 καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν ὃ γέγονεν. ἐν
αὐτῷ ζωὴ ἦν, καὶ ἡ ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀν-
3,19. 5 θρώπων. καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, καὶ
L 1,13–17. 57–80. Mt 3,1. 6 ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. Ἐγένετο ἄνθρωπος
ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ, ὄνομα αὐτῷ Ἰωάννης·
7 οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν, ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
τοῦ φωτός, ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι' αὐτοῦ.
20. 8 οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς, ἀλλ' ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ
9 τοῦ φωτός. Ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ὃ φω-
τίζει πάντα ἄνθρωπον, ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον.
3–5. 10 ἐν τῷ κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγένετο,
11 καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν,
G 3,26. 12 καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. ὅσοι δὲ ἔλαβον
αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέ-
3,5.6. 13 σθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ˡ οἳ
οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ
ἐκ θελήματος ἀνδρὸς ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν.
Is 7,14. 2 P 1,16.17. Is 60,1. 14 Καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν,
καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονο-
γενοῦς παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀλη-

3.4 𝔎 *ουδε εν. ο γεγονεν εν* *4* *ην* 1° : ⊣ h^r ⊢ T *εστιν* *6* T *ανθρωπος,* *11* 𝔎 *Εις* *13* *οι . . . εγεννηθησαν* : h^r **qui . . . natus est** *14* T *τ. δ. αυτου δοξ.*

3.4 εγεν. ουδεν· ο γεγονεν εν *6 θεου : κυριου, ην* *12 — δε* *14 πληρη*

θείας. Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν 15 27.30.
λέγων· οὗτος ἦν ὃν εἶπον· ὁ ὀπίσω μου ἐρχό-
μενος ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου
ἦν. ὅτι ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες 16 3,34. Kol 1,19.
ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος 17 R 10,4.
διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο. Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακεν 18 6,46. 1 J 4,12.
πώποτε· ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον Mt 11,27. 1 T 6,16.
τοῦ πατρός, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.
Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ Ἰωάννου, ὅτε 19 L 3,15.16.
ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐξ Ἱεροσο-
λύμων ἱερεῖς καὶ Λευείτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτόν·
σὺ τίς εἶ; καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο, καὶ 20
ὡμολόγησεν ὅτι ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ὁ Χριστός. καὶ 21 Mt 17,10.
ἠρώτησαν αὐτόν· τί οὖν; [σὺ] Ἠλείας εἶ; καὶ Dt 18,15. 6,14; 7,40.
λέγει· οὐκ εἰμί. ὁ προφήτης εἶ σύ; καὶ ἀπεκρίθη·
οὔ. εἶπαν οὖν αὐτῷ· τίς εἶ; ἵνα ἀπόκρισιν 22
δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς· τί λέγεις περὶ σεαυ-
τοῦ; ¹ ἔφη· ἐγὼ ***φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ· εὐθύ-*** 23 Is 40,3. Mt 3,3. Mc 1,3. L 3,4.
νατε τὴν ὁδὸν κυρίου, *καθὼς εἶπεν Ἠσαΐας ὁ*
προφήτης. Καὶ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν Φαρι- 24
σαίων. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν αὐτῷ· τί 25 Mt 21,25.
οὖν βαπτίζεις εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὐδὲ Ἠλείας
οὐδὲ ὁ προφήτης; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰωάννης 26 Mt 3,11.
λέγων· ἐγὼ βαπτίζω ἐν ὕδατι· μέσος ὑμῶν στήκει Mc 1,7.8.
ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε, ¹ ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος, οὗ 27 3,26.
οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα
τοῦ ὑποδήματος. Ταῦτα ἐν Βηθανίᾳ ἐγένετο 28
πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅπου ἦν ὁ Ἰωάννης βαπτί-

---

15 H *(Ιωανης . . . ην·)* | *Ж λεγων — ουτος ην ὁ ειπων* — *O* h *λεγων Ουτος ην ον ειπον O vl* ut text *18 ο μονογενης υιος* (sic et ⊣ h[r] ⊢) : H *μονογενης θεος 19* T— *προς αυτον 21* h *οὖν συ;* R *ουν; συ* T *ουν;* | T— *και* 2[o] *27* H—*ο* | H *[εγω] 28* h[r] *Βηθαβαρα*

---

16 οτι : και 24 και : + οι 25 — ο 2[o] *26 εστηκεν 27 ερχομ. : + ος εμπροσθεν μου γεγονεν* | fin *+ εκεινος υμας βαπτισει εν πνευματι αγιω και εν πυρι 28 Βηθαραβα*

36. Is 53,7. 29 ζων. Τῇ ἐπαύριον βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἐρχό-
μενον πρὸς αὐτόν, καὶ λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ
15.27. 30 θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. οὗτός
ἐστιν ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εἶπον· ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ
ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν, ὅτι πρῶτός μου ἦν.
31 κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν, ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ
Ἰσραήλ, διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν ὕδατι βαπτίζων.
Mt 3,16. Mc 1,10. 32 Καὶ ἐμαρτύρησεν Ἰωάννης λέγων ὅτι τεθέαμαι
L 3,22. τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡς περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ,
L 3,2. 33 καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν,
ἀλλ' ὁ πέμψας με βαπτίζειν ἐν ὕδατι, ἐκεῖνός
μοι εἶπεν· ἐφ' ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον
καὶ μένον ἐπ' αὐτόν, οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν
34 πνεύματι ἁγίῳ. κἀγὼ ἑώρακα, καὶ μεμαρτύρηκα
ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
35 Τῇ ἐπαύριον πάλιν εἱστήκει Ἰωάννης καὶ ἐκ
29. Is 53,7. 36 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο, καὶ ἐμβλέψας τῷ Ἰησοῦ
37 περιπατοῦντι λέγει· ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. καὶ
ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ λαλοῦντος καὶ
38 ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ. στραφεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ
θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς·
τί ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ· ῥαββεί, (ὃ λέγεται
39 μεθερμηνευόμενον διδάσκαλε,) ποῦ μένεις; ¹ λέγει
αὐτοῖς· ἔρχεσθε καὶ ὄψεσθε. ἦλθαν οὖν καὶ
εἶδαν ποῦ μένει, καὶ παρ' αὐτῷ ἔμειναν τὴν
40 ἡμέραν ἐκείνην· ὥρα ἦν ὡς δεκάτη. Ἦν Ἀνδρέας
ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν
ἀκουσάντων παρὰ Ἰωάννου καὶ ἀκολουθησάντων
1 Sm 2,10. Ps 2,2. 41 αὐτῷ· εὑρίσκει οὗτος πρῶτον τὸν ἀδελφὸν τὸν

---

34 ο υιος : h[r] ⊣ ο εκλεκτος ⊢ *et* electus filius Dei *35* H ιστηκει | T ο Ιωαννης *37* T— και 1° | h οι δυο αυτου μαθ. *38* T— δε 1° | T ερμηνευομενον *41* T πρωτος

---

29 βλεπει ο Ιωαννης *30* υπερ : περι *33* fin + και πυρι *36* fin + ο αιρων την αμαρτιαν του κοσμου *38* ὃ ερμηνευεται *39* εκτη

ἴδιον Σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ· εὑρήκαμεν τὸν
Μεσσίαν (ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον Χριστός).
ˈἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. ἐμβλέψας αὐτῷ 42 Mt 16,18.
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· σὺ εἶ Σίμων ὁ υἱὸς Ἰωάνου, σὺ
κληθήσῃ Κηφᾶς (ὃ ἑρμηνεύεται Πέτρος). Τῇ 43
ἐπαύριον ἠθέλησεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν,
καὶ εὑρίσκει Φίλιππον. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς·
ἀκολούθει μοι. ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, 44
ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. εὑρίσκει 45 Dt 18,18.
Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν Is 7,14; 53,2. Jr 23,5.
ἔγραψεν Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται Ez 34,23.
εὑρήκαμεν, Ἰησοῦν υἱὸν τοῦ Ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ
Ναζαρέτ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ· ἐκ Ναζαρὲτ 46 7,41.52.
δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ ὁ Φίλιππος·
ἔρχου καὶ ἴδε. εἶδεν Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχό- 47 Ps 32,2.
μενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀλη-
θῶς Ἰσραηλείτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. λέγει 48
αὐτῷ Ναθαναήλ· πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη
Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· πρὸ τοῦ σε Φίλιππον
φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε. ἀπεκρίθη 49 2 Sm 7,14.
αὐτῷ Ναθαναήλ· ῥαββεί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, 6,69. Ps 2,7. Mt 14,33; 16,16.
σὺ βασιλεὺς εἶ τοῦ Ἰσραήλ. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς 50
καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπόν σοι ὅτι εἶδόν σε ὑπο-
κάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψῃ.
ˈκαὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὄψεσθε 51 Gn 28,12.
τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ
ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου.

Καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾶ **2** 1,43.
τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἦν ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ ἐκεῖ·
ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 2

---

42 T *Ιωαννου* *43* H *Γαλιλαιαν. και ευρ. Φιλιππον και*
46 T— *και* 1° | T—*ο* **2,***1* h *Και τη τριτη ημερα*

---

51 οψεσθε : pr *απ αρτι*

3 εἰς τὸν γάμον. καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ
μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτόν· οἶνον οὐκ ἔχουσιν.
19,26. Mt 12,48. 4 ˡ καὶ λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· τί ἐμοὶ καὶ σοί, γύναι;
5 οὔπω ἥκει ἡ ὥρα μου. λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ
Mc 7,3.4. 6 τοῖς διακόνοις· ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν, ποιήσατε. ἦσαν
δὲ ἐκεῖ λίθιναι ὑδρίαι ἓξ κατὰ τὸν καθαρισμὸν
τῶν Ἰουδαίων κείμεναι, χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς
7 δύο ἢ τρεῖς. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· γεμίσατε
τὰς ὑδρίας ὕδατος. καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω.
8 ˡ καὶ λέγει αὐτοῖς· ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ
9 ἀρχιτρικλίνῳ. οἱ δὲ ἤνεγκαν. ˡ ὡς δὲ ἐγεύσατο ὁ
ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον, καὶ οὐκ
ᾔδει πόθεν ἐστίν, οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντλη-
κότες τὸ ὕδωρ, φωνεῖ τὸν νυμφίον ὁ ἀρχιτρί-
10 κλινος ˡ καὶ λέγει αὐτῷ· πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον
τὸν καλὸν οἶνον τίθησιν, καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν
τὸν ἐλάσσω· σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως
1,14; 11,40. 11 ἄρτι. Ταύτην ἐποίησεν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ
Ἰησοῦς ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσεν
τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ.

7,8. 12 Μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς Καφαρναοὺμ αὐτὸς
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας.
13 Καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ
14—16: Mt 21,12.13. Mc 11,15—17. L 19,45.46. 14 ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς. καὶ εὗρεν ἐν
τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ
15 περιστερὰς καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους, καὶ
ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν
ἐκ τοῦ ἱεροῦ, τά τε πρόβατα καὶ τοὺς βόας, καὶ

---

3 υστερ. οινου : ⊣ **h**[r] ⊢ **T** οινον ουκ ειχον οτι συνετελεσθη ο οινος του γαμου· ειτα | **T** οινος ουκ εστιν 4 **T**— και 1⁰ 12 αδελφ. : **T**+ αυτου

12 εμεινεν

τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν τὰ κέρματα καὶ τὰς
τραπέζας ἀνέστρεψεν, καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς 16 L 2,49.
πωλοῦσιν εἶπεν· ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν, μὴ ποιεῖτε
τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου. ἐμνή- 17 Ps 69,10.
σθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν·
ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου καταφάγεταί με. ἀπεκρί- 18 Mt 21,23. 8,2.
θησαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ· τί σημεῖον
δεικνύεις ἡμῖν, ὅτι ταῦτα ποιεῖς; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς 19 Mt 26,61; 27,40.
καὶ εἶπεν αὐτοῖς· λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ
ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν. εἶπαν οὖν οἱ 20
Ἰουδαῖοι· τεσσεράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν οἰκοδομήθη
ὁ ναὸς οὗτος, καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς
αὐτόν; ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ τοῦ ναοῦ τοῦ σώ- 21 1 K 6,19.
ματος αὐτοῦ. ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν, ἐμνή- 22
σθησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν, καὶ
ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν ὁ Ἰησοῦς.

Ὡς δὲ ἦν ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα 23
ἐν τῇ ἑορτῇ, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα
αὐτοῦ, θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει·
αὐτὸς δὲ Ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν αὐτὸν αὐτοῖς διὰ 24
τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας, καὶ ὅτι οὐ χρείαν 25 Mc 2,8.
εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ ἀνθρώπου·
αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

Ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν Φαρισαίων, Νικόδημος 3 7,50; 19,39.
ὄνομα αὐτῷ, ἄρχων τῶν Ἰουδαίων· οὗτος ἦλθεν 2
πρὸς αὐτὸν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ῥαββεί, οἴ-
δαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος· οὐδεὶς
γὰρ δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς,
ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς 3 L 17,21. 1 P 1,23.
καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις
γεννηθῇ ἄνωθεν, οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Νικόδημος· πῶς 4

15 T το κερμα | **Ж** ανετρεψεν *19* H [εν] *24* αὐτον
1° : H αὐτον 3,4 H [ο]

17 κατεφαγε

δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν; μὴ δύ-
ναται εἰς τὴν κοιλίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον
Ez 36,25—27. E 5,26. Tt 3,5. 5 εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι; ¹ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἀμὴν
ἀμὴν λέγω σοι, ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος
καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν
1,13. Gn 5,3. Ps 51,7. 6 βασιλείαν τοῦ θεοῦ. τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς
σαρκὸς σάρξ ἐστιν, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ
7 πνεύματος πνεῦμά ἐστιν. μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν
Mc 4,41. 8 σοι· δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. τὸ πνεῦμα
ὅπου θέλει πνεῖ, καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις,
ἀλλ' οὐκ οἶδας πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει·
οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ πνεύματος.
9 ἀπεκρίθη Νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ· πῶς δύναται
10 ταῦτα γενέσθαι; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ·
σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ
7,16; 8,26.28; 12,49. 11 γινώσκεις; ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν
λαλοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν, καὶ τὴν
12 μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ λαμβάνετε. εἰ τὰ ἐπίγεια
εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν
Pro 30,4. E 4,9. 13 τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε; καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν
εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς,
Nu 21,8.9. 14 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. καὶ
καθὼς Μωϋσῆς ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
15 οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, ¹ ἵνα
R 5,8; 8,32. 1 J 4,9. 16 πᾶς ὁ πιστεύων ἐν αὐτῷ ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Οὕτως
γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν
τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς
5,22; 12,47. 17 αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. οὐ

---

5 **H** [ο] *Ιησους* | $\mathrm{h^r}$ *αναγεννηθη* | *εισελθ. εις* : $\mathrm{h^r}$ *ιδειν* | *του θεου* : $\mathrm{h^rT}$ *των ουρανων* 6 *σαρξ εστιν* : $\mathrm{h^r}$+ *οτι εκ της σαρκος εγεννηθη* | *πνευμα εστιν* : $\mathrm{h^r}$+ *οτι εκ του πνευματος εστιν it* quia Deus spiritus est, et ex Deo natus est 8 *εκ* : $\mathrm{h^r}$+ ⊣ *του υδατος και* ⊢ 13 *ο ων εν τ. ουρ.* : ⊣ $\mathrm{h^r}$ ⊢ —**H** 16 *υιον* : **R**+ *αυτου* | **H** *αλλα*

---

4 *γεννηθηναι 1⁰* : + *ανωθεν* 5 *Ιησους* : + *και ειπεν αυτω* 15 *εν αυτω* : *επ αυτω et επ αυτον et εις αυτον* + *μη αποληται αλλ*

γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν εἰς τὸν κόσμον Act 17,31.
ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος
δι' αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ 18 36. 5,24.
μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν
εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. αὕτη 19 1,5.9—11;
δέ ἐστιν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν 12,48.
κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ
σκότος ἢ τὸ φῶς· ἦν γὰρ αὐτῶν πονηρὰ τὰ ἔργα.
πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ 20 E 5,13.
οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ
ἔργα αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται 21
πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα ὅτι
ἐν θεῷ ἐστιν εἰργασμένα.

Μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ 22 4,1.2.
αὐτοῦ εἰς τὴν Ἰουδαίαν γῆν, καὶ ἐκεῖ διέτριβεν
μετ' αὐτῶν καὶ ἐβάπτιζεν. ἦν δὲ καὶ Ἰωάννης 23 Mt 4,12.
βαπτίζων ἐν Αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ Σαλείμ, ὅτι ὕδατα
πολλὰ ἦν ἐκεῖ, καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο·
οὔπω γὰρ ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν Ἰωάννης. 24 Mt 14,3.
Ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν μαθητῶν Ἰωάννου 25
μετὰ Ἰουδαίου περὶ καθαρισμοῦ. καὶ ἦλθον πρὸς 26 1,26—34.
τὸν Ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί, ὃς ἦν μετὰ
σοῦ πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ᾧ σὺ μεμαρτύρηκας, ἴδε
οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.
ἀπεκρίθη Ἰωάννης καὶ εἶπεν· οὐ δύναται ἄν- 27 H 5,4.
θρωπος λαμβάνειν οὐδὲν ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον
αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυ- 28 1,20.23.27.
ρεῖτε ὅτι εἶπον· οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ Χριστός, ἀλλ'
ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν ἐκείνου. Ὁ 29 Mt 22,2.
ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν· ὁ δὲ φίλος τοῦ
νυμφίου, ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ, χαρᾷ

---

23 H [ο] *Ιωανης* *25* h *Ιουδαιων* *26* H *ηλθαν* | H *ειπαν* *28* *ειπον* : H+ [*εγω*]

---

20 fin + *οτι πονηρα εστιν* *27* *αυτω* : + *ανωθεν*

χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου. αὕτη οὖν
30 *ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν,*
8,23. 31 *ἐμὲ δὲ ἐλαττοῦσθαι. Ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος*
ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὁ ὢν ἐκ τῆς γῆς ἐκ τῆς
γῆς ἐστιν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ. ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
11. 32 *ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν· ὃ ἑώρακεν καὶ*
ἤκουσεν, τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ
33 *οὐδεὶς λαμβάνει. ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν*
1,33.34. 34 *ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν. ὃν γὰρ*
ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ·
5,20; 17,2. Mt 11,27. 35 *οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν τὸ πνεῦμα. ὁ πατὴρ*
ἀγαπᾷ τὸν υἱόν, καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ
18. 1 J 5,12. 36 *αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον·*
ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν, ἀλλ᾽ ἡ
ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ᾽ αὐτόν.
3,22.26. 4 *Ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ Φαρι-*
σαῖοι ὅτι Ἰησοῦς πλείονας μαθητὰς ποιεῖ καὶ
1 K 1,17. 2 *βαπτίζει ἢ Ἰωάννης, — καίτοιγε Ἰησοῦς αὐτὸς*
3 *οὐκ ἐβάπτιζεν ἀλλ᾽ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, — ἀφῆκεν*
τὴν Ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν πάλιν εἰς τὴν Γαλι-
4 *λαίαν. Ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς Σα-*
Gn 48,22. Jos 24,32. 5 *μαρίας. ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς Σαμαρίας*
λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν
6 *Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ· ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ*
τοῦ Ἰακώβ. ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς
ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ· ὥρα
7 *ἦν ὡς ἕκτη. ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρίας*
ἀντλῆσαι ὕδωρ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι
8 *πεῖν. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς*
9 *τὴν πόλιν, ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν. λέγει οὖν αὐτῷ*

---

31 **hT—** *επανω π. εστιν·* 2⁰ *32* **hT—** *,τουτο* *36* **T—** *δε* **4,***1* **H** † . . . † | *κυριος* : **T** *Ιησους* | **H** [*ἢ*] *5 Ιωσηφ* : **H pr** [*τω*] *9* **T—** *ουν*

---

34 διδωσιν : + *ο θεος* *36 μενεῖ* **4,***3 Ιουδαιαν* : + *γην* | — *παλιν* *7 τις γυνη*

ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις· πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ'
ἐμοῦ πεῖν αἰτεῖς γυναικὸς Σαμαρείτιδος οὔσης;
[οὐ γὰρ συνχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις·] ¹ ἀπε- 10 7,38.39.
κρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν
τοῦ θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι· δός μοι
πεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν σοι
ὕδωρ ζῶν. λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, οὔτε ἄντλημα 11
ἔχεις καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις
τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς 12 8,53.
ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς
ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμ-
ματα αὐτοῦ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· 13 6,58.
πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν·
ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, 14 6,27.35.
οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ
δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλο-
μένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ 15
γυνή· κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ
μηδὲ διέρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. λέγει αὐτῇ· 16
ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε.
ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν [αὐτῷ]· οὐκ ἔχω ἄνδρα. 17
λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπες ὅτι ἄνδρα οὐκ
ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις 18
οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. λέγει 19 1 K 14,24.25.
αὐτῷ ἡ γυνή· κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ.
οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· 20 Dt 12,5. Ps 122.
καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ
τόπος ὅπου προσκυνεῖν δεῖ. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· 21
πίστευέ μοι, γύναι, ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν
τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνή-
σετε τῷ πατρί. ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, 22 2 Rg 17,29—41. Is 2,3.

9 T *Σαμαριτις et -ριτιδος* | [*ου . . . Σαμαρ.*] : R—T *11* ℜ— *η γυνη* | T— *ουν* *14* *ο* : T+ *εγω* *16* H *σου τον ανδρα* *17* T— [*αυτω*] | *ουκ εχω ανδ.* : T *ανδρα ουκ εχω*

14 ο δε πινων *20 — ο τοπος*

ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν, ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ
23 τῶν Ἰουδαίων ἐστίν· ἀλλὰ ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν
ἐστιν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνή-
σουσιν τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ
γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας
2 K 3,17. 24 αὐτόν· πνεῦμα ὁ θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας
αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.
1,41. 25 λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται, ὁ
λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ
9,37. 26 ἡμῖν ἅπαντα. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι, ὁ
27 λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθαν οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμαζον ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει·
οὐδεὶς μέντοι εἶπεν· τί ζητεῖς; ἤ· τί λαλεῖς μετ᾽
28 αὐτῆς; ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ
ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις·
29 δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἰπέν μοι πάντα ἃ
30 ἐποίησα· μήτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; ¹ ἐξῆλθον
31 ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. Ἐν
τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες·
34. 32 ῥαββεί, φάγε. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρῶσιν
33 ἔχω φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ἔλεγον οὖν οἱ
μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ
17,4. 34 φαγεῖν; λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρῶμά ἐστιν
ἵνα ποιήσω τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ
Mt 9,37. L 10,2. 35 τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι
ἔτι τετράμηνός ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; ἰδοὺ
λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ
θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσιν πρὸς θε-
36 ρισμόν. ἤδη ¹ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ
συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα ὁ σπείρων
Mi 6,15. 37 ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος

---

24 T— αυτον | T προσκυνειν δει *27* T ζητεις ἤ τι
34 T ποιω *35* R θερισμον ηδη· *36* ινα : T+ και

---

25 οιδαμεν | Μεσιας *33* προς αλληλ. : εν εαυτοις
35 — ετι | τετραμηνον

ἐστὶν ἀληθινὸς ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ
ἄλλος ὁ θερίζων. ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν 38
ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασιν,
καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε.
Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς 39
αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς
μαρτυρούσης ὅτι εἶπέν μοι πάντα ἃ ἐποίησα. ὡς 40
οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων
αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο
ἡμέρας. καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν 41
λόγον αὐτοῦ, τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ 42
τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν,
καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ σωτὴρ τοῦ
κόσμου.

Μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς 43 **Mt 4,12.**
τὴν Γαλιλαίαν. αὐτὸς γὰρ Ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν 44 **Mt 13,57. Mc 6,4.**
ὅτι προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. **L 4,24.**
ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐδέξαντο αὐτὸν 45 **2,23.**
οἱ Γαλιλαῖοι, πάντα ἑωρακότες ὅσα ἐποίησεν ἐν
Ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ· καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον
εἰς τὴν ἑορτήν.

Ἦλθεν οὖν πάλιν εἰς τὴν Κανᾶ τῆς Γαλι- 46 **2,1.9.**
λαίας, ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ οἶνον. Καὶ ἦν
τις βασιλικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν Καφαρναούμ·
οὗτος ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς Ἰουδαίας 47
εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἀπῆλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ
ἠρώτα ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν·
ἤμελλεν γὰρ ἀποθνήσκειν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς 48 **2,18. 1 K 1,22.**
πρὸς αὐτόν· ἐὰν μὴ σημεῖα καὶ τέρατα ἴδητε, οὐ
μὴ πιστεύσητε. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός· 49

---

38 T *απεσταλκα* *39.40* T *Σαμαριτ-* *42* H *ελεγ.* [*οτι*] | h *την λαλιαν σου* *45* *οτε* : T *ως* | *οσα* : T *α* *46* hT *Ην δε τις* *46.49* h[r] ⊣ *βασιλισκος* ⊢ *48* h *πιστευσητε;*

---

37 ο αληθινος *39 α : οσα* *42 λαλιαν : μαρτυριαν* | fin + *ο χριστος* *43 εκειθεν : + και απηλθεν* *45 εξεδεξαντο*

κύριε, κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου.
50 *λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· πορεύου· ὁ υἱός σου ζῇ.*
ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ὃν εἶπεν αὐτῷ
51 *ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐπορεύετο. ἤδη δὲ αὐτοῦ κατα-*
βαίνοντος οἱ δοῦλοι αὐτοῦ ὑπήντησαν αὐτῷ [καὶ
52 *ἤγγειλαν] λέγοντες ὅτι ὁ παῖς αὐτοῦ ζῇ. ἐπύθετο*
οὖν τὴν ὥραν παρ' αὐτῶν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν·
εἶπον οὖν αὐτῷ ὅτι ἐχθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν
I. 19,9. 53 *αὐτὸν ὁ πυρετός. ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐκείνῃ*
Act 16,15.31. *τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὁ υἱός σου*
ζῇ· καὶ ἐπίστευσεν αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη.
2,11.23. 54 *Τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς*
ἐλθὼν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Γαλιλαίαν.

5 *Μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβη*
2 *Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. Ἔστιν δὲ ἐν τοῖς Ἱερο-*
σολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα, ἡ ἐπι-
λεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθζαθά, πέντε στοὰς ἔχουσα.
3 *ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος τῶν ἀσθενούντων,*
5 *τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν. ἦν δέ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ*
τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ
6 *αὐτοῦ· τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ*
γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ·
7 *θέλεις ὑγιὴς γενέσθαι; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν·*
κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ

---

51 T— *αυτου 2°* | [*και ηγγειλ.*] : R [*και απηγγ.*] : T—H | T— *λεγοντες* *52* H *ειπαν* *54* H *Τουτο* [*δε*] **5**,*1* h^r T *η εορτη* *2 επι τη προβ.* : h^r [*προβατικῇ*] | *η επιλεγ.* : T *το λεγομενον* | h *Βηθσαιδά* R *Βηθεσδά* *3 ξηρων* : h^r+ , *παραλυτικων* | fin : h^r+ , *εκδεχομενων την του υδατος κινησιν* + (*4*). *αγγελος δε* (*γαρ*) *Κυριου* [*κατα καιρον*] *κατεβαινεν* (*vl ελουετο*) *εν τη κολυμβηθρα και εταρασσετο* (*vl εταρασσε*) *το υδωρ· ο ουν πρωτος εμβας* [*μετα την ταραχην του υδατος*] *υγιης εγινετο οιω* (*vl ω*) *δηποτ' ουν* (*vl δηποτε*) *κατειχετο νοσηματι.* *5* H [*και*]

---

49 τον παιδα vl τον υιον *51 ο υιος* (*σου*) *52 εβδομην* : tertia *vl* nona **5**,*1 Ιουδαιων* : *αζυμων et* : + *η σκηνοπηγια* *2 Βελζεθα et Βηθσαιδα* *5* — *τις*

ὕδωρ βάλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ
ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. λέγει 8 Mt 9,6.
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἔγειρε ἆρον τὸν κράβαττόν σου
καὶ περιπάτει. καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄν- 9 9,14.
θρωπος, καὶ ἦρεν τὸν κράβαττον αὐτοῦ καὶ πε-
ριεπάτει. Ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ.
ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ· σάββα- 10 Jr 17,21.
τόν ἐστιν, καὶ οὐκ ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράβαττον.
ὃς δὲ ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκεῖνός 11
μοι εἶπεν· ἆρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει.
ἠρώτησαν αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών 12
σοι· ἆρον καὶ περιπάτει; ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει 13
τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν
τῷ τόπῳ. Μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς 14 8,11.
ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιὴς γέγονας·
μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοί τι γένηται.
ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν τοῖς Ἰουδαίοις 15
ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. καὶ διὰ 16 Mt 12,14.
τοῦτο ἐδίωκον οἱ Ἰουδαῖοι τὸν Ἰησοῦν, ὅτι ταῦτα
ἐποίει ἐν σαββάτῳ. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτοῖς· ὁ 17 9,4.
πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται, κἀγὼ ἐργάζομαι·
διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι 18 7,30; 10,33.
ἀποκτεῖναι, ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον, ἀλλὰ
καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν θεόν, ἴσον ἑαυτὸν
ποιῶν τῷ θεῷ. Ἀπεκρίνατο οὖν ὁ Ἰησοῦς καὶ 19 3,11.32.
ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ δύναται
ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδέν, ἂν μή τι βλέπῃ
τὸν πατέρα ποιοῦντα· ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ,
ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς ὁμοίως ποιεῖ. ὁ γὰρ πατὴρ 20 3,35.
φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ αὐτὸς

---

9 **T—** *ευθεως* *11* **T—** *ος δε* *13* *ιαθεις* : **T** *ασθενων* *14* **H** [ο] *Ιησ.* *15* *ειπεν* : **hR** *ανηγγειλεν* *17* **R** *ο δε* [*Ιησους*] *18* **T—** *ουν* *19* **H** [*ο Ιησους*] | **T** *ποιει ομοιως*

---

7 **fin** + *και λαμβανει ιασιν* **vl** + *εγω δε ασθενων πορευομαι* *16* *Ιησουν* : + *και εζητουν αυτον αποκτειναι* *19* *ο υιος* 1° : + *του ανθρωπου*

ποιεῖ, καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα, ἵνα
21 ὑμεῖς θαυμάζητε. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει
Dn 7,13.14. τοὺς νεκροὺς καὶ ζωοποιεῖ, οὕτως καὶ ὁ υἱὸς οὓς
Act 17,31. 22 θέλει ζωοποιεῖ. οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα,
Ph 2,10.11. 1 J 2,23. 23 ἀλλὰ τὴν κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ, ˈἵνα
πάντες τιμῶσι τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσι τὸν πατέρα.
ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν
8,16.18. 24 πέμψαντα αὐτόν. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ
1 J 3,14. τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί
με ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται
ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν.
Mt 8,22. 25 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν
E 2,5.6. ἐστιν ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσουσιν τῆς φωνῆς τοῦ
1,1–4. 26 υἱοῦ τοῦ θεοῦ καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσουσιν. ὥσπερ
γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ, οὕτως καὶ τῷ
Dn 7,10.14. 27 υἱῷ ἔδωκεν ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. καὶ ἐξουσίαν
22. ἔδωκεν αὐτῷ κρίσιν ποιεῖν, ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου
28 ἐστίν. μὴ θαυμάζετε τοῦτο, ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν
ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσουσιν τῆς
6,40. Dn 12,2. 29 φωνῆς αὐτοῦ ˈκαὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιή-
σαντες εἰς ἀνάστασιν ζωῆς, οἱ τὰ φαῦλα πρά-
19. 6,38. 30 ξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. Οὐ δύναμαι ἐγὼ
ποιεῖν ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ οὐδέν· καθὼς ἀκούω κρίνω,
καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία ἐστίν, ὅτι οὐ ζητῶ τὸ
θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός
31 με. Ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρ-
36.37. 32 τυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής· ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρ-
τυρῶν περὶ ἐμοῦ, καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν ἡ
1,19–34. 33 μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. ὑμεῖς ἀπεστάλ-
κατε πρὸς Ἰωάννην, καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ·
34 ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυρίαν λαμ-
L 1,17. 35 βάνω, ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. ἐκεῖνος

20 T *θαυμαζετε*   *29 οι 2°* : h[R]+ *δε*   *32* T *οιδατε*

25 θεου : ανθρωπου *26 ο πατηρ : + ο ζων* *29 — τα 2°*
30 με : πατρος *34 ανθρωπων*

ἦν ὁ λύχνος ὁ καιόμενος καὶ φαίνων, ὑμεῖς δὲ
ἠθελήσατε ἀγαλλιαθῆναι πρὸς ὥραν ἐν τῷ φωτὶ
αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ 36 1 J 5,9.
Ἰωάννου· τὰ γὰρ ἔργα ἃ δέδωκέν μοι ὁ πατὴρ ἵνα 1,33; 8,2.
τελειώσω αὐτά, αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ποιῶ, μαρτυρεῖ
περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκεν. καὶ ὁ 37 Mt 3,17.
πέμψας με πατήρ, ἐκεῖνος μεμαρτύρηκεν περὶ Dt 4,12.
ἐμοῦ. οὔτε φωνὴν αὐτοῦ πώποτε ἀκηκόατε οὔτε
εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε, καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ 38
ἔχετε ἐν ὑμῖν μένοντα, ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος,
τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε. ἐραυνᾶτε τὰς γραφάς, 39 L 24,27.44.
ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν· 2 T 3,15—17.
καὶ ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ· ¹καὶ 40 1 P 1,11.
οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός με ἵνα ζωὴν ἔχητε. Δόξαν 41
παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω, ἀλλὰ ἔγνωκα ὑμᾶς 42
ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.
ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, καὶ 43
οὐ λαμβάνετέ με· ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ ὀνόματι
τῷ ἰδίῳ, ἐκεῖνον λήμψεσθε. πῶς δύνασθε ὑμεῖς 44 12,43.
πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ Mt 23,5—7.
τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ ζητεῖτε;
μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν 45 Dt 31,26.
πατέρα· ἔστιν ὁ κατηγορῶν ὑμῶν Μωϋσῆς, εἰς ὃν
ὑμεῖς ἠλπίκατε. εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωϋσεῖ, ἐπι- 46 Gn 3,15; 49,10.
στεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. Dt 18,15.
εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς 47 7,19. L 16,31.
τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε;

1—15: Mt 14,13—21. Mc 6,32—44. L 9,10—17.
Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς 6
θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας τῆς Τιβεριάδος. ἠκο- 2
λούθει δὲ αὐτῷ ὄχλος πολύς, ὅτι ἐθεώρουν τὰ

---

42 T *ουκ εχετε* post *οτι* *44* *παρα* 1° : H *παρ* | H [*θεου*] *47* *πιστευσετε* : h *πιστευετε* 6,*2* T *εωρων*

---

45 *υμων* 2° : + *προς τον πατερα* 6,*1* *Γαλιλαιας* : + *εις τα μερη*

3 σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. ἀνῆλθεν
δὲ εἰς τὸ ὄρος Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ
2,13; 11,55. 4 τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα, ἡ
5 ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων. ἐπάρας οὖν τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς ὁ Ἰησοῦς καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος
ἔρχεται πρὸς αὐτόν, λέγει πρὸς Φίλιππον· πόθεν
6 ἀγοράσωμεν ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι; τοῦτο δὲ
ἔλεγεν πειράζων αὐτόν· αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν
7 ποιεῖν. ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος· διακοσίων δη-
ναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς, ἵνα ἕκαστος
8 βραχύ [τι] λάβῃ. λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν
9 αὐτοῦ, Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς Σίμωνος Πέτρου· ἔστιν
παιδάριον ὧδε ὃς ἔχει πέντε ἄρτους κριθίνους
καὶ δύο ὀψάρια· ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσού-
10 τους; εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους
ἀναπεσεῖν. ἦν δὲ χόρτος πολὺς ἐν τῷ τόπῳ.
ἀνέπεσαν οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡς πεντα-
11 κισχίλιοι. ἔλαβεν οὖν τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ
εὐχαριστήσας διέδωκεν τοῖς ἀνακειμένοις, ὁμοίως
12 καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον ἤθελον. ὡς δὲ ἐνε-
πλήσθησαν, λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· συνα-
γάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μή τι
13 ἀπόληται. συνήγαγον οὖν, καὶ ἐγέμισαν δώδεκα
κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν
Dt 18,15. 14 κριθίνων ἃ ἐπερίσσευσαν τοῖς βεβρωκόσιν. Οἱ
οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ἔλεγον
ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος
18,36. 15 εἰς τὸν κόσμον. Ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν
ἔρχεσθαι καὶ ἁρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν βασιλέα,
16–21: Mt 14,22–33. Mc 6,45–52. 16 ἀνεχώρησεν πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος. Ὡς

3 T εκαθεζετο 4 το πασχα : h[8] † . . . † 7 T αποκρινεται | T ο Φιλιπ. | [τι] : T—H 10 ουν οι : h ουν, 11 T ευχαριστησεν και εδωκεν 14 ℵ α εποι. σημεια | T ο εις τ. κοσμ. ερχομενος 15 ανεχωρ. : T φευγει

11 εδωκεν et + τοις μαθηταις, οι δε μαθηται 14 — αληθως 15 fin + κακει προσηυχετο

δὲ ὀψία ἐγένετο, κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ
τὴν θάλασσαν, καὶ ἐμβάντες εἰς πλοῖον ἤρχοντο 17
πέραν τῆς θαλάσσης εἰς Καφαρναούμ. καὶ σκοτία
ἤδη ἐγεγόνει καὶ οὔπω ἐληλύθει πρὸς αὐτοὺς ὁ
Ἰησοῦς, ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος 18
διεγείρετο. ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἴκοσι 19
πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσιν τὸν Ἰησοῦν περι-
πατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου
γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν. ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς· 20
ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε. ἤθελον οὖν λαβεῖν αὐτὸν 21
εἰς τὸ πλοῖον, καὶ εὐθέως ἐγένετο τὸ πλοῖον ἐπὶ
τῆς γῆς εἰς ἣν ὑπῆγον.
Τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς 22
θαλάσσης εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ
εἰ μὴ ἕν, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοῖον ἀλλὰ μόνοι οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον· ἀλλὰ ἦλθεν πλοιάρια 23 11.
ἐκ Τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν
ἄρτον εὐχαριστήσαντος τοῦ κυρίου. ὅτε οὖν εἶδεν 24
ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ, ἐνέβησαν αὐτοὶ εἰς τὰ πλοιάρια καὶ ἦλθον
εἰς Καφαρναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν. καὶ εὑρόντες 25
αὐτὸν πέραν τῆς θαλάσσης εἶπον αὐτῷ· ῥαββεί,
πότε ὧδε γέγονας; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ 26
εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι
εἴδετε σημεῖα, ἀλλ' ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων
καὶ ἐχορτάσθητε. ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν 27 4,14. 5,36.
ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς
ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει·

---

17 και . . . εγεγονει : T *κατελαβεν δε αυτους η σκοτια* | hT *εληλ. Ιησους προς αυτους* *18* T *διηγειρετο* *19* T *σταδια* *21* T *επι την γην* *22.23 ειδον . . . κυριου.* : h *ιδων οτι . . . κυριου·* — *23* T *ἄλλα ηλθον* | H *πλοια* *27* T *διδωσιν υμιν*

---

22 ἕν : + *εκεινο εις ο ενεβησαν οι μαθηται αυτου* *23 αλλων πλοιαριων ελθοντων* | *του τοπου* : *ουσης* | — *ευχαριστ. τ. κυριου* *25 εληλυθας*

28 *τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός. εἶπον*
οὖν πρὸς αὐτόν· τί ποιῶμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ
1 J 3,23. 29 *ἔργα τοῦ θεοῦ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν*
αὐτοῖς· τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ, ἵνα πι-
2,18. 30 *στεύητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. εἶπον οὖν*
αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον, ἵνα ἴδωμεν καὶ
Ex 16,13.14. Ps 78,24. 31 *πιστεύσωμέν σοι; τί ἐργάζῃ; ¹ οἱ πατέρες ἡμῶν τὸ*
μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθώς ἐστιν γεγραμ-
*μένον· **ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν.***
49. 32 *εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,*
οὐ Μωϋσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ, ἀλλ' ὁ πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον
51. 33 *ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν· ὁ γὰρ ἄρτος τοῦ*
θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ
34 *ζωὴν διδοὺς τῷ κόσμῳ. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν·*
48. 4,14; 7,37. 35 *κύριε, πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. εἶπεν*
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς· ὁ
ἐρχόμενος πρὸς ἐμὲ οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων
26.29. 36 *εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσει πώποτε. ἀλλ' εἶπον ὑμῖν*
17,6–8. Mt 11,28. 37 *ὅτι καὶ ἑωράκατέ [με] καὶ οὐ πιστεύετε. Πᾶν ὃ*
δίδωσίν μοι ὁ πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἥξει, καὶ τὸν
4,34. Mt 26,39. 38 *ἐρχόμενον πρός με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω, ὅτι κατα-*
βέβηκα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα
τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με.
10,28.29; 17,12. 39 *τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με, ἵνα*
πᾶν ὃ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ
5,29; 11,24. 40 *ἀναστήσω αὐτὸ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. τοῦτο γάρ ἐστιν*
τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν
τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον,
41 *καὶ ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Ἐγόγ-*

---

29 T—*ο* *32* hT *δεδωκεν* *33* *αρτ.* : T+ *ο* *35* T *ειπεν ουν* *36* T— [*με*] *37* *με* : T *εμε* *38* T *ποιησω* *39.40* T *εν τη* *40* T *αιωνιον και*

---

35 *πειναση* : + *πωποτε* *37* — *εξω* *38.39* *με* : + *πατρος* *39* *εξ αυτου* : *μηδεν*

γυζον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶπεν· ἐγώ
εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ 42 L 4,22.
ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ υἱὸς Ἰωσήφ,
οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα;
πῶς νῦν λέγει ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα;
ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· μὴ γογγύζετε 43
μετ' ἀλλήλων. οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με 44 65.
ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ αὐτόν,
κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἔστιν 45 Is 54,13. Jr 31,33.34.
γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· **καὶ ἔσονται πάντες**
διδακτοὶ θεοῦ· πᾶς ὁ ἀκούσας παρὰ τοῦ πατρὸς
καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς ἐμέ. οὐχ ὅτι τὸν πατέρα 46 1,18.
ἑώρακέν τις, εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ, οὗτος
ἑώρακεν τὸν πατέρα. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ 47 3,16.
πιστεύων ἔχει ζωὴν αἰώνιον. ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος 48 35.
τῆς ζωῆς. οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ 49 31.32.
τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ 50 1 K 10,3.5.
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ
φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ. ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν 51 H 10,5.10.
ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου
τοῦ ἄρτου, ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ ὁ ἄρτος δὲ
ὃν ἐγὼ δώσω ἡ σάρξ μού ἐστιν ὑπὲρ τῆς τοῦ
κόσμου ζωῆς. Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους 52 60.
οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν
δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν; εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ 53
Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ φάγητε
τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε
αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. ὁ 54

---

42 ℌ ουχι | λεγει : T+ ουτος *44* h προς εμε *46* H [του] | πατερα 2° : T θεον *50* h αποθνησκη *51* T εκ του εμου αρτου | η σαρξ μου εστιν : h[r] T post ζωης *it* h[r] + ην εγω δωσω post εστιν *52* T ημιν ουτος | σαρκα : H+ [αυτου] *53* H [ο]

---

42 — και τ. μητερα | εαυτον απο τ. ουρ. καταβεβηκεναι *44* — ο πατηρ *46* θεου : πατρος *47* ο πιστ. : + εις εμε *53* φαγητε : λαβητε

τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα
ἔχει ζωὴν αἰώνιον, κἀγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ
55 *ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθής ἐστιν*
15,4. 56 *βρῶσις, καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθής ἐστιν πόσις. ὁ*
1 J 3,24; 2,24. *τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα*
57 *ἐν ἐμοὶ μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ. καθὼς ἀπέστειλέν*
με ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν πατέρα, καὶ
58 *ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ζήσει δι' ἐμέ. οὗτός ἐστιν*
ὁ ἄρτος ὁ ἐξ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον
οἱ πατέρες καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν
59 *ἄρτον ζήσει εἰς τὸν αἰῶνα. Ταῦτα εἶπεν ἐν συνα-*
60 *γωγῇ διδάσκων ἐν Καφαρναούμ. Πολλοὶ οὖν*
ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκληρός
ἐστιν ὁ λόγος οὗτος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν;
61 *εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ*
τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο
3,13. 62 *ὑμᾶς σκανδαλίζει; ἐὰν οὖν θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ*
2 K 3,6. 63 *ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον; τὸ*
πνεῦμά ἐστιν τὸ ζωοποιοῦν, ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ
οὐδέν· τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λελάληκα ὑμῖν πνεῦμά
13,11. 64 *ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν. ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες*
οἳ οὐ πιστεύουσιν. ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς
τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἐστιν ὁ
44. 65 *παραδώσων αὐτόν. καὶ ἔλεγεν· διὰ τοῦτο εἴρηκα*
ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με ἐὰν μὴ
66 *ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός. Ἐκ τούτου*
πολλοὶ [ἐκ] τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὰ
67 *ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν. εἶπεν*
οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε

---

56 εν αυτω : **h**[r] + *καθως εν εμοι ο πατηρ καγω εν τω πατρι. αμην αμην λεγω υμιν, εαν μη λαβητε το σωμα του υιου του ανθρωπου ως τον αρτον της ζωης, ουκ εχετε ζωην εν αυτω.* *59* **fin** : **h**[r] + ⊣ *σαββατω* ⊢ *60* **H** *ειπαν* *64* **H** *αλλα* *65* **T** *προς εμε* *66 τουτου* : **T**+ *ουν* | [*εκ*] : **H**—**T**

---

55 — και το αι. . . . ποσις

ὑπάγειν; ¹ἀπεκρίθη αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, 68 63.
πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου
ἔχεις· καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν 69 1,49; 11,27. Mt 14,33; 16,16.
ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ 70
Ἰησοῦς· οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην;
καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν. ἔλεγεν δὲ τὸν 71
Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτου· οὗτος γὰρ ἔμελλεν
παραδιδόναι αὐτόν, εἷς ἐκ τῶν δώδεκα.

Καὶ μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῇ 7 6,1.
Γαλιλαίᾳ· οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ περι-
πατεῖν, ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι.
ἦν δὲ ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν Ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. 2 Lv 23,34.
εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ· μετά- 3 2,12. Mt 12,46. Act 1,14.
βηθι ἐντεῦθεν καὶ ὕπαγε εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα
καὶ οἱ μαθηταί σου θεωρήσουσιν τὰ ἔργα σου ἃ
ποιεῖς· οὐδεὶς γάρ τι ἐν κρυπτῷ ποιεῖ καὶ ζητεῖ 4
αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι. εἰ ταῦτα ποιεῖς, φανέ-
ρωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ 5 Mt 13,55.
αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ 6 2,4.
Ἰησοῦς· ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν, ὁ δὲ
καιρὸς ὁ ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. οὐ δύ- 7 15,18.
ναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ μισεῖ, ὅτι
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ
πονηρά ἐστιν. ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτήν· 8
ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ
ἐμὸς καιρὸς οὔπω πεπλήρωται. ταῦτα δὲ εἰπὼν 9
αὐτοῖς ἔμεινεν ἐν τῇ Γαλιλαίᾳ. Ὡς δὲ ἀνέ- 10

---

70 **R** *εξελεξαμην, και . . . εστιν;* *71* **T** *αυτον παραδιδοναι* | *εις* : **T** + *ων* *7,1* **T**— *Και* | **H** [*ο*] *8* **ℵ** [*σου*] *τα εργα* *4 αυτος* : **h** *αυτο* *6* **T**— *ουν* *8 ουκ* : **ℵ** *ουπω* *9* **T**— *δε* | *αυτοις* : **hT** *αυτος*

---

69 αγιος : *χριστος ο υιος* | *θεου* : + *του ζωντος* *71 Ισκαρ.* : *απο Καρυωτου* *7,3 Γαλιλαιαν* *5* fin + *τοτε*

βησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἑορτήν, τότε καὶ
αὐτὸς ἀνέβη, οὐ φανερῶς ἀλλὰ ὡς ἐν κρυπτῷ.
11 οἱ οὖν Ἰουδαῖοι ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ
12 ἔλεγον· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; ¹ καὶ γογγυσμὸς περὶ
αὐτοῦ ἦν πολὺς ἐν τοῖς ὄχλοις· οἱ μὲν ἔλεγον
ὅτι ἀγαθός ἐστιν· ἄλλοι [δὲ] ἔλεγον· οὔ, ἀλλὰ
9,22; 12,42; 19,38. 13 πλανᾷ τὸν ὄχλον. οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει
περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων.
14 Ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης ἀνέβη Ἰησοῦς εἰς
Mt 13,54. L 2,47. 15 τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν. ἐθαύμαζον οὖν οἱ Ἰου-
δαῖοι λέγοντες· πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν μὴ
12,49. 16 μεμαθηκώς; ἀπεκρίθη οὖν αὐτοῖς Ἰησοῦς καὶ
εἶπεν· ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ
17 πέμψαντός με· ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ
\ποιεῖν, γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς, πότερον ἐκ
5,41.44. 18 τοῦ θεοῦ ἐστιν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. ὁ ἀφ'
ἑαυτοῦ λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ· ὁ δὲ
ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος αὐτόν, οὗτος
5,47. Act 7,53. 5,16.18. 19 ἀληθής ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. οὐ
Μωϋσῆς ἔδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον; καὶ οὐδεὶς ἐξ
ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον. τί με ζητεῖτε ἀποκτεῖναι;
8,48.52; 10,20. 20 ¹ ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος· δαιμόνιον ἔχεις· τίς σε ζητεῖ
5,16. 21 ἀποκτεῖναι; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
Gn 17,10–12. Lv 12,3 s. 22 ἓν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε. διὰ
τοῦτο Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν, —
οὐχ ὅτι ἐκ τοῦ Μωϋσέως ἐστὶν ἀλλ' ἐκ τῶν πα-
τέρων, — καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε ἄνθρωπον.
5,8. 23 εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα
μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωϋσέως, ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον

---

10 *αλλα ως* : T *αλλ* *12* T *ην περι αυτ. πολ. εν τω οχλω* | [*δε*] : R—T *17* T— *του* *19* hT *δεδωκεν* *22* *δια τουτο* : T *ο* | H [*εν*] *23* H [*ο*] *ανθρ.* | T *ο Μωυσεως*

---

14 *μεσαζουσης* *21* *παντες* : *υμεις* *23* *εμοι* : pr *πως*

ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ; μὴ κρίνετε 24 8,15.
κατ᾽ ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνετε.
Ἔλεγον οὖν τινες ἐκ τῶν Ἱεροσολυμειτῶν· οὐχ 25 19.
οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι; καὶ ἴδε παρ- 26
ρησίᾳ λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν. μή ποτε
ἀληθῶς ἔγνωσαν οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ
Χριστός; ꜜἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν πόθεν ἐστίν· ὁ δὲ 27 41.
Χριστὸς ὅταν ἔρχηται, οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν.
ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ Ἰησοῦς καὶ 28
λέγων· κἀμὲ οἴδατε καὶ οἴδατε πόθεν εἰμί· καὶ
ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα, ἀλλ᾽ ἔστιν ἀληθινὸς
ὁ πέμψας με, ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε· ἐγὼ οἶδα 29 Mt 11,27.
αὐτόν, ὅτι παρ᾽ αὐτοῦ εἰμι κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν.
Ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν 30 8,20; 13,1
ἐπ᾽ αὐτὸν τὴν χεῖρα, ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα L 22,53.
αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ ὄχλου δὲ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς 31 8,30; 10,42;
αὐτόν, καὶ ἔλεγον· ὁ Χριστὸς ὅταν ἔλθῃ, μὴ 11,45; 12,42.
πλείονα σημεῖα ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν; Ἤκου- 32
σαν οἱ Φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ
ταῦτα, καὶ ἀπέστειλαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι ὑπηρέτας ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. εἶπεν οὖν 33 13,33.
ὁ Ἰησοῦς· ἔτι χρόνον μικρὸν μεθ᾽ ὑμῶν εἰμι καὶ
ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με. ζητήσετέ με καὶ 34 8,21; 17,24.
οὐχ εὑρήσετέ [με], καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ
δύνασθε ἐλθεῖν. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς 35
ἑαυτούς· ποῦ οὗτος μέλλει πορεύεσθαι, ὅτι ἡμεῖς
οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν; μὴ εἰς τὴν διασπορὰν τῶν
Ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς
Ἕλληνας; ꜜτίς ἐστιν ὁ λόγος οὗτος ὃν εἶπεν· ζητή- 36
σετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετέ [με], καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ
ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν;

---

24 κρινετε 2° : T κρινατε *28* H [ο] Ιησ. *29* T απεσταλκεν *31* T Πολλοι δε επιστ. εκ τ. οχλ. εις αυτ. | εποιησ. : T ποιει *32* T υπηρετ. post απεστ. *34* [με] : H—T *35* T μελλει ουτος | T— ημεις *36* [με] : H—T

Lv 23,36. 4,10. 37 *Ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ τῆς ἑορτῆς*
Is 44,3; 55,1; *εἱστήκει ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔκραξεν λέγων· ἐάν τις*
58,11. Ez 47,1.12. 38 *διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω. ὁ πιστεύων*
Zch 13,1; 14,8. Joel 3,1.23. *εἰς ἐμέ, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς*
39 *κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. τοῦτο*
δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμ-
16,7. *βάνειν οἱ πιστεύσαντες εἰς αὐτόν· οὔπω γὰρ ἦν*
6,14. Dt 18,15. 40 *πνεῦμα, ὅτι Ἰησοῦς οὔπω ἐδοξάσθη. Ἐκ τοῦ ὄχλου*
οὖν ἀκούσαντες τῶν λόγων τούτων ἔλεγον· οὗτός
1,46. 41 *ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης· 'ἄλλοι ἔλεγον· οὗτός*
ἐστιν ὁ Χριστός· οἱ δὲ ἔλεγον· μὴ γὰρ ἐκ τῆς
2 Sm 7,12. Mch 5,1. 42 *Γαλιλαίας ὁ Χριστὸς ἔρχεται; οὐχ ἡ γραφὴ εἶπεν*
Mt 2,5.6; 22,42. *ὅτι ἐκ* **τοῦ σπέρματος Δαυείδ**, *καὶ* **ἀπὸ Βηθλεὲμ**
Ps 89,4 s. *τῆς κώμης ὅπου ἦν Δαυείδ,* **ἔρχεται** *ὁ Χριστός;*
9,16. 43 *σχίσμα οὖν ἐγένετο ἐν τῷ ὄχλῳ δι' αὐτόν·*
30. 44 *τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν, ἀλλ'*
32. 45 *οὐδεὶς ἔβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας. Ἦλθον οὖν οἱ*
ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους,
καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διὰ τί οὐκ ἠγάγετε
Mt 7,28.29. 46 *αὐτόν; 'ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται· οὐδέποτε ἐλά-*
47 *λησεν οὕτως ἄνθρωπος. ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς*
12,42. 48 *οἱ Φαρισαῖοι· μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε; 'μή τις*
ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν ἢ ἐκ τῶν
49 *Φαρισαίων; ἀλλὰ ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων*
3,1.2. 50 *τὸν νόμον ἐπάρατοί εἰσιν. λέγει Νικόδημος πρὸς*
αὐτούς, ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν πρότερον, εἷς ὢν
Dt 1,16.17; 51 *ἐξ αὐτῶν· μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον*
19,15. *ἐὰν μὴ ἀκούσῃ πρῶτον παρ' αὐτοῦ καὶ γνῷ τί*

---

37 H *ιστηκει* | T *εκραζεν* | T— *προς με* *39 οὗ* : h δ | T *ημελλον* | T *πιστευοντες* | T *ουδεπω* | *πνευμα* : h^r + *δεδομενον* : *it* + *αγιον* : *it* + *αγιον επ αυτοις* : *it* + *αγιον δεδομενον* *40 ελεγον* : H+ [*οτι*] *41 οι δε* : T *αλλοι* *42* T *ουχι* | T *ο χριστ. ερχετ.* *44* T *επεβαλεν* *46 ανθρ.* : R+ [*ως ουτος ο ανθρωπος*] T+ *ως ουτος λαλει ο ανθρ.* *47* T— *ουν* | H [*αυτοις*] *50* T— *ο ελθ. ... προτ.*

---

40 τον λογον (τουτον) *51 γνω : επιγνωσθη*

ποιεῖ; ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ σὺ 52 41. 1,46.
ἐκ τῆς Γαλιλαίας εἶ; ἐραύνησον καὶ ἴδε ὅτι ἐκ
τῆς Γαλιλαίας προφήτης οὐκ ἐγείρεται.

---

52 T *προφ. εκ τ. Γαλιλ.* *53*—8,*11 περι μοιχαλιδος περικοπη* ab H post finem evangelii inter uncos ⟦ ⟧ datur, a R in contextu, sed separate et uncis [ ] inclusa, a Tischendorfio in editione maiore bis exhibetur (secundum codicem D et textum receptum); damus textum H cum R et D collatum; vide ad Lc 21,38.

⟦*53 Καὶ ἐπορεύθησαν ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,*
8,*1 Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. 2 Ὄρ-*
θρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν [, καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἤρχετο πρὸς αὐτόν, καὶ καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς]. 3 Ἄγουσιν
δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατει-
λημμένην, καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέσῳ 4 λέγουσιν αὐτῷ
Διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κατείληπται ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευο-
μένη· 5 ἐν δὲ τῷ νόμῳ [ἡμῖν] Μωυσῆς ἐνετείλατο τὰς Lv 20,10.
τοιαύτας λιθάζειν· σὺ οὖν τί λέγεις; 6 [τοῦτο δὲ ἔλεγον
πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ.] ὁ δὲ Ἰησοῦς
κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ κατέγραφεν εἰς τὴν γῆν. 7 ὡς
δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες [αὐτόν], ἀνέκυψεν καὶ εἶπεν [αὐτοῖς]
Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος ἐπ' αὐτὴν βαλέτω λίθον. 8 καὶ
πάλιν κατακύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. 9 οἱ δὲ ἀκούσαντες R 2,22.
ἐξήρχοντο εἷς καθ' εἷς ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ
κατελείφθη μόνος, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ οὖσα. 10 ἀνακύψας
δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ Γύναι, ποῦ εἰσιν; οὐδείς σε κατέ-
κρινεν; 11 ἡ δὲ εἶπεν Οὐδείς, κύριε. εἶπεν δὲ ὁ Ἰησοῦς 5,14.
Οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω· πορεύου, ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι
ἁμάρτανε.⟧

8,*2 παρεγ.* : D *παραγινεται* h *ηλθεν* | [*, και . . . αυτους*] : R | D— *και καθισ. εδιδ. αυτ.* *3 γυν. επι μοιχ.* : Dh *επι αμαρτια γυναικα* | D *ειλημμενην* *4 λεγ.* : h *ειπον* | *αυτω* : D+ *εκπειραζοντες αυτον οι ιερεις ινα εχωσιν κατηγοριαν αυτου* (cf. v. 6) | h *ειληπται* *5* D *Μωυσης δε εν τ. ν. εκελευσεν* | [*ημιν*] : R | *ουν* : D *δε νυν* h *δε* | *λεγ.* : h+ *περι αυτης* [*6*] : R—D | h *εγραφεν* *7* [*αυτον*] : R—D | [*αυτοις*] : DR | h [*τον*] *λιθ. βαλετω* *8 κατακυψ.* : h *κατω κυψας* : Dh+ *τω δακτυλω* | ⌐D *κατεγραφεν* *9 οι δε . . . καθ εις* : D *εκαστος δε των Ιουδαιων εξηρχετο* | *πρεσβυτ.* : D+ *ωστε παντας εξελθειν* : R+ *εως των εσχατων* (h[s] + *παντες ανεχωρησαν*) | *μονος* : hR+ *ο Ιησους* *10 αυτη γυναι* : Dh *τη γυναικι* | *κατεκρινεν* : h[r] lapidavit *11* D *κακεινη ειπεν αυτω* | *ειπεν δε ο Ιησ.* : D *ο δε ειπεν* | *πορευου* : D *υπαγε*

---

51 εποιησεν 8,*8 γην* + *ενος εκαστου αυτων τας αμαρτιας*

Is 49,6. 1,5.9. 12 *Πάλιν οὖν αὐτοῖς ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς λέγων·*
ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν μοι
οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἕξει τὸ φῶς
13 *τῆς ζωῆς. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι· σὺ περὶ*
σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν
5,31. 14 *ἀληθής. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κἂν*
ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρ-
τυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω·
ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.
7,24. 15 *ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε, ἐγὼ οὐ κρίνω*
29. 16 *οὐδένα. καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ*
ἀληθινή ἐστιν, ὅτι μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ
Dt 17,6; 19,15. 17 *ὁ πέμψας με [πατήρ]. καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ*
ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία
18 *ἀληθής ἐστιν. ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυ-*
τοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ.
14,7. 19 *ἔλεγον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; ἀπε-*
κρίθη Ἰησοῦς· οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα
μου· εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ᾔδειτε.
7,30; 13,1. 20 *Ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ*
L 22,53. *διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν,*
ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
7,34; 13,33. 21 *Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς· ἐγὼ ὑπάγω καὶ ζητή-*
σετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε·
7,35. 22 *ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. ἔλεγον*
οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει·
3,31. 23 *ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; καὶ*
ἔλεγεν αὐτοῖς· ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ
τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τούτου τοῦ κόσμου ἐστέ,
24 *ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. εἶπον οὖν*
ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν·

---

12 H [ο] *Ιησ.* | T *εμοι* *14* h *η μαρτ. μου αληθ. εστ.* | T— *δε* *16* [*πατηρ*] : R—T *17* T *γεγραμμενον εστιν* *23* T *υμεις εκ τ. κοσμ. τουτου εστε*

ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι, ἀποθανεῖσθε
ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἔλεγον οὖν αὐτῷ· σὺ 25 14.
τίς εἶ; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· τὴν ἀρχὴν ὅ τι
καὶ λαλῶ ὑμῖν. πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν 26 38.12,49.
καὶ κρίνειν· ἀλλ᾽ ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν,
κἀγὼ ἃ ἤκουσα παρ᾽ αὐτοῦ, ταῦτα λαλῶ εἰς τὸν
κόσμον. οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς 27
ἔλεγεν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς· ὅταν ὑψώσητε τὸν 28 3,14; 12,32.
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι,
καὶ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδί-
δαξέν με ὁ πατήρ, ταῦτα λαλῶ. καὶ ὁ πέμψας 29 16. Mt 27,46.
με μετ᾽ ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ ἀφῆκέν με μόνον, ὅτι
ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. Ταῦτα αὐτοῦ 30 7,31; 10,42; 12,11.42.
λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. Ἔλεγεν 31 15,14.
οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ
Ἰουδαίους· ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ,
ἀληθῶς μαθηταί μού ἐστε, ¹ καὶ γνώσεσθε τὴν 32
ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. ἀπε- 33 Mt 3,9. Neh 9,36.
κρίθησαν πρὸς αὐτόν· σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν,
καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις
ὅτι ἐλεύθεροι γενήσεσθε; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· 34 R 6,16.20. 1 J 3,8.
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρ-
τίαν δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ δοῦλος 35
οὐ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει
εἰς τὸν αἰῶνα. ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, 36 R 6,18.22.
ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ 37
ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ
ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. ἃ ἐγὼ ἑώρακα παρὰ τῷ 38
πατρὶ λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ἃ ἠκούσατε παρὰ τοῦ
πατρὸς ποιεῖτε. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· 39

---

24 h *ἐγώ εἰμι,* it 28 *25* H [ο] *Ιησ.,* it 34.39.42 | *ο τι* : H *οτι* | 𝔎 *υμιν;* *34* H [*της αμαρτ.*] *38 α εγω . . . πατρος* : h^r ⊣ *εγω α εωρακα παρα τω πατρι μου* [*ταυτα*] *λαλω· και υμεις ουν α εωρακατε παρα τω πατρι υμων* ⊢

---

24 πιστευσ. : + *μοι* *29 μονον* : + *ο πατηρ* *33 και ου δεδουλ. ουδενι πωπ.* *38 πατρος* : + *υμων* + *ταυτα*

ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστιν. λέγει αὐτοῖς ὁ
Ἰησοῦς· εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἐστε, τὰ ἔργα τοῦ
40 Ἀβραὰμ ἐποιεῖτε· νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι,
ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα, ἣν
ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ· τοῦτο Ἀβραὰμ οὐκ
Gn 3,15. 41 ἐποίησεν. ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς
ὑμῶν. εἶπαν αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐκ ἐγεν-
1 J 5,1. 42 νήθημεν, ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν. εἶπεν
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν,
ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ· ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον
καὶ ἥκω· οὐδὲ γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ'
43 ἐκεῖνός με ἀπέστειλεν. διὰ τί τὴν λαλιὰν τὴν
ἐμὴν οὐ γινώσκετε; ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν
1 J 3,8–10. 44 λόγον τὸν ἐμόν. ὑμεῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ δια-
Gn 3,4. 2 P 2,4. βόλου ἐστὲ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν
θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ'
ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐκ ἔστηκεν, ὅτι οὐκ
ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος,
ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ, ὅτι ψεύστης ἐστὶν καὶ ὁ
45 πατὴρ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω,
2 K 5,21. 46 οὐ πιστεύετέ μοι. τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ
1 P 2,22. ἁμαρτίας; εἰ ἀλήθειαν λέγω, διὰ τί ὑμεῖς οὐ
18,37. 47 πιστεύετέ μοι; ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ
1 J 4,6. θεοῦ ἀκούει· διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι
7,20. 48 ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. Ἀπεκρίθησαν οἱ Ἰου-
δαῖοι καὶ εἶπαν αὐτῷ· οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς
49 ὅτι Σαμαρείτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον ἔχεις; ἀπε-
κρίθη Ἰησοῦς· ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ
5,41. 50 τὸν πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. ἐγὼ
δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου· ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ
6,40.47; 11,26. 51 κρίνων. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν ἐμὸν

---

39 𝕳 ποιειτε 41 hT ου γεγεννημεθα 44 H ἑστηκεν
48 T Σαμαριτης

---

39 εστε : ητε | εποιειτε : + αν 43 λαλιαν : αληθειαν
46 — vers 47 — οτι . . . εστε 51 εαν τις : ος αν

λόγον τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν
αἰῶνα. εἶπαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· νῦν ἐγνώκαμεν 52 Mc 9,1.
ὅτι δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ
προφῆται, καὶ σὺ λέγεις· ἐάν τις τὸν λόγον μου
τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσηται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα.
μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις 53 4,12.
ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σε-
αυτὸν ποιεῖς; ˡἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἐὰν ἐγὼ δοξάσω 54
ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ
μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ὑμῶν
ἐστιν, ˡκαὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν, ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν. 55 7,28.
κἂν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος ὑμῖν
ψεύστης· ἀλλὰ οἶδα αὐτὸν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ
τηρῶ. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα 56
ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη.
εἶπαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν· πεντήκοντα 57
ἔτη οὔπω ἔχεις καὶ Ἀβραὰμ ἑώρακας; εἶπεν αὐτοῖς 58
Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, πρὶν Ἀβραὰμ γενέ-
σθαι ἐγὼ εἰμί. ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ' 59 10,31.
αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.
Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενε- 9
τῆς. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέ- 2 L 13,2.
γοντες· ῥαββεί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς
αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· 3 11,4.
οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ'
ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. ἡμᾶς 4 5,17.20; 11,9.
δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως
ἡμέρα ἐστίν· ἔρχεται νὺξ ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργά-
ζεσθαι. ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ, φῶς εἰμι τοῦ 5 8,12; 12,35.
κόσμου. ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν 6 Mc 8,23.

---

54 υμων : **h**T ημων *55* T υμων *56* ιδη : T ειδη
57 **h** εωρακεν σε **9**,*4* με : T ημας | εως : **h** ως

---

53 — πατρος ημων | οστις : οτι *58* — γενεσθαι *59* fin
+ διελθων δια μεσου αυτων και παρηγεν ουτως **9**,*1* fin +
καθημενον *4* ημας : εμε

πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισεν αὐτοῦ
7 *τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ εἶπεν αὐτῷ·*
ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ
(ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλμένος). ἀπῆλθεν οὖν καὶ
8 *ἐνίψατο, καὶ ἦλθεν βλέπων. Οἱ οὖν γείτονες καὶ*
οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον, ὅτι προσαίτης
ἦν, ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ
9 *προσαιτῶν; ¹ ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι*
ἔλεγον· οὐχί, ἀλλὰ ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν. ἐκεῖνος
10 *ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι. ἔλεγον οὖν αὐτῷ· πῶς οὖν*
11 *ἠνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος·*
ὁ ἄνθρωπος ὁ λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν
καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι
ὅτι ὕπαγε εἰς τὸν Σιλωὰμ καὶ νίψαι· ἀπελθὼν
12 *οὖν καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. εἶπαν αὐτῷ· ποῦ*
13 *ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει· οὐκ οἶδα. Ἄγουσιν αὐτὸν*
5,9. 14 *πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τόν ποτε τυφλόν. ἦν δὲ*
σάββατον ἐν ᾗ ἡμέρᾳ τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς
15 *καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. πάλιν οὖν*
ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν.
ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκέν μου ἐπὶ τοὺς
31.33. 7,48. 8,2. 16 *ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην, καὶ βλέπω. ἔλεγον*
οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὐκ ἔστιν οὗτος
παρὰ θεοῦ ὁ ἄνθρωπος, ὅτι τὸ σάββατον οὐ
τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος
ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα
17 *ἦν ἐν αὐτοῖς. λέγουσιν οὖν τῷ τυφλῷ πάλιν· τί*
σὺ λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνέῳξέν σου τοὺς ὀφ-
18 *θαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. οὐκ*
ἐπίστευσαν οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι ἦν
τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς

---

6 επεχρ. : **Ж** *επεθηκεν* *9* **R** *αλλ* *10* **H** *πως* [*ουν*] *12 ειπαν* : **H** pr *και* *16 αλλοι* : **H**+ [*δε*] *17* **T** *συ τι* | **T** *ηνοιξεν*

---

8 προσαιτ. : τυφλος 11 εις την κολυμβηθραν του Σ. | και ηλθον βλεπων 14 εν η ημ. : οτε 18 — οτι . . . ανεβλεψεν

γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος ˡ καὶ ἠρώτησαν 19
αὐτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν
ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν βλέπει
ἄρτι; ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπαν· 20
οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι
τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἴδαμεν, 21
ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ
οἴδαμεν· αὐτὸν ἐρωτήσατε, ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸς
περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ 22 7,13. 12,42.
ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνε-
τέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ
Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. διὰ τοῦτο οἱ 23
γονεῖς αὐτοῦ εἶπαν ὅτι ἡλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐπερω-
τήσατε. Ἐφώνησαν οὖν τὸν ἄνθρωπον ἐκ δευ- 24 Jos 7,19.
τέρου ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπαν αὐτῷ· δὸς δόξαν
τῷ θεῷ· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος
ἁμαρτωλός ἐστιν. ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος· εἰ ἁμαρ- 25
τωλός ἐστιν οὐκ οἶδα· ἓν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν
ἄρτι βλέπω. εἶπον οὖν αὐτῷ· τί ἐποίησέν σοι; 26
πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς; ἀπεκρίθη 27
αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἤδη καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί
πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ
μαθηταὶ γενέσθαι; ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπαν· 28
σὺ μαθητὴς εἶ ἐκείνου, ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως
ἐσμὲν μαθηταί· ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι Μωϋσεῖ λελά- 29
ληκεν ὁ θεός, τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν.
ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν τούτῳ 30
γὰρ τὸ θαυμαστόν ἐστιν, ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε
πόθεν ἐστίν, καὶ ἤνοιξέν μου τοὺς ὀφθαλμούς.
οἴδαμεν ὅτι ὁ θεὸς ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀκούει, ἀλλ' 31 Is 1,15. Prv 15,29.

---

20 **R** [ουν] *22* **H** ειπαν *23* **hR** ερωτησατε *24* **T** ο ανθρ. ουτος *26* **H** ειπαν *27* τι : **h**+ ουν *28* ελοιδορ. : **H** pr και *31* **T** αμαρτωλων ο θεος

---

22 ομολογ. αυτον χριστον ειναι *29* θεος : + και οτι θεος αμαρτωλων ουκ ακουει *31* αμαρτωλον

ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ,
32 *τούτου ἀκούει. ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι*
16. 33 *ἤνοιξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου· εἰ*
μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ, οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν
2. 34 *οὐδέν. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν αὐτῷ· ἐν ἁμαρ-*
τίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος, καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς;
35 *καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. Ἤκουσεν Ἰησοῦς ὅτι*
ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω, καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν· σὺ
36 *πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; ἀπεκρίθη*
ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· καὶ τίς ἐστιν, κύριε, ἵνα πι-
4,26. 37 *στεύσω εἰς αὐτόν; εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ*
ἑώρακας αὐτὸν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός
38 *ἐστιν. ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, κύριε· καὶ προσεκύ-*
Mt 13,11–15. 39 *νησεν αὐτῷ. καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· εἰς κρίμα ἐγὼ*
εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον, ἵνα οἱ μὴ βλέποντες
βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται.
40 *ἤκουσαν ἐκ τῶν Φαρισαίων ταῦτα οἱ μετ᾽ αὐτοῦ*
ὄντες, καὶ εἶπαν αὐτῷ· μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοί
Prv 26,12. 41 *ἐσμεν; εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ*
ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν·
10 *ἡ ἁμαρτία ὑμῶν μένει. Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν,*
ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐλὴν
τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν, ἐκεῖνος
2 *κλέπτης ἐστὶν καὶ λῃστής· ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ*
3 *τῆς θύρας ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων. τούτῳ*
ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει, καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς
αὐτοῦ ἀκούει, καὶ τὰ ἴδια πρόβατα φωνεῖ κατ᾽
4 *ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. ὅταν τὰ ἴδια πάντα*
ἐκβάλῃ, ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται, καὶ τὰ πρό-
βατα αὐτῷ ἀκολουθεῖ, ὅτι οἴδασιν τὴν φωνὴν
27. 5 *αὐτοῦ· ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολουθήσουσιν, ἀλλὰ*

---

32 H *ηνεφξεν* *35* *ανθρ.* : R *θεου* *36* *απεκρ. . . . εστιν* : h *Και τις εστιν, εφη* | H [*και ειπεν*] *40* T— *ταυτα* *41* H [*ο*] *Ιησ.*

---

41 *αι αμαρτιαι υμ. μενουσιν* 10,*2* *ποιμ. εστ.* : *αυτος εστ. ο ποιμην* *3* *καλει*

φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλο-
τρίων τὴν φωνήν. Ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν 6 16,25.
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐκεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν τίνα ἦν
ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. Εἶπεν οὖν πάλιν ὁ Ἰησοῦς· 7
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προ-
βάτων. πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ ἐμοῦ κλέπται 8 Jr 23,1.2.
εἰσὶν καὶ λησταί· ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ
πρόβατα. ἐγώ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐάν τις 9
εἰσέλθῃ, σωθήσεται, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύ-
σεται καὶ νομὴν εὑρήσει. ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται 10
εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ· ἐγὼ
ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ περισσὸν ἔχωσιν. ἐγώ 11 Ps 23,1.
εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός. ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων· ὁ 12 Is 40,11.
μισθωτὸς καὶ οὐκ ὢν ποιμήν, οὗ οὐκ ἔστιν τὰ Ez 34,11—23; 37,24.
πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ 15,13.
ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, — καὶ ὁ λύκος
ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει· — ὅτι μισθωτός 13
ἐστιν καὶ οὐ μέλει αὐτῷ περὶ τῶν προβάτων.
ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός, καὶ γινώσκω τὰ ἐμά 14 2 T 2,19.
καὶ γινώσκουσί με τὰ ἐμά, καθὼς γινώσκει με ὁ 15 Mt 11,27.
πατὴρ κἀγὼ γινώσκω τὸν πατέρα, καὶ τὴν ψυχήν
μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. καὶ ἄλλα πρό- 16 Ez 37,24; 34,23. 11,52.
βατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης· 1 P 2,25.
κἀκεῖνα δεῖ με ἀγαγεῖν, καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκού-
σουσιν, καὶ γενήσονται μία ποίμνη, εἷς ποιμήν.
διὰ τοῦτό με ὁ πατὴρ ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν 17
ψυχήν μου, ἵνα πάλιν λάβω αὐτήν. οὐδεὶς αἴρει 18 5,26.
αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ, ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυ- 19,11.
τοῦ. ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν, καὶ ἐξουσίαν
ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν· ταύτην τὴν ἐντολὴν

---

7 T— παλιν | H [ο] Ιησ., it 23.25.34 | υμιν : T+ οτι
8 h[r] T— προ εμου 16 T γενησεται 18 ℵ ηρεν

---

8 — παντες 10 — και περισσ. εχ. 11 διδωσιν
12 σκορπιζει : + τα προβατα + ο δε μισθωτος φευγει
14 γινωσκομαι υπο των εμων

7,43; 9,16. 19 ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου. Σχίσμα πάλιν
ἐγένετο ἐν τοῖς Ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τού-
7,20; 8,48. 20 τους. ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει
21 καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; ˡἄλλοι ἔλεγον·
ταῦτα τὰ ῥήματα οὐκ ἔστιν δαιμονιζομένου· μὴ
δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλμοὺς ἀνοῖξαι;
22 Ἐγένετο δὲ τὰ ἐνκαίνια ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις·
Act 3,11; 5,12. 23 χειμὼν ἦν· καὶ περιεπάτει ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ
24 ἐν τῇ στοᾷ [τοῦ] Σολομῶνος. ἐκύκλωσαν οὖν
αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ· ἕως πότε
τὴν ψυχὴν ἡμῶν αἴρεις; εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, εἰπὸν
5,36. 25 ἡμῖν παρρησίᾳ. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἶπον
ὑμῖν, καὶ οὐ πιστεύετε· τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν
τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου, ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ
6,64; 8,45. 26 ἐμοῦ· ἀλλὰ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ὅτι οὐκ ἐστὲ ἐκ
3.4.8,47. 27 τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν. τὰ πρόβατα τὰ ἐμὰ
τῆς φωνῆς μου ἀκούουσιν, κἀγὼ γινώσκω αὐτά,
5,28. 28 καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι, ˡκἀγὼ δίδωμι αὐτοῖς ζωὴν
αἰώνιον, καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ
29 οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. ὁ πατήρ
μου ὃ δέδωκέν μοι πάντων μεῖζόν ἐστιν, καὶ οὐδεὶς
30 δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρός. ἐγὼ
8,59. 31 καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. Ἐβάστασαν πάλιν λί-
32 θους οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. ἀπε-
κρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πολλὰ ἔργα καλὰ ἔδειξα
ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός· διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον ἐμὲ
5,18. Mt 26,65. 33 λιθάζετε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· περὶ
καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν σε ἀλλὰ περὶ βλασφη-
μίας, καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν
Ps 82,6. 34 θεόν. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἔστιν γε-

---

20 δε : T ουν *22* δε : H τοτε | T— τοις *23* [του] : H—T *24* h εκυκλευσαν | R ειπὲ *25* T— αυτοις *29* T— μου | h ος . . . μειζων εστ. *32* H εδειξα υμιν καλα

---

20 δαιμ. : pr οτι *25* λαλω | ουκ επιστὲυσατε *26* εμων : + καθως ειπον υμιν *29* ο δεδωκως vl ος δεδωκεν *31* — παλιν

γραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν ὅτι ἐγὼ εἶπα· θεοί
ἐστε; εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοὺς πρὸς οὓς ὁ λόγος 35 Mt 5,17.18.
τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή,
ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον 36 5,17–20.
ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον· υἱὸς τοῦ
θεοῦ εἰμι; εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου, 37
μὴ πιστεύετέ μοι· εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἐμοὶ μὴ πι- 38
στεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύετε, ἵνα γνῶτε καὶ
γινώσκητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν τῷ πατρί.
Ἐζήτουν [οὖν] αὐτὸν πάλιν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν 39 8,59. L 4,30.
ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.

Καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς 40 1,28.
τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων,
καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ. καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν 41
καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν σημεῖον ἐποίησεν
οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τούτου
ἀληθῆ ἦν. καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν ἐκεῖ. 42 8,30.
Ἦν δέ τις ἀσθενῶν, Λάζαρος ἀπὸ Βηθανίας, 11 L 10,38.39.
ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς
αὐτῆς. ἦν δὲ Μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον 2 12,3.
μύρῳ καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν
αὐτῆς, ἧς ὁ ἀδελφὸς Λάζαρος ἠσθένει. ἀπέστειλαν 3
οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι· κύριε, ἴδε
ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· 4 9,3.
αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν πρὸς θάνατον ἀλλ'
ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς. ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν 5
Μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς καὶ τὸν Λάζαρον.
ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ, τότε μὲν ἔμεινεν ἐν 6

---

35 T *ο λογ. εγ. τ. θεου* *36* T— *του* *38* *πιστευητε* : T *-ετε* *39* [*ουν*] : T | h [*παλιν*] *αυτον* R *παλ. αυτ.* T— *π.* *40* H *εμενεν* 11,*1* T *της Μαριας* · *2* H *Μαριαμ*

---

36 *ηγαπησεν* *38* — *και γινωσκ.* vl *κ. πιστευσητε* *40* — *εις τον τοπον* 11,*2* *ης* : + *και* *5* *εφιλει* *6* *εν . . . τοπω* : *επι τω τοπω*

7 ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας· ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει
τοῖς μαθηταῖς· ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν.
8,59; 10,31. 8 λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί· ῥαββεί, νῦν ἐζήτουν
σε λιθάσαι οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ;
9,4.5. 9 ¹ ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐχὶ δώδεκα ὧραί εἰσιν τῆς
ἡμέρας; ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσ-
κόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει·
12,35. 10 ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι
Mt 9,24. L 8,52. 11 τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. ταῦτα εἶπεν, καὶ
μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν
κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν.
12 εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτῷ· κύριε, εἰ κεκοίμηται,
13 σωθήσεται. εἰρήκει δὲ ὁ Ἰησοῦς περὶ τοῦ θανά-
του αὐτοῦ· ἐκεῖνοι δὲ ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμή-
14 σεως τοῦ ὕπνου λέγει. τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ
15 Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανεν, ¹ καὶ χαίρω
δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ· ἀλλὰ
Mt 10,32; 14,31. 16 ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγό-
μενος Δίδυμος τοῖς συνμαθηταῖς· ἄγωμεν καὶ
17 ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ. Ἐλθὼν
οὖν ὁ Ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἤδη ἡμέρας
18 ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. ἦν δὲ Βηθανία ἐγγὺς
τῶν Ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ σταδίων δεκαπέντε.
19 πολλοὶ δὲ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς
τὴν Μάρθαν καὶ Μαριάμ, ἵνα παραμυθήσωνται
20 αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ. ἡ οὖν Μάρθα ὡς
ἤκουσεν ὅτι Ἰησοῦς ἔρχεται, ὑπήντησεν αὐτῷ·
3.32. 21 Μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. εἶπεν οὖν ἡ
Μάρθα πρὸς Ἰησοῦν· κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν
22 ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου. καὶ νῦν οἶδα ὅτι ὅσα

---

12 H ειπαν | T αυτω οι μαθηται *17* T— ηδη *19* την : T τας περι *20* 𝔎 Μαριαμ *21* h— κυριε

---

9 ωρας εχει η ημερα 10 αυτω : αυτη 11.12 κοιμαται 14 Λαζαρος : + ο φιλος ημων 17 Ιησ. : + εις Βηθανιαν 18 — ως 19 Ιουδ. : Ιεροσολυμων 21 απεθ. : ετεθνηκει

ἂν αἰτήσῃ τὸν θεὸν δώσει σοι ὁ θεός. λέγει 23
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. λέγει 24 5,29; 6,40. L 14,14.
αὐτῷ ἡ Μάρθα· οἶδα ὅτι ἀναστήσεται ἐν τῇ ἀνα-
στάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. εἶπεν αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· 25
ἐγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή· ὁ πιστεύων εἰς
ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται, καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ 26 5,24; 8,51.
πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα·
πιστεύεις τοῦτο; ¹λέγει αὐτῷ· ναί, κύριε· ἐγὼ 27 6,69.
πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ
ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. καὶ τοῦτο εἰποῦσα 28
ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν Μαριὰμ τὴν ἀδελφὴν αὐ-
τῆς λάθρᾳ εἰποῦσα· ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ
φωνεῖ σε. ἐκείνη δὲ ὡς ἤκουσεν, ἠγέρθη ταχὺ 29
καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν· οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ 30 20.
Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἔτι ἐν τῷ τόπῳ
ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα. οἱ οὖν Ἰουδαῖοι 31
οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθού-
μενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαριὰμ ὅτι ταχέως
ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν, ἠκολούθησαν αὐτῇ, δόξαντες
ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα κλαύσῃ ἐκεῖ. ἡ 32 21.
οὖν Μαριὰμ ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν Ἰησοῦς, ἰδοῦσα
αὐτὸν ἔπεσεν αὐτοῦ πρὸς τοὺς πόδας, λέγουσα
αὐτῷ· κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἄν μου ἀπέθανεν ὁ
ἀδελφός. Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν 33 13,21.
καὶ τοὺς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας,
ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν,
¹καὶ εἶπεν· ποῦ τεθείκατε αὐτόν; λέγουσιν αὐτῷ· 34
κύριε, ἔρχου καὶ ἴδε. ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. 35 L 19,41.
ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι· ἴδε πῶς ἐφίλει αὐτόν. 36
τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἐδύνατο οὗτος ὁ 37
ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα

---

28 ειπουσα 2° : H ειπασα   29 T— δε | T εγειρεται τ. κ. ερχεται   30 T— ετι   37 H ειπαν

---

24 οιδα οιδα   28 σιωπη   30 ου γαρ Ιησ. εληλ. 31 — και 1°   33 εταραχθη τω πνευματι ως ενβριμουμενος

Mt 27,60. 38 *καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ; Ἰησοῦς οὖν πάλιν ἐμβριμώ-*
μενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦν δὲ
20,1. 39 *σπήλαιον, καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ' αὐτῷ. λέγει ὁ*
Ἰησοῦς· ἄρατε τὸν λίθον. λέγει αὐτῷ ἡ ἀδελφὴ
τοῦ τετελευτηκότος Μάρθα· κύριε, ἤδη ὄζει· τε-
4.23.25.26. 40 *ταρταῖος γάρ ἐστιν. λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ*
εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ὄψῃ τὴν δόξαν τοῦ
41 *θεοῦ; ˡ ἦραν οὖν τὸν λίθον. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἦρεν*
τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν· πάτερ, εὐχαριστῶ
12,30. 42 *σοι ὅτι ἤκουσάς μου. ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ*
μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστῶτα
43 *εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. καὶ*
ταῦτα εἰπὼν φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν· Λάζαρε,
44 *δεῦρο ἔξω. ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τοὺς*
πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ
σουδαρίῳ περιεδέδετο. λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς·
λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε αὐτὸν ὑπάγειν.

10,42; 12,42. 45 *Πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἐλθόντες*
πρὸς τὴν Μαριὰμ καὶ θεασάμενοι ὃ ἐποίησεν,
46 *ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον*
πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπαν αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν
47 *Ἰησοῦς. Συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ*
Φαρισαῖοι συνέδριον, καὶ ἔλεγον· τί ποιοῦμεν, ὅτι
48 *οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ ποιεῖ σημεῖα; ἐὰν ἀφῶμεν*
αὐτὸν οὕτως, πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν, καὶ
ἐλεύσονται οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν
49 *τόπον καὶ τὸ ἔθνος. εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν Καϊάφας,*
ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου, εἶπεν αὐτοῖς·
18,14. 50 *ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν, ˡ οὐδὲ λογίζεσθε ὅτι συμ-*
φέρει ὑμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ

---

38 T *εμβριμουμενος* *41* H *μου,* *44* H *λεγει* [*ο*] *Ιησ. αυτοις* *45* *ο* : hT *α* *47* R *ποιουμεν; et σημεια.*

---

41 οτε ουν ηραν τον λιθον + ου ην (ο τεθνηκως κειμενος) vl οπου εκειτο 44 και ευθυς εξηλθ. 45 των ελθοντων | ιωρακοτες 47 πολλα : τοιαυτα 49 Καϊφας

λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. τοῦτο δὲ 51 Gn 50,20. Ex 28,30.
ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ εἶπεν, ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ Nu 27,21.
ἐνιαυτοῦ ἐκείνου ἐπροφήτευσεν ὅτι ἔμελλεν Ἰησοῦς
ἀποθνήσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους, καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ 52 10,16.
ἔθνους μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ
τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς ἕν. ἀπ' ἐκείνης 53
οὖν τῆς ἡμέρας ἐβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν
αὐτόν.

Ὁ οὖν Ἰησοῦς οὐκέτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν 54
τοῖς Ἰουδαίοις, ἀλλὰ ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν
χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου, εἰς Ἐφραὶμ λεγομένην
πόλιν, κἀκεῖ ἔμεινεν μετὰ τῶν μαθητῶν. ἦν δὲ 55 2 Chr 30,17. Mc 10,32.
ἐγγὺς τὸ πάσχα τῶν Ἰουδαίων, καὶ ἀνέβησαν Act 21,24.26.
πολλοὶ εἰς Ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ τοῦ
πάσχα, ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. ἐζήτουν οὖν τὸν 56
Ἰησοῦν καὶ ἔλεγον μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστη-
κότες· τί δοκεῖ ὑμῖν; ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν
ἑορτήν; δεδώκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι 57
ἐντολὰς ἵνα ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστιν μηνύσῃ, ὅπως
πιάσωσιν αὐτόν.

Ὁ οὖν Ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν 12 1—8: Mt 26,6—13. Mc 14,3—9.
εἰς Βηθανίαν, ὅπου ἦν Λάζαρος, ὃν ἤγειρεν ἐκ 11,1.43.
νεκρῶν Ἰησοῦς. ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, 2
καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Λάζαρος εἷς ἦν ἐκ
τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ· ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα 3 L 7,38.
λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου ἤλειψεν
τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν
αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ
τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. λέγει δὲ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώ- 4
της εἷς [ἐκ] τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ὁ μέλλων αὐτὸν

---

51 R (Ti) *ημελλεν* *54* T *Ιησους ουν* | *χωραν* : h[r]+ *Σαμφουρειν* | *εμειν.* : T *διετριβεν* *56* T *ελεγαν* | T *υμιν,* 12,*3* H *Μαριαμ* | H [*του*] *Ιησ.* *4* H [*δε*] | [*εκ*] : T—H

55 προ του : *πριν το* *56 τι δοκειτε* *57 εντολην* 12,*1 Λαζαρος* : + *ο τεθνηκως* *3* — *ναρδου* *4 Ιουδ. απο Καρυωτου* | *ος ημελλεν παραδουναι α.*

5 παραδιδόναι· διὰ τί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη
L 8,3. 6 τριακοσίων δηναρίων καὶ ἐδόθη πτωχοῖς; εἶπεν δὲ
τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν αὐτῷ,
ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον ἔχων
7 τὰ βαλλόμενα ἐβάσταζεν. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς·
ἄφες αὐτήν, ἵνα εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ
Dt 15,11. 8 μου τηρήσῃ αὐτό· τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε
ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε.
9 Ἔγνω οὖν ὁ ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν Ἰουδαίων ὅτι
ἐκεῖ ἐστιν, καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον,
ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν Λάζαρον ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ
10 νεκρῶν. ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ τὸν
11 Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον
τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.
12–19: Mt 21,1–11. Mc 11,1–10. L 19,29–40. 12 Τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν
ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται Ἰησοῦς εἰς Ἱερο-
Ps 118,25.26. 13 σόλυμα, ἔλαβον τὰ βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον
εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ, καὶ ἐκραύγαζον·

ὡσαννά,
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου,
καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ.

Zch 9,9. 14 εὑρὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό,
καθώς ἐστιν γεγραμμένον·

15 **μὴ φοβοῦ, θυγάτηρ Σιών·**
ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται,
καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου.

7,39. 16 Ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶτον,
ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι
ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν
17 αὐτῷ. Ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' αὐτοῦ ὅτι

---

9 H ηλθαν *12* H ο οχλ. π. *13* T ὡσαννα *17* οτε : T οτι

---

5 διακοσιων *8* — vers *12* Ιερουσαλημ *16* ενοησαν | επ αυτω : περι αυτου

τὸν Λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν
αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ 18
ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ
σημεῖον. οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπαν πρὸς ἑαυτούς· 19 11,48.
θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος
ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.
Ἦσαν δὲ Ἕλληνές τινες ἐκ τῶν ἀναβαινόντων 20 11,55.
ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ ἑορτῇ· οὗτοι οὖν προσ- 21 1,44. L 19,3; 23,8.
ῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδὰ τῆς Γαλιλαίας,
καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· κύριε, θέλομεν τὸν
Ἰησοῦν ἰδεῖν. ἔρχεται ὁ Φίλιππος καὶ λέγει τῷ 22
Ἀνδρέᾳ· ἔρχεται Ἀνδρέας καὶ Φίλιππος καὶ λέ-
γουσιν τῷ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκρίνεται αὐτοῖς 23
λέγων· ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ 24 R 14,9. 1 K 15,36.
κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ,
αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρ-
πὸν φέρει. ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολλύει 25 Mt 10,39. L 17,33.
αὐτήν, καὶ ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ
τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει αὐτήν. ἐὰν ἐμοί 26 14,3; 17,24.
τις διακονῇ, ἐμοὶ ἀκολουθείτω, καὶ ὅπου εἰμὶ
ἐγώ, ἐκεῖ καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται· ἐάν τις
ἐμοὶ διακονῇ, τιμήσει αὐτὸν ὁ πατήρ. νῦν ἡ 27 Ps 6,4; 42,6. Mt 26,38.
ψυχή μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω; πάτερ, σῶσόν
με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον
εἰς τὴν ὥραν ταύτην. πάτερ, δόξασόν σου τὸ 28 5,37. Mt 3,17; 17,5.
ὄνομα. ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ
ἐδόξασα καὶ πάλιν δοξάσω. ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς 29
καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι
ἔλεγον· ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς 30 11,42.
καὶ εἶπεν· οὐ δι' ἐμὲ ἡ φωνὴ αὕτη γέγονεν ἀλλὰ

---

21 H *προσηλθαν* *22* T— *ο* *28* *το ονομα* : h^r *τον υιον* *29* H [*ουν*] | T— *και* *30* H *απεκρ. και ειπεν Ιησ.*

25 απολεσει *27 ταυτης;* *28 ονομα* : + *εν τη δοξη η ειχον παρα σοι προ του τον κοσμον γενεσθαι* | *ηλθ. ουν* : *και εγενετο* *29 οτι βροντη γεγονεν* *30 ηλθεν*

14,30; 16,11. 31 δι' ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κόσμου τούτου·
L 10,18. νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται
8,28. 32 ἔξω· κἀγὼ ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς, πάντας ἑλκύσω
33 πρὸς ἐμαυτόν. τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ
Ps 110,4. 34 θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. ἀπεκρίθη οὖν
Is 9,7. Dn 7,14. αὐτῷ ὁ ὄχλος· ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι
ὁ Χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ πῶς λέγεις
σὺ ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου; τίς
8,12; 9,5. 35 ἐστιν οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου; εἶπεν οὖν αὐ-
11,10. τοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν
ἐστιν. περιπατεῖτε ὡς τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία
ὑμᾶς καταλάβῃ· καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ
E 5,8. 36 οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. ὡς τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε
Mt 23,39. εἰς τὸ φῶς, ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε. Ταῦτα
ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.
37 Τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν
Is 53,1. 38 αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν, ἵνα ὁ λόγος
R 10,16. Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπεν· **κύριε,**
τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου
Is 6,9.10. 39 **τίνι ἀπεκαλύφθη**; διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεύειν,
Mt 13,14.15. 40 ὅτι πάλιν εἶπεν Ἠσαΐας· **τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς**
ὀφθαλμοὺς καὶ ἐπώρωσεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα
μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ
Is 6,1. 41 **καὶ στραφῶσιν, καὶ ἰάσομαι αὐτούς.** ταῦτα εἶπεν
Ἠσαΐας ὅτι εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἐλάλησεν
7,48; 9,22. 42 περὶ αὐτοῦ. ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων
πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ διὰ τοὺς
Φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν, ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι
5,44. 43 γένωνται· ἠγάπησαν γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων
44 μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. Ἰησοῦς δὲ ἔκρα-
ξεν καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ

---

32 **H** *αν* | **h**[r] ⊣ *παντα* ⊢ *41 οτι* : **h**[r] *οτε* *43 ηπερ* : **h** *υπερ*

---

31 βληθησεται κατω *35 μεθ υμων* *35.36 εως* *39 οτι παλιν : και γαρ* *41 αυτου* 1^0 *: του θεου αυτου*

ἀλλὰ εἰς τὸν πέμψαντά με, καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ 45 14,9.
τὸν πέμψαντά με. ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλή- 46 35.
λυθα, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ
μὴ μείνῃ. καὶ ἐάν τίς μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων 47 8,17. L 9,56.
καὶ μὴ φυλάξῃ, ἐγὼ οὐ κρίνω αὐτόν· οὐ γὰρ ἦλθον
ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον.
ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου 48
ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν· ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα,
ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ὅτι 49
ἐγὼ ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα, ἀλλ' ὁ πέμψας με
πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν δέδωκεν τί εἴπω καὶ
τί λαλήσω. καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ 50 8,26.28.
αἰώνιός ἐστιν. ἃ οὖν ἐγὼ λαλῶ, καθὼς εἴρηκέν
μοι ὁ πατήρ, οὕτως λαλῶ.

Πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς 13 7,30; 8,20. 15,13.
ὅτι ἦλθεν αὐτοῦ ἡ ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου πρὸς τὸν πατέρα, ἀγαπήσας τοὺς ἰδίους
τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς.
καὶ δείπνου γινομένου, τοῦ διαβόλου ἤδη βεβλη- 2 L 22,3.
κότος εἰς τὴν καρδίαν ἵνα παραδοῖ αὐτὸν Ἰούδας
Σίμωνος Ἰσκαριώτης, εἰδὼς ὅτι πάντα ἔδωκεν 3 3,35. 16,28. 17,2.
αὐτῷ ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ
ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπάγει, ἐγείρεται ἐκ 4 Mt 11,29; 20,28.
τοῦ δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια, καὶ λαβὼν
λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν· εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς 5
τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν
μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσ-
μένος. ἔρχεται οὖν πρὸς Σίμωνα Πέτρον· λέγει 6 1 P 5,8.
αὐτῷ· κύριε, σύ μου νίπτεις τοὺς πόδας; ἀπε- 7
κρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ

13,*1* **h** *πατερα, — αγαπ. . . . αυτους, —*

13,*1 παρην* *2 καρδ. Ιουδα Σιμ. απο Καρυωτου ινα π. α.* *5 λαβων υδωρ βαλλει* *6 τον Πετρ. Σιμωνα*

12. 8 οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. λέγει
αὐτῷ Πέτρος· οὐ μὴ νίψῃς μου τοὺς πόδας εἰς
τὸν αἰῶνα. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς αὐτῷ· ἐὰν μὴ νίψω
9 σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ. λέγει αὐτῷ Σίμων
Πέτρος· κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ
15,3. 10 καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. λέγει αὐτῷ
Ἰησοῦς· ὁ λελουμένος οὐκ ἔχει χρείαν [εἰ μὴ τοὺς
πόδας] νίψασθαι, ἀλλ' ἔστιν καθαρὸς ὅλος· καὶ
6,64.70.71. 11 ὑμεῖς καθαροί ἐστε, ἀλλ' οὐχὶ πάντες. ᾔδει γὰρ
τὸν παραδιδόντα αὐτόν· διὰ τοῦτο εἶπεν ὅτι οὐχὶ
12 πάντες καθαροί ἐστε. Ὅτε οὖν ἔνιψεν τοὺς
πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ
ἀνέπεσεν πάλιν, εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πε-
Mt 23,8.10. 13 ποίηκα ὑμῖν; ὑμεῖς φωνεῖτέ με· ὁ διδάσκαλος
L 22,27. 14 καί· ὁ κύριος, καὶ καλῶς λέγετε· εἰμὶ γάρ. εἰ
1 T 5,10. οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς πόδας ὁ κύριος καὶ ὁ
διδάσκαλος, καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν
Ph 2,5. Kol 3,13. 15 τοὺς πόδας· ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν ἵνα καθὼς
Mt 10,24. 16 ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου
αὐτοῦ, οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος
Mt 7,24. Jc 1,25. 17 αὐτόν. εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε
Ps 41,10. 18 αὐτά. οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα
τίνας ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ·
ὁ τρώγων μου τὸν ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ' ἐμὲ τὴν
19 **πτέρναν αὐτοῦ.** ἀπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ
γενέσθαι, ἵνα πιστεύσητε ὅταν γένηται ὅτι ἐγώ
Mt 10,40. 20 εἰμι. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἄν τινα
πέμψω ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμ-

---

10 R [ο] Ιησ., *it* H 23.26. | [ει μη τ. ποδ.] : R—T *12* 𝔎 ανεπεσεν, παλιν ειπεν *13* T και ο *15* T δεδωκα *18* μου : T μετ εμου | T επηρκεν *19* H πιστευητε | h εγώ ειμί

---

8 ου : pr κυριε *9* Πετρος Σιμ. *vl* Πετρ. *vl* Σιμ. *10* νιψ. : την κεφαλην νιψ. ει μη τους ποδας μονον *11* — δια τουτο . . . εστε *14* και 2° : ποσω μαλλον

βάνει τὸν πέμψαντά με. Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς 21 21—30: Mt 26,21-25. Mc 14,18-21. L 22,21-23. 12,27.
ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν·
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει
με. ἔβλεπον εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ ἀπορού- 22
μενοι περὶ τίνος λέγει. ἦν ἀνακείμενος εἷς ἐκ 23 10,26; 20,2; 21,20.
τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν
ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς· νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος 24
καὶ λέγει αὐτῷ· εἰπὲ τίς ἐστιν περὶ οὗ λέγει.
ἀναπεσὼν ἐκεῖνος οὕτως ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ 25
λέγει αὐτῷ· κύριε, τίς ἐστιν; ἀποκρίνεται οὖν ὁ 26
Ἰησοῦς· ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ βάψω τὸ ψωμίον καὶ
δώσω αὐτῷ. βάψας οὖν τὸ ψωμίον λαμβάνει καὶ
δίδωσιν Ἰούδᾳ Σίμωνος Ἰσκαριώτου. καὶ μετὰ 27 2.
τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς.
λέγει οὖν αὐτῷ Ἰησοῦς· ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον.
τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί 28
εἶπεν αὐτῷ· τινὲς γὰρ ἐδόκουν, ἐπεὶ τὸ γλωσσό- 29 12,6.
κομον εἶχεν Ἰούδας, ὅτι λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· ἀγό-
ρασον ὧν χρείαν ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν, ἢ τοῖς
πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος 30
ἐξῆλθεν εὐθύς· ἦν δὲ νύξ.
Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν, λέγει Ἰησοῦς· νῦν ἐδοξάσθη 31
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν
αὐτῷ· καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν αὐτῷ, καὶ 32 12,23; 17,1-5.
εὐθὺς δοξάσει αὐτόν. τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' 33 8,21.
ὑμῶν εἰμι· ζητήσετέ με, καὶ καθὼς εἶπον τοῖς
Ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε
ἐλθεῖν, καὶ ὑμῖν λέγω ἄρτι. ἐντολὴν καινὴν δίδωμι 34 15,12.13.17. 1 J 2,8.10.
ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα
ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ἐν τούτῳ 35

---

25 T επιπεσων ουν εκ. *26* T— ουν | το 2° : [H] *27* H ταχειον *28* H [δε] *31* εν αυτω : h^r T+ ει ο θεος εδοξασθη εν αυτω, *32* αὐτω : T αὑτω

---

24 και . . . εστιν : πυθεσθαι τις αν ειη (ουτος) *26* απο Καρυωτου

γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν
36—38: Mt 26,33—35. Mc 14,29—31. L 22,31—34. 36 ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. Λέγει αὐτῷ Σίμων
Πέτρος· κύριε, ποῦ ὑπάγεις; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς·
7,34. 21,18.19. ὅπου ὑπάγω οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι,
37 ἀκολουθήσεις δὲ ὕστερον. λέγει αὐτῷ Πέτρος·
κύριε, διὰ τί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι;
38 τὴν ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. ἀποκρίνεται
Ἰησοῦς· τὴν ψυχήν σου ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις; ἀμὴν
ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσῃ ἕως οὗ
27. 14 ἀρνήσῃ με τρίς. Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ
καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πι-
2 στεύετε. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί
εἰσιν· εἰ δὲ μή, εἶπον ἂν ὑμῖν· ὅτι πορεύομαι
12,26; 17,24. 3 ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν· καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἑτοι-
μάσω τόπον ὑμῖν, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήμψομαι
ὑμᾶς πρὸς ἐμαυτόν, ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς
4 ἦτε. καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε τὴν ὁδόν.
5 Λέγει αὐτῷ Θωμᾶς· κύριε, οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπά-
H 10,20. 6 γεις· πῶς οἴδαμεν τὴν ὁδόν; λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς·
Mt 11,27. 11,25. R 5,1.2. ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή· οὐδεὶς
7 ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι' ἐμοῦ. εἰ
ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ᾔδειτε. ἀπ'
8 ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε αὐτόν. Λέγει
αὐτῷ Φίλιππος· κύριε, δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα,
12,45. II 1,3. 9 καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τοσοῦτον
χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ οὐκ ἔγνωκάς με, Φίλιππε;
ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακεν τὸν πατέρα· πῶς σὺ
12,49. 10 λέγεις· δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα; οὐ πιστεύεις ὅτι

---

36 οπου : T+ εγω *37* H [ο] Πετρ. | h— κυριε | H ακολουθειν 14,*1* h πιστευετε, εις τ. θεον και *5* πως : T pr και *7* T ει εγνωκατε εμε . . . μου γνωσεσθε· και απαρτι | *H*— αυτον 2° *9* H [ο] Ιησ. | hT τοσουτω χρονω

---

36 νυν ακολ. : συνακολ. 14,*1* pr και ειπεν τοις μαθηταις αυτου *3* και ετοιμ. : ετοιμασαι *5* Θωμας ο λεγομενος Διδυμος | πως δυναμεθα τ. οδ. ειδεναι

ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν; τὰ
ῥήματα ἃ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ· ὁ
δὲ πατὴρ [ὁ] ἐν ἐμοὶ μένων ποιεῖ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν 11 20.10,25.38.
ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε. ἀμὴν 12 Mc 16,19.20.
ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ
ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει,
ὅτι ἐγὼ πρὸς τὸν πατέρα πορεύομαι· καὶ ὅ τι 13 15,7. Mc 11,24.
ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω,
ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. ἐάν τι αἰτή- 14 16,23.24.
σητέ [με] ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐγὼ ποιήσω. Ἐὰν 15 15,10. 1 J 5,3.
ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς τηρήσετε.
κἀγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον 16 26. 15,26; 16,7.
δώσει ὑμῖν ἵνα ᾖ μεθ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα, τὸ 17 16,13. 7,39. Mt 10,20.
πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὃ ὁ κόσμος οὐ δύναται R 8,26.
λαβεῖν, ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει αὐτό·
ὑμεῖς γινώσκετε αὐτό, ὅτι παρ' ὑμῖν μένει καὶ ἐν
ὑμῖν ἐστιν. οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς, ἔρχομαι 18
πρὸς ὑμᾶς. ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκέτι 19 16,16.
θεωρεῖ, ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με, ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ
ὑμεῖς ζήσετε. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑμεῖς γνώσεσθε 20 17,21–23.
ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ κἀγὼ
ἐν ὑμῖν. ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν 21 2 K 3,18.
αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν 1 J 5,3.
με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου, κἀγὼ
ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.
Λέγει αὐτῷ Ἰούδας, οὐχ ὁ Ἰσκαριώτης· κύριε, τί 22
γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν καὶ
οὐχὶ τῷ κόσμῳ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· 23 21. 13,34. Prv 8,17. E 3,17. 2 K 6,16.

---

10 [ο] : T—H *11 αυτα* : h *αυτου* | fin : h [R] + *μοι* *12* h (Ti) *πορευομαι*, R *-μαι*. *13* h *αιτητε* *14* [*με*] : T | *εγω* : ℜ *τουτο* *16 η* : h post *αιωνα* T post *υμων* *17* H— *αυτο* 2⁰ | hT *εσται* *20* T *γνωσεσθε υμεις* *22 κυριε* : T+ *και*

---

10 λελαληκα vl λαλω | *αυτου* : *αυτος* *14* — vers *15 τηρησατε* *19 ζησεσθε* *22 ουχ ο απο Καρυωτου* (Cananites *vl* Thomas) | *γεγ.* : *εστιν*

ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ
ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν
ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ᾽ αὐτῷ ποιησόμεθα.
7,16. 1 J 2,5. 24 *ὁ μὴ ἀγαπῶν με τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ· καὶ*
ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ τοῦ
25 *πέμψαντός με πατρός. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν*
16. 26 *παρ᾽ ὑμῖν μένων· ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα*
τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου,
ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς
1.16,33. Ph 4,7. 27 *πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν. Εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν,*
εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν· οὐ καθὼς ὁ κόσμος
δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν. μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν
3.18.8. Lc 24,52. 28 *ἡ καρδία μηδὲ δειλιάτω. ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον*
ὑμῖν· ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. εἰ ἠγαπᾶτέ
με, ἐχάρητε ἂν ὅτι πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα,
29 *ὅτι ὁ πατὴρ μείζων μού ἐστιν. καὶ νῦν εἴρηκα*
ὑμῖν πρὶν γενέσθαι, ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε.
12,31. E 2,2. 30 *οὐκέτι πολλὰ λαλήσω μεθ᾽ ὑμῶν, ἔρχεται γὰρ ὁ*
τοῦ κόσμου ἄρχων· καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν,
10,18. 31 *ἀλλ᾽ ἵνα γνῷ ὁ κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα,*
καὶ καθὼς ἐντολὴν ἔδωκέν μοι ὁ πατήρ, οὕτως
ποιῶ. Ἐγείρεσθε, ἄγωμεν ἐντεῦθεν.
15 *Ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ*
2 *μου ὁ γεωργός ἐστιν. πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ*
φέρον καρπόν, αἴρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν
φέρον, καθαίρει αὐτὸ ἵνα καρπὸν πλείονα φέρῃ.
3 *ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε διὰ τὸν λόγον ὃν λελά-*
4 *ληκα ὑμῖν· μείνατε ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν ὑμῖν. καθὼς*
τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ
ἐὰν μὴ μένῃ ἐν τῇ ἀμπέλῳ, οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς

---

26 υμιν : H+ εγω   28 H με εχαρητε ἂν,   31 εντ. εδωκ. : T ενετειλατο

23 ελευσομαι . . . ποιησομαι   24 τηρησει | λογος : + ο εμος   26 ειπον : αν ειπω   28 αγαπατε | οτι : + ειπον   30 εχει : ευρησει (vl ουδεν : + ευρειν)   15,2 το καρποφορον

ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μένητε. ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος, 5 1 K 12,12.27. 2 K 3,5.
ὑμεῖς τὰ κλήματα. ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν
αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ
οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. ἐὰν μή τις μένῃ ἐν ἐμοί, 6
ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνά-
γουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται.
ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου ἐν ὑμῖν 7 Mc 11,24.
μείνῃ, ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσασθε, καὶ γενήσεται
ὑμῖν. ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου, ἵνα καρπὸν 8 Mt 5,16.
πολὺν φέρητε καὶ γένησθε ἐμοὶ μαθηταί. καθὼς 9
ἠγάπησέν με ὁ πατήρ, κἀγὼ ὑμᾶς ἠγάπησα· μεί-
νατε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. ἐὰν τὰς ἐντολάς μου 10 14,15. 8,29. 1 J 2,4.
τηρήσητε, μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ μου, καθὼς ἐγὼ
τοῦ πατρός [μου] τὰς ἐντολὰς τετήρηκα καὶ μένω
αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα 11 17,13.
ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν ᾖ καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πλη-
ρωθῇ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε 12 13,34.
ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. μείζονα ταύτης 13 10,12. 1 J 3,16.
ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει, ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ
ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. ὑμεῖς φίλοι μού ἐστε, 14 8,31. Mt 28,20.
ἐὰν ποιῆτε ἃ ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. οὐκέτι λέγω 15
ὑμᾶς δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ
αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα
ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν.
οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην 16 13,18; 6,70.
ὑμᾶς, καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ
καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ, ἵνα ὅ
τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου
δῷ ὑμῖν. ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε 17
ἀλλήλους. Εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ, γινώσκετε 18 7,7. 1 J 3,13.
ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν μεμίσηκεν. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου 19 1 J 4,5. 17,14.

---

6 T *αυτο* *8* hT *γενησεσθε* *9* T *ηγαπησα υμας* | ℌ *ηγαπησα,* *10* T *καθ. καγω* | [*μου*] : hT—H *13* T— *τις* *14* *α* : ℌ *ο* *16* h *αιτητε* *18* T— *υμων*

---

17 — *ινα*

ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ
κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ
τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.
13,16. 20 μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ
Mt 10,24. ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ. εἰ ἐμὲ
ἐδίωξαν, καὶ ὑμᾶς διώξουσιν· εἰ τὸν λόγον μου
16,3. 21 ἐτήρησαν, καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν. ἀλλὰ
Mt 5,11. ταῦτα πάντα ποιήσουσιν εἰς ὑμᾶς διὰ τὸ ὄνομά
22 μου, ὅτι οὐκ οἴδασιν τὸν πέμψαντά με. εἰ μὴ
ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν·
νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας
5,23. 23 αὐτῶν. ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ τὸν πατέρα μου μισεῖ.
14,11. 24 εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος
ἐποίησεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἴχοσαν· νῦν δὲ καὶ ἑωρά-
κασιν καὶ μεμισήκασιν καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα
Ps 35,19; 69,5. 25 μου. ἀλλ' ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ ἐν τῷ νόμῳ
14,26. L 24,49. 26 αὐτῶν γεγραμμένος ὅτι **ἐμίσησάν με δωρεάν.** Ὅταν
ἔλθῃ ὁ παράκλητος ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ
τοῦ πατρός, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ τοῦ
πατρὸς ἐκπορεύεται, ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ·
Act 1,8; 5,32. 27 καὶ ὑμεῖς δὲ μαρτυρεῖτε, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ
14,29. 16 ἐστε. Ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλι-
9,22. Mt 24,9. 2 σθῆτε. ἀποσυναγώγους ποιήσουσιν ὑμᾶς· ἀλλ'
ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ
15,21. 3 λατρείαν προσφέρειν τῷ θεῷ. καὶ ταῦτα ποιή-
σουσιν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν πατέρα οὐδὲ ἐμέ.
Lc 22,53. 17,12. 4 ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα
αὐτῶν μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν.
ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶπον, ὅτι μεθ' ὑμῶν
7,33. 5 ἤμην. νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με, καὶ
6 οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με· ποῦ ὑπάγεις; ἀλλ' ὅτι
ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν

---

20 T *μοῦ* 16,*2* H *αποκτ.* [*υμας*] *4* T— *αυτων* 1°

---

20 τους λογους ους *26 πεμπω* 16,*6 πεπωρωκεν*

τὴν καρδίαν. ἀλλ᾽ ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν, 7 14,16.26. 28.
συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω. ἐὰν γὰρ μὴ
ἀπέλθω, ὁ παράκλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς·
ἐὰν δὲ πορευθῶ, πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. καὶ 8 1 K 14,24. H 4,12.
ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας
καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως· περὶ 9 3,18. R 1,18.
ἁμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· περὶ 10 Act 5,31. R 4,25.
δικαιοσύνης δέ, ὅτι πρὸς τὸν πατέρα ὑπάγω καὶ
οὐκέτι θεωρεῖτέ με· περὶ δὲ κρίσεως, ὅτι ὁ ἄρχων 11 12,31; 14,30.
τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. Ἔτι πολλὰ ἔχω 12 1 K 3,1.
ὑμῖν λέγειν, ἀλλ᾽ οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι·
ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, 13 14,26. 1 J 2,27.
ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς τὴν ἀλήθειαν πᾶσαν· οὐ γὰρ
λαλήσει ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, ἀλλ᾽ ὅσα ἀκούει λαλήσει, καὶ
τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν. ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, 14
ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήμψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν· διὰ τοῦτο 15 17,10.
εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει καὶ ἀναγγελεῖ
ὑμῖν. Μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με, καὶ 16 14,19.
πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. Εἶπον οὖν ἐκ τῶν 17
μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους· τί ἐστιν τοῦτο
ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ
πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; καί· ὅτι ὑπάγω
πρὸς τὸν πατέρα; ¹ἔλεγον οὖν· τί ἐστιν τοῦτο ὃ 18
λέγει τὸ μικρόν; οὐκ οἴδαμεν τί λαλεῖ. ἔγνω 19
Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπεν αὐτοῖς·
περὶ τούτου ζητεῖτε μετ᾽ ἀλλήλων ὅτι εἶπον·
μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ
ὄψεσθέ με; ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε 20
καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται·

---

7 ουκ ελευσ. : H *ου μη ελθη* *8 και* 1° : ℋ *Και* *13* hT *εν τη αληθεια παση* | hR *ακουσει* *17* H *ειπαν* *18* T *τουτο τι εστιν* | H— *το* | H [*τι λαλει*]

---

13 εκεινος υμας οδηγ. *16* fin + *οτι εγω υπαγω προς τον πατερα* *19 επερωτησαι περι τουτου*

ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν
Is 26,17. 21 γενήσεται. ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει, ὅτι
ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον,
οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν
Is 66,14. 22 ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. καὶ ὑμεῖς
οὖν νῦν μὲν λύπην ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς,
καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὴν χαρὰν
14,20. 14,13.14. 23 ὑμῶν οὐδεὶς ἀρεῖ ἀφ' ὑμῶν. καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν. ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἄν τι αἰτήσητε τὸν πατέρα δώσει ὑμῖν ἐν
15,11. 24 τῷ ὀνόματί μου. ἕως ἄρτι οὐκ ᾐτήσατε οὐδὲν
ἐν τῷ ὀνόματί μου· αἰτεῖτε, καὶ λήμψεσθε, ἵνα
10,6. 25 ἡ χαρὰ ὑμῶν ᾖ πεπληρωμένη. Ταῦτα ἐν παροι-
μίαις λελάληκα ὑμῖν· ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν
παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ
26 τοῦ πατρὸς ἀπαγγελῶ ὑμῖν. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ
ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε, καὶ οὐ λέγω ὑμῖν
14,21. 27 ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν· αὐτὸς
γὰρ ὁ πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλή-
κατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ τοῦ πατρὸς
28 ἐξῆλθον. ἐξῆλθον ἐκ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς τὸν
κόσμον· πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι
25. 29 πρὸς τὸν πατέρα. Λέγουσιν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·
ἴδε νῦν ἐν παρρησίᾳ λαλεῖς, καὶ παροιμίαν οὐδε-
2,25. 30 μίαν λέγεις. νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ
οὐ χρείαν ἔχεις ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ· ἐν τούτῳ πι-
31 στεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες. ἀπεκρίθη αὐτοῖς
Zch 13,7. Mt 26,31. 32 Ἰησοῦς· ἄρτι πιστεύετε; ἰδοὺ ἔρχεται ὥρα καὶ
Mc 14,27. 8,29. ἐλήλυθεν ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια
κἀμὲ μόνον ἀφῆτε· καὶ οὐκ εἰμὶ μόνος, ὅτι ὁ
14,27. R 5,1. 1 J 5,4. 33 πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστιν. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα

---

22 **h**T αιρει   23 Ӿ ουδεν·   27 πατρος : T θεου

21 ωρα : ημερα | θλιψ. : λυπης   22 εξετε, it 33
28 — εξηλθ. εκ τ. πατρ.

ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε·
ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.
Ταῦτα ἐλάλησεν Ἰησοῦς, καὶ ἐπάρας τοὺς 17 11,41.
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· πάτερ, 18,1.
ἐλήλυθεν ἡ ὥρα· δόξασόν σου τὸν υἱόν, ἵνα ὁ
υἱὸς δοξάσῃ σέ, καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν 2 Mt 11,27.
πάσης σαρκός, ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσει
αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. αὕτη δέ ἐστιν ἡ αἰώνιος 3 1 J 5,20.
ζωή, ἵνα γινώσκωσιν σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν
καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰησοῦν Χριστόν. ἐγώ σε ἐδό- 4 4,34.
ξασα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ἔργον τελειώσας ὃ δέδωκάς
μοι ἵνα ποιήσω· καὶ νῦν δόξασόν με σύ, πάτερ, 5 24. 1,1. Ph 2,6.
παρὰ σεαυτῷ τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον
εἶναι παρὰ σοί. Ἐφανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς 6 9.
ἀνθρώποις οὓς ἔδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ
ἦσαν κἀμοὶ αὐτοὺς ἔδωκας, καὶ τὸν λόγον σου
τετήρηκαν. νῦν ἔγνωκαν ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς 7
μοι παρὰ σοῦ εἰσιν· ὅτι τὰ ῥήματα ἃ ἔδωκάς μοι 8 10,30.
δέδωκα αὐτοῖς, καὶ αὐτοὶ ἔλαβον, καὶ ἔγνωσαν
ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν
ὅτι σύ με ἀπέστειλας. Ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ· 9 6,37.44. 65.
οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ, ἀλλὰ περὶ ὧν δέ-
δωκάς μοι, ὅτι σοί εἰσιν, [1] καὶ τὰ ἐμὰ πάντα 10 16,15. L 15,31.
σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ ἐμά, καὶ δεδόξασμαι ἐν
αὐτοῖς. καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ αὐτοὶ 11 10,30.
ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν, κἀγὼ πρὸς σὲ ἔρχομαι.
πάτερ ἅγιε, τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί
σου ᾧ δέδωκάς μοι, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς.
ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ 12 6,39. Ps 41,10; 109,8.

---

1 **R** *σε·* *2* **T** *δωσῃ* *3* **T** *γινωσκουσιν* | **R** *σε* *5* *η* : **h** *ην* *6* *και εμοι* : **H** *καμοι* *7* **h**ʳ ⊣ *εγνων* ⊢ *ιι εγνωκα* | ***H*** *εδωκας* *8* *εδωκας* : **h** *δεδωκας* *11* *αυτοι* : **hR** *ουτοι* | *ερχομαι* : **h**ʳ + *·ουκετι ειμι εν τω κοσμω, και εν τω κοσμω ειμι*

---

2 *δωσ. αυτοις* : *εχῃ* *3* fin + *εις τουτον τον κοσμον* *4* *ετελειωσα* *8* *ρημ.* : + *σου* *10* *εδοξασας με* *11* *σου* : + *και οτε ημην μετ αυτων εγω ετηρουν αυτους εν τω ονοματι σου* *12* *αυτων* : + *εν τω κοσμω*

ὀνόματί σου ᾧ δέδωκάς μοι, καὶ ἐφύλαξα, καὶ
οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπω-
15,11. 13 *λείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. νῦν δὲ πρὸς σὲ*
ἔρχομαι, καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν
τὴν χαρὰν τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν ἑαυτοῖς.
15,19. 14 *ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου, καὶ ὁ κόσμος*
ἐμίσησεν αὐτούς, ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου
2 Th 3,3. 1 J 5,18. 15 *καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. οὐκ*
ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα
16 *τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. ἐκ τοῦ κόσμου*
οὐκ εἰσὶν καθὼς ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου.
6,63. 17 *ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ· ὁ λόγος ὁ σὸς*
20,21. 18 *ἀλήθειά ἐστιν. καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν*
κόσμον, κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον·
H 10,10. 19 *καὶ ὑπὲρ αὐτῶν [ἐγὼ] ἁγιάζω ἐμαυτόν, ἵνα ὦσιν*
9. 20 *καὶ αὐτοὶ ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. Οὐ περὶ*
τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πι-
G 3,28. 21 *στευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ, ἵνα πάντες*
ἓν ὦσιν, καθὼς σύ, πατήρ, ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί,
ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὦσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ
Act 4,32. 22 *ὅτι σύ με ἀπέστειλας. κἀγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς*
μοι δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς ἕν·
1 K 6,17. G 2,20. 23 *ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὦσιν τετελειω-*
μένοι εἰς ἕν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με
ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἐμὲ ἠγά-
10,29; 12,26. 24 *πησας. πατήρ, ὃ δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα ὅπου*
εἰμὶ ἐγὼ κἀκεῖνοι ὦσιν μετ' ἐμοῦ, ἵνα θεωρῶσιν
τὴν δόξαν τὴν ἐμήν, ἣν δέδωκάς μοι ὅτι ἠγάπησάς
25 *με πρὸ καταβολῆς κόσμου. πατὴρ δίκαιε, καὶ ὁ*
κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δέ σε ἔγνων, καὶ οὗτοι

---

19 [*εγω*] : **R—T** *21 εν ημιν* : **h**[r] + *ἓν* *23 ηγαπησας* : **h**[r] *ηγαπησα* *24 δεδ.* 2[o] : **h** *εδωκας* | **H** *μοι, οτι*

---

12 — ω δεδ. μοι ***14 — καθως . . . κοσμου*** ***20 πι-στευσοντων*** ***22.23 ἓν : το εν*** ***23 εμε : συ με*** ***24 ὃ : ους*** | ***— την εμην***

ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας· καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς 26
τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγά-
πησάς με ἐν αὐτοῖς ᾖ κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

Mt 26,36.
Ταῦτα εἰπὼν Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθη- 18 Mc 14,32. L 22,39.
ταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων, 2 Sm 15,23.
ὅπου ἦν κῆπος, εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ 2–11:
μαθηταὶ αὐτοῦ. ᾔδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παρα- 2 Mt 26,47–56. Mc 14,43–52.
διδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη L 22,47–53.
Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ὁ οὖν 3 L 21,37.
Ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων
καὶ [ἐκ] τῶν Φαρισαίων ὑπηρέτας ἔρχεται ἐκεῖ
μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. Ἰησοῦς 4 19,28.
οὖν εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν ἐξῆλθεν
καὶ λέγει αὐτοῖς· τίνα ζητεῖτε; ἀπεκρίθησαν αὐτῷ· 5
Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. λέγει αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι.
εἱστήκει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν μετ'
αὐτῶν. ὡς οὖν εἶπεν αὐτοῖς· ἐγώ εἰμι, ἀπῆλθαν 6
εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσαν χαμαί. πάλιν οὖν 7
ἐπηρώτησεν αὐτούς· τίνα ζητεῖτε; οἱ δὲ εἶπον·
Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· εἶπον 8
ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι· εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε, ἄφετε τού-
τους ὑπάγειν· ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν, 9 17,12.
ὅτι οὓς δέδωκάς μοι, οὐκ ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐ-
δένα. Σίμων οὖν Πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν 10
αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ
ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτάριον τὸ δεξιόν· ἦν δὲ
ὄνομα τῷ δούλῳ Μάλχος. εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς 11 Mt 26,39.
τῷ Πέτρῳ· βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην· τὸ
ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι ὁ πατήρ, οὐ μὴ πίω αὐτό;

18,*1 των Κέδρων* : ┤h[r]├ T *του Κέδρου it* h[r] *του Κεδρῶν it των δένδρων* *2* h *μετα τ. μαθ. α. εκει* *3* [*εκ*] : T—R *5 αυτοις* : T+ *Ιησους* | *ειμι* : h+ *Ιησους* | H *ιστηκει* *7* T *αυτους επηρωτησεν* | H *ειπαν*

18,*4 ιδων* *5 Ναζαρηνον* *10 τοτε Σιμων* | *ωτιον*

12-27: Mt 26,57-75. Mc 14,53-72. L 22,54-71. 12 Ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται
τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν
13 αὐτόν, ˡ καὶ ἤγαγον πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ
πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνι-
11,49.50. 14 αυτοῦ ἐκείνου· ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας
τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀπο-
20,3; 21,20. 15 θανεῖν ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. Ἠκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ
Act 3,1. Σίμων Πέτρος καὶ ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ μαθη-
της ἐκεῖνος ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ συνεισ-
ῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως,
16 ˡὁ δὲ Πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω. ἐξῆλθεν
οὖν ὁ μαθητὴς ὁ ἄλλος ὁ γνωστὸς τοῦ ἀρχιερέως
καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ καὶ εἰσήγαγεν τὸν Πέτρον.
17 λέγει οὖν τῷ Πέτρῳ ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός· μὴ
καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;
18 λέγει ἐκεῖνος· οὐκ εἰμί. εἱστήκεισαν δὲ οἱ δοῦλοι
καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες, ὅτι ψῦχος
ἦν, καὶ ἐθερμαίνοντο· ἦν δὲ καὶ ὁ Πέτρος μετ᾽
19 αὐτῶν ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. Ὁ οὖν ἀρχιε-
ρεὺς ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν
7,14.26. 20 αὐτοῦ καὶ περὶ τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. ἀπεκρίθη
Mt 10,27. αὐτῷ Ἰησοῦς· ἐγὼ παρρησίᾳ λελάληκα τῷ κόσμῳ·
ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ,
ὅπου πάντες οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν
21 κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν. τί με ἐρωτᾷς; ἐρώτησον
τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς· ἴδε οὗτοι
19,3. 22 οἴδασιν ἃ εἶπον ἐγώ. ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος
Act 23,2. εἷς παρεστηκὼς τῶν ὑπηρετῶν ἔδωκεν ῥάπισμα
τῷ Ἰησοῦ εἰπών· οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ;
23 ἀπεκρίθη αὐτῷ Ἰησοῦς· εἰ κακῶς ἐλάλησα, μαρτύ-
ρησον περὶ τοῦ κακοῦ· εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις;

---

15 **h** *γνωστος ην* *16* **H** *ιστηκει* | **T** *θυρωρω,* *18* **H** *ιστηκεισαν*

---

13 *Καϊφα* *14* *απολεσθαι* *15* *ο αλλος* *20* *παντες* : *παντοτε*

ἀπέστειλεν οὖν αὐτὸν ὁ Ἄννας δεδεμένον πρὸς 24
Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα. Ἦν δὲ Σίμων Πέτρος 25
ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. εἶπον οὖν αὐτῷ· μὴ
καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ; ἠρνήσατο ἐκεῖνος
καὶ εἶπεν· οὐκ εἰμί. λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων 26
τοῦ ἀρχιερέως, συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκοψεν Πέτρος
τὸ ὠτίον· οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ'
αὐτοῦ; πάλιν οὖν ἠρνήσατο Πέτρος, καὶ εὐθέως 27
ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
Ἄγουσιν οὖν τὸν Ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ Καϊάφα εἰς 28 [**28—19,15:** Mt 27,2.11—30. Mc 15,1—19. L 23,1—25.]
τὸ πραιτώριον· ἦν δὲ πρωΐ· καὶ αὐτοὶ οὐκ εἰσῆλ-
θον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἀλλὰ
φάγωσιν τὸ πάσχα. ἐξῆλθεν οὖν ὁ Πειλᾶτος ἔξω 29
πρὸς αὐτοὺς καί φησιν· τίνα κατηγορίαν φέρετε
τοῦ ἀνθρώπου τούτου; ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπαν 30
αὐτῷ· εἰ μὴ ἦν οὗτος κακὸν ποιῶν, οὐκ ἄν σοι
παρεδώκαμεν αὐτόν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς Πειλᾶτος· 31 [19,6.7. Act 18,15.]
λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν
κρίνατε αὐτόν. εἶπον αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμῖν
οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα· ἵνα ὁ λόγος τοῦ 32 [12,32.33. Mt 20,19.]
Ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ
ἤμελλεν ἀποθνήσκειν. Εἰσῆλθεν οὖν πάλιν εἰς 33
τὸ πραιτώριον ὁ Πειλᾶτος καὶ ἐφώνησεν τὸν
Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν
Ἰουδαίων; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἀπὸ σεαυτοῦ σὺ 34 [Mt 16,13.]
τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι εἶπόν σοι περὶ ἐμοῦ; ἀπε- 35 [1,11. Mt 21,39.]
κρίθη ὁ Πειλᾶτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ
ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί·
τί ἐποίησας; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ 36
οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου· εἰ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή, οἱ ὑπηρέται οἱ ἐμοὶ

---

29 T καὶ φησίν *31* T ο Πειλ. | T— αυτον 2° | ειπον : T+ ουν *33* T εις το πραιτ. παλιν *34* T αφ εαυτου | T σοι ειπον

---

29 φερετε : + κατα *34* — συ *35* ο αρχιερευς

ἠγωνίζοντο ἄν, ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις·
1 T 6,13. 8,47; 10,27. 37 νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν. εἶπεν
οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ;
ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι.
ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα
εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ· πᾶς
ὁ ὢν ἐκ τῆς ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς.
38 ¹ λέγει αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· τί ἐστιν ἀλήθεια; Καὶ
τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους,
καὶ λέγει αὐτοῖς· ἐγὼ οὐδεμίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ
39 αἰτίαν. ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα ἀπολύσω
ὑμῖν ἐν τῷ πάσχα· βούλεσθε οὖν ἀπολύσω ὑμῖν
40 τὸν βασιλέα τῶν Ἰουδαίων; ἐκραύγασαν οὖν πάλιν
λέγοντες· μὴ τοῦτον, ἀλλὰ τὸν Βαραββᾶν. ἦν δὲ
ὁ Βαραββᾶς λῃστής.
19 Τότε οὖν ἔλαβεν ὁ Πειλᾶτος τὸν Ἰησοῦν καὶ
2 ἐμαστίγωσεν. καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέ-
φανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ,
18,22. 3 καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν, ¹ καὶ
ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον· χαῖρε ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων· καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ῥαπίσματα.
4 Καὶ ἐξῆλθεν πάλιν ἔξω ὁ Πειλᾶτος καὶ λέγει
αὐτοῖς· ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι
5 οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. ἐξῆλθεν οὖν
ὁ Ἰησοῦς ἔξω, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ
πορφυροῦν ἱμάτιον. καὶ λέγει αὐτοῖς· ἰδοὺ ὁ ἄνθρω-
6 πος. ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέ-
ται, ἐκραύγασαν λέγοντες· σταύρωσον σταύρωσον.
λέγει αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ
σταυρώσατε· ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν.

---

36 αν : T post *υπηρεται* *37* H [ο] *Ιησ.* | T *λεγεις,* | h *ειμι;* *39* H [*εν*] 19,*4* hT *Εξηλθεν παλιν ο Πειλ. εξω* | (h^r) T *οτι αιτιαν ουχ ευρισκω.* *5* H [ο] *Ιησ.* *6* T *ιδον* | T— *λεγοντες*

---

37 ειμι : + *εγω* 19,*3* — *και ηρχοντο πρ. αυτον* *5* — *ο 2^ο*

ˈἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον ἔχο- 7 5,18; 10,33. Lv 24,16.
μεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι υἱὸν
θεοῦ ἑαυτὸν ἐποίησεν. Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πει- 8
λᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη, ˈκαὶ 9
εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ
Ἰησοῦ· πόθεν εἶ σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ
ἔδωκεν αὐτῷ. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Πειλᾶτος· ἐμοὶ 10
οὐ λαλεῖς; οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί
σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω σταυρῶσαί σε; ἀπεκρίθη αὐτῷ 11 10,18. Act 2,23.
Ἰησοῦς· οὐκ εἶχες ἐξουσίαν κατ' ἐμοῦ οὐδεμίαν εἰ
μὴ ἦν δεδομένον σοι ἄνωθεν· διὰ τοῦτο ὁ παρα-
δούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. ἐκ τούτου 12 Act 17,7.
ὁ Πειλᾶτος ἐζήτει ἀπολῦσαι αὐτόν· οἱ δὲ Ἰουδαῖοι
ἐκραύγαζον λέγοντες· ἐὰν τοῦτον ἀπολύσῃς, οὐκ
εἶ φίλος τοῦ Καίσαρος· πᾶς ὁ βασιλέα ἑαυτὸν
ποιῶν ἀντιλέγει τῷ Καίσαρι. Ὁ οὖν Πειλᾶτος 13
ἀκούσας τῶν λόγων τούτων ἤγαγεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν,
καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον
Λιθόστρωτον, Ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. ἦν δὲ 14
παρασκευὴ τοῦ πάσχα, ὥρα ἦν ὡς ἕκτη· καὶ λέγει
τοῖς Ἰουδαίοις· ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. ἐκραύγασαν 15 6.
οὖν ἐκεῖνοι· ἆρον ἆρον, σταύρωσον αὐτόν. λέγει
αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος· τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω;
ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς· οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ
μὴ Καίσαρα. τότε οὖν παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς 16 16–30: Mt 27,31–50. Mc 15,20–37. L 23,26–46.
ἵνα σταυρωθῇ.
Παρέλαβον οὖν τὸν Ἰησοῦν· ˈκαὶ βαστάζων 17
ἑαυτῷ τὸν σταυρὸν ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον
Κρανίου τόπον, ὃ λέγεται Ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ,
ˈὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν, καὶ μετ' αὐτοῦ ἄλλους 18
δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν, μέσον δὲ τὸν Ἰησοῦν.

---

7 T— *αυτω, it* 11 *10* T— *ουν* *11* T *εχεις* | T *με σοί* *12* H *εκραυγασαν* *14* *εκτη* : h[r] *τριτη* *17* H *αυτω* | h *Γολγόθ*

---

13 τουτον τον λογον *16* fin + *και απηγαγον*

19 ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ Πειλᾶτος καὶ ἔθηκεν
ἐπὶ τοῦ σταυροῦ· ἦν δὲ γεγραμμένον· ΙΗΣΟΥΣ Ο
ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.
20 τοῦτον οὖν τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν Ἰου-
δαίων, ὅτι ἐγγὺς ἦν ὁ τόπος τῆς πόλεως ὅπου
ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἦν γεγραμμένον Ἑβραϊστί,
21 Ῥωμαϊστί, Ἑλληνιστί. ἔλεγον οὖν τῷ Πειλάτῳ οἱ
ἀρχιερεῖς τῶν Ἰουδαίων· μὴ γράφε· ὁ βασιλεὺς
τῶν Ἰουδαίων, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν· βασιλεὺς
22 τῶν Ἰουδαίων εἰμί. ἀπεκρίθη ὁ Πειλᾶτος· ὃ
γέγραφα, γέγραφα.
23 Οἱ οὖν στρατιῶται, ὅτε ἐσταύρωσαν τὸν Ἰησοῦν,
ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν τέσσερα
μέρη, ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος, καὶ τὸν χιτῶνα.
ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄραφος, ἐκ τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς
Ps 22,19. 24 δι' ὅλου. εἶπαν οὖν πρὸς ἀλλήλους· μὴ σχίσωμεν
αὐτόν, ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος ἔσται·
ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ· **διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά**
μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον
κλῆρον. Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν.
25 εἱστήκεισαν δὲ παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ
αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ
13,23. 26 τοῦ Κλωπᾶ καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνή. Ἰησοῦς
οὖν ἰδὼν τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα
ὃν ἠγάπα, λέγει τῇ μητρί· γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου.
27 ꜌ εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ· ἴδε ἡ μήτηρ σου. καὶ ἀπ'
ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν ὁ μαθητὴς αὐτὴν εἰς τὰ
13,3; 18,4. 28 ἴδια. Μετὰ τοῦτο εἰδὼς ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤδη πάντα
Ps 22,16. τετέλεσται, ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή, λέγει· διψῶ.
Ps 69,22. 29 ꜌ σκεῦος ἔκειτο ὄξους μεστόν· σπόγγον οὖν μεστὸν
τοῦ ὄξους ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ

---

21 T *βασιλ. ειμι τ. Ιουδ.* *24* **R** *ειπον* *25* **H** *ιστηκ.* | T *Μαριαμ bis* *27* T *αυτην ο μαθητ.* *28 ειδ. ο Ιησ.* : h *Ιησ. ειδως* *29* T— *του*

---

28 ιδων | *τετελειωται (it 30)* + *τα περι αυτου* *29 οι δε πλησαντες σπογγ. οξ. και*

τῷ στόματι. ὅτε οὖν ἔλαβεν τὸ ὄξος [ὁ] Ἰησοῦς 30
εἶπεν· τετέλεσται, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέ-
δωκεν τὸ πνεῦμα. Οἱ οὖν Ἰουδαῖοι, ἐπεὶ παρα- 31 Dt 21,23.
σκευὴ ἦν, ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα
ἐν τῷ σαββάτῳ, ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου
τοῦ σαββάτου, ἠρώτησαν τὸν Πειλᾶτον ἵνα κατεα-
γῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν. ἦλθον οὖν 32
οἱ στρατιῶται, καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ
σκέλη καὶ τοῦ ἄλλου τοῦ συνσταυρωθέντος αὐτῷ·
ἐπὶ δὲ τὸν Ἰησοῦν ἐλθόντες, ὡς εἶδον ἤδη αὐτὸν 33
τεθνηκότα, οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη, ˡ ἀλλ' εἷς 34
τῶν στρατιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν,
καὶ ἐξῆλθεν εὐθὺς αἷμα καὶ ὕδωρ. καὶ ὁ ἑωρακὼς 35
μεμαρτύρηκεν, καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρ-
τυρία, καὶ ἐκεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει, ἵνα καὶ Ex 12,46.
ὑμεῖς πιστεύητε. ἐγένετο γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ 36 Nu 9,12. Ps 34,21.
πληρωθῇ· **ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ.** καὶ 37 Zch 12,10.
πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει· **ὄψονται εἰς ὃν ἐξε-** Ap 1,7.
κέντησαν.

38–42:

Μετὰ δὲ ταῦτα ἠρώτησεν τὸν Πειλᾶτον Ἰωσὴφ 38 Mt 27,57–61. Mc 15,42–47.
ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὢν μαθητὴς τοῦ Ἰησοῦ κεκρυμ- L 23,50–55.
μένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἵνα ἄρῃ
τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ· καὶ ἐπέτρεψεν ὁ Πειλᾶτος.
ἦλθεν οὖν καὶ ἦρεν τὸ σῶμα αὐτοῦ. ˡ ἦλθεν δὲ 39 3,2. Mt 2,11.
καὶ Νικόδημος, ὁ ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν νυκτὸς τὸ
πρῶτον, φέρων μῖγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡς λίτρας
ἑκατόν. ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἔδησαν 40
αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων, καθὼς ἔθος
ἐστὶν τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. ἦν δὲ ἐν τῷ 41
τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ
μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη·

---

30 [ο] *Ιησους* : R—T *31* h *εκεινη* *35* T *κακεινος* *38 απο* : T pr ο | *του* 1[o] : [H] | T *ηλθον* | T *ηραν* | *το σωμα αυτ.* : T *αυτον* *39 μιγμα* : ℵ *ελιγμα* *41* H *ην τεθειμενος*

---

39 εχων

42 *ἐκεῖ οὖν διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν Ἰουδαίων, ὅτι*
ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον, ἔθηκαν τὸν Ἰησοῦν.
1–18: Mt 28,1–10. 20 *Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ*
Mc 16,1–11. L 24,1–12. *ἔρχεται πρωῒ σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον,*
καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου.
13,23. 2 *τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ*
πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ
λέγει αὐτοῖς· ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου,
3 *καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. Ἐξῆλθεν*
οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ ἤρχοντο
4 *εἰς τὸ μνημεῖον. ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ*
ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου
5 *καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, ꜝκαὶ παρα-*
κύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι
6 *εἰσῆλθεν. ἔρχεται οὖν καὶ Σίμων Πέτρος ἀκο-*
λουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ
11,44. 7 *θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα, ꜝκαὶ τὸ σουδάριον, ὃ*
ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων
κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον.
8 *τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς ὁ ἐλθὼν*
πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν·
1 K 15,4. Act 2,24–32. 9 *οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφήν, ὅτι δεῖ αὐτὸν*
10 *ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. ἀπῆλθον οὖν πάλιν πρὸς*
11 *αὐτοὺς οἱ μαθηταί. Μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς τῷ*
μνημείῳ ἔξω κλαίουσα. ὡς οὖν ἔκλαιεν, παρέ-
12 *κυψεν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους*
ἐν λευκοῖς καθεζομένους, ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ
καὶ ἕνα πρὸς τοῖς ποσίν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα
13 *τοῦ Ἰησοῦ. καὶ λέγουσιν αὐτῇ ἐκεῖνοι· γύναι,*
τί κλαίεις; λέγει αὐτοῖς ὅτι ἦραν τὸν κύριόν

20,*1* T *Μαριαμ*, *it* 11 *4* H *ταχειον* *6* T— *και* 1° *10* R *εαυτους* T *αὑτους* *11* H *ιστηκει* *13* T— *και* 1° | hR *Οτι ηραν*

20,*8 και ουκ επιστ.* *11 προς : εν* | *— εξω* *12 — δυο* *13 κλαιεις : + τινα ζητεις*

μου, καὶ οὐκ οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. ταῦτα 14
εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ θεωρεῖ τὸν
Ἰησοῦν ἑστῶτα, καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν.
λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς; 15
ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστιν, λέγει αὐτῷ·
κύριε, εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι ποῦ ἔθη-
κας αὐτόν, κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· 16
Μαριάμ. στραφεῖσα ἐκείνη λέγει αὐτῷ Ἑβραϊστί·
Ῥαββουνί (ὃ λέγεται διδάσκαλε). λέγει αὐτῇ 17 H 2,11.12.
Ἰησοῦς· μή μου ἅπτου, οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα R 8,29.
πρὸς τὸν πατέρα· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελ-
φούς μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς· ἀναβαίνω πρὸς τὸν
πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν μου καὶ
θεὸν ὑμῶν. ἔρχεται Μαριὰμ ἡ Μαγδαληνὴ ἀγγέλ- 18
λουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακα τὸν κύριον, καὶ
ταῦτα εἶπεν αὐτῇ.

Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ 19 19–23: Mc 16,14–18. L 24,36–49.
σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν
οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν
ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς·
εἰρήνη ὑμῖν. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν καὶ τὰς 20 1 J 1,1.
χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς. ἐχάρησαν οὖν
οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. εἶπεν οὖν αὐτοῖς 21 17,18.
[ὁ Ἰησοῦς] πάλιν· εἰρήνη ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν
με ὁ πατήρ, κἀγὼ πέμπω ὑμᾶς. καὶ τοῦτο εἰπὼν 22 Gn 2,7.
ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς· λάβετε πνεῦμα ἅγιον.
ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας, ἀφέωνται αὐτοῖς· 23 Mt 16,19; 18,18.
ἄν τινων κρατῆτε, κεκράτηνται.

Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος 24 11,16; 14,5.
Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν Ἰησοῦς.

---

16 H ραββουνει *17* h μη απτου μου *20* T— και 2⁰
21 T— [ο Ιησ.] *23* h τινος *bis* | h αφιονται

15 εβαστ. : ηρες *16* διδασκ. : pr κυριε : + και προσε-
δραμεν αψασθαι αυτου *17* πατερα 1⁰ : + μου | — μου 2⁰
18 και τ. ειπ. αυτη : και α ειπεν αυτη εμηνυσεν αυτοις
19 μαθ. : + συνηγμενοι *22* ενεφυσ. : + αυτοις

19,34. 25 ¹ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· ἑωράκαμεν
τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐὰν μὴ ἴδω ἐν
ταῖς χερσὶν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω
τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ
βάλω μου τὴν χεῖρα εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ
19. 26 μὴ πιστεύσω. Καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν
ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ Θωμᾶς μετ'
αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισ-
μένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· εἰρήνη
27 ὑμῖν. εἶτα λέγει τῷ Θωμᾷ· φέρε τὸν δάκτυλόν
σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν
χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ
1,1. 28 γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ
1 P 1,8. 29 εἶπεν αὐτῷ· ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. λέγει
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ὅτι ἑώρακάς με, πεπίστευκας·
μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.
30 Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ
Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γε-
1 J 5,13. R 1,17. 31 γραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· ταῦτα δὲ γέγραπται
ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ
ὀνόματι αὐτοῦ.

21 Μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν Ἰησοῦς
τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς θαλάσσης τῆς Τιβεριάδος·
1,45. 2 ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. ἦσαν ὁμοῦ Σίμων Πέτρος
καὶ Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος καὶ Ναθαναὴλ
ὁ ἀπὸ Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ Ζεβεδαίου
3 καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. λέγει
αὐτοῖς Σίμων Πέτρος· ὑπάγω ἁλιεύειν. λέγουσιν
αὐτῷ· ἐρχόμεθα καὶ ἡμεῖς σὺν σοί. ἐξῆλθον καὶ
ἐνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ

---

25 T μου τον δακτ. | τυπον 2°: T τοπον *29* H [ο] Ιησ. | H πεπιστευκας; *30* μαθητ. : h+ αυτου 21,*3* H εξηλθαν

27 γινου : ισθι 21,*3* πλοιον : + ευθυς

ἐπίασαν οὐδέν. πρωΐας δὲ ἤδη γινομένης ἔστη 4 20,14.
Ἰησοῦς εἰς τὸν αἰγιαλόν· οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ L 24,16.
μαθηταὶ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν. λέγει οὖν αὐτοῖς Ἰη- 5 L 24,41.
σοῦς· παιδία, μή τι προσφάγιον ἔχετε; ἀπεκρί-
θησαν αὐτῷ· οὔ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· βάλετε εἰς 6 L 5,4–7.
τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον, καὶ εὑρή-
σετε. ἔβαλον οὖν, καὶ οὐκέτι αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυον
ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. λέγει οὖν ὁ μαθη- 7 13,23.
τὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς τῷ Πέτρῳ· ὁ
κύριός ἐστιν. Σίμων οὖν Πέτρος, ἀκούσας ὅτι ὁ
κύριός ἐστιν, τὸν ἐπενδύτην διεζώσατο, ἦν γὰρ
γυμνός, καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν· οἱ 8
δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον, οὐ γὰρ
ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς γῆς ἀλλὰ ὡς ἀπὸ πηχῶν
διακοσίων, σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. ὡς 9
οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν, βλέπουσιν ἀνθρακιὰν
κειμένην καὶ ὀψάριον ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. λέγει 10
αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψαρίων ὧν
ἐπιάσατε νῦν. ἀνέβη οὖν Σίμων Πέτρος καὶ εἵλ- 11
κυσεν τὸ δίκτυον εἰς τὴν γῆν μεστὸν ἰχθύων με-
γάλων ἑκατὸν πεντήκοντα τριῶν· καὶ τοσούτων
ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. λέγει αὐτοῖς ὁ 12
Ἰησοῦς· δεῦτε ἀριστήσατε. οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν
μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν· σὺ τίς εἶ; εἰδότες ὅτι
ὁ κύριός ἐστιν. ἔρχεται Ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν 13 6,11.
ἄρτον καὶ δίδωσιν αὐτοῖς, καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως.
τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη Ἰησοῦς τοῖς μαθη- 14 20,19. 26.
ταῖς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν.
Ὅτε οὖν ἠρίστησαν, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ 15 1,42.
ὁ Ἰησοῦς· Σίμων Ἰωάνου, ἀγαπᾷς με πλέον τού-
των; λέγει αὐτῷ· ναί, κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ

---

4 εις : hT επι *6* ο δε ειπ. : T λεγει *10* H [ο] Ιησ. *it* 12 *11* T— ουν *12* H— δε *15.16.17* T Ιωαννου

---

4 εγνωσαν *7* εστιν 1° : + ημων | εβαλ. εαυτ. : ηλατο *9* κειμ. : καιομενην *13* αρτ. ευχαριστησας εδωκεν αυτοις *15* Ιωνα, *it* 16.17

1 P 5,2.4. 16 σε. λέγει αὐτῷ· βόσκε τὰ ἀρνία μου. λέγει αὐτῷ
πάλιν δεύτερον· Σίμων Ἰωάνου, ἀγαπᾷς με; λέγει
αὐτῷ· ναί, κύριε, σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε. λέγει
13,38. 16,30. 17 αὐτῷ· ποίμαινε τὰ προβάτιά μου. λέγει αὐτῷ τὸ
τρίτον· Σίμων Ἰωάνου, φιλεῖς με; ἐλυπήθη ὁ
Πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον· φιλεῖς με; καὶ
εἶπεν αὐτῷ· κύριε, πάντα σὺ οἶδας, σὺ γινώσκεις
ὅτι φιλῶ σε· λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς· βόσκε τὰ προ-
Mt 16,22; 26,39. 7. 18 βάτιά μου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι, ὅτε ἦς νεώ-
τερος, ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου
ἤθελες· ὅταν δὲ γηράσῃς, ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου,
καὶ ἄλλος ζώσει σε καὶ οἴσει ὅπου οὐ θέλεις.
13,36. 19 τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει
τὸν θεόν. καὶ τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει
13,23. 20 μοι. ἐπιστραφεὶς ὁ Πέτρος βλέπει τὸν μαθητὴν
ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα, ὃς καὶ ἀνέ-
πεσεν ἐν τῷ δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ
21 εἶπεν· κύριε, τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε; τοῦτον
οὖν ἰδὼν ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· κύριε, οὗτος
22 δὲ τί; λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐὰν αὐτὸν θέλω
μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ; σύ μοι ἀκολούθει.
23 ἐξῆλθεν οὖν οὗτος ὁ λόγος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι
ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ ἀποθνήσκει· οὐκ εἶπεν δὲ
αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνήσκει, ἀλλ'· ἐὰν
αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι, τί πρὸς σέ;
15,27. 24 Οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ μαρτυρῶν περὶ τού-
των καὶ ὁ γράψας ταῦτα, καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς
20,30. 25 αὐτοῦ ἡ μαρτυρία ἐστίν. Ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα
πολλὰ ἃ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται
καθ' ἕν, οὐδ' αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρήσειν
τὰ γραφόμενα βιβλία.

---

16 **hR** *προβατα* *17* *ειπεν* 2° : T *λεγει* | T— *Ιησους* | h *προβατα* *18* T *σε ζωσει* *23* T *και ουκ ειπεν* | T— *τι προς σε* *24* *μαρτυρ.* : h pr *και* | *και ο* : h [ο] *και* T *και* *25* h[r] T— vers

---

18 *αλλοι σε ζωσουσιν . . . απαγουσιν* *22* *μενειν ουτως* *23* *αποθνησκεις*

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάν- 1 L 1,3.
των, ὦ Θεόφιλε, ὧν ἤρξατο Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ
διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος τοῖς ἀπο- 2 L 6,13.
στόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνε-
λήμφθη· οἷς καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ 3
τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν
τεσσεράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ
περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ· καὶ συναλιζόμενος 4 J 15,26. L 24,49.
παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρί-
ζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς
ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν 5 Mt 3,11.
ὕδατι, ὑμεῖς δὲ ἐν πνεύματι βαπτισθήσεσθε ἁγίῳ
οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν 6 L 24,21. 3,21.
συνελθόντες ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· κύριε, εἰ ἐν
τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν
τῷ Ἰσραήλ; εἶπεν πρὸς αὐτούς· οὐχ ὑμῶν ἐστιν 7 Mc 13,32.
γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν
τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήμψεσθε δύναμιν ἐπελ- 8
θόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθέ
μου μάρτυρες ἔν τε Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ
Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρίᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.

Inscr. **T** *Πραξεις*
1 **TW** *ο Ιησ.* *8* **W** *δυναμιν,* | **H** *και* [*εν*] *π.*

---

2 ανελημφθη **post** *ημερας* **et post** *εξελεξ.* + *και εκελευσε κηρυσσειν το ευαγγελιον* *4 συναλισκομενος μετ αυτων* | *μου : φησιν δια του στοματος μ.* *5 αγιω βαπτισθ. και ο μελλετε λαμβανειν* | **fin** + *εως της πεντηκοστης*

Mc 16,19. 9 *ˈκαὶ ταῦτα εἰπὼν βλεπόντων αὐτῶν ἐπήρθη, καὶ*
L 24,51. J 6,62. *νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.*
L 24,4. 10 *καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευο-*
μένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν
Mt 26,64. 11 *αὐτοῖς ἐν ἐσθήσεσι λευκαῖς, ˈοἳ καὶ εἶπαν· ἄνδρες*
L 21,27. 1 T 3,16. *Γαλιλαῖοι, τί ἑστήκατε βλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν;*
Ap 1,7. *οὗτος ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀναλημφθεὶς ἀφ’ ὑμῶν εἰς τὸν*
οὐρανὸν οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον ἐθεάσασθε
L 24,50.52.53. 12 *αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. Τότε ὑπέ-*
στρεψαν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλου-
μένου ἐλαιῶνος, ὅ ἐστιν ἐγγὺς Ἰερουσαλὴμ σαβ-
L 6,13–16. 13 *βάτου ἔχον ὁδόν. καὶ ὅτε εἰσῆλθον, εἰς τὸ*
ὑπερῷον ἀνέβησαν οὗ ἦσαν καταμένοντες, ὅ τε
Πέτρος καὶ Ἰωάννης καὶ Ἰάκωβος καὶ Ἀνδρέας,
Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρθολομαῖος καὶ Μαθθαῖος,
Ἰάκωβος Ἁλφαίου καὶ Σίμων ὁ ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας
2,1. J 7,3. 5. 14 *Ἰακώβου. οὗτοι πάντες ἦσαν προσκαρτεροῦντες*
Mt 13,55. *ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ σὺν γυναιξὶν καὶ Μαριὰμ*
τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

15 *Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος*
ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν εἶπεν· ἦν τε ὄχλος ὀνο-
Ps 41,10. 16 *μάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσι· ἄνδρες*
ἀδελφοί, ἔδει πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ἣν προεῖπεν
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυεὶδ περὶ
Ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν
17 *Ἰησοῦν, ὅτι κατηριθμημένος ἦν ἐν ἡμῖν καὶ ἔλαχεν*
Mt 27,3–10. 18 *τὸν κλῆρον τῆς διακονίας ταύτης. οὗτος μὲν οὖν*
ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας, καὶ πρηνὴς

---

9 W *αυτων βλεποντων* *10* W *ουρανόν,* | H *παριστη-κεισαν* *14* *του* : [H]—W | *τοις* : HW pr *συν* *15* TW *ωσει*

---

9 και ταυτα ειποντος αυτου νεφ. υπελ. αυτ. και απηρθη απο *10 εσθητι λευκη* *11 ενβλεποντες* | — *εις τ. ουρ.* 2⁰ *14 προσευχη* : + *και τη δεησει* | *γυναιξ.* : + *και τεκνοις* *15 αδελφ.* : *μαθητων* *16 δει* | *γραφ.* : + *ταυτην* *17 και* : *ος* *18 αδικ.* : + *αυτου*

γενόμενος ἐλάκησεν μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ
σπλάγχνα αὐτοῦ· καὶ γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς 19
κατοικοῦσιν Ἰερουσαλήμ, ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον
ἐκεῖνο τῇ διαλέκτῳ αὐτῶν Ἀχελδαμάχ, τοῦτ᾽ ἔστιν
χωρίον αἵματος. γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν· 20 Ps 69,26; 109,8.
γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος
καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ,
καί·
τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λαβέτω ἕτερος.
δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ 21 J 15,27.
χρόνῳ ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ὁ κύ-
ριος Ἰησοῦς, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος 22
Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήμφθη ἀφ᾽ ἡμῶν,
μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ σὺν ἡμῖν γενέσθαι
ἕνα τούτων. Καὶ ἔστησαν δύο, Ἰωσὴφ τὸν καλού- 23
μενον Βαρσαββᾶν, ὃς ἐπεκλήθη Ἰοῦστος, καὶ Μαθ-
θίαν. καὶ προσευξάμενοι εἶπαν· σὺ κύριε καρδιο- 24 J 2,24.25; 6,70.
γνῶστα πάντων, ἀνάδειξον ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων
τῶν δύο ἕνα ¹ λαβεῖν τὸν τόπον τῆς διακονίας 25
ταύτης καὶ ἀποστολῆς, ἀφ᾽ ἧς παρέβη Ἰούδας
πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. καὶ ἔδωκαν 26 Prv 16,33.
κλήρους αὐτοῖς, καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Μαθ-
θίαν, καὶ συνκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα
ἀποστόλων.

Καὶ ἐν τῷ συνπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς 2 Lv 23,15–21. 1,14.
πεντηκοστῆς ἦσαν πάντες ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό· καὶ 2
ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερο-
μένης πνοῆς βιαίας καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον

---

19 και : T pr *ο* | *τη* : TW+ *ιδια* | H *Ἀκελδαμαχ* W *Ἀκελδ-* *22 εως* : T *αχρι*

---

19 Ακελδαιμαχ *21 Ιησους* : + *Χριστος* *23 εστησεν* *25 τοπον* : *κληρον* *26 αυτων* | *συνεψηφισθη* | *ιβ´* **2,1** *και εγενετο εν ταις ημεραις εκειναις του συνπλ. τ. η. τ. π. οντων αυτων παντων επι* *2 και* 1° : + *ιδου* | *ολον* : *παντα*

Mt 3,11. 3 *οὗ ἦσαν καθήμενοι, καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς δια-*
μεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, καὶ ἐκάθισεν ἐφ'
10,44—46. 4 *ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, καὶ ἐπλήσθησαν πάντες πνεύ-*
ματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσ-
σαις καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου ἀποφθέγγεσθαι
13,26. 5 *αὐτοῖς. Ἦσαν δὲ [ἐν] Ἰερουσαλὴμ κατοικοῦντες*
Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους
6 *τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν· γενομένης δὲ τῆς φωνῆς*
ταύτης συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι
ἤκουον εἷς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων
7 *αὐτῶν. ἐξίσταντο δὲ καὶ ἐθαύμαζον λέγοντες·*
οὐχὶ ἰδοὺ ἅπαντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες
8 *Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ*
9 *ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν; Πάρθοι*
καὶ Μῆδοι καὶ Ἐλαμεῖται, καὶ οἱ κατοικοῦντες
τὴν Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν,
10 *Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν, ' Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν,*
Αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην,
11 *καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, ' Ἰουδαῖοί τε καὶ*
προσήλυτοι, Κρῆτες καὶ Ἄραβες, ἀκούομεν λα-
λούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγα-
12 *λεῖα τοῦ θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπο-*
ροῦντο, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί θέλει
13 *τοῦτο εἶναι; ἕτεροι δὲ διαχλευάζοντες ἔλεγον ὅτι*
14 *γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν. Σταθεὶς δὲ ὁ*
Πέτρος σὺν τοῖς ἕνδεκα ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ
καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς·

Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερου-

---

5 [*εν*] : R : hTW *εις* 6 H *ηκουσεν* 7 *δε* : T+ *παντες* | hT *ουχ* | *απαντ.* : HW *παντες* 8 TW *εγεννηθημεν,* 9 R *Ελαμιται* | *Ιουδαιαν* : h[r] Armeniam : *it* in Syria 11 TW *θεου;*

---

2 καθεζομενοι 3 εκαθισαν 5 Εν Ιερ. ησαν 6 οτι] και | εκ. λαλουντας ταις γλωσσαις αυτων 7 λεγ. : + προς αλληλους 8 την διαλεκτον η. 11 Αραβοι 12 διηπορουν | αλλον : + επι τω γεγονοτι και 13 γλευκους : + ουτοι 14 τοτε σταθεις δε | δεκα αποστολοις | επηρεν : + πρωτος | απεφθ. αυτ. : ειπεν

σαλὴμ πάντες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ
ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς 15
ὑπολαμβάνετε οὗτοι μεθύουσιν, ἔστιν γὰρ ὥρα
τρίτη τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν τὸ εἰρημένον 16 Joel 3,1-5.
διὰ τοῦ προφήτου Ἰωήλ·

καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ θεός, 17
ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα,
καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν,
καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται,
καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται·
καίγε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου 18
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου,
καὶ προφητεύσουσιν
καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω 19
καὶ σημεῖα **ἐπὶ τῆς γῆς** κάτω,
αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ.
ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος 20
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα,
πρὶν ἐλθεῖν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ.
καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἐὰν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. 21 R 10,13.

Ἄνδρες Ἰσραηλεῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τού- 22 J 3,2.
τους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀποδε-
δειγμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ
τέρασι καὶ σημείοις, οἷς ἐποίησεν δι' αὐτοῦ ὁ
θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς αὐτοὶ οἴδατε, ˈτοῦτον 23 4,28. 1 P 1,20.

---

20 πριν : hW+ *η* | T— *και επιφανη* *21* T *αν*

---

15 ουσης ωρας της ημερας γ' *16 — Ιωηλ* *17 υμων* 1⁰ 2⁰ : *αυτων* | — *υμων* 3⁰ 4⁰ *18 — και προφητ.* *19 — αιμα . . . καπνου* *22 δεδοκιμασμενον* | *εις ημας*

τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ θεοῦ ἔκδοτον
3,15. 24 *διὰ χειρὸς ἀνόμων προσπήξαντες ἀνείλατε, ὃν ὁ*
θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου,
καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ'
Ps 16,8–11. 25 *αὐτοῦ. Δαυεὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν·*
προορώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός,
ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
26 **διὰ τοῦτο ηὐφράνθη μου ἡ καρδία καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου,**
ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι,
27 **ὅτι οὐκ ἐνκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην**
οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
28 **ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς,**
πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου.
13,36. 29 *Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς*
1 Rg 2,10. *ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου Δαυείδ, ὅτι καὶ ἐτε-*
λεύτησεν καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνῆμα αὐτοῦ ἔστιν
Ps 89,4.5. 30 *ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. προφήτης οὖν*
2 Sm 7,12.13. Ps 132,11. *ὑπάρχων καὶ εἰδὼς ὅτι* ***ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ*** *ὁ θεὸς*
ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καθίσαι ἐπὶ τὸν
Ps 16,10. 31 ***θρόνον αὐτοῦ,*** *προϊδὼν ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀνα-*
στάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ***οὔτε ἐνκατελείφθη εἰς***
32 ***ᾅδην οὔτε*** *ἡ σὰρξ αὐτοῦ* ***εἶδεν διαφθοράν.*** *τοῦ-*
τον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός, οὗ πάντες
1,4. 33 *ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες· τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ θεοῦ*
ὑψωθεὶς τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος τοῦ
ἁγίου λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξέχεεν τοῦτο ὃ

---

25 κυριον : T+ *μου* *26* T *εφ ἐλπιδι* *27* R *εγκαταλ.* *29* H *ταυτης·* *30 της οσφ. αυτου* : h[r] + *[κατα σαρκα] αναστησαι τον χριστον [και]* *31* R *αδου* | *ουτε* 2° : W *ουδε*

---

23 εκδοτ. : + *λαβοντες* *29 εν* : *παρ* *30 οσφ.* : *καρδιας* *31 προειδως* | *ενκατ.* : + *η ψυχη αυτου* *33 εξεχ.* : + *υμιν* | *τουτο* : + *δωρον*

ὑμεῖς [καὶ] βλέπετε καὶ ἀκούετε. οὐ γὰρ Δαυεὶδ 34 Ps 110,1.
ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, λέγει δὲ αὐτός·
εἶπεν κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν 35
ποδῶν σου.
ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ 36 5,31.
ὅτι καὶ κύριον αὐτὸν καὶ Χριστὸν ἐποίησεν ὁ
θεός, τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώ-
σατε. Ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τὴν καρδίαν, 37 16,30.
εἶπόν τε πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀπο-
στόλους· τί ποιήσωμεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος 38 3,17–19. L 24,47.
δὲ πρὸς αὐτοὺς· μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω
ἕκαστος ὑμῶν ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς
ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν, καὶ λήμψεσθε τὴν
δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος. ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ 39 Joel 3,5. Is 57,19.
ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν καὶ πᾶσιν **τοῖς**
εἰς μακράν, ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ
θεὸς ἡμῶν. ἑτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύ- 40 Dt 32,5. Ph 2,15.
ρατο, καὶ παρεκάλει αὐτοὺς λέγων· σώθητε ἀπὸ
τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. οἱ μὲν οὖν ἀπο- 41 4,4; 5,14.
δεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν, καὶ
προσετέθησαν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ
τρισχίλιαι· ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ 42 20,7.
τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ, τῇ κλάσει τοῦ
ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. Ἐγίνετο δὲ πάσῃ 43
ψυχῇ φόβος· πολλὰ δὲ τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν
ἀποστόλων ἐγίνετο. πάντες δὲ οἱ πιστεύσαντες 44 4,32.
ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά,

---

33 [και] : TW—R *37* H *ειπαν* *38 μετανοησ.* : T+ *φησιν* | *εν* : TW *επι* *42* h *αρτου,* *43 εγινετο* 2° : T+ *εν Ιερουσαλημ, φοβος τε ην μεγας επι παντας. και* *44* R *πιστευοντες* | 𝔎W— *ησαν et και*

---

37 τοτε παντες οι συνελθοντες και ακουσαντες | και τινες εξ αυτων ειπαν | — λοιπους | τι ουν | fin + *υποδειξατε ημιν* *38 του κυριου Ι. Χ. | — των et υμων* *39 ημιν et ημων* *41 πιστευσαντες vl ασμενως αποδεξ.* *42 αποστ.* : + *εν Ιερουσαλημ*

45 καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ
διεμέριζον αὐτὰ πᾶσιν, καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν·
42. 46 καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν
ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετε-
λάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι
4,4; 5,14; 11,21; 14,1. 47 καρδίας, αἰνοῦντες τὸν θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν
πρὸς ὅλον τὸν λαόν. ὁ δὲ κύριος προσετίθει
(1) τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν [1] ἐπὶ τὸ αὐτό.

3 Πέτρος δὲ καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν
14,8. 2 ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐνάτην. καί τις
ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων
ἐβαστάζετο, ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν
θύραν τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν τοῦ αἰτεῖν
ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ
3 ἱερόν· ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας
εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν.
14,9. 4 ἀτενίσας δὲ Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ
5 εἶπεν· βλέψον εἰς ἡμᾶς. ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς
16. 6 προσδοκῶν τι παρ' αὐτῶν λαβεῖν. εἶπεν δὲ Πέτρος·
ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω,
τοῦτό σοι δίδωμι· ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ
7 τοῦ Ναζωραίου περιπάτει. καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς
δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν αὐτόν· παραχρῆμα δὲ ἐστε-
J 5,14. 8 ρεώθησαν αἱ βάσεις αὐτοῦ καὶ τὰ σφυδρά, καὶ
ἐξαλλόμενος ἔστη, καὶ περιεπάτει, καὶ εἰσῆλθεν
σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος
9 καὶ αἰνῶν τὸν θεόν. καὶ εἶδεν πᾶς ὁ λαὸς αὐτὸν
10 περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν· ἐπεγίνωσκον

45.46 W εἰχεν, et ιερω·

45 και οσοι κτ. ειχον η υπ. | αυτα : + καθ ημεραν 46 παντες τε προσεκαρτερουν εν τ. ι. και κατ οικους επι το αυτο κλ. τε αρτ. 47 λαον : κοσμον | fin + εν τη εκκλησια 3,1 Εν δε ταις ημεραις ταυταις Π. κ. 2 και : + ιδου | — υπαρχων 3 ος : ουτος ατενισας τοις οφθαλμοις αυτου και | — λαβειν | 4 εμβλεψας | ατενισον 5 επειχ. : ατενισας 6 εγειραι και περιπ. 7 — αυτον 2° | εσταθη και εστερ. 8 περιεπ. χαιρομενος et — περιπ. κ. αλλ. και

δὲ αὐτόν, ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην
καθήμενος ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ, καὶ ἐπλή-
σθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβη-
κότι αὐτῷ. Κρατοῦντος δὲ αὐτοῦ τὸν Πέτρον καὶ 11 5,12.
τὸν Ἰωάννην συνέδραμεν πᾶς ὁ λαὸς πρὸς αὐτοὺς
ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ Σολομῶντος ἔκθαμβοι.
ἰδὼν δὲ ὁ Πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· 12
ἄνδρες Ἰσραηλεῖται, τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ, ἢ
ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πε-
ποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν; ***ὁ θεὸς Ἀβραὰμ*** 13 Ex 3,6. 3,15. Is 52,13; 53,11. 2,23.
καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ *Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς μὲν*
παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε κατὰ πρόσωπον Πει-
λάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν· ὑμεῖς δὲ τὸν 14 Mt 27,20.21.
ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνήσασθε, καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα
φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς 15 4,10.
ἀπεκτείνατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, οὗ
ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ 16
ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον, ὃν θεωρεῖτε καὶ οἴδατε,
ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ ἡ πίστις ἡ δι'
αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέ-
ναντι πάντων ὑμῶν. καὶ νῦν, ἀδελφοί, οἶδα ὅτι 17 L 23,34. 1 T 1,13.
κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες
ὑμῶν· ὁ δὲ θεὸς ἃ προκατήγγειλεν διὰ στόματος 18 L 24,27.
πάντων τῶν προφητῶν, παθεῖν τὸν Χριστὸν αὐτοῦ,
ἐπλήρωσεν οὕτως. μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέ- 19 2,38.
ψατε πρὸς τὸ ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας,

---

10 ουτος : T *αυτος* *13* T *και ο θεος Ισ. και ο θεος Ιακ.* *16* H— *επι* *19 προς* : R *εις* | H *εξαλιφθηναι*

---

10 καθεζομενος | γεγενημενω 11 εκπορευομενου δε του Πετρου και Ιωανου συνεξεπορευετο κρατων αυτους· οι δε θαμβηθεντες εστησαν εν τη στ. τ. κ. Σ. εκθ. 12 αποκριθεις δε ο Π. ειπεν προς αυτους | ως : + ημων τη | τουτο πεποιηκοτων τ. 13 παρεδ. : + εις κρισιν | fin *+ θελοντος 14 ηρνησ. : εβαρυνατε 16 τουτ. ον . . . οιδ. : τουτ. . . . οιδατε οτι 17 ανδρες αδελφ. επισταμεθα οτι υμεις μεν κ. α. επρ. (το) πονηρον 18 α : ο*

20 *ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσ-*
ώπου τοῦ κυρίου καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισ-
21 *μένον ὑμῖν Χριστὸν Ἰησοῦν, ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν*
δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάντων
ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων ἀπ'
Dt 18,15. 19. 22 *αἰῶνος αὐτοῦ προφητῶν. Μωϋσῆς μὲν εἶπεν ὅτι*
προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐκ
τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ· αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ
Lv 23,29. 23 ***πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. ἔσται δὲ πᾶσα***
ψυχὴ ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου
24 ***ἐξολεθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ.*** *καὶ πάντες δὲ οἱ*
προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς ὅσοι
ἐλάλησαν, καὶ κατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας.
Gn 12,3; 22,18. 25 *ὑμεῖς ἐστε οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν καὶ τῆς δια-*
θήκης ἧς διέθετο ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας
ὑμῶν, λέγων πρὸς Ἀβραάμ· ***καὶ ἐν τῷ σπέρματί***
σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς.
13,46. 26 *ὑμῖν πρῶτον ἀναστήσας ὁ θεὸς τὸν παῖδα αὐτοῦ*
ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀπο-
L 22,4.52. 4 *στρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν. Λα-*
λούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπέστησαν
αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ
23,8. 2 *οἱ Σαδδουκαῖοι, διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν*
αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ
3,1. 3 *τὴν ἀνάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς*
τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον·
2,47. 4 *ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων*

---

20 H *χριστον* W *Χριστον,* *22* HW— *ημων* : R *υμων* *23* TW *εαν* *24* HW *ελαλησαν και* *25* HW *ο θεος διεθετο* | *υμων* : hT *ημων* | H *ευλογηθησονται* *26* H *πον.* [*υμων*] 4,*1* ℌ *αρχιερεις*

---

20 επελθωσιν *21 — απ αιωνος* *22 ειπεν* : + *προς τους πατερας (ημων)* *26 — αυτον* 4,*1 λαον* : + *τα ρηματα ταυτα* | — *κ. ο στρ. τ. ιερου* *2 καταπονουμενοι* | *αναγγελλειν τον Ιησουν εν τη αναστασει των ν.* *3 επιβαλοντες . . . και εθ.* | *επαυριον*

τὸν λόγον ἐπίστευσαν, καὶ ἐγενήθη ἀριθμὸς τῶν
ἀνδρῶν [ὡς] χιλιάδες πέντε.
Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν 5
τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς
γραμματεῖς ἐν Ἱερουσαλήμ, καὶ Ἄννας ὁ ἀρχιερεὺς 6
καὶ Καϊάφας καὶ Ἰωάννης καὶ Ἀλέξανδρος καὶ
ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ, καὶ στήσαντες 7 **Mt 21,23.**
αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο· ἐν ποίᾳ δυνάμει
ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; τότε 8 **Mt 10,19.20.**
Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου εἶπεν πρὸς
αὐτούς· ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι, ' εἰ 9
ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀν-
θρώπου ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται, ' γνωστὸν 10 **3,6. 13–16.**
ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ, ὅτι
ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν
ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,
ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής.
οὗτός ἐστιν **ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς** *ὑφ' ὑμῶν* **τῶν** 11 **Mt 21,42. Ps 118,22.**
οἰκοδόμων, ὁ *γενόμενος* **εἰς κεφαλὴν** *γωνίας. καὶ* 12 **Mt 1,21.**
οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὐδὲ γὰρ
ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδο-
μένον ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.
Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ Πέτρου παρρησίαν καὶ 13
Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμ-
ματοί εἰσιν καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμαζον, ἐπεγίνωσκόν
τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν, τόν τε ἄν- 14 **3,8.9.**
θρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθερα-
πευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. κελεύσαντες δὲ 15
αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλλον
πρὸς ἀλλήλους ' λέγοντες· τί ποιήσωμεν τοῖς ἀν- 16 **J 11,47.**

---

4 [ως] : HW—T *5 εν* : T *εις* *7* T *τουτο εποιησ. υμ.*
9 T *σεσωται* *12 ημας* : W *υμας*

---

5 αυρ. ημεραν συνηχθησαν οι αρχοντες κ. οι πρεσβυτεροι και γραμματεις εν Ι. *6 Καιφας κ. Ιωναθας* *8* fin + *του Ισραηλ* *9 ανακρ.* : + *αφ υμων* *12* — *η σωτηρια* | — *εν* 2[o] *13* — *και ιδιωτ.* *14 ειχον* : + *ποιησαι η*

θρώποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον
γέγονεν δι' αὐτῶν, πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερου-
5,28. 17 *σαλὴμ φανερόν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνεῖσθαι· ἀλλ'*
ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλη-
σώμεθα αὐτοῖς μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
18 *τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. καὶ καλέσαντες αὐτοὺς*
παρήγγειλαν καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ δι-
5,29. 19 *δάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πέτρος*
καὶ Ἰωάννης ἀποκριθέντες εἶπον πρὸς αὐτούς· εἰ
δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν
20 *μᾶλλον ἢ τοῦ θεοῦ, κρίνατε· οὐ δυνάμεθα γὰρ*
21 *ἡμεῖς ἃ εἴδαμεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ λαλεῖν. οἱ*
δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν
εὑρίσκοντες τὸ πῶς κολάσωνται αὐτούς, διὰ τὸν
λαόν, ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ τῷ γε-
22 *γονότι· ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσεράκοντα ὁ*
ἄνθρωπος ἐφ' ὃν γεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς
23 *ἰάσεως. Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς*
ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιε-
Ex 20,11. Ps 146,6. 24 *ρεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἶπαν. οἱ δὲ ἀκούσαντες*
Is 37,16. Jr 32,17. *ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν καὶ εἶπαν·*
L 2,29. Ap 6,10. *δέσποτα, σὺ ὁ* ***ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν***
Ps 2,1.2. 25 ***καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,*** *ὁ*
τοῦ πατρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου στόματος
Δαυεὶδ παιδός σου εἰπών·

ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη
καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;

---

17 W *απειλη απειλησωμ.* *18 του* : [H]—W *19* H *ειπαν* *25 ο του . . . σου* : h[s] ? (*στοματος* [*sic* W] *pro πνευματος αγιου στοματος vl του πατρος pro τοις πατρασιν*)

---

16 φανερωτερον εστιν *18 συνκατατιθεμενων δε αυτων τη γνωμη φωνησαντες αυτους παρηγγειλαντο κατα το μη* *19 αποκριθεις δε Π. κ. Ι.* *20 — μη* *21 μη ευρ. αιτιαν | παντες γαρ* *22 — τουτο* *24 ακουσ.* : + *και επιγνοντες την του θεου ενεργειαν | συ* : + *ο θεος* *25 ος δια πν. αγ. δια στ. λαλησας Δ. π. σ.*

παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς 26
καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ.
συνήχθησαν γὰρ ἐπ' ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ 27 L 23,12.
ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου Ἰησοῦν, **ὃν ἔχρισας,**
Ἡρῴδης τε καὶ Πόντιος Πειλᾶτος **σὺν ἔθνεσιν καὶ**
λαοῖς Ἰσραήλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ 28 2,23.
βουλή σου προώρισεν γενέσθαι. καὶ τὰ νῦν, κύριε, 29 E 6,19.
ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δούλοις
σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου,
ἐν τῷ τὴν χεῖρα ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα 30
καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου
παιδός σου Ἰησοῦ. καὶ δεηθέντων αὐτῶν ἐσα- 31
λεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι, καὶ ἐπλή-
σθησαν ἅπαντες τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἐλάλουν
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.
Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν καρδία 32 2,44.
καὶ ψυχὴ μία, καὶ οὐδὲ εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων
αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα
κοινά. καὶ δυνάμει μεγάλῃ ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον 33 2,47.
οἱ ἀπόστολοι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ τῆς ἀναστάσεως,
χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. οὐδὲ 34 2,45.
γὰρ ἐνδεής τις ἦν ἐν αὐτοῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες
χωρίων ἢ οἰκιῶν ὑπῆρχον, πωλοῦντες ἔφερον τὰς
τιμὰς τῶν πιπρασκομένων | καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς 35
πόδας τῶν ἀποστόλων· διεδίδετο δὲ ἑκάστῳ καθότι
ἄν τις χρείαν εἶχεν. Ἰωσὴφ δὲ ὁ ἐπικληθεὶς 36 11,22.24.
Βαρνάβας ἀπὸ τῶν ἀποστόλων, ὅ ἐστιν μεθερ-
μηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως, Λευείτης, Κύπριος

---

28 HW— *σου 2°* *30 χειρα* : T+ *σου* *32 μια* : h[r] + *και ουκ ην διακρισις εν αυτοις ουδεμια* | HW *παντα* *33 του ... αναστασ.* : R *της αναστ. τ. κυρ. Ιησου* T *της αναστασεως Ιησου Χριστου του κυρ.*

---

30 — *σε* *31* fin + *παντι τω θελοντι πιστευειν* *32* — *τι* *34 ην* : *υπηρχεν* | *χωρ.* : + *ησαν* *35 ενι εκαστω* *36 απο* : *υπο*

37 *τῷ γένει, ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ, πωλήσας*
ἤνεγκεν τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκεν παρὰ τοὺς πόδας
τῶν ἀποστόλων.
5 *Ἀνὴρ δέ τις Ἀνανίας ὀνόματι σὺν Σαπφείρῃ*
4,37. 2 *τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλησεν κτῆμα, καὶ ἐνοσφίσατο*
ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνειδυίης καὶ τῆς γυναικός, καὶ
ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων
J 13,2. 3 *ἔθηκεν. εἶπεν δὲ ὁ Πέτρος· Ἀνανία, διὰ τί*
ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου, ψεύσασθαί
σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς
4 *τιμῆς τοῦ χωρίου; οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν καὶ*
πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν; τί ὅτι ἔθου
ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω
5 *ἀνθρώποις ἀλλὰ τῷ θεῷ. ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας*
τοὺς λόγους τούτους πεσὼν ἐξέψυξεν· καὶ ἐγένετο
6 *φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας. ἀνα-*
στάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ
7 *ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. Ἐγένετο δὲ ὡς ὡρῶν*
τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ
8 *γεγονὸς εἰσῆλθεν. ἀπεκρίθη δὲ πρὸς αὐτὴν Πέτρος·*
εἰπέ μοι, εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; ἡ δὲ
9 *εἶπεν· ναί, τοσούτου. ὁ δὲ Πέτρος πρὸς αὐτήν·*
τί ὅτι συνεφωνήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα
κυρίου; ἰδοὺ οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα
10 *σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσίν σε. ἔπεσεν δὲ*
παραχρῆμα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν·
εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν,
καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς.
11 *Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ᾽ ὅλην τὴν ἐκκλησίαν*
καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

---

37 παρα : TW *προς* **5**,*1* W *Σαπφειρα*

---

37 χωριον **5**,*2 απο : εκ | εθετο 3 Ανανια : προς Αναναν | επειρασεν | σε απο 4 ποιησαι πονηρον τουτο 5 παραχρημα πεσων 8 ειπε μοι ει : επερωτησω σε ει αρα 9 συνεφωνησεν 10 και συνστειλαντες εξηνεγκαν και εθ.*

Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο 12 3,11.
σημεῖα καὶ τέρατα πολλὰ ἐν τῷ λαῷ· καὶ ἦσαν
ὁμοθυμαδὸν πάντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶντος· τῶν 13
δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς, ἀλλ'
ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· μᾶλλον δὲ προσετί- 14 2,47; 6,7; 21,20.
θεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε
καὶ γυναικῶν· ὥστε καὶ εἰς τὰς πλατείας ἐκφέρειν 15 19,11.12. Mc 6,56.
τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τιθέναι ἐπὶ κλιναρίων καὶ
κραβάττων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου κἂν ἡ σκιὰ
ἐπισκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. συνήρχετο δὲ καὶ τὸ 16
πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων Ἰερουσαλήμ, φέροντες
ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκα-
θάρτων, οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.
Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν 17 4,1.6.
αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλή-
σθησαν ζήλου ˈ καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς 18
ἀποστόλους καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ.
Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ νυκτὸς ἤνοιξε τὰς θύρας 19 12,7.
τῆς φυλακῆς ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπεν· πορεύεσθε 20
καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα
τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης. ἀκούσαντες δὲ 21
εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδί-
δασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ
σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν
τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν Ἰσραήλ, καὶ ἀπέστειλαν
εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀχθῆναι αὐτούς. οἱ δὲ παρα- 22
γενόμενοι ὑπηρέται οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυ-
λακῇ· ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν ˈ λέγοντες ὅτι 23

---

12 T *απαντες* *14* W — *μαλλον ... γυναικων* —, *15* H *επισκιασει* *19* T *ανοιξας* | *τε* : W *δε*

---

12 παντ. : + *εν τω ιερω* *13 και ουδ. τ. λοιπ.* *15 ασθεν.* : + *αυτων* | *αυτων* : + *απηλλασσοντο γαρ απο πασης ασθενιας ως ειχεν εκαστος αυτων* *16 εις Ιερουσ.* | *υπο* : *απο* | *και ιωντο παντες* *18* fin + *και επορευθη εις εκαστος εις τα ιδια* *19 τοτε δια ν. αγγ. κ.* *21 συνεκαλ.* : *εγερθεντες το πρωι και συγκαλεσαμενοι* *22 ουχ ... φυλακη* : *και ανοιξαντες την φυλακην ουκ ευρ. α. εσω*

τὸ δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ
ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς φύλακας ἑστῶτας ἐπὶ τῶν
24 θυρῶν, ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὕρομεν. ὡς
δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ τε στρατηγὸς
τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ αὐτῶν
25 τί ἂν γένοιτο τοῦτο. παραγενόμενος δέ τις ἀπήγ-
γειλεν αὐτοῖς ὅτι ἰδοὺ οἱ ἄνδρες, οὓς ἔθεσθε ἐν
τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδά-
26 σκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς
σὺν τοῖς ὑπηρέταις ἦγεν αὐτούς, οὐ μετὰ βίας,
27 ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν, μὴ λιθασθῶσιν· ˈἀγα-
γόντες δὲ αὐτοὺς ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. καὶ
4,18. Mt 27,25. 28 ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς ˈλέγων· παραγγελίᾳ
παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι
τούτῳ, καὶ ἰδοὺ πεπληρώκατε τὴν Ἰερουσαλὴμ
τῆς διδαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ᾽
4,19. Dn 3,18. 29 ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ἀποκριθεὶς
δὲ Πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπαν· πειθαρχεῖν
Dt 21,22. 3,15. 30 δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις. ὁ θεὸς τῶν πα-
τέρων ἡμῶν ἤγειρεν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε
2,33. H 2,10; 12,2. 31 **κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου**· τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν
καὶ σωτῆρα ὕψωσεν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ [τοῦ] δοῦναι
L 24,48. J 15,26.27. 32 μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ
ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων, καὶ
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πει-
7,54. 33 θαρχοῦσιν αὐτῷ. οἱ δὲ ἀκούσαντες διεπρίοντο
22,3. 34 καὶ ἐβούλοντο ἀνελεῖν αὐτούς. Ἀναστὰς δέ τις
ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος ὀνόματι Γαμαλιήλ,
νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐκέλευσεν
35 ἔξω βραχὺ τοὺς ἀνθρώπους ποιῆσαι, εἶπέν τε πρὸς

---

31 [του] : TW—R *32* εσμεν : h εν αυτω vl + αυτω (sic W) | h τουτων· et — δ *33* T εβουλευοντο

---

26 — ου | φοβουμενοι *27* ο ιερευς *28* ου παραγγ. | τουτου : εκεινου *29* ο δε Πετρος ειπεν προς αυτους *31* δεξια : δοξη | fin + εν αυτω *34* εκ του συνεδριου | τους αποστολους εξω βραχυ π.

αὐτούς· ἄνδρες Ἰσραηλεῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς
ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις τί μέλλετε πράσσειν.
πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων 36
εἶναί τινα ἑαυτόν, ᾧ προσεκλίθη ἀνδρῶν ἀριθμὸς
ὡς τετρακοσίων· ὃς ἀνηρέθη, καὶ πάντες ὅσοι
ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν.
μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος ἐν ταῖς 37 L 2,2.
ἡμέραις τῆς ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησεν λαὸν ὀπίσω
αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπεί-
θοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. καὶ τὰ νῦν λέγω 38 Mt 15,13.
ὑμῖν, ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ
ἄφετε αὐτούς· ὅτι ἐὰν ᾖ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ
αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ 39 9,5.
θεοῦ ἐστιν, οὐ δυνήσεσθε καταλῦσαι αὐτούς, μή
ποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε. ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ,
ˡκαὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δείραντες 40 22,19.
παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ
καὶ ἀπέλυσαν. Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες 41 Mt 5,10–12. 1 P 4,13.
ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου, ὅτι κατηξιώθησαν
ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος ἀτιμασθῆναι· πᾶσάν τε ἡμέραν 42 18,5.
ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδά-
σκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν 6 4,35.
μαθητῶν ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς
τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ
τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. προσκαλεσάμενοι 2
δὲ οἱ δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπαν·

---

35 W *εαυτοις,* | T *τουτοις,* *38* H [*τα*] | *αυτους* : h[r] + *μη μιαναντες τας χειρας* [*υμων*] *39* W *επειθησαν* [?]

---

35 αυτους : τους αρχοντας και τους συνεδριους *36 τινα* : + *μεγαν* | *ανηρεθη* : *διελυθη* et — *διελυθησαν* (*και*) *37 λαον* : + *ικανον* vl *πολυν* | — *παντες* *38 νυν* : + *αδελφοι* | *αφ. αυτ.* : *εασατε αυτους* *39 αυτους* : + *ουτε υμεις ουτε βασιλεις ουτε τυραννοι· απεχεσθε ουν απο των ανθρωπων τουτων* | — *και* *41 ουν* : + *αποστολοι* 6,*1* fin + *εν τη διακονια των Εβραιων* *2 ειπαν* : + *προς αυτους*

οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον
1 T 3,7.8. 3 *τοῦ θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. ἐπισκέψασθε δέ,*
ἀδελφοί, ἄνδρας ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ
πλήρεις πνεύματος καὶ σοφίας, οὓς καταστήσομεν
4 *ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ*
8,5. 5 *τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. καὶ*
ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παντὸς τοῦ πλήθους,
καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα πλήρη πίστεως
καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον καὶ Πρόχορον
καὶ Νικάνορα καὶ Τίμωνα καὶ Παρμενᾶν καὶ
1,24; 13,3; 14,23. 6 *Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχέα, οὓς ἔστησαν ἐνώ-*
πιον τῶν ἀποστόλων, καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν
αὐτοῖς τᾶς χεῖρας.
19,20. 7 *Καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν, καὶ ἐπλη-*
θύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν Ἰερουσαλὴμ
σφόδρα, πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον
τῇ πίστει.
8 *Στέφανος δὲ πλήρης χάριτος καὶ δυνάμεως*
ἐποίει τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ.
9 *ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς*
λεγομένης Λιβερτίνων καὶ Κυρηναίων καὶ Ἀλε-
ξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ Κιλικίας καὶ Ἀσίας συν-
L 21,15. 10 *ζητοῦντες τῷ Στεφάνῳ, καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι*
Mt 26,60–66. 11 *τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. τότε ὑπέ-*
βαλον ἄνδρας λέγοντας ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λα-
λοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν
12 *θεόν· συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσ-*

6,*3* *δε* : h [*δη*] R *ουν*   *5* h *πληρης* MSS   *9* T *των λεγομενων*

---

3 τι ουν εστιν αδελφοι· επισκεψ. εξ υμων αυτων ανδρ. 4 δε εσομεθα . . . προσκαρτερουντες   5 πληθ. : + των μαθητων   6 ουτοι εσταθησαν | και : οιτινες   7 θεου : κυριου   8 χαριτ. : πιστεως | λαω : + δια του ονοματος κυρ. Ι. Χρ.   9 Κιλικιας Ασιας   10 και 1° : οιτινες | σοφια : + τη ουση εν αυτω | ω ελαλει : pr τω αγιω et + δια το ελεγχεσθαι αυτους υπ αυτου μετα πασης παρρησιας + μη δυναμενοι ουν αντοφθαλμειν τη αληθεια   11 βλασφημιας

βυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ ἐπιστάντες
συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον,
ˡἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας· ὁ ἄν- 13 Jr 26,11.
θρωπος οὗτος οὐ παύεται λαλῶν ῥήματα κατὰ
τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ νόμου· ἀκηκόαμεν 14
γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος
καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη
ἃ παρέδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. καὶ ἀτενίσαντες εἰς 15
αὐτὸν πάντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ εἶδον
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.
Εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεύς· εἰ ταῦτα οὕτως ἔχει; 7
ὁ δὲ ἔφη· 2 Ps 29,3. Gn 11,31; 15,7.
Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. **Ὁ
θεὸς τῆς δόξης** ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραὰμ
ὄντι ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν
ἐν Χαρράν, ˡ**καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν· ἔξελθε ἐκ τῆς** 3 Gn 12,1; 48,4.
**γῆς σου καὶ [ἐκ] τῆς συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς
τὴν γῆν ἣν ἄν σοι δείξω.** τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς 4 Gn 11,32; 12,5.
Χαλδαίων κατῴκησεν ἐν Χαρράν. κἀκεῖθεν μετὰ
τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν
εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε,
καὶ **οὐκ ἔδωκεν** αὐτῷ κληρονομίαν ἐν αὐτῇ **οὐδὲ** 5 Gn 12,7; 13,15; 17,8; 48,4. Dt 2,5.
βῆμα ποδός, καὶ ἐπηγγείλατο **δοῦναι αὐτῷ εἰς
κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ** μετ'
αὐτόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. ἐλάλησεν δὲ 6 Gn 15,13.14. Ex 2,22; 12,40.
οὕτως ὁ θεός, ὅτι **ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον
ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώ-
σουσιν ἔτη τετρακόσια· καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἂν δουλεύ-** 7 Ex 3,12.
σουσιν κρινῶ ἐγώ, ὁ θεὸς εἶπεν, **καὶ μετὰ ταῦτα**

---

13 *αγιον* : [H]W+ *τουτον* | *νομου* : H,R.TW· *15* H *ειδαν* *7,3* [*εκ*] : hT—HW *7* TW *εαν* | W *δουλευσωσιν*

---

13 ψευδ. : + *κατ αυτου* *15 και ητενιζον δε αυτω π. οι καθημενοι . . . και ειδ.* | *αγγελου* : + *εστωτος εν μεσω αυτων* *7,1 ο αρχιερ. τω Στεφανω ει αρα τουτο* *4 κατοικειτε* : + *και οι πατερες ημων οι προ ημων* *6 θεος* : + *προς αυτον* | *δουλ. αυτους*

ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσίν μοι ἐν τῷ τόπῳ
Gn 17,10; 21,4. 8 τούτῳ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ
οὕτως ἐγέννησεν τὸν Ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν αὐτὸν
τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ, καὶ Ἰσαὰκ τὸν Ἰακώβ, καὶ
Gn 37,11.28; 39,1.2.21; 45,4. 9 Ἰακὼβ τοὺς δώδεκα πατριάρχας. Καὶ οἱ πα-
τριάρχαι ζηλώσαντες τὸν Ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς
Gn 39,21; 41,38—45. Ps 105,21. 10 Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ, ¹ καὶ ἐξείλατο
αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν
αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ βασιλέως
Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ'
Gn 41,54; 42,5. 11 Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἦλθεν δὲ
λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν Αἴγυπτον καὶ Χανaὰν καὶ
θλίψις μεγάλη, καὶ οὐχ ηὕρισκον χορτάσματα οἱ
Gn 42,2. 12 πατέρες ἡμῶν. ἀκούσας δὲ Ἰακὼβ ὄντα σιτία εἰς
Αἴγυπτον ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον·
Gn 45,3.16. 13 καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσὴφ τοῖς ἀδελ-
φοῖς αὐτοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ
Gn 45,9—11; 46,27. Dt 10,22. 14 γένος Ἰωσήφ. ἀποστείλας δὲ Ἰωσὴφ μετεκαλέ-
σατο Ἰακὼβ τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν
Gn 46,1; 49,33. Ex 1,6. 15 συγγένειαν ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. καὶ
κατέβη Ἰακὼβ εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς
Gn 23,16.17; 33,19; 45,9; 50,13. Jos 24,32. 16 καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ μετετέθησαν εἰς Συχὲμ
καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ
τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν υἱῶν Ἐμμὼρ ἐν Συχέμ.
Ex 1,7. 17 Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς
ὡμολόγησεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ηὔξησεν ὁ λαὸς
18 καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ, ἄχρι οὗ ἀνέστη βασι-
λεὺς ἕτερος ἐπ' Αἴγυπτον, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ.
Gn 24,7. Ex 1,9.22. 19 οὗτος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσεν
τοὺς πατέρας τοῦ ποιεῖν τὰ βρέφη ἔκθετα αὐτῶν

10 T *εναντι* | *ολον* : hT pr *εφ* *11* T *ευρισκον* *13* ℌW *εγνωρισθη* | *Ιωσ.* 2° : T *αυτου* *15 και κατ.* : ℌW *κατ. δε* | H [*εις Αιγ.*] *16* H *Ἑμμωρ* | *εν Σ.* : h^{r} *του Σ.* *it* *του εν Σ.*

11 εφ ολης της Αιγυπτου *12 εν Αιγυπτω* *13 εν* : *επι* *16 μετηχθησαν* *17 επηγγειλατο vl ωμοσεν* *18* — *επ Αιγ.* | *ηδει τον* : *εμνησθη του* *19 ουτος* : *και*

εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη 20 Ex 2,2. H 11,23.
Μωϋσῆς, καὶ ἦν ***ἀστεῖος*** *τῷ θεῷ· ὃς ἀνετράφη*
μῆνας τρεῖς *ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός· ἐκτεθέντος* 21 Ex 2,5.10.
δὲ αὐτοῦ ***ἀνείλατο*** *αὐτὸν ἡ* ***θυγάτηρ Φαραὼ*** *καὶ*
ἀνεθρέψατο αὐτὸν ***ἑαυτῇ εἰς υἱόν.*** *καὶ ἐπαιδεύθη* 22
Μωϋσῆς ἐν πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων, ἦν δὲ δυνατὸς
ἐν λόγοις καὶ ἔργοις αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἐπληροῦτο 23 Ex 2,11.
αὐτῷ τεσσερακονταετὴς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν
καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι ***τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ***
τοὺς υἱοὺς Ἰσραήλ. *καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον* 24 Ex 2,12.
ἠμύνατο, καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν τῷ καταπονου-
μένῳ ***πατάξας τὸν Αἰγύπτιον.*** *ἐνόμιζεν δὲ συνιέναι* 25
τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δί-
δωσιν σωτηρίαν αὐτοῖς· οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. τῇ 26 Ex 2,13.
τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ
συνήλλασσεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών· ἄνδρες,
ἀδελφοί ἐστε· ἵνα τί ἀδικεῖτε ἀλλήλους; [1] ***ὁ δὲ ἀδι-*** 27 Ex 2,13. L 12,14.
κῶν τὸν πλησίον *ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών·* ***τίς σε***
κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμῶν; μὴ 28
ἀνελεῖν με σὺ θέλεις ὃν τρόπον ἀνεῖλες ἐχθὲς τὸν
Αἰγύπτιον; ἔφυγεν δὲ Μωϋσῆς ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ, 29 Ex 2,15.22; 18,3.4.
καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ Μαδιάμ, *οὗ ἐγέννησεν*
υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσεράκοντα 30 Ex 3,2. Dt 33,16.
ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὄρους *Σινᾶ* ***ἄγγελος***
ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. *ὁ δὲ Μωϋσῆς ἰδὼν ἐθαύ-* 31
μασεν τὸ ὅραμα· προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατα-
νοῆσαι ἐγένετο φωνὴ κυρίου· ***ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν*** 32 Ex 3,6.
πατέρων σου, ὁ θεὸς Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ

---

22 HW— *εν* 1° *23* TW *τεσσερακονταέτης* *31* TW *εθαυμαζεν*

---

21 αυτου : + παρα τον ποταμον 22 πασαν την σοφιαν 24 αδικ. : + εκ του γενους αυτου | Αιγ. : + και εκρυψεν αυτον εν τη αμμω 26 μαχομ. : + και ειδεν αυτους αδικουντας | τι ποιειτε ανδρες αδελφοι ινατι 29 ουτως και εφυγαδευσεν Μ. 30 και μετα ταυτα πλησθεντων αυτω | αγγελος κυριου 31 εγεν. φ. κ. : ο κυριος ειπεν αυτω λεγων

Ἰακώβ. ἔντρομος δὲ γενόμενος Μωϋσῆς οὐκ ἐτόλμα
Ex 3,5. 33 κατανοῆσαι. **εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος· λῦσον τὸ**
ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ τόπος ἐφ' ᾧ
Ex 3,7.10; 2,24. 34 **ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν εἶδον τὴν κάκωσιν**
τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ στεναγμοῦ
αὐτοῦ ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς· καὶ
Ex 2,14. 35 **νῦν δεῦρο ἀποστείλω σε εἰς Αἴγυπτον.** Τοῦτον τὸν
Μωϋσῆν, ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες· **τίς σε κατέστησεν**
ἄρχοντα καὶ δικαστήν; τοῦτον ὁ θεὸς καὶ ἄρχοντα
καὶ λυτρωτὴν ἀπέσταλκεν σὺν χειρὶ ἀγγέλου τοῦ
Ex 7,3.10; 14,21. Nu 14,33. 36 ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς
ποιήσας **τέρατα καὶ σημεῖα ἐν τῇ Αἰγύπτῳ** καὶ ἐν
ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ **ἐν τῇ ἐρήμῳ ἔτη τεσσερά-**
3,22. Dt 18,15. 37 **κοντα.** οὗτός ἐστιν ὁ Μωϋσῆς ὁ εἴπας τοῖς υἱοῖς
Ἰσραήλ· **προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει ὁ θεὸς ἐκ τῶν**
Ex 19,3. Dt 9,10. 38 **ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς ἐμέ.** οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου
τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ καὶ τῶν
πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι
Nu 14,3. 39 ἡμῖν, ᾧ οὐκ ἠθέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες
ἡμῶν, ἀλλὰ ἀπώσαντο καὶ **ἐστράφησαν** ἐν ταῖς
Ex 32,1.23. 40 καρδίαις αὐτῶν **εἰς Αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ Ἀαρών·**
ποίησον ἡμῖν θεοὺς οἳ προπορεύσονται ἡμῶν· ὁ γὰρ
Μωϋσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
Ex 32,4.6. 41 **οὐκ οἴδαμεν τί ἐγένετο αὐτῷ.** καὶ **ἐμοσχοποίησαν**
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ **ἀνήγαγον θυσίαν τῷ**
εἰδώλῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν
Jr 7,18. Lxx. 19,13. Am 5,25–27. 42 αὐτῶν. ἔστρεψεν δὲ ὁ θεὸς καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς
λατρεύειν **τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ,** καθὼς γέ-
γραπται ἐν βίβλῳ τῶν προφητῶν·

---

34 αυτου : T *αυτων*   *36 τη* 1° : TW *γη*   *38 ημιν* : ℌW *υμιν*

---

33 και εγενετο φωνη προς αυτον   *34 αυτου ακηκοα*
35 δικ. : + *εφ ημων*   *37* fin + *αυτου ακουσεσθε*   *39 ω* :
οτι | *απεστραφησαν* | — *αυτων*   *40 γεγονεν*

μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι
ἔτη τεσσεράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος Ἰσραήλ;
καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολὸχ 43
καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ Ῥομφάν,
τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν αὐτοῖς.
καὶ μετοικιῶ **ὑμᾶς ἐπέκεινα** Βαβυλῶνος.
Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν τοῖς πατράσιν ἡμῶν 44 Ex 25,40.
ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετάξατο ὁ **λαλῶν τῷ Μωϋσῇ**
ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει· ἣν καὶ 45 Gn 17,8; 48,4. Dt 32,49.
εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ Jos 3,14; 18,1.
Ἰησοῦ **ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν,** ὧν ἐξῶσεν
ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν, ἕως
τῶν ἡμερῶν Δαυείδ· ὃς εὗρεν χάριν **ἐνώπιον τοῦ** 46 2 Sm 7,2.
θεοῦ καὶ ᾐτήσατο **εὑρεῖν σκήνωμα τῷ θεῷ Ἰακώβ.** Ps 132,5.
Σολομῶν δὲ **ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον.** ἀλλ' οὐχ 47 1 Rg 6,1.
ὁ ὕψιστος ἐν χειροποιήτοις κατοικεῖ· καθὼς ὁ 48 Is 66,1.2.
προφήτης λέγει·
ὁ οὐρανός μοι θρόνος, 49
ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου·
ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι, λέγει κύριος,
ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;
οὐχὶ ἡ χείρ μου ἐποίησεν ταῦτα πάντα; 50 Ex 32,9; 33,3.
Σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι καρδίαις καὶ **τοῖς** 51 Lv 26,41. Nu 27,14.
ὠσίν, ὑμεῖς ἀεὶ **τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε,** Jr 9,26; 6,10. Is 63,10.
ὡς οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. τίνα τῶν προ- 52 2 Chr 36,16.
φητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν; καὶ ἀπέ- Mt 23,31.
κτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως
τοῦ δικαίου, οὗ νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς

---

42 TW *Ισραηλ,* *43* HW *Ρομφα* h^{r} *Ρεμφαμ (-φαν) it Ραιφαν (Ρεφαν [sic* R]*)* | TW *αυτοις;* *44* fin H, R. *45* T *εξεωσεν* *46 θεω* : h^{s} TW *οικω* h^{s} *fort pro κω = κυριω* *47* T *Σαλωμὼν* | HW *οικοδομησεν* *49 η δε* : *Ꝁ και η* *51* h *καρδιας*

---

43 Ρεμφα | *επεκεινα* : *επι τα μερη* *48 ο δε υψ. ου κατ. εν χ.* *49 τις* : *ποιος* *52 οι πατ. υ.* : *εκεινοι*

Ex 20. G 3,19. H 2,2. 53 *ἐγένεσθε, οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς*
ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε.
5,33. 54 *Ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο ταῖς καρδίαις*
L 22,69. 55 *αὐτῶν καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. ὑπάρ-*
χων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου ἀτενίσας εἰς τὸν
οὐρανὸν εἶδεν δόξαν θεοῦ καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ
56 *δεξιῶν τοῦ θεοῦ, ¹καὶ εἶπεν· ἰδοὺ θεωρῶ τοὺς*
οὐρανοὺς διηνοιγμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώ-
22,20. 57 *που ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ θεοῦ. κράξαντες δὲ*
φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὥρ-
Ps 31,6. L 23,46. 58 *μησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκβαλόντες*
ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν. καὶ οἱ μάρτυρες
ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας
L 23,34. 59 *νεανίου καλουμένου Σαύλου. καὶ ἐλιθοβόλουν*
τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· κύριε
60 *Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμά μου. θεὶς δὲ τὰ γόνατα*
ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ· κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς
ταύτην τὴν ἁμαρτίαν. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.
7,57. 11,19. 8 *Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ.*
Ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας
ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες
[δὲ] διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας
Mt 14,12. 2 *καὶ Σαμαρίας πλὴν τῶν ἀποστόλων. συνεκόμισαν*
δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ ἐποίησαν
9,1; 22,4. 3 *κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο*
τὴν ἐκκλησίαν κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος,
σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας παρεδίδου εἰς
φυλακήν.

4 *Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγελι-*
6,5. 5 *ζόμενοι τὸν λόγον. Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς*

---

58 W *εαυτων* | W *Σαυλου,* *60* T *την αμαρτιαν ταυτην*
8,*1* [*δε*] : **RW—T**

---

55 Ιησ. : + *τον κυριον* *58 νεανιου τινος* **8,*1*** *μεγας* : + *και θλιψις* | **fin** + *οι εμειναν εν Ιερουσαλημ* *4* **fin** +*του θεου*

τὴν πόλιν τῆς Σαμαρίας ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν
Χριστόν. προσεῖχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις 6
ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἀκούειν
αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει. πολλοὶ 7 Mc 16,17.
γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα
φωνῇ μεγάλῃ ἐξήρχοντο· πολλοὶ δὲ παραλελυ-
μένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύθησαν· ἐγένετο δὲ πολλὴ 8 J 4,40–42.
χαρὰ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. Ἀνὴρ δέ τις ὀνόματι 9
Σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξι-
στάνων τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρίας, λέγων εἶναί τινα
ἑαυτὸν μέγαν, ᾧ προσεῖχον πάντες ἀπὸ μικροῦ 10
ἕως μεγάλου λέγοντες· οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ
θεοῦ ἡ καλουμένη μεγάλη. προσεῖχον δὲ αὐτῷ 11
διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγίαις ἐξεστακέναι
αὐτούς. ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελι- 12 Mt 28,19.
ζομένῳ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ
ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε
καὶ γυναῖκες. ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, 13
καὶ βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ,
θεωρῶν τε σημεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινο-
μένας ἐξίστατο. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσο- 14 8,1.
λύμοις ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ Σαμαρία τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς Πέτρον
καὶ Ἰωάννην, οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο 15
περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον· οὐδέπω 16
γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν ἐπιπεπτωκός, μόνον δὲ
βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
Ἰησοῦ. τότε ἐπετίθεσαν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς, 17 1 T 4,14.
καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων 18
ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων
δίδοται τὸ πνεῦμα, προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα

5.9 RW Σαμαρειας etc. *11* RW μαγειαις *14* R Σαμάρεια W Σαμαρεία

5 — την *6* ως δε ηκουον παν οι οχλοι προσειχον *16* επι ουδενα | Ιησ. : + Χριστου *18* το πνευμα το αγιον

19 ¹ λέγων· δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ᾧ
ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμβάνῃ πνεῦμα ἅγιον.
20 Πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν· τὸ ἀργύριόν σου
σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ
Ps 78,37. 21 θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. οὐκ ἔστιν
E 5,5. σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ
καρδία σου **οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἔναντι τοῦ θεοῦ**.
22 μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ
Dt 29,18. δεήθητι τοῦ κυρίου εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ
Is 58,6. 23 ἐπίνοια τῆς καρδίας σου· εἰς γὰρ **χολὴν πικρίας**
H 12,15. 24 καὶ **σύνδεσμον ἀδικίας** ὁρῶ σε ὄντα. ἀποκριθεὶς
δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς
τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρή-
25 κατε. Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι καὶ λαλή-
σαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου ὑπέστρεφον εἰς
Ἱεροσόλυμα, πολλάς τε κώμας τῶν Σαμαρειτῶν
εὐηγγελίζοντο.
26 Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον
λέγων· ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν
ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ
Is 56,3–7. 27 εἰς Γάζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. καὶ ἀναστὰς
ἐπορεύθη. καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ Αἰθίοψ εὐνοῦχος δυ-
νάστης Κανδάκης βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν
ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐτῆς, [ὃς] ἐληλύθει προσ-
28 κυνήσων εἰς Ἰερουσαλήμ, ἦν τε ὑποστρέφων καὶ
καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ καὶ ἀνεγίνωσκεν
29 τὸν προφήτην Ἠσαΐαν. εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ
Φιλίππῳ· πρόσελθε καὶ κολλήθητι τῷ ἅρματι
30 τούτῳ. προσδραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ

---

24 fin h[r] + ⊣ · *ος πολλα κλαιων ου διελιμπανεν* ⊢ *25* T *Σαμαριτων* *27 επορευθη* : H,R·TW. | [*ος*] : W—T | fin HT,R·W. *28 τε* : HW *δε* | T— *και* 2°

---

19 παρακαλων και λεγων | *επιθω καγω* *23 εν γαρ πικριας χολη και συνδεσμω αδ. θεωρω* *24 ειπεν* : + *προς αυτους παρακαλων* | *περι* | *κυρ.* : *θεον* | *επελθ. μοι των κακων ων ειρ. μοι* *27 βασιλ. τινος* *28 αναγινωσκων*

ἀναγινώσκοντος Ἠσαΐαν τὸν προφήτην, καὶ εἶπεν·
ἆρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; ¹ὁ δὲ εἶπεν· 31 J 16,13.
πῶς γὰρ ἂν δυναίμην ἐὰν μή τις ὁδηγήσει με;
παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι
σὺν αὐτῷ. ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνω- 32 Is 53,7.8.
σκεν ἦν αὕτη·

ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη,
καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν
ἄφωνος,
οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.
Ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· 33
τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται;
ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ.

ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπεν· 34
δέομαί σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο;
περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ ἑτέρου τινός; ¹ἀνοίξας δὲ ὁ 35
Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς
γραφῆς ταύτης εὐηγγελίσατο αὐτῷ τὸν Ἰησοῦν.
ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπί τι 36 10,47.
ὕδωρ, καί φησιν ὁ εὐνοῦχος· ἰδοὺ ὕδωρ· τί κωλύει
με βαπτισθῆναι; καὶ ἐκέλευσεν στῆναι τὸ ἅρμα, 38
καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὅ τε Φί-
λιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ὅτε 39 1 Rg 18,12.
δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἥρπα-
σεν τὸν Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ
εὐνοῦχος, ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων.
Φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς Ἄζωτον, καὶ διερχόμενος 40 21,8.9.
εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ ἐλθεῖν
αὐτὸν εἰς Καισαρίαν.

---

31 W *οδηγηση* *32* hT *κειραντος* *34* W— *τουτο* *36* fin h[r]+ ⊣ *ειπεν δε αυτω [ο Φιλιππος] Ει πιστευεις εξ ολης της καρδιας σου [, εξεστιν]. αποκριθεις δε ειπεν Πιστευω τον υιον του θεου ειναι τον Ιησουν [Χριστον].* ⊢ *39* *πνευμα κυριου* : h[r] *πνευμα αγιον επεπεσεν επι τον ευνουχον, αγγελος δε κυριου* | W *αυτου την οδον* *40* W— *αυτον* | W *Καισαρειαν*

1–22: 22,3–16; 26,9–18. 8 3. 9 Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐνπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου
εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ
2 ἀρχιερεῖ ⁱ ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δα-
μασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς, ὅπως ἐάν τινας
εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας,
1 K 15,8. 3 δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἰερουσαλήμ. Ἐν δὲ τῷ
πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ Δαμασκῷ,
ἐξαίφνης τε αὐτὸν περιήστραψεν φῶς ἐκ τοῦ
4 οὐρανοῦ, καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν φωνὴν
λέγουσαν αὐτῷ· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις;
5,39. 5 ⁱ εἶπεν δέ· τίς εἶ, κύριε; ὁ δέ· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς
6 ὃν σὺ διώκεις· ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς
τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταί σοι ὅ τι σε δεῖ ποιεῖν.
7 οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν
ἐνεοί, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδένα δὲ θεω-
8 ροῦντες. ἠγέρθη δὲ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεῳγ-
μένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδὲν ἔβλεπεν·
χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν.
9 καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν
οὐδὲ ἔπιεν.
10,17; 16,9. 10 Ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι Ἀνα-
νίας, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἐν ὁράματι ὁ κύριος·
21,39. 11 Ἀνανία. ὁ δὲ εἶπεν· ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. ⁱ ὁ δὲ κύριος
πρὸς αὐτόν· ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην
τὴν καλουμένην εὐθεῖαν καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ
Ἰούδα Σαῦλον ὀνόματι Ταρσέα· ἰδοὺ γὰρ προσ-
12 εύχεται, καὶ εἶδεν ἄνδρα Ἀνανίαν ὀνόματι εἰσελ-
θόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρας, ὅπως ἀναβλέψῃ.
13 ἀπεκρίθη δὲ Ἀνανίας· κύριε, ἤκουσα ἀπὸ πολλῶν
περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ τοῖς ἁγίοις

---

1 R εμπν. *2* T αν | T οντας της οδου *3* H εξεφνης *6* H ὅτι *7* H ιστηκ. *8* T ηνοιγμενων *11* 𝔎 αναστα *12* ανδρα : [H]W+ εν οραματι | χειρας : H pr [τας]

---

4 (*vl* 5) fin + σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν *5* Ιησ. : + ο Ναζωραιος *12* ανδρα : + (*vl* pr) εν οραματι

σου ἐποίησεν ἐν Ἰερουσαλήμ· καὶ ὧδε ἔχει ἐξουσίαν 14 1 K 1,2. 22,16. 2 T 2,22.
παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλου-
μένους τὸ ὄνομά σου. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ 15 R 1,5. 25,18; 27,24.
κύριος· πορεύου, ὅτι σκεῦος ἐκλογῆς ἐστίν μοι
οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν
τε καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραήλ· ἐγὼ γὰρ ὑπο- 16 28.29. 2 K 11,23–28.
δείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματός
μου παθεῖν. Ἀπῆλθεν δὲ Ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν 17
εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ᾽ αὐτὸν τὰς χεῖρας
εἶπεν· Σαοὺλ ἀδελφέ, ὁ κύριος ἀπέσταλκέν με,
Ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου, ὅπως
ἀναβλέψῃς καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. καὶ 18
εὐθέως ἀπέπεσαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ὡς
λεπίδες, ἀνέβλεψέν τε, καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη,
καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν. 19
Ἐγένετο δὲ μετὰ τῶν ἐν Δαμασκῷ μαθητῶν
ἡμέρας τινάς, καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς 20
ἐκήρυσσεν τὸν Ἰησοῦν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ
θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ 21 1.14. 8,1; 26,10.
ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερου-
σαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο, καὶ
ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς
ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς; Σαῦλος δὲ μᾶλλον 22 18,28.
ἐνεδυναμοῦτο καὶ συνέχυννεν Ἰουδαίους τοὺς κατοι-
κοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν
ὁ Χριστός. Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, 23 23,12–29.
συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν· ἐγνώ- 24 23,16.
σθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. παρετη-
ροῦντο δὲ καὶ τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς
ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσιν· λαβόντες δὲ οἱ μαθηταὶ 25 2 K 11,32.33.
αὐτοῦ νυκτὸς διὰ τοῦ τείχους καθῆκαν αὐτὸν

---

15 εθνων : [H]W pr *των* *19* H *ενισχυθη* *21 εν* : TW *εις* | R *τουτο; και ... αρχιερεις.* *22* H *συνβιβ.*

17 τοτε εγερθεις Αναν. απ. *22 ενεδυν.* : + *τω λογω* *24 πιασωσιν* *25* — *αυτον*

G 1,17–19. 26 χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. Παραγενόμενος δὲ εἰς
Ἰερουσαλὴμ ἐπείραζεν κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς·
καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι
20. 27 ἐστὶν μαθητής. Βαρνάβας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτὸν
ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο
αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον καὶ ὅτι
ἐλάλησεν αὐτῷ, καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιά-
28 σατο ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ. καὶ ἦν μετ᾽ αὐτῶν
εἰσπορευόμενος καὶ ἐκπορευόμενος εἰς Ἰερουσαλήμ,
29 παρρησιαζόμενος ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου, ἐλάλει
τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ
11,25. G 1,21. 30 ἐπεχείρουν ἀνελεῖν αὐτόν. ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ
κατήγαγον αὐτὸν εἰς Καισαρίαν καὶ ἐξαπέστειλαν
αὐτὸν εἰς Ταρσόν.

31 Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία καθ᾽ ὅλης τῆς Ἰουδαίας
καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρίας εἶχεν εἰρήνην οἰκο-
δομουμένη, καὶ πορευομένη τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου
καὶ τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπλη-
θύνετο.

32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον διερχόμενον διὰ πάντων
κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦν-
33 τας Λύδδα. εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα ὀνόματι
Αἰνέαν ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κραβάττου,
34 ὃς ἦν παραλελυμένος. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος·
Αἰνέα, ἰᾶταί σε Ἰησοῦς Χριστός· ἀνάστηθι καὶ
35 στρῶσον σεαυτῷ. καὶ εὐθέως ἀνέστη. καὶ εἶδαν
αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες Λύδδα καὶ τὸν
Σαρῶνα, οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.
36 Ἐν Ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθά,

---

25 H σφυριδι *27* W ο τι *31* W ειρηνην, | TW οικοδομουμενη και . . . κυριον, *35* TW Σάρωνα *36* HW Ταβειθα, it 40

---

29 Ελληνας *32.35* Λυδδαν

ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης
ἔργων ἀγαθῶν καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. ἐγένετο 37
δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν
ἀποθανεῖν· λούσαντες δὲ ἔθηκαν αὐτὴν ἐν ὑπερῴῳ.
ἐγγὺς δὲ οὔσης Λύδδας τῇ Ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ 38
ἀκούσαντες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἀπέστειλαν
δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες· μὴ ὀκνήσῃς
διελθεῖν ἕως ἡμῶν. ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν 39
αὐτοῖς· ὃν παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον,
καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι
καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια, ὅσα ἐποίει
μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. ἐκβαλὼν δὲ ἔξω 40 Mc 5,40.41.
πάντας ὁ Πέτρος καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύξατο,
καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν· Ταβιθά,
ἀνάστηθι. ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς,
καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον ἀνεκάθισεν. δοὺς δὲ αὐτῇ 41 32.
χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους
καὶ τὰς χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. γνωστὸν 42
δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόππης, καὶ ἐπίστευσαν
πολλοὶ ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς 43 10,6.
μεῖναι ἐν Ἰόππῃ παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

Ἀνὴρ δέ τις ἐν Καισαρίᾳ ὀνόματι Κορνήλιος, 10 Mt 8,5.
ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς, 27,1.
εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν σὺν παντὶ τῷ 2
οἴκῳ αὐτοῦ, ποιῶν ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ
καὶ δεόμενος τοῦ θεοῦ διὰ παντός, εἶδεν ἐν ὁρά- 3 3,1.
ματι φανερῶς, ὡσεὶ περὶ ὥραν ἐνάτην τῆς ἡμέρας,
ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ
εἰπόντα αὐτῷ· Κορνήλιε. ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ 4
καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπεν· τί ἐστιν, κύριε;
εἶπεν δὲ αὐτῷ· αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημο-

---

36 W δορκας | T αγαθων εργων *37* ℵW— αυτην 2°
42 H— της *43* δε : W+ αυτον

10,*1* τις : + ην *3* — περι

σύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον ἔμπροσθεν
5 *τοῦ θεοῦ. καὶ νῦν πέμψον ἄνδρας εἰς Ἰόππην*
καὶ μετάπεμψαι Σίμωνά τινα ὃς ἐπικαλεῖται Πέ-
9,48. 6 *τρος· οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ,*
7 *ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν. ὡς δὲ ἀπῆλθεν*
ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν αὐτῷ, φωνήσας δύο τῶν οἰκε-
τῶν καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούν-
8 *των αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος ἅπαντα αὐτοῖς ἀπέ-*
9 *στειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. Τῇ δὲ ἐπαύριον*
ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων
ἀνέβη Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ
10 *ὥραν ἕκτην. ἐγένετο δὲ πρόσπεινος καὶ ἤθελεν*
γεύσασθαι· παρασκευαζόντων δὲ αὐτῶν ἐγένετο
11,5–17. 11 *ἐπ᾽ αὐτὸν ἔκστασις, καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγ-*
μένον καὶ καταβαῖνον σκεῦός τι ὡς ὀθόνην με-
γάλην, τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς,
12 *ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα καὶ ἑρπετὰ*
13 *τῆς γῆς καὶ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο*
φωνὴ πρὸς αὐτόν· ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ
Ez 4,14. Lv 11. 14 *φάγε. ὁ δὲ Πέτρος εἶπεν· μηδαμῶς, κύριε, ὅτι*
Mt 15,11. 15 *οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν καὶ ἀκάθαρτον. καὶ*
Mc 7,15.19. *φωνὴ πάλιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· ἃ ὁ θεὸς*
16 *ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ*
τρίς, καὶ εὐθὺς ἀνελήμφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν
17 *οὐρανόν. Ὡς δὲ ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος*
τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν, ἰδοὺ οἱ ἄνδρες οἱ ἀπε-
σταλμένοι ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου διερωτήσαντες τὴν
οἰκίαν τοῦ Σίμωνος ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα,
18 *καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ Σίμων ὁ ἐπι-*
18,2; 15,28. 19 *καλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. Τοῦ δὲ*
Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος εἶπεν

---

9 εκειν. : T *αυτων* *18* K *επυθοντο*

---

5 τον επικαλουμενον Πετρον *6* fin + *ουτος λαλησει σοι τι σε δει ποιειν* *9 ενατην* et + *της ημερας*

τὸ πνεῦμα αὐτῷ· ἰδοὺ ἄνδρες ζητοῦντές σε· ' ἀλλὰ 20
ἀναστὰς κατάβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν
διακρινόμενος, ὅτι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. κατα- 21
βὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶπεν· ἰδοὺ
ἐγώ εἰμι ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία δι' ἣν πάρεστε;
' οἱ δὲ εἶπαν· Κορνήλιος ἑκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος 22
καὶ φοβούμενος τὸν θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ
ὅλου τοῦ ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ
ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί σε εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. εἰσκαλεσά- 23 11,12.
μενος οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν. Τῇ δὲ ἐπαύριον
ἀναστὰς ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς, καί τινες τῶν ἀδελ-
φῶν τῶν ἀπὸ Ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. τῇ δὲ 24
ἐπαύριον εἰσῆλθεν εἰς τὴν Καισαρίαν· ὁ δὲ Κορ-
νήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς, συνκαλεσάμενος τοὺς
συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. Ὡς 25
δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν τὸν Πέτρον, συναντήσας
αὐτῷ ὁ Κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ τοὺς πόδας προσ-
εκύνησεν. ὁ δὲ Πέτρος ἤγειρεν αὐτὸν λέγων· 26 14,15. Ap 19,10.
ἀνάστηθι· καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. καὶ 27
συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν, καὶ εὑρίσκει συνεληλυ-
θότας πολλούς, ' ἔφη τε πρὸς αὐτούς· ὑμεῖς ἐπί- 28
στασθε ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ κολλᾶ-
σθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ· κἀμοὶ ὁ θεὸς
ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄν-
θρωπον· διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμ- 29
φθείς. πυνθάνομαι οὖν τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ

---

19 𝔎W— *αυτω* | *ανδρες* : 𝔎W+ *δυο* : hR+ [*τρεις*] *23* H *συνηλθαν* *24* T *εισηλθαν* *25* *ως . . . Πετρον* : h^r *Προσεγγιζοντος δε του Πετρου* [*εις την Καισαριαν*] *προδραμων εις των δουλων διεσαφησεν παραγεγονεναι αυτον. ο δε Κορνηλιος* [*εκπηδησας και*] *28* T *εδειξεν ο θεος* *29* H *αναντιρητως*

---

21 ανδρας : + *τους απεσταλμενους απο Κορνηλιου προς αυτον* | *τις* : pr *τι θελετε ἢ* *22 ειπ. προς αυτον· Κορν. τις εκ.* *23 τοτε εισαγαγων ο Πετρος* *24 προσδεχομενος* | fin + *περιεμεινεν* *26 αναστ.* : *τι ποιεις* | *ειμι* : + *ως και συ* *28 υμεις* : + *βελτιον* | *ανδρι αλλοφ.*

30 *με. καὶ ὁ Κορνήλιος ἔφη· ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας*
μέχρι ταύτης τῆς ὥρας ἤμην τὴν ἐνάτην προσ-
ευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἔστη
31 *ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ,* ¹ *καί φησιν· Κορ-*
νήλιε, εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ καὶ αἱ ἐλεημο-
32 *σύναι σου ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. πέμψον*
οὖν εἰς Ἰόππην καὶ μετακάλεσαι Σίμωνα ὃς ἐπι-
καλεῖται Πέτρος· οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος
33 *βυρσέως παρὰ θάλασσαν. ἐξαυτῆς οὖν ἔπεμψα*
πρὸς σέ, σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος.
νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν
ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ τοῦ
Dt 10,17. 34 *κυρίου. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα εἶπεν· ἐπ'*
1 Sm 16,7. R 2,11. *ἀληθείας καταλαμβάνομαι ὅτι* ***οὐκ ἔστιν προσω-***
J 10,16. 35 ***πολήμπτης ὁ θεός,*** *ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει ὁ φοβού-*
μενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς
Ps 107,20; 147,18. 36 *αὐτῷ ἐστιν·* ***τὸν λόγον*** *[ὃν]* ***ἀπέστειλεν*** *τοῖς υἱοῖς*
Is 52,7. Nah 2,1. Mt 28,18. ***Ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην*** *διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ·*
Mt 4,12–17. 37 *οὗτός ἐστιν πάντων κύριος. ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενό-*
μενον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ἀρξάμενος
ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν
Is 61,1. Mt 3,16. 38 *Ἰωάννης,* ¹ *Ἰησοῦν τὸν ἀπὸ Ναζαρέθ, ὡς* ***ἔχρισεν***
αὐτὸν ***ὁ θεὸς πνεύματι*** *ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς*
διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς κατα-
δυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ θεὸς
Dt 21,22. 39 *ἦν μετ' αὐτοῦ· καὶ ἡμεῖς μάρτυρες πάντων ὧν*
ἐποίησεν ἔν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ [ἐν]

---

29 TW *με;* *31* TW *καὶ φησίν* *36* [*ον*] : hTW—H *36.37* h *ον απεστειλεν . . . Χριστου (ουτος . . . κυριος) υμεις οιδατε, το* *37* W *αρξαμενον* *39* [*εν*] : T—HW

---

30 απο της τριτης ημ. μ. της αρτι ωρας ημην νηστευων τ. εν. τε πρ. ***32*** **fin** + ***ος παραγενομενος λαλησει σοι*** ***33 προς σε*** : + ***παρακαλων ελθειν προς ημας*** | ***εν ταχει παραγενομ.*** | ***του θεου*** : ***σου,*** | — ***παρεσμεν*** | ***παντα*** : ***βουλομενοι παρα σου*** | ***κυρ.*** : ***θεου*** ***36 τον γαρ λογ.*** ***37*** — ***ρημα*** | ***αρξαμ.*** : + ***γαρ*** ***38 ον εχρ. ο θ.*** ***39 παντων*** : ***αυτου***

Ἰερουσαλήμ· ὃν καὶ ἀνεῖλαν κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου.
τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν 40 1 K 15,4–7.
αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι, οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλλὰ 41 J 14,19.22; 15,27.
μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ
θεοῦ, ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν
αὐτῷ μετὰ τὸ ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· καὶ 42 17,31. R 14,10.
παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύ-
ρασθαι ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ
κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν. τούτῳ πάντες οἱ προ- 43 Is 33,24; 53,5.6. Jr 31,34. Ez 34,16. Dn 9,24.
φῆται μαρτυροῦσιν, ἄφεσιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ
τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς
αὐτόν. Ἔτι λαλοῦντος τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα 44
ταῦτα ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας
τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ 45
περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθαν τῷ Πέτρῳ, ὅτι
καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύματος
ἐκκέχυται· ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσσαις 46 2,4. Mc 16,17.
καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεόν. τότε ἀπεκρίθη Πέ-
τρος· μήτι τὸ ὕδωρ δύναται κωλῦσαί τις τοῦ μὴ 47
βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἔλαβον ὡς καὶ ἡμεῖς; προσέταξεν δὲ αὐτοὺς ἐν 48 J 4,40.
τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ βαπτισθῆναι. τότε
ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.
Ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ 11
ὄντες κατὰ τὴν Ἰουδαίαν ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέ-
ξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Ὅτε δὲ ἀνέβη Πέτρος 2 10,45.
εἰς Ἰερουσαλήμ, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ

---

40 τη : TW pr *εν* *42 ουτος* : T *αυτος* *45 οσοι* : ℋ *οι* | H *του πνευμ. του αγιου* *48 αυτους* : T *αυτοις* 11,*2 Οτε . . . περιτομης* : h[r] *Ο μεν ουν Πετρος δια ικανου χρονου ηθελησεν πορευθηναι εις Ιεροσολυμα· και προσφωνησας τους αδελφους και επιστηριξας αυτους πολυν λογον ποιουμενος δια των χωρων [? δι αυτων εχωρει] διδασκων αυτους· ος*

---

40 μετα την τριτην ημεραν *41 αυτω* : + *και συναναστραφημεν* | fin + *ημερας μ΄* *42 ενετειλατο* *43 αιματος* *46 ειπεν δε ο Π.* *48 τοτε προσετ. αυτους* | *παρεκαλεσαν αυτ. προς αυτους διαμειναι* 11,*1 Ακουστον δε εγενετο τοις αποστολοις και τοις αδελφοις τοις εν τη Ιουδαια*

G 2,12. E 2,11. 3 περιτομῆς ¹ λέγοντες ὅτι εἰσῆλθες πρὸς ἄνδρας
4 ἀκροβυστίαν ἔχοντας καὶ συνέφαγες αὐτοῖς. ἀρξά-
μενος δὲ Πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων·
10,9–48. 5 ¹ ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει Ἰόππῃ προσευχόμενος, καὶ
εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα, καταβαῖνον σκεῦός τι
ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην
6 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρι ἐμοῦ· εἰς ἣν
ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετράποδα τῆς
γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ
7 τοῦ οὐρανοῦ. ἤκουσα δὲ καὶ φωνῆς λεγούσης
8 μοι· ἀναστάς, Πέτρε, θῦσον καὶ φάγε. εἶπον δέ·
μηδαμῶς κύριε, ὅτι κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε
9 εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. ἀπεκρίθη δὲ φωνὴ
ἐκ δευτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν
10 σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρίς, καὶ
11 ἀνεσπάσθη πάλιν ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ
ἰδοὺ ἐξαυτῆς τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν
οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμεν, ἀπεσταλμένοι ἀπὸ Καισαρίας
12 πρός με. εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμά μοι συνελθεῖν
αὐτοῖς μηδὲν διακρίναντα. ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ
καὶ οἱ ἓξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸν
13 οἶκον τοῦ ἀνδρός. ἀπήγγειλεν δὲ ἡμῖν πῶς εἶδεν
τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ
εἰπόντα· ἀπόστειλον εἰς Ἰόππην καὶ μετάπεμψαι
14 Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον, ὃς λαλήσει
ῥήματα πρὸς σὲ ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ
15 οἶκός σου. ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέ-
πεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ᾽ αὐτοὺς ὥσπερ καὶ

και κατηντησεν αυτοις [? αυτου] και απηγγειλεν αυτοις την χαριν του θεου. οι δε εκ περιτομης αδελφοι διεκρινοντο προς αυτον

8 ℌ εισηλθεν et συνεφαγεν   9 ℌW εκ δευτερου φωνη   11 h ημην

---

5 τετρασιν   6 — τα 1° 2° 4°   9 εγενετο φωνη εκ τ. ουρ. προς με   12 — μηδεν διακριν.   13 — τον 1°

ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος 16 1,5.
τοῦ κυρίου, ὡς ἔλεγεν· Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν
ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς 17
καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν
Χριστόν, ἐγὼ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν θεόν;
ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν 18 13,48; 14,27.
θεὸν λέγοντες· ἄρα καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν
μετάνοιαν εἰς ζωὴν ἔδωκεν.

Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως 19 8,1–4.
τῆς γενομένης ἐπὶ Στεφάνῳ διῆλθον ἕως Φοινίκης
καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν
λόγον εἰ μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δέ τινες ἐξ 20
αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες
ἐλθόντες εἰς Ἀντιόχειαν ἐλάλουν καὶ πρὸς τοὺς
Ἕλληνας, εὐαγγελιζόμενοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. καὶ 21 2,47.
ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν, πολύς τε ἀριθμὸς ὁ
πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἠκούσθη 22 4,36.
δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς οὔσης
ἐν Ἰερουσαλὴμ περὶ αὐτῶν, καὶ ἐξαπέστειλαν
Βαρνάβαν ἕως Ἀντιοχείας· ὃς παραγενόμενος καὶ 23 13,43.
ἰδὼν τὴν χάριν τὴν τοῦ θεοῦ ἐχάρη, καὶ παρε-
κάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμένειν
τῷ κυρίῳ, ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύ- 24 6,5. 5,14.
ματος ἁγίου καὶ πίστεως. καὶ προσετέθη ὄχλος
ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. ἐξῆλθεν δὲ εἰς Ταρσὸν ἀνα- 25 9,30.
ζητῆσαι Σαῦλον, καὶ εὑρὼν ἤγαγεν εἰς Ἀντιόχειαν. 26 G 2,11.

---

18 W *εδοξαζον* *20 Ελληνας (et* h[r]*)* : H *Ελληνιστας*
23 τω : H pr [*εν*]

---

17 — ο θεος | fin + *του μη δουναι αυτοις πνευμα αγιον πιστευσασιν επ αυτω* *19 απο του Στεφανου* | *μονοις* *20 Ιησ.* : + *Χριστον* *22 — ουσης* | *εως* : *διελθειν εως της* *23 ος και* *25.26 ακουσας δε οτι Σαυλος εστιν εις Θαρσον εξηλθεν αναζητων αυτον· και ως συντυχων παρεκαλεσεν ελθειν εις Α.*

*ἐγένετο δὲ αὐτοῖς καὶ ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν, χρη-
ματίσαι τε πρώτως ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθητὰς*
1 P 4,16. *Χριστιανούς.*

13,1; 15,32. 27 *Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ*
21,10. 28 *Ἱεροσολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν· ἀναστὰς
δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἄγαβος ἐσήμανεν διὰ
τοῦ πνεύματος λιμὸν μεγάλην μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ᾽
ὅλην τὴν οἰκουμένην· ἥτις ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου.*
G 2,10. 29 *τῶν δὲ μαθητῶν καθὼς εὐπορεῖτό τις, ὥρισαν
ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοι-*
12,25. 30 *κοῦσιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ ἐποίησαν
ἀποστείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς
Βαρνάβα καὶ Σαύλου.*

4,3. 12 *Κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν Ἡρῴδης
ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ*
2 *τῆς ἐκκλησίας. ἀνεῖλεν δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν*
3 *Ἰωάννου μαχαίρῃ. ἰδὼν δὲ ὅτι ἀρεστόν ἐστιν
τοῖς Ἰουδαίοις προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον,*
4 *ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων, ¹ ὃν καὶ πιάσας ἔθετο
εἰς φυλακήν, παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις στρα-
τιωτῶν φυλάσσειν αὐτόν, βουλόμενος μετὰ τὸ*
Jc 5,16. 5 *πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. ὁ μὲν οὖν Πέ-
τρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν
ἐκτενῶς γινομένη ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν*

---

28 **Ж**W *εσημαινεν*　　12,*1* T *ο βασιλ. Ηρωδης*

---

26 οιτινες παραγενομενοι ενιαυτον ολον συνεχυθησαν οχλον ικανον· και τοτε πρωτον εχρηματισεν εν Α. οι μαθηται Χρειστιανοι　28 ην δε πολλη αγαλλιασις· συνεστραμμενων δε ημων εφη εις εξ αυτ. ον. Αγ. σημαινων　29 οι δε μαθηται καθως ευπορουντο　12,*1* fin + *εν τη Ιουδαια　3 Ιουδαιοις : + η επιχειρησις αυτου επι τους πιστους　4 ον και : τουτον　5 πολλη δε προσευχη ην εν εκτενεια περι αυτου απο τ. ε.*

θεὸν περὶ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἤμελλεν προαγαγεῖν 6 5,22.28.
αὐτὸν ὁ Ἡρῴδης, τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ Πέτρος
κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν δεδεμένος
ἁλύσεσιν δυσίν, φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτήρουν
τὴν φυλακήν. καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ἐπέστη, 7 5,19.
καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ
τὴν πλευρὰν τοῦ Πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν λέγων·
ἀνάστα ἐν τάχει. καὶ ἐξέπεσαν αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις
ἐκ τῶν χειρῶν. εἶπεν δὲ ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· 8
ζῶσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. ἐποίησεν
δὲ οὕτως. καὶ λέγει αὐτῷ· περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν
σου καὶ ἀκολούθει μοι. καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει, 9
καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστιν τὸ γινόμενον διὰ
τοῦ ἀγγέλου, ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. διελθόντες 10
δὲ πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν ἦλθαν ἐπὶ τὴν
πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν,
ἥτις αὐτομάτη ἠνοίγη αὐτοῖς, καὶ ἐξελθόντες προ-
ῆλθον ῥύμην μίαν, καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος
ἀπ᾽ αὐτοῦ. καὶ ὁ Πέτρος ἐν ἑαυτῷ γενόμενος 11
εἶπεν· νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν κύριος
τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατό με ἐκ χειρὸς
Ἡρῴδου καὶ πάσης τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν
Ἰουδαίων. συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τῆς 12 25. 13,5.13; 15,37.
Μαρίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου
Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσ-
ευχόμενοι. κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ 13
πυλῶνος προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι ὀνόματι
Ῥόδη, καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου ἀπὸ 14
τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν πυλῶνα, εἰσδραμοῦσα
δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυ-

---

6 **ℵ** *προσαγαγειν* *8 δε 1°* : **T** *τε* *11 κυριος* : **ℵW** pr *ο*
13 **h** *προηλθε*

---

7 επεστη : + *τω Πετρω* | *επελαμψεν τω* | *νυξας* *9 δια* :
υπο *10 εξελθ.* : + *κατεβησαν τους ζ΄ αναβαθμους*

26,24. 15 *λῶνος. ¹ οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπαν· μαίνῃ. ἡ δὲ*
L 24,37. *διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν. οἱ δὲ ἔλεγον· ὁ ἄγγελός*
16 *ἐστιν αὐτοῦ. ὁ δὲ Πέτρος ἐπέμενεν κρούων· ἀνοί-*
17 *ξαντες δὲ εἶδαν αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. κατασείσας*
δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν διηγήσατο αὐτοῖς πῶς
ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς, εἶπέν
τε· ἀπαγγείλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα.
5,21.22. 18 *καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενο-*
μένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς
19 *στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. Ἡρῴδης*
δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ μὴ εὑρών, ἀνακρίνας
τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι, καὶ κατελθὼν
1 Rg 5,25. 20 *ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς Καισαρίαν διέτριβεν. Ἦν*
Ez 27,17. *δὲ θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις· ὁμοθυμαδὸν*
δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτόν, καὶ πείσαντες Βλάστον
τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ᾐτοῦντο εἰρήνην,
διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασι-
21 *λικῆς. τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρῴδης ἐνδυσάμενος*
ἐσθῆτα βασιλικὴν καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐδημη-
Ez 28,2. 22 *γόρει πρὸς αὐτούς· ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει· θεοῦ*
Dn 5,20. 23 *φωνὴ καὶ οὐκ ἀνθρώπου. παραχρῆμα δὲ ἐπά-*
ταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἀνθ' ὧν οὐκ ἔδωκεν
τὴν δόξαν τῷ θεῷ, καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος
6,7. Is 55,11. 24 *ἐξέψυξεν. Ὁ δὲ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν καὶ*
ἐπληθύνετο.
11,29. 12. 15,37. 25 *Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἰερου-*
σαλήμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συνπαρα-
λαβόντες Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

---

15 ελεγ. : **h** *ειπαν* *17* **T**— *αυτοις* 2⁰ *21* **H** [ο] *Ηρωδ.* | *καθισας* : **W** pr *και* *24 θεου* : **ℌ** *κυριου* *25 εξ* : **ℌ** *εις* **h**ˢ *fort την εις Ι. πλ. διακ.*

---

15 ελεγ. : + *προς αυτην· τυχον* *16 εξανοιξαντες δε και ιδοντες* *17 ινα σιγωσιν* *19 αποκτανθηναι* *20 οι δε ομοθυμαδον εξ αμφοτερων των πολεων παρησαν προς τον βασιλεα* | *τας χωρας αυτων εκ* *22 καταλλαγεντος δε αυτου τοις Τυριοις ο* *23 και καταβας απο του βηματος γενομ. σχ. ετι ζων και ουτως εξεψ.* *25 εξ* : *απο*

Ἠσαν δὲ ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκ- 13 11,27.
κλησίαν προφῆται καὶ διδάσκαλοι ὅ τε Βαρνάβας
καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ
Κυρηναῖος, Μαναήν τε Ἡρῴδου τοῦ τετραάρχου
σύντροφος καὶ Σαῦλος. Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν 2 9,15.
τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον· ἀφορίσατε δή μοι τὸν Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον
εἰς τὸ ἔργον ὃ προσκέκλημαι αὐτούς· τότε νηστεύ- 3 14,28. 6,6. 1 T 4,14; 5,22.
σαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας
αὐτοῖς ἀπέλυσαν.

Αὐτοὶ μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου 4
πνεύματος κατῆλθον εἰς Σελευκίαν, ἐκεῖθέν τε
ἀπέπλευσαν εἰς Κύπρον, καὶ γενόμενοι ἐν Σαλαμῖνι 5 12,12.25. 18.
κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συνα-
γωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον δὲ καὶ Ἰωάννην
ὑπηρέτην. Διελθόντες δὲ ὅλην τὴν νῆσον ἄχρι 6
Πάφου εὗρον ἄνδρα τινὰ μάγον ψευδοπροφήτην
Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Βαριησοῦς, [1] ὃς ἦν σὺν τῷ ἀν- 7
θυπάτῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. οὗτος
προσκαλεσάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον ἐπεζήτησεν
ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς 8 2 T 3,8.
Ἐλύμας ὁ μάγος, οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ
ὄνομα αὐτοῦ, ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον
ἀπὸ τῆς πίστεως. Σαῦλος δέ, ὁ καὶ Παῦλος, 9
πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου ἀτενίσας εἰς αὐτὸν
[1] εἶπεν· ὦ πλήρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ῥᾳ- 10 Hos 14,10.
διουργίας, υἱὲ διαβόλου, ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης,
οὐ παύσῃ διαστρέφων **τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας**;

---

1 RW διδασκαλοι, 4 R Σελεύκειαν W -λευκείαν 5 Ιωαννην : hic *eti* H 6 T Βαριησου 10 κυριου : ℌW pr του

---

1 ο τε : εν οις | επικαλουμενος 8 προσευξ. : + παντες | — απελυσαν 4 αυτοι : οι | κατηλθ. : καταβαντες δε | — τε 5 θεου : κυριου | υπηρετουντα αυτοις 6 και περιελθοντων δε αυτων | ονοματι καλουμενον Βαριησουαν 7 συνκαλεσαμενος | και εξητησεν 8 Ετοιμας | fin + επειδη ηδιστα ηκουεν αυτων 10 — πασης | τας 2° : + ουσας

9,8. J 9,39. 11 ¹ καὶ νῦν ἰδοὺ χεὶρ κυρίου ἐπὶ σέ, καὶ ἔσῃ τυφλὸς
μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ. παραχρῆμα δὲ
ἔπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος, καὶ περιάγων
12 ἐζήτει χειραγωγούς. τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ
γεγονὸς ἐπίστευσεν, ἐκπλησσόμενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ
τοῦ κυρίου.
12,12.25; 15,38. 13 Ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ Παῦλον
ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας· Ἰωάννης δὲ
ἀποχωρήσας ἀπ' αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσό-
14 λυμα. Αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης
παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τὴν Πισιδίαν, καὶ ἐλ-
θόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων
15,21. 15 ἐκάθισαν. μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ
τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς
αὐτοὺς λέγοντες· ἄνδρες ἀδελφοί, εἴ τις ἔστιν ἐν
ὑμῖν λόγος παρακλήσεως πρὸς τὸν λαόν, λέγετε.
16 ἀναστὰς δὲ Παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ εἶπεν·
ἄνδρες Ἰσραηλεῖται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν,
Is 1,2. Ex 6,1.6; 12,37.41; 14,8. 17 ἀκούσατε. ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ τούτου Ἰσραὴλ ἐξελέξατο
τοὺς πατέρας ἡμῶν, καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ πα-
Ex 16,35. ροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ μετὰ **βραχίονος ὑψηλοῦ**
Nu 14,34. Dt 1,31. 18 **ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς**, καὶ ὡς τεσσερακονταετῆ
Dt 7,1. Jos 14,2. 19 χρόνον **ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ, καὶ**
καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ Χανάαν κατεκληρονό-
Jud 2,16. 1 Sm 8,20. 20 **μησεν** τὴν γῆν αὐτῶν ¹ ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις καὶ
πεντήκοντα. καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκεν κριτὰς ἕως
1 Sm 8,5; 10,21.24. 21 Σαμουὴλ προφήτου. κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα,
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν Σαοὺλ υἱὸν Κείς,
ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμείν, ἔτη τεσσεράκοντα·
Ps 89,21. Is 44,28. 1 Sm 16,12.13; 13,14. 22 καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν τὸν Δαυεὶδ αὐτοῖς

---

11 δε : hT *τε* | W *επεπεσεν* *12* H *εκπληττομενος* *15* TW *ἐστὶν* *17* T *Αιγυπτω* *18* 𝔎 *καί, ως* | TW *τεσσερακονταέτη* | h^r T *ετροφοφορησεν* *19* 𝔎— *και*

---

11 και ευθεως *12 επιστ.* : pr *εθαυμασεν και* : + *τω θεω* *18 —ως* *19 αυτων* : *των αλλοφυλων*

εἰς βασιλέα, ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας· εὗρον
Δαυεὶδ** τὸν τοῦ Ἰεσσαί, **ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν
***μου**, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. τούτου* 23 2 Sm 7,12.
ὁ θεὸς ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγεν Is 11,1.
τῷ Ἰσραὴλ σωτῆρα Ἰησοῦν, προκηρύξαντος Ἰωάννου 24 L 3,3.
πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετα-
νοίας παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραήλ. ὡς δὲ ἐπλήρου 25 J 1,20.27.
Ἰωάννης τὸν δρόμον, ἔλεγεν· τί ἐμὲ ὑπονοεῖτε L 3,16. Mc 1,7.
εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγώ· ἀλλ' ἰδοὺ ἔρχεται μετ' ἐμὲ
οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι.
Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γένους Ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν 26 Ps 107,20.
*ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν, ἡμῖν **ὁ λόγος** τῆς* 46.
*σωτηρίας ταύτης **ἐξαπεστάλη**. οἱ γὰρ κατοικοῦντες* 27 3,17. J 16,3.
ἐν Ἰερουσαλὴμ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον
ἀγνοήσαντες καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς
κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας κρίναντες
ἐπλήρωσαν, καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες 28 Mt 27,22.23.
ᾐτήσαντο Πειλᾶτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν· ὡς δὲ 29 Mt 27,59.60.
ἐτέλεσαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθε-
λόντες ἀπὸ τοῦ ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. ὁ 30 3,15.
δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· ὃς ὤφθη ἐπὶ 31 1,3.
ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς
Γαλιλαίας εἰς Ἰερουσαλήμ, οἵτινες νῦν εἰσιν μάρ-
τυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς 32 23.
εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν
γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς
τέκνοις ἡμῶν ἀναστήσας Ἰησοῦν, ὡς καὶ ἐν τῷ 33 Ps 2,7.

---

22 H [*ανδρα*] *23* W *σωτηρα*, *25* *Ιωαν.* : W pr *ο* | hTW *ειναι*, *28* *ητησαντο* : h *ητησαν τον* *29* h *γεγραμμ. περι αυτου* *31* *νυν* : [H]—W *32* *ημων* : h[s] *αυτων it αυτων ημιν* (*sic* W)

---

23 ο θεος ουν απο τ. σπ. αυτου | ηγειρε 25 τινα με 27 τουτ αγν. : μη συνιεντες | γραφας | και κριν. 28 ευρ. εν αυτω κριναντες αυτον παρεδωκαν Πειλατω ινα εις αναιρεσιν 29 γεγραμμενα : + εισιν ητουντο τον Πειλατον τουτον μεν σταυρωσαι και επιτυχοντες παλιν και | και εθηκαν 30 ον ο θεος ηγειρεν. 31 ουτος ω. τοις συναναβαινουσιν αυτω α. τ. Γ. εις Ι. εφ ημ. πλειονας 32 πατερ. ημων | τον κυριον Ι. Χριστον 33 ουτως γαρ

*ψαλμῷ γέγραπται τῷ δευτέρῳ· **υἱός μου εἶ σύ,***
Is 55,3. 34 ***ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε.** ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν*
*ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέφειν εἰς **δια-***
φθοράν**, οὕτως εἴρηκεν ὅτι **δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια
Ps 16,10. 35 ***Δαυεὶδ τὰ πιστά.** διότι καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· **οὐ***
1 Rg 2,10. Jud 2,10. 36 ***δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.** Δαυεὶδ*
2,29. *μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ*
*ἐκοιμήθη καὶ προσετέθη **πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ***
37 *καὶ εἶδεν διαφθοράν· ὃν δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν, οὐκ*
10,43. Nu 15,30. 38 *εἶδεν διαφθοράν. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες*
Π 9,9; 13,20. *ἀδελφοί, ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν*
καταγγέλλεται, [καὶ] ἀπὸ πάντων ὧν οὐκ ἠδυνή-
R 10,4. 39 *θητε ἐν νόμῳ Μωϋσέως δικαιωθῆναι, ἐν τούτῳ*
Hb 1,5. 40 *πᾶς ὁ πιστεύων δικαιοῦται. βλέπετε οὖν μὴ*
ἐπέλθῃ τὸ εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις·

41 ***ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ θαυμάσατε καὶ***
ἀφανίσθητε,
ὅτι ἔργον ἐργάζομαι ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν,
ἔργον ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν.

42 *Ἐξιόντων δὲ αὐτῶν παρεκάλουν εἰς τὸ μεταξὺ*
σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς τὰ ῥήματα ταῦτα.
11,22. 43 *λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ*
τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ
Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ, οἵτινες προσλαλοῦντες
αὐτοῖς ἔπειθον αὐτοὺς προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ
44 *θεοῦ. Τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα*

---

33 T *εν τω πρωτω (πρωτ.* et h^{r} pro *δευτ.) ψαλμω γεγρ.* *38 [και]* : HW—T *42* h^{s} *— παρεκαλουν it ηξιουν pro παρεκ.* *it αυτων : (+) εκ της συναγωγης των Ιουδαιων et παρεκαλ. : + τα εθνη (fort Αξιουντων)* *44 δε* : hW *τε* | h *εχομενω*

---

33 fin + *αιτησαι παρ εμοι και δωσω σοι εθνη την κληρονομιαν σου και την κατασχεσιν σου τα περατα της γης* *35 — διοτι* | *και ετερως* *38 αμαρτ.* : + *και μετανοια* *39* fin + *παρα θεω* *41 — εργον* 2[o] | fin + *και εσιγησαν* *42 μεταξυ : εξης* *43* fin + *εγενετο δε καθ ολης της πολεως διελθειν τον λογον του θεου* *44 πασα : ολη*

ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου.
ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν 45 50. 14,2.
ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ Παύλου λαλου-
μένοις βλασφημοῦντες. παρρησιασάμενοί τε ὁ 46 3,26. Mt 10,6. L 7,30.
Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπαν· ὑμῖν ἦν ἀναγ-
καῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ·
ἐπειδὴ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε
ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς
τὰ ἔθνη. οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος· 47 Is 49,6.
τέθεικά σε εἰς φῶς ἐθνῶν
τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
ἀκούοντα δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν 48 11,18. R 8,29.
λόγον τοῦ κυρίου, καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τε-
ταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον· διεφέρετο δὲ ὁ λόγος 49
τοῦ κυρίου δι᾽ ὅλης τῆς χώρας. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι 50
παρώτρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας τὰς εὐσχή-
μονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπή-
γειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν,
καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. οἱ 51 18,6. Mt 10,14.
δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ἐπ᾽
αὐτοὺς ἦλθον εἰς Ἰκόνιον· οἵ τε μαθηταὶ ἐπλη- 52
ροῦντο χαρᾶς καὶ πνεύματος ἁγίου.
Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν 14
αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων καὶ
λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ
Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. οἱ δὲ ἀπειθήσαντες Ἰου- 2 13,45.
δαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν

---

44 κυρ. : ℌW *θεου* *45 βλασφ.* : T pr *αντιλεγοντες και* *46* h *επει δε* W *επειδη δε* *48 κυριου* : ℌ *θεου* *49 δι* : T *καθ* *51 Ικονιον* : HW,R.T· *52 τε* : hT *δε*

---

44 ακουσαι Παυλου πολυν (τε) λογον ποιησαμενου περι τον κυριον *45 το πληθος* | *τοις* : + *λογοις τοις* | *λεγομενοις* *46 — αναγκαιον* *48 εδεξαντο* *50 θλιψιν μεγαλην και διωγμ.* *51 κατηντησαν* 14,1 *αυτους* : *αυτον* | *ουτως προς αυτους* *2 οι δε αρχισυναγωγοι των Ιουδαιων και οι αρχοντες της συναγωγης επηγαγον αυτοις διωγμον κατα των δικαιων*

19,11. H 2,4. 3 *ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον*
διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρ-
τυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, διδόντι
σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν.
4 *ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως, καὶ οἱ μὲν*
ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀπο-
19. 2 T 3,11. 5 *στόλοις. ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε καὶ*
Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ
Mt 10,23. 6 *λιθοβολῆσαι αὐτούς, συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς*
πόλεις τῆς Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην καὶ
11,19.20. 7 *τὴν περίχωρον· κἀκεῖ εὐαγγελιζόμενοι ἦσαν. Καί*
8,2; 9,33. 8 *τις ἀνὴρ ἀδύνατος ἐν Λύστροις τοῖς ποσὶν ἐκά-*
θητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὃς οὐδέ-
8,4. Mt 9,28. 9 *ποτε περιεπάτησεν. οὗτος ἤκουσεν τοῦ Παύλου*
λαλοῦντος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι ἔχει
10 *πίστιν τοῦ σωθῆναι, ' εἶπεν μεγάλῃ φωνῇ· ἀνά-*
στηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός. καὶ ἥλατο καὶ
28,6. 11 *περιεπάτει. οἵ τε ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν Παῦλος*
ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν Λυκαονιστὶ λέγοντες·
οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς
12 *ἡμᾶς, ' ἐκάλουν τε τὸν Βαρνάβαν Δία, τὸν δὲ*
Παῦλον Ἑρμῆν, ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος
13 *τοῦ λόγου. ὅ τε ἱερεὺς τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ*
τῆς πόλεως, ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς
πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν.
14 *ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας καὶ Παῦλος,*
διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐξεπήδησαν εἰς τὸν

---

2 **fin h**[r] + *ο δε κυριος εδωκεν [ταχυ] ειρηνην* *3 μαρτυρ.* : **TW**+ *επι* | **T** *διδοντος* *8* **RW** *εν Λυστρ. αδυνατος* *9* **HW** *ηκουεν* *10* **W** *μεγ. τη φωνη* *14 αυτων* : **ℜW** *εαυτων*

---

3 διατριψαντες *4 ην δε εσχισμενον* | *αποστ.* : + *κολλωμενοι δια τον λογον του θεου* *6* **fin** + *ολην* *7* **fin** + *και εκινηθη ολον το πληθος επι τη διδαχη· ο δε Παυλος και Βαρναβας διετριβον εν Λυστροις* *8 — εν Λυστροις* *9 ος ατ. αυτω* : *υπαρχων εν φοβω, ατ. δε τω Παυλω* *10 φωνη* : + *σοι λεγω εν τω ονοματι του κυριου Ιησου Χριστου* | *ορθος* : + *και περιπατει* | *ανηλατο* *12 Διαν* *13 οι τε ιερεις ... ενεγκαντες ... ηθελον επιθυειν* *14 ακουσας δε Β. κ. Π.*

ὄχλον, κράζοντες ˈκαὶ λέγοντες· ἄνδρες, τί ταῦτα 15 Ex 20,11. Ps 146,6.
ποιεῖτε; καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄν- Is 37,16.
θρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων τῶν Jr 32,17. 10,26. Jc 5,17.
ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ θεὸν ζῶντα, ***ὃς ἐποίησεν***
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ
πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· *ὃς ἐν ταῖς παρῳχημέναις* 16 17,30.
γενεαῖς εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς
ὁδοῖς αὐτῶν· καίτοι οὐκ ἀμάρτυρον αὐτὸν ἀφῆκεν 17 Ps 147,8. Jr 5,24.
ἀγαθουργῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ
καιροὺς καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ
εὐφροσύνης τὰς καρδίας ὑμῶν. καὶ ταῦτα λέ- 18
γοντες μόλις κατέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ
θύειν αὐτοῖς. Ἐπῆλθαν δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ 19 2 K 11,25. 2 T 3,11.
Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ
λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως,
νομίζοντες αὐτὸν τεθνηκέναι. κυκλωσάντων δὲ 20
τῶν μαθητῶν αὐτὸν ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν
πόλιν. Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ
εἰς Δέρβην. εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην 21 Mt 28,19.
καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
Λύστραν καὶ εἰς Ἰκόνιον καὶ εἰς Ἀντιόχειαν, ἐπι- 22 11,23. 1 Th 3,3.
στηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦν-
τες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων
δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς κατ᾽ ἐκκλησίαν πρεσ- 23 13,3.
βυτέρους, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο
αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκεισαν. καὶ 24
διελθόντες τὴν Πισιδίαν ἦλθον εἰς τὴν Παμφυλίαν,
καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον κατέβησαν 25

---

17 T *αὐτον* W *εαυτον* *21* TW *ευαγγελιζομενοι* | *εις* 3° : [H]—W *22* T (non Ti) *ενμενειν* *24* H *ηλθαν* *25* hT *εις την Περγην* W *εις Περγην*

---

15 φωνουντες | — και 2° *| τον ποιησαντα 19 διατριβοντων (δε) αυτων και διδασκοντων επηλθον τινες Ιουδαιοι απο Ικονιου κ. Αντιοχιας | επισεισαντες 20 αυτον : αυτου 21 τους εν τη πολει | πολλους*

13,1.3. 26 *εἰς Ἀτταλίαν, κἀκεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν,*
ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ εἰς
1 K 16,9. 27 *τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι δὲ καὶ*
11,18. *συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνήγγελλον ὅσα ἐποίη-*
σεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς ἔθνεσιν
28 *θύραν πίστεως. διέτριβον δὲ χρόνον οὐκ ὀλίγον*
σὺν τοῖς μαθηταῖς.

G 5,2. 15 *Καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδί-*
δασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ἐὰν μὴ περιτμηθῆτε
11,30. G 2,1. 2 *τῷ ἔθει τῷ Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. γενο-*
μένης δὲ στάσεως καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ
Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτούς, ἔταξαν
ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καί τινας ἄλλους
ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους
3 *εἰς Ἰερουσαλὴμ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Οἱ*
μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρ-
χοντο τήν τε Φοινίκην καὶ Σαμαρίαν ἐκδιηγού-
μενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐποίουν
14,27. 4 *χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. παραγενό-*
μενοι δὲ εἰς Ἰερουσαλὴμ παρεδέχθησαν ὑπὸ τῆς
ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυ-
τέρων, ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ'
5 *αὐτῶν. Ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέ-*
σεως τῶν Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες ὅτι
δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν
νόμον Μωϋσέως.

---

25 R *Αττάλειαν* 15,*2 εταξαν . . . εξ αυτων* : h[r] *ελεγεν γαρ ο Παυλος μενειν ουτως καθως επιστευσαν δυσχυριζομενος· οι δε εληλυθοτες απο Ιερουσαλημ παρηγγειλαν αυτοις τω Παυλω και Βαρναβα και τισιν αλλοις αναβαινειν* *3* R *Σαμάρειαν* W*-μαρείαν* *4* HW *Ιεροσολυμα* | *υπο* : HW *απο*

---

25 fin + *ευαγγελιζομενοι αυτους* *27 θεος εποιησ. (αυτοις) μετα των ψυχων αυτων* 15,*1 Ιουδαιας* : + *των πεπιστευκοτων απο της αιρεσεως των φαρισαιων* | *περιτμηθητε και τω εθει Μωσεως περιπατητε* *2 Βαρν. συν αυτοις* | *Ιερους.* : + *οπως κριθωσιν επ αυτοις* *5 οι δε παραγγειλαντες αυτοις αναβαινειν προς τους πρεσβυτερους. εξανεστ. λεγοντες τινες*

6 Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσ-
7 βύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. Πολλῆς 10,44; 11,15.
δὲ ζητήσεως γενομένης ἀναστὰς Πέτρος εἶπεν πρὸς
αὐτούς· ἄνδρες ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ'
ἡμερῶν ἀρχαίων ἐν ὑμῖν ἐξελέξατο ὁ θεὸς διὰ
τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον
8 τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι. καὶ ὁ καρδιο-
γνώστης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δοὺς τὸ πνεῦμα
9 τὸ ἅγιον καθὼς καὶ ἡμῖν, καὶ οὐθὲν διέκρινεν 10,34.
μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει καθαρίσας
10 τὰς καρδίας αὐτῶν. νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν G 3,10; 5,1. Mt 11,30.
θεόν, ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθη-
τῶν, ὃν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε ἡμεῖς ἰσχύ-
11 σαμεν βαστάσαι; ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου G 2,16. E 2,4—10.
Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι.
12 Ἐσίγησεν δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουον Βαρνάβα
καὶ Παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς
σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν.
13 Μετὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη Ἰάκωβος 21,18. G 2,9.
14 λέγων· ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου. Συμεὼν 7—9. L 1,68.
ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν
15 ἐξ ἐθνῶν λαὸν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ τούτῳ Am 9,11.12.
συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέ-
γραπται·

16 **μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω** Jr 12,15.
καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυεὶδ τὴν πεπτωκυῖαν,
καὶ τὰ κατεστραμμένα αὐτῆς ἀνοικοδομήσω
καὶ ἀνορθώσω αὐτήν,

---

6 δε : HW τε *9* h ουδεν

---

7 ανεστησεν εν πνευματι Πετρος και *8* δους επ αυτους *11* Ιησου Χριστου *12* συνκατατιθεμενων δε των πρεσβυτερων τοις υπο του Πετρου ειρημενοις εσιγησεν *13* αναστας Ιακ. ειπεν *15* ουτως *16* επιστρεψω | κατεσκαμμενα

17 **ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀν-
θρώπων τὸν κύριον,**
**καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ
ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς,**
Is 45,21. 18 **λέγει κύριος ποιῶν ταῦτα** ꜝ**γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος.**
19 *διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν*
Gn 9,4. 20 *ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν, ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς*
Lv 3,17; 5,2; 17,10–16. *τοῦ ἀπέχεσθαι τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων*
καὶ τῆς πορνείας καὶ πνικτοῦ ˈκαὶ τοῦ αἵματος.
13,15. 21 *Μωϋσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν τοὺς*
κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ
22 *πᾶν σάββατον ἀναγινωσκόμενος. Τότε ἔδοξε*
τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ
ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι
εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβᾳ, Ἰούδαν
τὸν καλούμενον Βαρσαββᾶν καὶ Σίλαν, ἄνδρας
23 *ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς, γράψαντες διὰ χειρὸς*
αὐτῶν· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἀδελφοὶ
τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν
1. 24 *ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν. Ἐπειδὴ ἠκού-*
σαμεν ˈὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν
ὑμᾶς λόγοις ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν,
25 *οἷς οὐ διεστειλάμεθα,* ꜝ*ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις*
ὁμοθυμαδόν, ἐκλεξαμένοις ἄνδρας πέμψαι πρὸς
ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ
26 *Παύλῳ, ἀνθρώποις παραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς*
αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ

---

18 γνωστα απ αιωνος. : h^{r} ⊣ *·γνωστον απ αι.* [*εστιν*] *τω κυριω το εργον αυτου.* ⊢ *it ·γνωστα απ αι. εστιν τω θεω* [*παντα*] *τα εργα αυτου.* *20* T *πν.* : pr *του* | fin h^{r} + *και οσα αν μη θελωσιν αυτοις γινεσθαι ετεροις μη ποιειν* *23 αδελφοι* : W pr *και οι* *24* HW— *εξελθοντες* *25* hTW *εκλεξαμενους*

---

20 — και πνικτου (it 29 — και πνικτων) *23 γρ. επιστολην δ. χ. α. περιεχουσαν ταδε* | *πρεσβ.* : + *και οι vl — αδελφ.* *24 εξεταραξαν* *25 ημων : υμων* *26 την ψυχην*

Χριστοῦ. ἀπεστάλκαμεν οὖν Ἰούδαν καὶ Σίλαν, 27
καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά.
ἔδοξεν γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ καὶ ἡμῖν μηδὲν 28 Mt 23,4.
πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν τούτων τῶν
ἐπάναγκες, ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος 29
καὶ πνικτῶν καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες
ἑαυτοὺς εὖ πράξετε. Ἔρρωσθε.

Οἱ μὲν οὖν ἀπολυθέντες κατῆλθον εἰς Ἀντιό- 30
χειαν, καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος ἐπέδωκαν τὴν
ἐπιστολήν. ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρα- 31
κλήσει. Ἰούδας τε καὶ Σίλας, καὶ αὐτοὶ προ- 32 11,27; 13,1.
φῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκάλεσαν τοὺς
ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήριξαν· ποιήσαντες δὲ χρόνον 33
ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς
τοὺς ἀποστείλαντας αὐτούς. Παῦλος δὲ καὶ 35
Βαρνάβας διέτριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες
καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν
λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν πρὸς Βαρνάβαν 36 1 Th 3,5.
Παῦλος· ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς
ἀδελφοὺς κατὰ πόλιν πᾶσαν ἐν αἷς κατηγγείλαμεν
τὸν λόγον τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσιν. Βαρνάβας 37 12,12.25.
δὲ ἐβούλετο συνπαραλαβεῖν καὶ τὸν Ἰωάννην τὸν
καλούμενον Μάρκον· Παῦλος δὲ ἠξίου, τὸν ἀπο- 38 13,13.
στάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ Παμφυλίας καὶ μὴ συνελ- Col 4,10.
θόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον, μὴ συνπαραλαμβάνειν
τοῦτον. ἐγένετο δὲ παροξυσμός, ὥστε ἀποχωρι- 39

---

29 πορνειας : h[r]+, *και οσα μη θελετε εαυτοις γινεσθαι ετερω μη ποιειτε* | *πραξετε* : h[r]+ ⊣ *φερομενοι εν τω αγιω πνευματι* ⊢ *33* fin h[r]+ *(34)* ⊣ *εδοξεν δε τω Σιλα επιμειναι αυτους (vl αυτον)* [, *μονος δε Ιουδας επορευθη*]. ⊢

---

26 fin + *εις παντα πειρασμον* *30 απολ.* : + *εν ολιγαις ημεραις* *32 οντες* : + *πληρεις πνευματος αγιου* | — *πολλου* *38 ηξιου* : *ουκ εβουλετο λεγων* | — *αυτοις* | *εργον* : + *εις ο επεμφθησαν* | *τουτον μη ειναι συν αυτοις*

σθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, τόν τε Βαρνάβαν
παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῦσαι εἰς Κύπρον.
40 Παῦλος δὲ ἐπιλεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθεν, παρα-
δοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ κυρίου ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν·
41 διήρχετο δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἐπιστηρίζων
17,14; 19,22. 16 τὰς ἐκκλησίας. Κατήντησεν δὲ [καὶ] εἰς Δέρβην
2 T 1,5. Ph 2,19–22. καὶ εἰς Λύστραν. καὶ ἰδοὺ μαθητής τις ἦν ἐκεῖ
ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς γυναικὸς Ἰουδαίας πιστῆς
6,3. 2 πατρὸς δὲ Ἕλληνος, ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν
3 Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελφῶν. τοῦτον ἠθέλησεν
ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν, καὶ λαβὼν περιέ-
τεμεν αὐτὸν διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν
τοῖς τόποις ἐκείνοις· ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες ὅτι
15,28–29. 4 Ἕλλην ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ διεπο-
ρεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδοσαν αὐτοῖς φυλάσσειν
τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων
5 καὶ πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἰεροσολύμοις. Αἱ
μὲν οὖν ἐκκλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ
ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.
18,23. 6 Διῆλθον δὲ τὴν Φρυγίαν καὶ Γαλατικὴν χώραν,
κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι
7 τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἐλθόντες δὲ κατὰ τὴν
Μυσίαν ἐπείραζον εἰς τὴν Βιθυνίαν πορευθῆναι,
8 καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ· παρελ-
θόντες δὲ τὴν Μυσίαν κατέβησαν εἰς Τρῳάδα.
9 καὶ ὅραμα διὰ νυκτὸς τῷ Παύλῳ ὤφθη, ἀνήρ
Μακεδών τις ἦν ἑστὼς καὶ παρακαλῶν αὐτὸν καὶ

---

40 αδελφων· : H, T (non Ti). *41 Κιλικιαν* : H pr [*την*] 16,*1* [*και*] : HW—T *3* T *τον πατερα αυτ. οτι E.*

---

39 τοτε Βαρναβας συμπαραλαβων τ. Μ. επλευσεν 41 fin + *παραδιδους τας εντολας των πρεσβυτερων* 16,*1 Διελθων δε τα εθνη ταυτα κατηντησεν 4 Διερχομενοι δε τ. π. εκηρυσσον και παρεδ. αυτοις μετα πασης παρρησιας τον κυριον Ιησουν Χριστον αμα παραδιδοντες και τας εντολας (των) αποστ. 5 — τη πιστει 6 μηδενι λαλ. τ. λ. του θεου 7 ηθελαν 8 διελθοντες | κατηντησαν 9 εν οραματι | ωσει ανηρ | — ην | και 2⁰ : κατα προσωπον αυτου*

λέγων· διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. ὡς 10
δὲ τὸ ὅραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν
εἰς Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται
ἡμᾶς ὁ θεὸς εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.
Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ Τρῳάδος εὐθυδρομήσαμεν 11
εἰς Σαμοθρᾴκην, τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰς Νέαν πόλιν,
κἀκεῖθεν εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς 12
μερίδος Μακεδονίας πόλις, κολωνία. Ἦμεν δὲ
ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς.
τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς 13
πύλης παρὰ ποταμὸν οὗ ἐνομίζομεν προσευχὴν
εἶναι, καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις
γυναιξίν. καί τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρό- 14 J 6,44.
πωλις πόλεως Θυατείρων, σεβομένη τὸν θεόν,
ἤκουεν, ἧς ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν καρδίαν
προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ Παύλου. ὡς δὲ 15
ἐβαπτίσθη καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, παρεκάλεσεν λέ-
γουσα· εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυρίῳ εἶναι,
εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μένετε· καὶ παρε-
βιάσατο ἡμᾶς. Ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν 16 19,24.
εἰς τὴν προσευχήν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν πνεῦμα
πύθωνα ὑπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολλὴν
παρεῖχεν τοῖς κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. αὕτη 17 Mc 1,24.34.
κατακολουθοῦσα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν ἔκραζεν λέ-
γουσα· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ
ὑψίστου εἰσίν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ὑμῖν ὁδὸν
σωτηρίας. τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. 18 19,13. Mc 16,17.

---

10 H *συνβιβαζοντες* *11 ουν* : TW *δε* *12* h[s] *πρωτης* [*της*] *μεριδος* [? *Πιεριδος*] | h[s] W *της Μακεδ.* *17* H [*τω*] *Παυλω*

---

10 διεγερθεις ουν διηγησατο το οραμα ημιν και ενοησαμεν οτι | θεος : κυριος | αυτ. : τους εν τη Μακεδονια 11 τη δε επαυριον αχθεντες απο | και τη επ. ημερα εις Νεαπολιν 12 πρωτη : κεφαλη | — μεριδος 13 εδοκει προσευχη ειναι 14 θεον : κυριον 15 και : + πας | κυριω : θεω 16 αυτης : δια τουτου 17 — ανθρωποι | ευαγγελιζονται

διαπονηθεὶς δὲ Παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύ-
ματι εἶπεν· παραγγέλλω σοι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ
Χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς· καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ
19 τῇ ὥρᾳ. Ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν
ἡ ἐλπὶς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν
Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἵλκυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν
17,6. 1 Rg18,17. 20 ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς
τοῖς στρατηγοῖς εἶπαν· οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκ-
ταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρχοντες,
21 καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παρα-
2 K 11,25. 22 δέχεσθαι οὐδὲ ποιεῖν Ῥωμαίοις οὖσιν. καὶ συν-
Ph 1,30.
1 Th 2,2. ἐπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ
περιρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν,
23 πολλάς τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς
φυλακήν, παραγγείλαντες τῷ δεσμοφύλακι ἀσφαλῶς
24 τηρεῖν αὐτούς· ὃς παραγγελίαν τοιαύτην λαβὼν
ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς
25 πόδας ἠσφαλίσατο αὐτῶν εἰς τὸ ξύλον. Κατὰ δὲ
τὸ μεσονύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι
ὕμνουν τὸν θεόν, ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι·
26 ἄφνω δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι
τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου· ἠνεῴχθησαν δὲ
παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ
27 ἀνέθη. ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ
ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, σπασά-
μενος τὴν μάχαιραν ἤμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν,
28 νομίζων ἐκπεφευγέναι τοὺς δεσμίους. ἐφώνησεν
δὲ φωνῇ μεγάλῃ Παῦλος λέγων· μηδὲν πράξῃς

---

19 **h** *Και ιδοντες οι* *23 τε* : **ℌW** *δε* *26* **T** *ηνοιχθησαν* | **H** [*παραχρημα*] *27* **T**— *την* *28* **HW** *Παυλος μεγ. φωνη*

---

18 επιστρεψας δε ο Π. τω πνευματι και διαπονηθεις | *ινα εξελθης* | *ευθεως εξηλθεν* *19 ως δε ειδαν οι κυρ. της παιδισκης* | *εξ. η ελπ.* : *απεστερησθαι* | *αυτων* : + *ης ειχαν δι αυτης* *21 ημας παραδεξασθαι ουτε* | *υπαρχουσιν* *22 Και πολυς οχλος συνεπεστησαν κ. α. κραζοντες* *23 τηρεισθαι* *24 ος* : *ο δε* | *αυτων ησφαλισαντο εν τω ξυλω* *25 κ. δε μεσον της νυκτος ο. Π.* *26 ανελυθη*

σεαυτῷ κακόν, ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. αἰτήσας 29
δὲ φῶτα εἰσεπήδησεν, καὶ ἔντρομος γενόμενος
προσέπεσεν τῷ Παύλῳ καὶ Σίλᾳ, καὶ προαγαγὼν 30 2,37.
αὐτοὺς ἔξω ἔφη· κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα
σωθῶ; οἱ δὲ εἶπαν· πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον 31
Ἰησοῦν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. καὶ 32
ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου σὺν πᾶσιν
τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν 33
ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν,
καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ ἅπαντες παρα-
χρῆμα, ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον παρ- 34
έθηκεν τράπεζαν, καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικεὶ
πεπιστευκὼς τῷ θεῷ. Ἡμέρας δὲ γενομένης 35
ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες·
ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. ἀπήγγειλεν 36
δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους πρὸς τὸν Παῦλον,
ὅτι ἀπέσταλκαν οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῆτε. νῦν
οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. ὁ δὲ Παῦλος 37 22,25.
ἔφη πρὸς αὐτούς· δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἀκατα-
κρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλαν
εἰς φυλακήν· καὶ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν;
οὐ γάρ, ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν.
ἀπήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ ῥαβδοῦχοι τὰ 38
ῥήματα ταῦτα. ἐφοβήθησαν δὲ ἀκούσαντες ὅτι
Ῥωμαῖοί εἰσιν, καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς, 39 Mt 8,34.
καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἀπελθεῖν ἀπὸ τῆς πόλεως.

---

29 T *κ. τω Σιλα* *30 εξω* : h[r] + *τους λοιπους ασφαλισαμενος* *32* W *ελαλησεν* [?] | *κυριου* : ℌW *θεου* *36 λογους* : TW+ *τουτους* *37* W *εβαλον* *38 δε* 1⁰ : T *τε*

---

29 υπαρχων | προσεπ. προς τους ποδας 30 προηγαγεν 34 ηγαλλιατο συν τω οικω αυτου πιστ. επι τον θεον 35 ημ. δε γεν. συνηλθον οι στρατηγοι επι το αυτο εις την αγοραν και αναμνησθεντες τον σεισμον τον γεγονοτα εφοβηθησαν και απεστ. | εκειν. : + ους εχθες παρελαβες 36 και εισελθων ο δεσμοφ. ανηγγειλεν | — εν ειρηνη 37 αναιτιους δειραντες 38 ταυτα : + τα ρηθεντα προς τους στρατηγους· οι δε ακ. ο. Ρ. ε. εφ. 39 και παραγενομενοι μετα φιλων πολλων εις την φυλακην παρεκ. αυτους εξελθειν

40 ἐξελθόντες δὲ ἀπὸ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον πρὸς
τὴν Λυδίαν, καὶ ἰδόντες παρεκάλεσαν τοὺς ἀδελ-
φοὺς καὶ ἐξῆλθαν.
1 Th 2,2. 17 Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀπολ-
λωνίαν ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν συνα-
2 γωγὴ τῶν Ἰουδαίων. κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ
εἰσῆλθεν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διε-
L 24,26.27. 45.46. 3 λέξατο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων καὶ
παρατιθέμενος ὅτι τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ
ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν [ὁ]
4 Χριστός, [ὁ] Ἰησοῦς ὃν ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν. καί
τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν καὶ προσεκληρώθησαν
τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε σεβομένων Ἑλλήνων
πλῆθος πολύ, γυναικῶν τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι.
5 Ζηλώσαντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ προσλαβόμενοι
τῶν ἀγοραίων ἄνδρας τινὰς πονηροὺς καὶ ὀχλο-
ποιήσαντες ἐθορύβουν τὴν πόλιν, καὶ ἐπιστάντες
τῇ οἰκίᾳ Ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς προαγαγεῖν εἰς
16,20. 6 τὸν δῆμον· μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον Ἰάσονα
καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες
ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ
L 23,2. J 19,12. 7 ἐνθάδε πάρεισιν, ' οὓς ὑποδέδεκται Ἰάσων· καὶ
οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων Καίσαρος
πράσσουσιν, βασιλέα ἕτερον λέγοντες εἶναι Ἰησοῦν.
8 ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας

17.*3* [ο] 1ᵒ 2ᵒ : ℌW—hT | ℌ *χριστός*, T *Χριστὸς* W *Χριστὸς*, | TW *,ον* *4* H *κ.* [*τω*] *Σ.* *5* T *τινας ανδρ. πον.*

ειποντες· ηγνοησαμεν τα καθ υμας οτι εστε ανδρες δικαιοι και εξαγαγ. παρεκαλεσαν αυτους λεγοντες· εκ της πολεως ταυτης εξελθατε, μη ποτε παλιν συνστραφωσιν ημιν επικραζοντες καθ υμων

40 *απο : εκ | ηλθον | ιδ. τους αδελφ. διηγησαντο οσα εποιησεν κυριος αυτοις παρακαλεσαντες αυτους* **17,*1*** *Και κατηλθον εις Απολλωνιδα κακειθεν εις* *2* *ο Παυλος | απο : εκ* *4* *τω Σιλαια τη διδαχη πολλοι των σεβ. | και γυναικες* *5* *οι δε απειθουντες Ιουδαιοι συνστρεψαντες τιν. α. τ. αγ. πον. εθορυβουσαν* *6* *βοωντες και λεγοντες | ουτοι : + εισιν* *8* *τους πολιτ. κ. τ. οχλ.*

ἀκούοντας ταῦτα, καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ 9
τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς.
Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ νυκτὸς ἐξέπεμψαν τόν 10
τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέροιαν, οἵτινες
παραγενόμενοι εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων
ἀπῄεσαν· οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν ἐν 11 J 5,39.
Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ
πάσης προθυμίας, [τὸ] καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες
τὰς γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. πολλοὶ μὲν 12
οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων
γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι.
Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι 13 1 Th 2,14.
ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου
ὁ λόγος τοῦ θεοῦ, ἦλθον κἀκεῖ σαλεύοντες καὶ
ταράσσοντες τοὺς ὄχλους. εὐθέως δὲ τότε τὸν 14 16,1.
Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ἕως
ἐπὶ τὴν θάλασσαν· ὑπέμεινάν τε ὅ τε Σίλας καὶ
ὁ Τιμόθεος ἐκεῖ. οἱ δὲ καθιστάνοντες τὸν Παῦλον 15
ἤγαγον ἕως Ἀθηνῶν, καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς
τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον ἵνα ὡς τάχιστα
ἔλθωσιν πρὸς αὐτὸν ἐξῄεσαν.
Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις ἐκδεχομένου αὐτοὺς τοῦ 16
Παύλου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ
θεωροῦντος κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. διε- 17
λέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις
καὶ τοῖς σεβομένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν
ἡμέραν πρὸς τοὺς παρατυγχάνοντας. τινὲς δὲ 18 1 K 4,12.
καὶ τῶν Ἐπικουρίων καὶ Στοϊκῶν φιλοσόφων

---

11 [*το*] : **W—T** *18* H *Στωικων*

---

11 εχει | fin + *καθως Παυλος απαγγελλει* *12 πολλοι: τινες* | *επιστ.* : + *τινες δε ηπιστησαν* | *Ελληνων* *13 οτι λογος θεου κατηγ. εις Βερ. και επιστευσαν και ηλθ. εις αυτην* | fin + *ου διελιμπανον* *14 τον μεν ουν Π. οι αδ. εξαπεστ. απελθειν επι* *15 και λαβ.* : *παρηλθεν δε την Θεσσαλιαν· εκωλυθη γαρ εις αυτους κηρυξαι τον λογον· λαβ. δε* | *εντ. παρα Παυλου* | *οπως εν ταχει* *16 εκδ. αυτον* | *θεωρουντι* *17 παρατυχοντας*

συνέβαλλον αὐτῷ, καί τινες ἔλεγον· τί ἂν θέλοι
ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν; οἱ δέ· ξένων δαι-
μονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· ὅτι τὸν Ἰησοῦν
19 *καὶ τὴν ἀνάστασιν εὐηγγελίζετο. ἐπιλαβόμενοί τε*
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγαγον, λέγοντες·
δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ ὑπὸ σοῦ
20 *λαλουμένη διδαχή; ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις*
εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν· βουλόμεθα οὖν γνῶναι τίνα
21 *θέλει ταῦτα εἶναι. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες καὶ οἱ*
ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ηὐκαίρουν ἢ
22 *λέγειν τι ἢ ἀκούειν τι καινότερον. Σταθεὶς δὲ*
Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου ἔφη· ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους
23 *ὑμᾶς θεωρῶ. διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν*
τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν ἐν ᾧ ἐπε-
γέγραπτο· ΑΓΝΩΣΤΩ ΘΕΩ. ὃ οὖν ἀγνοοῦντες
Is 42,5. Mt 11,25. 7,48. 24 *εὐσεβεῖτε, τοῦτο ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν.* ***ὁ θεὸς***
ὁ ποιήσας *τὸν κόσμον* ***καὶ*** *πάντα* ***τὰ ἐν αὐτῷ,***
οὗτος ***οὐρανοῦ καὶ γῆς*** *ὑπάρχων κύριος οὐκ ἐν*
Ps 50,12. 25 *χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν*
ἀνθρωπίνων θεραπεύεται προσδεόμενός τινος,
αὐτὸς ***διδοὺς*** *πᾶσι ζωὴν καὶ* ***πνοὴν*** *καὶ τὰ πάντα·*
Dt 32,8. 26 *ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν*
ἐπὶ παντὸς προσώπου τῆς γῆς, ὁρίσας προστεταγ-
μένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας
Is 55,6. 27 *αὐτῶν,⌋ ζητεῖν τὸν θεόν, εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν*
αὐτὸν καὶ εὕροιεν, καί γε οὐ μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς
Ps 145,18. Jr 23,23. 28 *ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν*

---

19 τε : HW *δε* | T *Αριον* | H [*η*] *υπο* *22* T *Αριου*

---

18 — οτι . . . ευηγγ. 19 μετα δε ημερας τινας επιλαβ. αυτ. ηγαγον επι (τον) Αριον παγον πυνθανομενοι και λεγ. | καταγγελλομενη 20 φερεις ρηματα | τι αν θελοι 21 επιδημ. εις αυτους 23 διϊστορων | ην γεγραμμενον 25 οτι ουτος ο δους 26 ενος αιματος | προτεταγμενους | κατα οροθεσιαν 27 μαλιστα ζητειν το θειον εστιν | αυτο | μακραν ον αφ ενος εκαστου ημων

καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν·
τοῦ γὰρ καὶ γένος ἐσμέν.
γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν 29 Gn 1,27. Is 40,18.
νομίζειν, χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι 19,26. 1 K 12,2.
τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ θεῖον εἶναι
ὅμοιον. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπερ- 30 23. 14,16. L 24,47.
ιδὼν ὁ θεὸς τὰ νῦν ἀπαγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις
πάντας πανταχοῦ μετανοεῖν, καθότι ἔστησεν ἡμέραν 31 Ps 9,9; 96,13; 98,9.
ἐν ᾗ μέλλει **κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ**, 10,42. R 10,14.
ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν, πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀνα-
στήσας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. ἀκούσαντες δὲ ἀνά- 32
στασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον, οἱ δὲ εἶπαν·
ἀκουσόμεθά σου περὶ τούτου καὶ πάλιν. οὕτως 33
ὁ Παῦλος ἐξῆλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. τινὲς δὲ 34
ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν, ἐν οἷς καὶ
Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις
καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.
Μετὰ ταῦτα χωρισθεὶς ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἦλθεν 18
εἰς Κόρινθον. καὶ εὑρών τινα Ἰουδαῖον ὀνόματι 2 R 16,3.
Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γένει, προσφάτως ἐληλυ-
θότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα
αὐτοῦ, διὰ τὸ διατεταχέναι Κλαύδιον χωρίζεσθαι
πάντας τοὺς Ἰουδαίους ἀπὸ τῆς Ῥώμης, προσ-
ῆλθεν αὐτοῖς, καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενεν 3 20,34. 1 K 4,12.
παρ' αὐτοῖς, καὶ ἠργάζοντο· ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ
τῇ τέχνῃ. διελέγετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ 4

---

28 h ημας *29* Ti (sec. Gregory) χρυσιω *30* R παραγγελλει *34* H [ο] | TW Αρεοπαγειτης 18,*2* T τεταχεναι *3* hR ηργαζετο

---

28 εσμεν το καθ ημεραν ωσπερ και των κ. υ. τινες ειρηκ. 30 της αγν. ταυτης παριδων 31 ημεραν κριναι | δικ. ανδρι Ιησου | παρεσχειν 34 εκολληθησαν | ο : τις | και . . . Δαμ. : ευσχημων 18,*1 Αναχωρησας δε απο 2 Ρωμης : + οι κεκατωκησαν εις την Αχαιαν | αυτω ο Παυλος 3 — ειναι | προς αυτους | — ησαν . . . τεχνη 4 εισπορευομενος δε εις την συναγωγην κατα π. σ. διελεγετο*

πᾶν σάββατον, ἔπειθέν τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας.
17,14.15. 5 Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς Μακεδονίας ὅ τε Σίλας
καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ λόγῳ ὁ Παῦλος,
διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις εἶναι τὸν Χριστὸν
13,51. 20,26. 6 Ἰησοῦν. ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφη-
μούντων ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια εἶπεν πρὸς
αὐτούς· τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν·
καθαρὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύ-
7 σομαι. καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς οἰκίαν
τινὸς ὀνόματι Τιτίου Ἰούστου σεβομένου τὸν θεόν,
1 K 1,14. 8 οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομοροῦσα τῇ συναγωγῇ. Κρίσπος
δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ σὺν
ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ πολλοὶ τῶν Κορινθίων
1 K 2,3. 9 ἀκούοντες ἐπίστευον καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἶπεν δὲ
ὁ κύριος ἐν νυκτὶ δι' ὁράματος τῷ Παύλῳ· μὴ
Ios 1,5.9. Is 41,10; 43,5. Jr 1,8. Hos 2,25. J 10,16. 10 φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς, ¹διότι ἐγώ
εἰμι μετὰ σοῦ καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κα-
κῶσαί σε, διότι λαός ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει
11 ταύτῃ. Ἐκάθισεν δὲ ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἓξ δι-
12 δάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. Γαλλίω-
νος δὲ ἀνθυπάτου ὄντος τῆς Ἀχαΐας κατεπέστησαν
ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ ἤγαγον
13 αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγοντες ὅτι παρὰ τὸν νόμον
ἀναπείθει οὗτος τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν
25,18—20. 14 θεόν. μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ
στόμα εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· εἰ

---

6 𝔎 εγω·   7 T εισηλθεν   12 𝔎 οι Ιουδαιοι ομοθυμ.

και εντιθεις το ονομα του κυριου Ιησου (και) επειθεν δε ου μονον Ιουδ. αλλα και Ε.

5 παρεγινοντο δε   6 πολλου δε λογου γινομενου και γραφων διερμηνευομενων | εκτιν. ο Παυλος τα ιμ. αυτου | απο του : αφ υμων   7 — και 1° | εκειθ. : απο του Ακυλα | εις τον οικον | — Τιτιου   8 εις τον κυριον | fin + πιστευοντες τω θεω δια του ονοματος του κυριου ημων Ιησου Χριστου   11 και εκαθ. εν Κορινθω | διδ. αυτους   12 συνλαλησαντες μεθ εαυτων επι τον Παυλον και επιθεντες τας χειρας   13 καταβοωντες και λεγ.

μὲν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥαδιούργημα πονηρόν, ὦ
Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον ἂν ἀνεσχόμην ὑμῶν· εἰ δὲ 15 J 18,31.
ζητήματά ἐστιν περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ
νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτὴς ἐγὼ
τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς 16
ἀπὸ τοῦ βήματος. ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες Σω- 17
σθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον ἔτυπτον ἔμπροσθεν
τοῦ βήματος· καὶ οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίωνι
ἔμελεν. Ὁ δὲ Παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας 18 21,24. Nu 6,9.18.
ἱκανάς, τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος ἐξέπλει εἰς
τὴν Συρίαν, καὶ σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας,
κειράμενος ἐν Κενχρεαῖς τὴν κεφαλήν· εἶχεν γὰρ
εὐχήν. κατήντησαν δὲ εἰς Ἔφεσον, κἀκείνους 19
κατέλιπεν αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συνα-
γωγὴν διελέξατο τοῖς Ἰουδαίοις. ἐρωτώντων δὲ 20
αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι οὐκ ἐπένευσεν,
ˈἀλλὰ ἀποταξάμενος καὶ εἰπών· πάλιν ἀνακάμψω 21 R 1,10. 1 K 4,19. Jc 4,15.
πρὸς ὑμᾶς τοῦ θεοῦ θέλοντος, ἀνήχθη ἀπὸ τῆς
Ἐφέσου, ˈκαὶ κατελθὼν εἰς Καισαρίαν, ἀναβὰς 22 21,15.
καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιό-
χειαν, ˈκαὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν, διερχό- 23
μενος καθεξῆς τὴν Γαλατικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν,
στηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

Ἰουδαῖος δέ τις Ἀπολλῶς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς 24 1 K 3,6.
τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἔφεσον,
δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. οὗτος ἦν κατηχη- 25 19,3. R 12,11. Ap 3,15.
μένος τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου, καὶ ζέων τῷ πνεύ-
ματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ

---

18 **R** *Κεγχρεαις* *21 παλιν* : **h**[r] ⊣ *Δει με παντως την εορτην την ερχομενην ποιησαι εις Ιεροσολυμα·* [et iterum] ⊢ *25* **h**— *του* 1[0]

---

14 ω ανδρες Ιουδ. 15 εχετε | θελω 16 απελυσεν 17 απολαβομενοι δε π. οι Ελληνες 18 επλευσεν | προσευχην 19 καταντησας | και τω επιοντι σαββατω εκεινους | διελεγετο 20 μειναι παρ αυτοις 24 ονοματι Απολλωνιος γενει Αλ. 25 ος ην κατηχ. εν τη πατριδι τον λογον τ. κ. | απελαλει

Ἰησοῦ, ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου·
26 *οὗτός τε ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ.*
ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας προσ-
ελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο
2 K 3,1. Kol 4,10. 27 *τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ. βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν*
εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν
τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν· ὃς παραγενό-
μενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ
9,22; 17,3. 28 *τῆς χάριτος· εὐτόνως γὰρ τοῖς Ἰουδαίοις δια-*
κατηλέγχετο δημοσίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν γραφῶν
εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.
19 *Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλὼ εἶναι ἐν Κορίνθῳ*
Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς
2,38. 2 *Ἔφεσον καὶ εὑρεῖν τινας μαθητάς, εἶπέν τε πρὸς*
αὐτούς· εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες;
οἱ δὲ πρὸς αὐτόν· ἀλλ' οὐδ' εἰ πνεῦμα ἅγιον
3 *ἔστιν ἠκούσαμεν. εἶπέν τε· εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε;*
Mt 3,11. 4 *οἱ δὲ εἶπαν· εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.* ' *εἶπεν δὲ*
Παῦλος· Ἰωάννης ἐβάπτισεν βάπτισμα μετανοίας,
τῷ λαῷ λέγων εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν ἵνα
5 *πιστεύσωσιν, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὸν Ἰησοῦν. ἀκούσαντες*
δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ·
8,17; 10,44.46. 6 *καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ Παύλου χεῖρας ἦλθε*
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ἐλάλουν τε

---

27 βουλομενου . . . αυτον· : **h**r ⊣ *εν δε τη Εφεσω επιδημουντες τινες Κορινθιοι και ακουσαντες αυτου παρεκαλουν διελθειν συν αυτοις εις την πατριδα αυτων· συνκατανευσαντος δε αυτου οι Εφεσιοι εγραψαν τοις εν Κορινθω μαθηταις οπως αποδεξωνται τον ανδρα·* ⊢ ` **19**,*1.2 Εγενετο . . . ειπεν τε* : **h**r ⊣ *Θελοντος δε του Παυλου κατα την ιδιαν βουλην πορευεσθαι εις Ιεροσολυμα ειπεν αυτω το πνευμα υποστρεφειν εις την Ασιαν· διελθων δε τα ανωτερικα μερη ερχεται εις Εφεσον, και ευρων τινας μαθητας ειπεν* ⊢ *1* T *κατελθειν 3 ειπ. τε* : **hT** *ο δε ειπ.*

---

26 Ακ. κ. Πρ. | — *του θεου 27 ανδρα* (vide supra) : + *ος επιδημησας εις την Αχαιαν πολυ συνεβαλλετο εν ταις εκκλησιαις 28 δημ.* : + *διαλεγομενος και* | *τον Ιησ. ειναι Χρ.* **19**,*2 εστιν* : *λαμβανουσιν τινες 4 εις Χριστον 5* fin + *εις αφεσιν αμαρτιων 6 ευθεως επεπεσεν*

γλώσσαις καὶ ἐπροφήτευον. ἦσαν δὲ οἱ πάντες 7
ἄνδρες ὡσεὶ δώδεκα. Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν 8
συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο ἐπὶ μῆνας τρεῖς δια-
λεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ
θεοῦ. ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν 9 2 T 1,15. 9,2.
κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλήθους, T 3,10.11. 2 K 6,17.
ἀποστὰς ἀπ' αὐτῶν ἀφώρισεν τοὺς μαθητάς, καθ' 2 J 10.
ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου. τοῦτο 10
δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἔτη δύο, ὥστε πάντας τοὺς κατοι-
κοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ κυρίου,
Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας. Δυνάμεις τε οὐ 11 14,3.
τὰς τυχούσας ὁ θεὸς ἐποίει διὰ τῶν χειρῶν Παύλου,
ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθενοῦντας ἀποφέρεσθαι ἀπὸ 12 5,15.
τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια καὶ
ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τά τε
πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐκπορεύεσθαι. Ἐπεχείρησαν 13 L 9,49.
δέ τινες καὶ τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορ-
κιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα
τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ λέγοντες·
ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰησοῦν ὃν Παῦλος κηρύσσει.
ἦσαν δέ τινος Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ 14
υἱοὶ τοῦτο ποιοῦντες. ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα 15 Mc 1,34.
τὸ πονηρὸν εἶπεν αὐτοῖς· τὸν Ἰησοῦν γινώσκω L 4,41.
καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ;
καὶ ἐφαλόμενος ὁ ἄνθρωπος ἐπ' αὐτούς, ἐν ᾧ 16
ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρόν, κατακυριεύσας ἀμφο-
τέρων ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ

---

8 HW— *τα* 9 *Τυραννου* : h^r^+ ⊣ *απο ωρας ε' εως δεκατης* ⊢ 14 T *τινες* 15 *τον* 1° : [H]W+ *μεν* 16 *κατακυρ.* : W pr *και*

---

8 *εν δυναμει μεγαλη επαρρ.* 9 *τινες μεν ουν αυτων* 10 *εως παντες οι κατοικουντες την Ασιαν ηκουσαν τους λογους του κυρ. Ιουδαιοι και Ελληνες* 14 *εν οις και υιοι Σκευα τινος ιερεως ηθελησαν το αυτο ποιησαι· εθος ειχαν τους τοιουτους εξορκιζειν· και εισελθοντες προς τον δαιμονιζομενον ηρξαντο επικαλεισθαι το ονομα λεγοντες· παραγγελλομεν σοι εν Ιησου ον Παυλος κηρυσσει εξελθειν* 15 *τοτε απεκριθη* 16 *εναλλομενος* | *εις αυτους ο ανθρ.* | *κυριευσας*

τετραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου.
5,5.11. 17 τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ
Ἕλλησιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν Ἔφεσον, καὶ ἐπέ-
πεσεν φόβος ἐπὶ πάντας αὐτούς, καὶ ἐμεγαλύνετο
18 τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ· πολλοί τε τῶν πε-
πιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγ-
19 γέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ
περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς βίβλους
κατέκαιον ἐνώπιον πάντων· καὶ συνεψήφισαν τὰς
τιμὰς αὐτῶν καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε.
6,7; 12,24. 20 Οὕτως κατὰ κράτος τοῦ κυρίου ὁ λόγος ηὔξανεν
καὶ ἴσχυεν.

23,11. R 1,13. 21 Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν
τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν
πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἰπὼν ὅτι μετὰ τὸ
17,14. R 16,23. 22 γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. ἀπο-
στείλας δὲ εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακο-
νούντων αὐτῷ, Τιμόθεον καὶ Ἔραστον, αὐτὸς
9. 2 K 1,8.9. 23 ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐγένετο δὲ
κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ
16,16. 24 τῆς ὁδοῦ. Δημήτριος γάρ τις ὀνόματι, ἀργυρο-
κόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς Ἀρτέμιδος παρεί-
25 χετο τοῖς τεχνίταις οὐκ ὀλίγην ἐργασίαν, οὓς
συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐργάτας
εἶπεν· ἄνδρες, ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς
17,29. 26 ἐργασίας ἡ εὐπορία ἡμῖν ἐστιν, καὶ θεωρεῖτε καὶ
ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου ἀλλὰ σχεδὸν πάσης
τῆς Ἀσίας ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν
ἱκανὸν ὄχλον, λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ

22 TW— *την* 1[0] *24* H [*αργυρους*]

18 πιστευοντων 19 — ικανοι . . . πραξαντων 20 κρατ. ενισχυσεν και η πιστις του θεου ηυξανε και επληθυνε(το) 21 ως . . . ταυτα : τοτε 22 χρονον ολιγον εν τη Ασια 24 ονοματι ην . . . ος παρειχετο 25 ους : ουτος | τεχνιτας εφη προς αυτους· ανδρες συντεχνιται 26 εως Εφ.

χειρῶν γινόμενοι. οὐ μόνον δὲ τοῦτο κινδυνεύει 27
ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν, ἀλλὰ καὶ
τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐθὲν
λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ καθαιρεῖσθαι τῆς μεγα-
λειότητος αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία καὶ ἡ οἰκουμένη
σέβεται. ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυ- 28
μοῦ ἔκραζον λέγοντες· μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων.
καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις τῆς συγχύσεως, ὥρμησάν τε 29 20,4.
ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον, συναρπάσαντες Γάϊον
καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συνεκδήμους Παύλου.
Παύλου δὲ βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον 30
οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί· τινὲς δὲ καὶ τῶν 31
Ἀσιαρχῶν, ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμψαντες πρὸς
αὐτὸν παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ
θέατρον. ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν 32
γὰρ ἡ ἐκκλησία συνκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ
ᾔδεισαν τίνος ἕνεκα συνεληλύθεισαν. ἐκ δὲ τοῦ 33
ὄχλου συνεβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλόντων
αὐτὸν τῶν Ἰουδαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασείσας
τὴν χεῖρα ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. ἐπι- 34
γνόντες δὲ ὅτι Ἰουδαῖός ἐστιν, φωνὴ ἐγένετο μία
ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων· μεγάλη
ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων. καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς 35
τὸν ὄχλον φησίν· ἄνδρες Ἐφέσιοι, τίς γάρ ἐστιν
ἀνθρώπων ὃς οὐ γινώσκει τὴν Ἐφεσίων πόλιν
νεωκόρον οὖσαν τῆς μεγάλης Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ
διοπετοῦς; ἀναντιρρήτων οὖν ὄντων τούτων δέον 36
ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν

---

27 T *ιερον Αρτεμ. εις* | *η* 1° 2° : [H] *28 θυμον* : hʳ + ⊣ *δραμοντες εις το αμφοδον* ⊢ *29* H *Γαΐον* *32* R *συγκεχ.* *34* 𝔎 *ωσει* | hTW *κραζοντες* | *Εφεσ.* : hW+ *μεγαλη η Αρτεμις Εφεσιων* *35* H *τον οχλ. ο γραμμ.* *36* H *αναντιρητων*

---

28 ταυτα δε ακουσαντες | — *η* *29 και συνεχυθη ολη η πολις αισχυνης* *30 οι μαθηται εκωλυον* *31 υπαρχοντες* *32 πλειστοι* *33 κατεβιβασαν* *34* — *εκ* | — *η* *35 κατασεισας* | *Εφεσ.* : *ημετεραν* | *ειναι*

37 προπετὲς πράσσειν. ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας
τούτους οὔτε ἱεροσύλους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν
38 θεὸν ἡμῶν. εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν
αὐτῷ τεχνῖται ἔχουσι πρός τινα λόγον, ἀγοραῖοι
ἄγονται καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν, ἐγκαλείτωσαν ἀλλή-
39 λοις. εἰ δέ τι περαιτέρω ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ
40 ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. καὶ γὰρ κινδυνεύομεν
ἐγκαλεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς
αἰτίου ὑπάρχοντος, περὶ οὗ οὐ δυνησόμεθα ἀπο-
41 δοῦναι λόγον περὶ τῆς συστροφῆς ταύτης. καὶ
ταῦτα εἰπὼν ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν.
20 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον μετα-
πεμψάμενος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητὰς καὶ παρα-
καλέσας, ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν πορεύεσθαι εἰς
2 Μακεδονίαν. διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ
παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ ἦλθεν εἰς τὴν
3 Ἑλλάδα, ˡ ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενομένης ἐπι-
βουλῆς αὐτῷ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων μέλλοντι ἀνά-
γεσθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμης τοῦ ὑπο-
17,10. 19,29. 4 στρέφειν διὰ Μακεδονίας. συνείπετο δὲ αὐτῷ
Σώπατρος Πύρρου Βεροιαῖος, Θεσσαλονικέων δὲ
Ἀρίσταρχος καὶ Σέκουνδος καὶ Γάϊος Δερβαῖος
καὶ Τιμόθεος, Ἀσιανοὶ δὲ Τυχικὸς καὶ Τρόφιμος·
16,8. 5 οὗτοι δὲ προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρῳάδι·
6 ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν

---

39 περαιτ. : T *περι ετερων* *40* h^{s} — *οὗ et* — *περι* 3°, *forte αιτιοι υπαρχοντες* | H *σημερον μηδ.* | R *υπαρχοντος*· 20,4 *αυτω* : ⊣ h^{r} ⊢ [R] + *αχρι της Ασιας* | R *Σεκοῦνδος* | H *Γαῖος* | *Ασιανοι* : h^{r} *Εφεσιοι* | H *Τύχικος* *5* 𝔎 *προσελθοντες*

---

87 τουτους ενθαδε | *θεαν* *88 προς αυτους τινα λογ.* *39 εν τω νομω εκκλ.* *40 οντος* | — *οὗ* 20,*1 προσκαλεσαμενος* | *πολλα παρακ. α(πο)σπασαμενος* | — *πορευεσθαι* *2 τα* : pr *παντα* | *παρακ. αυτ* : *χρησαμενος* *8 ηθελησεν αναχθηναι* | *ειπεν δε το πνευμα αυτω* *4 μελλοντος ουν εξιεναι αυτον μεχρι της Ασιας* | — *Πυρρου* | *Τυχ.* : *Ευτυχος* *5 ημας* : *αυτον*

ἀζύμων ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς
εἰς τὴν Τρῳάδα ἄχρι ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρί-
ψαμεν ἡμέρας ἑπτά. Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαβ- 7 1 K 16,2. 2,42.46.
βάτων συνηγμένων ἡμῶν κλάσαι ἄρτον ὁ Παῦλος
διελέγετο αὐτοῖς, μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον,
παρέτεινέν τε τὸν λόγον μέχρι μεσονυκτίου. ἦσαν 8
δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦμεν συνηγ-
μένοι. καθεζόμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι Εὔτυχος 9
ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ,
διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ πλεῖον, κατενεχθεὶς
ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω
καὶ ἤρθη νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ Παῦλος ἐπέπεσεν 10 1 Rg 17,21.
αὐτῷ καὶ συνπεριλαβὼν εἶπεν· μὴ θορυβεῖσθε·
ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. ἀναβὰς δὲ 11
καὶ κλάσας τὸν ἄρτον καὶ γευσάμενος, ἐφ' ἱκανόν
τε ὁμιλήσας ἄχρι αὐγῆς, οὕτως ἐξῆλθεν. ἤγαγον 12
δὲ τὸν παῖδα ζῶντα, καὶ παρεκλήθησαν οὐ με-
τρίως. Ἡμεῖς δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον 13
ἀνήχθημεν ἐπὶ τὴν Ἄσσον, ἐκεῖθεν μέλλοντες ἀνα-
λαμβάνειν τὸν Παῦλον· οὕτως γὰρ διατεταγμένος
ἦν, μέλλων αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλλεν 14
ἡμῖν εἰς τὴν Ἄσσον, ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν
εἰς Μιτυλήνην· κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ 15
κατηντήσαμεν ἄντικρυς Χίου, τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρε-
βάλομεν εἰς Σάμον, τῇ δὲ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς
Μίλητον. κεκρίκει γὰρ ὁ Παῦλος παραπλεῦσαι 16 18,21.
τὴν Ἔφεσον, ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι
ἐν τῇ Ἀσίᾳ· ἔσπευδεν γάρ, εἰ δυνατὸν εἴη αὐτῷ,

---

6 TW *οπου* *9* h *Παυλου, επι πλειον κ.* *10* h *ειπεν μη θορυβεισθαι* *11* H *[και] κλασας* *13* h *προσελθοντες* *15 ετερα* : hW *εσπερα* | *τη δε* 2º : ⊣ h^r ⊢ W *και μειναντες εν Τρωγυλιω τη*

---

6 αχρι . . . ου : πεμπταιοι εν η και *8 υπολαμπαδες* *9 επι τη θυριδι κατεχομενος υ. βαρει* | *και ος ηρθη* *12 ασπαζομενων δε αυτων ηγαγεν τον νεανισκον ζ.* *13 κατελθοντες* *15 ερχομενη* *16 μηποτε γενηθη αυτω κατασχεσις τις* | *ει . . . αυτω : εις*

τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι εἰς Ἱερο-
σόλυμα.
17 *Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον*
μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας.
18,19; 19,10. 18 *ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτόν, εἶπεν αὐτοῖς·*
ὑμεῖς ἐπίστασθε, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς
ἐπέβην εἰς τὴν Ἀσίαν, πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα
3. 19 *χρόνον ἐγενόμην, δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ πάσης*
ταπεινοφροσύνης καὶ δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν
συμβάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν Ἰουδαίων,
20 *ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ*
ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ
21 *κατ' οἴκους, διαμαρτυρόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ*
Ἕλλησιν τὴν εἰς θεὸν μετάνοιαν καὶ πίστιν εἰς
19,21. 22 *τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν [Χριστόν]. καὶ νῦν ἰδοὺ*
δεδεμένος ἐγὼ τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς Ἱερου-
σαλήμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντα ἐμοὶ μὴ εἰδώς,
9,16; 21,4.11. 23 *πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν δια-*
μαρτύρεταί μοι λέγον ὅτι δεσμὰ καὶ θλίψεις με
21,13. 24 *μένουσιν. ἀλλ' οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι τὴν ψυχὴν*
τιμίαν ἐμαυτῷ ὡς τελειῶσαι τὸν δρόμον μου καὶ
τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,
διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ
25 *θεοῦ. καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε*
τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες ἐν οἷς διῆλθον
18,6. 26 *κηρύσσων τὴν βασιλείαν. διότι μαρτύρομαι ὑμῖν*
ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρός εἰμι ἀπὸ τοῦ

---

16 T *Ιερουσαλημ* *18* *πως . . . εγενομην* : **h**r *ως τριετιαν η και πλειον ποταπως μεθ υμων ην παντος χρονου* [?] *21* [*Χριστον*] : **h**T—HW *22* R *μοι* *24* ℵW *τελειωσω*

---

17 μετεπεμψατο 18 ειπ. αυτ. : ομου οντων αυτων ειπ. προς αυτους | επιστ. : + αδελφοι 20 — μη et υμας | πιστιν δια του κυριου ημων Ιησου Χριστου 22 γινωσκων 23 κατα πασαν πολ. | μενουσιν μοι εν Ιεροσολυμοις 24 λογ. εχω μοι ουδε ποι. | διακ. του λογου ον παρελαβον | διαμαρτ. Ιουδαιοις και Ελλησιν 25 βασιλ. του Ιησου 26 διοτι . . . οτι : αχρι ουν της σημερον ημερας

αἵματος πάντων· οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ 27
ἀναγγεῖλαι πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ὑμῖν.
προσέχετε ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ 28 Ps 74,2.
ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, 1 T 4,16. 1 P 5,2.
ποιμαίνειν ***τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, ἣν περιεποιή-***
σατο *διὰ τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. ἐγὼ οἶδα ὅτι* 29 Mt 7,15.
εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς J 10,12.
εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου, καὶ ἐξ 30 1 J 2,19.
ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διε- G 4,17.
στραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω
ἑαυτῶν. διὸ γρηγορεῖτε, μνημονεύοντες ὅτι τριετίαν 31
νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων
νουθετῶν ἕνα ἕκαστον. καὶ τὰ νῦν παρατίθεμαι 32 Dt 33,3.
ὑμᾶς τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ
τῷ δυναμένῳ οἰκοδομῆσαι καὶ δοῦναι ***τὴν κληρο-*** Mt 10,8.
νομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. *ἀργυρίου ἢ* 33 1 K 9,12. 1 Sm 12,3.
χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ 34 18,3. 1 K 4,12.
γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς οὖσιν 1 Th 2,9.
μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. πάντα 35
ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντι-
λαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε
τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπεν·
μακάριόν ἐστιν μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν. καὶ 36 21,5.
ταῦτα εἰπών, θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν
αὐτοῖς προσηύξατο. ἱκανὸς δὲ κλαυθμὸς ἐγένετο 37 21,6. R 16,16.
πάντων, καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ 1 P 5,14.
Παύλου κατεφίλουν αὐτόν, ὀδυνώμενοι μάλιστα 38 25.
ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει, ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ
πρόσωπον αὐτοῦ θεωρεῖν. προέπεμπον δὲ αὐτὸν
εἰς τὸ πλοῖον.

---

28 θεου : h[s] T *κυριου* | h[s] *του ιδιου forte pro του ιδιου υιου* *29 εγω* : W pr *οτι* *30* H *υμων* [*αυτων*] *32 θεω* : ℵW *κυριω* *33* T *ουθενος* *34.35* W *αυται παντα. υπεδ.*

27 — μη *28 περιεπ. εαυτω* *30 αποστρεφειν* *31 εκ. υμων* *32 πασιν : των παντων* *35 παντα : πασι* | *μακαριος*

21 *Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας
ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κῶ,
τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν Ῥόδον κἀκεῖθεν εἰς Πάταρα·*
2 *καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπι-*
3 *βάντες ἀνήχθημεν. ἀναφάναντες δὲ τὴν Κύπρον
καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον ἐπλέομεν εἰς
Συρίαν, καὶ κατήλθομεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ*
11.12. 20,23. 4 *τὸ πλοῖον ἦν ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. ἀνευ-
ρόντες δὲ τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας
ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύ-*
20,36. 5 *ματος μὴ ἐπιβαίνειν εἰς Ἱεροσόλυμα. ὅτε δὲ
ἐγένετο ἐξαρτίσαι ἡμᾶς τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες
ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν
γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως, καὶ
θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσευξάμενοι*
6 *ἀπησπασάμεθα ἀλλήλους, καὶ ἐνέβημεν εἰς τὸ*
7 *πλοῖον, ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Ἡμεῖς
δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ Τύρου κατηντή-
σαμεν εἰς Πτολεμαΐδα, καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς
ἀδελφοὺς ἐμείναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς.*
8,40. 8 *τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες ἤλθομεν εἰς Καισαρίαν,
καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγ-
γελιστοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτά, ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ.*
2,17. 9 *τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέρες τέσσαρες παρθένοι προ-*
11,28. 10 *φητεύουσαι. Ἐπιμενόντων δὲ ἡμέρας πλείους
κατῆλθέν τις ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας προφήτης ὀνό-*
20,23. 11 *ματι Ἅγαβος, καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας
τὴν ζώνην τοῦ Παύλου, δήσας ἑαυτοῦ τοὺς πόδας
καὶ τὰς χεῖρας εἶπεν· τάδε λέγει τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον· τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη οὕτως*

---

1 **h** *ημας, αποσπασθεντες απ αυτων ευθ.* | *Παταρα* : **h**[r] + ⊣ *και Μυρα* ⊢ *5* **hT** *ημας εξαρτισαι* *6* **T** *ανεβημεν* *8* **HW** *ηλθαμεν* | **R** *Καισάρειαν* **W** *-σαρείαν (it* 18,22; 25,4 etc.*)*

---

1 Και επιβαντες ανηχθημεν· αποσπασθεντες δε ημων απ *3 κατηχθημεν* *7 κατεβημεν* *8 εξελθ.* : + *οι περι τον Παυλον* *10 δε* : + *ημων* *11 ανελθων δε*

δήσουσιν ἐν Ἰερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι καὶ παραδώ-
σουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ὡς δὲ ἠκούσαμεν ταῦτα, 12 Mt 16,22.
παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ
ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ. τότε ἀπεκρίθη 13 20,24.
ὁ Παῦλος· τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ συνθρύπτοντές
μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι ἀλλὰ
καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἰερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ
τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. μὴ πειθομένου 14 Mt 26,39. J 21,18.
δὲ αὐτοῦ ἡσυχάσαμεν εἰπόντες· τοῦ κυρίου τὸ
θέλημα γινέσθω.

Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι 15
ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα· συνῆλθον δὲ καὶ 16
τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρίας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες
παρ᾽ ᾧ ξενισθῶμεν Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ
μαθητῇ. Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα 17
ἀσμένως ἀπεδέξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. τῇ δὲ 18 15,13. G 1,19.
ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ Παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς Ἰάκωβον,
πάντες τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. καὶ ἀσπα- 19
σάμενος αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ᾽ ἓν ἕκαστον ὧν
ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς δια-
κονίας αὐτοῦ. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν 20 15,1.
θεόν, εἶπάν τε αὐτῷ· θεωρεῖς, ἀδελφέ, πόσαι
μυριάδες εἰσὶν ἐν τοῖς Ἰουδαίοις τῶν πεπιστευ-
κότων, καὶ πάντες ζηλωταὶ τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν·
κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν διδά- 21 16,3. R 10,4.

---

13 H [ο].Π. | τι : T pr *και ειπεν* *16* *ξενισθωμεν* : h[r]+ *και παραγενομενοι εις τινα κωμην εγενομεθα παρα* | *Μνασωνι* : h[r] *Ἰάσονι* *18* *δε* : T *τε* *20* T— *εν τοις Ιουδ.*

---

12 *παρακαλουμεν* | *τον Παυλον του μη επιβαινειν* *13* *ειπεν δε προς ημας* | *συνθρ* : *θορυβουντες* | *δεθηναι βουλομαι* *14* *ειποντες προς αλληλους* *15* *δε τινας ημερας αποταξαμενοι αναβαινομεν* *16* *ουτοι δε ηγαγον ημας* *17* *κακειθεν εξιοντες ηλθομεν εις Ιεροσ. . . . υπεδεξαντο ημας ασμενως οι αδελφοι* *18* *Ιακ. ησαν δε παρ αυτω οι πρ. συνηγμενοι* *19* *ους ασπασ. διηγειτο ενα εκαστ. ως* *20* *κυριον ειποντες θεωρ.* | *μυριαδες εν τη Ιουδαια* | *παντες ουτοι* *21* *κατηχησαν*

σκεις ἀπὸ Μωϋσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας
Ἰουδαίους, λέγων μὴ περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα
22 μηδὲ τοῖς ἔθεσιν περιπατεῖν. ¹ τί οὖν ἐστιν; πάντως
23 ἀκούσονται ὅτι ἐλήλυθας. τοῦτο οὖν ποίησον ὅ
σοι λέγομεν· εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν
18,18. 24 ἔχοντες ἐφ' ἑαυτῶν· τούτους παραλαβὼν ἁγνί-
σθητι σὺν αὐτοῖς, καὶ δαπάνησον ἐπ' αὐτοῖς ἵνα
ξυρήσονται τὴν κεφαλήν, καὶ γνώσονται πάντες
ὅτι ὧν κατήχηνται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ
15,20.29. 25 στοιχεῖς καὶ αὐτὸς φυλάσσων τὸν νόμον. περὶ
δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν
κρίναντες φυλάσσεσθαι αὐτοὺς τό τε εἰδωλόθυτον
Nu 6,9–20. 1 K 9,20. 26 καὶ αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν. τότε ὁ Παῦλος
παραλαβὼν τοὺς ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν
αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερόν, διαγγέλλων
τὴν ἐκπλήρωσιν **τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ**, ἕως
οὗ προσηνέχθη ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ
προσφορά.
27 Ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι συντελεῖσθαι,
οἱ ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν
τῷ ἱερῷ συνέχεον πάντα τὸν ὄχλον, καὶ ἐπέβαλαν
6,13. Ez 44,7. 28 ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας, ¹ κράζοντες· ἄνδρες Ἰσραη-
λεῖται, βοηθεῖτε· οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ
τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου
πάντας πανταχῇ διδάσκων, ἔτι τε καὶ Ἕλληνας
εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅγιον
20,4. 2 T 4,20. 29 τόπον τοῦτον. ἦσαν γὰρ προεωρακότες Τρόφιμον
τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον

---

22 ακουσονται : T pr δει συνελθειν πληθος· ει + γαρ 23 εφ : ℵ αφ 24 W ξυρησωνται | TW οὐδέν ἐστιν 25 ℵ απεστειλαμεν

---

21 εν τοις εθεσιν αυτου 24 εις αυτους | αλλ οτι πορευου αυτος 25 ουδεν εχουσι λεγειν προς σε· ημεις γαρ απεστειλαμεν κρινοντες μηδεν τοιουτον τηρειν αυτους ει μη φ. | — και πνικτον 26 επιουση | εισηλθεν | οπως 27 συντελουμενης δε της εβδομης ημερας | οι δε απο τ. Α. Ιουδ. εληλυθοτες | επιβαλλουσιν 29 ενομισαμεν

ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ Παῦλος. ἐκινήθη 30
τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ,
καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου εἷλκον αὐτὸν ἔξω
τοῦ ἱεροῦ, καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι.
Ζητούντων τε αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ 31
χιλιάρχῳ τῆς σπείρης ὅτι ὅλη συνχύννεται Ἰερου-
σαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ 32
ἑκατοντάρχας κατέδραμεν ἐπ᾽ αὐτούς· οἱ δὲ ἰδόντες
τὸν χιλίαρχον καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο
τύπτοντες τὸν Παῦλον. τότε ἐγγίσας ὁ χιλίαρχος 33 11. 20,28.
ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι ἁλύσεσι
δυσί, καὶ ἐπυνθάνετο τίς εἴη καὶ τί ἐστιν πε-
ποιηκώς. ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐπεφώνουν ἐν τῷ 34
ὄχλῳ· μὴ δυναμένου δὲ αὐτοῦ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς
διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς
τὴν παρεμβολήν. ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀνα- 35
βαθμούς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν
στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· ἠκολούθει 36 22,22. L 23,18.
γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κράζοντες· αἶρε αὐτόν.
Μέλλων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ 37
Παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ· εἰ ἔξεστίν μοι εἰπεῖν
τι πρός σε; ὁ δὲ ἔφη· Ἑλληνιστὶ γινώσκεις; ¹ οὐκ 38
ἄρα σὺ εἶ ὁ Αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν
ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς
τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων; εἶπεν δὲ 39 9,11.
ὁ Παῦλος· ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι Ἰουδαῖος,
Ταρσεὺς τῆς Κιλικίας, οὐκ ἀσήμου πόλεως πο-
λίτης· δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι
πρὸς τὸν λαόν. ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ Παῦλος 40
ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισεν τῇ χειρὶ

---

31 R *συγχ.* *32* h *λαβων* *39* TW *Ταρσεύς, της Κιλικιας ουκ*

---

35 επι : εις | λαου 36 — του λαου | αναιρεισθαι αυτον 37 τω χιλ. αποκριθεις ειπεν | λαλησαι 38 ου συ 39 εν Ταρσω δε της Κιλ. γεγεννημενος | συνχωρησαι 40 και σεισας | χειρι προς αυτους

τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησεν
τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ λέγων·
7,2; 18,26. 22 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου
21,40. 2 τῆς πρὸς ὑμᾶς νυνὶ ἀπολογίας. — ἀκούσαντες
δὲ ὅτι τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς
3—21: 9,1—29; 3 μᾶλλον παρέσχον ἡσυχίαν. καί φησιν· — ¹ ἐγώ
26,9—20. εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς
5,34. R 10,2. Κιλικίας, ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ,
παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ πεπαιδευμένος κατὰ
ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων
8,3. 4 τοῦ θεοῦ καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον· ὃς
ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων
καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς ἄνδρας τε καὶ γυ-
5 ναῖκας, ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν
τὸ πρεσβυτέριον· παρ᾽ ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος
πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς εἰς Δαμασκὸν ἐπορευόμην,
ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς Ἰερου-
6 σαλὴμ ἵνα τιμωρηθῶσιν. Ἐγένετο δέ μοι πορευο-
μένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν
ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἱκανὸν
7 περὶ ἐμέ, ἔπεσά τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα
φωνῆς λεγούσης μοι· Σαοὺλ Σαούλ, τί με διώκεις;
8 ¹ ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· τίς εἶ, κύριε; εἶπέν τε πρὸς
ἐμέ· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν σὺ διώκεις.
9 οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, τὴν
10 δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. εἶπον
δέ· τί ποιήσω, κύριε; ὁ δὲ κύριος εἶπεν πρός με·
ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκόν, κἀκεῖ σοι λαλη-
θήσεται περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι.

---

40 hW *γενομενης σιγης* 22,*2* TW *καὶ φησίν* *3* H *ταυτη παρα τ. π. Γαμαλιήλ,*

40 ησυχιας 22,*2 προσφωνει* | — *αυτοις* | *ησυχασαν* *3 παιδευομενος* | — *υπαρχων* *5 ολον* | *παρα των αδελφων* *6 εγγιζοντι δε μοι μεσημβριας Δαμασκον εξεφνης απο του ουρανου περιηστραψε με φως* *7 και επεσον* | *Σαυλε Σαυλε* *9 εθεασ.* : + *και εμφοβοι εγενοντο*

ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτὸς 11
ἐκείνου, χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι
ἦλθον εἰς Δαμασκόν. Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ εὐλαβὴς 12
κατὰ τὸν νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν
κατοικούντων Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς ἐμὲ καὶ ἐπι- 13
στὰς εἶπέν μοι· Σαοὺλ ἀδελφέ, ἀνάβλεψον. κἀγὼ
αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα εἰς αὐτόν. ὁ δὲ εἶπεν· 14 8,14.
ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι
τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον καὶ ἀκοῦ-
σαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, ὅτι ἔσῃ μάρτυς 15
αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας καὶ
ἤκουσας. καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀναστὰς βάπτισαι 16 2 T 2,22.
καὶ ἀπόλουσαι τὰς ἁμαρτίας σου, ἐπικαλεσάμενος
τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἐγένετο δέ μοι ὑποστρέψαντι 17
εἰς Ἰερουσαλὴμ καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ
ἱερῷ γενέσθαι με ἐν ἐκστάσει, καὶ ἰδεῖν αὐτὸν 18
λέγοντά μοι· σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ
Ἰερουσαλήμ, διότι οὐ παραδέξονταί σου μαρτυρίαν
περὶ ἐμοῦ. κἀγὼ εἶπον· κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται 19 4.
ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς
συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξε- 20 7,57; 8,1.
χύννετο τὸ αἷμα Στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ
αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ συνευδοκῶν καὶ φυλάσ-
σων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων αὐτόν. καὶ εἶπεν 21 9,15; 13,2.
πρός με· πορεύου, ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν
ἐξαποστελῶ σε. Ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου 22 21,36.
τοῦ λόγου, καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν λέγοντες·
αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθῆκεν
αὐτὸν ζῆν. κραυγαζόντων τε αὐτῶν καὶ ῥιπτούν- 23
των τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν
ἀέρα, ἐκέλευσεν ὁ χιλίαρχος εἰσάγεσθαι αὐτὸν εἰς 24

---

11 h ουδεν εβλεπον *12* H Ἀνανιας | H τις ανηρ *18* T ἴδον *21* h αποστελω *23* τε : T δε [*24* W χιλιάρχος]

---

12 κατοικ : + εν Δαμασκω *20* πρωτομαρτυρος | συνευδ. : + τη αναιρεσει αυτου *23* ουρανον

τὴν παρεμβολήν, εἴπας μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτόν,
ἵνα ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ.
16,37; 28,27. 25 ὡς δὲ προέτειναν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν, εἶπεν πρὸς
τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ Παῦλος· εἰ ἄνθρωπον
Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν;
26 ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατοντάρχης προσελθὼν τῷ χιλιάρχῳ
ἀπήγγειλεν λέγων· τί μέλλεις ποιεῖν; ὁ γὰρ ἄν-
27 θρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστιν. προσελθὼν δὲ ὁ
χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ· λέγε μοι, σὺ Ῥωμαῖος εἶ;
28 ὁ δὲ ἔφη· ναί. ἀπεκρίθη δὲ ὁ χιλίαρχος· ἐγὼ
πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτη-
σάμην. ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· ἐγὼ δὲ καὶ γεγέννημαι.
29 εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες
αὐτὸν ἀνετάζειν· καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη
ἐπιγνοὺς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν καὶ ὅτι αὐτὸν ἦν
δεδεκώς.
30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές,
τὸ τί κατηγορεῖται ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν
αὐτόν, καὶ ἐκέλευσεν συνελθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς
καὶ πᾶν τὸ συνέδριον, καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον
22,1. 24,16. 23 ἔστησεν εἰς αὐτούς. ἀτενίσας δὲ τῷ συνεδρίῳ ὁ
Παῦλος εἶπεν· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνει-
δήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης
J 18,22.23. 2 τῆς ἡμέρας. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἁνανίας ἐπέταξεν
τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα.
Mt 23,27. Ez 13,10—15. Lv 19,15. 3 τότε ὁ Παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν· τύπτειν σε
μέλλει ὁ θεός, τοῖχε κεκονιαμένε· καὶ σὺ κάθῃ
κρίνων με κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κε-
4 λεύεις με τύπτεσθαι; οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπαν·

---

26 W εκατονταρχος   23,*1* ℌW δε (W+ ο) Παυλος τω συνεδριω

---

24 ανεταζειν | κατεφωνουν περι αυτου *26* τουτο ακουσας οτι P. εαυτον λεγει | ορα τι *27* τοτε προσελθων ο χιλ. επηρωτησεν αυτον | ειπεν· ειμι *28* και αποκριθεις ο χιλ. | πολλου : οιδα ποσον *29* ευθεως ουν : τοτε | fin + και παραχρημα ελυσεν αυτον *30* επιουση | πεμψας ελυσεν

τὸν ἀρχιερέα τοῦ θεοῦ λοιδορεῖς; ἔφη τε ὁ Παῦλος· 5 Ex 22,27.
οὐκ ᾔδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς· γέγραπται
γὰρ ὅτι ***ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς.***
γνοὺς δὲ ὁ Παῦλος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶν Σαδδου- 6 22,3; 26,5.
καίων τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων ἔκραζεν ἐν τῷ
συνεδρίῳ· ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι,
υἱὸς Φαρισαίων· περὶ ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως
νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος 7
ἐγένετο στάσις τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων,
καὶ ἐσχίσθη τὸ πλῆθος. Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ 8 Mt 22,23.
λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν μήτε ἄγγελον μήτε
πνεῦμα, Φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφότερα.
ἐγένετο δὲ κραυγὴ μεγάλη, καὶ ἀναστάντες τινὲς 9 25,25. 5,39.
τῶν γραμματέων τοῦ μέρους τῶν Φαρισαίων διε-
μάχοντο λέγοντες· οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ
ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ
ἄγγελος; Πολλῆς δὲ γινομένης στάσεως φοβηθεὶς 10
ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦλος ὑπ' αὐτῶν,
ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα καταβὰν ἁρπάσαι αὐτὸν
ἐκ μέσου αὐτῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν.
Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος εἶπεν· 11 18,9. 19,21; 28,16.23.
θάρσει· ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς
Ἰερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς Ῥώμην μαρτυ-
ρῆσαι. Γενομένης δὲ ἡμέρας ποιήσαντες 12
συστροφὴν οἱ Ἰουδαῖοι ἀνεθεμάτισαν ἑαυτούς, λέ-
γοντες μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτεί-
νωσιν τὸν Παῦλον. ἦσαν δὲ πλείους τεσσεράκοντα 13
οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν ποιησάμενοι· οἵτινες 14 J 16,2.3.
προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυ-
τέροις εἶπαν· ἀναθέματι ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς

---

5 TW *ἔστιν* *6* **𝔎**W— *εγω* 2° *7 λαλ.* : h *εἰποντος* R *εἰπόντος* T *λαλησαντος* | *εγεν.* : h *επεπεσεν* *8* **𝔎**W— *μεν* *9* H *η αγγελος* —. *10* **𝔎**— *τε* *12 δε* : h *τε* | HW *πειν*

---

6 υιος Φαρισαιου 9 **fin +** ***μη θεομαχωμεν 11 θαρσει*** **;**
+ ***Παυλε 12 ανελωσιν***

μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν
15 *Παῦλον. νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ*
σὺν τῷ συνεδρίῳ ὅπως καταγάγῃ αὐτὸν εἰς ὑμᾶς
ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέστερον τὰ περὶ
αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν ἕτοιμοί
16 *ἐσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. Ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς*
ἀδελφῆς Παύλου τὴν ἐνέδραν, παραγενόμενος καὶ
εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλεν τῷ
17 *Παύλῳ. προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα τῶν*
ἑκατονταρχῶν ἔφη· τὸν νεανίαν τοῦτον ἄπαγε
πρὸς τὸν χιλίαρχον, ἔχει γὰρ ἀπαγγεῖλαί τι αὐτῷ.
18 *ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν*
χιλίαρχον καί φησιν· ὁ δέσμιος Παῦλος προσ-
καλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίσκον
19 *ἀγαγεῖν πρὸς σέ, ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. ἐπι-*
λαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος καὶ
ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν ἐπυνθάνετο· τί ἐστιν ὃ
20 *ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; εἶπεν δὲ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι*
συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε ὅπως αὔριον τὸν
Παῦλον καταγάγῃς εἰς τὸ συνέδριον ὡς μέλλων
21 *τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. σὺ*
οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς· ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν
ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσεράκοντα, οἵτινες
ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν
ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν, καὶ νῦν εἰσιν ἕτοιμοι
22 *προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. ὁ μὲν*
οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσε τὸν νεανίσκον, παραγγείλας
μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι ταῦτα ἐνεφάνισας πρὸς ἐμέ.
23 *Καὶ προσκαλεσάμενός τινας δύο τῶν ἑκατονταρχῶν*
εἶπεν· ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως
πορευθῶσιν ἕως Καισαρίας, καὶ ἱππεῖς ἑβδομή-

---

15 **fin h**[r] + , *εαν δεη και αποθανειν* *17* **W** *απαγαγε* | **T** *τι απαγγειλαι* *18* **TW** *καὶ φησίν* | **𝔎** *νεανιαν* *21* **HW** *πειν* *23* *εβδομ.* : **h**[r] *εκατον*

---

15 *οπως* : + *αυριον*

κοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους, ἀπὸ τρίτης
ὥρας τῆς νυκτός, ¹κτήνη τε παραστῆσαι, ἵνα ἐπι- 24
βιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φήλικα
τὸν ἡγεμόνα, γράψας ἐπιστολὴν ἔχουσαν τὸν τύπον 25
τοῦτον· Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι 26 L 1,3.
Φήλικι χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλλημφθέντα 27 21,33; 22,25.
ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ'
αὐτῶν ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλάμην,
μαθὼν ὅτι Ῥωμαῖός ἐστιν· βουλόμενός τε ἐπι- 28 22,30.
γνῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατή-
γαγον εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν· ὃν εὗρον ἐγκαλού- 29 6.9. 18,14.15.
μενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν
δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν ἔχοντα ἔγκλημα.
μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα ἔσε- 30 24,8.
σθαι, ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρὸς σέ, παραγγείλας καὶ
τοῖς κατηγόροις λέγειν πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. Οἱ 31
μὲν οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς
ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον ἤγαγον διὰ νυκτὸς εἰς
τὴν Ἀντιπατρίδα· τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαντες τοὺς 32
ἱππεῖς ἀπέρχεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν
παρεμβολήν· οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισαρίαν 33
καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέ-
στησαν καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. ἀναγνοὺς δὲ καὶ 34 22,3.
ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχείας ἐστίν, καὶ πυθό-
μενος ὅτι ἀπὸ Κιλικίας, ¹διακούσομαί σου, ἔφη, 35
ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται· κελεύσας
ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρῴδου φυλάσσεσθαι αὐτόν.

---

24 **fin** **h**[r] + *εφοβηθη γαρ μηποτε αρπασαντες αυτον οι Ιουδαιοι αποκτε[ί]νωσι, και αυτος μεταξυ εγκλημα εχη ως αργυριον ειληφως.* *27* *εστιν* : **H,R.TW**· *28* **H** [*κατηγ. . . . αυτων*] | *κατηγ.* : **R**+ [*αυτον*] *29* *εγκλημα* : **h**[r] + *εξηγαγον αυτον μολις τη βια* *30* , *εξαυτης* : **T** *εξ αυτων,* | *προς αυτον* : **T** *αυτους* *34* **R** *επαρχιας* *35* *του* : **h** *τω*

---

23 δεξιοβολους *24* **fin** + *επι Καισαρειαν* *29 νομου Μωυσεως και Ιησου τινος* *30 εσεσθαι* : + *υπο των Ιουδαιων* | **fin** + *ερρωσο* *32 πορευεσθαι* *34.35 αναγν. δε την επιστολην και επερωτ. τον Παυλον· εκ π. επαρχιας ει· εφη· Κιλιξ. και πυθομ. εφη· ακουσομαι σου οταν*

24 Μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς
Ἀνανίας μετὰ πρεσβυτέρων τινῶν καὶ ῥήτορος
Τερτύλλου τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι
2 κατὰ τοῦ Παύλου. κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο
κατηγορεῖν ὁ Τέρτυλλος λέγων· πολλῆς εἰρήνης
τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ διορθωμάτων γινομένων
23,26; 26,25. 3 τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας, πάντῃ τε
καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ
4 πάσης εὐχαριστίας. ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε
ἐνκόπτω, παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως
17,6. 5 τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. εὑρόντες γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον
λοιμὸν καὶ κινοῦντα στάσεις πᾶσιν τοῖς Ἰουδαίοις
τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην πρωτοστάτην τε τῆς
21,28. 6 τῶν Ναζωραίων αἱρέσεως, ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπεί-
23,30. 8 ρασεν βεβηλῶσαι, ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν, ¹ παρ' οὗ
δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ πάντων τούτων
9 ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. συνεπέ-
θεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕτως
10 ἔχειν. Ἀπεκρίθη τε ὁ Παῦλος, νεύσαντος αὐτῷ
τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε
κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος εὐθύμως τὰ
21,17. 11 περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι, δυναμένου σου ἐπι-
γνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσίν μοι ἡμέραι δώδεκα
12 ἀφ' ἧς ἀνέβην προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ· καὶ
οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν με πρός τινα διαλεγόμενον
ἢ ἐπίστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς συνα-
13 γωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν, οὐδὲ παραστῆσαι

---

2 αυτου : [H]—W *2.3* W προνοιας π. τε κ. πανταχου, *4* H επιεικια *6* εκρατησαμεν, : h^r + και κατα τον ημετερον νομον ηθελησαμεν κριναι. (v. 7) παρελθων δε Λυσιας ο χιλιαρχος μετα πολλης βιας εκ των χειρων ημων απηγαγεν, (v. 8) κελευσας τους κατηγορους αυτου ερχεσθαι επι σε. *11* H επιγνωναι, | Ιερουσαλημ : H,R·TW.

---

1 πεντε : τινας | των πρεσβ. *2* κατορθωματων *5* στασιν *9* ειποντος δε αυτου ταυτα συνεπεθεντο και *10* κριτην δικαιον | ευθυμοτερον *11* μοι : + ἤ *12* επισυστασιν

δύνανταί σοι περὶ ὧν νυνὶ κατηγοροῦσίν μου.
ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν ἣν λέ- 14 5.
γουσιν αἵρεσιν οὕτως λατρεύω τῷ πατρῴῳ θεῷ,
πιστεύων πᾶσι τοῖς κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς ἐν
τοῖς προφήταις γεγραμμένοις, ἐλπίδα ἔχων εἰς 15 Dn 12,2. J 5,28.29.
τὸν θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται, ἀνά-
στασιν μέλλειν ἔσεσθαι δικαίων τε καὶ ἀδίκων.
ἐν τούτῳ καὶ αὐτὸς ἀσκῶ ἀπρόσκοπον συνείδησιν 16 28,1.
ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ
παντός. δι᾽ ἐτῶν δὲ πλειόνων ἐλεημοσύνας ποιήσων 17 R 15,25.26. G 2,10.
εἰς τὸ ἔθνος μου παρεγενόμην καὶ προσφοράς,
¹ ἐν αἷς εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ, οὐ μετὰ 18 21,27.
ὄχλου οὐδὲ μετὰ θορύβου, τινὲς δὲ ἀπὸ τῆς Ἀσίας
Ἰουδαῖοι, οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι καὶ κατη- 19
γορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρὸς ἐμέ. ἢ αὐτοὶ οὗτοι 20
εἰπάτωσαν τί εὗρον ἀδίκημα στάντος μου ἐπὶ τοῦ
συνεδρίου, ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς ἧς ἐκέκραξα 21 28,6.
ἐν αὐτοῖς ἑστὼς ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
κρίνομαι σήμερον ἐφ᾽ ὑμῶν. Ἀνεβάλετο δὲ αὐτοὺς 22 28,26.
ὁ Φῆλιξ, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ,
εἴπας· ὅταν Λυσίας ὁ χιλίαρχος καταβῇ, δια-
γνώσομαι τὰ καθ᾽ ὑμᾶς· διαταξάμενος τῷ ἑκατον- 23 27,3.
τάρχῃ τηρεῖσθαι αὐτὸν ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ μηδένα
κωλύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν αὐτῷ. Μετὰ 24
δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν
Δρουσίλλῃ τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ οὔσῃ Ἰουδαίᾳ μετε-
πέμψατο τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ
τῆς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν πίστεως. διαλεγομένου 25
δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ
τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔμφοβος γενόμενος

15 εις : Τ προς 19 Η εμε, —

14 — τοις εν 15 εσεσθαι : + νεκρων 16 εχων | — δια παντος 18 εν οις 19 δει 20 ευρον : + εν εμοι 21 εφ : υφ 22 ακουσας δε ταυτα ο Φηλ. ανεβ. α. 23 υπηρετειν : + η προσερχεσθαι 25 μελλ. : + εσεσθαι

ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη· τὸ νῦν ἔχον πορεύου, καιρὸν
26 δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε· ἅμα καὶ ἐλπίζων
ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Παύλου·
διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὡμίλει
25,9. 27 αὐτῷ. Διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβεν διά-
δοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον· θέλων τε χάριτα
καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ κατέλιπε τὸν
Παῦλον δεδεμένον.

25 Φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχείᾳ μετὰ τρεῖς
ἡμέρας ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρίας,
24,1. 2 ἐνεφάνισάν τε αὐτῷ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρῶτοι
τῶν Ἰουδαίων κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν
23,15. 3 αὐτὸν ¹ αἰτούμενοι χάριν κατ᾽ αὐτοῦ, ὅπως μετα-
πέμψηται αὐτὸν εἰς Ἰερουσαλήμ, ἐνέδραν ποιοῦντες
4 ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. ὁ μὲν οὖν Φῆστος
ἀπεκρίθη τηρεῖσθαι τὸν Παῦλον εἰς Καισαρίαν,
5 ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπορεύεσθαι· οἱ οὖν
ἐν ὑμῖν, φησίν, δυνατοὶ συνκαταβάντες, εἴ τί ἐστιν
6 ἐν τῷ ἀνδρὶ ἄτοπον, κατηγορείτωσαν αὐτοῦ. Δια-
τρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας οὐ πλείους ὀκτὼ ἢ
δέκα, καταβὰς εἰς Καισαρίαν, τῇ ἐπαύριον καθ-
ίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν Παῦλον
7 ἀχθῆναι. παραγενομένου δὲ αὐτοῦ περιέστησαν
αὐτὸν οἱ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι,
πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα καταφέροντες, ἃ οὐκ
8 ἴσχυον ἀποδεῖξαι, τοῦ Παύλου ἀπολογουμένου ὅτι
οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ
24,27. 9 ἱερὸν οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. ὁ Φῆστος
δὲ θέλων τοῖς Ἰουδαίοις χάριν καταθέσθαι, ἀπο-

---

26 H δοθ. [αυτω] *27* θελων . . . δεδεμ. : h[r] τον δε Παυλον ειασεν εν τηρησει δια Δρούσιλλαν **25,1** R επαρχια hTW -χειω

---

25 καιρω δε επιτηδιω *26* Παυλου : + οπως λυση αυτον | ωμιλει : διελεγετο *27* χαριτας **25,2** ο αρχιερευς *5* ατοπον : τουτω *6* — ου πλειους

κριθεὶς τῷ Παύλῳ εἶπεν· θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα
ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων κριθῆναι ἐπ' ἐμοῦ;
εἶπεν δὲ ὁ Παῦλος· ἑστὼς ἐπὶ τοῦ βήματος 10
Καίσαρός εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνεσθαι. Ἰουδαίους
οὐδὲν ἠδίκηκα, ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις.
εἰ μὲν οὖν ἀδικῶ καὶ ἄξιον θανάτου πέπραχά 11
τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐδέν
ἔστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου, οὐδείς με δύ-
ναται αὐτοῖς χαρίσασθαι· Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι.
τότε ὁ Φῆστος συνλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου 12
ἀπεκρίθη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι, ἐπὶ Καίσαρα
πορεύσῃ.
Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν Ἀγρίππας ὁ 13
βασιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισαρίαν
ἀσπασάμενοι τὸν Φῆστον. ὡς δὲ πλείους ἡμέρας 14 24,27.
διέτριβον ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ
κατὰ τὸν Παῦλον λέγων· ἀνήρ τίς ἐστιν κατα-
λελειμμένος ὑπὸ Φήλικος δέσμιος, περὶ οὗ γενο- 15
μένου μου εἰς Ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν Ἰουδαίων, αἰτούμενοι
κατ' αὐτοῦ καταδίκην· πρὸς οὓς ἀπεκρίθην ὅτι 16
οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄν-
θρωπον πρὶν ἢ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσωπον
ἔχοι τοὺς κατηγόρους τόπον τε ἀπολογίας λάβοι
περὶ τοῦ ἐγκλήματος. συνελθόντων οὖν αὐτῶν 17
ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος τῇ ἑξῆς
καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν
ἄνδρα· περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν 18
αἰτίαν ἔφερον ὧν ἐγὼ ὑπενόουν πονηρῶν, ζητήματα 19 18,15.
δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς

---

11 TW *ουδέν ἐστιν*   *13* h[s] *ασπασομενοι*   *14* H *καταλελιμμενος*   *16 τε* : h *δε* | *17* HW— *αυτων*   *18* hT *πονηραν*

---

10 ηδικησα   *15 δικην*   *16 ανθρωπον* : + *εις απωλειαν*   *18 επεφερον*

αὐτὸν καὶ περί τινος Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν
20 ὁ Παῦλος ζῆν. ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ τὴν περὶ
τούτων ζήτησιν ἔλεγον εἰ βούλοιτο πορεύεσθαι εἰς
21 Ἱεροσόλυμα κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. τοῦ
δὲ Παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς
τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνωσιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι
αὐτὸν ἕως οὗ ἀναπέμψω αὐτὸν πρὸς Καίσαρα.
L 23,8. 22 ¹ Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον· ἐβουλόμην καὶ
αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀκοῦσαι. αὔριον, φησίν,
Mt 10,18. 23 ἀκούσῃ αὐτοῦ. Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος
τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς Βερνίκης μετὰ πολλῆς
φαντασίας καὶ εἰσελθόντων εἰς τὸ ἀκροατήριον
σύν τε χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν
τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος τοῦ Φήστου ἤχθη
2.7. 22,22. 24 ὁ Παῦλος. καί φησιν ὁ Φῆστος· Ἀγρίππα βασιλεῦ
καὶ πάντες οἱ συνπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες, θεωρεῖτε
τοῦτον περὶ οὗ ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ἰουδαίων
ἐνέτυχόν μοι ἔν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,
25 βοῶντες μὴ δεῖν αὐτὸν ζῆν μηκέτι. ἐγὼ δὲ κατε-
λαβόμην μηδὲν ἄξιον αὐτὸν θανάτου πεπραχέναι,
αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σεβαστὸν
26 ἔκρινα πέμπειν. περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι τῷ
κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν
καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως
27 τῆς ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τί γράψω· ἄλογον
γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς κατ'
26 αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν
Παῦλον ἔφη· ἐπιτρέπεταί σοι περὶ σεαυτοῦ λέγειν.
τότε ὁ Παῦλος ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπελογεῖτο·
2 Περὶ πάντων ὧν ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βα-
σιλεῦ Ἀγρίππα, ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον ἐπὶ σοῦ

---

24 𝔎 ενετυχεν 26,*1 περι* : *𝔎*W *υπερ*

20 την : pr *εις* | *τουτον* (1°) *21 πεμψω 22 Φηστον* : + *εφη* | *αυριον* : pr *ο δε 24 επιβοωντες 25 καταλαβομενος 26 εχω τι γραψαι*

μέλλων σήμερον ἀπολογεῖσθαι, μάλιστα γνώστην 3
ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους ἐθῶν τε
καὶ ζητημάτων· διὸ δέομαι μακροθύμως ἀκοῦσαί
μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου ἐκ νεότητος τὴν 4
ἀπ᾽ ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἔν τε
Ἱεροσολύμοις ἴσασι πάντες Ἰουδαῖοι, προγινώ- 5 23,6. Ph 3,5.
σκοντές με ἄνωθεν, ἐὰν θέλωσι μαρτυρεῖν, ὅτι
κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας
θρησκείας ἔζησα Φαρισαῖος. καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐλπίδι 6 28,20.
τῆς εἰς τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐπαγγελίας γενομένης
ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος, εἰς ἣν τὸ δω- 7 24,15.
δεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ νύκτα καὶ ἡμέραν
λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι· περὶ ἧς ἐλπίδος
ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ. τί ἄπιστον 8
κρίνεται παρ᾽ ὑμῖν εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει; 9–20:
ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ 9 9,1–29;
τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι· ὃ 10 22,3–21.
καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ πολλούς τε
τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα τὴν παρὰ
τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβών, ἀναιρουμένων τε
αὐτῶν κατήνεγκα ψῆφον, καὶ κατὰ πάσας τὰς 11
συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς ἠνάγκαζον
βλασφημεῖν, περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς
ἐδίωκον ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς 12
πορευόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ᾽ ἐξουσίας καὶ
ἐπιτροπῆς τῆς τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μέσης κατὰ 13
τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν
λαμπρότητα τοῦ ἡλίου περιλάμψαν με φῶς καὶ
τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους· πάντων τε κατα- 14
πεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λέ-

---

3 T σε οντα   4 εκ : T pr την | παντες : T+ οι
5 T θρησκιας   7 hW καταντησειν   10 h— τε 1°

---

3 ζητηματων : + επισταμενος | δεομαι : + σου   6 εις : προς | — ημων   7 βασιλευ Αγριππα   8 τι; απιστον
12 εν οις : + και | της : + παρα   14 γην : + δια τον φοβον εγω μονος

γουσαν πρός με τῇ Ἑβραΐδι διαλέκτῳ· Σαοὺλ
Σαούλ, τί με διώκεις; σκληρόν σοι πρὸς κέντρα
15 **λακτίζειν.** ἐγὼ δὲ εἶπα· τίς εἶ, κύριε; ὁ δὲ κύριος
Ez 2,1.3. 16 εἶπεν· ἐγώ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. ἀλλὰ
ἀνάστηθι καὶ **στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου**· εἰς τοῦτο
γὰρ ὤφθην σοι, προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ
Jr 1,7. 1 Chr 16,35. 17 μάρτυρα ὧν τε εἶδες ὧν τε ὀφθήσομαί σοι, **ἐξαι-
ρούμενός σε ἐκ** τοῦ λαοῦ καὶ **ἐκ τῶν ἐθνῶν**, εἰς
Dt 33,3. Is 35,5; 42,7.16; 61,1. 18 **οὓς** ἐγὼ **ἀποστέλλω σε ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς** αὐτῶν,
τοῦ ἐπιστρέψαι **ἀπὸ σκότους εἰς φῶς** καὶ τῆς
E 2,2. Col 1,13. 20,32. ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν, τοῦ λαβεῖν
αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς
G 1,16. 19 ἡγιασμένοις πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὅθεν, βασιλεῦ
Ἀγρίππα, οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ
Mt 3,8. 20 ὀπτασίᾳ, ἀλλὰ τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτόν τε καὶ
Ἱεροσολύμοις, πᾶσάν τε τὴν χώραν τῆς Ἰουδαίας,
καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπήγγελλον μετανοεῖν καὶ ἐπι-
στρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν, ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα
21,30.31. 21 πράσσοντας. ἕνεκα τούτων με Ἰουδαῖοι συλλα-
βόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσασθαι.
L 24,44—47. 22 ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἄχρι τῆς
ἡμέρας ταύτης ἕστηκα μαρτυρόμενος μικρῷ τε
καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφῆται
1 K 15,20. 23 ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ Μωϋσῆς, εἰ
παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως
νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ τε λαῷ καὶ
24 τοῖς ἔθνεσιν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου
ὁ Φῆστος μεγάλῃ τῇ φωνῇ φησιν· μαίνῃ, Παῦλε·
τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει.
25 ὁ δὲ Παῦλος· οὐ μαίνομαι, φησίν, κράτιστε Φῆστε,

---

16 ειδες : HW+ *με* *17* TW *σε, αν.* *20* *Ιεροσολυμοις,* : TW—, : W+ *εις* | TW *Ιουδαιας και* *21* *εν* : T pr *οντα*

---

15 — *κυριος* | *Ιησ.* : + *ο Ναζωραιος* *18* *αυτων* : *τυφλων* *24* *γραμματα* : + *επιστασθαι*

ἀλλὰ ἀληθείας καὶ σωφροσύνης ῥήματα ἀποφθέγ-
γομαι. ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς, 26 J 18,20.
πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ· λανθάνειν
γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι οὐθέν· οὐ γάρ
ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. πιστεύεις, 27
βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφήταις; οἶδα ὅτι πι-
στεύεις. ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον· ἐν 28 11,26.
ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν ποιῆσαι. ὁ δὲ Παῦλος· 29
εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν μεγάλῳ
οὐ μόνον σὲ ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς
μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος κἀγώ
εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων. Ἀνέστη 30
τε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἥ τε Βερνίκη καὶ οἱ
συνκαθήμενοι αὐτοῖς, καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν 31
πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου ἢ
δεσμῶν ἄξιον πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας 32 25,11.
δὲ τῷ Φήστῳ ἔφη· ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄν-
θρωπος οὗτος εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν 27 25,12.
Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καί τινας
ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ
σπείρης Σεβαστῆς. ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ Ἀδρα- 2 19,29; 20,4.
μυττηνῷ μέλλοντι πλεῖν εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν
τόπους ἀνήχθημεν, ὄντος σὺν ἡμῖν Ἀριστάρχου
Μακεδόνος Θεσσαλονικέως· τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχ- 3 24,23; 28,2.16.
θημεν εἰς Σιδῶνα, φιλανθρώπως τε ὁ Ἰούλιος
τῷ Παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς τοὺς φίλους

---

26 𝔎— και | 𝔎W— τι 28 ποιησαι : h[s] *γενεσθαι (forte με πειθεις* pro *πεποιθας) 29* T *ευξαμην* | HW *και εγω 31 αξιον :* hT+ *τι* **27**,*2* H *Ἀδραμυντηνω* W *Ἀδραμυντηνω*

---

26 — ουθεν 28 Χρηστιανον 29 πολλω 30 και ταυτα ειποντος ανεστη **27**,*1* pr *και ουτως εκρινεν αυτον ο ηγεμων αναπεμπεσθαι Καισαρι* | *ημας : τους περι τον Παυλον 2 Θεσσαλονικεων δε Αρισταρχος και Σεκουνδος 3 Ιουλιανος*

4 πορευθέντι ἐπιμελείας τυχεῖν. κἀκεῖθεν ἀναχθέντες
ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον διὰ τὸ τοὺς ἀνέμους
5 εἶναι ἐναντίους, τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν Κι-
λικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθαμεν
6 εἰς Μύρρα τῆς Λυκίας. Κἀκεῖ εὑρὼν ὁ ἑκατον-
τάρχης πλοῖον Ἀλεξανδρινὸν πλέον εἰς τὴν Ἰταλίαν
7 ἐνεβίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις
βραδυπλοοῦντες καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν
Κνίδον, μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπε-
8 πλεύσαμεν τὴν Κρήτην κατὰ Σαλμώνην, μόλις τε
παραλεγόμενοι αὐτὴν ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ
καλούμενον Καλοὺς λιμένας, ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις
2 K 11,25.26. Lv 16,29. 9 Λασέα. Ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ
ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν
νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι, παρῄνει ὁ Παῦλος
10 ¹λέγων αὐτοῖς· ἄνδρες, θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως
καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ φορτίου καὶ τοῦ
πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσε-
11 σθαι τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ
καὶ τῷ ναυκλήρῳ μᾶλλον ἐπείθετο ἢ τοῖς ὑπὸ
12 Παύλου λεγομένοις. ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος
ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείονες
ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι ἐκεῖθεν, εἴ πως δύναιντο
καταντήσαντες εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα
τῆς Κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον.
13 Ὑποπνεύσαντος δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως
κεκρατηκέναι, ἄραντες ἆσσον παρελέγοντο τὴν
14 Κρήτην. μετ᾽ οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ᾽ αὐτῆς
15 ἄνεμος τυφωνικὸς ὁ καλούμενος εὐρακύλων· συν-
αρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ μὴ δυναμένου

---

5 διαπλευσ. : h[r]+ ⊣δι ημερων δεκάπεντε⊢ | W κατηλθομεν 8 T πολις ην | TW Λασαια

---

5 Μυρρα : Λυστρα(ν) 8 Αλασσα 13 Ἄσσον vl Ἄσσον 14 ευροκλυδων

ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα.
νησίον δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον Καῦδα 16
ἰσχύσαμεν μόλις περικρατεῖς γενέσθαι τῆς σκάφης,
ˡ *ἣν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες τὸ* 17
πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέ-
σωσιν, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο.
σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἑξῆς ἐκβολὴν 18
ἐποιοῦντο, καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν 19
τοῦ πλοίου ἔριψαν. μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων 20
ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε
οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου, λοιπὸν περιῃρεῖτο ἐλπὶς
πᾶσα τοῦ σῴζεσθαι ἡμᾶς. Πολλῆς τε ἀσιτίας 21
ὑπαρχούσης τότε σταθεὶς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν
εἶπεν· ἔδει μέν, ὦ ἄνδρες, πειθαρχήσαντάς μοι
μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρήτης κερδῆσαί τε τὴν
ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν. καὶ τὰ νῦν παραινῶ 22
ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται
ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου. παρέστη γάρ μοι 23
ταύτῃ τῇ νυκτὶ τοῦ θεοῦ οὗ εἰμι, ᾧ καὶ λατρεύω,
ἄγγελος ˡ *λέγων· μὴ φοβοῦ, Παῦλε· Καίσαρί σε* 24 28,11.
δεῖ παραστῆναι, καὶ ἰδοὺ κεχάρισταί σοι ὁ θεὸς
πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. διὸ εὐθυμεῖτε, 25
ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται
καθ' ὃν τρόπον λελάληταί μοι. εἰς νῆσον δέ 26 28,1.
τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν. Ὡς δὲ τεσσαρεσκαι- 27
δεκάτη νὺξ ἐγένετο διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ
Ἀδρίᾳ, κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται
προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώραν. καὶ βολίσαντες 28
εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι, βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ
πάλιν βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε· φοβού- 29
μενοί τε μή που κατὰ τραχεῖς τόπους ἐκπέσωμεν,

---

15 επιδοντες : **h**[r] + *τω πλεοντι και συστειλαντες τα ιστια* *16* **TW** *Κλαῦδα* *19* **W** *ερριψαν* *23 ειμι* : **T**+ *εγω* *27* **H** *Ἀδρια* | **h** *προσαχεῖν*

---

17 σκευος : ιστιον | *εφερομεθα* *19 ερριψαμεν* *27 επεγενετο* | *προσεγγιζειν* *28 και* 1[o] : *οιτινες* *29 εκπεσωσιν*

ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας εὔχοντο
30 ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων
φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου καὶ χαλασάντων τὴν σκά-
φην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ πρῴρης
31 ἀγκύρας μελλόντων ἐκτείνειν, εἶπεν ὁ Παῦλος τῷ
ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· ἐὰν μὴ οὗτοι
μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνασθε.
32 τότε ἀπέκοψαν οἱ στρατιῶται τὰ σχοινία τῆς
27. 33 σκάφης καὶ εἴασαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. Ἄχρι δὲ οὗ
ἡμέρα ἤμελλεν γίνεσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος
ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων· τεσσαρεσκαι-
δεκάτην σήμερον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι
1 Sm 14,45. 34 διατελεῖτε, μηθὲν προσλαβόμενοι. διὸ παρακαλῶ
2 Sm 14,11. Mt 10,30. ὑμᾶς μεταλαβεῖν τροφῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς
ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει· οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν
J 6,11. 1 T 4,4. 35 θρὶξ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀπολεῖται. εἴπας δὲ ταῦτα
καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον
36 πάντων καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν. εὔθυμοι δὲ
γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο τροφῆς.
37 ἤμεθα δὲ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ ἐν τῷ πλοίῳ διακόσιαι
38 ἑβδομήκοντα ἕξ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκού-
φιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν
39 θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ
ἐπεγίνωσκον, κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα
αἰγιαλόν, εἰς ὃν ἐβουλεύοντο εἰ δύναιντο ἐξῶσαι
40 τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων
εἰς τὴν θάλασσαν, ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας
τῶν πηδαλίων, καὶ ἐπάραντες τὸν ἀρτέμωνα τῇ
41 πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. περιπεσόντες
δὲ εἰς τόπον διθάλασσον ἐπέκειλαν τὴν ναῦν, καὶ

---

29 HW ηυχοντο 33 T εμελλεν 35 εσθιειν : h[r] + επιδιδους και ημιν 37 διακοσιαι : ℵ ως 39 ℵ εκσωσαι

---

30 εκφυγειν | — προφασει 34 προσλαβειν | ημετερας | πεσειται 36 μετελαμβανον 37 εξ : πεντε 39 δυνατον

ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἡ δὲ
πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας. Τῶν δὲ στρατιωτῶν 42
βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν,
μή τις ἐκκολυμβήσας διαφύγῃ· ὁ δὲ ἑκατοντάρχης 43
βουλόμενος διασῶσαι τὸν Παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς
τοῦ βουλήματος, ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμένους
κολυμβᾶν ἀπορίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέ-
ναι, ˡκαὶ τοὺς λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν, οὓς 44 22–25.
δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου. καὶ οὕτως
ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

Καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωμεν ὅτι Μελίτη 28
ἡ νῆσος καλεῖται. οἵ τε βάρβαροι παρεῖχαν οὐ 2 27,3.
τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν· ἅψαντες γὰρ 2 K 11,27.
πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν
τὸν ἐφεστῶτα καὶ διὰ τὸ ψῦχος. συστρέψαντος 3
δὲ τοῦ Παύλου φρυγάνων τι πλῆθος καὶ ἐπι-
θέντος ἐπὶ τὴν πυράν, ἔχιδνα ἀπὸ τῆς θέρμης
ἐξελθοῦσα καθῆψεν τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ὡς δὲ 4
εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ τῆς
χειρὸς αὐτοῦ, πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· πάντως
φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν διασωθέντα
ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. ὁ μὲν 5 Mc 16,18.
οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν
οὐδὲν κακόν· οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν 6 14,11.
πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν. ἐπὶ
πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων καὶ θεωρούντων
μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν γινόμενον, μεταβαλόμενοι
ἔλεγον αὐτὸν εἶναι θεόν. Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν 7
τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου

---

41 fin W+ *των κυματων* *43* W *αποῤῥιψ.* 28,*1* H *Μελιτήνη* *4* H *ειδαν* *6* T *εμπιπρᾶσθαι* W *πιμπρᾶσθαι* | T *μεταβαλλομενοι*

---

41 διελυετο *44 επι γης* 28,*2 αναψαντες* | *προσανελαμβανον* *3 διεξελθουσα* | *καθηψατο* *5 αποτιναξαμενος*

ὀνόματι Ποπλίῳ, ὅς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς
8 ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. ἐγένετο δὲ τὸν πα-
τέρα τοῦ Ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίῳ συνε-
χόμενον κατακεῖσθαι, πρὸς ὃν ὁ Παῦλος εἰσελθὼν
καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτῷ ἰάσατο
9 αὐτόν. τούτου δὲ γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἐν
τῇ νήσῳ ἔχοντες ἀσθενείας προσήρχοντο καὶ ἐθερα-
10 πεύοντο, οἳ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς
καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὰς χρείας.
11 Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ
παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρινῷ, παρα-
12 σήμῳ Διοσκούροις. καὶ καταχθέντες εἰς Συρα-
13 κούσας ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς, ὅθεν περιελ-
θόντες κατηντήσαμεν εἰς Ῥήγιον. καὶ μετὰ μίαν
ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν
14 εἰς Ποτιόλους, οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλή-
θημεν παρ' αὐτοῖς ἐπιμεῖναι ἡμέρας ἑπτά· καὶ
15 οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθαμεν. κἀκεῖθεν οἱ
ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἦλθαν εἰς
ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρι Ἀππίου φόρου καὶ Τριῶν
ταβερνῶν, οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος εὐχαριστήσας τῷ
27,8. 16 θεῷ ἔλαβε θάρσος. Ὅτε δὲ εἰσήλθομεν εἰς
Ῥώμην, ἐπετράπη τῷ Παύλῳ μένειν καθ' ἑαυτὸν
σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ.
28,1. 17 Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συνκαλέσασθαι
αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρώτους· συνελ-
θόντων δὲ αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς· ἐγώ, ἄνδρες

---

7 𝔎W ημερας τρεις *9* H [και] οι *12* W ημεραις τρισιν *13* H περιελοντες *16* H εισηλθαμεν | εις : T⊣ την | επετρ. τω Παυλω : h^r ⊣ ο εκατονταρχος παρεδωκεν τους δεσμιους τω στρατοπεδαρχω, τω δε Παυλω επετραπη ⊢ | εαυτον : h^r + ⊣ εξω της παρεμβολης ⊢

---

7 Πουπλιω *9* γενομ. : + υγιους *10* την χρειαν *14* παρ : επ | εμμειναντες *15* — οι

ἀδελφοί, οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ ἢ τοῖς
ἔθεσι τοῖς πατρῴοις, δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων
παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων, οἵτινες 18
ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι διὰ τὸ μηδε-
μίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί· ἀντι- 19 25,11.
λεγόντων δὲ τῶν Ἰουδαίων ἠναγκάσθην ἐπικαλέ-
σασθαι Καίσαρα, οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων
τι κατηγορεῖν. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρ- 20 26,6.7.
εκάλεσα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι· εἵνεκεν γὰρ
τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην περί-
κειμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπαν· ἡμεῖς οὔτε 21
γράμματα περὶ σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας,
οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγγειλεν
ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. ἀξιοῦμεν δὲ 22 24,14. L 2,34.
παρὰ σοῦ ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς
αἱρέσεως ταύτης γνωστὸν ἡμῖν ἐστιν ὅτι πανταχοῦ
ἀντιλέγεται. Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἦλθον 23
πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες, οἷς ἐξετίθετο
διαμαρτυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, πείθων
τε αὐτοὺς περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου
Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρωῒ ἕως
ἑσπέρας. καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, 24
οἱ δὲ ἠπίστουν· ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλή- 25
λους ἀπελύοντο, εἰπόντος τοῦ Παύλου ῥῆμα ἕν,
ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐλάλησεν διὰ
Ἠσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν
λέγων· 26

---

20 R *ενεκεν* *23* H *ηλθαν* *24* *ηπιστουν* : H,R.TW·
25 *δε* : T *τε*

---

18 οιτινες : + πολλα 19 Ιουδ. : + και επικραζοντων· αιρε τον εχθρον ημων | κατηγ. : + αλλ ινα λυτρωσομαι την ψυχην μου εκ θανατου 23 ηκον | διαμαρτ. : παρατιθεμενος 25 υμων : ημων

Is 6,9.10. πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπόν·
ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε,
καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε·
27 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου,
καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν·
μή ποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς
καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν
καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν,
καὶ ἰάσομαι αὐτούς.

Ps 67,3; 98,3. 18,46. 28 γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη
τοῦτο τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ· αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται.
30 Ἐνέμεινεν δὲ διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μισθώματι,
καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς
28. 1,3. 31 αὐτόν, κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ διδά-
σκων τὰ περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ
πάσης παρρησίας ἀκωλύτως.

---

28 H *υμιν εστω* | fin h^r + (*v.* 29) *και ταυτα αυτου ειποντος απηλθον οι Ιουδαιοι πολλην εχοντες εν εαυτοις ζητησιν* *31* T— *Χριστου*

---

27 εβαρυνθη *30* fin + *Ιουδαιους τε και Ελληνας*

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Παῦλος δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπό- 1 Act 9,15; 13,2. G 1,15.
στολος ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, ὃ προ- 2 Tt 1,2. 16,25.26.
επηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς
ἁγίαις ¹ περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου ἐκ 3 2 Sm 7,12. 9,5. Mt 22,42.
σπέρματος Δαυεὶδ κατὰ σάρκα, τοῦ ὁρισθέντος 4 Act 13,33.
υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιωσύνης ἐξ
ἀναστάσεως νεκρῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν, δι' οὗ ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς 5 Act 26,16–18. 15,18. G 2,7.9.
ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑπὲρ τοῦ
ὀνόματος αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς κλητοὶ 6
Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγα- 7 1 K 1,2. 2 K 1,1. E 1,1. Nu 6,25.26.
πητοῖς θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.

Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ 8 16,19. 1 Th 1,8.
Χριστοῦ περὶ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν
καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. μάρτυς γάρ 9 Ph 1,8. E 1,16.
μού ἐστιν ὁ θεός, ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί
μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδια-
λείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι ¹ πάντοτε ἐπὶ τῶν 10 Act 19,21. 15,23.32.

HTW Epistolas Catholicas Paulinis anteponunt, HR praemittunt *Επιστολαι Παυλου*, H praeterea indicem epistolarum singularum; epistolam ad Hebraeos datam HTW epistolis pastoralibus praemittunt, R postponit

1 hTW *Χριστου Ιησου* *2* T *αγιαις,* *3* TW *αυτου του* *6* W *υμεις,* *7* h^r^— *εν Ρωμη* *9* W *ποιουμαι,*

---

3 γεννωμενου *4 προορισθεντος* *7 αγαπ. θ. : εν αγαπη θ. vl —* *8 περι : υπερ* *9 μου 1° : μοι*

προσευχῶν μου, δεόμενος εἴ πως ἤδη ποτὲ εὐοδω-
θήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς
Act 28,31. 11 ὑμᾶς. ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ
χάρισμα ὑμῖν πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι
2 P 1,1. 12 ὑμᾶς, τοῦτο δέ ἐστιν συνπαρακληθῆναι ἐν ὑμῖν
διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ.
J 15,16. 13 οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις
προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθην ἄχρι
τοῦ δεῦρο, ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν
14 καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. Ἕλλησίν
τε καὶ βαρβάροις, σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφει-
Ps 119,46. 15 λέτης εἰμί· οὕτως τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ
1 K 1,18.24. Act 13,46. 16 ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. οὐ γὰρ
ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον· δύναμις γὰρ θεοῦ
ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ
3,21.22. 17 τε πρῶτον καὶ Ἕλληνι. δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ
Hb 2,4. ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν,
καθὼς γέγραπται· **ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.**
J 16,9. 2 Th 2,12. 18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ
ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων τῶν
Act 14,15–17; 17,24–28. 19 τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων, διότι τὸ
γνωστὸν τοῦ θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ
Ps 19,2. H 11,3. Job 12,7–9. 20 θεὸς γὰρ αὐτοῖς ἐφανέρωσεν. τὰ γὰρ ἀόρατα
αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασιν νοού-
μενα καθορᾶται, ἥ τε ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ
E 4,18. Ap 14,7. 21 θειότης, εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους, ' διότι
γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ ηὐχαρί-
στησαν, ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς
αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν καρδία.
Jr 10,14. 22 1 K 1,20. 23 Ps 106,20. Dt 4,15–19. φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν, καὶ ἤλλαξαν

---

10 **RW** *μου δεομενος,* *15* **h^r** — *τοις εν Ρωμη* *16* **H** [*πρωτον*] *21* **W** *ευχαριστησαν* | **HW** *αλλα*

---

13 ουκ οιομαι *16 ευαγγ. του Χριστου* | — *εις σωτηριαν* *17 δικαιος* : + *μου* *18 την αληθ.* : + *του θεου* *20* — *αϊδιος* *23 ηλλαξαντο*

τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος
φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετεινῶν καὶ τετραπόδων
καὶ ἑρπετῶν. Διὸ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς 24 Act 14,16.
ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκα-
θαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν
αὐτοῖς, οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ 25 9,5.
ἐν τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν
τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς
εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. Διὰ τοῦτο παρέδωκεν 26
αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας· αἵ τε γὰρ
θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν φυσικὴν χρῆσιν
εἰς τὴν παρὰ φύσιν, ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρσενες 27 Lv18,22; 20,13. 1 K 6,9.
ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύ-
θησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες
ἐν ἄρσεσιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καὶ
τὴν ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν
ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. Καὶ καθὼς οὐκ ἐδοκί- 28
μασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν
αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ
καθήκοντα, πεπληρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ πονηρίᾳ 29
πλεονεξίᾳ κακίᾳ, μεστοὺς φθόνου φόνου ἔριδος
δόλου κακοηθείας, ψιθυριστάς, ' καταλάλους, 30
θεοστυγεῖς, ὑβριστάς, ὑπερηφάνους, ἀλαζόνας,
ἐφευρετὰς κακῶν, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ' ἀσυνέτους, 31
ἀσυνθέτους, ἀστόργους, ἀνελεήμονας· οἵτινες τὸ 32
δικαίωμα τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα
πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν, οὐ μόνον αὐτὰ
ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν.

---

27 T αρρ- ter | H αρσεσιν, | H αὐτοις *29* h κακια πονηρ. πλεον. vl πον. κακια πλεον. (sic T) | H κακοηθιας *32* h επιγινωσκοντες | ποιουσιν . . . συνευδοκουσιν : h[s] [οι] ποιουντες . . . [οι] συνευδοκουντες

---

24 διο και | εν εαυτοις *26* φυσιν : + χρησιν *27* αντιλαμβανοντες *28* — ο θεος *29* — δολον *31* αστοργ. : + ασπονδους *32* επιγ. : + ουκ ενοησαν

Mt 7,2. J 8,7. 2 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων·
ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις·
2 τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. οἴδαμεν δὲ ὅτι
τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἐστιν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς
3 τὰ τοιαῦτα πράσσοντας. λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὦ ἄν-
θρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας καὶ
ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ;
2 P 3,15. 4 ἢ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς
ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν
ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει;
5 κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον
Ps 62,13. καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς
Prv 24,12. Mt 16,27. 6 καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ, ὃς
2 K 5,10. J 5,29. 7 ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· τοῖς μὲν
καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν
2 Th 1,8. 8 καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσιν ζωὴν αἰώνιον· τοῖς δὲ
⸀ἐξ ἐριθείας καὶ ἀπειθοῦσι τῇ ἀληθείᾳ πειθο-
1,16; 3,9. 9 μένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, ὀργὴ καὶ θυμός, ¹ θλῖψις καὶ
στενοχωρία, ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ
κατεργαζομένου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον
10 καὶ Ἕλληνος· δόξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ
τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον
Act 10,34. 1 P 1,17. 11 καὶ Ἕλληνι. οὐ γάρ ἐστιν προσωπολημψία παρὰ
12 τῷ θεῷ. Ὅσοι γὰρ ἀνόμως ἥμαρτον, ἀνόμως
καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον, διὰ
Mt 7,21. 13 νόμου κριθήσονται· οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ νόμου
1 J 3,7. Jc 1,22.25. δίκαιοι παρὰ τῷ θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ νόμου
Act 10,35. 14 δικαιωθήσονται. ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον
ἔχοντα φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῶσιν, οὗτοι νόμον

---

2 δε : hT γαρ *8* H εριθιας | TW θυμος. *9* TW στενοχωρια επι *11* W nov. sect. inc. *13* τω : [H]—W

---

1 γαρ : + κριματι *5* αποκαλ. : ανταποδοσεως | και δικαιοκρισ. *12* εννομως *13* fin + παρα θεω *14* ουτοι : οι τοιουτοι

μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος· οἵτινες ἐνδεί- 15 1,32.
κνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς
καρδίαις αὐτῶν, συνμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνει-
δήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατη-
γορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων, ἐν ἡμέρᾳ ὅτε 16
κρίνει ὁ θεὸς τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ
τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ. Εἰ δὲ 17 Jc 2,19.
σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπαναπαύῃ νόμῳ καὶ
καυχᾶσαι ἐν θεῷ ˈκαὶ γινώσκεις τὸ θέλημα καὶ 18 Ph 1,10.
δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα κατηχούμενος ἐκ τοῦ
νόμου, πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν, 19 Mt 15,14. L 18,9.
φῶς τῶν ἐν σκότει, ˈπαιδευτὴν ἀφρόνων, διδά- 20 2 T 3,5.
σκαλον νηπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν τῆς γνώσεως
καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ· ὁ οὖν διδάσκων 21 Ps 50,16—21. Mt 23,3.4.
ἕτερον σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων μὴ
κλέπτειν κλέπτεις; ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν μοι- 22
χεύεις; ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα ἱεροσυλεῖς;
ˈὃς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ 23
νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις; **τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ** 24 Is 52,5. Ez 36,20.
θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, *καθὼς*
γέγραπται. περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ ἐὰν νόμον 25 Jr 4,4; 9,24.25.
πράσσῃς· ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περι-
τομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. ἐὰν οὖν ἡ ἀκρο- 26 G 5,6.
βυστία τὰ δικαιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ, οὐχ
ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν λογισθήσεται;
καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν νόμον 27
τελοῦσα σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς
παραβάτην νόμου. οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ Ἰου- 28 J 8,15.39; 7,24.
δαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περι-
τομή· ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περι- 29 Dt 30,6. Kol 2,11.

---

14 νομος : TiW, *16 ημερα οτε* : ℋW *η ημερα* h *ημερα η* (*vl* text) | hRTiW *κρινεῖ* | hR *Ιησου Χριστου* *20* H *νομω, — 23* W *ατιμαζεις· 27* R *νομου;*

---

15 διαλογισμων 16 — μου 17 ει δε : ιδε 25 φυλασσης 27 — η εκ φ. ακροβ.

τομὴ καρδίας ἐν πνεύματι οὐ γράμματι, οὗ ὁ
3 ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ. Τί
οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια
9,4. Dt 4,7.8. Ps 147,19.20; 103,7. 2 τῆς περιτομῆς; ¹ πολὺ κατὰ πάντα τρόπον. πρῶτον
μὲν [γὰρ] ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ.
9,6; 11,29. 2 T 2,13. 3 ¹ τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες; μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν
Ps 116,11. Ps 51,6. 4 τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσει; μὴ γένοιτο·
γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής, **πᾶς** δὲ **ἄνθρωπος**
ψεύστης, καθάπερ γέγραπται·

ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου
καὶ νικήσεις ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.

5 εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν,
τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν
6 ὀργήν; κατὰ ἄνθρωπον λέγω. ¹ μὴ γένοιτο· ἐπεὶ
7 πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; εἰ δὲ ἡ ἀλήθεια
τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς
τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς
6,1.2. 8 κρίνομαι; καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα καὶ
καθώς φασίν τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι ποιήσωμεν
τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθά; ὧν τὸ κρίμα ἔν-
δικόν ἐστιν.
1,18—2,24. 9 Τί οὖν; προεχόμεθα; οὐ πάντως· προῃτιασά-
μεθα γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάντας ὑφ'
Ps 14,1—3; 53,2—4. 10 ἁμαρτίαν εἶναι, καθὼς γέγραπται ὅτι

οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς,
11 **οὐκ ἔστιν** [ὁ] **συνίων, οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν**
τὸν θεόν·

---

1 H ωφελια *2* [γαρ] : T—W *3* HW ; ει ηπιστ. τινες, *4* RW νικησης *7* δε : hRW γαρ | H κρινομαι, *8* και 2° : [H] *9* W υπο *11* [ο] : hTW—H | TW συνιῶν | 𝔎—ο | h ζητων

---

1 — ἡ *4* εστω *6* κρίνει *8* — και 2° | — τα 1° | ελθη : + εφ ημας *9* προκατεχομεν περισσον ει — ου παντως | τε : + πρωτον

πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν· 12
οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως
ἑνός.
τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, 13 Ps 5,10.
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, Ps 140,4.
ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν·
ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει· 14 Ps 10,7.
ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα, 15 Is 59,7.8.
σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, 16
καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. 17
οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλ- 18 Ps 36,2.
μῶν αὐτῶν.

Οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ 19 2,12. G 3,22.
νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ καὶ ὑπόδικος
γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ· διότι ἐξ ἔργων 20 Ps 143,2.
νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· 7,7. G 2,16.
διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.
Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέ- 21 Act 10,43.
ρωται, μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προ- 1,17.
φητῶν, δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ 22
Χριστοῦ, εἰς πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γάρ
ἐστιν διαστολή· πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστε- 23 9.19. 5,2.
ροῦνται τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν 24 5,1. E 2,8.
τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ· ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἱλαστήριον 25 Lv 16,12-15.
διὰ πίστεως ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν τῆς H 4,16. E 1,7.
δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προ-
γεγονότων ἁμαρτημάτων ¹ ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ, 26

---

12 ποιων : hTW pr ο | hW— ουκ εστιν 2° 14 στομα : hW+ αυτων 22 Ιησου : [H]—W | παντας : h^r W+ και επι παντας 25 πιστεως : hW pr της | T αυτου, δια

---

25 — δια πιστεως | παρεσιν : + εν τω νυν αιωνι

προς τὴν ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ
νῦν καιρῷ,· εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δι-
1 K 1,29.31. 27 καιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. Ποῦ οὖν ἡ
καύχησις; ἐξεκλείσθη. διὰ ποίου νόμου; τῶν
G 2,16. 28 ἔργων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. ¹ λογι-
ζόμεθα γὰρ δικαιοῦσθαι πίστει ἄνθρωπον χωρὶς
10,12. 29 ἔργων νόμου. ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον; οὐχὶ
4,11.12. 30 καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν, ¹ εἴπερ εἷς ὁ θεὸς ὃς
δικαιώσει περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν
21. 4,3; 8,4. Mt 5,17. 31 διὰ τῆς πίστεως. νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ
τῆς πίστεως; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ νόμον ἱστάνομεν.
4 Τί οὖν ἐροῦμεν εὑρηκέναι Ἀβραὰμ τὸν προ-
2 πάτορα ἡμῶν κατὰ σάρκα; εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ
ἔργων ἐδικαιώθη, ἔχει καύχημα· ἀλλ' οὐ πρὸς
Gn 15,6. G 3,6. 3 θεόν, ¹ τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει; **ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ**
11,6. Mt 20,7.14. 4 **τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.** τῷ
δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν
5 ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα· τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πι-
στεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα τὸν ἀσεβῆ, λογί-
Ps 32,1.2. 6 ζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην· καθάπερ
καὶ Δαυεὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου
ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην χωρὶς ἔργων·

7 **μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν ἐπε-**
καλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι·

8 **μακάριος ἀνὴρ οὗ οὐ μὴ λογίσηται κύριος**
ἁμαρτίαν.

Gn 15,6. 9 ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ
καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν; λέγομεν γάρ· **ἐλογίσθη**
10 **τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην.** πῶς οὖν

---

26 Ιησου : **h**^r — *Ιησου vl Ιησουν* : *vl* +*Χριστου* *28 γαρ* : **hW** *ουν* *29* **h** *μονων* *30* **W** *επειπερ* | **H** *θεος, ος* *4,1* **ℌ**— *ευρηκεναι* *2 θεον* : **TW.** *5* **T** *ασεβήν* | *δικαιοσυνην* : **HW,R.T**· *8 οὗ* : **h** *ᾧ*

---

26 — και *27 καυχησ.* : + *σου* *28 λογιζωμεθα ουν* | *δια πιστεως* *29 μονος* *31 ιστωμεν* *4,1 ερουμεν;* | *πατερα* *6 καθως* *9 περιτομην* : + *μονον*

ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ;
οὐκ ἐν περιτομῇ ἀλλ᾽ ἐν ἀκροβυστίᾳ· ˡ καὶ **σημεῖον** 11 Gn 17,10.11.
ἔλαβεν **περιτομῆς**, σφραγῖδα τῆς δικαιοσύνης τῆς
πίστεως τῆς ἐν **τῇ ἀκροβυστίᾳ**, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν
πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι᾽ ἀκροβυστίας,
εἰς τὸ λογισθῆναι αὐτοῖς [τὴν] δικαιοσύνην, ˡ καὶ 12 Mt 3,9. 1 P 2,21. 2 K 12,18.
πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς μόνον
ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴχνεσιν τῆς ἐν
ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ.
Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ ἢ τῷ 13 Gn 18,18; 22,17.18.
σπέρματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι κόσμου,
ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. εἰ γὰρ οἱ ἐκ 14
νόμου κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις καὶ κατήρ-
γηται ἡ ἐπαγγελία· ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργά- 15 3,20; 5,13; 7,8.10.
ζεται· οὗ δὲ οὐκ ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις.
Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ 16
εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι,
οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ
πίστεως Ἀβραάμ, (ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν,
καθὼς γέγραπται ὅτι **πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέ-** 17 Gn 17,5. Is 48,13.
θεικά σε,) κατέναντι οὗ ἐπίστευσεν θεοῦ τοῦ ζωο-
ποιοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ μὴ
ὄντα ὡς ὄντα· ὃς παρ᾽ ἐλπίδα ἐπ᾽ ἐλπίδι ἐπί- 18 Gn 15,5.
στευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸν **πατέρα πολλῶν
ἐθνῶν** κατὰ τὸ εἰρημένον· **οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα
σου**· καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει κατενόησεν τὸ 19 Gn 17,17.
ἑαυτοῦ σῶμα [ἤδη] νενεκρωμένον, ἑκατονταετής
που ὑπάρχων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας
Σάρρας· εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διε- 20 H 11,7.11.34.
κρίθη τῇ ἀπιστίᾳ, ἀλλ᾽ ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει,

---

11 h *περιτομην* (TW—,) | [*την*] : RW—T *12* h[s] [*και τοις fort pro και αυτοις*] *19* h[r] *ου κατενοησεν* | TW— [*ηδη*] | TW *εκατονταέτης* *20* HW *αλλα*

---

11 σφραγ. : + *δια* | *λογισθ. και αυτοις εις δικ.* *16 ινα* : + *η* *18* fin + *ως τα αστρα του ουρανου και ως η αμμος της θαλασσης* *19 εν τη πιστ.*

21 δοὺς δόξαν τῷ θεῷ ˡ καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὃ
8. Gn 15,6. 22 ἐπήγγελται δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι. διὸ [καὶ]
15,4. 23 **ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.** Οὐκ ἐγράφη
24 δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι **ἐλογίσθη αὐτῷ**, ἀλλὰ καὶ
δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογίζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν
ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ
Is 53,4.5. 25 νεκρῶν, ὃς **παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα** ἡμῶν
1 K 15,17. καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.

3,24.28; 4,24. 5 Δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχωμεν
Is 53,5. πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
E 3,12. 2 δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν [τῇ πίστει]
8,28. εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν, καὶ καυχώ-
Jc 1,2.3. 3 μεθα ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. οὐ μόνον
δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες
4 ὅτι ἡ θλίψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπο-
Ps 22,6; 25,20. 5 μονὴ δοκιμήν, ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα· ἡ δὲ **ἐλπὶς**
H 6,18.19. **οὐ καταισχύνει**, ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται
ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ
6 δοθέντος ἡμῖν. ἔτι γὰρ Χριστὸς ὄντων ἡμῶν
ἀσθενῶν ἔτι κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθανεν.
7 ˡ μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται· ὑπὲρ
γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν·
J 3,16. 8 συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεὸς
1 J 4,10. ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν Χριστὸς ὑπὲρ
1,18; 2,5.8. 9 ἡμῶν ἀπέθανεν. πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες
νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ
8,7. 10 ἀπὸ τῆς ὀργῆς. εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν
τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῷ

---

22 [*και*] : T—W **5**,*1* W *εχομεν* *2* [*τη πιστει*] : T—W *3* h *καυχωμενοι* *4.5* H *ελπιδα, η . . . καταισχυνει.* *6* . *ετι γαρ* (sic et h[s]) : H · *ει γε* (h[s] *et εις τι γαρ vl ει γαρ vl ει δε* [*fort pro ειπερ*]) W, *εἴγε*

---

21 — *και* 1° *23 αυτω* : + *εις δικαιοσυνην* **5**,*8 δε* : + *τουτο it* 11 *6 ετι* 1° : *εις τι* | — *ετι* 2° *7 μογις* *8* — *ο θεος* | *οτι* : + *ει* *9* — *ουν*

μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ
αὐτοῦ· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ 11
θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι'
οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.
Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία 12 Gn 2,17; 3,19. 6,23.
εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας
ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ
θάνατος διῆλθεν, ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον —. ἄχρι 13 4,15.
γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ, ἁμαρτία δὲ
οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου· ἀλλὰ ἐβασίλευσεν 14 1 K 15,21.22. 45.55.
ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι Μωϋσέως καὶ ἐπὶ
τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι τῆς
παραβάσεως Ἀδάμ, ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος.
Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτως καὶ τὸ χάρισμα· 15
εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι οἱ πολλοὶ ἀπέ-
θανον, πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ
δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ
Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν. καὶ οὐχ 16
ὡς δι' ἑνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δώρημα· τὸ μὲν
γὰρ κρίμα ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα, τὸ δὲ χάρισμα
ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. εἰ γὰρ 17
τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν
διὰ τοῦ ἑνός, πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν
τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης
λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἑνὸς
Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα οὖν ὡς δι' ἑνὸς παραπτώ- 18 1 K 15,22.
ματος εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα, οὕτως
καὶ δι' ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους
εἰς δικαίωσιν ζωῆς· ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς 19 Is 53,11.

---

11 Χριστου : [H]—W *12* TW *ημαρτον·* (R—·) *13* H *ελλογαται* | *νομου 2°* : H,R.TW· *14* h^r— *μη* *15 και* 1° : [H]—W *17 τω του ενος* : h *εν ενος* W *εν ενι* | ℵ [*της δωρεας*] | h *Χριστου Ιησου*

---

11 καυχωμεθα *12 — ο θανατος 2°* *14 επι τω : εν τω* *15 — εν* *16 αμαρτηματος* | fin + *ζωης* *17 — της δικαιοσυνης* *18 ενος 1° : + ανθρωπου, it 19 (2°)*

τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ
πολλοί, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς
4,15; 7,8. G 3,19. 20 δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. νόμος δὲ
παρεισῆλθεν ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὗ
δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν ἡ
6,23. 21 χάρις, ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ
θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιο-
σύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
κυρίου ἡμῶν.
3,5–8. 6 Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμένωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα
2 ἡ χάρις πλεονάσῃ; ' μὴ γένοιτο. οἵτινες ἀπε-
θάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ;
G 3,27. 3 ἢ ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν
Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν;
1 P 3,21. Kol 2,12. 4 συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς
τὸν θάνατον, ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν
διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν
Ph 3,10.11. 5 καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι
γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ
G 5,24. 6 καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα· τοῦτο γινώσκοντες,
ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη, ἵνα
καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι
7 δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· ὁ γὰρ ἀποθανὼν
4. 8 δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. εἰ δὲ ἀπεθάνομεν
σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συνζήσομεν αὐτῷ,
9 εἰδότες ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι
H 9,26–28. 10 ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. ὃ
γὰρ ἀπέθανεν, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ· ὃ
2 K 5,15. 1 P 2,24. 11 δὲ ζῇ, ζῇ τῷ θεῷ. οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε
ἑαυτοὺς εἶναι νεκροὺς μὲν τῇ ἁμαρτίᾳ ζῶντας δὲ

6,3 H [*Ιησουν*]

6,*1 επιμενομεν εν* *2 ζησωμεν* *4 ουν : γαρ* *5 αλλα : αμα* *6 και τουτο* *8 αυτω : τω Χριστω* *11 υμεις* · | *— ειναι*

τῷ θεῷ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Μὴ οὖν βασιλευέτω 12 Gn 4,7.
ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ
ὑπακούειν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, μηδὲ παρι- 13 12,1.
στάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ,
ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡσεὶ ἐκ νεκρῶν
ζῶντας καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ
θεῷ,ˈἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γάρ ἐστε 14 1 J 3,6.
ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ χάριν. Τί οὖν; ἁμαρτή- 15 5,17.21.
σωμεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον ἀλλὰ ὑπὸ χάριν;
μὴ γένοιτο. οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυ- 16 J 8,34.
τοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπα- 2 P 2,19.
κούετε, ἤτοι ἁμαρτίας εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς
εἰς δικαιοσύνην; χάρις δὲ τῷ θεῷ ὅτι ἦτε δοῦλοι 17
τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν
παρεδόθητε τύπον διδαχῆς, ἐλευθερωθέντες δὲ 18 J 8,32.
ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιοσύνῃ.
ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς 19
ὑμῶν· ὥσπερ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν
δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς τὴν ἀνο-
μίαν, οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα
τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε 20
τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. τίνα 21 Ez 16,61.63.
οὖν καρπὸν εἴχετε τότε ἐφ᾿ οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε; 8,6.13.
τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. νυνὶ δὲ ἐλευ- 22 1 P 1,9.
θερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας δουλωθέντες δὲ
τῷ θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν,
τὸ δὲ τέλος ζωὴν αἰώνιον. τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς 23 5,12.
ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα τοῦ θεοῦ ζωὴ
αἰώνιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

---

13 *θεω* 2° : W. *17* W *διδαχης*. *19* *υμων* 1° : TW. | H [*εις την ανομιαν*] *21* TW *τοτε; et επαισχυνεσθε·* | W *το μεν γαρ* *22* H *νυνι δέ,*

---

11 fin + *τω κυριω ημων* *12* *ταις επιθ. αυτ.* : *αυτη* *vl* pr *αυτη εν* *16* *ἢ ουκ* | — *εις θανατον* *17* *εκ καθαρας καρδιας* *19* *δουλευειν* (*bis*) | *δουλα* 2°: *οπλα*

7 Ἢ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, γινώσκουσιν γὰρ νόμον
λαλῶ, ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου ἐφ'
2 ὅσον χρόνον ζῇ; ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι
ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ,
3 κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. ἄρα οὖν
ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει ἐὰν γένη-
ται ἀνδρὶ ἑτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ, ἐλευ-
θέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν
. Kol 2,14. 4 μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. ὥστε, ἀδελφοί
μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ
σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ,
τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ
7–25. 6,21. 5 θεῷ. ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα
τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς
μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ·
8,1.2. 6,2.4. 6 νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες
ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν και-
νότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.
Ex 20,14.17. Dt 5,18.21. 7 Τί οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; μὴ γένοιτο·
ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου·
τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος
11. 5,13. 8 ἔλεγεν· **οὐκ ἐπιθυμήσεις**· ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ
ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατηργάσατο ἐν ἐμοὶ
πᾶσαν ἐπιθυμίαν· χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά.
9 ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλθούσης δὲ τῆς
Jc 1,15. Lv 18,5. 10 ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον,
καὶ εὑρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωήν, αὕτη εἰς
H 3,13. 11 θάνατον· ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν λαβοῦσα διὰ
τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν με καὶ δι' αὐτῆς ἀπέ-
1 T 1,8. 12 κτεινεν. ὥστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ
5,20. 13 ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. Τὸ οὖν ἀγαθὸν

---

4 H εγερθεντι ινα *6* ημας : [H]—W *8* HW κατειργασατο

. *3* νομου : + του ανδρος *6* αποθανοντες : του θανατου *8* fin + ην *9* εζην *12* αγαθη : θαυμαστη

ἐμοὶ ἐγένετο θάνατος; μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία,
ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργα-
ζομένη θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν
ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. οἴδαμεν 14 Ps 51,7.
γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ σάρ- 18. J 3,6.
κινός εἰμι, πεπραμένος ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. ὃ 15
γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω
τοῦτο πράσσω, ἀλλ' ὃ μισῶ τοῦτο ποιῶ. εἰ δὲ 16 12.
ὃ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ, σύνφημι τῷ νόμῳ ὅτι
καλός. νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ 17
ἀλλὰ ἡ ἐνοικοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. οἶδα γὰρ ὅτι 18 Gn 6,5; 8,21.
οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ σαρκί μου,
ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι, τὸ δὲ
κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὔ· οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ 19
ἀγαθόν, ἀλλὰ ὃ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο πράσσω.
εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι ἐγὼ κατεργά- 20
ζομαι αὐτὸ ἀλλὰ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.
εὑρίσκω ἄρα τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν 21
τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται· συνή- 22
δομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄν-
θρωπον, βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν 23 G 5,17.
μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου 1 P 2,11.
καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας
τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν μου. Ταλαίπωρος ἐγὼ 24
ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ
θανάτου τούτου; χάρις τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ 25 1 K 15,57.
τοῦ κυρίου ἡμῶν. ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν
νοῒ δουλεύω νόμῳ θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρ-
τίας. Οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χρι- 8 31–39. 4.

---

13 H *φ. αμαρτια δια* *17* R *οικουσα* *19* W *αλλ* *20 θελω* : hTW+ *εγω* *23 εν 2⁰* : [H] *25 χαρις* : H+ [*δε*] h *ευχαριστω* | T— *μεν* **8,1** fin h[r] + *μη κατα σαρκα περιπατουσιν* + *αλλα κατα πνευμα*

---

14 σαρκικος *15* — *τουτο* *16 καλον εστιν* *18 αγαθον* : pr *το* | *ου* : *ουχ ευρισκω* *19 ου θελω* : *μισω* *22 θεου* : *νοος* *25 χ. τω θεω* : *η χ. του θεου* (*vl του κυριου*)

3,27. 7,23.24. 2 στῷ Ἰησοῦ. ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς
ζωῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν σε ἀπὸ τοῦ
J 1,14. Ph 2,7. 3 νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. τὸ γὰρ
Act 13,38; 15,10. ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός,
H 2,17; 4,15. ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι
σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινεν
G 5,16.25. 4 τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί, ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ
νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα
5 περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. οἱ γὰρ κατὰ
σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν, οἱ δὲ κατὰ
6,21. 6 πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς
σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος
Jc 4,4. 7 ζωὴ καὶ εἰρήνη· διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς
ἔχθρα εἰς θεόν· τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ
8 ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ δύναται· οἱ δὲ ἐν σαρκὶ
1 K 3,16; 12,3. 9 ὄντες θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. Ὑμεῖς δὲ οὐκ
ἐστὲ ἐν σαρκὶ ἀλλὰ ἐν πνεύματι, εἴπερ πνεῦμα
θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἰ δέ τις πνεῦμα Χριστοῦ
G 2,20. 10 οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. εἰ δὲ Χριστὸς
Ph 1,21. ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν, τὸ
11 δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. εἰ δὲ τὸ πνεῦμα
τοῦ ἐγείραντος τὸν Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν
ὑμῖν, ὁ ἐγείρας ἐκ νεκρῶν Χριστὸν Ἰησοῦν ζωο-
ποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τοῦ
ἐνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύματος ἐν ὑμῖν.
6,7.18. 12 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμέν, οὐ τῇ
G 6,8. 13 σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν· εἰ γὰρ κατὰ σάρκα
E 4,22—24. ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς
14 πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε. ὅσοι
γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοι υἱοί εἰσιν θεοῦ.

---

2 σε : hR με (h[s] σε interpol.) *6* TW ειρηνη. *9* W αλλ *11* R εγ. Χριστον [Ιησουν] εκ νεκρων | W— Ιησουν | H [και] τα | hRW δια το ενοικουν αυτου πνευμα *12* ζην : H,TW. *14* ℌ υιοι θεου εισιν

---

3 — και περι αμαρτ. *10* σωμα : + εστιν *13* του σωματος : της σαρκος

οὐ γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, 15 2 T 1,7.
ἀλλὰ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν· G 4,5.6.
Ἀββᾶ ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ πνεῦμα συνμαρτυρεῖ 16 2 K 1,22.
τῷ πνεύματι ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ. εἰ δὲ 17 G 4,7.
τέκνα, καὶ κληρονόμοι· κληρονόμοι μὲν θεοῦ, Ap 21,7.
συνκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συνπάσχομεν
ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν. Λογίζομαι γὰρ ὅτι 18 2 K 4,17.
οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν 5,2.
μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. ἡ 19 Kol 3,4.
γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν
τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ γὰρ ματαιό- 20 Eccl 1,2.
τητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, οὐχ ἑκοῦσα, ἀλλὰ διὰ τὸν Gn 3,17–19; 5,29.
ὑποτάξαντα, ἐφ' ἐλπίδι ¹ ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις 21 2 P 3,13.
ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς 1 J 3,2.
εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ
θεοῦ. οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συνστενάζει 22
καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ 23 2 K 5,2.
καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες
ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἱοθεσίαν
ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ σώματος
ἡμῶν. τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπὶς δὲ βλεπο- 24 2 K 5,7.
μένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ βλέπει τις, τί ἐλπίζει;
¹ εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν, δι' ὑπομονῆς 25
ἀπεκδεχόμεθα. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα 26
συναντιλαμβάνεται τῇ ἀσθενείᾳ ἡμῶν· τὸ γὰρ τί
προσευξώμεθα καθὸ δεῖ οὐκ οἴδαμεν, ἀλλὰ αὐτὸ
τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει στεναγμοῖς ἀλαλήτοις·
ὁ δὲ ἐραυνῶν τὰς καρδίας οἶδεν τί τὸ φρόνημα 27 Ps 139,1. 1 K 4,5.

---

15 T δουλιας | h υιοθεσιας· εν . . . πατηρ, | H Αββά *20* RW επ | H (Ti?) ἐλπιδι (H 1895 invite ἐλπ-) *21* TW διοτι | T δουλιας *23* ημεις : [H]—W | H στ., υ. απεκδ. την *24* H βλ., τίς ελπιζει; h βλ. τις, τι και ελπιζει (*sic et* T) *vl* βλ. τίς και υπομενει W βλ., τις [*sic*] ελπιζει

---

16 αυτο : pr ωστε *19* κτισεως : πιστεως *20* ου θελουσα *22* οδυνει *23* — υιοθεσιαν *26* ταις ασθενειαις *vl* της δεησεως | υπερεντ. : + υπερ ημων

τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ
E 1,11; 3,11. 28 ἁγίων. Οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν
πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν
Kol 1,18. H 1,6. 29 κλητοῖς οὖσιν. ὅτι οὓς προέγνω, καὶ προώρισεν
συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ
30 εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· οὓς
δὲ προώρισεν, τούτους καὶ ἐκάλεσεν· καὶ οὓς
ἐκάλεσεν, τούτους καὶ ἐδικαίωσεν· οὓς δὲ ἐδι-
Ps 118,6. Mt 1,23. 31 καίωσεν, τούτους καὶ ἐδόξασεν. Τί οὖν ἐροῦ-
μεν πρὸς ταῦτα; εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ'
J 3,16. 32 ἡμῶν; ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ
ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐχὶ
Is 50,8. 33 καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσεται; τίς
ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ; **θεὸς ὁ δικαιῶν·**
Ps 110,1. 1. 1 J 2,1. 34 ¹ **τίς ὁ κατακρινῶν**; Χριστὸς [Ἰησοῦς] ὁ ἀποθανών,
μᾶλλον δὲ ἐγερθείς, ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ,
35 ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. τίς ἡμᾶς χωρίσει
ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; θλίψις ἢ στενο-
χωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος
Ps 44,23. 2 K 4,11. 36 ἢ μάχαιρα; καθὼς γέγραπται ὅτι

ἕνεκεν σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν,

ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.

37 ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγα-
J 16,33. 38 πήσαντος ἡμᾶς. πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος
οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε ἐνεστῶτα
39 οὔτε μέλλοντα οὔτε δυνάμεις ¹ οὔτε ὕψωμα οὔτε
βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς

---

28 συνεργει : [H]W+ *ο θεος* | W *ουσιν,* *34* T *κατακρίνων* | TW *Χρ. Ιησους* | *εγερθεις* : H+ [*εκ νεκρων*] | *εστιν* : R [*καὶ*] *ἐστιν* W *καὶ ἔστιν* *35 Χριστου* : hW *θεου*

---

27 αγιων : *ημων* *28 εις* : + *το* *30 προωρισεν* : *προεγνω* *32 ος ουδε υιου ιδιου* *33.34 ο δικαιων; τις ... αποθανων; ... εγερθεις; ... θεου; ... υπερ ημων;* *35 Χριστου* : *θεου* + *της εν Χριστω Ιησου* *37 δια τον αγαπησαντα* *38 αγγελος* | *ουτε αρχαι* : pr *vl* + *ουτε εξουσια(ι)* *39* — *τις*

χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

Ἀλήθειαν λέγω ἐν Χριστῷ, οὐ ψεύδομαι, συν- 9
μαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου ἐν πνεύματι
ἁγίῳ, ὅτι λύπη μοί ἐστιν μεγάλη καὶ ἀδιάλειπτος 2
ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου. ηὐχόμην γὰρ ἀνάθεμα 3 Ex 32,32.
εἶναι αὐτὸς ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελ-
φῶν μου τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα, οἵτινές 4 Ex 4,22. Dt 7,6; 14,1.2.
εἰσιν Ἰσραηλεῖται, ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ
αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ
αἱ ἐπαγγελίαι, ⸆ ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ Χρι- 5 Mt 1. L 3,23–34. J 1,1.
στὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλο-
γητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν. Οὐχ οἷον δὲ 6 2,28. Nu 23,19.
ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ πάντες
οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ· οὐδ' ὅτι εἰσὶν σπέρμα 7 Gn 21,12.
Ἀβραάμ, πάντες τέκνα, ἀλλ'· **ἐν Ἰσαὰκ κληθή-**
σεταί σοι σπέρμα. τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς 8 G 4,23.
σαρκὸς ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τέκνα
τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. ἐπαγγελίας 9 Gn 18,10.
γὰρ ὁ λόγος οὗτος· **κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύ-**
σομαι καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός. οὐ μόνον δέ, 10 Gn 25,21.
ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα, Ἰσαὰκ
τοῦ πατρὸς ἡμῶν· μήπω γὰρ γεννηθέντων μηδὲ 11
πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ φαῦλον, ἵνα ἡ κατ' ἐκ-
λογὴν πρόθεσις τοῦ θεοῦ μένῃ, οὐκ ἐξ ἔργων 12 Gn 25,23.
ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, ἐρρέθη αὐτῇ ὅτι **ὁ μείζων**
δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι· ⸀καθὼς γέγραπται· **τὸν** 13 Ml 1,2.3.
Ἰακὼβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἠσαῦ ἐμίσησα.
Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ; 14 Dt 32,4.
μὴ γένοιτο. τῷ Μωϋσεῖ γὰρ λέγει· **ἐλεήσω ὃν ἂν** 15 Ex 33,19.

---

5 σαρκα : h·T. | *παντων* : *H*, | *αιωνας* : TW,
8 W *σαρκός*, *13* *HW* *καθαπερ*

---

1 εν Χρ. Ιησου *4 η διαθηκη* | *η επαγγελια*
6 Ισραηλιται *8 ου* : pr *οτι* *11 κακον*

E 2,8. 16 ἐλεῶ, καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. ἄρα οὖν
οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ
Ex 9,16. 17 ἐλεῶντος θεοῦ. λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραὼ
ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι
ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ
Ex 4,21; 7,3; 18 ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ. ἄρα οὖν ὃν θέλει
9,12; 14,4.17. 19 ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκληρύνει. Ἐρεῖς μοι οὖν·
τί ἔτι μέμφεται; τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς
Is 29,16; 45,9. 20 ἀνθέστηκεν; ὦ ἄνθρωπε, μενοῦνγε σὺ τίς εἶ ὁ
ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ
Jr 18,6. 21 πλάσαντι· τί με ἐποίησας οὕτως; ¹ ἢ οὐκ ἔχει
ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ
φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος, ὃ δὲ
Jr 50,25. 22 εἰς ἀτιμίαν; εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν
Is 13,5; 54,16. 2,4. ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατὸν αὐτοῦ ἤνεγκεν ἐν
πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτισμένα εἰς
E 1,3–12. 23 ἀπώλειαν, [καὶ] ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς
8,29. δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προητοίμασεν
24 εἰς δόξαν, οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ
Hos 2,25. 25 Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν; ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ
λέγει·

καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου
καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην·
Hos 2,1. 26 καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς· οὐ
λαός μου ὑμεῖς,
ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ ζῶντος.

Is 10,22.23. 27 Ἠσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραήλ· ἐὰν ᾖ ὁ
11,5. ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θα-
28 λάσσης, τὸ ὑπόλειμμα σωθήσεται· λόγον γὰρ συν-

---

19 τι : W+ ουν   23 [και] : TW—H   23.24 TW δοξαν; . . . εθνων, (H—;)   26 αυτοις : [H]—W   27 H υπολιμμα

---

16 ευδοκουντος   18 θελει 1⁰ : + ο θεος   20 επλασας   22 — ηνεγκεν et σκευη : pr εις   25 — εν   27 καταλειμμα

τελῶν καὶ συντέμνων ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς.
καὶ καθὼς προείρηκεν Ἠσαΐας· 29 Is 1,9.
εἰ μὴ κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα,
ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ ὡς Γόμορρα
ἂν ὡμοιώθημεν.
Τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιο- 30 10,20.
σύνην κατέλαβεν δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν
ἐκ πίστεως· Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης 31 10,2.3.
εἰς νόμον οὐκ ἔφθασεν. διὰ τί; ὅτι οὐκ ἐκ 32 Is 8,14.
πίστεως ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων· προσέκοψαν **τῷ λίθῳ**
τοῦ προσκόμματος, καθὼς γέγραπται· 33 Is 8,14; 28,16. Mt 21,42.44.
ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον προσκόμματος καὶ
πέτραν σκανδάλου,
καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθή-
σεται.
Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ 10 Act 22,3.
ἡ δέησις πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτῶν εἰς σωτηρίαν.
μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' 2
οὐ κατ' ἐπίγνωσιν· ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ 3 9,31.32.
δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν ζητοῦντες στῆσαι, τῇ
δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. τέλος γὰρ 4 Mt 5,17. H 8,13. J 3,18.
νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι.
Μωϋσῆς γὰρ γράφει ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ 5 Lv 18,5.
νόμου **ὁ ποιήσας ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτῇ**. ἡ 6 Dt 30,12.13.
δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει· **μὴ εἴπῃς**
ἐν τῇ καρδίᾳ σου· **τίς ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν**;
τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν καταγαγεῖν· ˈἢ· **τίς καταβή-** 7
σεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν ἐκ

---

28 συντεμνων : h^r W+ *εν δικαιοσυνη, οτι λογον συντετμημενον* | W *ο κυριος* *29* T *ενκατελ.* *32* h *εργων*, (R.) 10,*3 ιδιαν* : T+ *δικαιοσυνην* *5* W— *οτι* | W *οτι ο ποιησ. αυτα*

---

31 νομον 2° : + *δικαιοσυνης* *32 εργων* : + *νομου* *33 ο* : *πας ο* | *ου μη καταισχυνθη* 10,*1 αυτων* : *του Ισραηλ* : + *εστιν* *5 εν αυτοις*

Dt 30,14. 8 νεκρῶν ἀναγαγεῖν. ἀλλὰ τί λέγει; **ἐγγύς σου τὸ**
ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ
σου· τοῦτ' ἔστιν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσ-
2 K 4,5. 9 σομεν. ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς **ἐν τῷ στόματί σου**
κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς **ἐν τῇ καρδίᾳ σου**
ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ·
10 καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι
Is 28,16. 11 δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. λέγει γὰρ ἡ γραφή·
πᾶς **ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.**
Act 10,34; 15,9. 12 οὐ γάρ ἐστιν διαστολὴ Ἰουδαίου τε καὶ Ἕλληνος·
ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν εἰς πάντας
Joel 3,5. 13 τοὺς ἐπικαλουμένους αὐτόν· **πᾶς** γὰρ **ὃς ἂν ἐπι-**
14 **καλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται.** πῶς οὖν
ἐπικαλέσωνται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ
πιστεύσωσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσωσιν
Is 52,7. 15 χωρὶς κηρύσσοντος; πῶς δὲ κηρύξωσιν ἐὰν μὴ
ἀποσταλῶσιν; καθὼς γέγραπται· **ὡς ὡραῖοι οἱ**
Is 53,1. 16 **πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων ἀγαθά.** Ἀλλ' οὐ
πάντες ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἠσαΐας γὰρ
J 17,20. 17 λέγει· **κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;** ˡ ἄρα
ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Χρι-
Ps 19,5. 18 στοῦ. ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε·

εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν,
καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.

Dt 32,21. 19 ἀλλὰ λέγω, μὴ Ἰσραὴλ οὐκ ἔγνω; πρῶτος Μωϋσῆς
λέγει·

ἐγὼ **παραζηλώσω** ὑμᾶς **ἐπ' οὐκ ἔθνει,**
ἐπ' ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς.

---

8 κηρυσσομεν : R·W, 9 H ομολογ. το ρημα εν τω στ. σου οτι ΚΥΡΙΟΣ ΙΗΣΟΥΣ 14 T δε ακουσονται 15 HW καθαπερ | ποδες : W+ των ευαγγελιζομενων ειρηνην, | T τα αγαθα

---

8 λεγει : pr vl + η γραφη 11 οτι πας 17 Χριστου : θεου

Ἠσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· 20 Is 65,1.
εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν,
ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν.
πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· **ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξε-** 21 Is 65,2.
πέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα
καὶ ἀντιλέγοντα. *Λέγω οὖν, μὴ* **ἀπώσατο ὁ** 11 Ps 94,14. 1 Sm 12,22. Jr 31,37. Ph 3,5.
θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; *μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ*
Ἰσραηλείτης εἰμί, ἐκ σπέρματος Ἀβραάμ, φυλῆς
Βενιαμείν. **οὐκ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ** 2 1 Rg 19,10.14.
ὃν προέγνω. ἢ οὐκ οἴδατε ἐν Ἠλείᾳ τί λέγει ἡ
γραφή, ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ;
κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, τὰ θυσια- 3 1 Rg 19,10.
στήριά σου κατέσκαψαν, κἀγὼ ὑπελείφθην μόνος
καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχήν μου. *ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ* 4 1 Rg 19,18.
ὁ χρηματισμός; **κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους**
ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάαλ. *οὕτως* 5 9,27.
οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα κατ᾽ ἐκλογὴν
χάριτος γέγονεν· εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι ἐξ ἔργων, 6
ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις. Τί οὖν; ὃ 7 9,31.
ἐπιζητεῖ Ἰσραήλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ
ἐπέτυχεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν, ˡ καθάπερ 8 Is 29,10. Dt 29,3.
γέγραπται· **ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα κατα-**
νύξεως, ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὦτα τοῦ
μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. *καὶ Δαυεὶδ* 9 Ps 69,23.24; 35,8.
λέγει·
γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς παγίδα καὶ εἰς
θήραν
καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς,

---

20 τοις bis : hW pr *εν* 11,*2* R *γραφη; . . . Ισραηλ,* 5 HW *λιμμα* *6* fin h[r] W+ *ει δε εξ εργων ουκετι εστι* (h[r] [*εστι*]) *χαρις, επει το εργον ουκετι χαρις (εργον)* (W *ουκ. εστιν εργον*) *7 επετυχεν* 1° : W;

---

20 — αποτολμα και *21 προς* 2° : *επι* | — *και αντιλεγοντα* 11,*1 τον λαον* : *την κληρονομιαν* | *αυτου* : + *ον προεγνω* *2* fin + *λεγων* *4 κατελειπον* *7 επεζητει* *8 καθως*

10 **σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν,**
καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύνκαμψον.

Dt 32,21. 11 Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν; μὴ γένοιτο·
Act 13,46. 10,19. ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς
12 ἔθνεσιν, εἰς τὸ **παραζηλῶσαι** αὐτούς. εἰ δὲ τὸ
παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου καὶ τὸ ἥττημα
αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν, πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα
αὐτῶν.

13 Ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. ἐφ' ὅσον μὲν
οὖν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος, τὴν διακονίαν
1 T 4,16. 14 μου δοξάζω, εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα
15 καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ
αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου, τίς ἡ πρόσλημψις εἰ
Nu 15,17–21. 16 μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ
τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι.
E 2,11–14.19. 17 Εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ
ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καὶ συν-
κοινωνὸς τῆς ῥίζης τῆς πιότητος τῆς ἐλαίας ἐγένου,
J 4,22. 18 ¹μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι,
19 οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις ἀλλὰ ἡ ῥίζα σέ. ἐρεῖς
οὖν· ἐξεκλάσθησαν κλάδοι ἵνα ἐγὼ ἐνκεντρισθῶ.
20 ¹καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει
12,16. 21 ἕστηκας. μὴ ὑψηλὰ φρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ· ¹εἰ γὰρ
ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο,
J 15,2.4. 22 οὐδὲ σοῦ φείσεται. ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀπο-
H 3,14. τομίαν θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομία,
ἐπὶ δὲ σὲ χρηστότης θεοῦ, ἐὰν ἐπιμένῃς τῇ χρη-
2 K 3,16. 23 στότητι, ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ. κἀκεῖνοι δέ, ἐὰν
μὴ ἐπιμένωσιν τῇ ἀπιστίᾳ, ἐνκεντρισθήσονται·
δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ θεὸς πάλιν ἐνκεντρίσαι

---

12 **R** *πλ. αυτων; 21 εφεισατο* : **W**+ *μηπως* | **R** *ουδέ σου 22 θεου 1º* : **W.** | *χρηστοτητι* : **RW**·

---

17 της ριζης : + και vl — 19 οι κλαδοι 20 υψηλοφρονει 22 πεσ. αποτομιαν . . . σε χρηστοτητα | — θεου 2º | επιμεινης 23 επιμεινωσιν

αὐτούς. εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξεκόπης 24
ἀγριελαίου καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς
καλλιέλαιον, πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν
ἐνκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ. Οὐ γὰρ θέλω 25 L 21,24. J 10,16. 12,16.
ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα
μὴ ἦτε παρ' ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρωσις ἀπὸ
μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρις οὗ τὸ πλήρωμα
τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ, καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σω- 26 Mt 23,39. Is 59,20; 27,9. Ps 14,7.
θήσεται, καθὼς γέγραπται·

ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος,
ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ.
καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, 27 Jr 31,33.34. Is 27,9.
ὅταν ἀφέλωμαι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.

κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς, κατὰ 28
δὲ τὴν ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας· ἀμε- 29
ταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλῆσις τοῦ
θεοῦ. ὥσπερ γὰρ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, 30
νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ, ' οὕτως καὶ 31
οὗτοι νῦν ἠπείθησαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ
αὐτοὶ νῦν ἐλεηθῶσιν. συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς 32 G 3,22. 1 T 2,4.
τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.
Ὦ βάθος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως θεοῦ· 33 9,23; 10,12. Is 45,15.
ὡς ἀνεξεραύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ ἀνεξιχ-
νίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ.

τίς γὰρ **ἔγνω νοῦν κυρίου; ἢ τίς σύμβουλος** 34 Is 40,13. Job 15,8. Jr 23,18. 1 K 2,16.
αὐτοῦ ἐγένετο;
ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται 35
αὐτῷ;

---

24 R ελαια; *25* παρ: ℌW εν | HW αχρι | εισελθῃ: R·W. *30* hW νυνι | H απειθια *31* ηπειθησαν: W, | νυν 2° : [R]—W *32* H απειθίαν *33* H ὦ

---

25 — παρ | πηρωσις (caecitas) *30* γαρ : + και *32* τους παντας 1° : τα παντα *33* — και 1°

36 ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ
πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

6,11.13. 1 P 2,5. 12 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκ-
τιρμῶν τοῦ θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν
θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν τῷ θεῷ εὐάρεστον, τὴν
E 4,23. 2 λογικὴν λατρείαν ὑμῶν· καὶ μὴ συνσχηματίζεσθε
E 5,10.17. 1,28. G 1,4. τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνα-
καινώσει τοῦ νοός, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ
τέλειον.
1 K 12,11. 3 Λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι
E 4,7. παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ
δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν,
ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως.
1 K 12,12. 4 καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι πολλὰ μέλη ἔχομεν,
τὰ δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν,
1 K 12,27. E 4,25. 5 'οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, τὸ
1 K 12,4. 6 δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη. ἔχοντες δὲ χαρίσματα
κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε
προφητείαν, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως·
1 P 4,10.11. 7 'εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων,
Mt 6,3. 8 ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρα-
2 K 8,2; 9,7. κλήσει· ὁ μεταδιδοὺς ἐν ἁπλότητι, ὁ προϊστάμενος
1 P 1,22. 1 T 1,5. 9 ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν ἐν ἱλαρότητι. ἡ ἀγάπη ἀνυπό-
Am 5,15. κριτος. ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν, κολλώμενοι
2 P 1,7. Ph 2,3. 10 τῷ ἀγαθῷ· τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλό-
Ap 3,15. 11 στοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, 'τῇ
Act 18,25. σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ
1 Th 5,17. 12 κυρίῳ δουλεύοντες, 'τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει

12,*1* hRW εναρεστον τω θεω *2* h συνσχηματιζεσθαι et μεταμορφουσθαι | RW θεου το *4* h μελη πολλα *5* Ti (non T) μελη, *6* T διαφορα· *10* φιλοστοργοι : W. *11* κυριω : h[r] καιρω

12,*2* νοος : + υμων *3* χαριτος : + του θεου *5* — εσμεν | το : ο *7* ειτε ο διακονων | ειτε διδασκαλιαν *8* — ειτε | προισταμενος *9* αποστυγ. : μισουντες

ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες, ˈταῖς 13 H 13,2.
χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν Mt 5,44.
διώκοντες. εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς, εὐλο- 14 1 K 4,12. Act 7,59.
γεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. χαίρειν μετὰ χαιρόν- 15 Ps 35,13.
των, κλαίειν μετὰ κλαιόντων. τὸ αὐτὸ εἰς 16 Prv 3,7; 11,20. 15,5.
ἀλλήλους φρονοῦντες· μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες
ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. **μὴ γίνεσθε** Prv 3,4. Lxx.
φρόνιμοι παρ' ἑαυτοῖς. μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ 17 Is 5,21. 1 Th 5,15.
ἀποδιδόντες· **προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον** πάντων
ἀνθρώπων· εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων 18 Mc 9,50. H 12,14.
ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες· μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, 19 Dt 32,35.
ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ· γέγραπται Lv 19,18. Mt 5,39.
γάρ· **ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω,** λέγει 13,4.
κύριος. ἀλλὰ **ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, ψώμιζε** 20 Prv 25,21.22. Mt 5,44.
αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ
ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτοῦ. μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν 21
τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις 13 Tt 3,1. J 19,11. Prv 8,15.
ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἔστιν ἐξουσία
εἰ μὴ ὑπὸ θεοῦ, αἱ δὲ οὖσαι ὑπὸ θεοῦ τεταγμέναι
εἰσίν. ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ 2
θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν· οἱ δὲ ἀνθεστηκότες
ἑαυτοῖς κρίμα λήμψονται. οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ 3 1 P 2,13.14; 3,13.
εἰσὶν φόβος τῷ ἀγαθῷ ἔργῳ ἀλλὰ τῷ κακῷ. θέλεις
δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει,
καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς· θεοῦ γάρ διάκονός 4 Ps 82,6. 12,19.
ἐστιν σοὶ εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς,
φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ· θεοῦ

---

13 χρειαις : h^{r} *μνειαις* *14* HW— *υμας* *15 κλαιειν* : hW pr *και* *20* W *επι της κεφαλης α.* 13,*1 υποτ.* : H,TW. | W *γάρ ἔστιν* *3* h^{s} *fort τω ἀγαθοεργῷ* | *εξουσιαν* : W·

---

16 φρον. 1^{0} : + *αγαπητοι* *17 καλα* : + *(ου μονον) ενωπιον του θεου (αλλα) και* *20 εαν ουν . . . εαν δε* 13,*1 πασαις εξουσιαις υπερ. υποτασσεσθε* | *υπο* 1^{0} : *απο* | *ουσαι* : + *εξουσιαι* *3 των αγαθων εργων α. των κακων* *4* — *σοι* | — *το* 1^{0}

γὰρ διάκονός ἐστιν, ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν
5 πράσσοντι. διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον
6 διὰ τὴν ὀργὴν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. διὰ
τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ
Mt 22,21. 7 θεοῦ εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες. ἀπό-
δοτε πᾶσιν τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον,
τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος, τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον,
G 5,14. 8 τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμήν. Μηδενὶ μηδὲν ὀφεί-
1 T 1,5. λετε, εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγαπᾶν· ὁ γὰρ ἀγαπῶν
Ex 20,13–17. 9 τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκεν. τὸ γὰρ **οὐ μοι-**
Lv 19,18. Dt 5,17. **χεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις,**
καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ἀνα-
κεφαλαιοῦται, ἐν τῷ· **ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου**
1 K 13,4. Mt 22,40. 10 **ὡς σεαυτόν.** ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ
E 5,14. 11 ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. Καὶ
1 Th 5,6.7. τοῦτο εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ἤδη ὑμᾶς ἐξ
ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σω-
1 J 2,8. 12 τηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. ἡ νὺξ προέκοψεν, ἡ
E 5,11. 2 T 1,10. δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ
L 21,34. 13 σκότους, ἐνδυσώμεθα δὲ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. ὡς
E 5,18. ἐν ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις
καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι
G 3,27. 14 καὶ ζήλῳ· ἀλλὰ ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν
Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε
εἰς ἐπιθυμίας.
15,1. 1 K 8,9. 14 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε,
Gn 1,29; 9,3. 2 μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. ὃς μὲν πιστεύει
Kol 2,16. 3 φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. ὁ
ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω, ὁ δὲ

4 **W** *εστιν εκδ.* *8* **h**[r] *οφειλητε* *it* *οφειλοντες* *9* **H** *γάρ* | **h** *εν τουτω τω λογω* | *εν τω* 2[o] : [H]—W *11* *υμας* : **h** *ημας* *12* *δε* 2[o] : [H] *13* **h** *εριϭι και ζηλοις* *14* **h** *τον χριστον Ιησουν*

4 — *εις οργην* *5* *διο υποτασσεσθε* *9* *το* : *γεγραπται* | *κλεψ.* : + *ου ψευδομαρτυρησεις* | *ως εαυτον* *10* *ου κατεργαζεται* *12* *αποβαλωμεθα ... και ενδ. τα* | *οπλα* : *εργα* 14,*1* *λογισμων* *2* *εσθιετω*

μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω, ὁ θεὸς γὰρ
αὐτὸν προσελάβετο. σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον 4 Mt 7,1. Jc 4,11.12.
οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθή-
σεται δέ, δυνατεῖ γὰρ ὁ κύριος στῆσαι αὐτόν. ὃς 5 G 4,10.
μὲν [γὰρ] κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει
πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῒ πληρο-
φορείσθω. ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ φρονεῖ· 6
καὶ ὁ ἐσθίων κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ
θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ
εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, 7
καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει· ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, 8 G 2,20. 1 Th 5,10.
τῷ κυρίῳ ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ
ἀποθνήσκομεν. ἐάν τε οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀπο-
θνήσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. εἰς τοῦτο γὰρ 9
Χριστὸς ἀπέθανεν καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ
ζώντων κυριεύσῃ. Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν 10 Act 17,31. Mt 25,31.32. 2 K 5,10.
σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου;
πάντες γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ θεοῦ.
γέγραπται γάρ· 11 Is 45,23; 49,18 Ph 2,10.11.

ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ,
καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ.

ἄρα [οὖν] ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει 12 G 6,5.
τῷ θεῷ. Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ 13
τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα
τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. οἶδα καὶ πέπεισμαι 14 Mt 15,11. Act 10,15. Tt 1,15.
ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ· εἰ
μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν.
εἰ γὰρ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι 15 1 K 8,11-13.
κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. μὴ τῷ βρώματί σου

---

5 [γαρ] : T—RW 6 φρονει : h[r] +, και ο μη φρονων την ημεραν κυριω ου φρονει 12 [ουν] : T—W | W αποδωσει | τω θεω : [H]—W 13 hW— προσκομμα et η

---

4 κυριος : θεος 8 αποθνησκομεν : -κωμεν 9 Χριστος : + και | εζησεν : ανεστη + και (αν)εζησεν 10 θεου : Χριστου 11 οτι : ει μη 14 δι αυτου

Tt 2,5. 16 ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν. μὴ
L 17,20. 17 βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. οὐ γάρ
ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις,
ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι
18 ἁγίῳ· ὁ γὰρ ἐν τούτῳ δουλεύων τῷ Χριστῷ εὐάρε-
12,18; 15,2. 19 στος τῷ θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. ἄρα
οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν καὶ τὰ τῆς οἰκο-
14. 20 δομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. μὴ ἕνεκεν βρώματος
κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. πάντα μὲν καθαρά,
ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος
1 K 8,13. 21 ἐσθίοντι. καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν
22 οἶνον μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει. σὺ
πίστιν ἣν ἔχεις κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ
θεοῦ. μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκι-
Tt 1,15. 23 μάζει· ὁ δὲ διακρινόμενος ἐὰν φάγῃ κατακέκριται,
ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως
14,1. 15 ἁμαρτία ἐστίν. Ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ
τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ
1 K 9,19; 10,24.33. 2 ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ἕκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον
Ps 69,10. 3 ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν· καὶ γὰρ
ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν· ἀλλὰ καθὼς γέ-
γραπται· **οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σὲ ἐπέ-**
4,23.24. 4 **πεσαν ἐπ' ἐμέ.** ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς τὴν
1 K 10,11. ἡμετέραν διδασκαλίαν ἐγράφη, ἵνα διὰ τῆς ὑπο-
μονῆς καὶ διὰ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν
Ph 3,16. 5 ἐλπίδα ἔχωμεν. ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς
παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλή-
6 λοις κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν, ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν

---

19 hTW *διωκομεν* *21* H *πειν* | fin [R]W+ *η σκανδαλιζεται η ασθενει* *22* W— *ην* *23* fin h[r]+ *Τω δε δυναμενω . . . αιωνας· αμην.* (16,25—27) 15,*3* TW *σε* *4 εις* : H pr [*παντα*] | *εχωμεν* : h+ *της παρακλησεως* *5* h *Ιησουν Χριστον*

---

16 υμων : ημων 18 εν τουτοις | δοκιμοις 20 απολλυε | καθαρα : + τοις καθαροις 21 προσκοπτει : λυπειται 22 — ενωπ. του θεου 15,*2 εκαστος γαρ υμων 4 προεγρ. : εγραφη | — δια 2°*

ἑνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ
κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ 7
Χριστὸς προσελάβετο ὑμᾶς, εἰς δόξαν τοῦ θεοῦ.
λέγω γὰρ Χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς 8 Mt 15,24. Act 8,25.
ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγ-
γελίας τῶν πατέρων, τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους 9 11,30. 2 Sm 22,50. Ps 18,50.
δοξάσαι τὸν θεόν, καθὼς γέγραπται· **διὰ τοῦτο
ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν καὶ τῷ ὀνόματί σου
ψαλῶ.** καὶ πάλιν λέγει· **εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ** 10 Dt 32,43.
τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. καὶ πάλιν· 11 Ps 117,1.

αἰνεῖτε, πάντα τὰ ἔθνη, τὸν κύριον,
καὶ ἐπαινεσάτωσαν αὐτὸν πάντες οἱ λαοί.

καὶ πάλιν Ἠσαΐας λέγει· 12 Is 11,10. Ap 5,5.

ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ Ἰεσσαί,
καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν·
ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.

Ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης 13
χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ πε-
ρισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει πνεύμα-
τος ἁγίου.
Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ 14
περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγαθω-
σύνης, πεπληρωμένοι πάσης τῆς γνώσεως, δυνά-
μενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν. τολμηρότερον δὲ 15 1,5; 12,3.
ἔγραψα ὑμῖν ἀπὸ μέρους, ὡς ἐπαναμιμνήσκων
ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ἀπὸ τοῦ

---

7 υμας, (T—,) : ℌW ημας, (W—,) *8* hW γενεσθαι *13* W πληροφορησαι υμας εν παση χαρα και ειρηνη *14* R [της] *15* HW τολμηροτερως | TW υμας δια

---

9 εθνεσιν : + κυριε *11* παλιν : + λεγει | επαινεσατε *13* πληροφορησαι υμας (εν) παση χαρα και ειρηνη *14* αγαθ. : αγαπης | αλληλους : αλλους *15* υμιν : + αδελφοι | απο 2º : υπο

11,13. Ph 2,17. 16 *θεοῦ ¹ εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν Χριστοῦ Ἰησοῦ*
εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσ-
17 *δεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ. ἔχω οὖν*
τὴν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν θεόν·
1,5. 2 K 3,5. 18 *οὐ γὰρ τολμήσω τι λαλεῖν ὧν οὐ κατειργάσατο*
Χριστὸς δι' ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ
Mc 16,17. 19 *ἔργῳ, ¹ ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει*
πνεύματος ἁγίου· ὥστε με ἀπὸ Ἰερουσαλὴμ καὶ
κύκλῳ μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι τὸ
2 K 10,15.16. 20 *εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ· οὕτως δὲ φιλοτιμούμενον,*
εὐαγγελίζεσθαι οὐχ ὅπου ὠνομάσθη Χριστός, ἵνα
Is 52,15. 21 *μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ, ἀλλὰ καθὼς*
γέγραπται·

οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται,
καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν συνήσουσιν.

1,13. 22 *Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν*
1,10.11. 23 *πρὸς ὑμᾶς· νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς*
κλίμασι τούτοις, ἐπιποθίαν δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν
1 K 16,6. 24 *πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, ὡς ἂν πορεύωμαι*
εἰς τὴν Σπανίαν· ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος
θεάσασθαι ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι
ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἐμπλησθῶ.
Act 18,21; 19,21; 20,22. 25 *— νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἰερουσαλὴμ διακονῶν*
1 K 16,1. 26 *τοῖς ἁγίοις. ηὐδόκησαν γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα*
2 K 8,1–4; 9,2.12. *κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς τῶν*
9,4. 1 K 9,11. 27 *ἁγίων τῶν ἐν Ἰερουσαλήμ. ηὐδόκησαν γάρ, καὶ*

---

16 W *γενηθη* *17* H [*την*] *18* h *τολμω* *19* *αγιου* : [H]—W : T *θεου* | *Χριστου* : H,TW. *20* W *φιλοτιμουμαι* *21* ℋW *οψονται* ante *οις* *23* H *επιπόθειαν* | *πολλων* : HW *ικανων* *24* *υφ* : W *αφ* | H *εμπλησθω*. — *26* W *ευδοκησεν* (*it 27 ευδ-*)

---

16 — εις τα εθνη | — ευπροσδεκτος *17 — την* *18 λαλειν : ειπειν | εμου : + λογων | ακοην* *19 ωστε πεπληρωσθαι απο Ιερ. μ. τ. Ιλλ. και κυκλω* *22 πολλακις* *24 Σπανιαν : + ελευσομαι προς υμας* *25 διακονησαι* *26 Μακεδονες και Αχαιακοι*

ὀφειλέται εἰσὶν αὐτῶν· εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς
αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη, ὀφείλουσιν καὶ ἐν
τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. τοῦτο οὖν 28
ἐπιτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν
τοῦτον, ἀπελεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς Σπανίαν· οἶδα 29 1,11.
δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι εὐλο-
γίας Χριστοῦ ἐλεύσομαι. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, 30 2 K 1,11.
ἀδελφοί, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Ph 1,27. Kol 4,3.
διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνίσασθαί 2 Th 3,1.
μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν
θεόν, ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ 31
Ἰουδαίᾳ καὶ ἡ διακονία μου ἡ εἰς Ἰερουσαλὴμ
εὐπρόσδεκτος τοῖς ἁγίοις γένηται, ἵνα ἐν χαρᾷ 32
ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ συνανα-
παύσωμαι ὑμῖν. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ 33 16,20.
πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, 16
οὖσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κενχρεαῖς,
ἵνα προσδέξησθε αὐτὴν ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, 2
καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῄζῃ πράγ-
ματι· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη
καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ.

Ἀσπάσασθε Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν τοὺς συν- 3 Act 18,2.18.26.
εργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, οἵτινες ὑπὲρ τῆς 4
ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν, οἷς
οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ
ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν, καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν 5 1 K 16,19.15.

---

30 αδελφοι : [H]—W *31 διακονια* : h^r W *δωροφορια* | *εις* : W *εν* *32* T *ελθων εν χαρα* | hW *ελθω προς ... και συναναπ.* | *θεου* : h^s *κυριου Ιησου* (*sic* W) *it Χριστου Ιησου it Ιησου Χριστου* (text fort interp) 16,*1 ουσαν* : [H]W+ *και* *2* hTW *αυτην προσδεξησθε*

---

28 ουν : + *αρα* *29 γινωσκω γαρ* | *πληροφορια* | *του ευαγγελου του Χριστου* *30 δια του* : + *ονοματος του* *31 και* : + *ινα* *32 ελθω et* — *συναναπαυσ. υμιν* *33* — *αμην* 16,*1* — *δε* | *ημων* : *υμων* *3 Πρισκιλλαν* | fin + (*et* — in v. 5) *και την κατ οικον αυτων εκκλησιαν*

ἐκκλησίαν. ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν
μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀσίας εἰς Χριστόν.
6 ἀσπάσασθε Μαρίαν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς
2 K 8,23. 7 ὑμᾶς. ἀσπάσασθε Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς
συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώτους μου, οἵτινές
εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἳ καὶ πρὸ
8 ἐμοῦ γέγοναν ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε Ἀμπλιᾶτον
9 τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν
τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ καὶ Στάχυν τὸν
10 ἀγαπητόν μου. ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον
ἐν Χριστῷ. ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου.
11 ¹ἀσπάσασθε Ἡρῳδίωνα τὸν συγγενῆ μου. ἀσπά-
σασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν
12 κυρίῳ. ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς
κοπιώσας ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν
Mc 15,21. 13 ἀγαπητήν, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ. ἀσπά-
σασθε Ῥοῦφον τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ καὶ τὴν
14 μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. ἀσπάσασθε Ἀσύνκριτον,
Φλέγοντα, Ἑρμῆν, Πατρόβαν, Ἑρμᾶν, καὶ τοὺς
15 σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ
Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ
Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους.
1 K 16,20. 1 P 5,14. 16 ¹ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. ἀσπά-
ζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ.
Mt 7,15. Tt 3,10. 17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν τοὺς
τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα παρὰ τὴν δι-
δαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας, καὶ ἐκκλίνετε
Ph 3,19. Ez 13,18. Kol 2,4. 2 P 2,3. 18 ἀπ' αὐτῶν· οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Χρι-
στῷ οὐ δουλεύουσιν ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ, καὶ

---

5 TW *Επαινετὸν* | *Ασιας* : h[r] *Αχαΐας* *6* T *Μαριάμ*
8 TW *Ἀμπλίατον* | W — *μου* *14* W *Ασυγκριτον*

---

5 εν Χριστω *6 υμας : ημας* *7 οι . . . γεγοναν : τοις προ εμου* *8 Αμπλιαν* *9 Χριστω : κυριω* *15 Ιουνιαν* | *Ολυμπιαν (-πιαδα)* *16* — *ασπαζονται . . . Χριστου* (cf 21) *17 ερωτω* | *ασφαλως σκοπειτε*

διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσιν
τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ 19 1,8. 1 K 14,20. Mt 10,16.
εἰς πάντας ἀφίκετο· ἐφ' ὑμῖν οὖν χαίρω, θέλω
δὲ ὑμᾶς σοφοὺς εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους
δὲ εἰς τὸ κακόν. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συν- 20 15,33. Gn 3,15.
τρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν
τάχει.
Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ μεθ' ὑμῶν.
Ἀσπάζεται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός μου, 21 Act 16,1.2; 19,22; 20,4. Ph 2,19.
καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγ-
γενεῖς μου. ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος ὁ γράψας 22
τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ. ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος 23 1 K 1,14. Act 19,22.
ὁ ξένος μου καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας. ἀσπάζεται
ὑμᾶς Ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ Κούαρ-
τος ὁ ἀδελφός.

Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέ- 25 E 1,9; 3,5.9. Kol 1,26.
λιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ
ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνοις αἰωνίοις σεσιγη-
μένου, φανερωθέντος δὲ νῦν διά τε γραφῶν προ- 26 2 T 1,10. R 1,5.
φητικῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ εἰς
ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέν-
τος, [1] μόνῳ σοφῷ θεῷ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ 27 1 T 1,17. Jud 25.
δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

---

19 σοφους : H+ [μεν] *20* η χαρις . . . υμων : h^r post 23 (= 24) | Ιησου : h[R]+ Χριστου *23* fin h^r + (v. 24) η χαρις του κυριου ημων Ιησου Χριστου μετα παντων υμων· αμην. *25—27* : h^r— (cf 14,23) *26* προφητικων : h^r + και της επιφανειας του κυριου ημων Ιησου Χριστου *27* H [ω] | αιωνας : TW+ των αιωνων

---

18 και ευλογ. : και ευγλωττιας vl — *20* συντριψαι | — η χαρις . . . υμων *21* ασπαζονται | fin + και αι εκκλησιαι πασαι του θεου (v.16) *22* Τερεντιος *23* ολαι αι εκκλησιαι

[εγραφη απο Κορινθου δια Φοιβης (της διακονου + της εν Κεγχρεαις εκκλησιας) vl εγραφη δια Τερτιου επεμφθη δε δια Φ. απο Κορινθιων]

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α

1 *Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ*
6,11. Act 9,14. 2 *θελήματος θεοῦ καὶ Σωσθένης ὁ ἀδελφὸς ¹ τῇ ἐκ-*
κλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἡγιασμένοις
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς ἁγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς
ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
R 1,7. 3 *Χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν καὶ ἡμῶν· χάρις*
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4 *Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν*
ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χρι-
5 *στῷ Ἰησοῦ, ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ,*
6 *ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει, ¹ καθὼς τὸ μαρ-*
L 17,30. 7 *τύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν, ὥστε ὑμᾶς*
2 Th 1,7. Tt 2,13. *μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχο-*
μένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Ph 1,6. 1 Th 3,13; 5,23. 8 *Χριστοῦ· ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους*
ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
1 Th 5,24. 1 J 1,3. 9 *Χριστοῦ. πιστὸς ὁ θεός, δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς*
κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ
κυρίου ἡμῶν.

Ph 2,2; 3,16. 10 *Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος*
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ

---

1 ℵ *Ιησου Χριστου* 2 W *θεου, ηγιασμ. εν Χρ. Ι., τη ο. εν Κ., κλ.* 4 HW — *μου* 8 *Χριστου* : [H]—W

1 — *κλητος* 2 *αυτων τε κ.* 6 *Χριστου* : *θεου* 8 *αχρι τ.* | *ημερα* : *παρουσια* 9 *δι* : *υφ*

λέγητε πάντες, καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἦτε
δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ
γνώμῃ. ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί 11
μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν.
ˈλέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει· ἐγὼ μέν 12 3,4.
εἰμι Παύλου, ἐγὼ δὲ Ἀπολλῶ, ἐγὼ δὲ Κηφᾶ, ἐγὼ Act 18,24.27. J 1,42.
δὲ Χριστοῦ. μεμέρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος 13
ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου
ἐβαπτίσθητε; εὐχαριστῶ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα 14 Act 18,8.
εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον· ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι 15 R 16,23.
εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβαπτίσθητε. ἐβάπτισα δὲ 16 16,15.17.
καὶ τὸν Στεφανᾶ οἶκον· λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα
ἄλλον ἐβάπτισα. οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με Χριστὸς 17 J 4,2.
βαπτίζειν ἀλλὰ εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ 2,4. Mt 28,19.
λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ.
Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυ- 18 2 K 4,3.
μένοις μωρία ἐστίν, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν R 1,16.
δύναμις θεοῦ ἐστιν. γέγραπται γάρ· 19 Is 29,14.

ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν,
καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω.

ˈ**ποῦ σοφός**; **ποῦ** γραμματεύς; **ποῦ** συνζητητὴς τοῦ 20 Job 12,17.
αἰῶνος τούτου; οὐχὶ **ἐμώρανεν** ὁ θεὸς **τὴν σοφίαν** Is 19,11; 33,18.
τοῦ κόσμου; ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ 21 Mt 11,25.
οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν,
εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος
σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι 22 Mt 12,38.
σημεῖα αἰτοῦσιν καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν, J 4,48. Act 17,18.32.
ˈἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰου- 23 2,14. R 9,32.
δαίοις μὲν σκάνδαλον, ἔθνεσιν δὲ μωρίαν,ˈ αὐτοῖς 24 18. Kol 2,3.
δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησιν, Χρι-

---

13 ℵ *χριστος.* | *υπερ* : hW *περι* *14* *ευχαριστω* : hR+ *τω θεω* | H *Γαϊον* *17* W *ευαγγελισασθαι* *22* W *σημειον*

---

11 — *μου* *13* *μη μεμερ.* *15* *εβαπτισα* *16* — *αλλον* *18* — *ημιν* *20* *τ. κοσμ.* : + *τουτου* *23* *εθν.* : *Ελλησι*

23. 2 K 13,4. 25 *στὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. ὅτι τὸ*
μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν,
καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀν-
Mt 11,25. J 7,48. 26 *θρώπων. Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν,*
Jc 2,1–5. *ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα, οὐ*
27 *πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· ἀλλὰ τὰ*
μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καται-
σχύνῃ τοὺς σοφούς, καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου
28 *ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά, καὶ*
τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξε-
λέξατο ὁ θεός, τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταρ-
R 3,27. E 2,9. 29 *γήσῃ, ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον*
Jr 23,5.6. 30 *τοῦ θεοῦ. ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν Χριστῷ*
2 K 5,21. J 17,19. *Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη σοφία ἡμῖν ἀπὸ θεοῦ, δικαιο-*
Jr 9,22.23. 31 *σύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις, ἵνα καθὼς*
*γέγραπται· **ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω.***
1,17. 2 *Κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ*
καθ' ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν
G 6,14. 2 *τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ ἔκρινά τι εἰδέναι*
ἐν ὑμῖν εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυ-
Act 18,9. 2 K 10,1. 3 *ρωμένον. κἀγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν*
1. 4 *τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὁ λόγος*
μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας
λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως,
E 1,17.19. 1 Th 1,5. 5 *ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων ἀλλ'*
Ph 3,15. 6 *ἐν δυνάμει θεοῦ. Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς*
τελείοις, σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ
τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν καταργου-
R 16,25. 7 *μένων· ἀλλὰ λαλοῦμεν θεοῦ σοφίαν ἐν μυστηρίῳ,*
τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἣν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ
L 23,34. Jc 2,1. Kol 1,26. 8 *τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν· ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόν-*

---

28 *θεος,* : H+ [*και*] *30* hT *θεου δικ.* **2**,*1* *μαρτ.* : ℵ *μυστηριον* *2* T *ειδεναι τι* *4* H *πιθοις*

***26* γαρ : ουν *29* τ. θεου : αυτου *30* δικ. τε : και δικ.**
2,*4* πειθοι (ανθρωπινης) σοφιας λογων (λογου)

των τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· εἰ γὰρ ἔγνωσαν,
οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν· ἀλλὰ 9 Is 64,3.
καθὼς γέγραπται·

ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν
καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη,
ὅσα ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

ἡμῖν δὲ ἀπεκάλυψεν ὁ θεὸς διὰ τοῦ πνεύματος· 10 Mt 13,11.
τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐραυνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ
θεοῦ. τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου 11
εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτως
καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς ἔγνωκεν εἰ μὴ τὸ πνεῦμα
τοῦ θεοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου 12 J 16,13.14.
ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα
εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν· ἃ 13 1.4.
καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας
λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς πνεύματος, πνευματι-
κοῖς πνευματικὰ συνκρίνοντες. ψυχικὸς δὲ ἄν- 14 6.1,23. J 8,47; 14,17.
θρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ·
μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι,
ὅτι πνευματικῶς ἀνακρίνεται. ὁ δὲ πνευματικὸς 15 1 J 2,20.
ἀνακρίνει [μὲν] πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνα-
κρίνεται. **τίς** γὰρ **ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβιβάσει** 16 R 11,34. Is 40,13.
αὐτόν; ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν. Κἀγώ, 3 J 16,12.
ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευ-
ματικοῖς ἀλλ' ὡς σαρκίνοις, ὡς νηπίοις ἐν Χρι-
στῷ. γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, οὐ βρῶμα· οὔπω γὰρ 2 1 P 2,2. H 5,12.13.
ἐδύνασθε.

Ἀλλ' οὐδὲ ἔτι νῦν δύνασθε, ʹἔτι γὰρ σαρκικοί 3 1,10.11; 11,18.
ἐστε. ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις, οὐχὶ

---

9 οσα : T α *10* δε : ℵW γαρ *13* h πνευματικως
15 [μεν] : HW—hT | παντα : [h] W pr τα *16* H συνβιβ.
3,*2* ετι : [H]—W

---

10 πνευματος : + αυτου *11* — ανθρωπων | — του ανθρ. 2° *12* τ. κοσμ. τουτου *13* πνευματος αγιου
14 — του θεου *16* Χριστου : κυριου 3, *1* σαρκικοις
3 ερις : + και διχοστασιαι

σαρκικοί ἐστε καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε;
1,12. 4 ⁱὅταν γὰρ λέγῃ τις· ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος
Act 18,24.27. 5 δέ· ἐγὼ Ἀπολλώ, οὐκ ἄνθρωποί ἐστε; ⁱ τί οὖν
ἐστιν Ἀπολλώς; τί δέ ἐστιν Παῦλος; διάκονοι δι'
ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος ἔδωκεν.
Act 18,4.11. 6 ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς ἐπότισεν, ἀλλὰ ὁ θεὸς
7 ηὔξανεν· ὥστε οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τι οὔτε ὁ
4,5. 8 ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός. ὁ φυτεύων δὲ καὶ ὁ
ποτίζων ἕν εἰσιν, ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήμψε-
Mt 18,3—9. E 2,20. 9 ται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί·
15,10. 2 P 3,15. 10 θεοῦ γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε. Κατὰ τὴν
χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέκ-
των θεμέλιον ἔθηκα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ. ἕκαστος
1 P 2,4—6. 11 δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. θεμέλιον γὰρ ἄλλον
οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ὅς
12 ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός. εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ
τὸν θεμέλιον χρυσίον, ἀργύριον, λίθους τιμίους,
4,5. 2 Th 1,8. 13 ξύλα, χόρτον, καλάμην, ⁱ ἑκάστου τὸ ἔργον φανερὸν
γενήσεται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ
ἀποκαλύπτεται, καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν
14 ἐστιν τὸ πῦρ αὐτὸ δοκιμάσει. εἴ τινος τὸ ἔργον
15 μενεῖ ὃ ἐποικοδόμησεν, μισθὸν λήμψεται· εἴ τινος
τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιωθήσεται, αὐτὸς δὲ
6,19. 2 K 6,16. 16 σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός. Οὐκ οἴδατε
ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ
17 ἐν ὑμῖν; εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, φθερεῖ
τοῦτον ὁ θεός· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν,
οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.
Ap 3,17.18. 18 Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· εἴ τις δοκεῖ σοφὸς

---

7 TW ἔστιν   12 αργυρ. : h pr και   16 ℵW εν υμιν οικει

---

4 ανθρωποι : σαρκικοι | fin + και κατα ανθρωπον περιπατειτε   5 τι *bis* : τις | Παυλος ... Απολλως | διακονοι : pr αλλ η   10 τεθεικα   12 θεμελ. : + τουτον | χρυσον | αργυρον   13 — αυτο   14 μένει   17 φθερει τουτ. : φθειρει αυτον   18 εξαπατ. : + κενοις λογοις

εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω,
ἵνα γένηται σοφός. ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου 19 Job 5,12.13.
τούτου μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν. γέγραπται
γάρ· **ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ**
αὐτῶν· καὶ πάλιν· **κύριος γινώσκει τοὺς διαλο-** 20 Ps 94,11.
γισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶν μάταιοι. ὥστε μηδεὶς 21
καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν,
εἴτε Παῦλος εἴτε Ἀπολλὼς εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος 22 1,12.
εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλ-
λοντα, πάντα ὑμῶν, ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς 23 11,3.
δὲ θεοῦ. Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος 4 Tt 1,7.
ὡς ὑπηρέτας Χριστοῦ καὶ οἰκονόμους μυστηρίων
θεοῦ. ὧδε λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις 2 L 12,42.
ἵνα πιστός τις εὑρεθῇ. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν 3
ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης
ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω· οὐδὲν γὰρ 4 Ps 143,2.
ἐμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι·
ὁ δὲ ἀνακρίνων με κύριός ἐστιν. ὥστε μὴ πρὸ 5 3,8.
καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ
φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει
τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος
γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ. Ταῦτα δέ, 6 R 12,3.
ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλὼν
δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ἃ γέ-
γραπται, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε
κατὰ τοῦ ἑτέρου. τίς γάρ σε διακρίνει; τί δὲ 7 R 12,6. Ex 12,21.
ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυ-
χᾶσαι ὡς μὴ λαβών; ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ· ἤδη 8 Ap 3,17. Ap 3,21.
ἐπλουτήσατε· χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὄφελόν
γε ἐβασιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συνβασιλεύ-
σωμεν. δοκῶ γάρ, ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους 9 R 8,36. H 10,33.

---

18 W *υμιν, εν τω α. τουτω μ.* 4,*6* H *τό Μη υ.*
8 H *εστε; η. επλουτησατε; χ. η. εβασιλευσατε;*

4,*2 ωδε : ὅδε | ζητειται : τι ζητειτε* *5* — *ος* *6 α :*
ο | γεγρ. : + φρονειν *9 γαρ : + οτι*

ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θέατρον
ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώ-
3,18. 10 ποις. ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνι-
μοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς, ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί·
2 K 11,23–27. 11 ὑμεῖς ἔνδοξοι, ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. ἄχρι τῆς ἄρτι
Act 18,3; 20,34. 1 Th 2,9. ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν καὶ γυμνιτεύομεν
9,15. 2 Th 3,8. 12 καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν καὶ κοπιῶμεν
R 12,14. Ps 109,28. ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμενοι εὐλο-
Dt 17,7; 22,24. 13 γοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, δυσφημούμενοι
παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου
14 ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. Οὐκ
ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου
G 4,19. 15 ἀγαπητὰ νουθετῶν. ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγοὺς
ἔχητε ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν
γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς
11,1. 16 ἐγέννησα. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου
Act 19,22. Ph 2,20 ss. 17 γίνεσθε. Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὅς
ἐστίν μου τέκνον ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ,
ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν Χριστῷ
[Ἰησοῦ], καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ δι-
18 δάσκω. ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς
Act 18,21. Jc 4,15. 19 ἐφυσιώθησάν τινες· ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς
ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν
2,4. L 17,20. 20 λόγον τῶν πεφυσιωμένων ἀλλὰ τὴν δύναμιν· οὐ
γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνά-
21 μει. τί θέλετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ
ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πραΰτητος;

Lv 18,7.8. 5 Ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη
πορνεία ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὥστε γυναῖκά
2 τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι

---

9 hR απεδειξεν, *14* W νουθετω *17* τουτο : hTW+ αυτο | [Ιησου] : T—W *19* fin H,R.

---

11 γυμνητευομεν *13* δυσφ. : βλασφημουμενοι *16* fin + καθως καγω Χριστου *21* πραοτητος **5**,*1* εθνεσιν : + ονομαζεται

ἐστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, ἵνα ἀρθῇ ἐκ
μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο πράξας; ἐγὼ μὲν 3 Kol 2,5.
γάρ, ἀπὼν τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι,
ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτως τοῦτο κατεργα-
σάμενον, ¹ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου [ἡμῶν] Ἰησοῦ, 4 Mt 16,19; 18,18.
συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν 2 K 13,10.
τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, παραδοῦναι 5 1 T 1,20.
τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, 1 P 4,6.
ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου
[Ἰησοῦ]. Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. οὐκ οἴδατε 6 G 5,9.
ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ; ἐκκαθάρατε 7 Ex 12,21; 13,7.
τὴν παλαιὰν ζύμην, ἵνα ἦτε νέον φύραμα, καθώς Is 53,7. 1 P 1,19.
ἐστε ἄζυμοι. καὶ γὰρ **τὸ πάσχα** *ἡμῶν* **ἐτύθη**
Χριστός· ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ παλαιᾷ 8 Ex 12,3–20.
μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας, ἀλλ' ἐν
ἀζύμοις εἰλικρινίας καὶ ἀληθείας. Ἔγραψα 9 Mt 18,17.
ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις, 2 Th 3,14.
οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ 10
τοῖς πλεονέκταις καὶ ἅρπαξιν ἢ εἰδωλολάτραις,
ἐπεὶ ὠφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. νῦν 11 2 Th 3,6.
δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι ἐάν τις Tt 3,10. 2 J 10.
ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ᾖ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ
εἰδωλολάτρης ἢ λοίδορος ἢ μέθυσος ἢ ἅρπαξ,
τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. τί γάρ μοι τοὺς 12 Mc 4,11.
ἔξω κρίνειν; οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε, ¹ τοὺς 13 Dt 13,6;
δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρίνει; **ἐξάρατε τὸν πονηρὸν ἐξ** 17,7; 22,24.
ὑμῶν αὐτῶν.

Τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον 6
κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν

---

2 πραξ. : R *ποιησας* *3—5* HW *κατεργασαμενον εν* ... TW *Ιησου συναχθ.* ... TW *Ιησου παραδ.* *4* [*ημων*] : R—TW *5* [*Ιησου*] : hT—HW *6 Ου καλον* : h[r] *Καλον* | *ζυμοι* : h[r] *δολοι* *7 Χριστος* : TW. *8 μηδε* : h , *μη* | RW *ειλικρινειας* *11* T *νυνι* *12* TW *κρινετε;* *13* TW *κρινεῖ.*

---

2 **εξαρθη** *3* **ως απων** *7* **εκκαθ. ουν** | **ημων υπερ ημων** *9* **συναναμιγνυσθε** *10* **και ου π.** | **και : η** | **οφειλετε** *11* **ᾖ : ἢ** *12* **μοι : + και** *13* **και εξαρειτε** **6,1** **εξ υμων**

Ap 3,21. Dn 7,22. 2 ἁγίων; ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον
κρινοῦσιν; καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος,
3 ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; οὐκ οἴδατε ὅτι
4 ἀγγέλους κρινοῦμεν, μήτιγε βιωτικά; βιωτικὰ μὲν
οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ἐν
5 τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε; πρὸς ἐντροπὴν
ὑμῖν λέγω. οὕτως οὐκ ἔνι ἐν ὑμῖν οὐδεὶς σοφός,
ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ
6 αὐτοῦ, ˈἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ
Mt 5,39. 1 Th 5,15. 1 P 3,9. 7 τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα
ὑμῖν ἐστιν ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν. διὰ
τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον
8 ἀποστερεῖσθε; ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε καὶ ἀποστε-
9 ρεῖτε, καὶ τοῦτο ἀδελφούς. ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι
ἄδικοι θεοῦ βασιλείαν οὐ κληρονομήσουσιν; μὴ
πλανᾶσθε· οὔτε πόρνοι οὔτε εἰδωλολάτραι οὔτε
G 5,19–21. 10 μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἀρσενοκοῖται ˈοὔτε κλέπται
οὔτε πλεονέκται, οὐ μέθυσοι, οὐ λοίδοροι, οὐχ
Tt 3,3–7. 11 ἅρπαγες βασιλείαν θεοῦ κληρονομήσουσιν. καὶ
ταῦτά τινες ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιά-
σθητε, ἀλλὰ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ
θεοῦ ἡμῶν.
10,23. 12 Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει.
πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι
1 Th 4,3–5. 13 ὑπό τινος. τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία
τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα
καταργήσει. τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ τῷ
15,15.20. 2 K 4,14. R 8,11. 14 κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι· ὁ δὲ θεὸς καὶ
τὸν κύριον ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς

---

2 h κρινουσιν 3 W κρινουμεν; 4 W καθιζετε. 5 TW αυτου; 6 W απιστων. 7 T— ουν 8 W αδελφους; 11 κυριου : H+ [ημων] 14 εξεγ. : h εξηγειρεν

---

2 — η 5 λαλω | ενι : εστιν | — ουδεις 7 εν υμιν | κριμα 8 ταυτα 10 ου 1° : ουτε | κληρον. : pr ου 14 εξεγειρει

δυνάμεως αὐτοῦ. οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν 15 12,27.
μέλη Χριστοῦ ἐστιν; ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ Χρι-
στοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; μὴ γένοιτο. ἢ οὐκ 16 Gn 2,24.
οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά ἐστιν; J 17,21.22.
***ἔσονται** γάρ, φησίν, **οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν.** ˡ ὁ δὲ* 17 E 5,30.
κολλώμενος τῷ κυρίῳ ἓν πνεῦμά ἐστιν. φεύγετε 18 2 K 3,17.
τὴν πορνείαν. πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄν-
θρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν· ὁ δὲ πορνεύων
εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι 19 3,16.
τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός
ἐστιν, οὗ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν;
ˡ ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν ἐν 20 7,23.
τῷ σώματι ὑμῶν. 1 P 1,18.19. Ph 1,20.

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατε, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς 7
μὴ ἅπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν 2
ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα
ἐχέτω. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλὴν ἀποδιδότω, 3
ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. ἡ γυνὴ τοῦ 4
ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει ἀλλὰ ὁ ἀνήρ· ὁμοίως
δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει
ἀλλὰ ἡ γυνή. μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι 5
ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρὸν ἵνα σχολάσητε τῇ
προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἦτε, ἵνα μὴ
πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.
τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν. 6
θέλω δὲ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυ- 7 Mt 19,12.
τόν· ἀλλὰ ἕκαστος ἴδιον ἔχει χάρισμα ἐκ θεοῦ,
ὁ μὲν οὕτως, ὁ δὲ οὕτως.

---

19 h *πνευματος αγιου* | h *θεου; κ. ουκ ε. εαυτων*, *20 δοξασατε δη* : h^r + et portate (*ἄρατε* ex *ἀρά γε*) | fin : h^r + *και εν τω πνευματι υμων, ατινα εστιν του θεου* 7,5 H [*αν*] | *υμων* : [H]—W *6* R *συγγν.* *7 δε* 1° : W *γαρ*

---

15 η ουκ | *υμων* : *ημων* *16* — *η* *19 τα σωματα* 7,1 *εγραψ. μοι* *2 την πορνιαν* | — *και ... εχετω* *3 την οφειλομενην ευνοιαν* (*vl τιμην*) *5 τη* : + *νηστεια και τη* | *ητε* : *συνερχησθε* *7 δε* 1° : *γαρ* | *ο bis* : *ος*

8 Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν
1 T 5,14. 9 αὐτοῖς ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ· εἰ δὲ οὐκ ἐγκρα-
τεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖττον γάρ ἐστιν γαμεῖν
12.25.40. 10 ἢ πυροῦσθαι. τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω,
Mt 5,32. οὐκ ἐγὼ ἀλλὰ ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ
11 χωρισθῆναι, — ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος
ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω, — καὶ ἄνδρα γυναῖκα
12 μὴ ἀφιέναι. τοῖς δὲ λοιποῖς λέγω ἐγώ, οὐχ ὁ
κύριος· εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ
αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω
13 αὐτήν· καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ
οὗτος συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω
R 11,16. 14 τὸν ἄνδρα. ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν
τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν
τῷ ἀδελφῷ· ἐπεὶ ἄρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά
R 14,19. 15 ἐστιν, νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρί-
ζεται, χωριζέσθω· οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ
ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις· ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν
1 P 3,1. 16 ὑμᾶς ὁ θεός. τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα
σώσεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;
20.24. 17 Εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς μεμέρικεν ὁ κύριος, ἕκαστον
ὡς κέκληκεν ὁ θεός, οὕτως περιπατείτω. καὶ
οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι.
18 ' περιτετμημένος τις ἐκλήθη; μὴ ἐπισπάσθω· ἐν
G 5,6; 6,15. 19 ἀκροβυστίᾳ κέκληταί τις; μὴ περιτεμνέσθω. ἡ
R 2,25. περιτομὴ οὐδέν ἐστιν, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν
17.24. 20 ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ. ἕκαστος ἐν
21 τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μενέτω. δοῦλος
ἐκλήθης; μή σοι μελέτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι

---

9 γαμειν : hW γαμησαι 13 ητις : T ει τις 15 τοιου-
τοις : H,T. | υμας : hRW ημας 17 h εμερισεν
18 W εκληθη· | W τις· 21 W εκληθης·

---

10 χωριζεσθαι 13 ουτος : αυτος | τον ανδρα : αυτον
14 γυναικι : + τη πιστη | αδελφω : ανδρι (τω πιστω)
17 ει : η | κυριος : θεος | θεος : κυριος | διδασκω
18 κεκλ. τις : τις εκληθη

ἐλεύθερος γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. ὁ γὰρ ἐν 22 E 6,8. Phm 16.
κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος κυρίου ἐστίν·
ὁμοίως ὁ ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστιν Χριστοῦ.
τιμῆς ἠγοράσθητε· μὴ γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. 23 6,20.
ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω 24 17.20.
παρὰ θεῷ.
Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ 25 10. 40.
ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου 1 T 1,12.13.
πιστὸς εἶναι. Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν 26 2Q. 10,11.
διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ
τὸ οὕτως εἶναι. δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν· 27
λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα. ἐὰν 28 L 21,23.
δὲ καὶ γαμήσῃς, οὐχ ἥμαρτες· καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ
παρθένος, οὐχ ἥμαρτεν· θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ
ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. Τοῦτο 29 R 13,11.
δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς συνεσταλμένος ἐστίν· L 14,26.
τὸ λοιπὸν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ
ἔχοντες ὦσιν, καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες, 30
καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες, καὶ οἱ ἀγορά-
ζοντες ὡς μὴ κατέχοντες, καὶ οἱ χρώμενοι τὸν 31 1 J 2,15–17.
κόσμον ὡς μὴ καταχρώμενοι· παράγει γὰρ τὸ
σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμε- 32
ρίμνους εἶναι. ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου,
πῶς ἀρέσῃ τῷ κυρίῳ· ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ 33 L 14,20.
τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῇ γυναικί. καὶ E 5,29.
μεμέρισται καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος· ἡ ἄγα- 34
μος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα ᾖ ἁγία καὶ
τῷ σώματι καὶ τῷ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα
μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσῃ τῷ ἀνδρί.

---

27 W γυναικι· et γυναικος· *28* ημαρτες : H.TW, | H [η] παρθ. *29* W αδελφοι· et εστιν, (h εστιν το λοιπον,) *33.34* HW γυναικι, και μεμερισται. και η γυνη η αγαμος και η παρθενος μεριμνα h[r] γυναικι. μεμ. [και] η γυνη (cet ut text) vl και μεμ. η αγαμος κ. η π. (ut text) *34* και 1[o] : [H]

---

22 ομοιως και *24* — παρα θεω *28* γαμησης : λαβης γυναικα *29* ο : pr οτι *31* τω κοσμω τουτω | παραχρωμενοι *32* κυριω : θεω *34* — τα του κοσμου

35 τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν σύμφορον λέγω,
οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ
εὔσχημον καὶ εὐπάρεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως.
36 Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ
νομίζει, ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος, καὶ οὕτως ὀφείλει
γίνεσθαι, ὃ θέλει ποιείτω· οὐχ ἁμαρτάνει· γαμεί-
37 τωσαν. ὃς δὲ ἕστηκεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἑδραῖος,
μὴ ἔχων ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου
θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ ἰδίᾳ καρδίᾳ,
38 τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιήσει. ὥστε
καὶ ὁ γαμίζων τὴν ἑαυτοῦ παρθένον καλῶς ποιεῖ,
R 7,2. 39 καὶ ὁ μὴ γαμίζων κρεῖσσον ποιήσει. Γυνὴ δέ-
δεται ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· ἐὰν δὲ
κοιμηθῇ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει γαμη-
25. 40 θῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ. μακαριωτέρα δέ ἐστιν
ἐὰν οὕτως μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ
δὲ κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

Act 15,29. 8 Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι πάντες
γνῶσιν ἔχομεν. ἡ γνῶσις φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη
G 6,3. 2 οἰκοδομεῖ· εἴ τις δοκεῖ ἐγνωκέναι τι, οὔπω ἔγνω
G 4,9. 3 καθὼς δεῖ γνῶναι· εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν,
10,19. Dt 6,4. 4 οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ. Περὶ τῆς βρώσεως
οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον
Ps 82,6. J 10,34. 5 ἐν κόσμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς εἰ μὴ εἷς. καὶ
γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ
εἴτε ἐπὶ γῆς, ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοὶ καὶ κύριοι
Ml 2,10. 12,5.6. Kol 1,16. 6 πολλοί, ' ἀλλ' ἡμῖν εἷς θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὗ τὰ

---

37 τη 1° : W+ ιδια | W— ιδια 38 hRW την παρθενον εαυτου | ποιει : h ποιησει 40 δε 2° : ℌ γαρ 8,1 W ειδωλοθυτων οιδαμεν 6 H [αλλ]

35 συμφερον 36 γαμειτω 37 — εδραιος 38 εκγαμιζων *bis* | — την ε. παρθ. 39 δεδεται νομω | δε : + και | αποθανη 40 εχω 8,2 ει δε | ειδεναι | ουδεπω ουδεν 4 θεος : + ετερος

πάντα καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν, καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς
Χριστός, δι' οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ.
ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις· τινὲς δὲ τῇ συνηθείᾳ 7 10,27.
ἕως ἄρτι τοῦ εἰδώλου ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν,
καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα μολύνεται.
βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παραστήσει τῷ θεῷ· οὔτε ἐὰν 8 R 14,17.
μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα, οὔτε ἐὰν φάγωμεν
περισσεύομεν. βλέπετε δὲ μή πως ἡ ἐξουσία 9 G 5,13.
ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενέσιν.
ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σὲ τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλίῳ 10
κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς
ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα
ἐσθίειν; ἀπόλλυται γὰρ ὁ ἀσθενῶν ἐν τῇ σῇ 11 R 14,15.
γνώσει, ὁ ἀδελφὸς δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. οὕτως 12
δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τύπτοντες
αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν εἰς Χριστὸν
ἁμαρτάνετε. διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν 13 R 14,21.
ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα,
ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.
Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; 9 15,8. Act 26,16; 22,17.
οὐχὶ Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἑόρακα; οὐ τὸ ἔργον
μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ 2 2 K 3,2.3.
ἀπόστολος, ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγίς
μου τῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ. Ἡ 3
ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσίν ἐστιν αὕτη. 4 L 10,8.
μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πεῖν; μὴ οὐκ 5 J 1,42.
ἔχομεν ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ὡς
καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ

---

6 δι ου : **h** *δι ον* | **fin** : **h**r +, *και εν πνευμα αγιον, εν ω τα παντα και ημεις εν αυτω* *8* **T** *ουτε εαν φαγ. περισσευομεν, ουτε εαν μη φαγ. υστερουμεθα.* *10* **H** [σὲ] **R** *σε* | **RW** *ειδωλειω* **9**,*1* **R** *εωρακα* *5 αδελφ. γυν.* : **h**r [*αδελφας*] *γυναικας* *it γυναικα* [*αδελφην*]

---

7 συνηθ. : *συνειδησει* *8 υμασ* | *παριστησι* *11 απολλ. γαρ* : *και απολειται* | — *ο 2⁰* *13* — *μου 1⁰ et 2⁰* **9**,*2 μου της* : *της εμης*

6 *κυρίου καὶ Κηφᾶς; ἢ μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας οὐκ*
7 *ἔχομεν ἐξουσίαν μὴ ἐργάζεσθαι; τίς στρατεύεται*
ἰδίοις ὀψωνίοις ποτέ; τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ
τὸν καρπὸν αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; [ἢ] τίς ποιμαίνει
ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ
8 *ἐσθίει; μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ, ἢ καὶ*
Dt 25,4. 9 *ὁ νόμος ταῦτα οὐ λέγει; ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως*
1 T 5,18. *νόμῳ γέγραπται· οὐ κημώσεις βοῦν ἀλοῶντα. μὴ*
10 *τῶν βοῶν μέλει τῷ θεῷ; ἢ δι' ἡμᾶς πάντως*
λέγει; δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη, ὅτι ὀφείλει ἐπ' ἐλπίδι
ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν, καὶ ὁ ἀλοῶν ἐπ' ἐλπίδι
R 15,27. 11 *τοῦ μετέχειν. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ*
ἐσπείραμεν, μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερί-
Act 20,34.35. 12 *σομεν; εἰ ἄλλοι τῆς ὑμῶν ἐξουσίας μετέχουσιν,*
2 K 11,9. *οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; ἀλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ*
ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν ἵνα μή τινα ἐνκοπὴν
Nu 18,8.31. 13 *δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ. οὐκ οἴδατε*
Dt 18,1–3. *ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι τὰ ἐκ τοῦ ἱεροῦ*
ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες τῷ
L 10,7. 14 *θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; οὕτως καὶ ὁ κύριος*
διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ
Act 18,3. 15 *εὐαγγελίου ζῆν. ἐγὼ δὲ οὐ κέχρημαι οὐδενὶ τούτων.*
οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως γένηται ἐν ἐμοί·
καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ τὸ καύχημά
Jr 20,9. 16 *μου οὐδεὶς κενώσει. ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ*
ἔστιν μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται·
4,1. 17 *οὐαὶ γάρ μοί ἐστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίσωμαι. εἰ γὰρ*
ἑκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων,

---

7 [η] : TW ἢ *8* RW λαλω; *9* κημ. : ℵ φιμωσεις | H θεω, *10* W λεγει· *12* RW εγκοπ- T εκκ- *13* T εσθιουσιν; | HW συνμερ- *14* ζην : TW· *15* HW ἢ— το *16* ευαγγελισ. : hT ευαγγελιζωμαι

---

7 εκ του καρπου 8 λεγω 9 εν . . . γεγρ. : γεγρ. γαρ 10 της ελπιδος αυτου μετεχ. επι ελπ. 13 — τα 2° | *προσεδρευοντες 15 ουδεις : (ινα) τις 16 καυχ. : χαρις*

οἰκονομίαν πεπίστευμαι. τίς οὖν μού ἐστιν ὁ 18 8,9.
μισθός; ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ
εὐαγγέλιον, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ
μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ 19 Mt 20,26.27.
πάντων πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείονας
κερδήσω· καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰου- 20 Act 16,3; 21,20–26.
δαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον
ὡς ὑπὸ νόμον, μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς
ὑπὸ νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ 21 G 2,3.
ὢν ἄνομος θεοῦ ἀλλ' ἔννομος Χριστοῦ, ἵνα κερδάνω
τοὺς ἀνόμους· ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ἀσθενής, 22 2 K 11,29. R 11,14.
ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσιν γέγονα
πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. πάντα δὲ ποιῶ 23
διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συνκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι.
Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες 24 2 T 4,7. Ph 3,14.
μὲν τρέχουσιν, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον;
οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνι- 25 2 T 2,4.5; 4,8. 1 P 5,4. Jc 1,12.
ζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται, ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα
φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον.
ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως, οὕτως 26
πυκτεύω ὡς οὐκ ἀέρα δέρων· ἀλλ' ὑπωπιάζω μου 27 R 8,13; 13,14.
τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μή πως ἄλλοις κηρύξας
αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ 10 Ex 13,21; 14,22.
πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην ἦσαν καὶ
πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάντες 2
εἰς τὸν Μωϋσῆν ἐβαπτίσθησαν ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ
ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν 3 Ex 16,4.35. Dt 8,3.
βρῶμα ἔφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πνευματικὸν 4 Ex 17,6.

---

21 H κερδανῶ *27* αλλ : HW αλλα 10,*2* ℵW εβαπτισαντο *3* H [το αυτο]

---

18 μου 1° : μοι | το εναγγ. : + του Χριστου *20* — ως 1° | — μη ων α. υ. νομον *21* θεω et Χριστω | — τους *22* ως ασθενης | παντως τινας : παντας *23* παντα : τουτο *27* υποπιαζω

ἔπιον πόμα· ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολου-
Nu 14,16.28.30. 5 *θούσης πέτρας, ἡ πέτρα δὲ ἦν ὁ Χριστός,* ¹ *ἀλλ'*
οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν ηὐδόκησεν ὁ θεός·
Nu 11,4.34. 6 ***κατεστρώθησαν*** *γὰρ* ***ἐν τῇ ἐρήμῳ.*** *Ταῦτα δὲ τύποι*
ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ***ἐπιθυ-***
Ex 32,6. 7 ***μητὰς κακῶν****, καθὼς κἀκεῖνοι* ***ἐπεθύμησαν****. μηδὲ*
εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθώς τινες αὐτῶν· ὥσπερ
γέγραπται· ***ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πεῖν, καὶ***
Nu 25,1.9. 8 ***ἀνέστησαν παίζειν****. μηδὲ πορνεύωμεν, καθώς τινες*
αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔπεσαν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσι-
Nu 21,5.6. 9 *τρεῖς χιλιάδες. μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν κύριον,*
καθώς τινες αὐτῶν ἐπείρασαν καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων
Nu 14,2.36. H 8,11.17. 10 *ἀπώλλυντο. μηδὲ γογγύζετε, καθάπερ τινὲς αὐτῶν*
ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ.
1 P 4,7. 11 *ταῦτα δὲ τυπικῶς συνέβαινεν ἐκείνοις, ἐγράφη δὲ*
πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν αἰώνων
12 *κατήντηκεν. Ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι βλεπέτω μὴ*
13 *πέσῃ. πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀν-*
θρώπινος· πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς
πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν
τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι
ὑπενεγκεῖν.

1 J 5,21. 14 *Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλο-*
15 *λατρείας. ὡς φρονίμοις λέγω· κρίνατε ὑμεῖς ὅ*
Mt 26,27. Act 2,42. 16 *φημι. Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν,*
οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστιν;
τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος
12,27. R 12,5. 17 *τοῦ Χριστοῦ ἐστιν; ὅτι εἷς ἄρτος, ἓν σῶμα οἱ*
πολλοί ἐσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου
Lv 7,6.15. 18 *μετέχομεν. βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα·*

---

5 TW *ευδοκησεν* *8* *μια* : h pr *εν* *9* hT *εξεπειρασαν* *13* h *πειρασθηναι υμας* *14* H *ειδωλολατριας* *16* *εστιν* 1⁰ : HW ante *του αιμ.*

---

5 — *ο θεος* *9* *κυριον* : *Χριστον* | *απωλοντο* *11* *δε* 1⁰ : + *παντα* | *τυποι συνεβαινον* *13* *ου καταλαβη* | *αφησει* | *δυνασθαι* : + *υμας* *17* *αρτον* : + *και του ενος ποτηριου*

οὐχ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσια-
στηρίου εἰσίν; ˈτί οὖν φημι; ὅτι εἰδωλόθυτόν τί 19 8,4.
ἐστιν; ἢ ὅτι εἴδωλόν τί ἐστιν; ˈἀλλ' ὅτι ἃ θύουσιν 20 Lv 17,7.
[τὰ ἔθνη], **δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ θύουσιν**· οὐ Dt 32,17. Ps 106,37.
θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. Ap 9,20.
οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον 21 2 K 6,15.16.
δαιμονίων· οὐ δύνασθε **τραπέζης κυρίου** μετέχειν Ml 1,7.12.
καὶ τραπέζης δαιμονίων. ἢ **παραζηλοῦμεν τὸν** 22 Dt 32,21.
κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν; Πάντα 23 6,12.
ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα ἔξεστιν,
ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζη- 24 33. R 15,2.
τείτω ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου. Πᾶν τὸ ἐν μακέλλῳ 25 R 14,2–10.22.
πωλούμενον ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν
συνείδησιν· **τοῦ κυρίου** γὰρ **ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα** 26 Ps 24,1.
αὐτῆς. εἴ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων καὶ θέλετε 27
πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε
μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. ἐὰν δέ 28 8,7.
τις ὑμῖν εἴπῃ· τοῦτο ἱερόθυτόν ἐστιν, μὴ ἐσθίετε
δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν·
συνείδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀλλὰ τὴν 29
τοῦ ἑτέρου. ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται
ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, 30 1 T 4,4.
τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ; Εἴτε 31 Kol 3,17.
οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα
εἰς δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. ἀπρόσκοποι καὶ Ἰου- 32 R 14,13.
δαίοις γίνεσθε καὶ Ἕλλησιν καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ
θεοῦ, ˈκαθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζη- 33 9,20–22.
τῶν τὸ ἐμαυτοῦ σύμφορον ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν,
ἵνα σωθῶσιν. μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ 11 4,16. Ph 3,17.
Χριστοῦ.

---

18 h ουχι *19* W τι ἔστιν η et τι ἔστιν, *20* TW— [τα εθνη], *22* W κυριον·

---

20 θυουσιν 1° : θυει τα εθνη | — των *23* παντα 1° 2° : + μοι *24* fin + εκαστος *27* απιστ. : + εις δειπνον *28* ειδωλοθυτον | fin + του γαρ κυριου η γη και το πληρωμα αυτης *33* συμφερον

2 *Ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς ὅτι πάντα μου μέμνησθε*
καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις κατέ-
3,23. E 5,23. Gn 3,16. 3 *χετε. Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς*
ἡ κεφαλὴ ὁ Χριστός ἐστιν, κεφαλὴ δὲ γυναικὸς
12,10; 14,1. 4 *ὁ ἀνήρ, κεφαλὴ δὲ τοῦ Χριστοῦ ὁ θεός. πᾶς*
ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς
5 *ἔχων καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. πᾶσα δὲ*
γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακα-
λύπτῳ τῇ κεφαλῇ καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς·
6 *ἓν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. εἰ γὰρ*
οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ
αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατα-
Gn 1,27; 5,7. 7 *καλυπτέσθω. ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατα-*
*καλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν, **εἰκὼν** καὶ δόξα **θεοῦ***
Gn 2,22.23. 1 T 2,13. 8 *ὑπάρχων· ἡ γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. οὐ γάρ*
ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός·
Gn 2,18. 9 *καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ*
Gn 6,2. 10 *γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ*
ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέ-
11 *λους. πλὴν οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρὸς οὔτε ἀνὴρ*
12 *χωρὶς γυναικὸς ἐν κυρίῳ· ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ*
τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός·
13 *τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. ' ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε·*
πρέπον ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ
14 *προσεύχεσθαι; οὐδὲ ἡ φύσις αὐτὴ διδάσκει ὑμᾶς*
15 *ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστιν, ' γυνὴ*
δὲ ἐὰν κομᾷ, δόξα αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ
16 *περιβολαίου δέδοται αὐτῇ. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλό-*
νεικος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν,
οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.
22. 17 *Τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ ὅτι οὐκ*

---

3 **hW**— *ο* 1° *5 αυτης* : **hW** *εαυτης* *6* **W** *ξύρασθαι* *10 εξουσιαν* : **h^r** *καλυμμα* **(velamen)** *17* **h** *παραγγελλω ουκ επαινων*

---

2 υμας : + *αδελφοι* *14 ἢ ουδε* *15* — *αυτη* 2°

εἰς τὸ κρεῖσσον ἀλλὰ εἰς τὸ ἧσσον συνέρχεσθε.
πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ 18 1,10–12; 3,3.
ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος τι
πιστεύω. δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα 19 1 J 2,19.
[καὶ] οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. Συν- 20 Dt 13,4.
ερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ ἔστιν κυρια-
κὸν δεῖπνον φαγεῖν· ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον 21
προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾷ, ὃς
δὲ μεθύει. μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν 22 Jc 2,5.6.
καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρο-
νεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; τί εἴπω
ὑμῖν; ἐπαινέσω ὑμᾶς; ἐν τούτῳ οὐκ ἐπαινῶ. ἐγὼ 23 Mt 26,26–28.
γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα Mc 14,22–24. L 22,19.20.
ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρε-
δίδετο ἔλαβεν ἄρτον ¦ καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν 24
καὶ εἶπεν· τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ
ὑμῶν· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.
ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, 25 Ex 24,8.
λέγων· τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν Zch 9,11.
ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἐὰν
πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὁσάκις γὰρ ἐὰν 26 Mt 26,29.
ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον πίνητε,
τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρι οὗ
ἔλθῃ. ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον ἢ πίνῃ τὸ 27 H 6,6; 10,29.
ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως, ἔνοχος ἔσται τοῦ
σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου. δοκιμα- 28 Mt 26,22.
ζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ 2 K 13,5.
ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω· ὁ 29
γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ
πίνει μὴ διακρίνων τὸ σῶμα. διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν 30 15,20. E 5,14. 1 Th 5,6.

---

19 [καὶ] : W—T *22* R υμας εν τουτω; *24* τουτο 1° : h^r Λαβετε φαγετε, τουτο | υπερ υμων : h^r + κλωμενον *it* θρυπτομενον *it* tradetur *29* πινων : h^r + αναξιως | [W κριμα *it* 34]

19 — εν υμιν 1° (*et* 2°) *22* επαινεσω : -νω *26* το ποτ. : + τουτο *27* τ. αρτ. : + τουτον *29* fin + του κυριου

πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται
31 ἱκανοί. εἰ δὲ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρι-
H 12,5.6. 32 νόμεθα· κρινόμενοι δὲ ὑπὸ τοῦ κυρίου παιδευό-
33 μεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. ὥστε,
ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν ἀλλή-
34 λους ἐκδέχεσθε. εἴ τις πεινᾷ, ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω,
ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ ὡς
ἂν ἔλθω διατάξομαι.

12 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω
Hb 2,18.19. 2 ὑμᾶς ἀγνοεῖν. Οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ
Mc 9,39. 1 J 4,2.3. 3 εἴδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. διὸ
γνωρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν
λέγει· ΑΝΑΘΕΜΑ ΙΗΣΟΥΣ, καὶ οὐδεὶς δύναται
εἰπεῖν· ΚΥΡΙΟΣ ΙΗΣΟΥΣ, εἰ μὴ ἐν πνεύματι
R 12,6. E 4,4. 4 ἁγίῳ. Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ
28. E 4,11. 5 αὐτὸ πνεῦμα· καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσιν, καὶ
6 ὁ αὐτὸς κύριος· καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν,
ὁ δὲ αὐτὸς θεὸς ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.
14,26. 7 ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύματος
8 πρὸς τὸ συμφέρον. ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος
δίδοται λόγος σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως
9 κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, ἑτέρῳ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ
πνεύματι, ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ
14,5. Act 2,4. 10 ἑνὶ πνεύματι, ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων,
ἄλλῳ [δὲ] προφητεία, ἄλλῳ [δὲ] διακρίσεις πνευ-
μάτων, ἑτέρῳ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία
7,7. R 12,3. E 4,7. 11 γλωσσῶν· πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ
αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδίᾳ ἑκάστῳ καθὼς βού-
27. 10,17. 12 λεται. Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν καὶ

12,2 οτι οτε : h[s] — οτι it — οτε (fort pro οτι ποτε) 6 ο δε : ℌ και ο | ενεργων : W+ εστιν 10 [δε] 1° : T—W | [δε] 2° : TW | T διάκρισις | H ερμηνια

---

31 δε : γαρ 34 ει δε 12,3 — λαλων | Ιησουν | κυριον Ιησουν 9 ενι : αυτω 10 δυναμεως

μέλη πολλὰ ἔχει, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος
πολλὰ ὄντα ἓν ἐστιν σῶμα, οὕτως καὶ ὁ Χριστός·
καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα 13 G 3,28.
ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε
δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι. καὶ πάντες ἓν πνεῦμα ἐπο-
τίσθημεν. καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος 14 20.
ἀλλὰ πολλά. ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς· ὅτι οὐκ εἰμὶ χείρ, 15
οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ
ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος. καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς· ὅτι 16
οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος, οὐ
παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος. εἰ ὅλον 17
τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή,
ποῦ ἡ ὄσφρησις; νῦν δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, 18
ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι καθὼς ἠθέλησεν. εἰ 19
δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος, ποῦ τὸ σῶμα; νῦν 20 14.
δὲ πολλὰ μὲν μέλη, ἓν δὲ σῶμα. οὐ δύναται δὲ 21
ὁ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί· χρείαν σου οὐκ ἔχω,
ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν· χρείαν ὑμῶν οὐκ
ἔχω· ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ 22
σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν ἀναγκαῖά ἐστιν,
καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, 23
τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν, καὶ τὰ
ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην περισσοτέραν ἔχει,
ˈτὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ἔχει. ἀλλὰ ὁ 24
θεὸς συνεκέρασεν τὸ σῶμα, τῷ ὑστερουμένῳ περισ-
σοτέραν δοὺς τιμήν, ἵνα μὴ ᾖ σχίσμα ἐν τῷ 25
σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν
τὰ μέλη. καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος, συνπάσχει 26
πάντα τὰ μέλη· εἴτε δοξάζεται μέλος, συνχαίρει
πάντα τὰ μέλη. ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα Χριστοῦ 27 R 12,5. E 5,30.
καὶ μέλη ἐκ μέρους. Καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς 28 E 4,11.12.

18 hT *νυνι* *19* H [*τα*] *20* Ꝁ— *μεν* *21* H [*δε*]
25 T *σχισματα*

12 σωματος : + *του ενος* *18* ἓν 2° : pr *εις* | *εν πομα εποτισθημεν* *23 εχει* : + *τιμης* *24 υστερουντι* *26 ειτε* 1° : *ει τι* *27 μερους* : *μελους*

ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον
προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα δυνάμεις,
ἔπειτα χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήμψεις, κυβερνή-
29 σεις, γένη γλωσσῶν. μὴ πάντες ἀπόστολοι; μὴ
πάντες προφῆται; μὴ πάντες διδάσκαλοι; μὴ
30 πάντες δυνάμεις; μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν
ἰαμάτων; μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; μὴ πάν-
14,1. 31 τες διερμηνεύουσιν; ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ
μείζονα.
Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.
13 Ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν
ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν
Mt 7,22; 17,20. 2 ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν
καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν
γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν ὥστε ὄρη
Mt 6,2. 3 μεθιστάναι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. καὶ
ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν
παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσομαι, ἀγάπην
4 δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. Ἡ ἀγάπη μακρο-
θυμεῖ, χρηστεύεται, ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, [ἡ ἀγάπη]
Zch 8,17 Lxx. Ph 2,4.21. 5 οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, ' οὐκ ἀσχημονεῖ,
οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, **οὐ λογίζεται**
R 12,9. 6 **τὸ κακόν,** ' οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συνχαίρει δὲ
Prv 10,12. R 15,1. 7 τῇ ἀληθείᾳ· πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα
1 P 4,8. 8 ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε
πίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε
γλῶσσαι, παύσονται· εἴτε γνῶσις, καταργηθήσεται.
9 ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους προφη-
10 τεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τὸ ἐκ μέρους

---

29 W δυναμεις, *31* RTiW μειζονα· (R.) και 13,*2* και εαν : H καν 1° 2° W 2° | H μεθιστανειν *3* και εαν : H καν 1° 2° W 1° | R καυθησωμαι H καυχησωμαι (h^r ut text) | T ουθεν *4* TW χρηστευεται η αγ., | [η αγαπη] : TW—H *5* τα : h το μη *6* R συγχ. *8* h προφητεια, καταργηθησεται | W γνωσεις, καταργηθησονται

---

31 κρεισσονα 13,*8* εκπιπτει *10* το εκ : pr τοτε

καταργηθήσεται. ὅτε ἤμην νήπιος, ἐλάλουν ὡς 11
νήπιος, ἐφρόνουν ὡς νήπιος, ἐλογιζόμην ὡς νήπιος·
ὅτε γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. βλέ- 12 2 K 5,7. Jc 1,23.
πομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι, τότε
δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ
μέρους, τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ ἐπεγνώ-
σθην. νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ 13 1 Th 1,3. 1 J 4,16.
τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.
Διώκετε τὴν ἀγάπην, ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευμα- 14 12,10.31.
τικά, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. ὁ γὰρ λαλῶν 2
γλώσσῃ οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ἀλλὰ θεῷ· οὐδεὶς
γὰρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· ὁ δὲ 3
προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παρά-
κλησιν καὶ παραμυθίαν. ὁ λαλῶν γλώσσῃ ἑαυτὸν 4
οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ.
θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον 5 Nu 11,29. 12,10.
δὲ ἵνα προφητεύητε· μείζων δὲ ὁ προφητεύων ἢ
ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ, ἵνα
ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβῃ. νῦν δέ, ἀδελφοί, 6 12,8.
ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς
ὠφελήσω, ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει
ἢ ἐν γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ; ὅμως 7
τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα,
ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ, πῶς γνω-
σθήσεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; καὶ 8
γὰρ ἐὰν ἄδηλον σάλπιγξ φωνὴν δῷ, τίς παρα-
σκευάσεται εἰς πόλεμον; οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς 9
γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε, πῶς γνω-
σθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα
λαλοῦντες. τοσαῦτα εἰ τύχοι γένη φωνῶν εἰσιν 10
ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν ἄφωνον· ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ 11

---

13 Η αγαπη· τα τρ. ταυτα, 14,*6* TW—εν *4°* *8* hRW φωνην σαλπιγξ

---

12 εν : pr. και 14,*4* εκκλησ. θεου *5* ῃ ο διερμηνευων *7* του φθογγου *10* ουδεν αυτων

τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι
1–4. 12 *βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. οὕτως*
καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς
τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισ-
12,10. 13 *σεύητε. Διὸ ὁ λαλῶν γλώσσῃ προσευχέσθω ἵνα*
14 *διερμηνεύῃ. ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ, τὸ*
πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός
E 5,19. 15 *ἐστιν. τί οὖν ἐστιν; προσεύξομαι τῷ πνεύματι,*
προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ· ψαλῶ τῷ πνεύματι,
16 *ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοΐ. ἐπεὶ ἐὰν εὐλογῇς πνεύματι,*
ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ
τὸ ἀμήν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγεις
17 *οὐκ οἶδεν· σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ'*
18 *ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. εὐχαριστῶ τῷ θεῷ,*
19 *πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσῃ λαλῶ· ἀλλὰ ἐν*
ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους τῷ νοΐ μου λαλῆσαι,
ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ μυρίους λόγους ἐν
E 4,14. Ph 3,12.15. 20 *γλώσσῃ. Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς*
φρεσίν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ
Dt 28,49. Is 28,11.12. 21 *φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται*
ὅτι ***ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέρων λα-***
λήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' *οὕτως* ***εἰσακού-***
22 ***σονταί μου,*** *λέγει κύριος. ὥστε αἱ γλῶσσαι εἰς*
σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν ἀλλὰ τοῖς ἀπί-
στοις, ἡ δὲ προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις ἀλλὰ τοῖς
Act 2,13. 23 *πιστεύουσιν. Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη*
ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες λαλῶσιν γλώσσαις, εἰσέλ-
θωσιν δὲ ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι, οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαί-
Act 4,13. 24 *νεσθε; ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ*
τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων,

---

14 H [*γαρ*] *15 δε* 2[o] : [H] *16 πνευματι* : [H]W pr *εν* | H *τό Ἀμήν* | R *ευχαριστια επειδη . . . οιδεν; 18* ℜW *γλωσσαις 19* W *αλλ*

---

16 ευλογησης 18 τω θεω μου | *λαλων 19 δια του νοος μου 21 ετερων : ετεροις*

ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, ˈτὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας 25 J 4,19; 16,8.
αὐτοῦ φανερὰ γίνεται, καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσ- Is 45,14. Dn 2,47.
ωπον **προσκυνήσει** *τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὄντως* Zch 8,23.
ὁ θεὸς ἐν ὑμῖν ἐστιν. *Τί οὖν ἐστιν, ἀδελφοί;* 26 11,18.20. 12,8—10.
ὅταν συνέρχησθε, ἕκαστος ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν E 4,12.
ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἑρμηνείαν
ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω. εἴτε γλώσσῃ 27
τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ
ἀνὰ μέρος, καὶ εἷς διερμηνευέτω· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ 28
διερμηνευτής, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ, ἑαυτῷ δὲ λα-
λείτω καὶ τῷ θεῷ. προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλεί- 29 1 Th 5,21.
τωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· ἐὰν δὲ ἄλλῳ 30 Act 17,11.
ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. δύνα- 31
σθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες
μανθάνωσιν καὶ πάντες παρακαλῶνται, (καὶ πνεύ- 32
ματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται· οὐ γάρ 33
ἐστιν ἀκαταστασίας ὁ θεὸς ἀλλὰ εἰρήνης,) ὡς ἐν
πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων. Αἱ γυναῖκες 34 11,3. 1 T 2,12.
ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται E 5,22. Tt 2,5. Gn 3,16.
αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλὰ ὑποτασσέσθωσαν, καθὼς καὶ
ὁ νόμος λέγει. εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ 35
τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γάρ
ἐστιν γυναικὶ λαλεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ. Ἢ ἀφ' ὑμῶν 36
ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν, ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους
κατήντησεν; Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ 37 1 J 4,6.
πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν ὅτι
κυρίου ἐστὶν ἐντολή· εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖται. 38
Ὥστε, ἀδελφοί μου, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ 39

---

25 H *οτι Οντως* | T—*ο* *26* H *ερμηνιαν* *28* hW *ερμηνευτης* *31—34* hTW *παρακαλωνται,* (TW.) *και . . . ειρηνης. Ως . . . αγιων, αι* *35* **ℌ** *μανθανειν* *37* T— *εντολη* *38 αγνοειται* : hRW *αγνοειτω*

---

25 τα : pr *και ουτω* *26 εκαστ. υμων* *32 πνευμα* *34.35* ***post*** v. 40 *34 γυν. υμων* | *επιτετραπται* | *υποτασσεσθαι* + *τοις ανδρασιν*

Kol 2,5. 40 τὸ λαλεῖν μὴ κωλύετε γλώσσαις· πάντα δὲ εὐσχη-
μόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

15 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ
εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ
14. 2 ἑστήκατε, ˈδι' οὗ καὶ σώζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελι-
σάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύ-
Is 53,8.9. 3 σατε. παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ
παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν
Ps 16,10. 4 ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς, καὶ ὅτι ἐτάφη,
καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ κατὰ τὰς
L 24,34. Mc 16,14. 5 γραφάς, ˈκαὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα·
6 ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ,
ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ
L 24,50. 7 ἐκοιμήθησαν· ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἶτα τοῖς
9,1. 8 ἀποστόλοις πᾶσιν· ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερεὶ
E 3,8. 1 T 1,15. 9 τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοί. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ
ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς
καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν
2 K 11,5.23; 6,1. 10 τοῦ θεοῦ· χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ
χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ
περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα, οὐκ ἐγὼ
11 δὲ ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ σὺν ἐμοί. εἴτε οὖν
ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως
ἐπιστεύσατε.

12 Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγή-
γερται, πῶς λέγουσιν ἐν ὑμῖν τινες ὅτι ἀνάστασις
13 νεκρῶν οὐκ ἔστιν; εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ
14 ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ
ἐγήγερται, κενὸν ἄρα [καὶ] τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ
Act 1,22; 5,32. 15 καὶ ἡ πίστις ὑμῶν· εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδο-

---

39 γλωσσαις : W pr *εν*   15,*2* H *υμιν*,   *5 ειτα* : hT *επειτα* | *δωδεκα* : h^r^ *ενδεκα*   *7 ειτα* : hT *επειτα*   *10 συν* : h pr *η*   *14* [*και*] : hT—HW | *υμων* : ℵ *ημων*

15,*6 δε* : + *και*   *10 ου κενη* : *πτωχη ουκ*

μάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ
θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν
εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. εἰ γὰρ νεκροὶ 16 6,14.
οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ 17 14.
Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν,
ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἄρα καὶ οἱ 18
κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ ζωῇ 19
ταύτῃ ἐν Χριστῷ ἠλπικότες ἐσμὲν μόνον, ἐλεεινό-
τεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. Νυνὶ δὲ Χρι- 20 Kol 1,18. 11,30.
στὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμη-
μένων. ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου θάνατος, καὶ 21 Gn 3,17–19. R 5,12.18.
δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ὥσπερ γὰρ ἐν 22
τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν
τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. Ἕκαστος 23 20. 1 Th 4,16. Ap 20,5.
δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι· ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα
οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ· εἶτα τὸ 24 Dn 2,44.
τέλος, ὅταν παραδιδοῖ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ
πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν
ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν 25 Ps 110,1. Mt 22,44.
ἄχρι οὗ **θῇ** πάντας **τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας**
αὐτοῦ. ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος· 26 Ap 20,14; 21,4.
ˡ **πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.** ὅταν 27 Ps 8,7.
δὲ εἴπῃ ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς
τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. ὅταν δὲ ὑπο- 28
ταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε [καὶ] αὐτὸς ὁ υἱὸς
ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα
ᾖ ὁ θεὸς πάντα ἐν πᾶσιν. Ἐπεὶ τί ποιή- 29
σουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; εἰ ὅλως
νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ
αὐτῶν; τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; 30 R 8,36.

---

17 υμων 1° : [H] W+ εστιν *22* fin W, *23* fin R.TW, *24* H παραδιδῳ | H δυναμιν, *26* fin H,RTiW. *27* hW— οτι 1° *28* [και] : TW | θεος : T+ τα

---

15 — ειπερ . . . εγειρονται *20* fin + εγενετο *25* τ. εχθρ. αυτου *28* — ο υιος *29* αυτων : των νεκρων

2 K 4,10.11. 31 ⸆ καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύ-
χησιν, ἀδελφοί, ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
Is 22,13. 32 ἡμῶν. εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ,
τί μοι τὸ ὄφελος; εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, **φά-
γωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.**
33 ⸆ μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι
R 13,11. E 5,14. 6,5. Act 26,8. 34 κακαί. ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε·
ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινες ἔχουσιν· πρὸς ἐντροπὴν
ὑμῖν λαλῶ.
35 Ἀλλὰ ἐρεῖ τις· πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ
J 12,24. 36 δὲ σώματι ἔρχονται; ἄφρων, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ
37 ζωοποιεῖται ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ· καὶ ὃ σπείρεις, οὐ
τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν
Gn 1,11. 38 κόκκον εἰ τύχοι σίτου ἤ τινος τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ
θεὸς δίδωσιν αὐτῷ σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ
39 ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων ἴδιον σῶμα. οὐ πᾶσα
σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων,
ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ σὰρξ πτηνῶν, ἄλλη
40 δὲ ἰχθύων. καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα
ἐπίγεια· ἀλλὰ ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα,
41 ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ
ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων·
42 ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτως καὶ
ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. σπείρεται ἐν φθορᾷ,
Ph 3,20.21. 43 ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγεί-
ρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται
44 ἐν δυνάμει· σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται
σῶμα πνευματικόν. Εἰ ἔστιν σῶμα ψυχικόν, ἔστιν
Gn 2,7. 2 K 3,6.17. J 6,63. 45 καὶ πνευματικόν. οὕτως καὶ γέγραπται· **ἐγένετο**
ὁ πρῶτος **ἄνθρωπος** Ἀδὰμ **εἰς ψυχὴν ζῶσαν**· ὁ
46 ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. ἀλλ' οὐ
πρῶτον τὸ πνευματικὸν ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα

---

35 Η *νεκροι,*

---

31 ημετεραν | — αδελφοι 34 λεγω

τὸ πνευματικόν. ὁ πρῶτος ***ἄνθρωπος ἐκ γῆς*** 47 Gn 2,7.
χοϊκός*, ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ἐξ οὐρανοῦ. οἷος ὁ* 48
χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ ἐπου-
ράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· καὶ καθὼς 49 Gn 5,3.
ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν
καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. Τοῦτο δέ φημι, 50 6,13.
ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρο-
νομῆσαι οὐ δύναται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν
κληρονομεῖ. ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες 51 1 Th 4,15.17.
οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, ¹ ἐν 52 Mt 24,31. 1 Th 4,16.
ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι·
σαλπίσει γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι,
καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν 53 2 K 5,4.
τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο
ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο 54
ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύ-
σηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμ-
μένος· ***κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. ¹ ποῦ σου,*** 55 Is 25,8. Hos 13,14.
θάνατε, τὸ νῖκος; ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον;
¹ τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία, ἡ δὲ 56 R 7,13; 6,14.
δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος· τῷ δὲ θεῷ χάρις 57
τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, 58 2 Chr 15,7. Ap 14,13.
ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν
τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος
ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ἐν κυρίῳ.

Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ 16 Act 11,29. 2 K 8; 9. G 2,10.
διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ

---

47 ο δευτ. ανθρ. : h^r *+ ο κυριος* *49 φορεσωμεν :* hW *φορεσομεν* *51 ου κοιμηθησομεθα :* h^r *[μεν] αναστησομεθα ου* it *[μεν] κοιμηθησομεθα ου* *51.52* W *αλλαγησομεθα εν ατομω,* *54* **H**— *το φθ. τ. ενδ. αφθ. και | αθανασιαν :* H pr *[την]*

---

47 fin + *ο ουρανιος* *50 δε : γαρ* *52 εγερθ. : αναστησονται* *55 νικος ... κεντρον : κεντρον ... νικος | θανατε* 2° *: αδη*

Act 20,7. 2 ὑμεῖς ποιήσατε. κατὰ μίαν σαββάτου ἕκαστος
ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ τι ἂν
εὐοδῶται, ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι γίνωνται.
3 ὅταν δὲ παραγένωμαι, οὓς ἐὰν δοκιμάσητε, δι'
ἐπιστολῶν τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν
4 ὑμῶν εἰς Ἰερουσαλήμ· ἐὰν δὲ ἄξιον ᾖ τοῦ κἀμὲ
Act 19,21. 5 πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. Ἐλεύσομαι
δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν Μακεδονίαν διέλθω· Μακε-
R 15,24. Tt 3,12. 6 δονίαν γὰρ διέρχομαι, πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παρα-
μενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμ-
Act 20,2. 7 ψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι. οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς
Act 18,21. ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν· ἐλπίζω γὰρ χρόνον τινὰ
ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέψῃ.
Act 19,1.10. 8 ἐπιμενῶ δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς· θύρα
2 K 2,12. Kol 4,3. Ap 3,8. 9 γάρ μοι ἀνέῳγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντι-
4,17. Ph 2,20. 10 κείμενοι πολλοί. Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος,
βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ
6. 1 T 4,12. 11 ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς κἀγώ· μή τις οὖν
αὐτὸν ἐξουθενήσῃ. προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ,
ἵνα ἔλθῃ πρός με· ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ
1,12; 3,6. 12 τῶν ἀδελφῶν. Περὶ δὲ Ἀπολλὼ τοῦ ἀδελφοῦ,
πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς
μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα
ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.
Ps 31,25 Lxx. 13 Γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε,
E 6,10. 14 κραταιοῦσθε. πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω.
1,16. R 16,5. 15 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν
Στεφανᾶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ εἰς
Ph 2,29. 16 διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς· ἵνα καὶ
ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις καὶ παντὶ τῷ

---

2 αν : HW εαν | h ευοδωθη 3 H δοκιμασητε δι επιστολων, 4 T η αξιον 6 HW καταμενω | Ꝁ— και 8 H επιμενω 10 καγω : Ꝁ εγω

---

2 σαββατων 7 γαρ 2° : δε 12 αδελφου : + δηλω υμιν οτι 15 Στεφ. : + και Φορτουνατου

συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ 17
παρουσίᾳ Στεφανᾶ καὶ Φορτουνάτου καὶ Ἀχαϊκοῦ,
ὅτι τὸ ὑμέτερον ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν·
ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν. 18 1 Th 5,12.
ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιούτους.
Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. 19 Act 18,2.18.26. R 16,3.5.
ἀσπάζεται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ R 16,16.
Πρίσκα σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ἀσπά- 20 2 K 13,12. 1 P 5,14.
ζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε
ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἁγίῳ. Ὁ ἀσπασμὸς τῇ 21 Kol 4,18. 2 Th 3,17.
ἐμῇ χειρὶ Παύλου. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον, 22 G 1,8.9.
ἤτω ἀνάθεμα. μαρὰν ἀθά. ¹ἡ χάρις τοῦ κυρίου 23
Ἰησοῦ μεθ' ὑμῶν. ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων 24
ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Β

Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελή- 1 1 K 1,1.
ματος θεοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς τῇ ἐκκλησίᾳ
τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ σὺν τοῖς ἁγίοις
πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν 2 R 1,7.
καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν 3 R 15,5. E 1,3. 1 P 1,3.
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς
πάσης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ 4
τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν

---

17 υμετερον : h *υμων* | fin H,R. *22* W *μαρανα θα*

---

17 αυτοι 19 ασπαζεται : -ονται | *Πρισκιλλα* | fin + *παρ οις και ξενιζομαι 23 Ιησ. :* + *Χριστου 24* fin + *αμην [εγραφη απο Φιλιππων (της Μακεδονιας) δια Στεφανα και Φορτουνατου και Αχαϊκου (Κουαρτου) και Τιμοθεου vl υπο Παυλου και Σωσθενους vl απο Εφεσου της Ασιας]*

1,4 *επι : εν*

τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς
Ps 34,20; 94,19. 5 παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. ὅτι καθὼς
περισσεύει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς,
οὕτως διὰ τοῦ Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παρά-
4,15.17. 6 κλησις ἡμῶν. εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν
παρακλήσεως καὶ σωτηρίας· εἴτε παρακαλούμεθα,
ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως τῆς ἐνεργουμένης
ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς
7 πάσχομεν. καὶ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν,
εἰδότες ὅτι ὡς κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων,
Act 19,23. 1 K 15,32. 8 οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως. Οὐ γὰρ θέλομεν
ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν
τῆς γενομένης ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν
ὑπὲρ δύναμιν ἐβαρήθημεν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι
9 ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ
ἀπόκριμα τοῦ θανάτου ἐσχήκαμεν, ἵνα μὴ πεποι-
θότες ὦμεν ἐφ' ἑαυτοῖς ἀλλ' ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ
2 T 4,18. 10 ἐγείροντι τοὺς νεκρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου
ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύσεται, εἰς ὃν ἠλπίκαμεν
11 ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, συνυπουργούντων καὶ ὑμῶν
ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει, ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων
τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ
ὑπὲρ ἡμῶν.
2,17. H 13,18. 1 K 1,17. 12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστίν, τὸ μαρ-
τύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁγιότητι καὶ
εἰλικρινίᾳ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ'
ἐν χάριτι θεοῦ, ἀνεστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισ-

---

4 RW θεου, 6.7 hW ειτε δε θλιβομεθα, υπερ της υμων παρακλησεως της ενεργουμενης εν υπομονη των αυτων παθηματων ων και ημεις πασχομεν, και η ελπις ημων βεβαια υπερ υμων· ειτε παρακαλουμεθα, υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας· | H πασχομεν, και ... υμων· 8 περι : ℌW υπερ 10 HW ερυσατο | W ηλπικαμεν. | οτι : [H]—W 11 ημων 2° : W υμων 12 RW ειλικρινεια | ουκ : H pr [και]

---

4 και αυτοι 6 — και σωτηριας 8 θελω | γενομ. : + ημιν 10 κ. ρυεται vl — κ. ρυσ. 12 αγιοτ. : απλοτητι vl πραοτητι | σαρκινη

σοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν 13
ὑμῖν ἀλλ' ἢ ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε,
ἐλπίζω δὲ ὅτι ἕως τέλους ἐπιγνώσεσθε, ˡκαθὼς 14 5,12. Ph 2,16.
καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα
ὑμῶν ἐσμεν καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ.
Καὶ ταύτῃ τῇ πεποιθήσει ἐβουλόμην πρότερον 15
πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν ἵνα δευτέραν χάριν σχῆτε, καὶ 16 1 K 16,5.6.
δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν
ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν
προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. τοῦτο οὖν βου- 17 5,16.
λόμενος μήτι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην; ἢ ἃ
βουλεύομαι κατὰ σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ᾖ παρ'
ἐμοὶ τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὒ οὔ; πιστὸς δὲ ὁ θεὸς 18
ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἔστιν ναὶ
καὶ οὔ. ὁ τοῦ θεοῦ γὰρ υἱὸς Χριστὸς Ἰησοῦς 19
ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθείς, δι' ἐμοῦ καὶ
Σιλουανοῦ καὶ Τιμοθέου, οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ,
ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ γέγονεν. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι 20 Ap 3,14.
θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ ναί· διὸ καὶ δι' αὐτοῦ τὸ ἀμὴν
τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. ὁ δὲ βεβαιῶν 21 1 J 2,27.
ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς θεός,
ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀρρα- 22 5,5. R 8,16.
βῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. E 1,13.14.
Ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν 23 11,31. R 1,9.
ἐμὴν ψυχήν, ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον
εἰς Κόρινθον. οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς 24 1 P 5,3.
πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χαρᾶς ὑμῶν·
τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε. ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, 2 12,21. 1 K 4,21.

---

15 𝔎 *χαραν* *17* 𝔎 *τό Ναί ναί κ. τό Οὒ οὒ* *18.19* H *Ναί κ. Οὒ* *19* RW *Ιησους Χριστος* | H *Ναί* *20* H *τό Ναί et τό Ἀμήν* *22* H [ο] | T *αραβωνα* *2,1* *δε* : 𝔎 *γαρ*

---

13 — αλλ vl η *14 — ημων 2⁰* *15 — προτ. vl το δευτερον* | *εχητε* *16 απελθειν* *17 βουλευομενος* *18 εστιν : εγενετο* *20 διο ... αυτου : και εν αυτω* | *δοξαν και τιμην* *21 υμας συν ημιν* *23 ουκετι : ουκ*

2 τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν. εἰ γὰρ
ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς, καὶ τίς ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ
1 K 5. 3 ὁ λυπούμενος ἐξ ἐμοῦ; καὶ ἔγραψα τοῦτο αὐτὸ
ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην σχῶ ἀφ' ὧν ἔδει με χαίρειν,
πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάν-
Act 20,31. 4 των ὑμῶν ἐστιν. ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ
συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δα-
κρύων, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα
1 K 5,1. 5 γνῶτε ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. Εἰ δέ
τις λελύπηκεν, οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν, ἀλλὰ ἀπὸ
6 μέρους, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ, πάντας ὑμᾶς. ἱκανὸν
τῷ τοιούτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων,
7 ὥστε τοὐναντίον [μᾶλλον] ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ
παρακαλέσαι, μή πως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ κατα-
8 ποθῇ ὁ τοιοῦτος. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι
7,15. 9 εἰς αὐτὸν ἀγάπην· εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα,
ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν, εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί
L 10,16. 10 ἐστε. ᾧ δέ τι χαρίζεσθε, κἀγώ· καὶ γὰρ ἐγὼ ὃ
κεχάρισμαι, εἴ τι κεχάρισμαι, δι' ὑμᾶς ἐν προσ-
L 22,31. 11 ώπῳ Χριστοῦ, ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ
σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.
Act 14,27. 1 K 16,9. 12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τρῳάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
Χριστοῦ, καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ,
Act 20,1. 13 οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὑρεῖν
με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου, ἀλλὰ ἀποταξάμενος
14 αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν. Τῷ δὲ θεῷ χάρις
τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ
καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι'
1 K 1,18. 15 ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ· ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν
τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολ-
3,5.6. L 2,34. 16 λυμένοις, οἷς μὲν ὀσμὴ ἐκ θανάτου εἰς θάνατον,

5 H μερους ινα μη επιβαρω π. (W— pro,) 7 [μαλλον] : hTW—H 9 ει : h ἡ

2 τις : + εστιν 3 και γαρ | εγραψα : + υμιν (it 9) | λυπην επι λυπην | εχω 10 ο ... ει τι : ει τι ... ω 16 — εκ bis

οἷς δὲ ὀσμὴ ἐκ ζωῆς εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦτα
τίς ἱκανός; οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ πολλοὶ καπη- 17 1,12. 1 P 4,11.
λεύοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλι-
κρινίας, ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ κατέναντι θεοῦ ἐν
Χριστῷ λαλοῦμεν.
Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; ἢ μὴ 3 5,12. R 16,1. Act 18,27.
χρῄζομεν ὥς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς
ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν; ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, 2 1 K 9,2.
ἐνγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη
καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων, φανε- 3 Ex 24,12. 31,18; 34,1
ρούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα Prv 3,3; 7,3.
ὑφ' ἡμῶν, ἐνγεγραμμένη οὐ μέλανι ἀλλὰ πνεύματι Ez 11,19; 36,26. Jr 31,33.
θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν ***πλαξὶν λιθίναις*** *ἀλλ' ἐν* ***πλαξὶν*** R 15,16.
καρδίαις σαρκίναις.
Πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χρι- 4
στοῦ πρὸς τὸν θεόν· οὐχ ὅτι ἀφ' ἑαυτῶν ἱκανοί 5 2,16.
ἐσμεν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης
ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ, ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακό- 6 Jr 31,31. 1 K 11,25.
νους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος ἀλλὰ πνεύ- R 7,6. J 6,63.
ματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα
ζωοποιεῖ. Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν 7 Ex 34,30.
γράμμασιν ἐντετυπωμένη λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ,
ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
εἰς τὸ πρόσωπον **Μωϋσέως** *διὰ* ***τὴν δόξαν τοῦ***
προσώπου αὐτοῦ *τὴν καταργουμένην, πῶς οὐχὶ* 8 G 3,2.5.
μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ;
εἰ γὰρ τῇ διακονίᾳ τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῷ 9 Dt 27,26. R 1,17; 3,21.
μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης
δόξῃ. καὶ γὰρ οὐ ***δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον*** 10 Ex 34,29 ss.

---

17 **RW** *ειλικρινειας* **3,***1* **W** *συνστατικων* *3 ενγεγρ.* : **h** pr *και* | *καρδιαις* : **h**[s] *καρδιας (fort πλαξιν* interpol*)* *4 θεον* : **hT,HW.** *5* **h** *εσμεν,* | *εαυτων 2*º : **H** *αυτων* *6* **HW** *αποκτεινει* *7* **W** *γραμματι* *9 τη διακονια* : **ℋW** *η διακονια*

---

17 πολλοι : *λοιποι* | *κατενωπιον του θ.* **3,***1 ἢ 1*º : *ει* | fin + *συστατικων* *2 κ. υμων* *5 λογιζεσθαι* *6 αποκτενεῖ* *7 εν λιθ.* *9 δοξη* : pr *εν*

ἐν τούτῳ τῷ μέρει εἵνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης
11 δόξης. εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῷ
12 μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ. Ἔχοντες οὖν τοι-
Ex 34,33.35. 13 αύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα, καὶ οὐ
καθάπερ **Μωϋσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ**, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς
R 11,25. 14 Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου. ἀλλ'
ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν. ἄχρι γὰρ τῆς σή-
μερον ἡμέρας τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει
τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει, μὴ ἀνακαλυπτόμενον
15 ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται· ἀλλ' ἕως σήμερον
ἡνίκα ἂν ἀναγινώσκηται Μωϋσῆς κάλυμμα ἐπὶ
R 11,23.26. Ex 34,34. 16 τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται· **ἡνίκα δὲ ἐὰν ἐπι-
J 8,36. R 8,2. Ex 16,7.10; 24,17. 17 στρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα.** ὁ
δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ πνεῦμα
18 κυρίου, ἐλευθερία. ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκα-
λυμμένῳ προσώπῳ **τὴν δόξαν κυρίου** κατοπτριζό-
μενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ
δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.
3,6. 1 K 7,25. 4 Διὰ τοῦτο, ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς
2,17. 1 Th 2,5. 2 ἠλεήθημεν, οὐκ ἐγκακοῦμεν, ἀλλὰ ἀπειπάμεθα
τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν
πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ,
ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστάντες
ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον
1 K 1,18. 3 τοῦ θεοῦ. εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγ-
γέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκα-
H 1,3. E 2,2. 2Th 2,11. Kol 1,15. 4 λυμμένον, ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύ-
φλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ

---

13 αυτου : T *εαυτου* *14* HW *αλλα* | H *μενει μη ανακαλυπτομενον,* | *καταργειται* : H,R. *16* hW *ὁ αν* R^{1} *δε αν* *17* h^{s} *Κυριου fort pro κυριου* *18* hW *καθωσπερ* | H *κυριου* (non *Κυριου*) *πν.* 4,*2* HW *συνισταvοντες*

---

14 — ημερας *15 ηνικα αναγινωσκεται* *17 κυριου : (vl +) εκει* 4,*1 εκκακουμεν (it 16)* *2 συνιστωντες (it 6,4)*

αὐγάσαι τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης
τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ 5 1,24.
ἑαυτοὺς κηρύσσομεν ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν κύριον,
ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. ὅτι ὁ θεὸς 6 3,18. Gn 1,3. Is 9,1.
ὁ εἰπών· ἐκ σκότους φῶς λάμψει, ὃς ἔλαμψεν
ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως
τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ Χριστοῦ.
Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρα- 7 5,1.
κίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως
ᾖ τοῦ θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· ἐν παντὶ θλιβόμενοι 8 1,8; 7,5.
ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ
ἐξαπορούμενοι, διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπό- 9
μενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι,
πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι 10 1 K 15,31.
περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ
σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες 11 R 8,36.
εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ
ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ
ἡμῶν. ὥστε ὁ θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ 12
ζωὴ ἐν ὑμῖν. ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς 13 Ps 116,10.
πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον· ***ἐπίστευσα, διὸ***
ἐλάλησα, *καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν,*
εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς 14 1 K 6,14.
σὺν Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. τὰ 15 1,3–6.
γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ
τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν
δόξαν τοῦ θεοῦ. Διὸ οὐκ ἐγκακοῦμεν, ἀλλ' εἰ 16 10. E 3,16.
καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ
ἔσω ἡμῶν ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ. τὸ 17 R 8,17.18.
γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ'

---

5 Χρ. Ιησ. : h *Ιησ. Χρ.* | *Ιησουν* 2⁰ : h *Ιησου* (W *Ιησουν,*) *10* T *εν τοις σωμασιν η.* (2⁰) *13 διο* : T+ *και* *14 κυριον* : [H]—W *17* ℌW— *ημων*

---

4 καταυγασαι (vl δι-) + *αυτοις* *6 λαμψαι* | — *ος* | *τ. θεου* : *αυτου* | *Ιησου Χρ.* *14 συν* 1⁰ : *δια* *16 εσωθεν* *17 παραυτικα* : + *προσκαιρον και*

ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης
H 11,1.3. Kol 1,16. 18 *κατεργάζεται ἡμῖν, μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλε-*
πόμενα ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπό-
μενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.
Job 4,19. 2 P 1,13.14. 5 *οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ*
σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν,
οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
R 8,23. 2 *καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν*
3 *τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες, εἴ γε*
1 K 15,53. 4 *καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. καὶ*
γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι,
ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι ἀλλ' ἐπενδύσασθαι,
1,22. R 8,16.23. E 1,13.14. 5 *ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ*
κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ δοὺς
H 11,13. 6 *ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος. Θαρροῦντες*
οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ
1 K 13,12. 7 *σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου· διὰ πίστεως*
Ph 1,23. 8 *γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους· θαρροῦμεν δὲ*
καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώμα-
Ps 39,13. 9 *τος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν κύριον. διὸ καὶ*
φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες,
Act 17,31. R 2,16; 14,10. 10 *εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς*
φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ
Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώ-
ματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε φαῦλον.
4,2. 11 *Εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου ἀνθρώπους*
πείθομεν, θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ
3,1. 12 *ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. οὐ*
πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν
διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε

5,*1* H *εχομεν οικιαν* *3 ει γε* (T *ειγε*) : **h** *ει περ* **RW** *ειπερ* *4* H *βαρουμενοι εφ ω* | W *αλλα* *5* T *αραβωνα* *7* H *ειδους,* — *10 φαυλον* : W *κακον*

5,*3 εκδυσαμενοι* *4 σκηνει* : + *τουτω* *5 κατεργαζομενος* | *ο και δους* *8 θαρρουντες* *10 τα* : *α* et — *προς α* | | *δια* : *ιδια* *12 ου γαρ* | *ημων* : *υμων*

πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ μὴ ἐν
καρδίᾳ. εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, θεῷ· εἴτε σωφρο- 13
νοῦμεν, ὑμῖν. ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει 14
ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἷς ὑπὲρ πάντων
ἀπέθανεν· ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· ¹ καὶ ὑπὲρ 15 1 T 2,6. R 14,7.8.
πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς
ζῶσιν ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερ-
θέντι. Ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν 16
κατὰ σάρκα· εἰ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χρι-
στόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. ὥστε εἴ τις 17 R 8,1.10. G 6,15. Ap 21,5. Is 43,18; 65,17.
ἐν Χριστῷ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν,
ἰδοὺ γέγονεν καινά. τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ 18 R 5,10.
τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Χριστοῦ καὶ
δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς, ὡς 19 R 3,24.25. Kol 1,19.20.
ὅτι θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων
ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα
αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλ-
λαγῆς. Ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν ὡς 20 Is 52,7.
τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ J 8,46. H 4,15. G 3,13.
Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ θεῷ. τὸν μὴ γνόντα 21 1 K 1,30. Ph 3,9.
ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα 1 P 2,22.
ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ. Συν- 6 1,24; 5,20.
εργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν
τὴν χάριν τοῦ θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς· — λέγει 2 Is 49,8. L 4,19.21.
γάρ·

καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου
καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι·

ἰδοὺ νῦν **καιρὸς εὐπρόσδεκτος**, ἰδοὺ νῦν **ἡμέρα**
σωτηρίας· — μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσ- 3
κοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία, ¹ ἀλλ' ἐν παντὶ 4 4,2.
συνιστάντες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπο-

---

14 W οτι ει εις υ. π. απεθανεν, *19* Ti (non T) αυτων και 6,4 HW συνισταvοντες | W διακονοι εν υ. πολλη εν

---

12 μη εν : ου *16* ει : + δε *17* καινα : + τα παντα 6,2 δεκτος *3* η διακ. ημων

μονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενο-
11,23–27. 5 χωρίαις, ¹ ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκατα-
στασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις,
1 T 4,12. 6 ¹ ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρη-
στότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ,
1 K 2,4. 7 ¹ ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει θεοῦ· διὰ τῶν
ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν,
8 ¹ διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφη-
4,10.11. 9 μίας· ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς, ¹ ὡς ἀγνοούμενοι
Ps 118,18. καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, ὡς **ἀποθνήσκοντες** καὶ ἰδοὺ
Ph 4,12.13. 10 **ζῶμεν**, ὡς **παιδευόμενοι** καὶ **μὴ θανατούμενοι**, ¹ ὡς
λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς
δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα
κατέχοντες.
Ps 119,32. 11 Τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγεν πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι,
12 ἡ **καρδία** ἡμῶν **πεπλάτυνται**· οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν
ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν·
1 K 4,14. 13 τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις λέγω, πλατύν-
E 5,11. 14 θητε καὶ ὑμεῖς. Μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες
ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ;
15 ἢ τίς κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; ¹ τίς δὲ συμφώ-
νησις Χριστοῦ πρὸς Βελίαρ, ἢ τίς μερὶς πιστῷ
1 K 3,16. 16 μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ θεοῦ
Lv 26,12. Ez 37,27. μετὰ εἰδώλων; ἡμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐσμεν ζῶντος·
καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι

ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐνπεριπατήσω,
καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί
μου λαός.

Jr 51,45. Ez 20,34.41. 17 διὸ **ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν**
Is 52,11. Ap 18,4. **καὶ ἀφορίσθητε, λέγει κύριος,**

---

5 W νηστειαις· *7.8* W αριστερων δια *14* HW ανομια, *15* R Βελιαρ; | h πιστου *16* RW συγκ. | W εμπεριπ.

---

9 πειραζομενοι *15* Χριστω *16* υμεις *et* εστε | μου : μοι

καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε·
κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς,
καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, 18 2 Sm 7,8.14. Is 43,6.
καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, Jr 31,9; 32,38. Hos 1,10.
λέγει κύριος παντοκράτωρ. Am 4,13 Lxx.

Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, 7
καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ
σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην
ἐν φόβῳ θεοῦ. Χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδική- 2 12,17.
σαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτή- Act 20,33.
σαμεν. πρὸς κατάκρισιν οὐ λέγω· προείρηκα γὰρ 3 6,11–13.
ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναπο-
θανεῖν καὶ συνζῆν. πολλή μοι παρρησία πρὸς 4
ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρω-
μαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ
ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν. Καὶ γὰρ ἐλθόντων 5 Act 20,1.2.
ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ
σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν
μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς 6 1,3.4. 2,13.
ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Ps 118,6; 138,6. Is 36,2.
Τίτου· οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ 7
καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν,
ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν
ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με
μᾶλλον χαρῆναι. ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν 8 2,4.
τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι· εἰ καὶ μετεμελόμην,
βλέπω [γὰρ] ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη εἰ καὶ πρὸς
ὥραν ἐλύπησεν ὑμᾶς, ¹νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπή- 9
θητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπή-
θητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε

7,4 W εν τη χαρα 5 W εσχεν | H θλιβομενοι — εξ. μαχαι, εσ. φοβοι —. 8 ει 2° : W ει δε | H (βλεπω ... ελυπ. υμας) | [γαρ] : h^s T—HW (h^s fort βλεπων)

7,1 πνευματος :· αιματος

Mt 27,3–5. H 12,17. 10 ἐξ ἡμῶν. ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς
σωτηρίαν ἀμεταμέλητον ἐργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσ-
11 μου λύπη θάνατον κατεργάζεται. ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ
τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι πόσην κατειργά-
σατο ὑμῖν σπουδήν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανά-
κτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον,
ἀλλὰ ἐκδίκησιν. ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς
12 ἁγνοὺς εἶναι τῷ πράγματι. ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα
ὑμῖν, οὐχ ἕνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος οὐδὲ ἕνεκεν τοῦ
ἀδικηθέντος, ἀλλ' ἕνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν
σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον
13 τοῦ θεοῦ. ¹ διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα. Ἐπὶ
δὲ τῇ παρακλήσει ἡμῶν περισσοτέρως μᾶλλον
ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται
14 τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν· ὅτι εἴ τι
αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην,
ἀλλ' ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν,
οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια
2,9. 15 ἐγενήθη. καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως
εἰς ὑμᾶς ἐστιν ἀναμιμνησκομένου τὴν πάντων
ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέ-
16 ξασθε αὐτόν. χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν
ὑμῖν.

R 15,26. 8 Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ
θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακε-
2 δονίας, ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία
τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία
αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸ πλοῦτος τῆς ἁπλότη-
3 τος αὐτῶν· ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ παρὰ

---

11 T κατηργασατο *12* ουχ : T ουκ | ουδε : H pr [αλλ] *13* RW παρακεκλημεθα, επι *14* επι : hR pr ἡ

---

10 εργαζ. : κατεργαζεται *11* λυπ. υμας | εν υμιν | εν τω πρ. *12* υμων ... ημων : ημων ... υμων vl ημ. ... ημων *14* παντοτε | η κ. υμων | προς Τιτον **8**,*2* τον πλουτον *3* παρα : υπερ

δύναμιν, αὐθαίρετοι, ˈμετὰ πολλῆς παρακλήσεως 4 9,1. Act 11,29.
δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς
διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, καὶ οὐ καθὼς 5
ἠλπίσαμεν, ἀλλ' ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυρίῳ
καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ, εἰς τὸ παρακαλέσαι 6
ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο οὕτως καὶ
ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. ἀλλ' 7 1 K 1,5.
ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ 1 K 16,1.2.
γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν
ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε.
Οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων 8
σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον
δοκιμάζων· γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου 9 Mt 8,20.
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτώχευσεν
πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλου-
τήσητε. καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ 10
ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ
καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι· νυνὶ δὲ 11
καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ
προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι
ἐκ τοῦ ἔχειν. εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ 12 Prv 3,27.28.
ἐὰν ἔχῃ εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. οὐ γὰρ 13 Mc 12,43.
ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν θλῖψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος·
ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ 14 9,12.
ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα
γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται
ἰσότης, ˈκαθὼς γέγραπται· ***ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεό-*** 15 Ex 16,18.
νασεν, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν. *Χάρις* 16
δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ
ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου, ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν 17

---

3 T *δυναμιν αυθ.* *3.4* HW *αυθαιρετοι μετα* *4* H *ημων, την ... αγιους, —* *5* TW *αλλα* *7* ℌW *εξ ημων εν υμιν* *9* *Χριστου* : [H]—W *12* T *αν* *13.14* ℌW *θλιψις·* (W,) *αλλ εξ ισοτητος εν*

---

4 fin + *δεξασθαι ημας* *8* *δοκιμαζω* *9* *δι ημας* | *εκεινου* : *αυτου* *13* *υμιν δε* *16* *δοντι*

ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων αὐθαίρετος
18 ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. συνεπέμψαμεν δὲ μετ'
αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ
G 2,10. 19 διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν, οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ
καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος
ἡμῶν ἐν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ'
ἡμῶν πρὸς τὴν τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προ-
20 θυμίαν ἡμῶν, ⁱστελλόμενοι τοῦτο, μή τις ἡμᾶς
μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονου-
Prv 3,4 Lxx. 21 μένῃ ὑφ' ἡμῶν· **προνοοῦμεν** γὰρ **καλὰ** οὐ μόνον
ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ **καὶ** ἐνώπιον **ἀνθρώπων**.
22 συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν
ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον
ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον πεποιθήσει
7,13; 12,18. R 16,7. 23 πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς
ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν,
7,14. 24 ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. Τὴν οὖν
ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυχήσεως
ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ἐνδεικνύμενοι εἰς πρόσ-
8,4.20. 9 ωπον τῶν ἐκκλησιῶν. Περὶ μὲν γὰρ τῆς δια-
κονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοί ἐστιν
8,19. 2 τὸ γράφειν ὑμῖν· οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν
ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν ὅτι Ἀχαΐα
παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι, καὶ τὸ ὑμῶν ζῆλος
8,24. 3 ἠρέθισεν τοὺς πλείονας. ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελ-
φούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν
κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα καθὼς ἔλεγον
4 παρεσκευασμένοι ἦτε, μή πως ἐὰν ἔλθωσιν σὺν
ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευά-
στους καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς, ἵνα μὴ λέγωμεν

---

18 T *τον αδελφον μετ αυτου,* *19* H — *ου μ. ... προθ. ημων,* — | *εν* : T *συν* | *του* : TW pr *αυτου* *22* W *σπουδαιοτερον, πεποιθ. δε* *24* ℌ *ενδειξασθε*

---

21 προνοουμενοι (γαρ) 9,*2 το* : *ο (εξ)* *4 λεγω*

ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ. ἀναγκαῖον οὖν 5
ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προ-
έλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσιν τὴν προ-
επηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἑτοίμην εἶναι
οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν. Τοῦτο 6 Prv 11,24; 19,17.
δέ, ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει,
καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις ἐπ' εὐλογίαις καὶ
θερίσει. ἕκαστος καθὼς προήρηται τῇ καρδίᾳ, 7 R 12,8.
μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· **ἱλαρὸν** γὰρ **δότην** Prv 22,8 Lxx. 1 Chr 29,17.
ἀγαπᾷ **ὁ θεός**. δυνατεῖ δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν 8
περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν
αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον
ἀγαθόν, καθὼς γέγραπται· 9 Ps 112,9.

ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν,

ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν **σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον** 10 Is 55,10. Hos 10,12.
εἰς βρῶσιν χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον
ὑμῶν καὶ αὐξήσει **τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης**
ὑμῶν· ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλό- 11 1,11; 4,15.
τητα, ἥτις κατεργάζεται δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ
θεῷ. ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ 12 8,14.
μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν
ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐ-
χαριστιῶν τῷ θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας 13
ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς
ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ
καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς
πάντας, καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούν- 14
των ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ

---

5 W *υμων ταυτην,* | T — *και 2º* *9.10* H (*καθως ... δικ. υμων·*) *10 σπερμα* : W *σπορον* *11 τω θεω* : h *θεου* W *θεω* (H,RW·) *12* H — *οτι ... τω θεω,* —

---

4 ταυτη : + *της καυχησεως* *5 εις* : *προς* *7 προαιρειται* *8 δυνατος* *10 χορηγησαι ... πληθυναι ... αυξησαι* *13 και δια*

15 ἐφ' ὑμῖν. Χάρις τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ
αὐτοῦ δωρεᾷ.
1 K 2,3. 10 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ
τῆς πραΰτητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς
κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ
11. 1 K 4,21. 2 θαρρῶ εἰς ὑμᾶς· δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆ-
σαι τῇ πεποιθήσει ᾗ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας
τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περι-
3 πατοῦντας. Ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ
E 6,13–17. 4 σάρκα στρατευόμεθα, τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας
ἡμῶν οὐ σαρκικὰ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ θεῷ πρὸς
καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων, λογισμοὺς καθαιροῦντες
5 ¹καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως
τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα εἰς
6 τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες
ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν
7 ἡ ὑπακοή. Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; εἴ τις
πέποιθεν ἑαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω
πάλιν ἐφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ,
12,6. 1 K 5,4.5. 8 οὕτως καὶ ἡμεῖς. ἐάν τε γὰρ περισσότερόν τι
καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἧς ἔδωκεν
ὁ κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν
9 ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι, ¹ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν
1. 10 ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν. ὅτι αἱ ἐπι-
στολαὶ μέν, φησίν, βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ἡ δὲ
παρουσία τοῦ σώματος ἀσθενὴς καὶ ὁ λόγος ἐξου-
13,2.10. 11 θενημένος. τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἷοί
ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες, τοιοῦτοι
3,1; 5,12. 12 καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. Οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐνκρῖναι
ἢ συνκρῖναι ἑαυτούς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόν-
των· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες

10,1 H επιεικιας 4 H — τα γαρ ... οχυρωματων, — | T στρατιᾶς 7 HW βλεπετε. 8 h— τε | T καυχησομαι 10 hW φασιν 12 RW εγκρ. | R συγκρ. bis

---

10,7 δοκει πεποιθεναι | εφ : αφ 8 ο κυρ. ημιν

καὶ συνκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιᾶσιν.
ἡμεῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ 13 R 12,3.
κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ
θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. οὐ γὰρ 14
ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυ-
τούς, ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγ-
γελίῳ τοῦ Χριστοῦ· οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι 15 R 15,20.
ἐν ἀλλοτρίοις κόποις, ἐλπίδα δὲ ἔχοντες αὐξανο-
μένης τῆς πίστεως ὑμῶν ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι
κατὰ τὸν κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν, εἰς τὰ 16 Act 19,21.
ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι, οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ
κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσασθαι. ***Ὁ δὲ καυχώ-*** 17 Jr 9,22.23. 1 K 1,31.
μενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω· *οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν* 18 1 K 4,5.
συνιστάνων, ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ
κύριος συνίστησιν.

Ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρόν τι ἀφροσύνης· 11
ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου. ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ 2 E 5,26.27.
ζήλῳ, ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον
ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ· φοβοῦμαι δὲ μή 3 Gn 3,4.13.
πως, ὡς ὁ ***ὄφις ἐξηπάτησεν*** *Εὕαν ἐν τῇ πανουργίᾳ*
αὐτοῦ, φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἁπλό-
τητος [καὶ τῆς ἁγνότητος] τῆς εἰς τὸν Χριστόν. εἰ 4 G 1,8.9.
μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον Ἰησοῦν κηρύσσει ὃν
οὐκ ἐκηρύξαμεν, ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ
οὐκ ἐλάβετε, ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε, 12,11.
καλῶς ἀνέχεσθε. λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερηκέναι 5 1 K 15,10. G 2,6.9.
τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων. εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ 6 1 K 2,1.2.13.
λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ' ἐν παντὶ φανερώ- E 3,4.
σαντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς. Ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα 7 1 K 9,12.18.

13.14 H *υμων· — ου ... χριστου·* (TW,) — *14 ου γαρ ως ... εαυτους,* : hW *ως γαρ ... εαυτους;* *18* HW *αλλα* 11,*3* H *Εὕαν* | [*και τ. αγν.*] : RW—T | hT— *τον* *4* hT *ανειχεσθε* (TiW·) *5 γαρ* : W *δε*

12.13 — *ου συνι. ημεις δε* *13 καυχωμενοι* *18 συνιστων* 11,*1 ὤφελον* | *μ. τη αφροσυνη* *3 μηποτε* | *ουτω φθαρη* *6 φανερωθεντες*

ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε, ὅτι δωρεὰν
Ph 4,10.15. 8 τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν; ἄλλας
ἐκκλησίας ἐσύλησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν
12,13. 9 διακονίαν, ˡ καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑστερηθεὶς
οὐ κατενάρκησα οὐθενός· τὸ γὰρ ὑστέρημά μου
προσανεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ Μακε-
δονίας· καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ ἐμαυτὸν ὑμῖν ἐτήρησα
1 K 9,15. 10 καὶ τηρήσω. ἔστιν ἀλήθεια Χριστοῦ ἐν ἐμοί, ὅτι
ἡ καύχησις αὕτη οὐ φραγήσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς
11 κλίμασιν τῆς Ἀχαΐας. διὰ τί; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς;
12 ὁ θεὸς οἶδεν. Ὃ δὲ ποιῶ καὶ ποιήσω, ἵνα
ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμήν, ἵνα
2,17. Ph 3,2. 13 ἐν ᾧ καυχῶνται εὑρεθῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. οἱ
γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετα-
14 σχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ. καὶ οὐ
θαῦμα· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται
15 εἰς ἄγγελον φωτός. οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ
διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι
δικαιοσύνης· ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα
αὐτῶν.
12,6. 16 Πάλιν λέγω, μή τίς με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· εἰ
δὲ μήγε, κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα κἀγὼ
17 μικρόν τι καυχήσωμαι. ὃ λαλῶ, οὐ κατὰ κύριον
λαλῶ, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑπο-
18 στάσει τῆς καυχήσεως. ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται
19 κατὰ [τὴν] σάρκα, κἀγὼ καυχήσομαι. ἡδέως γὰρ ἀν-
20 έχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες· ἀνέχεσθε
γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ
τις λαμβάνει, εἴ τις ἐπαίρεται, εἴ τις εἰς πρόσ-
21 ωπον ὑμᾶς δέρει. κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι
ἡμεῖς ἠσθενήκαμεν. ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ, ἐν
Ph 3,5. 22 ἀφροσύνῃ λέγω, τολμῶ κἀγώ. Ἑβραῖοί εἰσιν;

---

12 ποιω : TW ποιω, *18* [την] : W—T *21* TiW ησθενηκαμεν·

---

7 εαυτον *14* θαυμαστον *21* ησθενησαμεν

κἀγώ. Ἰσραηλεῖταί εἰσιν; κἀγώ. σπέρμα Ἀβραάμ
εἰσιν; κἀγώ. διάκονοι Χριστοῦ εἰσίν; παραφρονῶν 23 1 K 15,10.
λαλῶ, ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν
φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόν-
τως, ἐν θανάτοις πολλάκις. ὑπὸ Ἰουδαίων 24 Dt 25,3.
πεντάκις τεσσεράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, τρὶς 25 Act 16,22.
ἐραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρὶς ἐναυάγησα, Act 14,19.
νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα· ὁδοιπορίαις 26
πολλάκις, κινδύνοις ποταμῶν, κινδύνοις λῃστῶν,
κινδύνοις ἐκ γένους, κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν, κινδύνοις
ἐν πόλει, κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνοις ἐν θα-
λάσσῃ, κινδύνοις ἐν ψευδαδέλφοις, ' κόπῳ καὶ 27 6,5.
μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ
δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμ-
νότητι· χωρὶς τῶν παρεκτὸς ἡ ἐπίστασίς μοι ἡ 28 Act 20,18–21.
καθ' ἡμέραν, ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν.
' τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, 29 1 K 9,22.
καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ 30 13,5.
τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι. ὁ θεὸς καὶ πατὴρ 31 1,23.
τοῦ κυρίου Ἰησοῦ οἶδεν, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς
αἰῶνας, ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης 32
Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν πόλιν Δαμα-
σκηνῶν πιάσαι με, καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ 33 Act 9,24.25.
ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας
αὐτοῦ. Καυχᾶσθαι δεῖ, οὐ συμφέρον μέν, 12
ἐλεύσομαι δὲ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις κυ-
ρίου. οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκα- 2
τεσσάρων, εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ
σώματος οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν, ἁρπαγέντα τὸν
τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. καὶ οἶδα τὸν τοιοῦ- 3

---

23 H ὕπερ | T εν πληγ. περισσ., εν φυλ. υ. *27:28* W γυμνοτητι (Ti .) χ. *28* RW παρεκτός, *30* H [μου] *32* H Ἀρετα **12**,*1* H δει· h δε | δε : W+ και *2* HW δεκατεσσαρων, — ειτε ... οιδεν, —

---

28 επισυστασις | μου *31* θεος : + του Ισραηλ *32* fin + θελων **12**,*1* δει : δη | ου συμφερει μοι | δε : γαρ

τον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν σώματι εἴτε χωρὶς τοῦ
L 23,43. Ap 2,7. 4 σώματος οὐκ οἶδα, ὁ θεὸς οἶδεν, ' ὅτι ἡρπάγη εἰς
τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἃ
11,30. 5 οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. ὑπὲρ τοῦ τοιούτου
καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι εἰ
10,8; 11,16. 6 μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις. ἐὰν γὰρ θελήσω καυχή-
σασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ·
φείδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ
Job 2,6. 7 βλέπει με ἢ ἀκούει ἐξ ἐμοῦ ' καὶ τῇ ὑπερβολῇ
τῶν ἀποκαλύψεων. διὸ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη
μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος σατανᾶ, ἵνα με
8 κολαφίζῃ, ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. ὑπὲρ τούτου τρὶς
τὸν κύριον παρεκάλεσα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ.
9 καὶ εἴρηκέν μοι· ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ
δύναμις ἐν ἀσθενείᾳ τελεῖται. Ἥδιστα οὖν
μᾶλλον καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου, ἵνα
Ph 4,13. 10 ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ Χριστοῦ. διὸ
εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν ἀνάγκαις,
ἐν διωγμοῖς καὶ στενοχωρίαις, ὑπὲρ Χριστοῦ· ὅταν
γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι.
11,5. 11 Γέγονα ἄφρων· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. ἐγὼ
γὰρ ὤφειλον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι. οὐδὲν γὰρ
ὑστέρησα τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδέν
R 15,19. 12 εἰμι. τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη
ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, σημείοις [τε] καὶ τέρασιν
11,9. 13 καὶ δυνάμεσιν. τί γάρ ἐστιν ὃ ἡσσώθητε ὑπὲρ
τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ
κατενάρκησα ὑμῶν; χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν
13,1. 14 ταύτην. Ἰδοὺ τρίτον τοῦτο ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν

---

3 HW *ανθρωπον — ειτε ... οιδεν, — | ουκ οιδα* : [H]—W *5 ασθεν.* : T+ *μου* *6* RT *εξ εμου.* *7 . διο ινα* : R— *διο ινα* h[s] T *ινα* | h[s] — *ινα μη υπεραιρωμαι 2°* *9* H— *μου 2°* *10 και* : hR *,εν* *11 γαρ 2°* : hW+ *τι* *12* T *κατηργασθη* | [*τε*] : TW

---

3 χωρις : εκτος *6 ακουει : + τι* *7 Σαταν* *9 δυναμις μου | τελειουται* *11 αφρων : + καυχωμενος* *13 ηττηθητε* *14 — τουτο*

πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω· οὐ γὰρ ζητῶ
τὰ ὑμῶν ἀλλὰ ὑμᾶς· οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα
τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν, ἀλλὰ οἱ γονεῖς τοῖς
τέκνοις. ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανη- 15 Ph 2,17.
θήσομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν. εἰ περισσοτέρως
ὑμᾶς ἀγαπῶ, ἧσσον ἀγαπῶμαι; Ἔστω δέ, ἐγὼ 16
οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς· ἀλλὰ ὑπάρχων πανοῦργος
δόλῳ ὑμᾶς ἔλαβον. μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς 17
ὑμᾶς, δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; παρεκάλεσα 18 8,6.16–18.
Τίτον καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν· μήτι ἐπλεο-
νέκτησεν ὑμᾶς Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιε-
πατήσαμεν; οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν; Πάλαι 19
δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα. κατέναντι θεοῦ
ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν· τὰ δὲ πάντα, ἀγαπητοί,
ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. φοβοῦμαι γὰρ μή 20 10,2. 1 K 4,6.
πως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς, κἀγὼ
εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε, μή πως ἔρις, ζῆλος,
θυμοί, ἐριθεῖαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φυσιώ-
σεις, ἀκαταστασίαι· μὴ πάλιν ἐλθόντος μου τα- 21 2,1. 13,2.
πεινώσει με ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω
πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοη-
σάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελ-
γείᾳ ᾗ ἔπραξαν. Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς 13 Dt 19,15. Mt 18,16.
ὑμᾶς· ***ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν*** 1 T 5,19.
σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. *προείρηκα καὶ προλέγω,* 2
ὡς παρὼν τὸ δεύτερον καὶ ἀπὼν νῦν, τοῖς προ-
ημαρτηκόσιν καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω
εἰς τὸ πάλιν οὐ φείσομαι· ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε 3
τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ

---

14 αλλα υμας : H,TW. | W *αλλ οι* *15* hRW *υμων, ει περισσ. υ. αγαπων ησσ. αγαπωμαι.* *18* RW *μη τι* *19* H *απολογουμεθα;* *20* H *εριθιαι* *21* HW *ταπεινωση* | W *επραξαν;* 13,*2 φεισομαι* : HW,T.

---

15 ει και *16 κατεναρκησα* *19 παλιν* | *κατενωπιον του θ.* *20 ερεις* | *ζηλοι* *21 ελθοντα με* 13,*1 ετοιμως εχω ελθειν* *2 νυν γραφω*

Ph 2,7.8. 4 ἀσθενεῖ ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν. καὶ γὰρ ἐσταυρώθη
ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ. καὶ
γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζήσομεν
1 K 11,28. 5 σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. Ἑαυτοὺς
πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει, ἑαυτοὺς δοκιμά-
ζετε· ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς ὅτι Ἰησοῦς Χρι-
6 στὸς ἐν ὑμῖν; εἰ μήτι ἀδόκιμοί ἐστε. ¹ ἐλπίζω δὲ
7 ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν ἀδόκιμοι. εὐχό-
μεθα δὲ πρὸς τὸν θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν
μηδέν, οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα
ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι
1 K 13,6. 8 ὦμεν. οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας,
9 ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. χαίρομεν γὰρ ὅταν
ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ἦτε· τοῦτο
10,11. 10,8. 10 καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. Διὰ τοῦτο
ταῦτα ἀπὼν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως
χρήσωμαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ὁ κύριος ἔδωκέν
μοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν.
Ph 4,4. R 15,33. 11 Λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρα-
καλεῖσθε, τὸ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε, καὶ ὁ
θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.
1 K 16,20. 12 ¹ Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἁγίῳ φιλήματι. Ἀσπά-
ζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες.
13 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ
ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύ-
ματος μετὰ πάντων ὑμῶν.

---

3 H *υμιν*, *4 εν* : h *συν* | H [*εις υμας*] *4.5* W *υμας. εαυτους* *5* hT *Χριστος Ιησους* | W *υμιν, ει … εστε;* *13* H [*Χριστου*]

---

4 γαρ 1° : + *ει* *5 υμιν* : + *εστιν* *7 ευχομαι* *13* fin + *αμην*

Subscriptio: *εγραφη απο Φιλιππων* (+ *της Μακεδονιας*) + *δια Τιτου* (+ *Βαρναβα*) *και Λουκα*

ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ

Παῦλος ἀπόστολος, οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ 1 11.12.
δι' ἀνθρώπου ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ
πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ οἱ 2
σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς
Γαλατίας· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πα- 3 R 1,7.
τρὸς καὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ δόντος 4 2,20. 1 T 2,6. Tt 2,14. 1J 5,19.
ἑαυτὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέληται
ἡμᾶς ἐκ τοῦ αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος πονηροῦ κατὰ
τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα 5
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ 6
τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Χριστοῦ εἰς ἕτερον
εὐαγγέλιον, ¹ ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο· εἰ μή τινές εἰσιν 7 Act 15,1.24.
οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες μεταστρέψαι
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς 8 1 K 16,22.
ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίσηται [ὑμῖν] παρ'
ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω. ὡς προ- 9
ειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, εἴ τις ὑμᾶς
εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάθεμα ἔστω.

Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν θεόν; ἢ 10 1 Th 2,4.
ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ ἔτι ἀνθρώποις ἤρε-
σκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. γνωρίζω γὰρ 11
ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ'

---

3 **HW** *πατρ. ημων κ. κυρ. Ι. Χρ.* **h** *πατρ. κ. κυρ. [ημων] Ι. Χρ.* *4 περι* : **℞W** *υπερ* *8* **W** *καν* | **RW** *ευαγγελιζηται* | *[υμιν]* : **W** *(sed post ουραν.)* — **T** *9* **W** *προειρηκαμεν και* *11 γαρ* : **hT** *δε*

---

6 — *ουτως* *9 προειρηκα* *10 ει* : + *γαρ*

12 ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ
ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδι-
δάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Act 26,4–20. 13 Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ
Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκ-
Act 22,3. 14 κλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐτήν, καὶ προ-
έκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλι-
κιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς
R 1,1. Jr 1,5. Is 49,1. 15 ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. Ὅτε
δὲ εὐδόκησεν [ὁ θεὸς] ὁ ἀφορίσας με **ἐκ κοιλίας**
μητρός μου καὶ **καλέσας** διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ
2,7. Mt 16,17. 16 ¹ ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγ-
γελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εὐθέως οὐ προσ-
17 ανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς
Ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλὰ
ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς
Act 9,26. 18 Δαμασκόν. Ἔπειτα μετὰ τρία ἔτη ἀνῆλθον εἰς
Ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι Κηφᾶν, καὶ ἐπέμεινα πρὸς
Mt 13,55. 19 αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε· ἕτερον δὲ τῶν ἀποστό-
λων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ
20 κυρίου. ἃ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
Act 9,30. 21 ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα
22 τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας. ἤμην δὲ ἀγνοού-
μενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Ἰουδαίας
23 ταῖς ἐν Χριστῷ. μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι ὁ
διώκων ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν
24 ἥν ποτε ἐπόρθει, καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.
Act 15,2. 2 Ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς
Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, συνπαραλαβὼν καὶ
6.9. 2 Τίτον· ¹ ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν· καὶ ἀνεθέμην
αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσιν,

---

12 H αυτό, | ουτε : h ουδε *15* TW — [ο θεος] *17* ανηλθ. : W απηλθον *18* RW ετη τρια *21* H και [της] K.

17.18 απηλθον *18* Πετρον

κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς δοκοῦσιν, μή πως εἰς κενὸν τρέχω
ἢ ἔδραμον. ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλλην 3 Act 16,3.
ὤν, ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι· διὰ δὲ τοὺς παρεισ- 4 Act 15,1.24.
άκτους ψευδαδέλφους, οἵτινες παρεισῆλθον κα-
τασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσουσιν· οἷς 5 3,1.
οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλή-
θεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. ἀπὸ δὲ 6
τῶν δοκούντων εἶναί τι, — ὁποῖοί ποτε ἦσαν
οὐδέν μοι διαφέρει· πρόσωπον [ὁ] θεὸς ἀνθρώπου
οὐ λαμβάνει — ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες οὐδὲν προσ-
ανέθεντο, ἀλλὰ τοὐναντίον ἰδόντες ὅτι πεπίστευ- 7 Act 9,15; 15,12; 22,21.
μαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος
τῆς περιτομῆς, ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀπο- 8
στολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ
ἔθνη, καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, 9 J 1,42.
Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες
στῦλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβᾳ
κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς
τὴν περιτομήν· μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημο- 10 Act 11,30; 12,25.
νεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
Ὅτε δὲ ἦλθεν Κηφᾶς εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσ- 11
ωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνωσμένος ἦν. πρὸ 12 Act 11,3.
τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ Ἰακώβου μετὰ τῶν
ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἦλθον, ὑπέστελλεν καὶ
ἀφώριζεν ἑαυτόν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς.
καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι, 13
ὥστε καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑπο-
κρίσει. ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν 14
πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ
Κηφᾷ ἔμπροσθεν πάντων· εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρ-

---

4 H καταδουλωσουσιν, — *5* h^r — οις ουδε *6* [ο] : T—RW *12* h^r ηλθεν | περιτομης : T·W, *13* και 2° : [H]—W

---

4 — δε *5* — οις | διαμενη *9* — και Κηφας vl Πετρος κ. Ιακ. *11* Πετρος *14* Πετρω

χων ἐθνικῶς καὶ οὐκ Ἰουδαϊκῶς ζῇς, πῶς τὰ
15 ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν; Ἡμεῖς φύσει Ἰου-
Act 15,10.11. 16 δαῖοι καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί, εἰδότες δὲ
R 3,20.28; 4,5; 11,6. E 2,8. ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν
Ps 143,2. μὴ διὰ πίστεως Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἡμεῖς εἰς
Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν
ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου, ὅτι
17 ἐξ ἔργων νόμου **οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σάρξ.** εἰ
δὲ ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὑρέθημεν
καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ἆρα Χριστὸς ἁμαρτίας διά-
18 κονος; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα
πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνιστάνω.
R 7,6. 19 ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον ἵνα θεῷ ζήσω.
1,4. J 17,23. 20 Χριστῷ συνεσταύρωμαι· ꜛ ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ
ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει
ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἀγαπήσαντός με
21 καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. Οὐκ ἀθετῶ
τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιο-
σύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.
3 Ὦ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν, οἷς
κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐσταυ-
2 ρωμένος; τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ
ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε ἢ ἐξ ἀκοῆς πί-
3 στεως; ꜛ οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι πνεύματι
4 νῦν σαρκὶ ἐπιτελεῖσθε; τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ;
5 εἴ γε καὶ εἰκῇ. ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα
καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου ἢ
Gn 15,6. 6 ἐξ ἀκοῆς πίστεως; καθὼς Ἀβραὰμ **ἐπίστευσεν τῷ
θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην.**
7 Γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως, οὗτοι υἱοί

---

14 ουκ : h („MSS") T ουχ W ουχι *16* R πιστ. Ιησου Χριστου | hW εις Ιησουν Χριστον *17* W ἆρα *20* h[r]W τη του θεου και Χριστου του αγαπ. 3,*1* εβασκανεν : h[r] + τη αληθεια μη πειθεσθαι *6* (W sect inc. Καθως)

---

14 πως : τι *16* — δε | οτι 2° : διοτι *20* αγαπ. : αγορασαντος 3,*1* προεγρ. : + εν υμιν

εἰσιν Ἀβραάμ. προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ 8 Gn 12,3; 18,18.
πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεός, προευηγγελίσατο
τῷ Ἀβραὰμ ὅτι **ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα**
τὰ ἔθνη. ὥστε οἱ ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν 9 R 4,16.
τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου 10 Dt 27,26.
εἰσίν, ὑπὸ κατάραν εἰσίν· γέγραπται γὰρ ὅτι **ἐπι-**
κατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει **πᾶσιν τοῖς** γεγραμ-
μένοις ἐν τῷ βιβλίῳ **τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά.**
ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ 11 Hb 2,4. R 1,17.
δῆλον, ὅτι **ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται**· ὁ δὲ 12 Lv 18,5.
νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως, ἀλλ' **ὁ ποιήσας αὐτὰ**
ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ 13 R 8,3. 2 K 5,21. Dt 21,23.
τῆς κατάρας τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατ-
άρα, ὅτι γέγραπται· **ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμά-**
μενος ἐπὶ ξύλου, ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ 14
Ἀβραὰμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγ-
γελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.
Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω· ὅμως ἀνθρώπου 15
κεκυρωμένην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδια-
τάσσεται. τῷ δὲ Ἀβραὰμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγε- 16 Gn 12,7; 13,15; 17,7; 22,18; 24,7.
λίαι **καὶ τῷ σπέρματι** αὐτοῦ. οὐ λέγει· καὶ τοῖς
σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός·
καὶ τῷ σπέρματί σου, ὅς ἐστιν Χριστός. τοῦτο 17 Ex 12,40.
δὲ λέγω· διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ
ὁ μετὰ τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη γεγονὼς νό-
μος οὐκ ἀκυροῖ, εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγε-
λίαν. εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία, οὐκέτι ἐξ 18
ἐπαγγελίας· τῷ δὲ Ἀβραὰμ δι' ἐπαγγελίας κε-
χάρισται ὁ θεός. Τί οὖν ὁ νόμος; τῶν παρα- 19 R 5,20. Act 7,53.
βάσεων χάριν προσετέθη, ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα
ᾧ ἐπήγγελται, διαταγεὶς δι' ἀγγέλων, ἐν χειρὶ με-

---

12 T αλλα *14* ℋW Ιησου Χριστω *15* TW λεγω.
19 ου : ℋW αν

---

10 εν πασιν *12* αυτα : + ανθρωπος *16* ος : ο
17 θεου : + εις Χριστον *19* ετεθη

20 σίτου. ὁ δὲ μεσίτης ἑνὸς οὐκ ἔστιν, ὁ δὲ θεὸς
R 8,2-4. 21 εἷς ἐστιν. ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ
θεοῦ; μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνά-
μενος ζωοποιῆσαι, ὄντως ἐκ νόμου ἂν ἦν ἡ δι-
R 3,9-19; 11,32. 22 καιοσύνη· ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα
ὑπὸ ἁμαρτίαν ἵνα ἡ ἐπαγγελία ἐκ πίστεως Ἰησοῦ
Χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν.
4,3. 23 Πρὸ τοῦ δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον
ἐφρουρούμεθα συνκλειόμενοι εἰς τὴν μέλλουσαν
24 πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. ὥστε ὁ νόμος παιδαγω-
γὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως
R 10,4. 25 δικαιωθῶμεν· ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκέτι
J 1,12. R 8,17. 26 ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν. Πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ
R 6,3. R 13,14. 27 ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ
εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε.
R 10,12. 1 K 12,13. 28 οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος
οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες
7. R 9,7. 29 γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. εἰ δὲ ὑμεῖς
Χριστοῦ, ἄρα τοῦ Ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ, κατ'
4 ἐπαγγελίαν κληρονόμοι. Λέγω δέ, ἐφ' ὅσον χρό-
νον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν, οὐδὲν διαφέρει
2 δούλου κύριος πάντων ὤν, ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους
ἐστὶν καὶ οἰκονόμους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ
3,23; 5,1. Kol 2,20. 3 πατρός. οὕτως καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἦμεν νήπιοι, ὑπὸ
E 1,10. 4 τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἤμεθα δεδουλωμένοι· ὅτε
δὲ ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ἐξαπέστειλεν
ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός,
3,13.26. 5 γενόμενον ὑπὸ νόμον, ˈἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξα-
R 8,15. 6 γοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. Ὅτι
δέ ἐστε υἱοί, ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, κρᾶζον· Ἀββᾶ

20.21 W εστιν· ο *21* του θεου : [H]—W | εκ νομου : ℌ εν νομω | h ην [αν] T ην αν *24* RW δικαιωθωμεν. (W sect inc. ελθ. v. 25) *28* T απαντες *29* T κατα 4,*3* ημεθα : R ημεν *6* W — ο θεος | H Αββά

23 συνκεκλεισμενοι 4,*6* ημων : υμων

ὁ πατήρ. ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος ἀλλὰ υἱός· εἰ 7 3,29. R 8,16.17.
δὲ υἱός, καὶ κληρονόμος διὰ θεοῦ.
Ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν ἐδουλεύσατε 8
τοῖς φύσει μὴ οὖσιν θεοῖς· νῦν δὲ γνόντες θεόν, 9
μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέ-
φετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα,
οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεῦσαι θέλετε; ἡμέρας πα- 10 R 14,5. Kol 2,16.
ρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς.
φοβοῦμαι ὑμᾶς μή πως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. 11 2 J 8.
Γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, 12 2 K 2,5.
δέομαι ὑμῶν. οὐδέν με ἠδικήσατε· ꜌ οἴδατε δὲ ὅτι 13 Act 16,6. 1 K 2,3.
δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ
πρότερον, καὶ τὸν πειρασμὸν ὑμῶν ἐν τῇ σαρκί 14
μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε, ἀλλὰ ὡς
ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν.
꜌ ποῦ οὖν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν 15
ὅτι εἰ δυνατὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες
ἐδώκατέ μοι. ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀλη- 16 Am 5,10.
θεύων ὑμῖν; ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς, ἀλλὰ ἐκ- 17 1,7.
κλεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. κα- 18
λὸν δὲ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ μό-
νον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς. τέκνα μου, 19 1 K 4,15.
οὓς πάλιν ὠδίνω μέχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν
ὑμῖν· ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι καὶ 20
ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου, ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.
Λέγετέ μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν 21 9. 3,23.
νόμον οὐκ ἀκούετε; γέγραπται γὰρ ὅτι Ἀβραὰμ 22 Gn 16,15. Gn 21,2.9.
δύο υἱοὺς ἔσχεν, ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα
ἐκ τῆς ἐλευθέρας. ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης 23 R 9,7–9. Gn 17,16.

---

7 δια θεου : h[r] [θεου] *δια Χριστου* ꞁꞁ *δια θεου* *9* h *δουλευειν* *10* T *ενιαυτους;* *14* W *αλλ* *18* HW *υμας,* *19* ℌ *τεκνια* | *υμιν* : T,W. *23 μεν* : [H]—W

---

7 — *ει* *8* — *φυσει* *14 υμων* : *μου* *15 που* : *τις* | *ουν* : + *ην* *17* fin + *ζηλουτε δε τα κρειττω χαρισματα* *18 δε* : + *το* *21 αναγινωσκετε*

κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας
5,1. R 8,15. 24 διὰ τῆς ἐπαγγελίας. ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα.
αὗται γάρ εἰσιν δύο διαθῆκαι, μία μὲν ἀπὸ ὄρους
25 Σινᾶ, εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἅγαρ. τὸ
δὲ Ἅγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ· συνστοι-
χεῖ δὲ τῇ νῦν Ἰερουσαλήμ, δουλεύει γὰρ μετὰ
H 12,22. 26 τῶν τέκνων αὐτῆς. ἡ δὲ ἄνω Ἰερουσαλὴμ ἐλευ-
Is 54,1. 27 θέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶν μήτηρ ἡμῶν· γέγραπται γάρ·

εὐφράνθητι, στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα,
ῥῆξον καὶ βόησον, ἡ οὐκ ὠδίνουσα·
ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς
ἐχούσης τὸν ἄνδρα.

23. 28 ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα
Gn 21,9. 29 ἐστέ. ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς
Gn 21,10.12. 30 ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτως καὶ νῦν. ἀλλὰ
τί λέγει ἡ γραφή; **ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν**
υἱὸν αὐτῆς· οὐ γὰρ **μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς**
3,29. 31 **παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ** τῆς ἐλευθέρας. διό,
ἀδελφοί, οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα ἀλλὰ τῆς
ἐλευθέρας.
4,5.31. Act 15,10. 5 Τῇ ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσεν· στή-
κετε οὖν καὶ μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.
2 Ἴδε ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέ-
3 μνησθε Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. μαρτύ-
ρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ
4 ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι. κατ-
ηργήθητε ἀπὸ Χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαι-
5 οῦσθε, τῆς χάριτος ἐξεπέσατε. ἡμεῖς γὰρ πνεύματι

---

23 δια της : ℋ δι 24 T *δουλιαν* | H *Ἅγαρ (it 25) 25 δε Αγαρ :* hT *γαρ* R *γαρ [Αγαρ] 28 υμεις et εστε : ℋ ημεις et εσμεν 31.*5*,1 της ελευθερας. ... στηκ. ουν και :* h[s] *της ελευθερας, ἣ ελ. ... ηλευθερωσεν. στηκ. ουν και it τ. ελευθερας. Τη ελ. [ουν] ἣ Χριστος ημας (ημας Χρ.) ηλευθερωσεν στηκετε και (Τῇ fort pro Ἐπ') 5,1* T *δουλιας* | H *ενεχεσθε.* —

---

26 παντων ημων 30 fin + *μου* 5*,8 — παλιν*

ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα. ἐν 6 6,15. 1 K 7,19.
γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει οὔτε
ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.
Ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν ἀληθείᾳ μὴ 7
πείθεσθαι; ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος 8 1,6.
ὑμᾶς. μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. 9 1 K 5,6.
ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρο- 10 1,7. 2 K 11,15.
νήσετε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα,
ὅστις ἐὰν ᾖ. Ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι 11 1 K 1,23.
κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ
σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. Ὄφελον καὶ ἀποκόψον- 12 Ps 12,4.
ται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.
Ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε, ἀδελφοί· 13 1 P 2,16.
μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί,
ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. ὁ γὰρ 14 Lv 19,18.
πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πεπλήρωται, ἐν τῷ· **ἀγα-
πήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.** εἰ δὲ ἀλ- 15
λήλους δάκνετε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε μὴ ὑπ'
ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. Λέγω δέ, πνεύματι περι- 16 25.
πατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε.
ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ 17 R 7,15.23.
πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός, ταῦτα γὰρ ἀλλήλοις
ἀντίκειται, ἵνα μὴ ἃ ἐὰν θέλητε ταῦτα ποιῆτε.
εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον. 18 R 8,14.
φανερὰ δέ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκός, ἅτινά ἐστιν 19 1 K 6,9.10.
πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, ꜌ εἰδωλολατρεία, 20
φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρις, ζῆλος, θυμοί, ἐριθεῖαι,
διχοστασίαι, αἱρέσεις, ꜌ φθόνοι, μέθαι, κῶμοι, καὶ 21 E 5,5. Ap 22,15.
τὰ ὅμοια τούτοις, ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς προεῖ-
πον, ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ

---

6 H [*Ιησου*] *8* h^r — *ουκ* *9* *ζυμοι* : h^r *δολοι* *20* H *ειδωλολατρια* | H *φαρμακια* | h *ερεις, ζηλοι* | H *εριθιαι* *21* *φθονοι* : [R] W+ *φονοι* | *καθως* : h+ *και*

---

10 — *εν κυριω* *14* *νομος* : + *εν υμιν* | *πληρουται* *17* *γαρ* : *δε* *19* *πορνεια* : pr *μοιχεια*

E 5,9. 22 οὐ κληρονομήσουσιν. ὁ δὲ καρπὸς τοῦ πνεύμα-
τός ἐστιν ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία,
1 T 1,9. 23 χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, ¹πραΰτης, ἐγκρά-
R 6,6. Kol 3,5. 24 τεια· κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν νόμος. οἱ
δὲ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν
16. R 8,4. 25 τοῖς παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. Εἰ ζῶμεν
Ph 2,3. 26 πνεύματι, πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. μὴ γινώμεθα
κενόδοξοι, ἀλλήλους προκαλούμενοι, ἀλλήλοις φθο-
Mt 18,15. Jc 5,19. 6 νοῦντες. Ἀδελφοί, ἐὰν καὶ προλημφθῇ ἄνθρω-
πος ἔν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ
καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραΰτητος,
2 σκοπῶν σεαυτόν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. Ἀλλήλων
τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν
3 νόμον τοῦ Χριστοῦ. εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι μηδὲν
2 K 13,5. 4 ὤν, φρεναπατᾷ ἑαυτόν. τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκι-
μαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ
R 14,12. 5 καύχημα ἕξει καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον· ἕκαστος
1 K 9,14. 6 γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. Κοινωνείτω δὲ
ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶ-
7 σιν ἀγαθοῖς. Μὴ πλανᾶσθε, θεὸς οὐ μυκτηρί-
ζεται. ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ
R 8,13. J 6,63; 3,6. 8 θερίσει· ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ
τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν, ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ
πνεῦμα ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον.
2 Th 3,13. 9 τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐνκακῶμεν· καιρῷ
2 P 1,7. 10 γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμενοι. Ἄρα οὖν ὡς
καιρὸν ἔχωμεν, ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάν-
τας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.

11 Ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ
5,11. Ph 3,18. 12 ἐμῇ χειρί. Ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί,

---

26 *αλληλοις* : h *αλληλους* *26.6,1* W *φθονουντες, αδελφοι.* *2* TW *αναπληρωσετε* *4* H [*εκαστος*] | *ετερον* : H,R. *9* RW *εγκακ-* *10* RW *εχομεν* *11* h *ηλικοις*

---

23 *πραοτης* | *εγκρατ.* : + *αγνεια* 6,1 *ανθρ.* : *τις εξ υμων*

οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, μόνον ἵνα
τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ μὴ διώκωνται. οὐδὲ γὰρ 13
οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν, ἀλλὰ
θέλουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ
σαρκὶ καυχήσωνται. ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι 14 1 K 1,31; 2,2.
εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, δι' οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται κἀγὼ
κόσμῳ. οὔτε γὰρ περιτομή τί ἐστιν οὔτε ἀκρο- 15 5,6. 1 K 7,19.
βυστία, ἀλλὰ καινὴ κτίσις. καὶ ὅσοι τῷ κανόνι 16 Ps 125,5; 128,6. Ph 3,3.
τούτῳ στοιχήσουσιν, εἰρήνη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἔλεος,
καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ.

Τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω· 17 2 K 4,10.
ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί
μου βαστάζω.

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 18
μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί· ἀμήν.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ

Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελή- 1 R 1,7. 1 K 1,2.
ματος θεοῦ τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν [ἐν Ἐφέσῳ]
καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ 2
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ.

Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν 3 2,6.
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐ-
λογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ,

---

12 Χριστου : [H] W+ Ιησου | H — μη | T διωκονται (H·)
13 hW περιτετμημενοι *15* HR τι εστιν TW τι ἐστὶν
18 H [ημων]
1,*1* h^{r}W— [εν Εφ.]

---

15 εν γαρ Χριστω Ιησου ουτε π. | εστιν : ισχυει
16 στοιχουσιν Subscriptio: εγραφη απο Ρωμης | υπο Παυλου και αδελφων | δια Τιτου (+ και Λουκα)
[Inscriptio : ad Laodicenses?] 1,*1* αγιοις : + πασιν
3 — και πατηρ

J 15,16. 4 *καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς*
5,27. R 8,29. *κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώ-*
J 1,12. 5 *πιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ, προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱο-*
θεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς αὐτόν, κατὰ τὴν
Mt 3,17. 6 *εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης*
τῆς χάριτος αὐτοῦ ἧς ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ
Kol 1,14. 7 *ἠγαπημένῳ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ*
2,7; 3,8.16. *τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν τῶν παραπτωμά-*
8 *των, κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς χάριτος αὐτοῦ, ˈἧς*
ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρο-
3,9. R 16,25. 9 *νήσει ˈγνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήμα-*
τος αὐτοῦ, κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο
G 4,4. 10 *ἐν αὐτῷ ˈεἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν και-*
ρῶν, ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ,
τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν
Kol 1,12. 11 *αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ*
R 8,28. *πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βου-*
12 *λὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς*
ἔπαινον δόξης αὐτοῦ τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ
4,30. 13 *Χριστῷ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον*
τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν,
ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύ-
2 K 1,22; 5,5. 14 *ματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, ὅ ἐστιν ἀρραβὼν*
τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς περι-
ποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.
Kol 1,4. 15 *Διὰ τοῦτο κἀγώ, ἀκούσας τὴν καθ' ὑμᾶς πίστιν*
ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ [τὴν ἀγάπην] τὴν εἰς πάν-
16 *τας τοὺς ἁγίους, οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ*
ὑμῶν μνείαν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου,
17 ˈ*ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ*

---

4 εν αγαπη, : TW *, εν αγαπη* 5 W *εις αυτὸν κ.* 8 RW *φρονησει,* 9 W *αυτου κ.* 14 *ο* : hTW *ος* | W *ημων,* 15 [*την αγαπην*] : h[r] TW—H

---

4 εν εαυτω 6 *ης* : *η vl εν η* | fin + *υιω αυτου* 7 *εσχομεν* | *χρηστοτητος* 8 *ημας,* 9 *γνωρισαι* | — *αυτου* 2° 10 *επι* 1° : *εν* 11 *εκληθημεν* | *προθεσιν* : + *του θεου* 13 *υμεις* : *ημεις* 16 *μνειαν* : + *υμων*

πατὴρ τῆς δόξης, δῴη ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ
ἀποκαλύψεως ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ, πεφωτισμένους 18 Dt 33,3.4.
τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέ-
ναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ,
τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τῆς **κληρονομίας** *αὐτοῦ*
ἐν τοῖς ἁγίοις, *καὶ τί τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος* 19 2 K 13,4.
τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας
κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ,
ἣν ἐνήργηκεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νε- 20 Ps 110,1.
κρῶν, καὶ **καθίσας ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ** *ἐν τοῖς ἐπου-*
ρανίοις ˡ ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ 21 Kol 2,10.
δυνάμεως καὶ κυριότητος καὶ παντὸς ὀνόματος
ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ
καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ **πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ** 22 Ps 8,7. Mt 28,18. 4,15.
τοὺς πόδας αὐτοῦ, *καὶ αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν*
ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα 23 R 12,5. 1 K 12,27. 4,10.
αὐτοῦ, τὸ πλήρωμα τοῦ τὰ πάντα ἐν πᾶσιν πλη-
ρουμένου. καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώ- 2 Kol 2,13.
μασιν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν, ἐν αἷς ποτε πε- 2 6,12. Tt 3,3. J 12,31. Kol 1,13.
ριεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου,
κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος, τοῦ
πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς τῆς
ἀπειθείας· ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν 3 Kol 3,6.
ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦν-
τες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν,
καὶ ἤμεθα τέκνα φύσει ὀργῆς ὡς καὶ οἱ λοιποί· —
ὁ δὲ θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν 4
ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς 5 L 15,24.32.
νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ

---

17 **h** *δώῃ vl δῷ* *18 υμων* : [H]—W *20* **hR** *ενηργησεν* | W *Χριστω, ... νεκρων και* | *καθισ.* : T+ *αυτον* **2**,*2* H *απειθιας* *3* TW *λοιποι·* *5 τω* : **h**W pr *εν*

---

18 τις 2⁰ : pr *και* *19 υμας* *20 εκαθισεν* | *ουρανοις* **2**,*1 αμαρτ.* : *επιθυμιαις* *2* [*αιωνα* : *κανονα*] *3 ημεις* : *υμεις vl* — *4* — *αυτον* *5 παραπτ.* : + *και ταις επιθυμιαις*

R 8,10. Ph 3,20. 6 Χριστῷ, — χάριτί ἐστε σεσωσμένοι, — ¹καὶ συνή-
γειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν
1,7. 7 Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς
ἐπερχομένοις τὸ ὑπερβάλλον πλοῦτος τῆς χάρι-
τος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ
G 2,16. 8 Ἰησοῦ. τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ πί-
στεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, θεοῦ τὸ δῶρον·
1 K 1,29. 9 οὐκ ἐξ ἔργων, ἵνα μή τις καυχήσηται. αὐτοῦ γάρ
Tt 2,14. 10 ἐσμεν ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ
ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ θεὸς ἵνα ἐν
αὐτοῖς περιπατήσωμεν.
5,8. 11 Διὸ μνημονεύετε ὅτι ποτὲ ὑμεῖς τὰ ἔθνη ἐν
σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομέ-
R 9,4. 12 νης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου, ὅτι ἦτε τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι
τῆς πολιτείας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθη-
κῶν τῆς ἐπαγγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες καὶ ἄθεοι
Is 57,19; 52,7. 13 ἐν τῷ κόσμῳ. νυνὶ δὲ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ὑμεῖς
οἵ ποτε ὄντες **μακρὰν** ἐγενήθητε **ἐγγὺς** ἐν τῷ αἵ-
Is 9,5. G 3,28. 14 ματι τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ **εἰρήνη**
ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσό-
τοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν ἐν τῇ
Kol 2,14. 2 K 5,17. 15 σαρκὶ αὐτοῦ ¹ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν
καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν αὐτῷ εἰς ἕνα
16 καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλ-
λάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ
τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ·
Is 57,19. Zch 9,10. 17 καὶ ἐλθὼν **εὐηγγελίσατο εἰρήνην** ὑμῖν **τοῖς μακρὰν**
8,12. 18 **καὶ εἰρήνην τοῖς ἐγγύς**· ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν
προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς
3,6. H 12,22.23. 19 τὸν πατέρα. ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάρ-

---

11 H *χειροποιητου, —* *12* W *Χριστου απηλλ.* *14* TW *εχθραν,* | H *αυτου,* *15* H *εν αὐτω* *16* H *σταυρου αποκτ.*

---

5 χαριτι : pr *ου* *8 δια* : + *της* *15.16 εν εαυτω* *17* — *ειρηνην* 2° *19* — *εστε*

οικοι, ἀλλὰ ἐστὲ συνπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰ-
κεῖοι τοῦ θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ 20 Mt 16,18. Is 28,16.
τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος **ἀκρογωνιαίου**
αὐτοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρ- 21
μολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ, ἐν 22 1 P 2,5.
ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον
τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ Χρι- 3 Ph 1,7.13.
στοῦ Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν — εἴ γε ἠκού- 2
σατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς
δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν 3 1,9.10.
ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα
ἐν ὀλίγῳ, πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες νοῆσαι 4
τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ Χριστοῦ,
ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν 5 Kol 1,26.
ἀνθρώπων ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς ἁγίοις ἀπο-
στόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι, εἶναι 6 2,13.18.19.
τὰ ἔθνη συνκληρονόμα καὶ σύνσωμα καὶ συνμέτ-
οχα τῆς ἐπαγγελίας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ
εὐαγγελίου, οὗ ἐγενήθην διάκονος κατὰ τὴν δω- 7
ρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι κατὰ
τὴν ἐνέργειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. ἐμοὶ τῷ ἐλα- 8 1 K 15,9.10. 1,7. G 1,16.
χιστοτέρῳ πάντων ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη,
τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸ ἀνεξιχνίαστον
πλοῦτος τοῦ Χριστοῦ, καὶ φωτίσαι τίς ἡ οἰκονο- 9 R 16,25. Kol 1,16.
μία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν
αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι, ἵνα 10 1 P 1,12. R 11,33.
γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν
τοῖς ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποί-
κιλος σοφία τοῦ θεοῦ, κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώ- 11 1,11.

---

19 R *ἀλλά ἐστε* **3**,*1* T— *Ιησου* *3* H [*οτι*] *7.8* H *αυτου* — *εμοι ... αυτη* — *9* *φωτισαι* : h [R] W+ *παντας* *10.11* W *θεου κατα*

---

20 ακρογων. λιθου *21 πασα* : + *η* *22 θεου* : *Χριστου* **3**,*3 εγνωρισε* *6 επαγγ.* : + *αυτου* *7 την δοθεισαν* *8 τοις* : pr *εν* *9 κτισαντι* : + *δια Ιησου Χριστου*

νων ἣν ἐποίησεν ἐν τῷ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
J 14,6. H 4,16. R 5,2. 12 ἡμῶν, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ προσαγω-
Kol 1,24. 13 γὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς πίστεως αὐτοῦ. διὸ
αἰτοῦμαι μὴ ἐνκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ
14 ὑμῶν, ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν. Τούτου χάριν
15 κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα, ἐξ οὗ
πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται,
1,7. 6,10. 16 ἵνα δῷ ὑμῖν κατὰ τὸ πλοῦτος τῆς δόξης αὐτοῦ
δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ
J 14,23. Kol 2,7. 17 εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν
διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ
18 ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι, ¦ ἵνα ἐξισχύσητε
καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλά-
19 τος καὶ μῆκος καὶ ὕψος καὶ βάθος, γνῶναί τε
τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χρι-
στοῦ, ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ
θεοῦ.

20 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκ-
περισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν κατὰ τὴν δύ-
21 ναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν
τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς
γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Kol 1,10. 4 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ
Kol 3,12. 2 ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ
πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραΰτητος, μετὰ μα-
3 κροθυμίας, ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, ¦ σπου-
δάζοντες τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν
R 12,5. 4 τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης· ἓν σῶμα καὶ ἓν πνεῦμα,
καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως
1 K 8,6. 5 ὑμῶν· εἷς κύριος, μία πίστις, ἓν βάπτισμα· εἷς
1 K 12,6. 6

---

13 W εγκακ. *17* H υμων εν αγαπη· *18* hT κ. βαθος κ. υψος *19* h ινα πληρωθη παν *4,2* W μακροθυμιας ανεχ. *4* και 2° : [H]

---

13 εκκακειν *14* πατερα : + του κυριου ημων Ιησου Χριστου *15* ουρανω *20* — υπερ

θεὸς καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ
πάντων καὶ ἐν πᾶσιν. Ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη 7 R 12,3.6.
[ἡ] χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. 1 K 12,11.
διὸ λέγει· 8 Ps 68,19. Kol 2,15.

ἀναβὰς εἰς ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν,

[καὶ] **ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις.**

τὸ δὲ ἀνέβη τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη εἰς 9 J 3,13.
τὰ κατώτερα μέρη τῆς γῆς; ὁ καταβὰς αὐτός 10
ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρα-
νῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. καὶ αὐτὸς **ἔδωκεν** 11 1 K 12,28.
τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προφήτας, τοὺς δὲ Act 21,8.
εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους,
πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον δια- 12 1 P 2,5.
κονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, 2 T 3,17.
μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα 13
τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ
θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ
πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα μηκέτι ὦμεν νή- 14 1 K 14,20.
πιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ H 13,9.
ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ κυβίᾳ τῶν ἀνθρώ-
πων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδίαν τῆς πλάνης,
ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν 15 1,22; 5,23. Kol 1,18.
τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ κεφαλή, Χριστός, ' ἐξ οὗ 16 Kol 2,19.
πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συνβιβαζό-
μενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέρ-
γειαν ἐν μέτρῳ ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν
τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν
ἀγάπῃ.
Τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, 17 R 1,21.

---

7 [η] : TW η *8* TW— [και] *9* κατεβη : hW+ πρωτον *12* W διακονιας εις *14* RW κυβεια | RW μεθοδειαν *16* h μελους | εαυτον : T αὐτον

---

6 — και 1° | fin + ημιν vl υμιν *8* τοις : εν *9* — μερη *12* αγιων, *13* — του υιου *14* fin + του διαβολου *15* αληθειαν δε ποιουντες | — η | ο Χριστος

μηκέτι ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ ἔθνη περι-
2,12. 1 P 1,14. 18 πατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς αὐτῶν, ἐσκοτω-
μένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς
ζωῆς τοῦ θεοῦ, διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐ-
19 τοῖς, διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρδίας αὐτῶν, ˈοἵτινες
ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς
20 ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. ὑμεῖς
21 δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν, εἴ γε αὐτὸν
ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε, καθώς ἐστιν
R 6,18. Kol 3,9. G 6,8. 22 ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ, ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν
προτέραν ἀναστροφὴν τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν
φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης,
R 12,2. 23 ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν ˈκαὶ
Gn 1,26. 24 ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ θεὸν
κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀλη-
θείας.

Zch 8,16. 25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος **λαλεῖτε ἀλήθειαν**
ἕκαστος μετὰ **τοῦ πλησίον αὐτοῦ**, ὅτι ἐσμὲν ἀλ-
Ps 4,5. 26 λήλων μέλη. **ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε**· ὁ ἥλιος
Jc 1,19.20. 27 μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ παροργισμῷ ὑμῶν, μηδὲ δίδοτε
1 Th 4,11. 28 τόπον τῷ διαβόλῳ. ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω,
μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος ταῖς [ἰδίαις] χερ-
σὶν τὸ ἀγαθόν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν
5,4. Kol 3,16.17; 4,6. 29 ἔχοντι. πᾶς λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν
μὴ ἐκπορευέσθω, ἀλλὰ εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκο-
δομὴν τῆς χρείας, ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν.
1,13. Is 63,10. 30 καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ,
ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.
Kol 3,8. 31 πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ
βλασφημία ἀρθήτω ἀφ᾽ ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ.

---

18 W διανοια, οντες απ. ... θεου δια ... ουσ. εν αυτοις δια *19* h[r] απηλπικοτες *21* TW εδιδαχθητε κ. | 𝔎 καθὼς ἔστιν | h αληθεια, *23* τω : W pr εν *28* [ιδιαις] : hTW—H *29* W αλλ | χρειας : h[r] πιστεως

---

17 τα : + λοιπα *19* και πλεονεξιας *22* την επιθυμιαν *24* ενδυσασθε | και αληθεια

ˈγίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὔσπλαγχνοι, 32 Mt 6,14; 18,22–35.
χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν Χριστῷ Kol 3,13.
ἐχαρίσατο ὑμῖν. γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ, 5 Mt 5,48.
ὡς τέκνα ἀγαπητά, ˈκαὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, 2 25. G 2,20.
καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ὑμᾶς καὶ παρέ- H 10,10. Ps 40,7.
δωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν **προσφορὰν καὶ θυσίαν** Ex 29,18. Ez 20,41.
τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. Πορνεία δὲ καὶ 3 4,19. Kol 3,5.
ἀκαθαρσία πᾶσα ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω
ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις, ˈκαὶ αἰσχρότης καὶ 4 4,29.
μωρολογία ἢ εὐτραπελία, ἃ οὐκ ἀνῆκεν, ἀλλὰ
μᾶλλον εὐχαριστία. τοῦτο γὰρ ἴστε γινώσκοντες, 5 1 K 6,9.10.
ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, ὅ Act 8,21.
ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ
βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς 6 R 1,18.
ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται
ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. 7
μὴ οὖν γίνεσθε συνμέτοχοι αὐτῶν· ἦτε γάρ ποτε 8 2,11.13. 1 P 2,9.
σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ· ὡς τέκνα φωτὸς
περιπατεῖτε, — ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ φωτὸς ἐν πάσῃ 9 L 16,8. J 12,36.
ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ, — δοκι- 10 17. R 12,2.
μάζοντες τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ· καὶ μὴ 11 J 16,8.
συνκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκάρποις τοῦ σκό-
τους, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε, ˈτὰ γὰρ κρυφῇ γινό- 12 R 1,24.
μενα ὑπ᾽ αὐτῶν αἰσχρόν ἐστιν καὶ λέγειν· τὰ δὲ 13 J 3,20.21.
πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτὸς φανεροῦται·
πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον φῶς ἐστιν. διὸ λέγει· 14 Is 26,19; 60,1. R 13,11.

ἔγειρε, ὁ καθεύδων,
καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν,
καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός.

Βλέπετε οὖν ἀκριβῶς πῶς περιπατεῖτε, μὴ ὡς 15 Mt 10,16. Kol 4,5.
ἄσοφοι ἀλλ᾽ ὡς σοφοί, ἐξαγοραζόμενοι τὸν και- 16

---

32 H [δε] | υμιν : hW ημιν **5**,*2* ημων : 𝔎 υμων *3* W αγιοις. *4* και 2⁰ : T η *5* ο : W ος *6* H απειθιας *10* TW κυριω, *14* επιφ. σοι ο Χρ. : hʳ επιψαυσεις τον χριστον

---

32 δε : ουν **5**,*2* υμας : ημας *4* και 1⁰ : η *9* φωτος : πνευματος *10* κυριω : θεω *15* ουν : + αδελφοι

10. R 12,2. 17 ρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν. διὰ τοῦτο μὴ
Prv 23,31 Lxx. γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνίετε τί τὸ θέλημα τοῦ
L 21,34. 18 κυρίου. καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστιν
Kol 3,16. Ps 33,2.3. 19 ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι, ˡ λαλοῦντες
ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευμα-
τικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες τῇ καρδίᾳ ὑμῶν
20 τῷ κυρίῳ, εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων
ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ
1 P 5,5. 21 θεῷ καὶ πατρί, ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ
Gn 3,16. Kol 3,18. 22 Χριστοῦ. Αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὡς
1 P 3,1. 1 K 11,3. 23 τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀνήρ ἐστιν κεφαλὴ τῆς γυναικὸς
ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, αὐτὸς
24 σωτὴρ τοῦ σώματος. ἀλλὰ ὡς ἡ ἐκκλησία ὑπο-
τάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτως καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς
Kol 3,19. 25 ἀνδράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυ-
ναῖκας, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκ-
Tt 3,5. 26 κλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα
αὐτὴν ἁγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος
Ps 45,14. 2 K 11,2. 27 ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ ἔνδοξον
τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἤ
τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος.
28 οὕτως ὀφείλουσιν [καὶ] οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς
ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. ὁ ἀγα-
29 πῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· οὐδεὶς
γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλὰ ἐκ-
τρέφει καὶ θάλπει αὐτήν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς
1,23. 1 K 6,15. Gn 2,23. 30 τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ.
Gn 2,24. 31 **ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος [τὸν] πατέρα**
καὶ [τὴν] μητέρα καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ

---

19 ψαλμοις : h pr *εν* | *τη* : R pr [*εν*] *21* W *πατρι. Υποτασσ. .. Χριστου,* *22 ανδρασιν* : hW+ *υποτασσεσθωσαν* *23* hW *ανηρ κεφαλη εστιν* *24* W *αλλ* *28* [*και*] : RW—T *30* fin hʳ + *, εκ της σαρκος αυτου και εκ των οστεων αυτου* *31* [*τον*] *et* [*την*] : T—RW | hʳ— *και προσκ. ... αυτου* | *τη γυναικι* : ℌW *προς την γυναικα*

---

17 συνιεντες | *κυριου* : *θεου* *19 εν πνευμ.* : (*vl*+) *εν χαριτι* *23 και αυτος (εστι)* *24* — *ως* *25 γυν. εαυτων* *27 αυτος* : *αυτην*

αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. *τὸ* 32 Ap 19,7.
μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς
Χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. πλὴν καὶ ὑμεῖς 33
οἱ καθ' ἕνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως
ἀγαπάτω ὡς ἑαυτόν, ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν
ἄνδρα. Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν 6 Kol 3,20.
ὑμῶν ἐν κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον. **τίμα** 2 Ex 20,12.
τὸν πατέρα σου καὶ τὴν *μητέρα, ἥτις ἐστὶν ἐν-*
τολὴ πρώτη ἐν ἐπαγγελίᾳ, **ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ** 3 Dt 5,16.
ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς. *Καὶ οἱ πατέρες,* 4 Kol 3,21. Prv 2,2; 3,11; 19,18.
μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλὰ ἐκτρέφετε Is 50,5.
αὐτὰ ἐν **παιδείᾳ** *καὶ* **νουθεσίᾳ κυρίου.** *Οἱ δοῦ-* 5 Dt 6,7.20–25. Ps 78,4.
λοι, ὑπακούετε τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις μετὰ Kol 3,22–25.
φόβου καὶ τρόμου ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν Tt 2,9.10. 1 P 2,18.
ὡς τῷ Χριστῷ, μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλίαν ὡς ἀνθρω- 6
πάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι Χριστοῦ ποιοῦντες τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς, μετ' εὐνοίας δου- 7
λεύοντες ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδό- 8 2 K 5,10.
τες ὅτι ἕκαστος ἐάν τι ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο
κομίσεται παρὰ κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύ-
θερος. Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς 9 Kol 4,1. 2 Chr 19,7. Act 10,34.
αὐτούς, ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν, εἰδότες ὅτι καὶ
αὐτῶν καὶ ὑμῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ
προσωπολημψία οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῷ.

Τοῦ λοιποῦ, ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ καὶ ἐν 10 1 K 16,13. 1 J 2,14.
τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ἐνδύσασθε τὴν πα- 11 4,14. 2 K 10,4.
νοπλίαν τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι
πρὸς τὰς μεθοδίας τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν 12 2,2. J 14,30. Kol 1,13. 1 P 5,8.9.
ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς
τὰς ἀρχάς, πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμο-

---

31 T— *αυτου* *32* *εις* 2° : [H]—W 6,*1* *εν κυριω* : [H]—W *2* W— *εστιν* *2.3* h *πρωτη, εν επαγγελια ινα* *4* T *παιδια* *5* T— *της* *6* RW *οφθαλμοδουλειαν* *6.7* H *θεου, εκ ψυχης μετ ευνοιας δουλευοντες* *10* h *δυναμουσθε* *11* RW *μεθοδειας* *12* *ημιν* : h *υμιν*

6,*7* — *ως* *10* *λοιπου* : + *αδελφοι (μου)*

κράτορας τοῦ σκότους τούτου, πρὸς τὰ πνευμα-
13 τικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις. διὰ τοῦτο
ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ, ἵνα δυνη-
Is 11,5; 59,17. θῆτε ἀντιστῆναι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ
L 12,35. 14 ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. στῆτε οὖν **περι-**
1 P 1,13. 1 Th 5,8. **ζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν** ὑμῶν **ἐν ἀληθείᾳ**, καὶ **ἐν-**
Is 52,7; 40,3.9. 15 **δυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης**, καὶ ὑπο-
δησάμενοι **τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου**
1 P 5,9. 16 **τῆς εἰρήνης**, ἐν πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς
1 J 5,4. πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πο-
1 Th 5,8. Is 59,17; 11,4; 17 νηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι· καὶ **τὴν περικεφα-**
49,2; 51,16. Hos 6,5. **λαίαν τοῦ σωτηρίου** δέξασθε, καὶ **τὴν μάχαιραν**
Mt 26,41. 18 **τοῦ πνεύματος**, ὅ ἐστιν **ῥῆμα θεοῦ**, ˈδιὰ πάσης
προσευχῆς καὶ δεήσεως, προσευχόμενοι ἐν παντὶ
καιρῷ ἐν πνεύματι, καὶ εἰς αὐτὸ ἀγρυπνοῦντες
ἐν πάσῃ προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων
Kol 4,3. 19 τῶν ἁγίων, ˈκαὶ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ λόγος
2 Th 3,1. Act 4,29. ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρί-
2 K 5,20. 20 σαι τὸ μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσ-
βεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι ὡς
δεῖ με λαλῆσαι.
Act 20,4. 2 T 4,12. 21 Ἵνα δὲ καὶ ὑμεῖς εἰδῆτε τὰ κατ' ἐμέ, τί
πράσσω, πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπη-
Kol 4,7.8. 22 τὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ, ὃν
ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ
περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.
23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως
1 P 1,8. 24 ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἡ
χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον
ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.

---

16 W επι π. | H [τα] π. *18* W δεησεως πρ. *19* R μου εν | H [του ευαγγ.] *20* W ινα αυτο *21* ℌW ειδητε και υμεις | H Τύχικος

17 — δεξασθε
Subscriptio: εγραφη απο Ρωμης (+ δια Τυχικου)

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

Παῦλος καὶ Τιμόθεος δοῦλοι Χριστοῦ Ἰησοῦ 1 1 K 1,2.
πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν 1 T 3,1.8.
Φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· χάρις 2 R 1,7.
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ 3 R 1,8. 1 K 1,4.
ὑμῶν, πάντοτε ἐν πάσῃ δεήσει μου ὑπὲρ πάντων 4
ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος, ἐπὶ τῇ 5
κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ τῆς πρώ-
της ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν, πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο, 6 2,13. 1 K 1,6–8.
ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτε-
λέσει ἄχρι ἡμέρας Χριστοῦ Ἰησοῦ· καθώς ἐστιν 7
δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν,
διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἔν τε τοῖς
δεσμοῖς μου καὶ ἐν τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει
τοῦ εὐαγγελίου συνκοινωνούς μου τῆς χάριτος
πάντας ὑμᾶς ὄντας. μάρτυς γάρ μου ὁ θεός, 8 R 1,9. 2 K 1,23.
ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Χριστοῦ 1 Th 2,5.
Ἰησοῦ. καὶ τοῦτο προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη 9
ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπι-
γνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει, εἰς τὸ δοκιμάζειν 10 R 2,18; 12,2.
ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ 1 Th 5,23. H 5,14.
ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, πεπληρωμένοι 11 E 5,9; 1,6.12.14.
καρπὸν δικαιοσύνης τὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς J 15,8.
δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ.

Γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ 12 2 T 2,9.
κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου
ἐλήλυθεν, ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν 13 4,22. E 3,1.

3.4 H *υμων παντοτε ... υμων, μετα* *6* ℵ *Ιησου Χριστου*
9 hW *περισσευση*

---

3 θεω μου : κυριω ημων *5 — της* *7 — εν 3°*
8 μου : μοι + εστιν *11 καρπων δικ. των*

Χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς
14 *λοιποῖς πᾶσιν, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν*
ἐν κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισ-
σοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον τοῦ θεοῦ
15 *λαλεῖν. Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν,*
τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσου-
16 *σιν· οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν*
7. 17 *τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι, οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας τὸν Χρι-*
στὸν καταγγέλλουσιν, οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλίψιν
2,17.18. 18 *ἐγείρειν τοῖς δεσμοῖς μου. τί γάρ; πλὴν ὅτι παντὶ*
τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγ-
γέλλεται, καὶ ἐν τούτῳ χαίρω· ἀλλὰ καὶ χαρή-
Job 13,16. 2 K 1,11. 19 *σομαι· οἶδα γὰρ ὅτι* ***τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς***
σωτηρίαν *διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας*
1 P 4,16. 20 *τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ἀπο-*
καραδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυν-
θήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ ὡς πάντοτε καὶ
νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου,
G 2,20. 21 *εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. Ἐμοὶ γὰρ τὸ*
R 1,13. 22 *ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος. εἰ δὲ τὸ*
ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί
1 Rg 19,4. 2 K 5,8. 23 *αἱρήσομαι οὐ γνωρίζω. συνέχομαι δὲ ἐκ τῶν δύο,*
τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν
24 *Χριστῷ εἶναι, πολλῷ γὰρ μᾶλλον κρεῖσσον· τὸ*
δὲ ἐπιμένειν τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς.
25 *καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ καὶ παρα-*
μενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ
26 *χαρὰν τῆς πίστεως, ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισ-*
σεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἐμῆς παρ-

---

17 H *εριθιας* | *τον* : [R]—hW *18* W— *πλην* | *χαιρω* : R,T. | *χαρησομαι* : H,RW. *19* *γαρ* : hW *δε* *22* *H* *εργου*,— | h *αιρησομαι;* *24* h *επιμειναι* | *τη* : [R] W pr *εν* *25* TW *οιδα, οτι*

---

14 — του θεου *16.17 : (17.16) οι μεν εξ εριθειας ... οι δε εξ αγαπης ... | επιφερειν* *18 — οτι* *23 δε : γαρ | — εις | πολλω γαρ : ποσω* *25 συμπαραμενω*

ουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. Μόνον ἀξίως τοῦ 27 Kol 1,10. 1 Th 2,12. 4,3.
εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα εἴτε
ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν ἀκούω τὰ περὶ
ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ
συναθλοῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ μὴ 28
πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων, ἥτις
ἐστὶν αὐτοῖς ἔνδειξις ἀπωλείας, ὑμῶν δὲ σωτη-
ρίας, καὶ τοῦτο ἀπὸ θεοῦ· ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη 29
τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν
ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν, τὸν αὐτὸν 30 Act 16,22.
ἀγῶνα ἔχοντες οἷον εἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε
ἐν ἐμοί.

Εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παρα- 2
μύθιον ἀγάπης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ
τις σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί, πληρώσατέ μου τὴν 2
χαρὰν ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην
ἔχοντες, σύνψυχοι, τὸ ἓν φρονοῦντες, ˡμηδὲν κατ' 3 G 5,26. R 12,10.
ἐριθείαν μηδὲ κατὰ κενοδοξίαν, ἀλλὰ τῇ ταπεινο-
φροσύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν,
ˡμὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστοι σκοποῦντες, ἀλλὰ καὶ τὰ 4 1 K 10,24.33.
ἑτέρων ἕκαστοι. τοῦτο φρονεῖτε ἐν ὑμῖν ὃ καὶ 5
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων 6 J 1,1.2; 17,5. Gn 1,27; 3,5.
οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, ἀλλὰ 7 Is 53,3. 2 K 8,9. H 2,14.17.
ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώ-
ματι ἀνθρώπων γενόμενος· καὶ σχήματι εὑρεθεὶς
ὡς ἄνθρωπος ˡἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπή- 8 H 12,2; 5,8.
κοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. διὸ 9 Act 2,33. E 1,21. H 1,3.4.
καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ
τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι 10 Is 45,23. J 5,23. Ap 5,13.

28.29 H (*ητις ... πασχειν*). **2**,*1 τις σπλ.* : W *τινα σπλ.* *2* W *συνψυχοι το* | *εν* : h *αυτο* *3* H *εριθιαν* *4 εκαστοι 1ᵒ* : h *εκαστος* *4.5* h *ετερων. εκαστοι τουτο* *7* T *γενομενος και ... ανθρωπος,* *8* RW *εαυτόν,* *9* TW *υπερυψωσεν και*

---

27 ακουσω *28 υμων : υμιν* *29 υμιν : ημιν* **2**,*3 μηδε κατα : ἢ* *4 σκοπειτε (-τω)* | *— και* *5 τουτο : + γαρ* | *φρονεισθω* *7 ανθρωπον* *9 — το 1ᵒ*

Ἰησοῦ **πᾶν γόνυ κάμψῃ** ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων
11 καὶ καταχθονίων, **καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται**
ὅτι ΚΥΡΙΟΣ ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ εἰς δόξαν **θεοῦ**
πατρός.
1 P 1,17. Ps 2,11. 12 Ὥστε, ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπη-
κούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον ἀλλὰ
νῦν πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ
φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργά-
J 15,5. 2 K 3,5. 1 Th 2,13. 13 ζεσθε· θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ
1 P 4,9. 14 θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. πάντα
1,10. Mt 5,14; 10,16. 15 ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, ἵνα
E 5,8. γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, **τέκνα θεοῦ ἄμωμα**
Dt 32,5. Act 2,40. μέσον **γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης**, ἐν οἷς
1 Th 2,19. Is 49,4; 65,23. G 2,2. 16 φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς
ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ,
ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ **εἰς κενὸν ἐκοπίασα**.
R 15,16. 2 T 4,6. 17 Ἀλλὰ εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λει-
τουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συνχαίρω
3,1; 4,4. 18 πᾶσιν ὑμῖν· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ
συνχαίρετέ μοι.
19 Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Τιμόθεον ταχέως
πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ γνοὺς τὰ περὶ
1 K 16,10. 20 ὑμῶν. οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως
2 T 4,10.16. 21 τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυ-
G 4,17. 22 τῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ. τὴν δὲ δο-
κιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι ὡς πατρὶ τέκνον σὺν
23 ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. Τοῦτον μὲν
οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀφίδω τὰ περὶ ἐμὲ
1,25. 24 ἐξαυτῆς· πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς τα-
4,18. 25 χέως ἐλεύσομαι. ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην Ἐπα-
φρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συνστρα-

---

11 HW *εξομολογησηται* *12* H [ως] *17* W *αλλ*
21 hR *Ιησου Χριστου* *23* W *απιδω*

---

13 *ο θεος* *15* *ητε* | *αμωμητα* *19* *εν Χριστω* *24* fin + *προς υμας*

τιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον καὶ λειτουργὸν
τῆς χρείας μου, πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, | ἐπειδὴ ἐπι- 26
ποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδημονῶν διότι
ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησεν. καὶ γὰρ ἠσθένησεν παρα- 27
πλήσιον θανάτῳ· ἀλλὰ ὁ θεὸς ἠλέησεν αὐτόν,
οὐκ αὐτὸν δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐμέ, ἵνα μὴ λύπην
ἐπὶ λύπην σχῶ. σπουδαιοτέρως οὖν ἔπεμψα αὐτόν, 28
ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε κἀγὼ ἀλυπότερος
ὦ. προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης 29 1 K 16,16.
χαρᾶς, καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε, | ὅτι 30
διὰ τὸ ἔργον Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισεν,
παραβολευσάμενος τῇ ψυχῇ ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ
ὑμῶν ὑστέρημα τῆς πρός με λειτουργίας.

Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ. 3 2,18; 4,4.
τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν
δὲ ἀσφαλές.

Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς 2 Ap 22,15.
ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν. ἡμεῖς γάρ ἐσμεν 3 R 2,29.
ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι θεοῦ λατρεύοντες καὶ
καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ
πεποιθότες, καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν 4 2 K 11,18.22.
σαρκί. Εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί,
ἐγὼ μᾶλλον· περιτομῇ ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσ- 5 Act 26,5.
ραήλ, φυλῆς Βενιαμείν, Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, L 1,59; 2,21.
κατὰ νόμον Φαρισαῖος, κατὰ ζῆλος διώκων τὴν 6
ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν ἐν νόμῳ γενό-
μενος ἄμεμπτος. [Ἀλλὰ] ἅτινα ἦν μοι κέρδη, 7 Mt 13,44.46.
ταῦτα ἥγημαι διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν. ἀλλὰ μὲν 8
οὖν γε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ

---

26 παντας υμας : H+ [*ιδειν*], h *υμας παντας*, (T—,) | TW *αδημονων*, *27* H *θανατου* *30 Χριστου* : ℌ *Κυριου* | TW *ηγγισεν παραβ. τ. ψυχη*, 3,*1* H *ασφαλες*. — *7* [*αλλα*] : HW—T *8* R— *γε*

---

30 — Χριστου | *παραβουλευσαμενος* 3,*1 το ασφαλες* *3 θεου : θεω* *6 ζηλον* | *εκκλησιαν* : + (*του*) *θεου* *8 — και* 1^{0}

ὑπερέχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου
μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι
R 3,21.22. 9 σκύβαλα ἵνα Χριστὸν κερδήσω ¹ καὶ εὑρεθῶ ἐν
αὐτῷ, μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου,
ἀλλὰ τὴν διὰ πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ θεοῦ δι-
R 6,3-5. 10 καιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει, τοῦ γνῶναι αὐτὸν καὶ
R 8,17. G 6,17. τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ κοινωνίαν
παθημάτων αὐτοῦ, συμμορφιζόμενος τῷ θανάτῳ
Act 4,2. Ap 20,5.6. 11 αὐτοῦ, εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν
1 T 6,12. 12 ἐκ νεκρῶν. οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι,
Act 9,6. διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήμ-
13 φθην ὑπὸ Χριστοῦ Ἰησοῦ. ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν
οὔπω λογίζομαι κατειληφέναι· ἓν δέ, τὰ μὲν
ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκ-
1 K 9,24. 14 τεινόμενος, ¹ κατὰ σκοπὸν διώκω εἰς τὸ βραβεῖον
τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
1 K 2,6. 15 Ὅσοι οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν· καὶ εἴ τι ἑτέ-
ρως φρονεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν ἀποκα-
G 6,16. 16 λύψει· πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν.
1 K 11,1. 17 Συνμιμηταί μου γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε
τοὺς οὕτω περιπατοῦντας καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς.
1 K 1,23. 18 πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν οὓς πολλάκις ἔλεγον
G 6,12. ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ
R 16,18. 19 σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ¹ ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια, ὧν
ὁ θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν,
E 2,6. Kol 3,1. 20 οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. ἡμῶν γὰρ τὸ πολί-
H 12,22. τευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει, ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα
1 K 15,43.49.53. 21 ἀπεκδεχόμεθα κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς μετα-
σχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν σύμ-
μορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ τὴν

---

9 W *δικαιοσυνην, επι* *10* *παθημ.* : R pr [*των*] | T *συνμορφιζ.* *12* T— *και* 1° | *Ιησου* : [H]—R *13* *ουπω* : hRW *ου* *17* W *ουτως* *21* T *συνμορφ.*

---

8 *σκυβ.* : + *ειναι* *11* *την εκ* : *των* *12* *ελαβον* : + *η ηδη δεδικαιωμαι* *14* *εις* : *επι* *15* *φρονουμεν* *16* fin + *κανονι, το αυτο φρονειν* *21* *ημων* : + *εις το γενεσθαι αυτο*

ἐνέργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι αὐτῷ
τὰ πάντα.
Ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι, 4 2 K 1,14. 1 Th 2,19.20.
χαρὰ καὶ στέφανός μου, οὕτως στήκετε ἐν κυρίῳ.
ἀγαπητοί. Εὐοδίαν παρακαλῶ καὶ Συντύχην 2
παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ. ναὶ ἐρωτῶ 3 1,27. Ps 69,29. L 10,20.
καὶ σέ, γνήσιε σύνζυγε, συνλαμβάνου αὐταῖς, αἵ-
τινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ καὶ
Κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ
ὀνόματα ἐν βίβλῳ ζωῆς. Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάν- 4 3,1. 2 K 13,11.
τοτε· πάλιν ἐρῶ, χαίρετε. τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν 5 H 10,37. Jc 5,8.9.
γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις. ὁ κύριος ἐγγύς.
μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ 6 Mt 6,25–34. 1 P 5,7. Ps 145,18.
τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν
γνωριζέσθω πρὸς τὸν θεόν. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ 7 J 14,27. Kol 3,15.
θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν φρουρήσει τὰς
καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ. Τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, 8 R 12,17.
ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνά, ὅσα προσφιλῆ,
ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος,
ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε 9 1 Th 5,23. R 16,20. 1 K 14,33.
καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσ-
σετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.
Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ 10
ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ
ἐφρονεῖτε, ἠκαιρεῖσθε δέ. οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρη- 11 1 T 6,6.
σιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης
εἶναι. οἶδα καὶ ταπεινοῦσθαι, οἶδα καὶ περισ- 12 2 K 6,10.
σεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι, καὶ
χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ περισσεύειν· καὶ
ὑστερεῖσθαι. πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί 13 2 K 12,10. 2 T 4,17.

---

21 αυτω : H αὐτω 4,*1* fin h+ *μου* *2* T *Συντυχὴν*
3 h *Σύνζυγε* *6* H *μετ*

---

7 θεου : Χριστου 8 επαινος : + επιστημης 10 το : του

14 με. πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συνκοινωνήσαντές μου
2 K 11,9. 15 τῇ θλίψει. οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιππήσιοι, ὅτι
ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ Μακε-
δονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς
λόγον δόσεως καὶ λήμψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι.
16 ὅτι καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς εἰς τὴν
1 K 9,11. 17 χρείαν μοι ἐπέμψατε. οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα,
ἀλλὰ ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς
Ex 29,18. Ez 20,41. 2,25. 18 λόγον ὑμῶν. ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισσεύω·
πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ
παρ' ὑμῶν, **ὀσμὴν εὐωδίας**, θυσίαν δεκτήν, εὐάρεσ-
19 τον τῷ θεῷ. ὁ δὲ θεός μου πληρώσει πᾶσαν
χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸ πλοῦτος αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν
20 Χριστῷ Ἰησοῦ. τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ
δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
1,13. 22 ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί. ¹ ἀσπά-
ζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ
τῆς Καίσαρος οἰκίας.
23 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ
πνεύματος ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ

1 Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελή-
R 1,7. 2 ματος θεοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς ¹ τοῖς ἐν
Κολοσσαῖς ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ·
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν.
1 K 13,13. 1 Th 1,2.3. 3 Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν

Inscr.: TW *προς Κολοσσαεις* 1,3 *θεω* : T+ *και* W+ *τω*

13 με : + *Χριστω* *16* — *εις* | *μοι* : *μου* *19 πληρωσαι*
23 του πνευματος : *παντων* | fin + *αμην*
Subscriptio: *εγραφη απο Ρωμης δι Επαφροδιτου*
1,*2 Κολασσαις* | *Χριστω* : + *Ιησου* | fin + *και κυριου*
Ιησου Χριστου

Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι,
ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ 4 E 1,15.
τὴν ἀγάπην ἣν ἔχετε εἰς πάντας τοὺς ἁγίους ׀ διὰ 5 1 P 1,4.
τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρα-
νοῖς, ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς ἀληθείας
τοῦ εὐαγγελίου ׀ τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς 6 1 T 3,16.
καὶ ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ ἐστὶν καρποφορούμενον
καὶ αὐξανόμενον καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ᾽ ἧς
ἡμέρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ
θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ· καθὼς ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ 7 4,12.
τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς
ὑπὲρ ἡμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ, ὁ καὶ δηλώσας 8
ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι. Διὰ τοῦτο 9 E 1,16.17. Ph 1,9.
καὶ ἡμεῖς, ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν, οὐ παυό-
μεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι
ἵνα πληρωθῆτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος
αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ,
περιπατῆσαι ἀξίως τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκίαν, 10 E 4,1. Ph 1,27.
ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανό-
μενοι τῇ ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ, ἐν πάσῃ δυνάμει 11 1 K 1,5.
δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ
εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς,
εὐχαριστοῦντες τῷ πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ὑμᾶς εἰς 12 2,15. L 22,53.
τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί·
ὃς ἐρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους 13 2,15.
καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς
ἀγάπης αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, 14 E 1,7.
τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν· ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ 15 H 1,3. 2 K 4,4.

---

3 Χριστου : [H]—W | W *παντοτε,* | *περι* : hW *υπερ* *4 ην εχετε* : [H] : W *την* *5* W *αληθειας,* *6* T *εις υμας καθως ... ἐστίν,* *7 ημων* 2° : hTW *υμων* *9.10* W *αυτου, ... πνευματικη π.* *10* RW *αρέσκειαν* *11.12* TW *μακροθυμιαν, μετα χαρας ευχ.* *12 πατρι* : h pr *θεω* | *ικανωσαντι* : W pr *καλεσαντι και* | *υμας* : hR *ημας* *14* h *εσχομεν*

4 — ην εχετε *6 και εστιν καρπ.* | *— και αυξ.* *7 καθως και* *9 — και αιτ.* *10 περιπατ.* : + *υμας* | *εις την επιγνωσιν* *12 ευχαρ.* : + *αμα* | *τω ικανωσ.* : *τω καλεσαντι* *14 απολυτρ.* : + *δια του αιματος αυτου*

1 T 6,16. J 1,18. θεοῦ τοῦ ἀοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως,
J 1,3.10. 16 ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε
θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι·
Prv 8,25–27. 17 τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται· ¹ καὶ
αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ
15. E 1,22. 18 συνέστηκεν, καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώμα-
Act 4,2; 26,23. Ap 1,5. τος, τῆς ἐκκλησίας· ὅς ἐστιν ἀρχή, πρωτότοκος
ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρω-
2,9. J 1,16. 19 τεύων, ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα
E 1,10. 1 J 2,2. 20 κατοικῆσαι ¹ καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα
εἰς αὐτόν, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ
σταυροῦ αὐτοῦ, [δι' αὐτοῦ] εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς
E 2,12; 4,18. 21 εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας
R 5,10. ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς
E 5,27. 22 ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν
τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου,
παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλή-
Mc 16,15. 23 τους κατενώπιον αὐτοῦ, εἴ γε ἐπιμένετε τῇ πίστει
1 T 3,16. H 3,14. τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι
ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ
κηρυχθέντος ἐν πάσῃ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν,
οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.
E 3,13. 24 Νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν ὑπὲρ ὑμῶν,
καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων
τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος
25 αὐτοῦ, ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία, ¹ ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διά-
κονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δο-
θεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ
R 16,25.26. 26 θεοῦ, τὸ μυστήριον τὸ ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν

16 *εν 2°* : W pr *τα* | *επι* : R pr [*τα*] *17* H *αὐτὸς ἔστιν* *18* W *σωματος της* | *αρχη* : H pr [*η*] *20* [*δι αυτου*] : TW *21.22* H *πονηροις,* (W.) — *νυνι ... θανατου,* — *22* hW *αποκατηλλαγητε*

22 *αποκαταλλαγεντες* | *θανατου* : + *αυτου* *23* *παση* : + *τη* *24* *παθημασιν* : + *μου*

αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν — νῦν δὲ ἐφανερώθη
τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ, οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι 27 1 T 1,1. R 16,25.
τί τὸ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου
ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅ ἐστιν Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπὶς
τῆς δόξης· ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες 28 22.
πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρω-
πον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα
ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ· εἰς ὃ καὶ κοπιῶ 29 Ph 4,13.
ἀγωνιζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνερ-
γουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει. Θέλω γὰρ ὑμᾶς 2
εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν
Λαοδικίᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἑόρακαν τὸ πρόσωπόν μου
ἐν σαρκί, ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν, 2 1,26.
συμβιβασθέντες ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πᾶν πλοῦτος
τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ
μυστηρίου τοῦ θεοῦ, Χριστοῦ, | ἐν ᾧ εἰσιν πάντες 3 1,27. Is 45,3.
οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας** καὶ γνώσεως **ἀπόκρυφοι. Prv 2,3.4. 1 K 1,24.30.
Τοῦτο λέγω ἵνα μηδεὶς ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν 4 R 16,18.
πιθανολογίᾳ. εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ 5 1 K 5,3. 1 K 14,40.
τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρων καὶ βλέπων
ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ τὸ στερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν
πίστεως ὑμῶν.

Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν 6
κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, | ἐρριζωμένοι καὶ 7 E 3,17. E 2,22.
ἐποικοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι τῇ
πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες [ἐν αὐτῇ]
ἐν εὐχαριστίᾳ. Βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ 8 20.
συλαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης
κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ

---

27 ὅ : hTW *ος* **2**,*1* R(W?) *Λαοδικεια* | R *εωρακαν* *2* HW *συνβιβ.* | W *του θεου Χριστου* h[s] *prob error pro του εν Χριστω* *4* W *τουτο δε* *6* W *Χριστὸν,* (sic) *7* TW— [*εν αυτη*] *8* h *εσται υμας*

---

27 τουτου : του θεου *28* — *παντ. ανθρ.* 2° | fin + *Ιησου* **2**,*1 υπερ : περι* | *Λαοδικια* : + *και των εν Ιεραπολει* *2 συμβιβασθεντων* | *παντα πλουτον* *3 και* : + *της* *4 μη τις* *7 τη* : pr *εν*

17. J 1,14.16. 9 στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ Χριστόν· ὅτι
ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος
E 1,21. 10 σωματικῶς, ˡ καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι, ὅς
1 P 3,21. R 2,29. 11 ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας, ἐν ᾧ
καὶ περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ
ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῆς σαρκός, ἐν τῇ περι-
3,1. R 6,4. 12 τομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπ-
τίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως
τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ
E 2,1.5. 13 νεκρῶν· καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας τοῖς παραπτώ-
μασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, συνε-
ζωοποίησεν ὑμᾶς σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν
E 2,15. 1 P 2,24. 14 πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαλείψας τὸ καθ᾽ ἡμῶν
χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν,
καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ
1,13. 15 τῷ σταυρῷ· ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς
ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας
R 14,1–12. 16 αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. Μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω
ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς ἢ νου-
H 8,5; 10,1. 17 μηνίας ἢ σαββάτων, ἅ ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων,
23. 18 τὸ δὲ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς καταβρα-
βευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ
τῶν ἀγγέλων, ἃ ἑόρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιού-
E 4,15.16. 19 μενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ οὐ
κρατῶν τὴν κεφαλήν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα διὰ
τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ
συνβιβαζόμενον αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ θεοῦ.
G 4,3.9. 20 Εἰ ἀπεθάνετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ

---

12 W *βαπτισμω* | *εκ* : [R] W+ *των* *13 υμας* 2° : h *ημας* | *παραπτωματα* : T·W. *14* W *χειρογραφον,* | h *ημιν·* *15 εξουσιας* : W+ *και* | H *παρρησια θρ.* *16 η* 1° : ℵW *και* | HW *νεομηνιας* *17 α* : hW *ο* *18 θελων εν ταπεινοφρ.* : h[s] *fort εν εθελοταπεινοφροσυνη* | T *θρησκια* | *α εορακ. εμβατ.* : h[s] *prob pro ἀέρα (vl αἰώρα) κενεμβατευων*

---

10 ος : *ο* *11 σωμ.* : + *των αμαρτιων* *13 τοις et τη* : pr *εν* | — *υμας* 2° | *ημιν* : *υμιν* *15 αυτω* : *αὑτω* *18 α* : + *μη* *19 κεφ.* : + *Χριστον* *20 ει ουν*

κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε· μὴ 21 G 6,8.
ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ θίγῃς, ἅ ἐστιν πάντα εἰς 22 Is 29,13.
φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ **ἐντάλματα καὶ** Mt 15,9.
διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; ἅτινά ἐστιν λόγον 23 R 13,14.
μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκίᾳ καὶ ταπεινο- 1 T 4,3.
φροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι
πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός. Εἰ οὖν συνηγέρ- 3 Ps 110,1.
θητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός 2,12.
ἐστιν **ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος**· τὰ ἄνω φρονεῖτε, 2 Mt 6,33.
μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ 3 R 6,2.
ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ θεῷ· ὅταν 4 1 K 15,43.
ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς Ph 1,21. G 2,20.
σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.
Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, πορ- 5 R 6,6; 8,13.
νείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακήν, καὶ
τὴν πλεονεξίαν ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία, δι' ἃ 6 E 5,6.
ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ· ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιε- 7
πατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζῆτε ἐν τούτοις· νυνὶ δὲ 8 E 4,31.29.
ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν,
κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόμα-
τος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυ- 9 E 4,25.22.
σάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν
αὐτοῦ, καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινού- 10 E 4,24. Gn 1,27.
μενον εἰς ἐπίγνωσιν **κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος**
αὐτόν, ὅπου οὐκ ἔνι Ἕλλην καὶ Ἰουδαῖος, περι- 11 G 3,28.
τομὴ καὶ ἀκροβυστία, βάρβαρος, Σκύθης, δοῦλος,
ἐλεύθερος, ἀλλὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν Χριστός.
Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἅγιοι καὶ 12 1 P 2,9.
ἠγαπημένοι, σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα,

---

23 W εστιν, | RW εθελοθρησκεια | και 2° : [H] | h[s] [και] αφειδια ... σαρκος † 3,4 ημων : hT υμων 5 W κακὴν | H ειδωλολατρια 11 αλλα : RW+ τα 12 H θεου, | h—και

---

23 ταπεινοφρ. : + του νοος 3,4 — συν αυτω 5 μελη : + υμων | — κακην 6 α : ο | fin + επι τους υιους της απειθειας 7 τουτοις : αυτοις 8 fin + μη εκπορευεσθω 11 ενι : + αρσεν και θηλυ | δουλ. : + και 12 — του | οικτιρμων

Mt 6,14. E 4,2.32. 13 ταπεινοφροσύνην, πραΰτητα, μακροθυμίαν, ἀνεχό-
μενοι ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς, ἐάν τις
πρός τινα ἔχῃ μομφήν· καθὼς καὶ ὁ κύριος ἐχαρί-
R 13,8.10. 14 σατο ὑμῖν οὕτως καὶ ὑμεῖς· ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις
τὴν ἀγάπην, ὅ ἐστιν σύνδεσμος τῆς τελειότητος.
Ph 4,7. 1 K 12,13.27. 15 καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ βραβευέτω ἐν ταῖς
καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώ-
E 5,19. 16 ματι· καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. ὁ λόγος τοῦ Χρι-
στοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν πάσῃ σοφίᾳ·
διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς,
ὕμνοις, ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν τῇ χάριτι ᾄδοντες
1 K 10,31. 17 ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν τῷ θεῷ· καὶ πᾶν ὅ τι
ἐὰν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι
κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ πατρὶ δι'
αὐτοῦ.
18—c 4,1: E 5,22—6,9. 18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς
1 P 3,7. 19 ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖ-
20 κας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα,
ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα, τοῦτο γὰρ
21 εὐάρεστόν ἐστιν ἐν κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθί-
22 ζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. Οἱ
δοῦλοι, ὑπακούετε κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα
κυρίοις, μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλίαις ὡς ἀνθρωπάρεσ-
κοι, ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν
23 κύριον. ὃ ἐὰν ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε ὡς
24 τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις, εἰδότες ὅτι ἀπὸ

---

13 κυριος : hT *χριστος* *15* H [*ενι*] *16 Χριστου* : h *κυριου* | TW *πλουσιως, εν π. σοφια διδ. κ. ν. εαυτους, ψ. υ. ω.* | HW *πνευματικαις εν* | *Ж—τη* | H *χαριτι*. *17 εαν* : T *αν* *22* RW *οφθαλμοδουλειαις* h *-λιᾳ* | TW *καρδιας φοβ.*

---

13 κυρ. : *θεος* *14 ο* : *ος vl ητις* | *τελ.* : *ενοτητος* *15.16 Χρ.* : *θεου* *16 ψ. και υ. και ω.* | *εν τη καρδια* | *θεω* : *κυριω* *17 θεω και π.* *18 ανδρασιν* : pr *ιδιοις vl* + *υμων* *19 γυν.* : + *υμων* *20 εν* : *τω* *21 ερεθ.* : *παροργιζετε* *22 κυριον* : *θεον* *23 ο* : *και παν οτι* | *κυριω* : + *δουλευοντες*

κυρίου ἀπολήμψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κλη-
ρονομίας· τῷ κυρίῳ Χριστῷ δουλεύετε· ¹ ὁ γὰρ 25 R 2,11.
ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησεν, καὶ οὐκ ἔστιν προσ-
ωπολημψία. Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσό- 4 Lv 25,43.53.
τητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες ὅτι καὶ
ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανῷ.

Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν 2 1 Th 5,17.
αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ, προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ 3 R 15,30. E 6,19.
ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου, 2 Th 3,1. 1 K 16,9.
λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ
δέδεμαι, ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι. 4
Ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν 5 E 5,15.16. 1 Th 4,12.
ἐξαγοραζόμενοι. ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, 6 E 4,29. Mc 9,50.
ἅλατι ἠρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἑνὶ ἑκάστῳ 1 P 3,15.
ἀποκρίνεσθαι.

Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ 7
ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύν-
δουλος ἐν κυρίῳ, ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ 8 E 6,22.
τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ
τὰς καρδίας ὑμῶν, σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ 9 Phm 10.
ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν
γνωριοῦσιν τὰ ὧδε.

Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμάλωτός 10 Act 19,29; 27,2.
μου, καὶ Μάρκος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, (περὶ οὗ 18,27.
ἐλάβετε ἐντολάς, ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε
αὐτόν,) ¹ καὶ Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Ἰοῦστος, οἱ ὄντες 11
ἐκ περιτομῆς, οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βα-
σιλείαν τοῦ θεοῦ, οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρη-
γορία. ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἐπαφρᾶς ὁ ἐξ ὑμῶν, 12 1,7.

---

24 TW *κληρονομιας.* *25* HW *κομισεται* 4,*3* *Χριστου* : W *θεου* [*4* H invite *μὲ*] *7* H *Τύχικος* *9* HW *γνωρισουσιν* *10* T , *περι ... εντολας,* — *εαν ... αυτον,* — *11* TW *περιτομης ουτοι* *12* W *ο εξ υμων δουλος*

---

24 *κληρ. του κυριου ημων Ιησου Χριστου ω δουλευετε* *25* fin + *παρα τω θεω* 4,*1* *ουρανοις* *2* — *εν ευχαρ.* *3* *λογου* : + *εν παρρησια* | *Χρ.* : *θεου* | *ὁ* : *ον* *8* *γνω* et *υμων* *9* fin + *πραττομενα* *10* *εντολας ... δεξασθαι*

δοῦλος Χριστοῦ Ἰησοῦ, πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ
ὑμῶν ἐν ταῖς προσευχαῖς, ἵνα σταθῆτε τέλειοι καὶ
πεπληροφορημένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ θεοῦ.
13 μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει πολὺν πόνον ὑπὲρ
ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικίᾳ καὶ τῶν ἐν Ἱεραπόλει.
2 T 4,10.11. 14 ἀσπάζεται ὑμᾶς Λουκᾶς ὁ ἰατρὸς ὁ ἀγαπητὸς καὶ
Phm 24. 15 Δημᾶς. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐν Λαοδικίᾳ ἀδελφοὺς
καὶ Νυμφᾶν καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν.
16 καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ' ὑμῖν ἡ ἐπιστολή, ποιή-
σατε ἵνα καὶ ἐν τῇ Λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ,
καὶ τὴν ἐκ Λαοδικίας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε.
Phm 2. 17 καὶ εἴπατε Ἀρχίππῳ· βλέπε τὴν διακονίαν ἣν
παρέλαβες ἐν κυρίῳ, ἵνα αὐτὴν πληροῖς.
1 K 16,21. 18 Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. μνη-
2 Th 3,17. μονεύετέ μου τῶν δεσμῶν. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Α

Act 15,40; 1 Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκ-
16,19; 17,1.10. κλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ καὶ κυρίῳ
2 Th 1,1. Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη.
2 Εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ πάντων
ὑμῶν, μνείαν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν,
1 K 13,13. 3 ἀδιαλείπτως¹ μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς
Kol 1,4.5. πίστεως καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπο-
μονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
4 στοῦ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, εἰδό-
τες, ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι ὑπὸ [τοῦ] θεοῦ, τὴν

---

13 R *Λαοδικεια it 15, et 16 -κειας* | H *Ἱερᾷ Πολει* *15* HW *Νύμφαν* | *αυτων* : HW *αυτης* 1,*2* W *παντοτε, π. π. υμων μν.* *4* [*του*] : T—RW

---

12 στητε | *πεπληρωμενοι* *13 πονον* : *κοπον vl ζηλον vl ποθον vl αγωνα* *15 αυτων* : *αυτου* *18* fin + *αμην* [*απο Ρωμης εγραφη δια Τυχικου και Ονησιμου*]

1,*1 πατρι* : + *ημων* | *ειρηνη* : + *απο θεου πατρος ημων και κυριου Ιησου Χριστου* *2 μνειαν υμων*

ἐκλογὴν ὑμῶν, ὅτι τὸ εὐάγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη 5 1 K 2,5.
εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει
καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πληροφορίᾳ πολλῇ,
καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς.
καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ κυρίου, 6 1 K 4,16. Act 13,52.
δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς
πνεύματος ἁγίου, ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς τύπον πᾶσιν 7 4,10.
τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ.
ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ 8 R 1,8.
μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ Ἀχαΐᾳ, ἀλλ' ἐν παντὶ
τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἐξελήλυθεν,
ὥστε μὴ χρείαν ἔχειν ἡμᾶς λαλεῖν τι· αὐτοὶ γὰρ 9 Act 14,15. 1 K 12,2.
περὶ ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον ἔσχομεν
πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν θεὸν
ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀλη-
θινῷ, καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρα- 10 5,9. Tt 2,13.
νῶν, ὃν ἤγειρεν ἐκ τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν τὸν ῥυό-
μενον ἡμᾶς ἐκ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.
Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοί, τὴν εἴσοδον ἡμῶν **2** 1,5.9.
τὴν πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν, ' ἀλλὰ προπα- 2 Act 16,20–24; 17,1–5.
θόντες καὶ ὑβρισθέντες καθὼς οἴδατε ἐν Φιλίπ-
ποις ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι
πρὸς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ
ἀγῶνι. ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης 3
οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας οὐδὲ ἐν δόλῳ, ἀλλὰ καθὼς 4 Jr 11,20. 1 T 1,11. G 1,10.
δεδοκιμάσμεθα ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγ-
γέλιον οὕτως λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσ-
κοντες, ἀλλὰ θεῷ τῷ ***δοκιμάζοντι τὰς καρδίας***
ἡμῶν. οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακίας ἐγενή- 5 Act 20,33. Mc 12,40. 2 P 2,3.
θημεν, καθὼς οἴδατε, οὔτε ἐν προφάσει πλεονε-

---

5 *Ж— εν* 4° | fin W, 7 **h** *τυπους* 8 T *και εν τη Αχαΐα* | T *αλλα* 9 *ημων* : **h** *υμων* 10 *των* 2° : [H] **2**,1 fin W. 5 RW *κολακειας* | H om *εν* 2°

---

5 *ημων* : (*vl* pr) *του θεου* | *εις* : *προς* | *πληροφ.* : pr *εν* 8 *αλλα και εν* 10 *εκ* 3° : *απο* **2**,3 *ουδε* 2° : *ουτε* 4 *τω θεω τω*

J 5,41.44. 6 ξίας, θεὸς μάρτυς, ' οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων
7 δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπ' ἄλλων, ' δυνάμενοι
ἐν βάρει εἶναι ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι· ἀλλὰ ἐγενή-
θημεν ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἐὰν τροφὸς θάλπῃ
8 τὰ ἑαυτῆς τέκνα· οὕτως ὁμειρόμενοι ὑμῶν εὐδο-
κοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς, διότι
1 K 4,12. 9 ἀγαπητοὶ ἡμῖν ἐγενήθητε. μνημονεύετε γάρ, ἀδελ-
φοί, τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτὸς
καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί
τινα ὑμῶν ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
10 θεοῦ. ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ θεός, ὡς ὁσίως καὶ
δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενή-
11 θημεν, καθάπερ οἴδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς
E 4,1. Ph 1,27. 12 πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ ' παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ
παραμυθούμενοι, καὶ μαρτυρόμενοι εἰς τὸ περι-
πατεῖν ὑμᾶς ἀξίως τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς
εἰς τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν καὶ δόξαν.
1,2. G 1,11. 13 Καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ
θεῷ ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς
παρ' ἡμῶν τοῦ θεοῦ ἐδέξασθε οὐ λόγον ἀνθρώ-
πων ἀλλὰ καθώς ἐστιν ἀληθῶς λόγον θεοῦ, ὃς
14 καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. ὑμεῖς
γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν
τοῦ θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ
Ἰησοῦ, ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν
ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν
Act 2,23; 7,52. 15 Ἰουδαίων, τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάντων
Ἰησοῦν καὶ τοὺς προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάν-
των, καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώ-

---

7 **R** *αλλ* | **H** *νηπιοι* (**h**ʳ **ut text**) | **W** *υμων. ως ... τεκνα,* *8* **H** *ὁμειρομενοι* | **HW** *ηυδοκουμεν* *11* **RW** *οιδατε,* *12* **HW** *παραμυθουμενοι και* | **h** *καλεσαντος* *13* **HW** *αληθως εστιν*

---

8 γεγενησθε 9 νυκτος γαρ 13 — Και (1⁰) 15 τους : + ιδιους

ποις ἐναντίων, κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λα- 16 Gn 15,16. Mt 23,32.33.
λῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ **ἀναπληρῶσαι αὐτῶν**
τὰς ἁμαρτίας πάντοτε. ἔφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς
ἡ ὀργὴ εἰς τέλος.
Ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν 17 R 1,11.13.
πρὸς καιρὸν ὥρας προσώπῳ οὐ καρδίᾳ, περισσο-
τέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν
πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. διότι ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς 18
ὑμᾶς, ἐγὼ μὲν Παῦλος καὶ ἅπαξ καὶ δίς, καὶ
ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ σατανᾶς. τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς 19 Ph 2,16; 4,1.
ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως — ἢ οὐχὶ καὶ
ὑμεῖς — ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἐν
τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; ὑμεῖς γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν 20
καὶ ἡ χαρά. Διὸ μηκέτι στέγοντες ηὐδοκήσαμεν 3 Act 17,14.15.
καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι, καὶ ἐπέμψαμεν 2 Act 16,1–3.
Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ
θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στη-
ρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑπὲρ τῆς πίστεως
ὑμῶν ¹ τὸ μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσιν ταύ- 3 E 3,13. 2 T 3,12.
ταις. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα·
καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελέγομεν ὑμῖν 4
ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ
οἴδατε. διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων ἔπεμψα 5 Ph 2,16.
εἰς τὸ γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν, μή πως ἐπείρα-
σεν ὑμᾶς ὁ πειράζων καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ
κόπος ἡμῶν. Ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς 6 Act 18,5.
ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν
πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ ὅτι ἔχετε μνείαν
ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν
καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς, διὰ τοῦτο παρεκλή- 7

---

16 hW *εφθακεν* *19* RW *καυχησεως; ἢ* 3,*1* W *ευδοκησαμεν* *2 διακονον* : hW *συνεργον* | *του θεου* : [h]—W *5* h *την υμων πιστιν*

---

16 οργη : + *του θεου* *19 καυχ.* : *αγαλλιασεως* 3,*1 διοτι* *2 θεου* : + *και συνεργον ημων* | *παρακ.* : + *υμας* | *υπερ* : *περι* *7 δια* : pr *και*

θημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ ἀνάγκῃ
8 καὶ θλίψει ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως, ὅτι νῦν
9 ζῶμεν ἐὰν ὑμεῖς στήκετε ἐν κυρίῳ. τίνα γὰρ
εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ
ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς
10 ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν, νυκτὸς καὶ ἡμέρας
ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ
πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς
11 πίστεως ὑμῶν; Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ
ἡμῶν καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς κατευθύναι τὴν
12 ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεο-
νάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους
Ph 1,10. 13 καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς, ' εἰς
τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν
ἁγιωσύνῃ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν
ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ μετὰ
πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.
4 Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ
παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, ἵνα καθὼς παρε-
λάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν
καὶ ἀρέσκειν θεῷ, καθὼς καὶ περιπατεῖτε, ἵνα
2 περισσεύητε μᾶλλον. οἴδατε γὰρ τίνας παραγ-
γελίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
5,23. H 10,10. 1 P 1,16. 3 Τοῦτο γάρ ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς
1 K 6,18.15. 4 ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας, ' εἰδέναι
ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ
Jr 10,25. Ps 79,6. 5 καὶ τιμῇ, μὴ ἐν πάθει ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ
Ps 94,2. 6 **τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν**, τὸ μὴ ὑπερ-
βαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ, διότι **ἔκδικος κύριος** περὶ πάντων

13 h αμεμπτως | fin hT + αμην 4,1 ℵ— ουν | ινα 1° : [H]

8 στηκητε 9 θεω et θεου : κυριω et κυριου 13 αγιωσ. : δικαιοσυνη 4,1 — καθως κ. περιπ. 3 της : pr πασης

τούτων, καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρ-
τυράμεθα. οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ 7
ἀκαθαρσίᾳ ἀλλ’ ἐν ἁγιασμῷ. τοιγαροῦν ὁ ἀθε- 8 L 10,16. Ez 36,27; 37,14.
τῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν
διδόντα τὸ πνεῦμα αὐτοῦ *τὸ ἅγιον* **εἰς ὑμᾶς.**
Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν ἔχετε γρά- 9 J 13,34. Jr 31,33.34.
φειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς
τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς 10
πάντας τοὺς ἀδελφοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ.
Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν
μᾶλλον, καὶ φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσ- 11 E 4,28. 2 Th 3,8.12.
σειν τὰ ἴδια καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς χερσὶν ὑμῶν,
καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν, ἵνα περιπατῆτε εὐσχη- 12 Kol 4,5. 1 K 5,12.13.
μόνως πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε.
Οὐ θέλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ 13 1 K 15,20. E 2,12.
τῶν κοιμωμένων, ἵνα μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ
λοιποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. εἰ γὰρ πιστεύομεν 14 R 14,9. 1 K 15,3.4.12.
ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ
θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν
αὐτῷ. Τοῦτο γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου, 15 1 K 15,51; 7,10.25.
ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν
παρουσίαν τοῦ κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοι-
μηθέντας· ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι, ἐν 16 1 K 15,23.52.
φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ, κατα-
βήσεται ἀπ’ οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χριστῷ
ἀναστήσονται πρῶτον, ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ 17 J 12,26; 17,24.
περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα
ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα·
καὶ οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα. Ὥστε 18
παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

---

7 T *αλλα* 8 *διδοντα* : TW pr *και* 9 W *ειχομεν*
10 *αδελφ.* : [H]W+ *τους*

---

8 *δοντα* | *υμας* : *ημας* 9 *εχομεν* 10 *εις* : pr *και*
11 *ταις* : + *ιδιαις* 13 *θελω* | *κεκοιμημενων* | *λυπεισθε*
14 *και ο θ. και* 15 *κυριου* 2° : *Ιησου* 16 *πρωτοι* 17 — *οι*
περιλειπ. | *υπαντησιν* | *συν* 2° : *εν*

Mt 24,36. 5 *Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί,*
Mt 24,42–44. 2 *οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι· αὐτοὶ γὰρ ἀκρι-*
2 P 3,10. Ap 3,3; 16,15. *βῶς οἴδατε ὅτι ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ*
Jr 6,14. 3 *οὕτως ἔρχεται. ὅταν λέγωσιν· εἰρήνη καὶ ἀσφά-*
Mt 24,39. J 16,21.22. *λεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐπίσταται ὄλεθρος*
L 21,28. *ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ, καὶ οὐ μὴ*
4 *ἐκφύγωσιν. ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει,*
R 13,12. E 5,9. 5 *ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ· πάν-*
τες γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας.
6 *Οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους· | ἄρα οὖν μὴ*
καθεύδωμεν ὡς οἱ λοιποί, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ
7 *νήφωμεν. οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτὸς καθεύ-*
δουσιν, καὶ οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν·
E 6,14–17. 8 *ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι* ***θώ-***
Is 59,17. ***ρακα*** *πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ* ***περικεφαλαίαν*** ***ἐλ-***
1,10. 9 *πίδα* ***σωτηρίας***· *ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς*
ὀργὴν ἀλλὰ εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ
4,14. R 14,8.9. 10 *κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀποθανόντος*
περὶ ἡμῶν, ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν
Jd 20. 11 *ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλή-*
λους καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν ἕνα, καθὼς καὶ
ποιεῖτε.

1 K 16,18. 12 *Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς*
1 T 5,17. *κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν*
13 *κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς*
ὑπερεκπερισσῶς ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν.
2 Th 3,15. 14 *εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. | Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς,*
ἀδελφοί, νουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθεῖσθε
τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακρο-
Prv 20,22. R 12,17. 1 P 3,9. 15 *θυμεῖτε πρὸς πάντας. ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ*

---

3 οταν : **hW**+ *δε* | **W** *εφισταται* *4* **ℵ** *κλεπτας* *9* **h** *ο θεος ημας* | **H** [*Χριστου*] *10 περι* : **h** *υπερ* *13* **ℵ** *υπερεκπερισσου* | *εαυτοις* : **T** *αὐτοις*

2 οτι : + *η* *3 οταν* : + *γαρ* | *εκφευξονται* *5 εσμεν* : *εστε* *6 ως* : + *και* *7 μεθυοντες* *12 προιστανομενους* *13 ηγεισθε*

κακοῦ τινι ἀποδῷ, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώ-
κετε εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας. Πάντοτε 16 Ph 4,4.
χαίρετε, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, 17 L 18,1. R 12,12. Kol 4,2.
ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα θεοῦ 18 E 5,20.
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς.
τὸ πνεῦμα μὴ σβέννυτε, 19 1 K 14,30.39.
προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε· 20 1 K 14,1.
πάντα δὲ δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε· 21 1 K 14,29. 1 J 4,1.
ἀπὸ παντὸς** εἴδους **πονηροῦ ἀπέχεσθε. 22 Job 1,1.8; 2,3.
Αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτε- 23
λεῖς, καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ
καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη. πιστὸς ὁ καλῶν 24 1 K 1,9. 2 Th 3,3.
ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει.
Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. 25
Ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλή- 26 1 K 16,20.
ματι ἁγίῳ. Ἐνορκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον ἀναγνω- 27
σθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς.
Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ 28
μεθ' ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ Β

Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος τῇ ἐκ- 1 1 Th 1,1.
κλησίᾳ Θεσσαλονικέων ἐν θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ
κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ 2 R 1,7.
θεοῦ πατρὸς [ἡμῶν] καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ 3 2,13. 1 Th 1,2.3.
ὑμῶν, ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυ-
ξάνει ἡ πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς

---

15 T *αποδοι* | *διωκετε* : hW+ *και*   *19* T *ζβεννυτε*
21 H [*δε*]   *25 περι* : [H]W pr *και*   *27 αδελφοις* : hW pr *αγιοις*   1,2 [*ημων*] : T—HW

---

27 ορκιζω   *28* fin + *αμην*
[Subscriptio: *εγραφη απο Αθηνων vl απο Κορινθου*]

2 K 7,4. 4 ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλλήλους, ὥστε αὐτοὺς
Ap 1,9. ἡμᾶς ἐν ὑμῖν ἐνκαυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις
τοῦ θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως
ἐν πᾶσιν τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν
Ph 1,28. 5 αἷς ἀνέχεσθε, ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ
L 21,36. θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας
Ap 18,6.7. 6 τοῦ θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε, εἴπερ δίκαιον
παρὰ θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς
Mt 25,31. 7 θλίψιν ⌐καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ'
ἡμῶν, ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ'
R 2,8. 8 οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως °αὐτοῦ ⌐**ἐν πυρὶ**
Is 66,15. **φλογός, διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς** μὴ **εἰδόσιν θεὸν**
Jr 10,25. Ps 79,6. καὶ **τοῖς** μὴ **ὑπακούουσιν** τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου
Is 2,10.19.21. 9 ἡμῶν Ἰησοῦ, οἵτινες δίκην τίσουσιν ὄλεθρον αἰώ-
νιον **ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης**
Kol 3,4. 10 **τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς**
Ps 79,8; **ἁγίοις αὐτοῦ** καὶ **θαυμασθῆναι** ἐν πᾶσιν τοῖς
68,36 Lxx. Is 49,3; 2,11.17. πιστεύσασιν, ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν
11 ἐφ' ὑμᾶς, **ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ**. Εἰς ὃ καὶ προσευ-
χόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς
κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδο-
κίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει,
Is 24,15; 66,5. 12 **ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα** τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Ml 1,11. ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ
θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

1 Th 4,13–17. 2 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρου-
σίας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡμῶν
3,17. 2 ἐπισυναγωγῆς ἐπ' αὐτόν, εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευ-
θῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς μηδὲ θροεῖσθαι, μήτε
διὰ πνεύματος μήτε διὰ λόγου μήτε δι' ἐπιστολῆς
ὡς δι' ἡμῶν, ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου.

---

4 h ενεχεσθε 8 W, εν φλογι πυρος δ. 10 επιστευθη : h[s] *fort pro* επιστωθη 2,1 ημων 1[o] : [H]—W 2 κυριου : h.—W,

4 καυχασθαι 8 εν : pr και 9 ολεθριον 10 πιστευουσιν 11 πληρωσει 12 Ιησου 1[o] : + Χριστου 2,2 μητε θρ..

μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον· 3 1 T 4,1.
ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀπο- 1 J 2,18; 4,3.
καλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀνομίας, ὁ υἱὸς τῆς
ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος **καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ** 4 Dn 11,36.
πάντα λεγόμενον **θεὸν** ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν Ez 28,2.
εἰς τὸν ναὸν **τοῦ θεοῦ καθίσαι**, ἀποδεικνύντα ἑαυ-
τὸν ὅτι ἐστὶν **θεός**. Οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι ὢν 5
πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ κατέ- 6
χον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ
αὐτοῦ καιρῷ. τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται 7 Act 20,29.
τῆς ἀνομίας· μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου
γένηται. καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται **ὁ ἄνομος**, 8 Is 11,4.
ὃν ὁ κύριος Ἰησοῦς **ἀνελεῖ τῷ πνεύματι τοῦ στό-** Job 4,9. Ap 19,15.20.
ματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς
παρουσίας αὐτοῦ, οὗ ἐστιν ἡ παρουσία κατ' ἐνέρ- 9 Mt 24,24.
γειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις Ap 13,11—18.
καὶ τέρασιν ψεύδους ˡ καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ ἀδικίας 10 2 K 2,15; 4,3.
τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀλη-
θείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. καὶ 11 R 1,28. 2 T 4,4.
διὰ τοῦτο πέμπει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν πλά-
νης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει, ἵνα κρι- 12
θῶσιν ἅπαντες οἱ μὴ πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ
ἀλλὰ εὐδοκήσαντες τῇ ἀδικίᾳ.

Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάν- 13 1,3. E 1,4.
τοτε περὶ ὑμῶν, ἀδελφοὶ **ἠγαπημένοι ὑπὸ κυρίου**, Dt 33,12.
ὅτι εἵλατο ὑμᾶς ὁ θεὸς ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν
ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας, εἰς 14
ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς
περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, στήκετε, καὶ κρατεῖτε 15 3,6.

---

3 ανομιας : **h**RW αμαρτιας *4* HW ἔστιν | H θεός —. *6* W εαυτον *8* Ιησους : [H]—W | **h** αναλοι *12* ℋW παντες *13* **h**W απαρχην *14* εις ο : TW+ και

---

4 θεου : + ως θεον *5* ετι εμου οντος *8* αναλωσει *10* της αδικ. εν τ. | αληθ. : + Χριστου *11* πεμψει *12* ευδοκ. : + εν *14* υμας : ημας

τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου
16 εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν
Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὁ θεὸς ὁ πατὴρ ἡμῶν, ὁ
ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δοὺς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ
17 ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς
καρδίας καὶ στηρίξαι ἐν παντὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ
ἀγαθῷ.
Kol 4,3. 3 Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν,
ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζηται κα-
2 θὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν
ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων
1 Th 5,24. 3 ἡ πίστις. Πιστὸς δέ ἐστιν ὁ κύριος, ὃς στηρίξει
2 K 7,16. 4 ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. πεποίθαμεν
G 5,10. δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν [καὶ]
5 ποιεῖτε καὶ ποιήσετε. Ὁ δὲ κύριος κατευθύναι
ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ
εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.
Mt 18,17. 6 Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι
R 16,17. τοῦ κυρίου [ἡμῶν] Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι
ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦν-
τος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρελάβοσαν
1 Th 1,6. 7 παρ' ἡμῶν. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι
1 K 4,12. 8 ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, [1] οὐδὲ δωρεὰν
1 Th 2,9. ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ
Ph 3,17. μόχθῳ νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ
Mt 10,10. 9 μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν· οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν
1 K 4,16. ἐξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς
Gn 3,19. 10 τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς,
τοῦτο παρηγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει
11 ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω. ἀκούομεν γάρ τινας

---

16 H [ο] θεος *16.17* W αγαθην, εν χαριτι π. (sic)
3,*4* [και] : W—T *6* [ημων] : hT—HW | ℵW παρελαβετε
| παρ : W αφ

---

16 ο πατ. : και πατ. 3,*3* κυρ. : θεος *4* παραγγ. :
+ υμιν + και εποιησατε *8* νυκτα κ. ημεραν

περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζο-
μένους ἀλλὰ περιεργαζομένους· τοῖς δὲ τοιούτοις 12 1 Th 4,11. 8.
παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ
Χριστῷ ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυ-
τῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, μὴ 13 G 6,9.
ἐγκακήσητε καλοποιοῦντες. εἰ δέ τις οὐχ ὑπα- 14 6. 1 K 5,9.11.
κούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον
σημειοῦσθε, μὴ συναναμίγνυσθαι αὐτῷ, ἵνα ἐν-
τραπῇ· καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε, ἀλλὰ νουθε- 15
τεῖτε ὡς ἀδελφόν. Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης 16
δῴη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ.
ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν.
Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὅ ἐστιν 17 2,2. 1 K 16,21.
σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτως γράφω. ἡ χάρις 18
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων
ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α

Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ κατ' ἐπι- 1 Kol 1,27.
ταγὴν θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τῆς
ἐλπίδος ἡμῶν ¹ Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· 2 Tt 1,4.
χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ Χρι-
στοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.
Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, 3 Act 20,1.
πορευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς
τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν ¹ μηδὲ προσέχειν μύθοις 4 4,7.
καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ἐκζητήσεις
παρέχουσιν μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν θεοῦ τὴν ἐν

---

13 H *ενκακησητε* *14* T *σημειουσθε· μη συναναμιγνυσθε*
1,*4* *οικονομιαν* : h[r] *οικοδομην*

---

12 διὰ τον κυριον ημων Ι. Χριστου *14 ημων* : *υμων* |
μη : pr *και* *16 τοπω* *18* fin + *αμην*
[Subscriptio: *εγραφη απο Αθηνων* vl *Ρωμης* vl e Laodicea Pisidiae | *δια Τυχικου* vl *δια Σιλουανου και Τυχ.*]
1,*1 επαγγελιαν* *2 πατρος ημων* *4 ζητησεις*

R 13,10. G 5,6. 5 πίστει, τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη
ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ
6,4.20. 6 πίστεως ἀνυποκρίτου, ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξ-
7 ετράπησαν εἰς ματαιολογίαν, θέλοντες εἶναι νομο-
διδάσκαλοι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσιν μήτε
R 7,12. 8 περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. Οἴδαμεν δὲ ὅτι κα-
9 λὸς ὁ νόμος, ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται, ¹ εἰδὼς
τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κεῖται, ἀνόμοις δὲ καὶ
ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἀνοσίοις
καὶ βεβήλοις, πατρολῴαις καὶ μητρολῴαις, ἀνδρο-
6,3. 10 φόνοις, ¹ πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς,
ψεύσταις, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαινούσῃ
6,15. 11 διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς
δόξης τοῦ μακαρίου θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ.
Act 9,15. 1 K 15,9.10. G 1,13–16. 12 Χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο θέμενος
13 εἰς διακονίαν, τὸ πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ
διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλὰ ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν
14 ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ, ὑπερεπλεόνασεν δὲ ἡ χάρις
τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς
L 15,2; 19,10. 15 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης
ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς
τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι· ὧν πρῶτός εἰμι
16 ἐγώ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ
ἐνδείξηται Χριστὸς Ἰησοῦς τὴν ἅπασαν μακρο-
θυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πι-
R 16,27. 17 στεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον. Τῷ δὲ βα-
σιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ, μόνῳ θεῷ,
τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
6,12. Jd 3. 18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαί σοι, τέκνον
Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας,

---

4 TW *πιστει·* *12* h *ενδυναμουντι* *16* hT *Ιησους Χριστος* *17* TW *αφθαρτω αορατω μ.*

---

8 χρησηται *12 και χαριν* *13 το : τον* | *οντα με* *17 μονω : + σοφω*

ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, ἔχων 19 3,9; 6,10.
πίστιν καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἥν τινες ἀπωσά-
μενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν· ὧν ἐστιν Ὑμέ- 20 2 T 2,17.
ναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ, 1 K 5,5.
ἵνα παιδευθῶσιν μὴ βλασφημεῖν.

Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι 2 Ph 4,6.
δεήσεις, προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας, ὑπὲρ
πάντων ἀνθρώπων, ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων 2
τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων, ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον
βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι.
τοῦτο καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος 3 1,1; 4,10.
ἡμῶν θεοῦ, ὃς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι 4 Ez 18,23. 2 P 3,9.
καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. εἷς γὰρ θεός, 5 R 3,29.30.
εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἄνθρωπος H 12,24.
Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ 6 G 1,4; 2,20 Tt 2,14.
πάντων, τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις· εἰς ὃ ἐτέθην 7 2 T 1,11.
ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστολος, ἀλήθειαν λέγω, οὐ G 2,7.8.
ψεύδομαι, διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει καὶ ἀλη-
θείᾳ. Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας 8
ἐν παντὶ τόπῳ ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς
ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ. Ὡσαύτως γυναῖκας ἐν 9 1 P 3,3–5.
καταστολῇ κοσμίῳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης
κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν καὶ χρυσῷ ἢ
μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ' ὃ πρέπει 10 5,10.
γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν, δι' ἔργων
ἀγαθῶν. Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ 11 E 5,22.
ὑποταγῇ· διδάσκειν δὲ γυναικὶ οὐκ ἐπιτρέπω, οὐδὲ 12 1 K 14,34. Gn 3,16.
αὐθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. Ἀδὰμ 13 Gn 1,27; 2,7.22. 1 K 11,8.9.
γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Εὕα. καὶ Ἀδὰμ οὐκ 14 Gn 3,6.
ἠπατήθη, ἡ δὲ γυνὴ ἐξαπατηθεῖσα ἐν παραβάσει 2 K 11,3.

---

18 **hT** *στρατευση* **2**,*8* **Ƕ** *διαλογισμων* *9* **h** *κοσμιως* | **ǶW** *χρυσιω* *12* **W** *αλλα* *13* **H** *Εὔα*

2,*1 παρακαλει* *3 τουτο γαρ* *6 οὗ το μ. κ. ι. εδοθη* *7 ο επιστευθην* | *λεγω : + εν Χριστω* | *πιστει : γνωσει vl πνευματι* *9 ωσαυτως και τας γ.* | *και 2⁰ : η* *14 απατηθεισα*

15 γέγονεν· σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν
μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ
σωφροσύνης.

Act 20,28. 3 Πιστὸς ὁ λόγος· εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται,
Tt 1,6.7. 2 καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ. δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον
ἀνεπίλημπτον εἶναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, νηφά-
λιον, σώφρονα, κόσμιον, φιλόξενον, διδακτικόν,
3 ¹μὴ πάροινον, μὴ πλήκτην, ἀλλὰ ἐπιεικῆ, ἄμαχον,
1 Sm 2,12. 4 ἀφιλάργυρον, ¹τοῦ ἰδίου οἴκου καλῶς προϊστάμενον,
τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότητος,
5 (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδεν,
6 πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται;) μὴ νεόφυτον,
ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τοῦ διαβόλου.
5,10. 7 δεῖ δὲ καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν,
1 K 5,12.13. 2 K 8,21. ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ
Ph 1,1. Act 6,3. 8 διαβόλου. Διακόνους ὡσαύτως σεμνούς, μὴ δι-
λόγους, μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας, μὴ αἰσχρο-
9 κερδεῖς, ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν
10 καθαρᾷ συνειδήσει. καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθω-
σαν πρῶτον, εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες.
Tt 2,3. 11 γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, νηφα-
2. 12 λίους, πιστὰς ἐν πᾶσιν. διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς
γυναικὸς ἄνδρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ
13 τῶν ἰδίων οἴκων. οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες
βαθμὸν ἑαυτοῖς καλὸν περιποιοῦνται καὶ πολλὴν
14 παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ταῦτά
2 T 2,20. E 2,19—22. 15 σοι γράφω ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σὲ ἐν τάχει· ἐὰν
δὲ βραδύνω, ἵνα εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ
ἀναστρέφεσθαι, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ ζῶντος,
J 1,14. J 16,10. R 1,4. Mc 16,19. 16 στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. καὶ ὁμολο-

---

15.3,1 H σωφροσυνης· *πιστ. ο λογος. (Ει τις* nov. sect. inc.) 3,*1 Πιστος* : h[r] *ανθρωπινος* *4* W *, μετα* *14* H [*προς σε*] RW *πρός σε* | T *τάχιον* W *ταχεῖον*

3,*3 πληκτην* : + *μη αισχροκερδη* *7 δε* : + *αυτον* *8* — *σεμνους* *14* — *προς σε* *15.16 ζωντος. et αληθειας και*

γουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυ-
στήριον·

ὃς ἐφανερώθη ἐν σαρκί,
ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι,
ὤφθη ἀγγέλοις,
ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν,
ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ,
ἀνελήμφθη ἐν δόξῃ.

Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις 4 2 T 3,1. 2 P 3,3.
καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως, προσέ- Jd 18. 1 J 2,18.
χοντες πνεύμασιν πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαι-
μονίων, ¹ ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηριασ- 2
μένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, κωλυόντων γαμεῖν, 3 Gn 9,3.
ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς μετά- 1 K 10,30.31.
λημψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνω-
κόσι τὴν ἀλήθειαν. ὅτι πᾶν κτίσμα θεοῦ καλόν, 4 Gn 1,31.
καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαριστίας λαμβανό- Act 10,15.
μενον· ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύ- 5
ξεως. Ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς 6
ἔσῃ διάκονος Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς
λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας
ᾗ παρηκολούθηκας· τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώ- 7 1,4; 6,20.
δεις μύθους παραιτοῦ. γύμναζε δὲ σεαυτὸν πρὸς 2 T 2,16.23.
εὐσέβειαν. ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον 8 Tt 1,14; 3,9. 6,6.
ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέ-
λιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ
τῆς μελλούσης. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀπο- 9 1,15.
δοχῆς ἄξιος· εἰς τοῦτο γὰρ κοπιῶμεν καὶ ἀγωνι- 10 2,3.4.
ζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστιν
σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν.

---

16 ος : **h**[r] *δ et θεος* **4**,*1.2* **W** *δαιμονιων εν* *3 κωλ. ... βρωματων* : **h**[s] *fort γαμειν απεχεσθαι pro γαμειν και γενεσθαι vl γαμειν η απτεσθαι* | **W** *αληθειαν,* *6* **h** *παρηκολουθησας* *10 αγωνιζ.* : **hW** *ονειδιζομεθα* | **h** *ηλπισαμεν*

---

16 ομολογουμεν ως μ. **4**,*1 πλανης* *2 κεκαυτηρ.* *6 ης* *10 γαρ* : + *και*

11 12 Παράγγελλε ταῦτα καὶ δίδασκε. μηδείς σου
Tt 2,15. τῆς νεότητος καταφρονείτω, ἀλλὰ τύπος γίνου
τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ,
13 ἐν πίστει, ἐν ἁγνείᾳ. ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ
5,22. 14 ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. μὴ
Act 6,6; 8,17. ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ
προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσ-
15 βυτερίου. ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι, ἵνα σου
R 11,14. 16 ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ πᾶσιν. ἔπεχε σεαυτῷ καὶ
τῇ διδασκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν
καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

Lv 19,32. 5 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει
2 ὡς πατέρα, νεωτέρους ὡς ἀδελφούς, ¹πρεσβυτέρας
ὡς μητέρας, νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ ἁγνείᾳ.
5. 3 4 Χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. εἰ δέ τις χήρα
τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν
ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς
προγόνοις· τοῦτο γάρ ἐστιν ἀπόδεκτον ἐνώπιον
Jr 49,11. 5 τοῦ θεοῦ. ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη
L 2,37; 18,7. ἤλπικεν ἐπὶ [τὸν] θεὸν καὶ προσμένει ταῖς δεήσε-
6 σιν καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἡ
7 δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκεν. καὶ ταῦτα παράγ-
8 γελλε, ἵνα ἀνεπίλημπτοι ὦσιν. εἰ δέ τις τῶν
ἰδίων καὶ μάλιστα οἰκείων οὐ προνοεῖται, τὴν
9 πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων. Χήρα
καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα γεγονυῖα,
H 13,2. 10 ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή, ¹ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη,
J 13,14. εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἁγίων πόδας
ἔνιψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ
11 ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν. νεωτέρας δὲ χήρας παραι-
τοῦ· ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ Χριστοῦ,

---

12 H *αγνια* **5,2** H *αγνια* *5* **hTW— [*τον*]** | *θεον* : **hW** *Κυριον* *8* **ℌW** *προνοει*

12 αγαπη : + *εν πνευματι* *14 πρεσβυτερου* *15 εν πασιν* **5,4** *καλον και αποδ.* *8 οικειων* : **pr** *των*

γαμεῖν θέλουσιν, ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην 12
πίστιν ἠθέτησαν· ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μανθάνουσιν 13 2 Th 3,11.
περιερχόμεναι τὰς οἰκίας, οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ
ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ περίεργοι, λαλοῦσαι τὰ μὴ
δέοντα. βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν, τεκνο- 14 1 K 7,9.
γονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι
τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν· ἤδη γάρ τινες 15
ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ. εἴ τις πιστὴ 16
ἔχει χήρας, ἐπαρκείσθω αὐταῖς, καὶ μὴ βαρείσθω
ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ.
Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς 17 R 12,8.
ἀξιούσθωσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ
διδασκαλίᾳ. λέγει γὰρ ἡ γραφή· ***βοῦν ἀλοῶντα*** 18 Dt 25,4; 24,15. 1 K 9,9. L 10,7.
οὐ φιμώσεις*, καί· ἄξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ*
αὐτοῦ. κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παρα- 19 Dt 19,15. 2 K 13,1. Mt 18,16.
δέχου, ἐκτὸς εἰ μὴ ***ἐπὶ δύο ἢ τριῶν*** *μαρτύρων.*
Τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα 20 G 2,14.
καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν. διαμαρτύρομαι 21
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ τῶν
ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προ-
κρίματος, μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν. Χεῖρας 22 4,14.
ταχέως μηδενὶ ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις
ἀλλοτρίαις· σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει. Μηκέτι ὑδρο- 23
πότει, ἀλλὰ οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχον
καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας. Τινῶν ἀνθρώ- 24
πων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν προάγουσαι εἰς
κρίσιν, τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν· ὡσαύτως 25
καὶ τὰ ἔργα τὰ καλὰ πρόδηλα, καὶ τὰ ἄλλως
ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύνανται. Ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ 6 E 6,5. Tt 2,9.10.
ζυγὸν δοῦλοι, τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς

---

16 *τις* : W+ *πιστος ἢ* | 𝔎W *επαρκειτω* *19* h^r— *εκτος ... μαρτυρων* *20* *τους* : H+ [*δε*]

---

18 *κημωσεις* | *του μισθου* : *της τροφης* *21* *προσ-κλησιν* *23* *στομ.* : + *σου* *25* *ωσαυτως δε* | *δυναται*

ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ
Phm 16. 2 καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται. οἱ δὲ πιστοὺς
ἔχοντες δεσπότας μὴ καταφρονείτωσαν, ὅτι ἀδελ-
φοί εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοί
εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμ-
βανόμενοι.
G 1,6–9. 2 T 1,13. 3 Ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. εἴ τις ἑτερο-
διδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις,
τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ κατ'
4 εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ, ˡτετύφωται, μηδὲν ἐπιστά-
μενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας,
ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπόνοιαι
2 T 3,8; 4,4. T 1,14. 5 πονηραί, διαπαρατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων
τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομι-
4,8. Ph 4,11.12. H 13,5. 6 ζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ἔστιν δὲ
Eccl 5,14. Job 1,21. 7 πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας· οὐδὲν
γὰρ εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι οὐδὲ ἐξενεγ-
Prv 30,8. 8 κεῖν τι δυνάμεθα· ἔχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκε-
Prv 23,4; 28,22. 9 πάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. οἱ δὲ βουλό-
μενοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ
παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς ἀνοήτους καὶ βλα-
βεράς, αἵτινες βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς
E 5,5. 10 ὄλεθρον καὶ ἀπώλειαν. ῥίζα γὰρ πάντων τῶν
κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινες ὀρεγόμενοι
ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς
2 T 2,22. 11 περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς. Σὺ δέ, ὦ ἄν-
θρωπε θεοῦ, ταῦτα φεῦγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην,
εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονήν, πραϋπαθίαν.
1 K 9,25.26. 12 ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐπιλαβοῦ
τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ἐκλήθης καὶ ὡμολόγη-

---

2 h αγαπητοί, 3 T προσεχεται 7 οτι : h[s] (err. prim., οτι fort. interpol.) 8 hW διατροφην 11 θεου : h pr του | R πραϋπάθειαν

---

4 γεννωνται φθονοι ερεις 5 fin + αφιστασο απο των τοιουτων 7 οτι : pr δηλον 9 παγιδα(ς) + του διαβολου 10 πολλαις : ποικιλαις 11 πραοτητα 12 ην : + και

σας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρ-
τύρων. παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ 13 J 18,36.37; 19,11.
ζωογονοῦντος τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ
μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πειλάτου τὴν καλὴν
ὁμολογίαν, τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον ἀν- 14
επίλημπτον μέχρι τῆς ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ μακάριος 15 1,11. Ap 17,14. Dt 10,17.
καὶ μόνος δυνάστης, ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόν-
των καὶ κύριος τῶν κυριευόντων, ὁ μόνος ἔχων 16 Ex 33,20.
ἀθανασίαν, φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον, ὃν εἶδεν οὐδεὶς
ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ᾧ τιμὴ καὶ κράτος
αἰώνιον· ἀμήν. Τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι 17 Ps 62,11. L 12,20. R 12,16.
παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἠλπικέναι ἐπὶ
πλούτου ἀδηλότητι, ἀλλ' ἐπὶ θεῷ τῷ παρέχοντι
ἡμῖν πάντα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν, ἀγαθοεργεῖν, 18
πλουτεῖν ἐν ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι,
κοινωνικούς, ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θεμέλιον 19 Mt 6,20.
καλὸν εἰς τὸ μέλλον, ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς ὄντως
ζωῆς. Ὦ Τιμόθεε, τὴν παραθήκην φύλαξον, 20 4,7. 2 T 1,14.
ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντι-
θέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἥν τινες ἐπαγ- 21 1,6. 2 T 2,18.
γελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν.
Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν.

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Β

Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελή- 1
ματος θεοῦ κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ

---

13 TW— *σοι* | T— *του* 1° | h *Ιησου Χριστου* *17* hT *υψηλα φρονειν* | *επι* 2° : W *εν* | *θεω* : h pr *τω*

13 *ζωοποιουντος* *16* *και φως* *17* *θεω* : + *(τω) ζωντι* *19* *οντως* : *αιωνιου* *20* *καινοφωνιας* *it* 2 T 2,16.
Subscriptio: *εγραφη απο Λαοδικειας* + *ητις εστιν μητροπολις Φρυγιας της Καπατιανης (Πακατιανης)* *vl* *απο Νικοπολεως* *vl* *απο Αθηνων* *vl* *απο Ρωμης* + *δια Τιτου*

2 *Ἰησοῦ ¹ Τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος,*
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ
κυρίου ἡμῶν.
Act 28,1; 24,16. 3 *Χάριν ἔχω τῷ θεῷ, ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων*
Ph 3,5. *ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν*
περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου, νυκτὸς καὶ
4 *ἡμέρας ¹ ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν*
Act 16,1. 5 *δακρύων, ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ, ¹ ὑπόμνησιν λαβὼν*
τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνῴκησεν
πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου Λωΐδι καὶ τῇ μητρί
1 Th 5,19. 6 *σου Εὐνίκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί. Δι' ἣν*
1 T 4,14. *αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα*
τοῦ θεοῦ, ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεώς τῶν
R 8,15. 7 *χειρῶν μου. οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα*
δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρονισ-
R 1,16. 8 *μοῦ. μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου*
ἡμῶν μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συν-
κακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν θεοῦ,
Tt 3,5. 9 *τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ,*
οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κατὰ ἰδίαν πρόθεσιν
καὶ χάριν, τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
R 16,26. 10 *πρὸ χρόνων αἰωνίων, φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ*
1 K 15,55.57. H 2,14. *τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ Ἰησοῦ,*
καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον φωτίσαντος δὲ
1 T 2,7. 11 *ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου, εἰς ὃ*
ἐτέθην ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος·
12 *δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαι-*
σχύνομαι, οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα, καὶ πέπεισμαι
ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι
1 T 6,3. Tt 2,1. 13 *εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαι-*
νόντων λόγων ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει

---

2 Χρ. Ιησ. : **h** *κυριου Ιησ. Χρ.* *3* **TW** *μου νυκτος κ. ημερας,* *4 πληρωθω,* : **H—,R·** *6 θεου* : **W** *Χριστου* *10* **W** *Ιησου Χριστου* *11 διδασκ.* : **R+** [*εθνων*] *13 ων* : h^{s} *fort.* err. prim. *pro ὃν* *13.14* **W** *ηκουσας. εν … Ιησου την*

---

5 λαμβανων *6 υπομιμνησκω* *11 — και 2⁰*

καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τὴν καλὴν παρα- 14 1 T 6,20.
θήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦν-
τος ἐν ἡμῖν. Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπεστράφησάν 15 4,16.
με πάντες οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστιν Φύγελος καὶ
Ἑρμογένης. δῴη ἔλεος ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου 16
οἴκῳ, ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξεν καὶ τὴν ἅλυσίν
μου οὐκ ἐπαισχύνθη, ἀλλὰ γενόμενος ἐν Ῥώμῃ 17
σπουδαίως ἐζήτησέν με καὶ εὗρεν· — δῴη αὐτῷ 18 Jd 21.
ὁ κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ· — καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῳ διηκόνησεν, βέλτιον
σὺ γινώσκεις.

Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι 2
τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ 2
διὰ πολλῶν μαρτύρων, ταῦτα παράθου πιστοῖς
ἀνθρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους
διδάξαι. συνκακοπάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης 3 1,8; 4,5.
Χριστοῦ Ἰησοῦ. οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται 4
ταῖς τοῦ βίου πραγματίαις, ἵνα τῷ στρατολογή-
σαντι ἀρέσῃ. ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται 5 4,8.
ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. τὸν κοπιῶντα γεωργὸν 6 1 K 9,7.
δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. νόει ὃ 7
λέγω· δώσει γάρ σοι ὁ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν.
Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν, 8 1 K 15,4.20. 2 Sm 7,12.
ἐκ σπέρματος Δαυείδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου· E 3,1.13.
ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος, ἀλλὰ 9 Ph 2,17.
ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεται. διὰ τοῦτο πάντα 10 Ph 1,12–14. Kol 1,24.
ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σω-
τηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης
αἰωνίου. Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπεθάνομεν, 11 2 K 4,11.
καὶ συνζήσομεν· εἰ ὑπομένομεν, καὶ συνβασιλεύ- 12 Mt 10,33.

---

15 T *Ἑρμογενης* *17* W *σπουδαιοτερως* | W *ευρεν.* *18* W *ημερα.* *2,4* RW *πραγματειαις* *9* H *κακουργος. αλλα … δεδεται·* *11* W *λογος.* *12* R *συμβασιλ.*

15 Φυγελλος *16 επησχυνθη* *17 σπουδαιοτερον* *18 διηκ. : + μοι* *2,3 συ ουν κακοπαθησον* *6 προτερον* *7 ο : α* | *δωη*

σομεν· εἰ ἀρνησόμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς·
R 3,2.3. Nu 23,19. 13 εἰ ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει, ἀρνήσασθαι
1 T 6,4. Tt 3,9. 14 γὰρ ἑαυτὸν οὐ δύναται. Ταῦτα ὑπομίμνησκε,
διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μὴ λογομαχεῖν,
ἐπ' οὐδὲν χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόν-
1 T 4,6. Tt 2,7.8. L 12,42. 15 των. σπούδασον σεαυτὸν δόκιμον παραστῆσαι τῷ
θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν
1 T 4,7. 16 λόγον τῆς ἀληθείας. τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας
περιΐστασο· ἐπὶ πλεῖον γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας,
1 T 1,20. 17 ¹καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει· ὧν
18 ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Φιλητός, οἵτινες περὶ τὴν
ἀλήθειαν ἠστόχησαν, λέγοντες ἀνάστασιν ἤδη γε-
Nu 16,5.26. Is 26,13; 28,16.17. J 10,14. 19 γονέναι, καὶ ἀνατρέπουσιν τήν τινων πίστιν. ὁ
μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν, ἔχων
τὴν σφραγῖδα ταύτην· **ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας
αὐτοῦ**, καί· ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς ὁ **ὀνο-**
1 K 3,12. 20 **μάζων τὸ ὄνομα κυρίου**. ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ
ἔστιν μόνον σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ καὶ
ξύλινα καὶ ὀστράκινα, καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν ἃ δὲ
3,17. 21 εἰς ἀτιμίαν· ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ
τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμήν, ἡγιασμένον,
εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
1 T 6,11; 1,5. 22 ἡτοιμασμένον. τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε,
δίωκε δὲ δικαιοσύνην, πίστιν, ἀγάπην, εἰρήνην
μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς
1 T 4,7. 23 καρδίας. τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις
Tt 1,7. 24 παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννῶσιν μάχας· δοῦλον δὲ
κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι ἀλλὰ ἤπιον εἶναι πρὸς
1 T 2,4. 25 πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον, ¹ἐν πραΰτητι παι-
δεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μή ποτε δῴη αὐ-

---

14 θεον : hW κυριον 17 H Φίλητος 18 αναστασιν : h[R]W pr την 21 W εις τιμην ηγιασμ. 22 μετα : h+ παντων 25 hW δώη

---

12 αρνουμεθα 13 — γαρ 14 λογομαχει | επ : εις 19 κυριος : + παντας 21 ηγιασμ. : + και 24 νηπιον

τοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας,
καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, 26
ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.
Τοῦτο δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις 3 1 T 4,1.
ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί· ἔσονται γὰρ οἱ ἄν- 2 R 1,29 ss.
θρωποι φίλαυτοι, φιλάργυροι, ἀλαζόνες, ὑπερή-
φανοι, βλάσφημοι, γονεῦσιν ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι,
ἀνόσιοι, ˈἄστοργοι, ἄσπονδοι, διάβολοι, ἀκρατεῖς, 3
ἀνήμεροι, ἀφιλάγαθοι, ˈπροδόται, προπετεῖς, τετυ- 4 Ph 3,19.
φωμένοι, φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι, ˈἔχοντες 5 Mt 7,15.21. R 2,20. Tt 1,16.
μόρφωσιν εὐσεβείας τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνη-
μένοι· καὶ τούτους ἀποτρέπου. ἐκ τούτων γάρ 6 Mt 23,14. Tt 1,11.
εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ αἰχμαλωτί-
ζοντες γυναικάρια σεσωρευμένα ἁμαρτίαις, ἀγόμενα
ἐπιθυμίαις ποικίλαις, πάντοτε μανθάνοντα καὶ 7 2,25.
μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνά-
μενα. ὃν τρόπον δὲ Ἰαννῆς καὶ Ἰαμβρῆς ἀντέ- 8 Ex 7,11.22. 1 T 6,5; 1,12.
στησαν Μωϋσεῖ, οὕτως καὶ οὗτοι ἀνθίστανται τῇ
ἀληθείᾳ, ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδό-
κιμοι περὶ τὴν πίστιν. ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ 9
πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν,
ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. Σὺ δὲ παρηκολούθησάς 10
μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ
πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ,
ˈτοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο 11 Act 13,50; 14,5.19. Ps 34,20.
ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἵους διωγ-
μοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρύσατο ὁ
κύριος. καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες ζῆν εὐσεβῶς 12 Mt 16,24. Act 14,22.
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται. πονηροὶ δὲ ἄν- 13 1 T 4,1.
θρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον,

---

26 **W** *αυτου,* **3**,*8 Ιαμβρης* : **h**ʳ *Μαμβρῆς* *10* **h** *παρηκολουθηκας* *12* **R** *ευσεβως ζην*

3,*1 γινωσκετε* *3* — *αστοργοι* *6 αιχμαλωτευοντες τα γ.* *10* — *τη αγαπη* *11 εγενοντο* | *Αντιοχ.* : + *α δια την Θεκλαν επαθεν*

2,2. 14 πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. σὺ δὲ μένε ἐν οἷς
ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνων ἔμαθες,
J 5,39. 15 ¹καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους ἱερὰ γράμματα οἶδας, τὰ
δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως
2 P 1,19–21. 16 τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος
καὶ ὠφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἐλεγμόν,
πρὸς ἐπανόρθωσιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιο-
1 T 6,11. 17 σύνῃ, ¹ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς
1 P 4,5. 4 πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρτισμένος. Διαμαρτύρο-
μαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, τοῦ
μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς, καὶ τὴν
Act 20,20.31. 2 ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· κήρυξον
τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον,
ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ
1,13. 1 T 4,1. 3 καὶ διδαχῇ. ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης
διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας
ἐπιθυμίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσιν διδασκάλους
1 T 4,7. 2 Th 2,11. 4 κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν, καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας
τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους
2,3. E 4,11. 5 ἐκτραπήσονται. σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσιν, κακο-
πάθησον, ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ, τὴν δια-
Ph 2,17. 6 κονίαν σου πληροφόρησον. Ἐγὼ γὰρ ἤδη
1 K 9,25. σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεώς μου
1 T 6,12. Ph 3,14. 7 ἐφέστηκεν. τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι, τὸν
2,5. 1 P 5,4. 8 δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν
Jc 1,12. Ap 2,10. ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν
ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ
δίκαιος κριτής, οὐ μόνον δὲ ἐμοὶ ἀλλὰ καὶ πᾶσι
τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.
21. 1,4. 9 Σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως· Δημᾶς
Kol 4,14. 10

15 ιερα : R pr [τα] *16* T παιδιαν 4,*1* h κριναι | βασ. αυτου : R,W. *2* hT παρακαλεσον, επιτιμησον

14 τινος *16* ελεγχον 4,*1* διαμαρτ. ουν εγω | , και την : κατα την *5* κακοπαθ. : + ως καλος στρατιωτης Χριστου Ιησου *6* της εμης αναλ. *8* — πασι

γάρ με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ
ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, Κρήσκης εἰς Γαλατίαν,
Τίτος εἰς Δαλματίαν· Λουκᾶς ἐστιν μόνος μετ' 11 Act 15,37.
ἐμοῦ. Μᾶρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἔστιν Kol 4,10.
γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν. Τυχικὸν δὲ 12 Act 20,4.
ἀπέστειλα εἰς Ἔφεσον. τὸν φελόνην, ὃν ἀπέλιπον 13 E 6,21. Kol 4,7.
ἐν Τρῳάδι παρὰ Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ
βιβλία, μάλιστα τὰς μεμβράνας. Ἀλέξανδρος ὁ 14 1 T 1,20. 2 Sm 3,39.
χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο· ***ἀποδώσει*** Ps 28,4; 62,13. Prv 24,12.
αὐτῷ ***ὁ κύριος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ·*** *ὃν καὶ σὺ* 15
φυλάσσου· λίαν γὰρ ἀντέστη τοῖς ἡμετέροις λόγοις.
Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι παρ- 16 1,15.
εγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἐγκατέλιπον· μὴ αὐτοῖς
λογισθείη· ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη καὶ ἐνεδυνά- 17 Ps 22,22.
μωσέν με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ Dn 6,21. 28. Act 23,11;
καὶ ἀκούσωσιν πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐρύσθην ***ἐκ*** 27,23.
στόματος λέοντος. *ῥύσεταί με ὁ κύριος ἀπὸ παν-* 18
τὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν
αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Ἄσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν καὶ τὸν Ὀνησι- 19 Act 18,2. 1,16. R 16,3.
φόρου οἶκον. Ἔραστος ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ, 20 Act 19,22.
Τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. Act 20,4; 21,29.
ˡ Σπούδασον πρὸ χειμῶνος ἐλθεῖν. Ἀσπάζεταί 21
σε Εὔβουλος καὶ Πούδης καὶ Λίνος καὶ Κλαυδία
καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες.

Ὁ κύριος μετὰ τοῦ πνεύματός σου. ἡ χάρις 22
μεθ' ὑμῶν.

---

10 **Ꜧ** *εγκατελειπεν | Γαλατιαν* : h^r T *Γαλλιαν* *12* H *Τύχικον* *13* **Ꜧ** *απελειπον* *16* **Ꜧ** *εγκατελειπον* *19* *Ακυλαν* : h^r+, *Λεκτρὰν την γυναικα αυτου και Σιμαίαν και Ζηνωνα τους υιους αυτου,* *20* **Ꜧ** *απελειπον* *21* H [*παντες*] *22* *κυριος* : h+ *Ιησους*

---

11 αγαγε 14 αποδωη 15 ανθεστηκε 17 ακουση 18 και ρυσ. *22 η χαρ. μ. υμων : ερρωσο εν ειρηνη* | fin + *αμην*
Subscriptio: *εγραφη απο Λαοδικειας* vl *απο Ρωμης* + *οτε εκ δευτερου παρεστη Παυλος τω καισαρι Ρωμης Νερωνι*

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ

1 *Παῦλος δοῦλος θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ*
Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν
2 *ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν ˈἐπ' ἐλπίδι ζωῆς*
αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ
E 1,9.10. 3 *χρόνων αἰωνίων, ἐφανέρωσεν δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν*
1 T 1,1.11. *λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπιστεύθην ἐγὼ κατ'*
1 T 1,2. 4 *ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, Τίτῳ γνησίῳ*
τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν· χάρις καὶ εἰρήνη ἀπὸ
θεοῦ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ σωτῆρος
ἡμῶν.
5 *Τούτου χάριν ἀπέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ*
λείποντα ἐπιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν
1 T 3,2–4. 6 *πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην, ˈεἴ τίς ἐστιν*
ἀνέγκλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνήρ, τέκνα ἔχων πιστά,
1 K 4,1. 7 *μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα. δεῖ γὰρ*
2 T 2,24. 1 P 5,2. *τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκο-*
νόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ
8 *πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, ˈἀλλὰ φιλόξενον, φιλά-*
2,1. 1 T 1,10. 9 *γαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὅσιον, ἐγκρατῆ, ˈἀντεχό-*
2 T 4,3. *μενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα*
δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ
10 *ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. Εἰσὶν*
γὰρ πολλοὶ ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι καὶ φρενα-
2 T 3,6. 11 *πάται, μάλιστα οἱ ἐκ τῆς περιτομῆς, ˈοὓς δεῖ*

---

1 W *Χριστου Ιησου* h *Χριστου [Ιησου]* *2.3* H *αιωνιων εφ. ... ιδιοις,* *5* ℵ *απελειπον* *10* W *πολλοί,*

---

2 επ : εν *4 και* 1° *: ελεος* | *και* 2° *: + κυριου* *5 κατελιπον* vl *κατελειπον* | *επιδιορθωσης* *9 εν ... υγιαινουση : τους εν παση θλιψει* | fin + *μη χειροτονειν διγαμους μηδε διακονους αυτους ποιειν, μηδε γυναικας εχειν εκ διγαμιας· μηδε προσερχεσθωσαν εν τω θυσιαστηριω λειτουργειν το θειον. τους αρχοντας τους αδικοκριτας και αρπαγας και ψευστας και ανελεημονας ελεγχε ως θεου διακονος* *10 πολλοι : + και* | *— της*

ἐπιστομίζειν, οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν
διδάσκοντες ἃ μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν. εἶπέν 12
τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης·
Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται, κακὰ θηρία, γαστέρες
ἀργαί.
ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής. δι' ἣν αἰτίαν 13 2 T 4,2.
ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ
πίστει, μὴ προσέχοντες Ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ 14 1 T 4,7.
ἐντολαῖς ἀνθρώπων ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν.
πάντα καθαρὰ τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιαμ- 15 Mt 15,11. R 14,20.
μένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν, ἀλλὰ μεμίαν-
ται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. θεὸν 16 2 T 3,5.
ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται,
βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον
ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.
Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδα- 2 1 T 6,3. 2 T 1,13.
σκαλίᾳ. πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, σεμνούς, 2 1 T 5,1.
σώφρονας, ὑγιαίνοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ
ὑπομονῇ· πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι 3 1 T 3,11.
ἱεροπρεπεῖς, μὴ διαβόλους, μηδὲ οἴνῳ πολλῷ
δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους, ἵνα σωφρονί- 4
ζουσιν τὰς νέας φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους,
σώφρονας, ἁγνάς, οἰκουργούς, ἀγαθάς, ὑποτασ- 5 E 5,22.
σομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ
θεοῦ βλασφημῆται. Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρα- 6
κάλει σωφρονεῖν περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος 7 1 T 4,12. 1 P 5,3.
τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ ἀφθορίαν,
σεμνότητα, λόγον ὑγιῆ ἀκατάγνωστον, ἵνα ὁ ἐξ 8 1 P 2,15.

---

13 H [εν] 2,*3* μηδε : h μη *4* HW σωφρονιζωσι (W -ιν) *5* W οικουργους αγαθας, *6.7* TW σωφρονειν π. παντα, *7* h εργων εν τ. διδασκαλια,

---

11 fin + τα τεκνα τους ιδιους γονεις υβριζοντες η τυπτοντες επιστομιζε και ελεγχε και νουθετει ως πατηρ τεκνα *12* ειπεν δε *14* εντολ. : γενεαλογιαις *15* παντα : + μεν *16* μη ειδεναι | — και et αγαθον 2,*3* ιεροπρεπει *5* οικουρους | θεου : + και η διδασκαλια *7* παντας εαυτον | αδιαφθοριαν | σεμνοτ. : + αφθαρσιαν

ἐναντίας ἐντραπῇ μηδὲν ἔχων λέγειν περὶ ἡμῶν
E 6,5. 1 T 6,1. 1 P 2,18. 9 φαῦλον. δούλους ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι,
1,3. 10 ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀντιλέγοντας, ¹ μὴ
νοσφιζομένους, ἀλλὰ πᾶσαν πίστιν ἐνδεικνυμένους
ἀγαθήν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τὴν τοῦ σωτῆρος
11 ἡμῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. Ἐπεφάνη γὰρ
ἡ χάρις τοῦ θεοῦ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις,
E 1,4. 12 ¹ παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν
καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως καὶ δικαίως
1 K 1,7. 13 καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προσδεχό-
R 5,2. Ph 3,20. μενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς
G 1,4. 1 T 2,6. δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Χρι-
E 2,10. Ps 130,8. 14 στοῦ Ἰησοῦ, ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα
Ex 19,5. Dt 14,2. **λυτρώσηται** ἡμᾶς **ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθα-**
Ez 37,23. 1 P 3,13. **ρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον**, ζηλωτὴν καλῶν
1 T 4,12. 15 ἔργων. Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ
ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδείς σου περι-
1 P 2,13. 3 φρονείτω. Ὑπομίμνησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς ἐξ-
ουσίαις ὑποτάσσεσθαι, πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν
Ph 4,5. 2 ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι, μηδένα βλασφημεῖν,
ἀμάχους εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους
1 K 6,11. 3 πραΰτητα πρὸς πάντας ἀνθρώπους. Ἦμεν γάρ
E 2,2; 5,8. ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι,
δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις,
ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μισοῦντες
2,11. Prv 8,31. 4 ἀλλήλους. ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρωπία
E 2,8.9. 5 ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων
J 3,5. E 5,26. τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ἃ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς ἀλλὰ κατὰ
τὸ αὐτοῦ ἔλεος ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ παλιν-

---

9 H *υποτασσεσθαι εν πασιν*, *10 μη* : h *μηδε* | *πιστ. ενδεικν. αγαθην* : h *ενδεικν. αγαπην* *13* h *ημων*, | hR *Ιησου Χριστου* **3**,*1 Υπομιμν.* : W+ *δε* | *αρχαις* : W+ *και* | H *υποτασσεσθαι πειθαρχειν*

8 ημων : *υμων* *10* — *την* 2⁰ *11 σωτ.* : pr *η* *15 διδασκε* | *καταφρονειτω* **3**,*1 πειθαρχ.* : pr *vl* + *και* *2 πραοτ.* : *σπουδην* *3 ανοητοι* : + *και* *5 α* : *ων*

γενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου, οὗ 6 Joel 3,1.
ἐξέχεεν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίως διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου 7 R 8,24.
χάριτι κληρονόμοι γενηθῶμεν κατ' ἐλπίδα ζωῆς
αἰωνίου. Πιστὸς ὁ λόγος, καὶ περὶ τούτων βού- 8 14.
λομαί σε διαβεβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσιν καλῶν
ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες θεῷ. ταῦτά
ἐστιν καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς 9 1 T 4,7.
δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔριν καὶ μάχας
νομικὰς περιΐστασο· εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μά-
ταιοι. αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευ- 10 2 J 10. Mt 18,15.16.
τέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται 11 1 T 6,4.5.
ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος.
Ὅταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σὲ ἢ Τυχικόν, 12 2 T 4,12.
σπούδασον ἐλθεῖν πρός με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ
γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζηνᾶν τὸν νομικὸν 13 Act 18,24.
καὶ Ἀπολλῶν σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν 1 K 3,5.6.
αὐτοῖς λείπῃ. μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι 14 2,14. E 4,28.
καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας 29. Mt 7,19.
χρείας, ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι.
Ἀσπάζονταί σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. ἄσπασαι 15
τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει.
Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν.

---

9 **R** *ερεις* *10* **h**ʳ— *και δευτεραν* *12* **RW** *πρός σε* | **H** *Τύχικον* *13* **R** *Απολλώ* | **hT** *λιπη*

---

5 πνευμ. : pr *δια* *7 γενωμεθα* *8 τα καλα* *9 γενεαλ.* : *λογομαχιας* *15 ασπασασθε* | *χαρις* : + *του κυριου* *vl* *τ. θεου* | fin + *αμην*

Subscriptio: *προς Τιτον* (+ *της Κρητων εκκλησιας πρωτον επισκοπον χειροτονηθεντα*) *εγραφη απο Νικοπολεως της Μακεδονιας* (missa per Arteman *vl* per Zenam et Apollo).

ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

E 3,1. 1 *Παῦλος δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ καὶ Τιμόθεος*
ὁ ἀδελφὸς Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ
Kol 4,17. 2 *ἡμῶν* ˈ*καὶ Ἀπφίᾳ τῇ ἀδελφῇ καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συν-*
2 T 2,3. *στρατιώτῃ ἡμῶν καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ·*
K 1,7. 3 *χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν*
καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
4 *Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε μνείαν σου*
5 *ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου, ἀκούων σου*
τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν
Ph 1,9. 6 *κύριον Ἰησοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, ὅπως*
ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου ἐνεργὴς γένηται ἐν
ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ἡμῖν εἰς Χριστόν·
2 K 7,4. 7 *χαρὰν γὰρ πολλὴν ἔσχον καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ*
ἀγάπῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέ-
8 *πανται διὰ σοῦ, ἀδελφέ. Διό, πολλὴν ἐν Χριστῷ*
9 *παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον, διὰ*
τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς
Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος Χριστοῦ
Kol 4,9. 1 K 4,15. 10 *Ἰησοῦ, — παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου,*
G 4,19. 11 *ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς, Ὀνήσιμον,* ˈ*τόν ποτέ*
12 *σοι ἄχρηστον νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὔχρηστον, ὃν*
ἀνέπεμψά σοι αὐτόν, τοῦτ' ἔστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα·
Ph 2,30. 13 ˈ*ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα*
ὑπὲρ σοῦ μοι διακονῇ ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγ-
2 K 9,7. 1 P 5,2. 14 *γελίου, χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐδὲν ἠθέλησα*

---

4 W *παντοτε,* 5 *προς* : ℋ *εις* 6 H [*του*] | *ημιν* : hTW *υμιν* 9 *πρεσβύτης* : h[s] err. prim. pro *πρεσβευτής* | *παρακαλω* : T·W. | h *νυν* | W *Ιησου* : R·TW, 11 *δε* : hTW+ *και* 12 *σοι* : R·TW,

---

Inscriptio: *προς Φιλημονα* + *και Απφιαν και Αρχιππον (τον διακονον)* 1 *δεσμιος* : *αποστολος vl δουλος* | *αγαπητω* : *αδελφω* 2 *αδελφη* : *αγαπητη* 6 *παντος* : + *εργου* | *Χριστον Ιησουν* 7 *χαριν* | *εχομεν πολλην* 10 *ον* : + *εγω* | *δεσμοις μου* 11 — *σοι* 2° 12 *ανεπεμψα· συ δε αυτον* | *σπλ.* : + *προσλαβου*

ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου
ᾖ ἀλλὰ κατὰ ἑκούσιον. τάχα γὰρ διὰ τοῦτο 15
ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπέχῃς,
ˈ*οὐκέτι ὡς δοῦλον ἀλλὰ ὑπὲρ δοῦλον, ἀδελφὸν* 16 1 T 6,2.
ἀγαπητόν, μάλιστα ἐμοί, πόσῳ δὲ μᾶλλον σοὶ
καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ. εἰ οὖν με ἔχεις κοι- 17
νωνόν, προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. εἰ δέ τι ἠδίκησέν 18
σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγα· ἐγὼ Παῦλος 19 G 6,11.
ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω 2 Th 3,17.
σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις. ναί, ἀδελφέ, 20 7.
ἐγώ σου ὀναίμην ἐν κυρίῳ· ἀνάπαυσόν μου τὰ
σπλάγχνα ἐν Χριστῷ.
Πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς 21
ὅτι καὶ ὑπὲρ ἃ λέγω ποιήσεις. ἅμα δὲ καὶ ἑτοί- 22 Ph 1,25; 2,24.
μαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευ-
χῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν.
Ἀσπάζεταί σε Ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου 23 Kol 1,7; 4,12.
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ˈ*Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς,* 24 Kol 4,10.14.
Λουκᾶς, οἱ συνεργοί μου.
Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ 25
πνεύματος ὑμῶν.

---

16 T *ουκ ετι* *25 κυριου* : + hRW *ημων*

---

19 λεγω· σοί, | fin + *εν κυριω* *20 Χριστω* : *κυριω* *21 α* : *ο* *23 ασπαζονται* *25* fin + *αμην*

Subscriptio: *προς Φιλημονα (και Απφιαν δεσποτας Ονησιμου και προς Αρχιππον τον διακονον της εν Κολοσσαις εκκλησιας) εγραφη απο Ρωμης (δια Ονησιμου οικετου). [Αλλα δη και μαρτυς Χριστου γεγενηται ο μακαριος Ονησιμος εν τη Ρωμαιων πολει επι Τερτουλλου τηνικαυτα την επαρχικην εξουσιαν διεποντος τη των σκελων κλασει την ψηφον υπομεινας του μαρτυριου.]*

ΠΕΤΡΟΥ Α

Jc 1,1. 1 Πέτρος ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκλεκτοῖς
παρεπιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καπ-
R 8,29. 2 παδοκίας, Ἀσίας, καὶ Βιθυνίας, ¹ κατὰ πρόγνωσιν
θεοῦ πατρός, ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν
καὶ ῥαντισμὸν αἵματος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν
καὶ εἰρήνη πληθυνθείη.

23. 3 Εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀνα-
γεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως
Kol 1,12. 4 Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς κληρονομίαν ἄφθαρ-
τον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετηρημένην ἐν
J 10,28; 17,11. 5 οὐρανοῖς εἰς ὑμᾶς ¹ τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρου-
1 K 2,5. μένους διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκα-
R 5,2. 2 K 4,17. 6 λυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ. ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε,
5,10. H 12,11. ὀλίγον ἄρτι εἰ δέον λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πει-
Prv 17,3. 7 ρασμοῖς, ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πο-
Ml 3,3. λυτιμότερον χρυσίου τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς
R 2,7.10. δὲ δοκιμαζομένου, εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ δόξαν
J 17,20; 20,29. 8 καὶ τιμὴν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃν οὐκ
2 K 5,7. ἰδόντες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες πιστεύον-
2 T 4,8. τες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασ-
R 6,22. 9 μένῃ, κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν

---

7 δοκιμιον : h^s pro δοκιμιον   8 H αγαλλιατε   9 HW — υμων

---

4 εν ουρανω   6 δεον εστιν | λυπηθεντας   7 πολυτιμωτερον | χρυσου   8 ειδοτες

σωτηρίαν ψυχῶν. περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν 10 Mt 13,17.
καὶ ἐξηραύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς ὑμᾶς L 10,24.
χάριτος προφητεύσαντες, ἐραυνῶντες εἰς τίνα ἢ 11 Ps 22. Is 53.
ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Χριστοῦ L 24,26.
προμαρτυρόμενον τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα καὶ
τὰς μετὰ ταῦτα δόξας· οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ 12 E 3,10.
ἑαυτοῖς ὑμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά, ἃ νῦν ἀνηγγέλη L 2,18.
ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς πνεύματι
ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ἃ ἐπιθυμοῦ-
σιν ἄγγελοι παρακύψαι.

Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας 13 L 12,35.
ὑμῶν, νήφοντες, τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερο- E 6,14.
μένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ.
ὡς τέκνα ὑπακοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς 14 R 12,2. E 2,3; 4,17.
πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ 15
κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι
ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε, διότι γέγραπται· 16 Lv 11,44; 19,2; 20,7.
ἅγιοι ἔσεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιος. καὶ εἰ **πατέρα ἐπι-** 17 Ps 89,27.
καλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήμπτως κρίνοντα κατὰ Jr 3,19. Ml 1,6.
τὸ ἑκάστου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας Mt 6,9. R 2,11.
ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε, εἰδότες ὅτι οὐ φθαρ- 18 Is 52,3.
τοῖς, **ἀργυρίῳ** ἢ χρυσίῳ, **ἐλυτρώθητε** ἐκ τῆς μα- 1 K 6,20; 7,23. 4,8.
ταίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ 19 Is 53,7. H 9,14.
τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου
Χριστοῦ, προεγνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσ- 20 R 16,25.26.
μου, φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτου τῶν χρόνων E 1,4.
δι' ὑμᾶς ' τοὺς δι' αὐτοῦ πιστοὺς εἰς θεὸν τὸν 21 J 14,6.
ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, Kol 1,27.
ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι εἰς θεόν.

---

10 W *εξηρευνησαν it 11 ερευνωντες* *11 εδηλου το* : h *εδηλουτο* *12 υμιν* 1° : W *ημιν* | h *αυτα α* | *υμας* : TW +*εν* *13* H *νηφοντες τελειως.* *14* H *συνσχημ.* *16 γεγρ.* : [H]W+ *οτι* | *οτι* : T *διοτι*

---

10 ημας *11 — Χριστου* | *προμαρτυρουμενον* *16 γενεσθε* | *αγιος ειμι* *20 εσχατων* | *ημας* *21 πιστευοντας*

1 J 5,1. 22 Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς
ἀληθείας εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καρ-
Dn 6,27. 23 δίας ἀλλήλους ἀγαπήσατε ἐκτενῶς, ἀναγεγεννη-
J 1,13. Jc 1,18. μένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς ἀλλὰ ἀφθάρτου,
Is 40,6.7. 24 διὰ λόγου **ζῶντος θεοῦ καὶ μένοντος**. διότι
Jc 1,10.11. **πᾶσα σὰρξ** ὡς **χόρτος**,
καὶ πᾶσα δόξα αὐτῆς **ὡς ἄνθος χόρτου**·
ἐξηράνθη ὁ χόρτος,
καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν·
Is 40,8. 25 **τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.**
τοῦτο δέ ἐστιν **τὸ ῥῆμα** τὸ **εὐαγγελισθὲν** εἰς ὑμᾶς.
E 4,22. Jc 1,21. 2 Ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον
καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πάσας καταλα-
H 5,12.13. Mt 18,3. 2 λιάς, ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν ἄδολον
γάλα ἐπιποθήσατε, ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε εἰς
Ps 34,9. 3 σωτηρίαν, εἰ **ἐγεύσασθε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος.**
Ps 118,22. Is 28,16. 4 πρὸς ὃν προσερχόμενοι, **λίθον** ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώ-
Mt 21,42. Act 4,11. πων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον παρὰ δὲ θεῷ **ἐκλεκ-**
E 2,21.22. 5 **τὸν ἔντιμον**, καὶ αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδο-
9. R 12,1. μεῖσθε οἶκος πνευματικὸς εἰς ἱεράτευμα ἅγιον,
ἀνενέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους θεῷ
Is 28,16. 6 διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. διότι περιέχει ἐν γραφῇ·
ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον ἐκλεκ-
τὸν ἔντιμον,
καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ.
Ps 118,22. Mt 21,42. 7 ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν· ἀπιστοῦσιν δὲ
λίθος ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος
Is 8,14. R 9,33. 8 **ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας** ˡ καὶ **λίθος προσκόμ-**
ματος καὶ πέτρα σκανδάλου· οἳ **προσκόπτουσιν** τῷ

2,1 ℌW υποκρισιν 5 T εποικοδομεισθε | W Χριστου. 6 HW εκλεκτον (W,) ακρογωνιαιον 7 λιθος : T λιθον | W — ουτος ... γωνιας —

22 αληθ. : + δια πνευματος | εκ καθαρας καρδ. 23 σπορ. : φθορας | fin + εις τον αιωνα 24 — ως 1° | αυτου vl ανθρωπου 2,2 — εις σωτ. 3 ειπερ 5 — εις 6 διο και 7 απειθουσιν

λόγῳ ἀπειθοῦντες, εἰς ὃ καὶ ἐτέθησαν· ὑμεῖς δὲ 9 Is 43,20 s.
γένος ***ἐκλεκτόν, βασίλειον ἱεράτευμα, ἔθνος ἅγιον,*** Ex 19,6; 23,22 Lxx.
λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε Act 26,18. 2 K 4,6.
τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμασ- E 5,8. Ph 2,15.
τὸν αὐτοῦ φῶς· οἵ ποτε ***οὐ λαός, νῦν δὲ λαὸς*** 10 Hos 1,6.8; 2,3.25.
θεοῦ, *οἱ* ***οὐκ ἠλεημένοι,*** *νῦν δὲ* ***ἐλεηθέντες.*** Ap 1,6. R 9,25.

Ἀγαπητοί, παρακαλῶ ὡς ***παροίκους καὶ παρε-*** 11 Ps 39,13. E 2,19.
πιδήμους *ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν, αἵ-* Jc 4, 1.
τινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς· τὴν ἀναστρο- 12 Is 10,3. Mt 5,16.
φὴν ὑμῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν, ἵνα ἐν
ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν, ἐκ τῶν κα-
λῶν ἔργων ἐποπτεύοντες δοξάσωσιν τὸν θεὸν ***ἐν***
ἡμέρα ἐπισκοπῆς.
Ὑποτάγητε πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν 13 R 13,1–7. Tt 3,1.
κύριον· εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι, εἴτε ἡγεμόσιν 14
ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν κακο-
ποιῶν ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν· ὅτι οὕτως ἐστὶν 15 3,16.
τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν
τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν· ὡς ἐλεύθεροι, 16 G 5,13.
καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν
ἐλευθερίαν, ἀλλ' ὡς θεοῦ δοῦλοι. πάντας τιμή- 17 R 12,10.
σατε, τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε, ***τὸν θεὸν φοβεῖσθε,*** Prv. 24,21. Mt 22,21.
τὸν βασιλέα τιμᾶτε. *Οἱ οἰκέται, ὑποτασσόμενοι* 18 E 6,5. Tt 2,9.
ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς
ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς σκολιοῖς.
τοῦτο γὰρ χάρις εἰ διὰ συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει 19
τις λύπας πάσχων ἀδίκως. ποῖον γὰρ κλέος εἰ 20 3,14.17; 4,13.14. Mt 5,10.
ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι ὑπομενεῖτε; ἀλλ'
εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε, τοῦτο
χάρις παρὰ θεῷ. εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε, ὅτι 21 Mt 16,24.

---

10 R *οἱ ποτὲ*   *15* H *φιμοιν*

9 ημεις   11 απεχεσθε   12 εποπτευσαντες   13 υποταγητε ουν   14 εκδικ. : + μεν   19 χαρις : + παρα τω θεω | θεου : + αγαθην   20 υπομενετε bis | τουτο : + γαρ

καὶ Χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπολιμ-
πάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνε-
Is 53,9. J 8,46. 22 *σιν αὐτοῦ· ὃς* ***ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὑρέθη***
2 K 5,21. 23 ***δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ·*** *ὃς λοιδορούμενος*
οὐκ ἀντελοιδόρει, πάσχων οὐκ ἠπείλει, παρεδίδου
Is 53,12. 24 *δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως· ὃς* ***τὰς ἁμαρτίας*** *ἡμῶν*
1 J 3,5. R 6,11. ***αὐτὸς ἀνήνεγκεν*** *ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύ-*
λον, ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιο-
Is 53,6. Ez 34,5. 25 *σύνῃ ζήσωμεν· οὗ* ***τῷ μώλωπι ἰάθητε.*** *ἦτε γὰρ*
5,4. J 10,12. ***ὡς πρόβατα πλανώμενοι,*** *ἀλλ' ἐπεστράφητε νῦν*
ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.
E 5,22. 3 *Ὁμοίως γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀν-*
Tt 2,5. *δράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινες ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ, διὰ*
τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου κερ-
2,12. 2 *δηθήσονται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν*
Is 3,18–24. 3 *ἀναστροφὴν ὑμῶν. ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλο-*
1 T 2,9. *κῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως*
4 *ἱματίων κόσμος, ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας*
ἄνθρωπος ἐν τῷ ἀφθάρτῳ τοῦ πραέως καὶ ἡσυ-
χίου πνεύματος, ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πο-
5 *λυτελές. οὕτως γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες*
αἱ ἐλπίζουσαι εἰς θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτάς, ὑποτασ-
Gn 18,12. 6 *σόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν, ὡς Σάρρα ὑπήκου-*
Prv 3,25. *σεν τῷ Ἀβραάμ,* ***κύριον αὐτὸν καλοῦσα·*** *ἧς ἐγενή-*
θητε τέκνα ἀγαθοποιοῦσαι καὶ ***μὴ φοβούμεναι***
E 5,25. 7 ***μηδεμίαν πτόησιν.*** *Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνοι-*
κοῦντες κατὰ γνῶσιν ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ
γυναικείῳ, ἀπονέμοντες τιμὴν ὡς καὶ συνκληρο-

---

24 *ημων* : h *υμων* | *μωλωπι* : T+ *αυτου* *25* HW *αλλα* 3,*1* ℜ— *και* *4* ℜ *του ησυχιου και πραεως* *6* h (*ως* ... *καλουσα, ης εγεν. τεκνα,*) | H *υπηκουεν* 7 H *γνωσιν. ως ασθ. σκ. τω γυναικειω απον. τιμην,* | hT *συνκληρονομοις*

---

21 — *και* | *απεθανεν* | *ημων ημιν* *25* *πλανωμενα* | *ημων* 3,*1* *αι γυν.* *3* *εκ πλοκης* | — *τριχων* | *και* : *η* *5* *εις* : *επι τον* *7* — *οι* | *συνομιλουντες*

νόμοι χάριτος ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἐγκόπτεσθαι τὰς
προσευχὰς ὑμῶν. Τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες, 8 R 12,16.
συμπαθεῖς, φιλάδελφοι, εὔσπλαγχνοι, ταπεινόφρο-
νες, μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἢ λοιδορίαν 9 Mt 5,44. 1 Th 5,15.
ἀντὶ λοιδορίας, τοὐναντίον δὲ εὐλογοῦντες, ὅτι εἰς 2,23.
τοῦτο ἐκλήθητε ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε.

ὁ γὰρ **θέλων ζωὴν ἀγαπᾶν** 10 Ps 34,13-17. Jc 1,26.
καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς
παυσάτω τὴν γλῶσσαν ἀπὸ κακοῦ
καὶ χείλη τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον,
ἐκκλινάτω δὲ ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιησάτω ἀγαθόν, 11
ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν·
ὅτι **ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους** 12
καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν,
πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά.

Καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ 13
ζηλωταὶ γένησθε; ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιο- 14 Mt 5,10.
σύνην, μακάριοι. **τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε** 2,20. Is 8,12.
μηδὲ ταραχθῆτε, κύριον δὲ τὸν Χριστὸν **ἁγιάσατε** 15 Is 8,13.
ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἕτοιμοι ἀεὶ πρὸς ἀπολο- 1,3.13.
γίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν
ὑμῖν ἐλπίδος, ἀλλὰ μετὰ πραΰτητος καὶ φόβου, 16 2,12.
συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν, ἵνα ἐν ᾧ καταλαλεῖσθε
καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν
ἐν Χριστῷ ἀναστροφήν. κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποι- 17 14. 2,20.
οῦντας, εἰ θέλοι τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ, πάσχειν
ἢ κακοποιοῦντας. ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ περὶ 18 2,21-24.
ἁμαρτιῶν ἀπέθανεν, δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα E 2,18. H 9,28; 10,10.

---

7 TW *ενκοπτ.* | h *ταις προσευχαις* *11* T— *δε* *17* fin W, *18* *απεθ.* : hW *επαθεν*

7 χαριτος : + *vl* pr *ποικιλης* *8 φιλοφρονες* *9 οτι* : pr *ειδοτες* *10 γλωσσαν et χειλη* : + *αυτου* *13 ει et γενοισθε* | *μιμηται* *14 μακ. εστε* | — *μηδε ταρ.* *15 Χριστ.* : *θεον* | *ετοιμοι δε* | *απαιτουντι* | — *αλλα* *16 καταλαλωσιν υμων ως κακοποιων* *17 θελει*

ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ, θανατωθεὶς μὲν σαρκὶ
4,6. 19 ζωοποιηθεὶς δὲ πνεύματι· ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυ-
Gn 7,7.17. 20 λακῇ πνεύμασιν πορευθεὶς ἐκήρυξεν, ἀπειθήσασίν
ποτε ὅτε ἀπεξεδέχετο ἡ τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἐν
ἡμέραις Νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ, εἰς ἣν
ὀλίγοι, τοῦτ' ἔστιν ὀκτὼ ψυχαί, διεσώθησαν δι'
E 5,26. H 10,22. 21 ὕδατος. ὃ καὶ ὑμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει βάπ-
τισμα, οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου ἀλλὰ συνει-
δήσεως ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς θεόν, δι' ἀναστά-
E 1,20.21. Ps 110,1. Kol 1,16. 22 σεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ θεοῦ,
πορευθεὶς εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέ-
4 λων καὶ ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων. Χριστοῦ οὖν
παθόντος σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν
ὁπλίσασθε, ὅτι ὁ παθὼν σαρκὶ πέπαυται ἁμαρ-
2 τίας, εἰς τὸ μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις ἀλλὰ
θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶσαι
E 2,2.3. Tt 3,3. 3 χρόνον. ἀρκετὸς γὰρ ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τὸ
βούλημα τῶν ἐθνῶν κατειργάσθαι, πεπορευμένους
ἐν ἀσελγείαις, ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις,
4 πότοις, καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις. ἐν ᾧ ξενί-
ζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς
2 T 4,1. 5 ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασφημοῦντες· οἳ ἀποδώσου-
σιν λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶντας καὶ
3,19. 6 νεκρούς. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη,
ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκί, ζῶσι δὲ
κατὰ θεὸν πνεύματι.
1 K 10,11. 1 J 2,18. 7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικεν. σωφρονήσατε

---

18 HW *υμας* *21 ο* : h^s *pro ω* *22 θεω* : h^r+ . deglutiens mortem ut vitae aeternae haeredes efficeremur, 4,*1* ℵ *αμαρτιαις* (W—,) *3* H *ειδωλολατριαις* (W,) *5 εχ. κριναι* : H *κρινοντι*

---

18 — τω θεω | — μεν | τω πν. *19 πνευματι* *20 απαξ εδεχετο | την τ. θ. μακροθυμιαν | ολιγαι* *21 ημας* *22 του θεου* 4,*1 παθ.* : + *υπερ ημων | εν σαρκι* *3 γαρ* : + *ημιν vl υμιν | χρον.* : + *του βιου | θελημα | κατεργασασθαι*

οὖν καὶ νήψατε εἰς προσευχάς· πρὸ πάντων τὴν 8 Prv 10,12. 1,22. Jc 5,20.
εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες, ὅτι ἀγάπη
καλύπτει *πλῆθος* **ἁμαρτιῶν**· *φιλόξενοι εἰς ἀλλή-* 9 H 13,2.
λους ἄνευ γογγυσμοῦ· ἕκαστος καθὼς ἔλαβεν χά- 10 L 12,42.
ρισμα, εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ
οἰκονόμοι ποικίλης χάριτος θεοῦ· εἴ τις λαλεῖ, 11 R 12,7. 1 K 10,31.
ὡς λόγια θεοῦ· εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς
χορηγεῖ ὁ θεός· ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζηται ὁ θεὸς
διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κρά-
τος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει 12 1,6.7.
πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν γινομένῃ, ὡς ξένου ὑμῖν
συμβαίνοντος, ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ 13 Act 5,41. Jc 1,2. R 8,17. 2 T 2,12.
Χριστοῦ παθήμασιν χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀπο-
καλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι.
εἰ **ὀνειδίζεσθε** *ἐν ὀνόματι* **Χριστοῦ,** *μακάριοι, ὅτι* 14 2,20. Act 5,41. Ps 89,51.52. Is 11,2.
τὸ τῆς δόξης καὶ **τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα** *ἐφ' ὑμᾶς*
ἀναπαύεται. *μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς* 15
ἢ κλέπτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριεπίσκοπος·
εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω 16 Act 11,26. Ph 1,20.
δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ ὀνόματι τούτῳ. ὅτι [ὁ] καιρὸς 17 Ez 9,6. Jr 25,29. 2 Th 1,8.
τοῦ **ἄρξασθαι** *τὸ κρίμα* **ἀπὸ τοῦ οἴκου** *τοῦ θεοῦ·*
εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπει-
θούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ εἰ **ὁ δίκαιος** 18 Prv 11,31. L 23,31.
μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φα-
νεῖται; *ὥστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα* 19 Ps 31,6.
τοῦ θεοῦ πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυ-
χὰς αὐτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

---

14 δοξης : h^r + και δυναμεως | fin : h^r + κατα μεν αυτους βλασφημειται, κατα δε υμας δοξαζεται *15* W αλλοτριοεπισκοπος *17* [ο] RW—T | αφ : W απο *18* (T)R καὶ Εἰ | ο 2° : [H] W+ δε | αμαρτ. : hT pr ο *19* 𝔎— αυτων

---

7 — και | εις : + τας *8* προ π. δε | καλυψει *9* γογγυσμων *11* ης : ως *14* επαναπεπαυται *16* ονοματι : μερει *17* υμων *19* εν αγαθοποιΐαις

2 J 1. R 8,17. 5 Πρεσβυτέρους οὖν ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συν-
Ap 1,9. πρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθη-
J 21,16. μάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι
Phm 14. Act 20,28. 2 δόξης κοινωνός· ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον
1 T 3,2–7. τοῦ θεοῦ, μὴ ἀναγκαστῶς ἀλλὰ ἑκουσίως [κατὰ
2 K 1,24. Tt 2,7; 1,11. 3 θεόν] μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως, μηδ'
ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ τύποι γινό-
2,25. H 13,20. 1 K 9,25. 4 μενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρ-
2 T 4,8. χιποίμενος κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δόξης
E 5,21. Prv 3,34. 5 στέφανον. Ὁμοίως, νεώτεροι, ὑποτάγητε πρεσ-
Mt 23,12. Jc 4,6. βυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις τὴν ταπεινοφρο-
σύνην ἐγκομβώσασθε, ὅτι **ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις**
ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.
Job 22,29. Jc 4,10. 6 Ταπεινώθητε οὖν ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ
Ps 55,23. 7 θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ, [1] πᾶσαν **τὴν μέ-**
Mt 6,25. Ph 4,6. **ριμναν ὑμῶν ἐπιρίψαντες** ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ
1 Th 5,6. 8 μέλει περὶ ὑμῶν. Νήψατε, γρηγορήσατε. ὁ ἀντί-
L 18,3. δικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος περι-
E 6,11–13. 9 πατεῖ ζητῶν τίνα καταπιεῖν· ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ
τῇ πίστει, εἰδότες τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ
1,6. 10 ἐν τῷ κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. Ὁ
δὲ θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλέσας ὑμᾶς εἰς τὴν
αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ, ὀλίγον παθόντας
11 αὐτὸς καταρτίσει, στηρίξει, σθενώσει. αὐτῷ τὸ
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
H 13,22. 12 Διὰ Σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς
λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ

---

1 ουν : T+ *τους* | R *συμπρεσβ.* *2 θεου* : h[r] [R] + *επισκοπουντες* | [*κατα θεον*] : h[s]T—H *5* H [*ο*] *6* T *χειραν* *8* H— *τινα* hW *τινὰ* *10 Χριστω* : h pr *τω* | *σθενωσει* : TW+ *θεμελιωσει* *11* H— *των αιωνων*

---

1 — ουν | *ο : ως* *2 μηδε : μη* *5 ομ. δε* | *αλληλ.* : + *υποτασσομενοι* *6* fin + *επισκοπης* *7 περι ημων* *8 ο* : pr *οτι* | *καταπιῃ* *9 — τω* | *— υμων* *10 ημας* | *Χριστω Ιησου* | *καταρτισαι στηριξαι σθενωσαι θεμελιωσαι* *11 η δοξα και το κρατος*

ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ θεοῦ·
εἰς ἣν στῆτε. Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι 13 Act 12,12.25. 2 T 4,11.
συνεκλεκτὴ καὶ Μάρκος ὁ υἱός μου. ἀσπάσασθε 14 1 K 16,20.
ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης.
Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσιν τοῖς ἐν Χριστῷ.

ΠΕΤΡΟΥ Β

Συμεὼν Πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ 1
Χριστοῦ τοῖς ἰσότιμον ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν
δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ
Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν 2
ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ καὶ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν,
ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ 3 1 P 2,9.
πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης διὰ τῆς
ἐπιγνώσεως τοῦ καλέσαντος ἡμᾶς ἰδίᾳ δόξῃ καὶ
ἀρετῇ, δι' ὧν τὰ τίμια ἡμῖν καὶ μέγιστα ἐπαγ- 4
γέλματα δεδώρηται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας
κοινωνοὶ φύσεως, ἀποφυγόντες τῆς ἐν τῷ κόσμῳ
ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν 5 G 5,6.22.
πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει
ὑμῶν τὴν ἀρετήν, ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν, ' ἐν 6
δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ
τὴν ὑπομονήν, ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν,
' ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν, ἐν δὲ τῇ 7 G 6,10.
φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. ταῦτα γὰρ ὑμῖν ὑπάρ- 8
χοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους

---

12 TW *θεου,* | W *εστηκατε*
1,*1* ℌ *Σιμων* *2* TW *ημων.* (W nova sectio) *3* *παντα* : TW pr *τα* | ℌ *ημας δια δοξης και αρετης* *4* ℌW *τ. και μεγιστα ημιν* | fin W,

---

13 *Βαβ.* : + *εκκλησια* *14* *Χριστω Ιησου* | fin + *αμην*
1,*1* *εις δικαιοσυνην* | *θεου* : *κυριου* *2* *Ιησου Χριστου* *4* *την εν τω κ. επιθυμιαν φθ.* | — *τω* *5* *αυτο τουτο* : *αυτοι* *7* fin + *εν δε τη αγαπη την παρακλησιν* *8* *υπαρχ.* : *παροντα*

καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
1 J 2,9.11. 9 *ἐπίγνωσιν· ᾧ γὰρ μὴ πάρεστιν ταῦτα, τυφλός*
ἐστιν μυωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ
10 *τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν. διὸ μᾶλλον, ἀδελφοί,*
σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν
ποιεῖσθαι· ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πταίσητέ
J 8,5; 10,7. 11 *ποτε. οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται*
ὑμῖν ἡ εἴσοδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ
κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.
12 *Διὸ μελλήσω ἀεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ*
τούτων, καίπερ εἰδότας καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ
2 K 5,1. 13 *παρούσῃ ἀληθείᾳ. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον*
εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν
J 21,18.19. 14 *ὑπομνήσει, εἰδὼς ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις*
τοῦ σκηνώματός μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν
15 *Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδήλωσέν μοι· σπουδάσω δὲ καὶ*
ἑκάστοτε ἔχειν ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν
16 *τούτων μνήμην ποιεῖσθαι. οὐ γὰρ σεσοφισμένοις*
μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναμιν καὶ
παρουσίαν, ἀλλ' ἐπόπται γενηθέντες τῆς ἐκείνου
Mt 17,5. 17 *μεγαλειότητος. λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς*
τιμὴν καὶ δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε
ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης· οὗτός ἐστιν ὁ
υἱός μου ὁ ἀγαπητός, εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα, —
18 *καὶ ταύτην τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐ-*
ρανοῦ ἐνεχθεῖσαν σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν τῷ ὄρει τῷ
19 *ἁγίῳ. καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν*
λόγον, ᾧ καλῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ
φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ, ἕως οὗ ἡμέρα διαυ-

---

9 W *εστιν,* | hT *αμαρτηματων* *10 σπουδασατε* : h[r] + *ινα δια των καλων [υμων] εργων (... ποιεισθε vl ποιησθε)* *11 ημων* : W *υμων* *17* HW *Ο υιος μου ο αγαπητος μου ουτος εστιν* *18* HW *εν τω αγιω ορει (W,)*

---

11 — και σωτ. *12 ουκ αμελησω* *13 εν 2ᵒ : + τη* *17 του θεου* *18 εκ του ουρ.* *19 η ημερα*

γάσῃ καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις
ὑμῶν· τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι πᾶσα προ- 20
φητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ γίνεται· οὐ 21 2 T 3,16.17.
γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη προφητεία ποτέ,
ἀλλὰ ὑπὸ πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν
ἀπὸ θεοῦ ἄνθρωποι.

Ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ, 2 Mt 24,11.
ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται ψευδοδιδάσκαλοι, οἵτινες 1 T 4,1. Dt 13,2 ss.
παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας, καὶ τὸν ἀγορά-
σαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι, ἐπάγοντες
ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώλειαν· καὶ πολλοὶ ἐξακολου- 2 Is 52,5.
θήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀσελγείαις, **δι'** οὓς ἡ ὁδὸς
τῆς ἀληθείας **βλασφημηθήσεται**· καὶ ἐν πλεονεξίᾳ 3 R 16,18.
πλαστοῖς λόγοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται· οἷς τὸ κρίμα 2 K 9,5. 1 Th 2,5.
ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ, καὶ ἡ ἀπώλεια αὐτῶν οὐ
νυστάζει. εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων 4 Gn 6.
οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ σειροῖς ζόφου ταρταρώσας
παρέδωκεν εἰς κρίσιν τηρουμένους, καὶ ἀρχαίου 5 3,6. Gn 8,18.
κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλὰ ὄγδοον Νῶε δικαιο-
σύνης κήρυκα ἐφύλαξεν, κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσε-
βῶν ἐπάξας, καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας 6 Gn 19,25.
τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελ-
λόντων ἀσεβεῖν τεθεικώς, καὶ δίκαιον Λὼτ κατα- 7
πονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσελγείᾳ
ἀναστροφῆς ἐρρύσατο, — βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ 8 Ez 9,4.
ὁ δίκαιος ἐνκατοικῶν ἐν αὐτοῖς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας
ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν, — οἶδεν 9 1 K 10,13.
κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους Ap 3,10.
δὲ εἰς ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν, μά- 10

21 T *ποτε προφητεια*   **2,*4*** T *σιροις*   *6* H— *καταστροφη* | HW *ασεβεσιν*   *7* HW *ερυσατο* (T·W.)   *8* Ꝁ— *ο* | W *εγκατοικ.*   *9* T *πειρασμων* | W *τηρειν.* (nov. sect.)

20 γραφη προφητειας   *21 (οι) αγιοι (του) θεου ανθρ.* **2,*2*** *οδος : δοξα*   *3 νυσταξει*   *4 σειραις* | *κολαζομενους τηρειν*

λιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ
πορευομένους καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας.
τολμηταί, αὐθάδεις, δόξας οὐ τρέμουσιν βλασφη-
11 μοῦντες, ὅπου ἄγγελοι ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες
ὄντες οὐ φέρουσιν κατ' αὐτῶν παρὰ κυρίῳ βλάσφη-
12 μον κρίσιν. οὗτοι δέ, ὡς ἄλογα ζῶα γεγεννημένα
φυσικὰ εἰς ἅλωσιν καὶ φθοράν, ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν
βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν καὶ φθαρή-
13 σονται, ' κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας· ἡδονὴν ἡγού-
μενοι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν, σπῖλοι καὶ μῶμοι
ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις αὐτῶν συνευωχού-
14 μενοι ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος
καὶ ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας, δελεάζοντες ψυχὰς
ἀστηρίκτους, καρδίαν · γεγυμνασμένην πλεονεξίας
Nu 22,7. Ap 2,14. 15 ἔχοντες, κατάρας τέκνα· καταλείποντες εὐθεῖαν
ὁδὸν ἐπλανήθησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ
Βαλαὰμ τοῦ Βοσόρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν,
Nu 22,28. 16 ' ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρανομίας· ὑποζύγιον
ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἐκώλυσεν
17 τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. οὗτοί εἰσιν πηγαὶ
ἄνυδροι καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι,
18 οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους τετήρηται. ὑπέρογκα
γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπι-
θυμίαις σαρκὸς ἀσελγείαις τοὺς ὀλίγως ἀποφεύγον-
J 8,34. 19 τας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφομένους, ἐλευθερίαν
αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες

---

10 T τολμηταὶ αυθ. | H τρεμουσιν, *11* H [παρα κυριω] *12* T γεγενημενα *12.13* T φθαρησονται κομ. *13* κομ. : HW αδικουμενοι | απαταις : hR αγαπαις *14* H ακαταπαστους *15* h καταλιποντες | ℵW Βεωρ | hW — ος | h ηγαπησαν *18* T αποφευγοντας,

---

10 εν επιθυμιαις 12 αυτοι δε | αγνοουντες βλασφημουσιν | και φθ. : καταφθαρησονται 13 απατ. : αγνοιαις 14 μοιχαλιας | πλεονεξιαις 15 την ευθειαν 16 αφ. ανθρωποις φ. 17 και ομ. : νεφελαι | τετηρ. : pr *εις αιωνα 18 ασελγειας | ολιγως : οντως | αποφυγοντας 19 υπαρχ. : οντες*

τῆς φθορᾶς· ᾧ γάρ τις ἥττηται, τούτῳ δεδούλωται. J 8,34. R 6,16.
εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν 20 Mt 12,45.
ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ,
τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται, γέγονεν
αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων. κρεῖττον 21 L 12,47.48.
γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι τὴν ὁδὸν τῆς δι-
καιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ὑποστρέψαι ἐκ τῆς παρα-
δοθείσης αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς. συμβέβηκεν αὐτοῖς 22 Prv 26,11.
τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας· **κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ**
τὸ ἴδιον ἐξέραμα, *καί·* **ὗς** *λουσαμένη εἰς κυλισμὸν*
βορβόρου.

Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω 3 1,13.
ἐπιστολήν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει
τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν, μνησθῆναι τῶν προειρη- 2
μένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ
τῆς τῶν ἀποστόλων ὑμῶν ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ
σωτῆρος, ' τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσον- 3 1 T 4,1.
ται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐν ἐμπαιγμονῇ ἐμ-
παῖκται κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευό-
μενοι ' καὶ λέγοντες· ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς 4 Is 5,19.
παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοι- Ez 12,22. Mt 24,48.
μήθησαν, πάντα οὕτως διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως.
λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας ὅτι οὐρανοὶ 5 Mt 24,38.
ἦσαν ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδατος Gn 1,2.6.9. Ps 24,2.
συνεστῶσα τῷ τοῦ θεοῦ λόγῳ, δι' ὧν ὁ τότε κόσμος 6 2,5. Gn 7,21.
ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο· οἱ δὲ νῦν οὐρανοὶ 7 10.
καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτῷ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶν
πυρὶ τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας
τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. Ἓν δὲ τοῦτο μὴ 8 Ps 90,4.

---

19 τουτω : R+ [*και*] *20 κυριου* : hT+ *ημων* *21* T *κρεισσον* **3**,*3* T *αυτων επιθυμιας* *4* W *ἔστιν* *5* h *συνεστωτα* *7 αυτω* : W *αυτου*

---

20 και σωτ. : + *ημων vl* — *21 επιστρεψαι et* pr *εις τα οπισω* | *εκ* : *απο* *22 συμβ.* : + *δε vl γαρ* | *κυλισμα* **3**,*3 εσχατου* | — *εν εμπαιγμ.* *7* (*τω*) *αυτου* | *ασεβειας*

λανθανέτω ὑμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα παρὰ
κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία.
Hb 2,3. 1 T 2,4. 9 οὐ βραδύνει κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὥς τινες
βραδυτῆτα ἡγοῦνται, ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ὑμᾶς,
μὴ βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι ἀλλὰ πάντας εἰς
1 Th 5,2.3. 7. Mt 24,29.35. Ap 20,11. 10 μετάνοιαν χωρῆσαι. Ἥξει δὲ ἡμέρα κυρίου ὡς
κλέπτης, ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται,
στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσεται, καὶ γῆ καὶ τὰ
11 ἐν αὐτῇ ἔργα κατακαήσεται. Τούτων οὕτως πάν-
των λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς ἐν
Is 34,4. 12 ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις, προσδοκῶντας
καὶ σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ
ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθήσονται
Is 65,17; 66,22. Ap 21,1.27. 13 καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται· καινοὺς δὲ οὐρα-
νοὺς καὶ γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ
1 K 1,7.8. 14 προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοικεῖ. Διό,
ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες σπουδάσατε ἄσπιλοι
R 2,4. 1 K 3,10. 15 καὶ ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ, καὶ τὴν
τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε,
καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος
κατὰ τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν,
16 ὡς καὶ ἐν πάσαις ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς
περὶ τούτων, ἐν αἷς ἐστιν δυσνόητά τινα, ἃ οἱ
ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς καὶ τὰς
λοιπὰς γραφὰς πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν.
Mc 13,5.9.33. 17 Ὑμεῖς οὖν, ἀγαπητοί, προγινώσκοντες φυλάσσεσθε
ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες
18 ἐκπέσητε τοῦ ἰδίου στηριγμοῦ, αὐξάνετε δὲ ἐν

---

9 εις 1° : T δι 10 T— οι | κατακαησεται : HW ευρε-
θησεται (W;) h[s] ουχ ευρεθησεται vl αφανισθησεται : fort pro
ρυησεται 11 ουτως : T ουν | υμας : [H]—W 12 τηκεται
(W;) : h[s] τακησεται (-ονται) fort pro τηξεται 13 T καινην
γην | T τα επαγγελματα 15.16 W υμιν ως ... επιστολαις.
16 πασαις : T+ ταις

---

9 βραδυνει | υμας : ημας it 11 10 κλεπτης : + εν
νυκτι 12 θεου : κυριου 13 κατα : και 14 αμωμοι
16 αις : οις | εισιν

χάριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος.

ΙΩΑΝΝΟΥ Α

Ὃ ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑωράκαμεν 1 J 1,1.14.
τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες
ἡμῶν ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς, —
καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη, καὶ ἑωράκαμεν καὶ μαρ- 2 J 1,4.
τυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν
αἰώνιον, ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφανερώθη
ἡμῖν, — ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλ- 3
λομεν καὶ ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε
μεθ' ἡμῶν. καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ
τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. καὶ ταῦτα γράφομεν ἡμεῖς ἵνα ἡ χαρὰ 4 J 15,11; 16,24.
ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη.
Καὶ ἔστιν αὕτη ἡ ἀγγελία ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' 5 Jc 1,17.
αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ θεὸς φῶς
ἐστιν καὶ σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία.
Ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ 6 2,4. J 3,21.
καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν, ψευδόμεθα καὶ
οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν· ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ 7 H 9,14.
περιπατῶμεν ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φωτί, κοινω- Ap 1,5; 7,14.
νίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ τοῦ
υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας.
ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς 8
πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. ἐὰν 9 Prv 28,13.

---

18 fin R+ [*αμην*] 1,*1.3* T *ζωης· και ... εφ. ημιν· ο* *4* h *υμων* *5* W *Καί ἐστιν* | H *ουκ εστιν εν αυτω ουδεμ.*

---

18 γνωσει : πιστει 1,*2 εωρακ.* : pr *ὃ* *3* — *και 2°* *4 ημεις : υμιν* | fin + *εν ημιν* vl *εν υμιν* *5 επαγγελια* *7 αλληλ. : αυτου* | *Ιησου Χριστου*

ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστιν καὶ
δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθαρίσῃ
10 ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. ἐὰν εἴπωμεν ὅτι οὐχ
ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν καὶ ὁ λόγος
R 8,34. H 7,25. **2** αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Τεκνία μου, ταῦτα
γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμάρτητε. καὶ ἐάν τις ἁμάρτῃ,
παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰησοῦν
Kol 1,20. 2 Χριστὸν δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἱλασμός ἐστιν περὶ
τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ
3 μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. καὶ ἐν
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, ἐὰν τὰς
1,8. 4 ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. ὁ λέγων ὅτι Ἔγνωκα
αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης
J 14,21.23. 5 ἐστίν, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν· ὃς δ'
5,3. ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ
ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται. Ἐν τούτῳ γινώ-
J 13,15. 6 σκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν· ὁ λέγων ἐν αὐτῷ
μένειν ὀφείλει καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησεν καὶ
αὐτὸς περιπατεῖν.
J 13,34. Mt 5,17. 7 Ἀγαπητοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν,
ἀλλ' ἐντολὴν παλαιὰν ἣν εἴχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ
ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε.
R 13,12. 8 πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὅ ἐστιν ἀληθὲς
J 13,34. ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἡ σκοτία παράγεται
4,20. 9 καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. Ὁ λέγων
ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν
R 14,13.15. 10 ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. ὁ ἀγαπῶν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον
J 12,35. 11 οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ· ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ,

2,*1* H *πατερα Ιησ.* *2* h *μονων* *5* W *ἐν et ἐσμεν.* *6 αυτος* : T+ *ουτως* *10* ℌW *εν αυτω ουκ εστιν*

2,*4* — *οτι* | — *και* (2°) *rl* — *εν τουτω* | *αληθεια* : + *του θεου* *7 αγαπ.* : *αδελφοι* | fin + *απ αρχης* *8 υμιν* 2° : *ημιν* | *σκοτια* : *σκια*

καὶ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσεν
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. Γράφω ὑμῖν, τεκνία, 12 1 K 6,11.
ὅτι ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα
αὐτοῦ. γράφω ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν 13 1,1. J 1,1.
ἀπ' ἀρχῆς. γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενική-
κατε τὸν πονηρόν. ἔγραψα ὑμῖν, παιδία, ὅτι 14 E 6,10.
ἐγνώκατε τὸν πατέρα. ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες,
ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. ἔγραψα ὑμῖν νεα-
νίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν
ὑμῖν μένει καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν. Μὴ 15 Jc 4,4.
ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. ἐάν
τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ
πατρὸς ἐν αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ 16 Prv 27,20. Jc 4,16.
ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφ-
θαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ
τοῦ πατρός, ἀλλὰ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν. καὶ ὁ 17 Mt 7,21.
κόσμος παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ
ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Παιδία, ἐσχάτη ὥρα ἐστίν, καὶ καθὼς ἠκού- 18 Mt 24,5.24. 1 P 4,7. 1 K 10,11.
σατε ὅτι ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι
πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκομεν ὅτι ἐσχάτη
ὥρα ἐστίν. ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθαν, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ 19 Act 20,30. 1 K 11,19.
ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενήκεισαν ἂν
μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι οὐκ εἰσὶν
πάντες ἐξ ἡμῶν. καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε ἀπὸ 20 27. 1 K 2,15.
τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντες. οὐκ ἔγραψα ὑμῖν 21
ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε
αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ

---

14 H [*του θεου*] *16* RW *αλαζονεια* *17* H [*αυτου*] | *αιωνα* : h^r+ quomodo [et] ille manet in aeternum *19* HW *ει γαρ εξ ημων ησαν* *20* H *αγιου·* | 𝔎— *και* 2° | *παντες* (𝔎—) : hR *παντα.*

---

12 παιδια *13 τον* 2° : *το* *14 εγραψα* 1° : *γραφω* | *τον* 2° : *το* *15 πατρος* : *θεου* *18 ο αντιχριστος*

22 ἐστιν. Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνού-
μενος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός; οὗτός
ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ
1,15. J 5,23. 23 τὸν υἱόν. πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν
πατέρα ἔχει· ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱὸν καὶ τὸν πατέρα
7. 24 ἔχει. ὑμεῖς ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μενέτω.
ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ
25 ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. καὶ
αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο
26 ἡμῖν, τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ταῦτα
20. J 14,26; 16,13. Jr 31,34. 27 ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν πλανώντων ὑμᾶς. καὶ
ὑμεῖς τὸ χρῖσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ μένει ἐν
ὑμῖν, καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς·
ἀλλ' ὡς τὸ αὐτοῦ χρῖσμα διδάσκει ὑμᾶς περὶ
πάντων, καὶ ἀληθές ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος.
3,2; 4,17. 28 καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς μένετε ἐν αὐτῷ. Καὶ
νῦν, τεκνία, μένετε ἐν αὐτῷ, ἵνα ἐὰν φανερωθῇ
σχῶμεν παρρησίαν καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ
3,7.10. 29 ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός
ἐστιν, γινώσκετε ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην
ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.
5,20. J 1,12.13. J 16,3. 3 Ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ
ἵνα τέκνα θεοῦ κληθῶμεν, καί ἐσμεν. διὰ τοῦτο
ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν.
2,28. R 8,17. 2 K 3,18. Ph 3,21. Kol 3,4. Ex 34,29. 2 Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὔπω ἐφανε-
ρώθη τί ἐσόμεθα. οἴδαμεν ὅτι ἐὰν φανερωθῇ
ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα, ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς
3 ἐστιν. καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ'
αὐτῷ ἁγνίζει ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖνος ἁγνός ἐστιν.

---

24 εν 4° : [H]—W *27* hT *υμας,* | *αλλ ως* : h *αλλα (.... ψευδος·)* *29 πας* : h[R]TW pr *και* 3,*1* TW *καί ἐσμέν.*

23 — ο ομολογ.... εχει 24 υμεις 1° : + *ουν 25 ημιν* : *υμιν 27 χαρισμα bis* | *αυτον 2°* : *αυτο* | — *και 5°* | *μενειτε 28 οταν* | *εχωμεν* 3,*1 ημιν* : *υμιν* | — *και εσμεν* | *ημας* : *υμας 2 ουδ. δε*

Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ, 4 Mt 7,23.
καὶ ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. καὶ οἴδατε ὅτι 5 Is 53,4.5.9. 1 P 2,24.
ἐκεῖνος ἐφανερώθη ἵνα τὰς ἁμαρτίας ἄρῃ, καὶ
ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μέ- 6 R 6,14.
νων οὐχ ἁμαρτάνει· πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν
αὐτὸν οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. Τεκνία, μηδεὶς πλα- 7 2,29.
νάτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός
ἐστιν, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν· ὁ ποιῶν τὴν 8 J 8,44.
ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς
ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ
υἱὸς τοῦ θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου.
Πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ 9 6. 5,18.
ποιεῖ, ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ
δύναται ἁμαρτάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται.
ἐν τούτῳ φανερά ἐστιν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ 10
τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου· πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιο-
σύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν 11 J 13,34.
ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους·
οὐ καθὼς Κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξεν 12 Gn 4,8.
τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐ-
τόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν, τὰ δὲ τοῦ
ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια.
Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσ- 13 Mt 5,11. J 15,18.19.
μος. ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ 14 2,11. J 5,24.
θανάτου εἰς τὴν ζωήν, ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελ-
φούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν μένει ἐν τῷ θανάτῳ. πᾶς 15 Mt 5,21.22. J 8,44.
ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν,
καὶ οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν
αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν. Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν 16 J 15,13.

---

7 τεκνια : h *παιδια* *10* fin W, *12* H *Καὶν* *13* T *Και μη* *15 αυτου* : h *εαυτου* | *αυτω* : hT *εαυτω*

---

5 αμαρτ. : + *ημων* *8 ο δε π.* *10 ποιων δικ.* : *ων δικαιος* *11 επαγγελια* *13 αδελφ.* : + *μου* *14 αδελφ.* : + *ημων* | *αγαπων* : + *τον αδελφον*

τὴν ἀγάπην, ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ ἔθηκεν· καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν
4,20. Dt 15,7. 17 *ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς θεῖναι. ὃς δ' ἂν ἔχῃ τὸν*
βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
χρείαν ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ'
αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐν αὐτῷ;
Jc1,22; 2,15.16. 18 *Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ τῇ γλώσσῃ, ἀλλὰ*
19 *ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. [καὶ] ἐν τούτῳ γνωσόμεθα*
ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν, καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ
20 *πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν ' ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ*
ἡμῶν ἡ καρδία, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρ-
R 5,1.2. H 4,16. 21 *δίας ἡμῶν καὶ γινώσκει πάντα. Ἀγαπητοί, ἐὰν*
ἡ καρδία μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν, παρρησίαν ἔχο-
Mc 11,24. 22 *μεν πρὸς τὸν θεόν, καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν λαμβά-*
νομεν ἀπ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν
J 6,29; 15,17. 23 *καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν. καὶ αὕτη*
ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα πιστεύωμεν τῷ ὀνόματι
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀγαπῶμεν
4,13. R 8,9. 24 *ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. καὶ ὁ*
τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς
ἐν αὐτῷ· καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν
ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

1 Th 5,21. Mt 7,15. 4 *Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ*
δοκιμάζετε τὰ πνεύματα εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν,
ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν
1 K 12,3. 2 *κόσμον. Ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ*
θεοῦ· πᾶν πνεῦμα ὃ ὁμολογεῖ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν
2,18. J 8,47. 3 *σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν, καὶ πᾶν*

---

18 W *αλλ' εργω* *19* [*και*] : T—HW | HW *την καρδιαν* | *ημων* : T·W, *20 οτι* 1° : R *ο τι* *21 καρδια* : T+ *ημων* | HW— *ημων* *22* H *αν* *23* ℌW *πιστευσωμεν* 4,2 h *εληλυθεναι*

---

16 τιθεναι *17 μενεῖ* *18 —τη* | *— εν* *19 γινωσκομεν* *20 — οτι* 2° *21 αγαπ.* : *αδελφοι* *22 απ* : *παρ* *23 — ημιν* 4,2 *γινωσκεται*

πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν Ἰησοῦν ἐκ τοῦ θεοῦ
οὐκ ἔστιν· καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ
ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν
ἤδη. Ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστε, τεκνία, καὶ 4
νενικήκατε αὐτούς, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν
ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσίν· 5 J 15,19.
διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν καὶ ὁ κόσμος
αὐτῶν ἀκούει. ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν· ὁ γι- 6 J 8,47.
νώσκων τὸν θεὸν ἀκούει ἡμῶν, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ
τοῦ θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν. ἐκ τούτου γινώσκομεν
τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς
πλάνης.
Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἀγάπη 7 2,29.
ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ
θεοῦ γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν θεόν. ὁ μὴ 8
ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν θεόν, ὅτι ὁ θεὸς ἀγάπη
ἐστίν. ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ 9 J 3,16.
ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλ-
κεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ.
ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη, οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπή- 10 2,2.
σαμεν τὸν θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς
καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμὸν περὶ τῶν
ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ θεὸς 11 Mt 18,33.
ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους
ἀγαπᾶν. θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται· ἐὰν ἀγα- 12 J 1,18.
πῶμεν ἀλλήλους, ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ
ἀγάπη αὐτοῦ τετελειωμένη ἐν ἡμῖν ἐστιν. ἐν 13 3,24. R 5,5.
τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν καὶ αὐτὸς
ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν
ἡμῖν. καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι 14 J 3,17.

---

3 μη ομολογει : h λυει 10 ℵW ηγαπηκαμεν

---

3 Ιησ. : + κυριον (vl Χριστον) + εν σαρκι εληλυθοτα
6 — ος ... ημων | εκ. τ. : εν τουτω 7 ο αγ. : + τον
θεον 8 ου γινωσκει 10 εκεινος | απεσταλκεν
13 εδωκεν 14 εθεασαμεθα

ὁ πατὴρ ἀπέσταλκεν τὸν υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου.
5,5. 15 *ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ*
θεοῦ, ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ
8. 16 *θεῷ. καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ πεπιστεύκαμεν*
τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ θεὸς
ἀγάπη ἐστίν, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ θεῷ
2,28. 17 *μένει καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει. Ἐν τούτῳ τε-*
τελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν
ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς
ἐκεῖνός ἐστιν καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.
18 *φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία*
ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον, ὅτι ὁ φόβος κόλα-
σιν ἔχει, ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ
19 *ἀγάπῃ. Ἡμεῖς ἀγαπῶμεν, ὅτι αὐτὸς πρῶτος*
20 *ἠγάπησεν ἡμᾶς. ἐάν τις εἴπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν*
θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ, ψεύστης ἐστίν·
ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν,
τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν οὐ δύναται ἀγαπᾶν.
Mc 12,29–31. 21 *καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ὁ*
ἀγαπῶν τὸν θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.
4,15.16. 1 P 1,22.23. 5 *Πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ Χριστὸς*
ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν
γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.
2 *ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ*
θεοῦ, ὅταν τὸν θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς
J 14,15.23.24. 3 *αὐτοῦ ποιῶμεν. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ*
Mt 11,30. *θεοῦ, ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ*
J 16,33. 4 *ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ εἰσίν, ὅτι πᾶν τὸ γεγεν-*
νημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη

---

15 HW *εαν* | *Ιησους* : H+ [*Χριστος*] *16 μενει* 2° : [H] *18* W *αλλα* **5,***1* HW— *και* 2° *3* fin R.

15 ομολογη | *Ιησους* : + *Χριστος* *16 πιστευομεν* *17 εσομεθα* *19 αγαπ.* : pr *ουν* : + *τον θεον vl αυτον* | *αυτος* : *ο θεος* *20 ου* : *πως* *21 απο του θεου* **5,***1 τον* 2° : *το* *2 τηρωμεν*

ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις
ἡμῶν. τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν κόσμον εἰ μὴ ὁ 5 4,4.
πιστεύων ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ; οὗτός 6 J 19,34.35.
ἐστιν ὁ ἐλθὼν δι' ὕδατος καὶ αἵματος, Ἰησοῦς
Χριστός· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον, ἀλλ' ἐν τῷ
ὕδατι καὶ ἐν τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ
μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. ὅτι 7
τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες, τὸ πνεῦμα καὶ τὸ 8
ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα, καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἕν εἰσιν.
εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, 9 J 5,32.36.
ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστίν, ὅτι αὕτη
ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ, ὅτι μεμαρτύρηκεν
περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν 10 R 8,16. 1 K 15,15.
τοῦ θεοῦ ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν αὐτῷ. ὁ μὴ
πιστεύων τῷ θεῷ ψεύστην πεποίηκεν αὐτόν, ὅτι
οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρη-
κεν ὁ θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν 11
ἡ μαρτυρία, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεός,
καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν. ὁ ἔχων 12
τὸν υἱὸν ἔχει τὴν ζωήν· ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ
θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν 13
ἵνα εἰδῆτε ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον, τοῖς πιστεύου-
σιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. Καὶ αὕτη 14 8,21.22. J 14,13.
ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν, ὅτι ἐάν
τι αἰτώμεθα κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ἀκούει ἡμῶν.

---

5 εστιν 1° : [H] W+ *δε* *6 αιματος* : h^r+ *και πνευματος* | *Χριστος* : W pr *ο* | h *μονω* | *το πνευμα* 2° : h^r Christus *7 το πν. κ. το υδ. κ. το αιμα* : h^r in terra, spiritus [et] aqua et sanguis, et hi tres unum sunt in Christo Jesu: et tres sunt qui testimonium dicunt in caelo, Pater Verbum et Spiritus *10* ℵ *εν αὐτω* | *τω θεω* : h^s *τω υιω vl* Jesu Christo *vl* — *11* HW *ο θεος ημιν*

---

4 ημων : *υμων* *5 τις δε* *6 αιματος* : *πνευματος* *9 οτι* 2° : *ην* *10 μαρτ.* 1° : + *του θεου* | *ουκ επιστευσεν* *13 υμιν* : + *τοις πιστευουσιν εις το ονομα του υιου του θεου* | *τοις πιστ.* : *οι πιστευοντες vl και ινα πιστευητε* *14 ο τι αν αιτ.* | *θελ.* : *ονομα*

15 *καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν ὃ ἐὰν αἰτώμεθα,*
οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν ἀπ'
Mt 12,31. H 6,4–6. 16 *αὐτοῦ. Ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτά-*
νοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει, καὶ
δώσει αὐτῷ ζωήν, τοῖς ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς
θάνατον. ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ
17 *ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. πᾶσα ἀδικία ἁμαρ-*
τία ἐστίν, καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον.
3,9. J 17,15. 18 *Οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ*
ἁμαρτάνει, ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ τηρεῖ
G 1,4. J 8,47. 19 *αὐτόν, καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. οἴδαμεν*
ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν, καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν
J 17,3. R 9,5. 20 *τῷ πονηρῷ κεῖται. οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ*
θεοῦ ἥκει, καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσ-
κομεν τὸν ἀληθινόν· καί ἐσμεν ἐν τῷ ἀληθινῷ,
ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. οὗτός ἐστιν ὁ
1 K 10,14. 21 *ἀληθινὸς θεὸς καὶ ζωὴ αἰώνιος. Τεκνία, φυλά-*
ξατε ἑαυτὰ ἀπὸ τῶν εἰδώλων.

ΙΩΑΝΝΟΥ Β

1 P 5,1. 3 J 1. 1 *Ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις*
αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ οὐκ ἐγὼ
μόνος ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλήθειαν,
2 *διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ'*
3 *ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. ἔσται μεθ' ἡμῶν χάρις*
ἔλεος εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρός, καὶ παρὰ Ἰησοῦ

---

15 R *αν* (2⁰) *16* W *εἰδῇ* *18* W *αλλα* | *αυτον*: W *εαυτον* *20* W *γινωσκωμεν* | h *αληθινον,* | TW *καὶ ἐσμὲν* (W *-μέν*) | *Χριστω* : W· *1* h *Εκλεκτη* | hT *Κυρια*

15 απ : παρ *16* fin + *τις* *17* — *ου* *20 (και) οιδαμεν οτι* | *τον : το* | *αληθ.* : + *θεον* | — *Ιησ. Χρ.* *21 εαυτους* | fin + *αμην* *2 ενοικουσαν vl ουσαν* *3 ημων : υμων* | *Ιησου* : pr *κυριου*

Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός, ἐν ἀληθείᾳ καὶ
ἀγάπῃ.
Ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου 4
περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβο-
μεν παρὰ τοῦ πατρός. καὶ νῦν ἐρωτῶ σε, κυρία, 5 1 J 2,7.
οὐχ ὡς ἐντολὴν καινὴν γράφων σοι, ἀλλὰ ἣν
εἴχαμεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. καὶ 6
αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς
ἐντολὰς αὐτοῦ· αὕτη ἡ ἐντολή ἐστιν, καθὼς ἠκού-
σατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. ὅτι 7 1 J 2,18; 4,1–3.
πολλοὶ πλάνοι ἐξῆλθον εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ
ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί·
οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε 8 G 4,11.
ἑαυτούς, ἵνα μὴ ἀπολέσητε ἃ εἰργάσασθε, ἀλλὰ
μισθὸν πλήρη ἀπολάβητε. πᾶς ὁ προάγων καὶ 9 1 J 2,23.
μὴ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ Χριστοῦ θεὸν οὐκ
ἔχει· ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ, οὗτος καὶ τὸν πατέρα
καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ 10 2 Th 3,6. 3 J 8.
ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει, μὴ λαμβάνετε αὐ- 1 Rg 13,17.
τὸν εἰς οἰκίαν, καὶ χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε· ὁ 11
λέγων γὰρ αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐ-
τοῦ τοῖς πονηροῖς.
Πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν οὐκ ἐβουλήθην διὰ 12 3 J 13.
χάρτου καὶ μέλανος, ἀλλὰ ἐλπίζω γενέσθαι πρὸς
ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλῆσαι, ἵνα ἡ χαρὰ
ὑμῶν πεπληρωμένη ᾖ. Ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα 13
τῆς ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς.

---

5 T *Κυρια* | HW *εντολ. γραφ. σοι καινην* | W *αλλ* | W *ειχομεν* *6 καθως* : T pr *ινα* | fin W, *7* H *εξηλθαν* *8* HW *ηργασαμεθα* *11* fin h[r] + Ecce praedixi vobis ut in diem Domini [nostri Jesu Christi] non confundamini. *12 υμων* : hTW *ημων*

---

4 ελαβον *7 εισηλθον* *8 απολεσωμεν et απολαβωμεν* | *πληρης* *9 παραβαινων* | *διδαχη 1⁰ : αγαπη* | *διδ.* *2⁰ : + του Χριστου* *11 — αυτω* *12 εχω* | *γραψαι* | *ελπιζω γαρ* | *ελθειν* *13 εκλεκτ. : εκκλησιας + της εν Εφεσω* | fin + *η χαρις μεθ' υμων + αμην*

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ

2 J 1. 1 Ὁ πρεσβύτερος Γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ, ὃν ἐγὼ
ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ.
2 Ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι
2 J 4. 3 καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐοδοῦταί σου ἡ ψυχή. ἐχά-
ρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούν-
των σου τῇ ἀληθείᾳ, καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περι-
4 πατεῖς. μειζοτέραν τούτων οὐκ ἔχω χαράν, ἵνα
ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν τῇ ἀληθείᾳ περιπατοῦντα.
5 Ἀγαπητέ, πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς
Tt 3,13. 6 ἀδελφοὺς καὶ τοῦτο ξένους, οἳ ἐμαρτύρησάν σου
τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας, οὓς καλῶς ποιήσεις
Act 20,35. 1 K 9,12.15. 7 προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόμα-
τος ἐξῆλθαν μηδὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνι-
H 13,2. 2 J 10. 8 κῶν. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ὑπολαμβάνειν τοὺς
τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.
9 Ἔγραψά τι τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων
10 αὐτῶν Διοτρέφης οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. διὰ τοῦτο,
ἐὰν ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ λό-
γοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς, καὶ μὴ ἀρκούμενος
ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς
καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει καὶ ἐκ τῆς ἐκκλη-
σίας ἐκβάλλει.
1 J 3,6.9. 11 Ἀγαπητέ, μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν.
ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν· ὁ κακοποιῶν
J 19,35; 21,24. 12 οὐχ ἑώρακεν τὸν θεόν. Δημητρίῳ μεμαρτύρηται
ὑπὸ πάντων καὶ ὑπὸ αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ

---

3 T— γαρ 4 Ж χαριν 9 T Διοτρεφὴς 10 T— εκ
12 υπο 2° : RW υπ'

---

4 — τη 5 εργαζη | τουτο : εις τους 6 ποιησας
προπεμψεις 7 εθνων 8 απολαμβανειν | αληθεια :
εκκλησια | 9 εγραψα αν | — τι 10 βουλ. : επιδεχο-
μενους 11 ο δε κ. 12 αληθ. : εκκλησιας

ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν, καὶ οἶδας ὅτι ἡ μαρτυρία
ἡμῶν ἀληθής ἐστιν.
Πολλὰ εἶχον γράψαι σοι, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ 13 2 J 12.
μέλανος καὶ καλάμου σοι γράφειν· ἐλπίζω δὲ 14
εὐθέως σε ἰδεῖν, καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλή-
σομεν. Εἰρήνη σοι. ἀσπάζονταί σε οἱ φίλοι. 15
ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

Πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς 1
λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις ¹ ἐπ' 2 Ps 2,8. J 1,3. Kol 1,16.
ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν Mt 21,38.
υἱῷ, ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων, δι' οὗ καὶ
ἐποίησεν τοὺς αἰῶνας· ὃς ὢν ἀπαύγασμα τῆς 3 Ps 110,1.
δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ, φέρων 2 K 4,4. Kol 1,15.
τε τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, 9,14.26. Mc 16,19.
καθαρισμὸν τῶν ἁμαρτιῶν ποιησάμενος **ἐκάθισεν**
ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς, τοσούτῳ 4 Ph 2,9.
κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων ὅσῳ διαφορώ-
τερον παρ' αὐτοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. Τίνι 5 Ps 2,7.
γάρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων· 2 Sm 7,14.

υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε;

καὶ πάλιν·

ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἔσται
μοι εἰς υἱόν;

ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν 6 Dt 32,43 Lxx.
οἰκουμένην, λέγει· R 8,29. Ps 97,7.

καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι θεοῦ.

καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· 7 Ps 104,4.

1,5 σε : H,W·

12 οιδατε *13 ουκ εβουληθην* *15 φιλοι* et *φιλους* : *αδελφοι* et *-ους* | fin + *αμην* 1,1 *εσχατων* *3 καθ.* : pr *δι εαυτου* | *αμαρτ.* : + *ημων* *4* — *των* *7 αγγ.* 1° : + *αυτου*

ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα,
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα·
Ps 45,7.8. 8 πρὸς δὲ τὸν υἱόν·
ὁ θρόνος σου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
καὶ ἡ ῥάβδος τῆς εὐθύτητος ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.
9 ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν·
διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεός, ὁ θεός σου, ἔλαιον
ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.
Ps 102,26-28. 10 καί·
• σὺ κατ' ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας,
καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί·
11 αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμένεις·
καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,
12 καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις αὐτούς
[ὡς ἱμάτιον] καὶ ἀλλαγήσονται·
• σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.
Ps 110,1. 13 πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε·
κάθου ἐκ δεξιῶν μου
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν
ποδῶν σου;
Dn 7,10. Ps 34,8; 91,11. 14 οὐχὶ πάντες εἰσὶν λειτουργικὰ πνεύματα εἰς δια-
κονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρο-
2 νομεῖν σωτηρίαν; Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως
προσέχειν ἡμᾶς τοῖς ἀκουσθεῖσιν, μή ποτε παρα-
Act 7,53. G 3,19. 2 ῥυῶμεν. εἰ γὰρ ὁ δι' ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος
ἐγένετο βέβαιος, καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρα-
10,29. 12,25. 3 κοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν, πῶς ἡμεῖς
ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας;
ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου,

---

8 hRW , ο θεός, (W -ὸς,) | H [του αιωνος] | W καὶ· | σου 2° : ℵW αυτου 9 T αδικιαν | TW σε, ο | TW σου ελ. 12 T αλλαξεις | [ως ιματ.] : HW—T 2,3.4 H σωτηριας, ... θελησιν;

7 πνευμα 8 — και | — η | ⌐ της 1° | ραβδ. 2° : pr η 11 διαμενεῖς 14 διακονιας 2,2 αγγελου

ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, συνεπι- 4 Mc 16,20. 1 K 12,4.11.
μαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν
καὶ ποικίλαις δυνάμεσιν καὶ πνεύματος ἁγίου
μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ θέλησιν.
Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν 5
μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν. διεμαρτύρατο δέ 6 Ps 8,5–7.
πού τις λέγων·

τί ἐστιν ἄνθρωπος ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ,
ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους, 7
δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν,
πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 8 1 K 15,27.

ἐν τῷ γὰρ **ὑποτάξαι** αὐτῷ τὰ **πάντα** οὐδὲν ἀφῆκεν
αὐτῷ ἀνυπότακτον. νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ
τὰ **πάντα ὑποτεταγμένα**· τὸν δὲ **βραχύ τι παρ'** 9 Ph 2,8.9.
ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ
πάθημα τοῦ θανάτου **δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανω-**
μένον, ὅπως χάριτι θεοῦ ὑπὲρ παντὸς γεύσηται
θανάτου. Ἔπρεπεν γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα 10 R 11,36.
καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν
ἀγαγόντα τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ
παθημάτων τελειῶσαι. ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ 11 Mc 3,34.35. Mt 25,40. J 20,17.
οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ
ἐπαισχύνεται **ἀδελφοὺς** αὐτοὺς καλεῖν, λέγων· 12 Ps 22,23.

ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου,
ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε·

καὶ πάλιν· 13 Is 8,17. Is 8,18. 2 Sm 22,3.

ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ·

καὶ πάλιν·

ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεός.

---

6 αυτον : TW; *7* fin H+ [και κατεστησας αυτον επι τα εργα των χειρων σου] *8* αυτω 1° : [H]—W *9* χαριτι : h[r]W χωρις

---

4 συνμαρτυρουντος | — τε | αυτου : του θεου *6* τι : τις *11* καλων

17. 2 T 1,10. J 12,31. Ap 12,10. 1 K 15,56. 14 ἐπεὶ οὖν **τὰ παιδία** κεκοινώνηκεν αἵματος καὶ
σαρκός, καὶ αὐτὸς παραπλησίως μετέσχεν τῶν
αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ
κράτος ἔχοντα τοῦ θανάτου, τοῦτ' ἔστιν τὸν διά-
15 βολον, ˈκαὶ ἀπαλλάξῃ τούτους, ὅσοι φόβῳ θανάτου
Is 41,8 s. 16 διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. οὐ
γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, ἀλλὰ **σπέρ-**
Ps 22,23. Ph 2,7. 17 **ματος Ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται.** ὅθεν ὤφειλεν κατὰ
πάντα **τοῖς ἀδελφοῖς** ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων
γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν,
4,15. 18 εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. ἐν
ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς
πειραζομένοις βοηθῆσαι.
4,14. 3 Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου
μέτοχοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα
Nu 12,7. 2 τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν, **πιστὸν** ὄντα τῷ ποιή-
σαντι αὐτόν, ὡς καὶ **Μωϋσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ**
3 **αὐτοῦ.** πλείονος γὰρ οὗτος δόξης παρὰ Μωϋσῆν
ἠξίωται καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου
4 ὁ κατασκευάσας αὐτόν. πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευά-
ζεται ὑπό τινος, ὁ δὲ πάντα κατασκευάσας θεός.
Nu 12,7. 5 καὶ **Μωϋσῆς** μὲν **πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ**
ὡς **θεράπων** εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων,
E 2,19. Kol 1,23. 6 ˈΧριστὸς δὲ ὡς υἱὸς ἐπὶ **τὸν οἶκον αὐτοῦ·** οὗ
οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἐὰν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ
καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κα-
Ps 95,7–11. 7 τάσχωμεν. Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον·

σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
Ex 17,7. Nu 20,2–5. 8 **μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ**
παραπικρασμῷ

---

15 T *δουλιας* 3,*2* *ολω* : [H]—W *6 μεχρι τελ. βεβ.* : [H]—W *7 αγιον* : **h** ,

---

14 αυτων : + *παθηματων* *17 ταις αμαρτιαις* 3,*4 τα παντα* *6 ου* : *ος* | *εανπερ*

κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
οὗ ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ 9
καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου ⸆τεσσεράκοντα ἔτη. 10
διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ ταύτῃ
καὶ εἶπον· ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ·
αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου,
ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου· 11 Nu 14,21–23.
εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.
βλέπετε, ἀδελφοί, μή ποτε ἔσται ἔν τινι ὑμῶν καρ- 12
δία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ
ζῶντος, ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην 13 1 Th 5,11.
ἡμέραν, ἄχρις οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ
σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας· μέτ- 14 6,11.
οχοι γὰρ τοῦ Χριστοῦ γεγόναμεν, ἐάνπερ τὴν 11,1.
ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι τέλους βεβαίαν κα-
τάσχωμεν. ἐν τῷ λέγεσθαι· 15 Ps 95,8.
σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, 7.
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παρα-
πικρασμῷ.
τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν; ἀλλ' οὐ πάν- 16 Ex 17,1 ss.
τες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μωϋσέως; τίσιν 17 Nu 14,29.
δὲ προσώχθισεν τεσσεράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρ- 1 K 10,10.
τήσασιν, ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ; τίσιν 18 Nu 14,22 s.
δὲ ὤμοσεν μὴ εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν 11.
αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν; καὶ βλέπομεν ὅτι 19
οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι' ἀπιστίαν. φοβηθῶ- 4 Ps 95,11.
μεν οὖν μή ποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελ-
θεῖν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν
ὑστερηκέναι. καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγγελισμένοι καθά- 2
περ κἀκεῖνοι· ἀλλ' οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς

---

10 ετη : H·W, 11 μου 2° : ℌ·W, 13 H τό Σημ. (it R Σημ.) | hW εξ υμων τις 14.15 W κατασχωμεν εν 15 h ακουσητε, — | H Μη 17 T αμαρτησασιν; ... ερημω.

---

9 επειρ. : + με | εν δοκιμ. : εδοκιμασαν 10 εκεινη 14 υποστ. : + αυτου 16 τινές ... παρεπικραναν, 17 δε : + και | αμαρτ. : απειθησασιν 4,1 καταλιπομενης της επ.

ἀκοῆς ἐκείνους μὴ συνκεκερασμένους τῇ πίστει
3,11. Ps 95,11. 3 τοῖς ἀκούσασιν. **Εἰσερχόμεθα** γὰρ **εἰς τὴν κατάπαυσιν** οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν·
ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου·
εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου,
καίτοι **τῶν ἔργων** ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενη-
Gn 2,2. 4 θέντων. εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης οὕτως·
καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ
Ps 95,11. 5 **ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ·** καὶ ἐν τούτῳ
πάλιν· **εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.**
6 ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς **εἰσελθεῖν** εἰς αὐτήν,
καὶ οἱ πρότερον εὐαγγελισθέντες οὐκ **εἰσῆλθον** δι'
3,7. Ps 95,7.8. 7 ἀπείθειαν, ˡ πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν, **σήμερον**, ἐν
Δαυεὶδ λέγων μετὰ τοσοῦτον χρόνον, καθὼς προείρηται·
σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν.
Dt 31,7. Ios 22,4. 8 εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ
9 ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα ἡμέρας. ἄρα ἀπολεί-
Gn 2,2. Ap 14,13. 10 πεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. ὁ γὰρ
εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς
κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ **ἀπὸ τῶν**
Ps 95,11. 11 ἰδίων **ὁ θεός**. Σπουδάσωμεν οὖν **εἰσελθεῖν εἰς**
ἐκείνην **τὴν κατάπαυσιν**, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις
Jr 23,29. Is 49,2. E 6,17. 12 ὑποδείγματι πέσῃ τῆς ἀπειθείας. Ζῶν γὰρ ὁ
λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ
πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ διϊκνούμενος ἄχρι
μερισμοῦ ψυχῆς καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ
μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν
13 καρδίας· καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον

---

2 hTW *συνκεκερασμενος* | h[s] *fort ακουσασιν pro ακουσμασιν* *3 γαρ* : h *ουν* | *την 1⁰* : [H]—W *4* fin H,W. *7* h *προειρηκεν*

---

3 εισερχωμεθα ουν *6 απιστιαν* *7 ειρηται* *8 αν* : *αρα* *12 εναργης*

αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς
ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος. Ἔχον- 14 3,1; 6,20; 7,26; 8,1; 9,11.
τες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρα-
νούς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, κρατῶμεν τῆς
ὁμολογίας. οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον 15 2,17.
συνπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον
δὲ κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας.
προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ 16 1 J 3,21. R 3,25.
τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεος καὶ χάριν εὕρω-
μεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν.

Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανό- 5
μενος ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν
θεόν, ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ
ἁμαρτιῶν, μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν 2 4,15.
καὶ πλανωμένοις, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθέ-
νειαν, καὶ δι' αὐτὴν ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ 3 Lv 9,7; 16,6.
λαοῦ, οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν περὶ
ἁμαρτιῶν. καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις λαμβάνει τὴν τι- 4 Ex 28,1.
μήν, ἀλλὰ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καθώσπερ
καὶ Ἀαρών. Οὕτως καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν 5 Ps 2,7.
ἐδόξασεν γενηθῆναι ἀρχιερέα, ἀλλ' ὁ λαλήσας
πρὸς αὐτόν·

υἱός μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·

καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει· 6 c 7. Ps 110,4.

**σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχι-
σεδέκ.**

ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε 7 Mt 26,39–46.
καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν
ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων
προσενέγκας καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας,
καίπερ ὢν υἱός, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπα- 8 Ph 2,8.

---

16 W προσερχομεθα [?] **5**,*1* H [τε] *6* fin W,

---

16 — ευρωμεν **5**,*3* δια ταυτην | εαυτου : αυτου | περι 3° : υπερ

Is 45,17. J 17,1.5. 9 *κοήν, καὶ τελειωθεὶς ἐγένετο πᾶσιν τοῖς ὑπακούου-*
Ps 110,4. 10 *σιν αὐτῷ αἴτιος* **σωτηρίας αἰωνίου,** *προσαγορευθεὶς*
ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς **κατὰ τὴν τάξιν Μελχι-**
σεδέκ.
11 *Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευ-*
τος λέγειν, ἐπεὶ νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς.
1 K 3,1–3. 1 P 2,2. 12 *καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρό-*
νον, πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τινα
τὰ στοιχεῖα τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ θεοῦ, καὶ
γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος, οὐ στερεᾶς
E 4,14. 13 *τροφῆς. πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος*
Ph 1,10. R 16,19. Gn 2,17. 14 *λόγου δικαιοσύνης, νήπιος γάρ ἐστιν· τελείων δέ*
ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή, τῶν διὰ τὴν ἕξιν τὰ αἰσθη-
τήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ
6 *τε καὶ κακοῦ. Διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ*
9,14. *Χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώμεθα, μὴ*
πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ
2 *νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν, ¹ βαπτισμῶν*
διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστάσεώς τε νε-
3 *κρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. καὶ τοῦτο ποιήσο-*
10,26.27. Mt 12,31. 1 J 5,16. 4 *μεν, ἐάνπερ ἐπιτρέπῃ ὁ θεός. Ἀδύνατον γὰρ τοὺς*
ἅπαξ φωτισθέντας γευσαμένους τε τῆς δωρεᾶς
τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους γενηθέντας πνεύ-
1 P 2,3. 5 *ματος ἁγίου ¹ καὶ καλὸν γευσαμένους θεοῦ ῥῆμα*
6 *δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεσόντας,*
πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας
ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ παραδειγματίζον-
Gn 1,11 s. 7 *τας. γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐρχόμενον*
πολλάκις ὑετὸν καὶ τίκτουσα **βοτάνην** *εὔθετον*
ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει
Gn 3,17 s. 8 *εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ·* **ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας**

---

12 T *τίνα* | *ου* : h[R]W pr *και* 6,*2* ℌW *διδαχην* | ℌW— *τε* 2° *4* h *φωτισθεντας,*

---

13 *γαρ* : + *ακμην* 6,*3* *ποιησωμεν*

καὶ τριβόλους ἀδόκιμος καὶ **κατάρας** ἐγγύς, ἧς τὸ
τέλος εἰς καῦσιν. Πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν, 9
ἀγαπητοί, τὰ κρείσσονα καὶ ἐχόμενα σωτηρίας, εἰ
καὶ οὕτως λαλοῦμεν. οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς ἐπι- 10 10,32–34.
λαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ τῆς ἀγάπης ἧς
ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες
τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες. ἐπιθυμοῦμεν δὲ 11 3,14. Ph 1,6.
ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν
πρὸς τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους,
ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πί- 12
στεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγ-
γελίας. Τῷ γὰρ Ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεός, 13 Gn 22,16.17.
ἐπεὶ κατ᾽ οὐδενὸς εἶχεν μείζονος ὀμόσαι, **ὤμοσεν**
καθ᾽ ἑαυτοῦ, λέγων· **εἰ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε** 14
καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε· καὶ οὕτως μακροθυ- 15
μήσας ἐπέτυχεν τῆς ἐπαγγελίας. ἄνθρωποι γὰρ 16 Ex 22,10.
κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν, καὶ πάσης αὐτοῖς
ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος· ἐν ᾧ 17
περισσότερον βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς
κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς
βουλῆς αὐτοῦ ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ, ἵνα διὰ δύο πραγ- 18 Nu 23,19. 1 Sm 15,29.
μάτων ἀμεταθέτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι
θεόν, ἰσχυρὰν παράκλησιν ἔχωμεν οἱ καταφυγόν-
τες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος· ἣν ὡς 19 Lv 16,2.12.
ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν
καὶ **εἰσερχομένην εἰς τὸ ἐσώτερον τοῦ καταπετάσμα-**
τος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, 20 5,6. Ps 110,4.
κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ ἀρχιερεὺς γενόμενος
εἰς τὸν αἰῶνα.

7 Οὗτος γὰρ ὁ **Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς** Gn 14,18–20.
τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου, ὁ **συναντήσας** Ἀβραὰμ

---

18 θεον : hT pr *τον*   *7,1 ο 2°* : h „MSS“ *ος*

9 αγαπ. : *αδελφοι* *10 της* : pr *του κοπου* *11 πληροφ.* : + *της πιστεως* *14 ει* : *η* *16 γαρ* : pr *μεν* *17 επιδειξασθαι* | *τοις κλητοις κληρ.*

ὑποστρέφοντι **ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων καὶ**
2 **εὐλογήσας αὐτόν, ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων** ἐμέ-
ρισεν **Ἀβραάμ**, πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασι-
λεὺς δικαιοσύνης, ἔπειτα δὲ καὶ **βασιλεὺς Σαλήμ**,
Ps 110,4. 3 ὅ ἐστιν βασιλεὺς εἰρήνης, ¹ ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγε-
νεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος
ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ θεοῦ, μένει
4 **ἱερεὺς** εἰς τὸ διηνεκές. Θεωρεῖτε δὲ πηλίκος
οὗτος, ᾧ **δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν** ἐκ τῶν ἀκροθι-
Nu 18,21. 5 νίων ὁ πατριάρχης. καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν υἱῶν
Λευεὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν
ἀποδεκατοῖν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ᾽ ἔστιν
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ
6 τῆς ὀσφύος Ἀβραάμ· ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος
ἐξ αὐτῶν δεδεκάτωκεν Ἀβραάμ, καὶ τὸν ἔχοντα
7 τὰς ἐπαγγελίας **εὐλόγηκεν**. χωρὶς δὲ πάσης ἀντι-
λογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται.
8 καὶ ὧδε μὲν **δεκάτας** ἀποθνήσκοντες ἄνθρωποι
9 λαμβάνουσιν, ἐκεῖ δὲ μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. καὶ
ὡς ἔπος εἰπεῖν, δι᾽ Ἀβραὰμ καὶ Λευεὶς ὁ δεκάτας
10 λαμβάνων δεδεκάτωται· ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ
Ps 110,4. 11 πατρὸς ἦν ὅτε **συνήντησεν αὐτῷ Μελχισεδέκ**. Εἰ
18.19. μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς Λευειτικῆς ἱερωσύνης
ἦν, ὁ λαὸς γὰρ ἐπ᾽ αὐτῆς νενομοθέτηται, τίς ἔτι
χρεία **κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδὲκ** ἕτερον ἀνίστασθαι
ἱερέα καὶ οὐ **κατὰ τὴν τάξιν** Ἀαρὼν **λέγεσθαι**;
12 μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ
13 νόμου μετάθεσις γίνεται. ἐφ᾽ ὃν γὰρ λέγεται
ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ᾽ ἧς οὐδεὶς
Gn 49,10. 14 προσέσχηκεν τῷ θυσιαστηρίῳ· πρόδηλον γὰρ ὅτι
Is 11,1. ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυ-

---

4 ω : hT+ και   5 H ιερατιαν

---

5 αποδεκατουν   6 τον Αβρ. | ευλογησεν   11 — ην | αυτην vl αυτη | νενομοθετητο   13 προσεσχεν vl μετεσχεν 14 ημων : + Ιησους

λὴν περὶ ἱερέων οὐδὲν Μωϋσῆς ἐλάλησεν. Καὶ 15 Ps 110,4.
περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν, εἰ **κατὰ τὴν**
ὁμοιότητα **Μελχισεδὲκ** *ἀνίσταται* **ἱερεὺς** *ἕτερος, ὃς* 16
οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκίνης γέγονεν ἀλλὰ
κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου. μαρτυρεῖται γὰρ 17 5,6. Ps 110,4.
ὅτι **σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελ-**
χισεδέκ. *ἀθέτησις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης* 18
ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές,
ʼ οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος, ἐπεισαγωγὴ δὲ 19 9,9.
κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. Καὶ 20
καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας, — οἱ μὲν γὰρ
χωρὶς ὁρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γεγονότες, ὁ δὲ 21 Ps 110,4.
μετὰ ὁρκωμοσίας διὰ τοῦ λέγοντος πρὸς αὐτόν·
ὤμοσεν κύριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται· σὺ ἱερεὺς
εἰς τὸν αἰῶνα· — *κατὰ τοσοῦτο καὶ κρείττονος* 22 8,6; 12,24.
διαθήκης γέγονεν ἔγγυος Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν 23
πλείονές εἰσιν γεγονότες ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ
κωλύεσθαι παραμένειν· ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν 24 Ps 110,4.
εἰς τὸν αἰῶνα *ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην·*
ὅθεν καὶ σῴζειν εἰς τὸ παντελὲς δύναται τοὺς 25 R 8,34. 1 J 2,1.
προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ, πάντοτε ζῶν
εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. Τοιοῦτος γὰρ 26 4,14.
ἡμῖν [καὶ] ἔπρεπεν ἀρχιερεύς, ὅσιος, ἄκακος,
ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ
ὑψηλότερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος· ὃς οὐκ ἔχει 27 Lv 16,6.15.
καθ' ἡμέραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρό-
τερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν,
ἔπειτα τῶν τοῦ λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ
ἑαυτὸν ἀνενέγκας. ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους κα- 28 Ps 2,7; 110,4. 5,1.2.
θίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν, ὁ λόγος δὲ

---

26 [*και*] : TW *27* H (*τουτο ... ανενεγκας·*) | hT *προσενεγκας*

---

16 σαρκικης 17 μαρτυρει 21 fin + *κατα την ταξιν Μελχισεδεκ 22 τοσουτον* | — *και 27 θυσιαν*

τῆς ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον **υἱὸν εἰς τὸν**
αἰῶνα τετελειωμένον.

4,14. Ps 110,1. 8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον
ἔχομεν ἀρχιερέα, ὃς **ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ** τοῦ θρόνου
Nu 24,6. 2 τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἁγίων
λειτουργὸς καὶ **τῆς σκηνῆς** τῆς ἀληθινῆς, **ἣν ἔπη-**
5,1. 3 **ξεν ὁ κύριος**, οὐκ ἄνθρωπος. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς
εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται·
ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ.
4 εἰ μὲν οὖν ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ᾿ ἂν ἦν ἱερεύς, ὄντων
Kol 2,17. Ex 25,40. 5 τῶν προσφερόντων κατὰ νόμον τὰ δῶρα· οἵτινες
ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν ἐπουρανίων,
καθὼς κεχρημάτισται Μωϋσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν
τὴν σκηνήν· **ὅρα** γάρ φησιν, **ποιήσεις πάντα κατὰ**
7,22; 12,24. 2 K 3,6. 6 **τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει**· νυνὶ δὲ
διαφορωτέρας τέτυχεν λειτουργίας, ὅσῳ καὶ κρείτ-
τονός ἐστιν διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν
7 ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται. εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη
ἦν ἄμεμπτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος.
Jr 31,31—34. 10,16.17. 8 μεμφόμενος γὰρ αὐτοὺς λέγει·
ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος,
καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν
οἶκον Ἰούδα διαθήκην καινήν,
Ex 19,5.6. 9 **οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν**
αὐτῶν
ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν
ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου,
κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος.
10 **ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ**
Ἰσραὴλ

---

28 H *υἱόν*, **8,6** ℵW *νυν* | W *τετευχεν* *7* W *ετερας*
8 hW *αυτοις*

---

1 επι : εν | *ουραν. : υψηλοις* *2 ουκ* : pr *και* *4 ουν :*
γαρ | *οντων : + των ιερεων* | *κ. τον νομον* *6 — και*
9 ημεραις *10 διαθ. : + μου*

μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος,
διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν,
καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς,
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν
καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν.
καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ 11
καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· γνῶθι
τὸν κύριον,
ὅτι πάντες εἰδήσουσίν με
ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου αὐτῶν.
ὅτι ἵλεως ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, 12
καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.
ἐν τῷ λέγειν **καινὴν** πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην· τὸ 13 R 10,4.
δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.
Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη δικαιώματα λατρείας 9
τό τε ἅγιον κοσμικόν. σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη 2 Ex 25,23.30.31.
ἡ πρώτη, ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ
ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται Ἅγια· μετὰ 3 Ex 26,33.
δὲ τὸ δεύτερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη
Ἅγια Ἁγίων, χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον καὶ τὴν 4 Ex 16,33. Nu 17,25. Ex 25,16.21.
κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάν-
τοθεν χρυσίῳ, ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ
μάννα καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν ἡ βλαστήσασα καὶ
αἱ πλάκες τῆς διαθήκης, ὑπεράνω δὲ αὐτῆς Χε- 5 Ex 25,18. Ex 26,34.
ρουβεὶν δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον· περὶ
ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν κατὰ μέρος. Τούτων δὲ 6 Nu 18,3.4.
οὕτως κατεσκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην σκη-
νὴν διὰ παντὸς εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας
ἐπιτελοῦντες, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυ- 7 Ex 30,10. Lv 16,2.14.15.
τοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεύς, οὐ χωρὶς αἵματος ὃ προσ-

---

10 **h**T *καρδιαν* 9,*1* H [*και*] *2 αρτων* : **h**[r]+ *και το χρυσουν θυμιατηριον et — χρ. et θυμ. και* (v. 4) *2.3 Αγια* (T *α*-) : **h**W *τα αγ.* *3 Αγιων* (T *α*-) : **h**W *των αγ.*

---

10 καρδια | *γραφω* *11 μικρου* : + *αυτων* *12 ου* : pr *και των ανομιων αυτων* 9,*1 πρωτη* : + *σκηνη* *4* — *ἡ* 2°

φέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημά-
10,19. 8 *των, τοῦτο δηλοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου,*
μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων ὁδὸν ἔτι τῆς
10,1.2. 9 *πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν, ἥτις παραβολὴ εἰς*
τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα, καθ' ἣν δῶρά τε καὶ
θυσίαι προσφέρονται μὴ δυνάμεναι κατὰ συνείδη-
Lv 11,2. 10 *σιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, μόνον ἐπὶ βρώμασιν*
Lv 15,18. Nu 19,13. *καὶ πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς, δικαιώ-*
ματα σαρκὸς μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα.
6,20. 10,1. 11 *Χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρχιερεὺς τῶν μελλόν-*
των ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας
σκηνῆς οὐ χειροποιήτου, τοῦτ' ἔστιν οὐ ταύτης
12 *τῆς κτίσεως, οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ μόσχων,*
διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς
Lv 16,3.14.15. 13 *τὰ ἅγια, αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος. εἰ γὰρ τὸ*
Nu 19,9.17. *αἷμα τράγων καὶ ταύρων καὶ σποδὸς δαμάλεως*
ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἁγιάζει πρὸς τὴν
1 P 1,18.19. 14 *τῆς σαρκὸς καθαρότητα, πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα*
1 J 1,7. Ap 1,5. 1 K 15,45. 6,1. *τοῦ Χριστοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν*
προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνεί-
δησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν
12,24. 1 T 2,5. 15 *θεῷ ζῶντι. Καὶ διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς*
μεσίτης ἐστίν, ὅπως θανάτου γενομένου εἰς ἀπο-
λύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων
τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου
16 *κληρονομίας. ὅπου γὰρ διαθήκη, θάνατον ἀνάγκη*
17 *φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· διαθήκη γὰρ ἐπὶ νε-*
κροῖς βεβαία, ἐπεὶ μή ποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέ-
18 *μενος. Ὅθεν οὐδὲ ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος ἐν-*
Ex 24,8 ss. Lv 14,4. Nu 19,6. 19 *κεκαίνισται. λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ*

---

10 δικαιωμ. : **h**W pr *και* *11 μελλ.* : **ℌ**W *γενομενων* *14 υμων* : **ℌ**W *ημων* *17 ποτε* : **ℌ** *τοτε* | **h** *διαθεμενος;* *18* **T** *ουδ* | **W** *εγκεκ.*

---

9 ητις : + *πρωτη* | *ην* : *ον* *10 δικαιωμασιν* *12 αγια* : + *των αγιων it 25* *14 αιωνιου* : *αγιου* | *ζωντι* : + *και αληθινω*

τὸν νόμον ὑπὸ Μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν
τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τῶν τράγων μετὰ ὕδατος
καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ
βιβλίον καὶ πάντα τὸν λαὸν ἐράντισεν, λέγων· 20 Ex 24,6–8. Mt 26,28.
τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνετείλατο πρὸς
ὑμᾶς ὁ θεός. καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ 21 Lv 8,15.19.
σκεύη τῆς λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐράντισεν.
καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα καθαρίζεται κατὰ 22 Lv 17,11. E 1,7.
τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται
ἄφεσις. Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν 23 8,5.
ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρίζεσθαι, αὐτὰ δὲ
τὰ ἐπουράνια κρείττοσιν θυσίαις παρὰ ταύτας.
οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα εἰσῆλθεν ἅγια Χριστός, 24 11.12. 1 J 2,1.
ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐ-
ρανόν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ
ὑπὲρ ἡμῶν· οὐδ' ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν, 25
ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ'
ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ, ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν 26 1 K 10,11. 12. G 4,4.
πολλάκις παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· νυνὶ
δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων εἰς ἀθέτησιν
τῆς ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται.
καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ 27 Gn 3,19.
ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις, ' οὕτως καὶ ὁ 28 Is 53,12. 10,10.12.14. Ph 3,20. 2 T 4,8.
Χριστός, ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ **πολλῶν ἀνενεγ-**
κεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθή-
σεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτηρίαν.
Σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγα- 10 8,5. 7,19.
θῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ'
ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν
εἰς τὸ διηνεκὲς οὐδέποτε δύνανται τοὺς προσερχο-
μένους τελειῶσαι· ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσ- 2

---

19 T— *τον* 1° 10,*1* *θυσιαις* : h+ *αυτων* | *ας* : T *αις* h[s] — *ας (αις)* | h([s]) T *δυναται*

---

19 — *και τ. τραγ.* *26* *αποθανειν* | — *της* 1° *28* *σωτ.* : + *δια πιστεως* 10,*2* — *ουκ*

φερόμεναι, διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν
ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας ἅπαξ κεκαθαρισ-
Lv 16,21. 3 μένους; ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ'
11. 4 ἐνιαυτόν· ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων
Ps 40,7–9. 5 ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. Διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν
κόσμον λέγει·
θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ
κατηρτίσω μοι·
6 **ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ηὐδόκησας.**
7 **τότε εἶπον· ἰδοὺ ἥκω, ἐν κεφαλίδι βιβλίου**
γέγραπται περὶ ἐμοῦ,
τοῦ ποιῆσαι ὁ θεὸς τὸ θέλημά σου.
8 ἀνώτερον λέγων ὅτι **θυσίας καὶ προσφορὰς καὶ**
ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας
οὐδὲ ηὐδόκησας, αἵτινες κατὰ νόμον προσφέρονται,
9 ¹**τότε** εἴρηκεν· **ἰδοὺ ἥκω τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά**
σου. ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ.
9,12.28. 10 ἐν ᾧ **θελήματι** ἡγιασμένοι ἐσμὲν διὰ τῆς **προσ-**
Ex 29,38. 1. 11 **φορᾶς** τοῦ **σώματος** Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ. Καὶ
4. πᾶς μὲν ἱερεὺς ἕστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν
καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵ-
10.14. 12 τινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας· οὗτος
δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς
Ps 110,1. 13 τὸ διηνεκὲς **ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ**, τὸ λοι-
πὸν ἐκδεχόμενος **ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ**
12. 14 **ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ.** μιᾷ γὰρ προσφορᾷ
τετελείωκεν εἰς τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους.
15 Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· μετὰ
γὰρ τὸ εἰρηκέναι·
8,10. Jr 31,33. 16 **αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι** πρὸς αὐτοὺς
μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος·

---

4 h *τραγ. κ. ταυρ.* *6.8* HW *ευδοκησας* *9* fin T·(Ti,) W— *11* h *αρχιερευς* *16* fin R· —

---

4 αφελειν *8 θυσιαν και προσφοραν | κ. τον νομον* *9 ποιησαι* : + *, ο θεος,* *10 δια* : pr *οι | σωματος : αιματος* *12 ουτος : αυτος | εκ δεξιων* *15 προειρηκεναι*

διδοὺς νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν,
καὶ ἐπὶ τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς,
καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν 17 Jr 31,34. 8,12.
οὐ μὴ μνησθήσομαι ἔτι. ὅπου δὲ ἄφεσις τούτων, 18
οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας.
Ἔχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσο- 19 Mt 27,51.
δον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν 20 9,8.
ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ κατα-
πετάσματος, τοῦτ' ἔστιν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, ˈκαὶ 21 Zch 6,11 ss. Nu 12,7.
ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ, προσερχώ- 22 Ez 36,25. 4,16. E 5,26.
μεθα μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ
πίστεως, ῥεραντισμένοι τὰς καρδίας ἀπὸ συνειδή-
σεως πονηρᾶς καὶ λελουσμένοι τὸ σῶμα ὕδατι
καθαρῷ· κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος 23 4,14.
ἀκλινῆ, πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλάμενος, ˈκαὶ κατα- 24 13,1.
νοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ
καλῶν ἔργων, μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυν- 25 3,13. 37.
αγωγὴν ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισίν, ἀλλὰ παρα-
καλοῦντες, καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε
ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέραν. Ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτα- 26 6,4–8. 1 T 2,4.
νόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς
ἀληθείας, οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυ-
σία, φοβερὰ δέ τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ **πυρὸς** 27 Is 26,11 Lxx.
ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντίους. ἀθε- 28 Nu 15,30. Dt 17,6.
τήσας τις νόμον Μωϋσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν **ἐπὶ**
δυσὶν ἢ τρισὶν μάρτυσιν ἀποθνήσκει· πόσῳ δοκεῖτε 29 Ex 24,8. 2,3.
χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν υἱὸν τοῦ
θεοῦ καταπατήσας καὶ **τὸ αἷμα τῆς διαθήκης**
κοινὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ πνεῦμα

16.17 H *αυτους, — Και*   *22* TW *ῥεραντ.*] W *λελουμενοι*

---

16 επι των διανοιων | fin + *υστερον λεγει*   *17 μνησθω*   *22 ερραντισμενοι*   *25 παρακαλ.* : + *εαυτους*   *28 οικτ.* : + *και δακρυων*   *29* — *εν ω ηγιασθη*

Dt 32,35.36. Ps 135,14. 30 τῆς χάριτος ἐνυβρίσας. οἴδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα·
ἐμοὶ ἐκδίκησις, ἐγὼ ἀνταποδώσω· καὶ πάλιν· **κρι-**
12,29. 31 **νεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ.** φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν
6,4. 32 εἰς χεῖρας θεοῦ ζῶντος. Ἀναμιμνήσκεσθε δὲ
τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολ-
1 K 4,9. 33 λὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων, τοῦτο μὲν
ὀνειδισμοῖς τε καὶ θλίψεσιν θεατριζόμενοι, τοῦτο
δὲ κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων γενηθέν-
Mt 6,20; 19,21.29. 34 τες. καὶ γὰρ τοῖς δεσμίοις συνεπαθήσατε, καὶ
τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς
προσεδέξασθε, γινώσκοντες ἔχειν ἑαυτοὺς κρείσ-
11,6. 35 σονα ὕπαρξιν καὶ μένουσαν. Μὴ ἀποβάλητε οὖν
τὴν παρρησίαν ὑμῶν, ἥτις ἔχει μεγάλην μισθα-
6,12. L 21,19. 36 ποδοσίαν. ὑπομονῆς γὰρ ἔχετε χρείαν ἵνα τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν ἐπαγ-
γελίαν.

25. Is 26,20. Hb 2,3. L 21,28. Jc 5,8. 37 ἔτι γὰρ **μικρὸν ὅσον ὅσον,**
ὁ **ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονίσει·**
Hb 2,4. R 1,17. 38 **ὁ δὲ δίκαιός μου ἐκ πίστεως ζήσεται,**
καὶ ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου
ἐν αὐτῷ.

39 ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν **ὑποστολῆς** εἰς ἀπώλειαν, ἀλλὰ
πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.
3,14. 2 K 5,7. 11 Ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγ-
2 μάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. ἐν ταύτῃ γὰρ
Gn 1. 3 ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. Πίστει νοοῦμεν
κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ, εἰς τὸ μὴ
Gn 4,4. Mt 23,35. 4 ἐκ φαινομένων τὸ βλεπόμενον γεγονέναι. Πίστει
πλείονα θυσίαν Ἄβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκεν τῷ
θεῷ, δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦν-

---

29 fin RW; *38* H *δικ.* [*μου*] 11,*1* h *υποστασις πραγματων,* *4* H *Καϊν*

---

30 ανταποδ. : + *λεγει κυριος* | *παλιν* : + *οτι* *33 θεατρ.* : *ονειδιζομενοι* *34 δεσμιοις* : *δεσμοις μου* | *εαυτους* : *(εν) εαυτοις* | *υπαρξ.* : + *εν ουρανοις* 11,*3 τα βλεπομενα*

τος **ἐπὶ τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ θεοῦ**, καὶ δι' αὐτῆς
ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖ. Πίστει Ἑνὼχ μετετέθη τοῦ 5 Gn 5,24.
μὴ ἰδεῖν θάνατον, καὶ **οὐχ ηὑρίσκετο διότι μετέθη-
κεν αὐτὸν ὁ θεός**. πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως με-
μαρτύρηται **εὐηρεστηκέναι τῷ θεῷ**· χωρὶς δὲ πί- 6 7,25; 10,35.
στεως ἀδύνατον **εὐαρεστῆσαι**· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ
τὸν προσερχόμενον [τῷ] θεῷ, ὅτι ἔστιν καὶ τοῖς
ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαποδότης γίνεται. Πίστει 7 Gn 6,8.9. 13—22; 7,1.
χρηματισθεὶς Νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων, R 4,20.
εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν R 3,22.24.
τοῦ οἴκου αὐτοῦ, δι' ἧς κατέκρινεν τὸν κόσμον,
καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρο-
νόμος. Πίστει καλούμενος Ἀβραὰμ ὑπήκουσεν 8 Gn 12,1.4.
ἐξελθεῖν εἰς τόπον ὃν ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς
κληρονομίαν, καὶ **ἐξῆλθεν** μὴ ἐπιστάμενος ποῦ
ἔρχεται. Πίστει **παρῴκησεν** εἰς γῆν τῆς ἐπαγ- 9 Gn 23,4; 26,3; 35,12.
γελίας ὡς ἀλλοτρίαν, ἐν σκηναῖς κατοικήσας, μετὰ
Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ τῶν συνκληρονόμων τῆς ἐπαγ-
γελίας τῆς αὐτῆς· ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμε- 10
λίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς
ὁ θεός. Πίστει καὶ αὐτὴ Σάρρα δύναμιν εἰς 11 Gn 17,19; 21,2.
καταβολὴν σπέρματος ἔλαβεν καὶ παρὰ καιρὸν
ἡλικίας, ἐπεὶ πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον.
διὸ καὶ ἀφ' ἑνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ ταῦτα νενεκρω- 12 R 4,19.
μένου, **καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ** τῷ πλήθει Gn 15,5; 22,17; 32,13.
**καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης
ἡ ἀναρίθμητος**. Κατὰ πίστιν ἀπέθανον οὗτοι 13 Ps 39,13.
πάντες, μὴ κομισάμενοι τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ 1 Chr 29,15. Gn 23,4; 47,9.
πόρρωθεν αὐτὰς ἰδόντες καὶ ἀσπασάμενοι, καὶ 1 P 1,1; 2,11.
ὁμολογήσαντες ὅτι **ξένοι καὶ παρεπίδημοί** εἰσιν **ἐπὶ**

---

4 h[s] *αυτου τω θεω fort pro αυτω του θεου* 5 HW *ευαρεστηκεναι* 6 [*τω*] : W—T 7 W *πιστει,* 11 h *αυτῃ Σαρρᾳ* 12 hW *εγενηθησαν* 13 *κομισ.* : W *λαβοντες*

---

4 *λαλειται* 5 *μεταθεσ.* : + *αυτου* 8 *ο καλ.* | *τον τοπ.* 11 *Σαρρα* : + *στειρα (ουσα) vl η στειρα* | *ηλικ.* : + *ετεκεν* 13 *προσδεξαμενοι* | *ιδοντ.* : + *και πεισθεντες*

14 **τῆς γῆς**. οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν
15 ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν. καὶ εἰ μὲν ἐκείνης
ἐμνημόνευον ἀφ' ἧς ἐξέβησαν, εἶχον ἂν καιρὸν
Ex 3,6. 16 ἀνακάμψαι· νῦν δὲ κρείττονος ὀρέγονται, τοῦτ'
ἔστιν ἐπουρανίου. διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς
ὁ θεὸς θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἡτοίμασεν γὰρ
Gn 22. 17 αὐτοῖς πόλιν. Πίστει **προσενήνοχεν Ἀβραὰμ τὸν**
Ἰσαὰκ πειραζόμενος, καὶ **τὸν μονογενῆ** προσέφερεν
Gn 21,12. 18 ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, πρὸς ὃν ἐλαλήθη
R 4,17. 19 ὅτι **ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα**, λογισάμενος
ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός· ὅθεν
Gn 27,28.29. 20 αὐτὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. Πίστει [καὶ]
39.40. περὶ μελλόντων εὐλόγησεν Ἰσαὰκ τὸν Ἰακὼβ καὶ
Gn 48,15.16. 21 τὸν Ἠσαῦ. Πίστει Ἰακὼβ ἀποθνήσκων ἕκαστον
Gn 47,31. τῶν υἱῶν Ἰωσὴφ εὐλόγησεν, καὶ **προσεκύνησεν ἐπὶ**
Gn 50,24. 22 **τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ**. Πίστει Ἰωσὴφ τελευ-
τῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευ-
Ex 2,2. 23 σεν καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. Πίστει
Μωϋσῆς γεννηθεὶς **ἐκρύβη τρίμηνον** ὑπὸ τῶν πα-
τέρων αὐτοῦ, διότι **εἶδον ἀστεῖον** τὸ παιδίον, καὶ
Ex 2,11.12. 24 οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. Πίστει
Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς
25 θυγατρὸς Φαραώ, μᾶλλον ἑλόμενος συνκακου-
χεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν
Ps 89,51 s; 26 ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν, μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος
69,10. 13,13. 10,34.35. τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν **τὸν ὀνειδισμὸν τοῦ Χρι-**
στοῦ· ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν.
Ex 2,15; 12,51. 27 Πίστει κατέλιπεν Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν
θυμὸν τοῦ βασιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν
Ex 12,12.13. 28 ἐκαρτέρησεν. Πίστει πεποίηκεν **τὸ πάσχα** καὶ τὴν
πρόσχυσιν τοῦ αἵματος, ἵνα μὴ **ὁ ὀλοθρεύων** τὰ

---

14 fin W, *15* T μνημονευουσιν *20* [και] : HW—T
23 fin h[r] + πιστει μεγας γενομενος Μωυσης ανειλεν τον Αιγυπτιον κατανοων την ταπεινωσιν των αδελφων αυτου

15 εξηλθον *19* εγειραι δυναται *23* διατ. : δογμα

πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. Πίστει διέβησαν τὴν 29 Ex 14,22.27.
ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς γῆς, ἧς πεῖραν
λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι κατεπόθησαν. Πίστει τὰ 30 Ios 6,20.
τείχη Ἰερειχὼ ἔπεσαν κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέ-
ρας. Πίστει Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς 31 Ios 2,11.12; 6,17.23. Jc 2,25.
ἀπειθήσασιν, δεξαμένη τοὺς κατασκόπους μετ'
εἰρήνης. Καὶ τί ἔτι λέγω; ἐπιλείψει με γὰρ 32 Jud 6,11; 4,6; 15,20; 12,7.
διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεών, Βαράκ, Σαμ-
ψών, Ἰεφθάε, Δαυείδ τε καὶ Σαμουὴλ καὶ τῶν
προφητῶν, οἳ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασι- 33 Jud 14,6. 1 Sm 17,34.35. Dn 6,23.
λείας, ἠργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγε-
λιῶν, ἔφραξαν στόματα λεόντων, ἔσβεσαν δύναμιν 34 Dn 3,23–25.
πυρός, ἔφυγον στόματα μαχαίρης, ἐδυναμώθησαν
ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ,
παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων. ἔλαβον γυναῖκες 35 1 Rg 17,23. 2 Rg 4,36. 2 Mcc 6, 18–7,42.
ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ
ἐτυμπανίσθησαν, οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρω-
σιν, ἵνα κρείττονος ἀναστάσεως τύχωσιν· ἕτεροι 36 Jr 20; 37; 38.
δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον, ἔτι
δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπειράσθη- 37 2 Chr 24,21.
σαν, ἐπρίσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρης ἀπέθανον,
περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέρμασιν,
ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, ὧν οὐκ 38
ἦν ἄξιος ὁ κόσμος, ἐπὶ ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ
ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς.
Καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως 39
οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ θεοῦ περὶ 40
ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς
ἡμῶν τελειωθῶσιν.
Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες περι- 12 10,36. R 7,21. 1 K 9,24.

---

33 W *ειργασαντο* *34* fin T· *35* h „MSS" *γυναικας* *37* hR *επρισθ., επειρασθ.* h[s] *επειρ.* aut interpol aut pro *ενεπρησθησαν* vl *επειρωθησαν (επηρ.)* | H *αιγιοις* *38* H *κοσμος επι* | *επι* : h *εν*

---

29 — *γης* *32* *Β. τε και Σ. και* *39* *τας επαγγελιας*

κείμενον ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὄγκον ἀποθέμενοι
πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν, δι' ὑπο-
μονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα,
2,10. Ps 110,1. 2 ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τε-
λειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ
χαρᾶς ὑπέμεινεν σταυρὸν αἰσχύνης καταφρονήσας,
Nu 16,37 Lxx. L 2,34. 3 **ἐν δεξιᾷ** τε τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ **κεκάθικεν**. ἀνα-
λογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμενηκότα ὑπὸ
τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς ἑαυτὸν ἀντιλογίαν, ἵνα μὴ
4 κάμητε ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. Οὔπω
μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς τὴν ἁμαρτίαν
Prv 3,11.12. 5 ἀνταγωνιζόμενοι, καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως,
ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται·

υἱέ μου, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου,
μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·
Ap 3,19. 6 **ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει,**
μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.

7 εἰς **παιδείαν** ὑπομένετε· ὡς **υἱοῖς** ὑμῖν προσφέρεται
ὁ θεός· τίς γὰρ **υἱὸς** ὃν οὐ **παιδεύει** πατήρ;
Ps 73,14.15. 8 εἰ δὲ χωρίς ἐστε **παιδείας**, ἧς μέτοχοι γεγόνασιν
Nu 16,22. 9 πάντες, ἄρα νόθοι καὶ οὐχ **υἱοί** ἐστε. εἶτα τοὺς
μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς
καὶ ἐνετρεπόμεθα· οὐ πολὺ μᾶλλον ὑποταγησό-
10 μεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων καὶ ζήσομεν; οἱ
μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν
αὐτοῖς ἐπαίδευον, ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς τὸ
2 K 4,17.18. 11 μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ. πᾶσα μὲν παι-
δεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι
ἀλλὰ λύπης, ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς
δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσιν δικαιοσύνης.

---

3 ℵ εαυτους   *5.7.8.11* T παιδι-   *7* W υπομενετε.
11 μεν 1° : hW δε h^s^ [δε]

---

4 ουπω γαρ   *5* — μου   *7* εις : ει | γαρ : + εστιν

Διὸ τὰς **παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα** 12 Is 35,3.
γόνατα ἀνορθώσατε, καὶ **τροχιὰς ὀρθὰς ποιεῖτε** 13 Prv 4,26 Lxx.
τοῖς ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χωλὸν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ
δὲ μᾶλλον. **Εἰρήνην διώκετε** μετὰ πάντων, καὶ 14 Ps 34,15. R 12,18. 2 T 2,22.
τὸν ἁγιασμόν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον,
ἐπισκοποῦντες μή τις ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος 15 Dt 29,17 Lxx.
τοῦ θεοῦ, μή **τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνοχλῇ**
καὶ διὰ ταύτης μιανθῶσιν οἱ πολλοί, μή τις 16 Gn 25,33.34.
πόρνος ἢ βέβηλος ὡς **Ἠσαῦ**, ὃς ἀντὶ βρώσεως
μιᾶς **ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια** ἑαυτοῦ. ἴστε γὰρ 17 Gn 27,30–40.
ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλο-
γίαν ἀπεδοκιμάσθη, μετανοίας γὰρ τόπον οὐχ
εὗρεν, καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν.
Οὐ γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ καὶ **κεκαυ-** 18 Ex 19,12.16.18. Dt 4,11.
μένῳ πυρὶ καὶ **γνόφῳ** καὶ **ζόφῳ καὶ θυέλλῃ** ˈ**καὶ** 19 Ex 19,16.19; 20,19. Dt 5,23.
σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς οἱ ἀκούσαν-
τες παρῃτήσαντο μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον·
ˈοὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· **κἂν θηρίον** 20 Ex 19,13.
θίγῃ τοῦ ὄρους, λιθοβοληθήσεται· καί, οὕτω φο- 21 Dt 9,19.
βερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον, Μωϋσῆς εἶπεν· **ἔκφο-**
βός εἰμι καὶ ἔντρομος· ἀλλὰ προσεληλύθατε Σιὼν 22 Ap 14,1. G 4,26. Ap 21,2. Ap 5,11.
ὄρει καὶ πόλει θεοῦ ζῶντος, Ἰερουσαλὴμ ἐπου-
ρανίῳ, καὶ μυριάσιν ἀγγέλων, πανηγύρει ˈκαὶ ἐκ- 23 L 10,20.
κλησίᾳ πρωτοτόκων ἀπογεγραμμένων ἐν οὐρανοῖς,
καὶ κριτῇ θεῷ πάντων, καὶ πνεύμασι δικαίων
τετελειωμένων, καὶ διαθήκης νέας μεσίτῃ Ἰησοῦ, 24 9,15. 11,4. Gn 4,10.
καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρεῖττον λαλοῦντι παρὰ
τὸν Ἄβελ. Βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λα- 25 2,2; 10,28.29.
λοῦντα· εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἐξέφυγον ἐπὶ γῆς
παραιτησάμενοι τὸν χρηματίζοντα, πολὺ μᾶλλον

---

13 h *ποιησατε* *15* 𝔎 *δι αυτης* *16* HW *απεδετο* *17* TiW *απεδοκιμασθη·* *19* 𝔎— *μη* *21* W *ουτως* | W *ἔκφοβος* | *εντρ.*: h *εκτρομος* *22* hT *αγγελων πανηγυρει,* (*et* W,) *23* W *κριτη,*

---

15 — *οι* *18* *ψηλαφ.*: + *ορει* *19* *προσθειναι* *20* fin + *η βολιδι κατατοξευθησεται* *22* — *και* 1° *24* *τον* : *το* *25* *εφυγον*

Hg 2,6. 26 ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι· οὗ ἡ
φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε, νῦν δὲ ἐπήγγελται
λέγων· **ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω οὐ μόνον τὴν γῆν**
27 **ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν.** τὸ δὲ **ἔτι ἅπαξ** δηλοῖ τὴν
τῶν σαλευομένων μετάθεσιν ὡς πεποιημένων, ἵνα
28 μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. Διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον
παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν, δι' ἧς λατρεύωμεν
εὐαρέστως τῷ θεῷ, μετὰ εὐλαβείας καὶ δέους·
Is 33,14. Dt 4,24; 9,3. 29 καὶ γὰρ **ὁ θεὸς** ἡμῶν **πῦρ καταναλίσκον.**
J 13,34. 2P 1,7. 13 Ἡ φιλαδελφία μενέτω. [2] τῆς φιλοξενίας μὴ
R 12,13. 1P 4,9. Gn 18,3; 19,2.3. ἐπιλανθάνεσθε· διὰ ταύτης γὰρ ἔλαθόν τινες
Mt 25,36. 3 ξενίσαντες ἀγγέλους. μιμνήσκεσθε τῶν δεσμίων ὡς
συνδεδεμένοι, τῶν κακουχουμένων ὡς καὶ αὐτοὶ
G 5,19.21. 4 ὄντες ἐν σώματι. Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσιν καὶ
E 5,5. ἡ κοίτη ἀμίαντος· πόρνους γὰρ καὶ μοιχοὺς κρι-
Dt 31,6.8. 5 νεῖ ὁ θεός. Ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος, ἀρκούμενοι
Ios 1,5. 1T 6,6. τοῖς παροῦσιν· αὐτὸς γὰρ εἴρηκεν· **οὐ μή σε ἀνῶ**
Ps 118,6. 6 **οὐδ' οὐ μή σε ἐγκαταλίπω·** ὥστε θαρροῦντας ἡμᾶς
λέγειν·

κύριος ἐμοὶ βοηθός, οὐ φοβηθήσομαι·
τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;

17. 1 K 4,16. 7 Μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλά-
λησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦν-
τες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τὴν
1 K 3,11. Ap 1,17. 8 πίστιν. Ἰησοῦς Χριστὸς ἐχθὲς καὶ σήμερον ὁ
E 4,14. 2K 1,21. 9 αὐτός, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. διδαχαῖς ποικίλαις
R 14,17. καὶ ξέναις μὴ παραφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι
βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν, οὐ βρώμασιν, ἐν οἷς
8,4.5. 10 οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατοῦντες. Ἔχομεν θυ-
σιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ

---

25 h ουρανου 27 H δέ | H [την] 28 W λατρευομεν 13,5 T εγκαταλειπω 8 TW αυτος 9 h περιπατησαντες 10 H [εξουσιαν]

---

26 σειω 28 εχομεν | δεους : αιδους 13,4 γαρ : δε 6 ου : pr και 8 fin + αμην 9 περιφερεσθε

τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζῴων 11 Lv 16,27.
***τὸ αἷμα περὶ ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια** διὰ τοῦ ἀρ-*
*χιερέως, τούτων τὰ σώματα **κατακαίεται ἔξω τῆς***
***παρεμβολῆς**. διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ* 12 Mt 21,39. J 9,22.
ἰδίου αἵματος τὸν λαόν, ἔξω τῆς πύλης ἔπαθεν.
*τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν **ἔξω τῆς παρεμ-*** 13 11,26; 12,2.
***βολῆς** τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες· οὐ γὰρ* 14 11,10; 12,22.
ἔχομεν ὧδε μένουσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν Lv 7,12.
*ἐπιζητοῦμεν. δι' αὐτοῦ [οὖν] **ἀναφέρωμεν θυσίαν*** 15 2 Chr 29,31. Ps 50,14.23.
αἰνέσεως** διὰ παντὸς **τῷ θεῷ**, τοῦτ' ἔστιν **καρπὸν Is 57,19. Hos 14,3.
***χειλέων** ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. τῆς δὲ* 16 Ph 4,18.
εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύ-
ταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός. Πείθεσθε 17 1 Th 5,12. Ez 3,18.
τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ
ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον
ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν καὶ
μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο.
Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πειθόμεθα γὰρ ὅτι 18 2 K 1,12. Act 24,16.
καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσιν καλῶς θέλον-
τες ἀναστρέφεσθαι. περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ 19
τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν. Is 63,11. Zch 9,11.
*Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, **ὁ ἀναγαγὼν ἐκ** νεκρῶν* 20 Is 55,3. Jr 32,40. Ez 37,26.
τὸν ποιμένα τῶν προβάτων** τὸν μέγαν **ἐν αἵματι J 10,12. 1 P 2,25.
***διαθήκης αἰωνίου**, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, ⸆ κατ-* 21
αρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι
τὸ θέλημα αὐτοῦ, ποιῶν ἐν ἡμῖν τὸ εὐάρεστον
ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς
τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν. Παρακαλῶ δὲ 22 Jc 1,21.
ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρα-
κλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχέων ἐπέστειλα ὑμῖν.

15 [*ουν*] : hTW—H *19.23* H *ταχειον* *21 παντι* : R+ [*εργω*] | *ποιων* : hW pr *αυτω* h[8] *fort pro αυτος ποιων* *22* h *ανεχεσθαι*

17 αποδ. : + *περι υμων* *20 Ιησουν Χριστον* *21 εργω και λογω αγαθω* | *ημιν* : *υμιν*

23 *Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν Τιμόθεον ἀπολελυ-*
μένον, μεθ' οὗ ἐὰν τάχιον ἔρχηται ὄψομαι ὑμᾶς.
24 *Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν καὶ*
πάντας τοὺς ἁγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ
τῆς Ἰταλίας.
25 *Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν.*

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

1 P 1,1. 1 *Ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦ-*
λος ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ
χαίρειν.
R 5,3–5. 2 *Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν*
3 *πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες ὅτι*
τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπο-
4 *μονήν. ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω, ἵνα*
ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι.
Prv 2,3–6. 5 *Εἰ δέ τις ὑμῶν λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ*
τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς καὶ μὴ ὀνειδί-
Mc 11,24. 6 *ζοντος, καὶ δοθήσεται αὐτῷ. αἰτείτω δὲ ἐν πίστει,*
μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικεν
κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ ῥιπιζομένῳ.
7 *μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήμψεταί*
8 *τι παρὰ τοῦ κυρίου,* ¹ *ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος*
2,5. 9 *ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Καυχάσθω δὲ ὁ*
1 P 1,24. 10 *ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ, ὁ δὲ πλού-*
σιος ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ὅτι **ὡς ἄνθος χόρ-**
Is 40,6.7. 11 **του** *παρελεύσεται. ἀνέτειλεν γὰρ ὁ ἥλιος σὺν*

---

25 υμων : hR+ *αμην*
Inscriptio: H pr *επιστολαι καθολικαι et* indicem *et — επιστολη*
1,6 R *πιστει μηδεν* *7.8* ℜ *κυριον ανηρ* *9 ο* 1° : [H]

---

23 — ημων *25 υμων : των αγιων*
Subscriptio: *εγραφη απο Ιταλιας (vl Αθηνων) δια Τιμοθεου*
1,3 *δοκιμον* *5 μη : ουκ* *7 — τι* *8 ανηρ : + γαρ*
9 — ο αδελφος *10 ταπ. : πιστει*

τῷ καύσωνι καὶ **ἐξήρανεν τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος**
αὐτοῦ **ἐξέπεσεν** καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου
αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕτως καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς
πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. **Μακάριος** ἀνὴρ 12 Dn 12,12. 2 T 4,8.
ὃς **ὑπομένει** πειρασμόν, ὅτι δόκιμος γενόμενος 1 P 5,4.
λήμψεται τὸν στέφανον τῆς ζωῆς, ὃν ἐπηγγείλατο 1 K 9,25.
τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Μηδεὶς πειραζόμενος λε- 13
γέτω ὅτι ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι· ὁ γὰρ θεὸς ἀπεί-
ραστός ἐστιν κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα.
ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας 14 R 7,7.8.
ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος· εἶτα ἡ ἐπιθυμία 15 R 7,10.
συλλαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν, ἡ δὲ ἁμαρτία ἀπο-
τελεσθεῖσα ἀποκυεῖ θάνατον. Μὴ πλανᾶσθε, 16
ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ 17 1 J 1,5.
πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστιν καταβαῖνον
ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔνι
παραλλαγὴ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. βουληθεὶς 18 J 1,13. 1 P 1,23.
ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς
ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτισμάτων.

Ἴστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. ἔστω δὲ πᾶς 19 Eccl 7,9.
ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ
λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν· ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς 20 E 4,26.
δικαιοσύνην θεοῦ οὐκ ἐργάζεται. διὸ ἀποθέμενοι 21 Kol 3,8. 1 P 2,1.
πᾶσαν ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας ἐν πραΰ-
τητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυνάμενον
σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λό- 22 Mt 7,26. R 2,13.
γου, καὶ μὴ ἀκροαταὶ μόνον παραλογιζόμενοι
ἑαυτούς. ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου ἐστὶν καὶ 23
οὐ ποιητής, οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ

---

15 TW *αποκύει* *17* H *εστιν,* *18* *αυτου* : h *εαυτου*
21 W *πραΰτητι,* *22* T *μονον ακροαται*

---

11 — *αυτου* 1° *et* 2° *12* *ανθρωπος* | *επηγγ.* : + *ο κυριος* *13* *απο* : *υπο* *16* *μηδε* *17* *κατερχομενον* | *παρα* | *αποσκιασματος* *19* *ιστε* : *ωστε* | — *δε* *20* *ου κατεργαζεται* *21* *πραΰτ.* : + *σοφιας* | *υμων* : *ημων* *22.23* *λογου* : *νομου*

24 *πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ· κατ-*
ενόησεν γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν, καὶ εὐθέως
2,12. R 8,2. 25 *ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον*
J 13,17. *τέλειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὐκ*
ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος ἀλλὰ ποιητὴς
ἔργου, οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται.
Ps 34,14. 26 *Εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι, μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσ-*
σαν αὐτοῦ ἀλλὰ ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου
27 *μάταιος ἡ θρησκεία. θρησκεία καθαρὰ καὶ ἀμίαν-*
τος παρὰ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν, ἐπι-
σκέπτεσθαι ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐ-
τῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ κόσμου.

1 K 2,8. 2 *Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωπολημψίαις ἔχετε*
τὴν πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς
H 10,25. 2 *δόξης. ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς συναγωγὴν ὑμῶν*
ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ
3 *δὲ καὶ πτωχὸς ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι, καὶ ἐπιβλέψητε*
ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν λαμπρὰν καὶ
εἴπητε· σὺ κάθου ὧδε καλῶς, καὶ τῷ πτωχῷ
εἴπητε· σὺ στῆθι ἐκεῖ ἢ κάθου ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν
4 *μου, οὐ διεκρίθητε ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ*
1 K 1,26. 5 *διαλογισμῶν πονηρῶν; Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου*
L 12,21. *ἀγαπητοί. οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς*
τῷ κόσμῳ πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους
τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐ-
6 *τόν; ˡὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν. οὐχ οἱ*
πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν, καὶ αὐτοὶ ἕλ-

---

26 RW *θρῆσκος* | *αυτου bis* : ℌW *εαυτου* *26.27* T *θρησκια* *27* T— *τω* **2,1** h *Χριστου,* | H *δοξης;* *3 και επιβλ.* : HW *επιβλ. δε* | *εκει* : ℌ *post η καθου* *4 ου διεκρ. ... πονηρων;* : h *διεκρ. ... πονηρων.* *6 υμων* : T *υμας*

---

25 ουκ : pr *ουτος* *26 ει δε* | *ειναι* : + *εν υμιν* *27 θρησκεια γαρ* | *θεω πατρι* **2,1** *της δοξης* : ante *του κυριου* : *vl* — *2 εις* : + *την* *3 υπο* : *επι et* pr *ωδε* | *υποποδ.* : + *των ποδων* *4 και ου* *5 του κοσμου* | *βασιλ.* : *επαγγελιας*

κουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια; οὐκ αὐτοὶ βλασφη- 7
μοῦσιν τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ' ὑμᾶς;
εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γρα- 8 Lv 19,18.
φήν· **ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν,**
καλῶς ποιεῖτε· εἰ δὲ προσωποληλμπτεῖτε, ἁμαρ- 9 Dt 1,17.
τίαν ἐργάζεσθε, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς
παραβάται. ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον τηρήσῃ, 10 Mt 5,19.
πταίσῃ δὲ ἐν ἑνί, γέγονεν πάντων ἔνοχος. ὁ γὰρ 11 Ex 20,13.14. Dt 5,17 s.
εἰπών· **μὴ μοιχεύσῃς,** *εἶπεν καί·* **μὴ φονεύσῃς·** *εἰ*
δὲ οὐ μοιχεύεις, φονεύεις δέ, γέγονας παραβάτης
νόμου. οὕτως λαλεῖτε καὶ οὕτως ποιεῖτε ὡς διὰ 12 1,25.
νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι. ἡ γὰρ 13 Mt 5,7; 18,30. 34; 25,45.46.
κρίσις ἀνέλεος τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· κατακαυ-
χᾶται ἔλεος κρίσεως. Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί 14 Mt 7,21.
μου, ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ;
μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι αὐτόν; ' ἐὰν ἀδελφὸς 15
ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσιν καὶ λειπόμενοι τῆς
ἐφημέρου τροφῆς, εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν· 16 1 J 3,17.
ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε,
μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ σώματος,
τί τὸ ὄφελος; οὕτως καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ ἔχῃ 17
ἔργα, νεκρά ἐστιν καθ' ἑαυτήν. ἀλλ' ἐρεῖ τις· 18 G 5,6.
σὺ πίστιν ἔχεις, κἀγὼ ἔργα ἔχω· δεῖξόν μοι τὴν
πίστιν σου χωρὶς τῶν ἔργων, κἀγώ σοι δείξω ἐκ
τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν. σὺ πιστεύεις ὅτι εἷς 19 Mc 5,7.
ἐστιν ὁ θεός; καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια
πιστεύουσιν καὶ φρίσσουσιν. θέλεις δὲ γνῶναι, 20
ὦ ἄνθρωπε κενέ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων
ἀργή ἐστιν; **Ἀβραὰμ** *ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων* 21 Gn 22,9.10.12.

14.16 H— *το* *18 εχεις* : h; | *εχω* : H.W, *19 εις εστιν ο θεος* (R·T;) : H *εις θεος ἔστιν;* hW *εις ο θεός ἐστιν* (h; W,)

---

7 ουκ : και *11 ειπας* | *εγενου* | *αποστατης* *13 ανιλεως* | *κατακαυχαται vl -ασθω + δε* *15 εαν δε* | *λειπ. : + ωσιν* *16 και ειπη* *18 — σου* | *χωρις : εκ* | *εργ. : + σου* | *— μου* | *πιστ. : + μου* *20 αργη : νεκρα*

*ἐδικαιώθη, **ἀνενέγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ***
22 ***τὸ θυσιαστήριον**; βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει*
τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις
Gn 15,6. 23 *ἐτελειώθη, καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα·*
Is 41,8. 2 Chr 20,7. ***ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ***
J 8,39. R 4,12. 24 ***εἰς δικαιοσύνην**, καὶ **φίλος θεοῦ** ἐκλήθη. ὁρᾶτε*
ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίσ-
H 11,31. 25 *τεως μόνον. ὁμοίως δὲ καὶ Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ*
Ios 2,4.15; 6,17. *ἔργων ἐδικαιώθη, ὑποδεξαμένη τοὺς ἀγγέλους καὶ*
17. 26 *ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς*
πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς
ἔργων νεκρά ἐστιν.

3 *Μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου,*
2 *εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα λημψόμεθα· πολλὰ γὰρ*
πταίομεν ἅπαντες. εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗ-
τος τέλειος ἀνήρ, δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον
3 *τὸ σῶμα. εἰ δὲ τῶν ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς*
τὰ στόματα βάλλομεν εἰς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς
4 *ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. ἰδοὺ*
καὶ τὰ πλοῖα, τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ ἀνέμων
σκληρῶν ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου
πηδαλίου ὅπου ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούλεται·
5 *οὕτως καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶν καὶ με-*
γάλα αὐχεῖ. ἰδοὺ ἡλίκον πῦρ ἡλίκην ὕλην ἀνάπτει·
Mt 15,11.18.19; 12,36.37. 6 *καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας, ἡ γλῶσσα*
καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον
τὸ σῶμα καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως
7 *καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης. πᾶσα γὰρ φύσις*
θηρίων τε καὶ πετεινῶν ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων

---

22 T *συνεργεῖ* | H *αυτου και* *26* ℵ— *γαρ* **3**,*1.2* TW *λημψομεθα. ... απαντες·* *5.6* T *αναπτει η γλωσσα. πυρ ο κ. τ. αδικιας,* (W *πυρ. ... αδικιας*) *6 η σπιλ.* : T *και σπ.*

23 φιλος : δουλος *24 ορατε τοινυν* *25 ουτως δε κ. αγγ. : κατασκοπους* *26 των εργων* **3**,*2 δυναμενος* *3 ιδε* | *εις το στομα* | *εις 2°* : *προς* *4 οπου αν* *5 ωσαυτως* | *μεγαλαυχει* | *ηλικον : ολιγον* *6 αδικιας* : + *ουτως (και)* | *γενεσ.* : + *ημων*

δαμάζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρω-
πίνῃ, τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς δαμάσαι δύναται 8 Ps 140,4.
ἀνθρώπων· ἀκατάστατον κακόν, μεστὴ ἰοῦ θανα-
τηφόρου. ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν κύριον καὶ 9 Gn 1,27.
πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς ἀνθρώ-
πους τοὺς **καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ** γεγονότας· ἐκ τοῦ 10
αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα.
οὐ χρή, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτως γίνεσθαι. μήτι 11
ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ
τὸ πικρόν; μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκῆ ἐλαίας 12
ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα; οὔτε ἁλυκὸν γλυκὺ
ποιῆσαι ὕδωρ. Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐν 13 2,18.
ὑμῖν; δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα
αὐτοῦ ἐν πραΰτητι σοφίας. εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν 14 E 4,31.
ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ κατα-
καυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. οὐκ 15 1,5.17.
ἔστιν αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη, ἀλλὰ
ἐπίγειος, ψυχική, δαιμονιώδης. ὅπου γὰρ ζῆλος 16
καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον
πρᾶγμα. ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή 17
ἐστιν, ἔπειτα εἰρηνική, ἐπιεικής, εὐπειθής, μεστὴ
ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκριτος, ἀνυπό-
κριτος. καρπὸς δὲ δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπεί- 18 Is 32,17. Mt 5,9.
ρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

Πόθεν πόλεμοι καὶ πόθεν μάχαι ἐν ὑμῖν; οὐκ 4 1 P 2,11.
ἐντεῦθεν, ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομέ-
νων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν; ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ 2
ἔχετε· φονεύετε καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε
ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε. οὐκ ἔχετε

---

8 T *δυναται δαμασαι* *14* H *εριθιαν* | T *κατακαυχ. της αληθ. και ψευδ.* *15* HW *δαιμονιωδης·* *16* H *εριθια* | *εκει* : W+ *και* *4,2* h *φονευετε.* *2 ουκ 2º* : T pr *και*

---

8 ακατασχετον *9 κυριον* : *θεον* *12 (ουτως) ουδεμια πηγη αλυκ. και γλ.* *13 τις* : *ει τις τι* — *14 δε* : + *αρα* *17 και ανυποκριτος* *4,1* — *ποθεν 2º*

3 διά τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς· αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμ-
βάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς
L 6,26. R 8,7. 1 J 2,15. 4 ὑμῶν δαπανήσητε. μοιχαλίδες, οὐκ οἴδατε ὅτι
ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστιν; ὃς
ἐὰν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου, ἐχθρὸς
Ex 20,3.5. Mt 6,24. 5 τοῦ θεοῦ καθίσταται. ἢ δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ
γραφὴ λέγει· πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα
Prv 3,34. Job 22,29. 6 ὃ κατῴκισεν ἐν ἡμῖν; μείζονα δὲ **δίδωσιν χάριν**·
Mt 23,12. 1 P 5,5. διὸ λέγει· **ὁ θεὸς ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, τα-**
E 6,12. 1 P 5,8.9. 7 **πεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.** ὑποτάγητε οὖν τῷ θεῷ·
ἀντίστητε δὲ τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν·
Zch 1,3. Is 1,16. 8 ˡ ἐγγίσατε τῷ θεῷ, καὶ ἐγγιεῖ ὑμῖν. καθαρίσατε
χεῖρας, ἁμαρτωλοί, καὶ ἁγνίσατε καρδίας, δίψυχοι.
9 ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε· ὁ
γέλως ὑμῶν εἰς πένθος μεταστραφήτω καὶ ἡ χαρὰ
1 P 5,6. 10 εἰς κατήφειαν. ταπεινώθητε ἐνώπιον κυρίου, καὶ
11 ὑψώσει ὑμᾶς. Μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελ-
φοί. ὁ καταλαλῶν ἀδελφοῦ ἢ κρίνων τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ κρίνει νόμον·
εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου ἀλλὰ
Mt 7,1. R 2,1; 14,4. 12 κριτής. εἷς ἐστιν ὁ νομοθέτης καὶ κριτής, ὁ
δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι· σὺ δὲ τίς εἶ, ὁ
κρίνων τὸν πλησίον;

Prv 27,1. 13 Ἄγε νῦν οἱ λέγοντες· σήμερον ἢ αὔριον πορευ-
σόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν καὶ ποιήσομεν ἐκεῖ
L 12,20. 14 ἐνιαυτὸν καὶ ἐμπορευσόμεθα καὶ κερδήσομεν· οἵ-

---

3 W δαπανησετε *3.4* T ,μοιχαλιδες. *4* T εστιν τω θεω *5* λεγει· ... ημιν; : h λεγει; ... ημιν; vl λεγει; ... ημιν, (sic T) W λεγει — ... ημιν, *6* W χαριν — (1°) *8* HW εγγισει *9* T— και 2° | ℌW μετατραπητω *10* W του κυριου *12* εστιν ο : ℌ ἔστιν W ἐστὶν

---

4 μοιχοι και μοιχαλιδες | τ. κοσμου τουτου | ἐχθρὰ *6* — διο ... χαριν *7* — δε *9* — και κλαυσ. *10* ταπ. : + ουν *11* η και | ουχ : ουκετι *12* — ο 2° | — δε | ος κρινεις τον ετερον *13* η : και | ενιαυτ. : + ενα

τινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· ποία [γὰρ] Ps 39,6.12.
ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀτμὶς γάρ ἐστε ἡ πρὸς ὀλίγον φαι-
νομένη, ἔπειτα καὶ ἀφανιζομένη· ἀντὶ τοῦ λέγειν 15 Act 18,21.
ὑμᾶς· ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ ζήσομεν καὶ
ποιήσομεν τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν 16
ταῖς ἀλαζονίαις ὑμῶν· πᾶσα καύχησις τοιαύτη
πονηρά ἐστιν. εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ 17 L 12,47.
ποιοῦντι, ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν. Ἄγε νῦν οἱ 5 L 6,24.
πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαι-
πωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. ὁ πλοῦτος 2 Mt 6,19.
ὑμῶν σέσηπεν, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα
γέγονεν, ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, 3 Prv 16,27.
καὶ ὁ ἰὸς αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται καὶ
φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς **πῦρ. ἐθησαυρίσατε**
ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ἰδοὺ ὁ **μισθὸς** *τῶν ἐργατῶν* 4 Lv 19,13.
τῶν ἀμησάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀφυστερη- Dt 24,14.15. Ml 3,5. Is 5,9.
μένος **ἀφ' ὑμῶν κράζει,** *καὶ αἱ βοαὶ τῶν θερισάν-* Job 31,38–40.
των **εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαὼθ** *εἰσελήλυθαν.*
ἐτρυφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε, ἐθρέ- 5 L 16,19.25. Jr 12,3.
ψατε τὰς καρδίας ὑμῶν **ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς.** *κατεδικά-* 6 Prv 8,34 Lxx.
σατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον· οὐκ **ἀντιτάσσεται** Hos 1,6 Lxx.
ὑμῖν.

Dt 11,14. Joel 2,23.
Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρου- 7 Zch 10,1. Jr 5,24.
σίας τοῦ κυρίου. ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν L 21,19.
τίμιον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ H 10,36.
ἕως λάβῃ **πρόϊμον καὶ ὄψιμον.** *μακροθυμήσατε* 8 H 10,25.
καὶ ὑμεῖς, στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ 1 Th 2,16.
παρουσία τοῦ κυρίου ἤγγικεν. μὴ στενάζετε, 9

---

14 HW— *το* : h *τα* | *αυριον· ... υμων;* : ℌW *αυριον ... υμων·* | [*γαρ*] : hT—HW | h— *γαρ* | ℌW— *η* 2° *15* ℌ *θελη* | *, και ζησομεν* : T *και ζησομεν,* *16* RW *αλαζονειαις* **5**,*3 υμων ως πυρ.* (h·) *εθ.* : ℌ *υμων· ως πυρ εθ.* *6* H *δικαιον.* | ℌ *υμιν;* *7* W *πρωϊμον*

---

16 κατακαυχασθε **5**,*1 κλαυσονται* *3 ως* : pr *ο ιος* *4 απεστερημενος* *5* — *και* | *εν* : pr *ως* *7 εως* 2° : + *ου vl αν* | *λαβη* : + *υετον* *8 μακροθ.* : + *ουν*

ἀδελφοί, κατ' ἀλλήλων ἵνα μὴ κριθῆτε· ἰδοὺ ὁ
Mt 5,12. 10 κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἕστηκεν. ὑπόδειγμα λά-
βετε, ἀδελφοί, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακρο-
θυμίας τοὺς προφήτας, οἳ ἐλάλησαν ἐν τῷ ὀνό-
Dn 12,12. 11 ματι κυρίου. ἰδοὺ **μακαρίζομεν τοὺς ὑπομείναντας**·
Ps 103,8; 111,4. Job 1,21.22. τὴν ὑπομονὴν Ἰὼβ ἠκούσατε, καὶ τὸ τέλος κυρίου
εἴδετε, ὅτι **πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ κύριος καὶ οἰκ-**
Mt 5,34–37. 12 **τίρμων**. Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ
ὀμνύετε, μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε
ἄλλον τινὰ ὅρκον· ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ
Ps 50,15. 13 τὸ οὒ οὔ, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν πέσητε. Κακο-
Kol 3,16. παθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις;
Mc 6,13. 14 ψαλλέτω. ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω
τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευ-
ξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες ἐλαίῳ ἐν τῷ
Mc 16,18. 15 ὀνόματι τοῦ κυρίου. καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως
σώσει τὸν κάμνοντα, καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος·
κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς, ἀφεθήσεται αὐτῷ.
16 ἐξομολογεῖσθε οὖν ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας, καὶ
εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει
1 Rg 17,1. 17 δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. Ἠλείας ἄνθρωπος
L 4,25. Act 14,15. ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ προσηύξατο
τοῦ μὴ βρέξαι, καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς
1 Rg 18,42. 18 ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· καὶ πάλιν προσηύ-
ξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ἔδωκεν ὑετὸν καὶ ἡ γῆ ἐβλά-
G 6,1. 19 στησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς. Ἀδελφοί μου, ἐάν
τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ ἐπι-

---

9 T *κατ αλληλων, αδελφοι,* *10* H *κακοπαθιας* *11* hW— *ο* *12* H *τό Ναί et τό Οὔ ·* *13.14* W *υμιν, ... τις, ... υμιν,* *14 αλειψ.* : R+ *αυτον* | H [*του κυριου*] *16* ℜW *προσευχεσθε* | HW *ιαθητε.* *17* RW *Ἡλίας* *18* ℜW *υετον εδωκεν*

9.10 αδελφ. : + μου *10 εχετε* **post** *μακροθ.* **pro** *λαβετε* | *— εν* *11 υπομενοντας* | *πολυευσπλαγχνος* | *— ο κυριος* *12 δε 2⁰* : + *ο λογος* | *εις υποκρισιν* *15 προσευχη* | *αφεθησονται* *16 — ουν* | *τα παραπτωματα* *19 — μου* | *της* : + *οδου της*

στρέψῃ τις αὐτόν, γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας 20 Ps 51,15.
ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν Prv 10,12. 1 P 4,8.
αὐτοῦ ἐκ θανάτου καὶ ***καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.***

ΙΟΥΔΑ

Ἰούδας Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος, ἀδελφὸς δὲ 1 Mt 13,55.
Ἰακώβου, τοῖς ἐν θεῷ πατρὶ ἠγαπημένοις καὶ
Ἰησοῦ Χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς. ἔλεος ὑμῖν 2
καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη.
Ἀγαπητοί, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενος γράφειν 3 1 T 1,18.
ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς ἡμῶν σωτηρίας ἀνάγκην
ἔσχον γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ
ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. παρεισέδυ- 4 G 2,4.
σαν γάρ τινες ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμ-
μένοι εἰς τοῦτο τὸ κρίμα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ θεοῦ
ἡμῶν χάριτα μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν καὶ τὸν
μόνον δεσπότην καὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν
ἀρνούμενοι. Ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι, 5 Nu 14,35. 1 K 10,5.
εἰδότας ἅπαξ πάντα, ὅτι κύριος λαὸν ἐκ γῆς Αἰ-
γύπτου σώσας τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας
ἀπώλεσεν, ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν 6 Gn 6. J 8,44.
ἑαυτῶν ἀρχὴν ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκη-
τήριον εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς ἀϊδίοις
ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα 7 Gn 19,4–25.
καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τρόπον

---

20 ℌW *γινωσκετε* (W,) | *αυτου* 2° : [R] : hW *post θανατου*
1 h[s] *fort εν θεω pro θεω et Ιησου pro εν Ιησου* *3* TW *σωτηριας,* *4* HW *παρεισεδυησαν* | W *κριμα ασεβεις,* *5 ειδοτας* : W+ *υμας* | *κυριος* : h([s]) *Ιησους it ο θεος (fort* pro *ὁ)* *6 δεσμοις αϊδιοις* : h[r]+ *αγιων αγγελων*

20* fin + *αμην
1 ηγαπ.* : *ηγιασμενοις* *2 ειρηνη* : + *εν κυριω* *3 ημων* : *υμων vl* — *4 δεσπ.* : + *θεου* *5 παντα* : *τουτο* *6 τε* : *δε* | *δεσμοις* : + *αλυτοις και

τούτοις ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελθοῦσαι ὀπίσω σαρ-
κὸς ἑτέρας, πρόκεινται δεῖγμα πυρὸς αἰωνίου δί-
8 κην ὑπέχουσαι. Ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι
ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαίνουσιν, κυριότητα
Dn 12,1. 9 δὲ ἀθετοῦσιν, δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. Ὁ δὲ
Zch 3,2. **Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγελος**, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινό-
μενος διελέγετο περὶ τοῦ Μωϋσέως σώματος, οὐκ
ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας, ἀλλὰ
10 εἶπεν· **ἐπιτιμήσαι σοι κύριος**. οὗτοι δὲ ὅσα μὲν
οὐκ οἴδασιν βλασφημοῦσιν, ὅσα δὲ φυσικῶς ὡς
τὰ ἄλογα ζῷα ἐπίστανται, ἐν τούτοις φθείρονται.
Gn 4,8. 11 οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάϊν ἐπορεύθησαν,
Nu 31,16. Nu 16,22. καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθησαν,
Ez 34,8. 12 καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. Οὗτοί
εἰσιν οἱ ἐν ταῖς ἀγάπαις ὑμῶν σπιλάδες συνευω-
χούμενοι, ἀφόβως **ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες**, νεφέλαι
ἄνυδροι ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι, δένδρα φθι-
νοπωρινὰ ἄκαρπα δὶς ἀποθανόντα ἐκριζωθέντα,
Is 57,20. 13 κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν
αἰσχύνας, ἀστέρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκό-
Gn 5,21. 14 τους εἰς αἰῶνα τετήρηται. Ἐπροφήτευσεν δὲ καὶ
Dt 33,2. Zch 14,5. τούτοις ἕβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνὼχ λέγων· ἰδοὺ
Mt 25,31. 15 **ἦλθεν κύριος ἐν ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ**, ποιῆσαι
κρίσιν κατὰ πάντων καὶ ἐλέγξαι πάντας τοὺς
ἀσεβεῖς περὶ πάντων τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν
ὧν ἠσέβησαν καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν
16 ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. Οὗτοί
εἰσιν γογγυσταί, μεμψίμοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας
αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ
ὑπέρογκα, θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν.

---

11 H *Καὶν* *12* T *σπιλαδες,* | *, αφοβως* : TW *αφοβως,* *13* h *πλανητες* | h— *ο* | h— *του* *15 σκληρων* : T+ *λογων* *16* TW *γογγυσταὶ μεμψ.* | H *ωφελιας*

---

8 κυριοτητας *12 — οι* | *αγαπ. : απαταις vl ευωχιαις* *15 π. τ. ασεβ. : πασαν ψυχην* | *—ασεβειας* *16 εαυτων*

Ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, μνήσθητε τῶν ῥημάτων 17
τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ κυρίου
ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ¹ ὅτι ἔλεγον ὑμῖν· ἐπ' ἐσχά- 18 1 T 4,1. 2 P 3,3.
του χρόνου ἔσονται ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἑαυτῶν
ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. Οὗτοί 19 1 K 2,14.
εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες, ψυχικοί, πνεῦμα μὴ ἔχον-
τες. ὑμεῖς δέ, ἀγαπητοί, ἐποικοδομοῦντες ἑαυ- 20 Kol 2,7. 1 Th 5,11.
τοὺς τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει, ἐν πνεύματι ἁγίῳ
προσευχόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσατε, 21
προσδεχόμενοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε 22
διακρινομένους, οὓς δὲ σώζετε **ἐκ πυρὸς ἁρπά-** 23 Am 4,11. Zch 3,2 ss. Jc 5,19.20. Ap 3,4.
ζοντες, οὓς δὲ ἐλεᾶτε ἐν φόβῳ, μισοῦντες καὶ τὸν
ἀπὸ τῆς σαρκὸς **ἐσπιλωμένον χιτῶνα.**

Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι ὑμᾶς ἀπταίστους 24 1 Th 5,23. Ph 1,10.
καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους
ἐν ἀγαλλιάσει, μόνῳ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν διὰ Ἰησοῦ 25 R 16,27. 1 T 1,17.
Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν δόξα μεγαλωσύνη κρά-
τος καὶ ἐξουσία πρὸ παντὸς τοῦ αἰῶνος καὶ νῦν
καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

---

18 χρονου : TW pr του *20.21* W προσευχομενοι εαυτους *22* ελεγχετε : HW ελεατε (h[s] err. prim., *fort* ελεατε 1° interpol.) *23* HW— , ους δε 1° *24.25* , μονω : W μονω,
[Ordo in HRTW : Jc, 1.2 P, 1—3 J, Jd.]

---

18 υμιν : + οτι | εν εσχατω | ελευσονται *21* τηρησωμεν *22* διακρινομενοι *24* υμας : αυτους | ασπιλους | αμεμπτους *25* μονω : + σοφω | — δια ... ημων | — προ ... αιωνος | — παντας | αιωνας : + των αιωνων

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

19. Dn 2,28.29. 1 Ἀποκάλυψις Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἔδωκεν αὐτῷ
ὁ θεός, δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ **ἃ δεῖ γενέσθαι**
ἐν τάχει, καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγ-
9. 6,9. 2 γέλου αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ, ὃς ἐμαρ-
τύρησεν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν
22,7. 22,10. 3 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅσα εἶδεν. Μακάριος ὁ ἀναγινώ-
σκων καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφη-
τείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα· ὁ
γὰρ καιρὸς ἐγγύς.

8. Ex 3,14.15. 4 Ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ
Is 41,4. 3,1; 5,6. Ἀσίᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ **ὁ ὢν** καὶ ὁ ἦν
καὶ ὁ ἐρχόμενος, καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων
Ps 89,28.38; 130,8. 5 ἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ
Is 40,2. Χριστοῦ, **ὁ μάρτυς ὁ πιστός**, ὁ **πρωτότοκος** τῶν
3,14. J 18,37. 18. Kol 1,18. νεκρῶν καὶ ὁ **ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς**. Τῷ
19,16. 7,14. H 9,14. ἀγαπῶντι ἡμᾶς καὶ **λύσαντι** ἡμᾶς **ἐκ τῶν ἁμαρ-**
5,10. 1 P 2,5.9. 6 **τιῶν** ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν
Ex 19,6. Is 61,6. ἡμᾶς **βασιλείαν, ἱερεῖς τῷ θεῷ** καὶ πατρὶ αὐτοῦ,
αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας [τῶν

---

1 H θεος δειξαι | *αυτου 1ᵒ* : HW, | H *Ιωανει* *2* T *ἴδεν (it ἴδ-* 4,*1.* 6,*1.2.5.8.9.12.* 7,*1.2.9.* 8,*2.13.* 9,*1.17.* 14,*1.14.* 15,*1.2.5.* 16,*13.* 19,*19.* 20,*1.4)* *3* T *τον λογον* *4 α* : h *των* *5* hʳ *λουσαντι* | H [*ημων*] *6* H — *και επ. ... αυτου,* — | *ημας* : h *ημιν* | [*των αιων.*] : TW—H

2* — *του θεου | fin + ***και ατινα εισι*** + ***και ατινα χρη γενεσθαι μετα ταυτα*** ***3 προφ.*** : + ***ταυτης*** ***4 απο 1ᵒ*** : + ***θεου*** | ***α*** : + ***εστιν*** ***5 των*** 1ᵒ : pr ***εκ*** | ***εκ*** : ***απο*** ***6 ποιησαντι*** | ***ημας*** : ***ημων*** | ***βασιλεις vl -ειον (και)*** | ***ιερατευμα***

αἰώνων]· ἀμήν. **Ἰδοὺ ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν,** 7 Dn 7,13.
καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς καὶ οἵτινες αὐ- Zch 12,10. 12.14.
τὸν **ἐξεκέντησαν, καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι** J 19,37. L 23,28.27.
αἱ φυλαὶ τῆς γῆς. *ναί, ἀμήν.*
Ἐγώ εἰμι τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦ, λέγει **κύριος ὁ** 8 Ex 3,14. Is 41,4. Am 4,13 Lxx.
θεός, ὁ ὢν *καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος,* **ὁ παντο-** 4. 4,8; 21,6.
κράτωρ.
Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συνκοινω- 9
νὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἐν
Ἰησοῦ, ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ
διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ.
ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ, καὶ 10 15.
ἤκουσα ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος
ˡλεγούσης· ὃ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καὶ πέμ- 11 8.17. 2,8; 22,13.
ψον ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις, εἰς Ἔφεσον καὶ εἰς
Σμύρναν καὶ εἰς Πέργαμον καὶ εἰς Θυάτειρα καὶ
εἰς Σάρδεις καὶ εἰς Φιλαδελφίαν καὶ εἰς Λαοδι-
κίαν. Καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις 12 20.
ἐλάλει μετ' ἐμοῦ· καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ
λυχνίας χρυσᾶς, καὶ ἐν μέσῳ τῶν λυχνιῶν **ὅμοιον** 13 Ez 1,26; 8,2; 9,2.11 Lxx.
υἱὸν ἀνθρώπου, ἐνδεδυμένον *ποδήρη καὶ* **περιε-** 2,1. Dn 7,13. Dn 10,5.6.
ζωσμένον *πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην* **χρυσᾶν·** *ἡ δὲ* 14 Dn 7,9; 10,6.
κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες λευκαὶ ὡς ἔριον λευ- 2,18; 19,12.
κόν, **ὡς χιών, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ** *ὡς φλὸξ*
πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ *ὡς* 15 Ez 1,24; 43,2.
ἐν καμίνῳ πεπυρωμένης, **καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς** 2,18.
φωνὴ ὑδάτων πολλῶν, *καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ* 16 Jud 5,31. 20. 2,1. 2,12.16; 19,15.

---

8 HR ˈΩ T *ω* | H *κυριος,* *9 την* : T pr *δια* *10* hW *φωνην μεγ. οπισθεν* (W *οπισω*) *μου* *11* T *Ζμυρναν* | R *Φιλαδέλφειαν et Λαοδίκειαν* *13* W *εμμεσω* (*it* 2,*1.* 4,*6.* 5,*6 bis* 6,*6.* 22,*2*) | ⌊hRW *υιω* | T *μασθοις* W *μαζοις* *14* TW *λευκον ως* *15* h *πεπυρωμενοι* T *-νω*

---

7 μετα : επι | *οψονται* | *ω* : + *αρχη και τελος* *9 κοινωνος* | *βασιλ.* : pr *εν τη* | *εν Χριστω (Ιησου) vl Χριστου Ιησου* *11 λεγουσης* : + *εγω ειμι το Α και το Ω ο πρωτος και ο εσχατος και* | *Θυατειραν* *12 και 1°* : + *εκει* *13 των* : + *επτα* | *ομοιωμα* *16 εχων* : *ειχεν vl* —

αὐτοῦ ἀστέρας ἑπτά, καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ
ῥομφαία δίστομος ὀξεῖα ἐκπορευομένη, καὶ ἡ ὄψις
αὐτοῦ ὡς ὁ **ἥλιος** φαίνει ἐν **τῇ δυνάμει αὐτοῦ.**
Is 44,6; 48,12. 17 Καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας
Dn 8,18; 10,15–19. αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἔθηκεν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ
ἐπ' ἐμὲ λέγων·
μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος
18 ˡκαὶ ὁ ζῶν, καὶ ἐγενόμην νεκρὸς καὶ ἰδοὺ ζῶν εἰμι
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ ἔχω τὰς κλεῖς
Is 48,6 Lxx. Dn 2,29. 19 τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾅδου. γράψον οὖν ἃ εἶδες
Ml 2,7. 20 καὶ ἃ εἰσὶν καὶ **ἃ μέλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα.** τὸ
μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων οὓς εἶδες ἐπὶ τῆς
δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς·
οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰ-
σιν, καὶ αἱ λυχνίαι αἱ ἑπτὰ ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.
1,13.16.20. 2 Τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἐκκλησίας γράψον·
Τάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν
τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ
9.13.19. 2 λυχνιῶν τῶν χρυσῶν· οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν
3,1.8.15. 1 J 4,1. κόπον καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ
βαστάσαι κακούς, καὶ ἐπείρασας τοὺς λέγοντας
ἑαυτοὺς ἀποστόλους καὶ οὐκ εἰσίν, καὶ εὗρες αὐ-
3 τοὺς ψευδεῖς· καὶ ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἐβάστασας
4 διὰ τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐ κεκοπίακες. ἀλλὰ
ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην
16.22. 3,3.19. 5 ἀφῆκες. μνημόνευε οὖν πόθεν πέπτωκες, καὶ
μετανόησον καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον· εἰ δὲ
μή, ἔρχομαί σοι καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ
15. Ps 139,21. 6 τοῦ τόπου αὐτῆς, ἐὰν μὴ μετανοήσῃς. ἀλλὰ

---

18 W ζων κ. εγ. νεκρός, | H — και εγ. ... αιωνων, — 19 R ἃ εισιν | TW γενεσθαι | fin HW.R·T, 20 h[s] επτα pro επτα επτα 2,1 της : H τω (it 8.18) | RW χρυσεων 4 W αλλ | W αφηκας 5 RW πεπτωκας

---

16 αστερες 17 επεθηκε 18 αιωνων : + αμην 19 — ουν 20 ους : ων | εν τη δεξια 2,2 κοπον : + σου | — και 3° 3 [εβαπτισας] 5 εκπεπτωκας | σοι : + ταχυ

τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν Νικολαϊτῶν,
ἃ κἀγὼ μισῶ. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα 7 11.17.26. 3,5.12.21.
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ 22,2. Gn 2,9; 3,22.24.
φαγεῖν ***ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς,*** *ὅ ἐστιν* ***ἐν τῷ παρα-*** Ez 31,8 Lxx.
δείσῳ τοῦ θεοῦ. L 23,43. 2 K 12,4.
Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμύρνῃ ἐκκλησίας 8 Is 44,6; 48,12.
γράψον· 1,11.17.18.
Τάδε λέγει ***ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος,*** *ὃς ἐγένετο*
νεκρὸς καὶ ἔζησεν· οἶδά σου τὴν θλίψιν καὶ τὴν 9 3,9. Jc 2,5.
πτωχείαν, ἀλλὰ πλούσιος εἶ, καὶ τὴν βλασφημίαν 2 K 11,14.15.
ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς, καὶ
οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ. μὴ φοβοῦ 10 Dn 1,12.14.
ἃ μέλλεις πάσχειν. ἰδοὺ μέλλει βάλλειν ὁ διάβο- Mt 10,28. 3,11. 2 T 4,8.
λος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν ἵνα ***πειρασθῆτε,*** *καὶ*
ἕξετε θλίψιν ***ἡμερῶν δέκα.*** *γίνου πιστὸς ἄχρι*
θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς ζωῆς.
Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς 11 20,14.
ἐκκλησίαις. Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ
θανάτου τοῦ δευτέρου.
Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγάμῳ ἐκκλησίας 12 1,16. Is 49,2. H 4,12.
γράψον· 19,15.
Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν δίστο-
μον τὴν ὀξεῖαν· ¹ οἶδα ποῦ κατοικεῖς· ὅπου ὁ 13 13,2. 3,8.
θρόνος τοῦ σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου,
καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου καὶ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου, ὁ πιστός μου, ὃς
ἀπεκτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ὁ σατανᾶς κατοικεῖ.

---

7 W *εκκλησιαις· (it 11)* | *θεου* : h+ *μου* 8 T *Ζμυρνη* 10 *μη* : hT *μηδεν* | *εξετε (et* h*)* : ℌ *εχητε* h *vl εχετε* 11 R— *εκ* [?] 12 *της* : h^s *error pro τω (it 3,1.7.14)* 13 h^sT— *και* 3° | *ημερ.* : W+ *αις* : h^s+ [*εν*] *αις et — ος (Αντιπας error pro Αντιπα)* | T *Αντειπας* | *μου, ο* : TW *μου ο* | *μου* 4° : [H]

---

7 *ταις : + επτα | — αυτω | εν μεσω του παραδεισου* 8 *— ος* 9 *σου : + τα εργα και | — εκ* 10 *παθειν | ιδου : + δη | βαλειν | ημερας* 12 *— την οξειαν* 13 *οιδα : + τα εργα σου*

Nu 31,16; 25,1.2. Jd 11. 14 ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦν-
τας τὴν διδαχὴν **Βαλαάμ**, ὃς ἐδίδασκεν τῷ Βαλὰκ
βαλεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον **τῶν υἱῶν Ἰσραήλ**, φα-
6. 15 γεῖν **εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι**. οὕτως ἔχεις καὶ
σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Νικολαϊτῶν ὁμοίως.
12. 1,16. 16 μετανόησον οὖν· εἰ δὲ μή, ἔρχομαί σοι ταχὺ καὶ
πολεμήσω μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόμα-
Ps 78,24. Is 62,2; 65,15. 3,12. 17 τός μου. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. Τῷ νικῶντι **δώσω** αὐτῷ
τοῦ μάννα τοῦ κεκρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆ-
φον λευκήν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον **ὄνομα καινὸν**
γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.
Dn 10,6. 1,14.15. 18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Θυατείροις ἐκκλησίας
γράψον·
Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὁ ἔχων **τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς** φλόγα **πυρός, καὶ οἱ πόδες**
19 **αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ**· οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ
τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν διακονίαν
καὶ τὴν ὑπομονήν σου, καὶ τὰ ἔργα σου τὰ ἔσ-
4. 14. 1 Rg 16,31. 2 Rg 9,22. Nu 25,1.2. 20 χατα πλείονα τῶν πρώτων. ἀλλὰ ἔχω κατὰ σοῦ
ὅτι ἀφεῖς τὴν γυναῖκα Ἰεζάβελ, ἡ λέγουσα ἑαυ-
τὴν προφῆτιν, καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμοὺς
21 δούλους **πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα**· καὶ
ἔδωκα αὐτῇ χρόνον ἵνα μετανοήσῃ, καὶ οὐ θέλει
22 μετανοῆσαι ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς. ἰδοὺ βάλλω
αὐτὴν εἰς κλίνην, καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ'
αὐτῆς εἰς θλίψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσου-
Ps 7,10; 62,13. Jr 11,20; 17,10. 23 σιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς· καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς
ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ

---

14 H αλλα | h— οτι *15* Νικολ. : TW pr των *16* T— ουν *17* T νικουντι *18* αυτου 1° : [H]—W | T φλοξ *19* T— σου 2° *20* T αλλ | γυναικα : h+ σου *20* εαυτην : T αὐτην *22* W μετανοησωσιν | αυτης 2° : h αυτων

---

14 φαγειν : pr και *15* ομοιως : (vl +) ο μισω *17* αυτω : + φαγειν | του 1° : pr εκ vl απο *20* σου : + πολυ (πολλα) vl ολιγα *21* και ου : ει μεν *22* ιδου : + εγω

ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ **ἐραυνῶν νεφροὺς καὶ**
καρδίας, καὶ **δώσω** ὑμῖν **ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα**
ὑμῶν. ὑμῖν δὲ λέγω τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατεί- 24
ροις, ὅσοι οὐκ ἔχουσιν τὴν διδαχὴν ταύτην, οἵτινες
οὐκ ἔγνωσαν τὰ βαθέα τοῦ σατανᾶ, ὡς λέγουσιν·
οὐ βάλλω ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος· ⁱπλὴν ὃ ἔχετε 25 3,11.
κρατήσατε ἄχρι οὗ ἂν ἥξω. Καὶ ὁ νικῶν καὶ 26 Ps 2,8.
ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου, **δώσω αὐτῷ**
ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν, καὶ **ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν** 27 12,5.
ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρί-
βεται, ὡς κἀγὼ εἴληφα παρὰ τοῦ πατρός μου,
ⁱκαὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. Ὁ ἔχων 28 Ps 2,8.9.
οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. 29 3,6.13.22.
Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας 3 5,6. 1,16.
γράψον·
Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ
θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· οἶδά σου τὰ ἔργα,
ὅτι ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς, καὶ νεκρὸς εἶ. γίνου 2 19. Ez 34,4.
γρηγορῶν, καὶ στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ ἔμελλον ἀπο-
θανεῖν· οὐ γὰρ εὕρηκά σου [τὰ] ἔργα πεπληρω-
μένα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μου· μνημόνευε οὖν πῶς 3 1 Th 5,2. 16,15. Mt 24,43.
εἴληφας καὶ ἤκουσας, καὶ τήρει καὶ μετανόησον.
ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς, ἥξω ὡς κλέπτης, καὶ οὐ
μὴ γνῷς ποίαν ὥραν ἥξω ἐπὶ σέ. ἀλλὰ ἔχεις 4 Jd 23.
ὀλίγα ὀνόματα ἐν Σάρδεσιν ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ
ἱμάτια αὐτῶν, καὶ περιπατήσουσιν μετ' ἐμοῦ ἐν
λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί εἰσιν. Ὁ νικῶν οὕτως περι- 5 Ex 32,32.33. Ps 69,29. 4,4; 6,11; 7,9.13. Ph 4,3. Mt 10,32.
βαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ οὐ μὴ **ἐξαλείψω**
τὸ ὄνομα αὐτοῦ **ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς**, καὶ ὁμο-
λογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου

---

28 W *προϊνον*   3,*2* [*τα*] hT—HW   *3* hT *γνωση*

---

23 υμων : αυτου   24 τοις 1⁰ : και | *βαλω   25 αν ηξω : ανοιξω   27 συντριβησεται   3,1 οτι 2⁰ : και   2 τηρησον ... α εμελλες αποβαλλειν* | *— μου   3 — ουν* | *— και ηκ. κ. τηρει* | *γρηγ. : μετανοησης* | *κλεπτης : + επι σε   4 α : οι   5 ουτως : ουτος*

6 καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς
ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
Is 22,22. 7 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφίᾳ ἐκκλησίας
Job 12,14. γράψον·
Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων **τὴν
κλεῖν Δαυείδ, ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείσει, καὶ**
1 K 16,9. 8 **κλείων καὶ οὐδεὶς ἀνοίξει**· οἶδά σου τὰ ἔργα·
ἰδοὺ δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἠνεῳγμένην, ἣν
οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν· ὅτι μικρὰν ἔχεις
δύναμιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον καὶ οὐκ
2,9. 9 ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. ἰδοὺ διδῶ ἐκ τῆς συνα-
Is 60,14; 49,23; 45,14; 66,23; γωγῆς τοῦ σατανᾶ, τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰου-
43,4. δαίους εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ
ποιήσω αὐτοὺς ἵνα **ἥξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν
ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου**, καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ **ἠγά-**
13,10. H 10,36. 10 **πησά σε**. ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς
L 21,19. 2 T 2,12. μου, κἀγώ σε τηρήσω ἐκ τῆς ὥρας τοῦ πειρασ-
μοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης
ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.
1,3; 2,5. 2,10. 11 ˈἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λάβῃ
Ez 48,35. 12 τὸν στέφανόν σου. Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν στῦ-
Is 62,2; 65,15. G 2,9. λον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ
14,1; 22,4. ἐξέλθῃ ἔτι, καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ
21,2. 19,12. θεοῦ μου καὶ **τὸ ὄνομα τῆς πόλεως** τοῦ θεοῦ μου,
τῆς καινῆς Ἰερουσαλὴμ ἡ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου, καὶ **τὸ ὄνομά μου**
13 **τὸ καινόν**. Ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.
Ps 89,38. 14 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικίᾳ ἐκκλησίας
Prv 8,22. 1,5. J 1,3. Kol 1,15. γράψον·

---

7 R Φιλαδελφεια | ο αγιος, (T—,) ο αληθ. : h ο αληθινος, ο αγιος | κλειν : hT+ του | κλειων : h κλειει | ανοιξει : HW ανοιγει 8 H εργα, — ιδου ... αυτην, — 9 H ψευδονται, — 10 W ερχεσθαι, ... ολης π. 14 R Λαοδικεια

---

7 Δαυειδ : αδου 9 διδωμι vl δεδωκα | γνωση 11 ερχ. : pr ιδου 12 — μου 1° 5° | εκ : απο

Τάδε λέγει ὁ ἀμήν, **ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς** καὶ
ἀληθινός, **ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως** τοῦ θεοῦ· οἶδά σου 15 2,2. B 12,11.
τὰ ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ οὔτε ζεστός. ὄφελον
ψυχρὸς ἦς ἢ ζεστός. οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ 16
οὔτε ζεστὸς οὔτε ψυχρός, μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ
στόματός μου. ὅτι λέγεις ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ 17 Hos 12,9.
πεπλούτηκα καὶ οὐδὲν χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶδας 1 K 8,18; 4,8.
ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς
καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός, συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι 18 1P 1,7. Is 55,1.
παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς ἵνα 16,15.
πλουτήσῃς, καὶ ἱμάτια λευκὰ ἵνα περιβάλῃ καὶ
μὴ φανερωθῇ ἡ αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου, καὶ
κολλύριον ἐγχρῖσαι τοὺς ὀφθαλμούς σου ἵνα βλέ- Prv 3,12.
πῃς. ἐγὼ **ὅσους ἐὰν φιλῶ ἐλέγχω** καὶ **παιδεύω**· 19 1 K 11,32. H 12,6.
ζήλευε οὖν καὶ μετανόησον. Ἰδοὺ ἕστηκα ἐπὶ τὴν 20 L 12,36.
θύραν καὶ κρούω· ἐάν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς J 14,23.
μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς
αὐτὸν καὶ δειπνήσω μετ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ'
ἐμοῦ. Ὁ νικῶν, δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ 21 Mt 19,28.
ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα
μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. Ὁ 22
ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκ-
κλησίαις.

Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ θύρα ἠνεῳγμένη 4 Ex 19,16.24.
ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα Dn 2,29. 1,10. 19.
ὡς **σάλπιγγος** λαλούσης μετ' ἐμοῦ, λέγων· **ἀνάβα**
ὧδε, καὶ δείξω σοι **ἃ δεῖ γενέσθαι** μετὰ ταῦτα.
εὐθέως ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ θρόνος 2 1,10.
ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ **ἐπὶ τὸν θρόνον καθή-** Ez 1,26; 10,1. Is 6,1. Ps 47,9.

---

14 αληθινος : H pr [ο] *17* H ελεινος h ο ελεινος *18* HW κολλουριον | T ἔγχρισαι *20* θυραν 2° : hT+ και 4,*1.2* H γενεσθαι. μετα ταυτα ευθεως

---

16 και ουτε : ου *17* — οτι 2° | ουδενος *19* ζηλωσον 4,*1* λαλουσαν | λεγουσα *2* και ευθεως | επι του θρονου

Ez 1,26–28. 3 **μενος,** καὶ ὁ καθήμενος ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσ-
πιδι καὶ σαρδίῳ, καὶ **ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου**
Is 24,23. 4 ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ. καὶ κυκλόθεν τοῦ
3,4; 5,10. θρόνου θρόνοι εἴκοσι τέσσαρες, καὶ ἐπὶ τοὺς
θρόνους εἴκοσι τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημέ-
νους περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ
Ex 19,16. 5 ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. καὶ
Ez 1,13. ἐκ τοῦ θρόνου **ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ**
8,5; 11,19; 16,18. καὶ **βρονταί**· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι
1,4. Zch 4,2. ἐνώπιον τοῦ θρόνου, ἅ εἰσιν τὰ ἑπτὰ πνεύματα
Ez 1,5.18.22.26; 6 τοῦ θεοῦ· καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα
10,1. Is 6,1. ὑαλίνη **ὁμοία κρυστάλλῳ· καὶ ἐν** μέσῳ **τοῦ θρόνου**
καὶ **κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσσερα** ζῷα **γέμοντα ὀφ-**
Ez 1,10; 10,14. 7 **θαλμῶν** ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. καὶ τὸ ζῷον **τὸ**
πρῶτον ὅμοιον **λέοντι, καὶ τὸ δεύτερον** ζῷον ὅμοιον
μόσχῳ, **καὶ τὸ τρίτον** ζῷον ἔχων **τὸ πρόσωπον**
ὡς **ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον** ζῷον ὅμοιον **ἀετῷ**
Is 6,2.3; 41,4. 8 πετομένῳ. καὶ τὰ τέσσερα ζῷα, **ἓν καθ' ἓν** αὐ-
Ez 1,18; 10,12. τῶν ἔχων **ἀνὰ πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν** καὶ ἔσωθεν
Am 4,13 Lxx. Ex 3,14. γέ**μουσιν ὀφθαλμῶν**· καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν
ἡμέρας καὶ νυκτὸς λέγοντες·
ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκρά-
τωρ, ὁ ἦν καὶ **ὁ ὢν** καὶ ὁ ἐρχόμενος.
Is 6,1. Ps 47,9. 9 Καὶ ὅταν δώσουσιν τὰ ζῷα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ
Dn 4,31; 6,26; 12,7. εὐχαριστίαν τῷ **καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ τῷ ζῶντι**
5,14. 10 **εἰς τοὺς αἰῶνας** τῶν αἰώνων, πεσοῦνται οἱ εἴκοσι
τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ **καθημένου ἐπὶ**
τοῦ θρόνου, καὶ προσκυνήσουσιν τῷ **ζῶντι εἰς τοὺς**

---

4 θρονοι : hTW *θρονους* | *τεσσαρες* : TW *τεσσαρας* | 𝔎 — *εν* *5 εισιν* : W *εστιν* *6* T *ενπροσθεν* *7* h *εχον* *8* W *εχον* *9* 𝔎 *επι του θρονου*

---

3 και ο καθημ. : + *ην vl* — *4* — *και 1°* | *θρονους* : + *(ειδον) τους* *5 α* : *αι* | — *τα* *6* — *ως* *7 (ως) ανθρωπος* *8 ειχον* | *εσωθεν* : pr *εξωθεν και* | *αγιος* : novies *9 δω(σω)σιν*

αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσιν τοὺς στεφάνους
αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγοντες·
ἄξιος εἶ, ὁ κύριος καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν, λαβεῖν 11
τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν,
ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα, καὶ διὰ τὸ θέλημά
σου ἦσαν καὶ ἐκτίσθησαν.
Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ **καθημένου ἐπὶ** 5 Is 6,1; 29,11.
τοῦ θρόνου *βιβλίον* **γεγραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισ-** Ps 47,9.
θεν, κατεσφραγισμένον *σφραγῖσιν ἑπτά. καὶ εἶδον* 2 4,2. Ez 2,9.10.
ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ· τίς
ἄξιος ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας
αὐτοῦ; καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ οὐδὲ 3
ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖξαι τὸ
βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ [ἐγὼ] ἔκλαιον 4
πολύ, ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον
οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων 5 Gn 49,9.10.
λέγει μοι· μὴ κλαῖε· ἰδοὺ ἐνίκησεν ὁ **λέων** *ὁ ἐκ* Is 11,1.10.
τῆς φυλῆς **Ἰούδα, ἡ ῥίζα** *Δαυείδ, ἀνοῖξαι τὸ* 22,16.
βιβλίον καὶ τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ. Καὶ 6 Is 53,7.
εἶδον ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων J 1,29.36. 4,5. Zch 4,10.
ζῴων καὶ ἐν μέσῳ τῶν πρεσβυτέρων **ἀρνίον** *ἑστη-*
κὸς ὡς **ἐσφαγμένον,** *ἔχων κέρατα ἑπτὰ καὶ* **ὀφθαλ-**
μοὺς ἑπτά, *οἵ εἰσιν τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ*
ἀπεσταλμένοι **εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.** *καὶ ἦλθεν καὶ* 7 Is 6,1. Ps 47,9.
εἴληφεν ἐκ τῆς δεξιᾶς **τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ**
θρόνου. *Καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον, τὰ τέσσερα* 8 Ps 141,2.
ζῷα καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν 14,2; 15,2;
ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἔχοντες ἕκαστος κιθάραν καὶ 8,3.4.
φιάλας χρυσᾶς γεμούσας **θυμιαμάτων,** *αἵ εἰσιν*

5,*3* R *ηδυνατο* | *ουδε bis* : hT *ουτε* *4* [*εγω*] : R—TW
6 hT *εστηκως* | H *τα* [*επτα*] *πν.* | hT *απεσταλμενα*
8 *αι* : hT *α*

---

10 βαλλουσιν *11 ησαν* : *εισιν* 5,*1 οπισθεν* : *εξωθεν*
4 ανοιξαι : + *και αναγνωναι* *5 τας* : pr *λυσαι* *6 ειδον* :
+ (*και*) *ιδου* *7 ειληφ.* : + *το βιβλιον* *8 κιθαρας*

Ps 33,3; 144,9. 9 ***αἱ προσευχαὶ*** *τῶν ἁγίων. καὶ* ***ᾄδουσιν ᾠδὴν και-***
νὴν *λέγοντες·*
ἄξιος εἶ λαβεῖν τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς
σφραγῖδας αὐτοῦ, ὅτι ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας
τῷ θεῷ ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ
Ex 19,6. 10 *γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, καὶ ἐποίησας*
Is 61,6. 1,6; 20,6; 22,5. *αὐτοὺς* ***τῷ θεῷ*** *ἡμῶν* ***βασιλείαν*** *καὶ* ***ἱερεῖς,***
καὶ βασιλεύουσιν ἐπὶ τῆς γῆς.
1 Rg 22,19. 11 *καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα [ὡς] φωνὴν ἀγγέλων πολ-*
Dn 7,10. *λῶν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν*
πρεσβυτέρων, καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ***μυριάδες***
Is 53,7. 12 ***μυριάδων καὶ χιλιάδες χιλιάδων,*** *λέγοντες φωνῇ*
1 Chr 29,11. Ph 2,9.10. *μεγάλῃ·*
ἄξιόν ἐστιν τὸ ***ἀρνίον*** *τὸ* ***ἐσφαγμένον*** *λαβεῖν*
τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ
ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν.
Is 6,1. Ps 47,9. 13 *καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς*
καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης
[ἐστίν], καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέγοντας·
τῷ ***καθημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ*** *καὶ τῷ ἀρνίῳ*
ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ
κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
4,10; 19,4. 14 *καὶ τὰ τέσσερα ζῷα ἔλεγον· ἀμήν, καὶ οἱ πρεσ-*
βύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν.
5,1.2. 4,6; 5,6.8. 6 *Καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν*
ἑπτὰ σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων
Zch 1,8; 6,1–3. 2 *ζῴων λέγοντος ὡς φωνὴ βροντῆς· ἔρχου. καὶ εἶδον,*
καὶ ἰδοὺ ***ἵππος λευκός,*** *καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐ-*
τὸν ἔχων τόξον, καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος, καὶ

---

10 TW *βασιλευσουσιν* *11* [ως] : hT—HW *12* hTW *αξιος* *13* [εστιν] : W—T | *ηκουσα* : T pr *και* | h *λεγοντα* | 𝔎 *επι του θρονου* 6,*1* H *φωνῇ*

---

9 τω θεω : *(vl* pr*) ημας* *10 αυτους* : *ημας* | *βασιλεις* *13 παντα,* : *,παντας* *14 λεγοντα το αμ.* | *οι* : + *εικοσι τεσσαρες* | fin + *ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων* 6,*1 οτε* : *οτι* | *ερχου* : + *(και) ιδε (it 3.5.7)*

ἐξῆλθεν νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ. Καὶ ὅτε ἤνοι- 3 4,7.
ξεν τὴν σφραγῖδα τὴν δευτέραν, ἤκουσα τοῦ δευ-
τέρου ζῴου λέγοντος· ἔρχου. καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος 4
***ἵππος πυρρός**, καὶ τῷ καθημένῳ ἐπ' αὐτὸν ἐδόθη*
αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἐκ τῆς γῆς καὶ ἵνα ἀλ-
λήλους σφάξουσιν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα με-
γάλη. Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν 5 4,7.
τρίτην, ἤκουσα τοῦ τρίτου ζῴου λέγοντος· ἔρχου.
*καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ **ἵππος μέλας**, καὶ ὁ καθή-*
μενος ἐπ' αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ.
καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων 6
ζῴων λέγουσαν· χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς
χοίνικες κριθῶν δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν
οἶνον μὴ ἀδικήσῃς. Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφρα- 7 4,7.
γῖδα τὴν τετάρτην, ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου
ζῴου λέγοντος· ἔρχου. καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος 8 Hos 13,14.
χλωρός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα Ez 5,12; 14,21; 29,5; 33,27;
*αὐτῷ [ὁ] **θάνατος**, καὶ ὁ **ᾅδης** ἠκολούθει μετ'* 34,28.
αὐτοῦ, καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία ἐπὶ τὸ τέταρ- Jr 15,3.
*τον τῆς γῆς, **ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ***
***καὶ ἐν θανάτῳ καὶ** ὑπὸ τῶν **θηρίων τῆς** γῆς.*
Καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγῖδα, εἶδον 9 8,5; 14,18; 16,7.
ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγ-
μένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρ-
τυρίαν ἣν εἶχον. καὶ ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ λέ- Zch 1,12.
10 Ps 79,5.10.
*γοντες· ἕως **πότε, ὁ δεσπότης** ὁ ἅγιος καὶ ἀληθι-* Dt 32,43. 18,10. Gn 4,10.
*νός, οὐ **κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα** ἡμῶν **ἐκ τῶν*** 2 Rg 9,7. Hos 4,1.
***κατοικούντων ἐπὶ τῆς** γῆς; καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἑκάστῳ* 11 3,4.5; 7,9.13.14.
στολὴ λευκή, καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσων- Mt 23,32.
ται ἔτι χρόνον μικρόν, ἕως πληρώσωσιν καὶ οἱ

---

4 *αυτω* 1° : [H] | H [*εκ*] 6 *κριθων* : W+ *του*
8 *αυτου* 1° : [H] | [*ο*] : W—T 9 W— *δια* 2° 11 H
αναπαυσονται | HW *πληρωθωσιν*

---

2 *νικων ινα ν.* 8 *ακολουθει αυτω* | *αυτοις* : *αυτω*
9 *μαρτυρ.* : + *του αρνιου* 10 *εκ* : *απο* 11 *ετι post*
χρονον vl —

σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλ-
Is 13,10. 12 λοντες ἀποκτέννεσθαι ὡς καὶ αὐτοί. Καὶ εἶδον
Ez 32,7.8. ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην, καὶ σεισμὸς
Joel 3,3.4. μέγας ἐγένετο, καὶ **ὁ ἥλιος** ἐγένετο μέλας ὡς σάκ-
L 21,25. κος τρίχινος, καὶ **ἡ σελήνη** ὅλη ἐγένετο ὡς **αἷμα**,
Is 34,4; 13,10. 13 καὶ **οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν** εἰς τὴν γῆν,
ὡς **συκῆ** βάλλει τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου
14 μεγάλου σειομένη, **καὶ ὁ οὐρανὸς** ἀπεχωρίσθη **ὡς**
βιβλίον ἑλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ
Ps 48,5; 2,2. 15 τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. **καὶ οἱ βασιλεῖς**
Is 24,21; 34,12. Jr 4,29. **τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες** καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ
Is 2,10.19.21. πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροὶ καὶ πᾶς δοῦλος καὶ ἐλεύ-
θερος **ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς**
Hos 10,8. 16 **τὰς πέτρας** τῶν ὀρέων, **καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν**
Is 6,1. Ps 47,9. **καὶ ταῖς πέτραις· πέσετε ἐφ' ἡμᾶς καὶ κρύψατε**
L 23,30. **ἡμᾶς** ἀπὸ προσώπου τοῦ **καθημένου ἐπὶ τοῦ θρό-**
Joel 2,11; 3,4. 17 **νου** καὶ ἀπὸ τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου, ὅτι **ἦλθεν ἡ**
Sph 1,14.18. Ml 3,2. R 2,5. **ἡμέρα ἡ** μεγάλη **τῆς ὀργῆς** αὐτῶν, **καὶ τίς δύναται**
σταθῆναι;

Ez 7,2; 37,9. Dn 7,2. Zch 6,5. 7 [Καὶ] μετὰ τοῦτο εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶ-
Mt 24,31. τας **ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς**, κρατοῦντας
τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ
ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε
2 ἐπὶ πᾶν δένδρον. καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἀναβαί-
νοντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγῖδα θεοῦ
ζῶντος, καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν
ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ
Ez 9,4.6. 3 τὴν θάλασσαν, ' λέγων· μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν μήτε
τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα, ἄχρι **σφραγίσωμεν**
τοὺς δούλους τοῦ θεοῦ ἡμῶν **ἐπὶ τῶν μετώπων**

---

12 T *μελας εγενετο* *13* T *βαλλουσα* *14* h *ελισσομενος* *16* HW *πεσατε* | T *επι τω θρονω* *17* *αυτων* : W *αυτου* *7,1* [*και*] : hT—HW | *παν* : [h]RW *τι* *2* hW *ανατολων* | hW *εκραξεν* *3* *μητε* 1° : hW *και*

---

12 *σεισμος* : pr *ιδου* | — *ολη* *15* *ελευθ.* : pr *πας* *7,1* *μετα ταυτα* | — *της γης* 2° | *επι δενδρου* *2* — *αυτοις*

αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισ- 4 14,1.3.
μένων, ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες
ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν Ἰσραήλ·
ἐκ φυλῆς Ἰούδα δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισμένοι, 5
ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Γὰδ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Ἀσὴρ δώδεκα χιλιάδες, 6
ἐκ φυλῆς Νεφθαλεὶμ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Μανασσῆ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Συμεὼν δώδεκα χιλιάδες, 7
ἐκ φυλῆς Λευεὶ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Ἰσσαχὰρ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν δώδεκα χιλιάδες, 8
ἐκ φυλῆς Ἰωσὴφ δώδεκα χιλιάδες,
ἐκ φυλῆς Βενιαμεὶν δώδεκα χιλιάδες ἐσφραγισ-
μένοι.
Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πολύς, ὃν ἀριθ- 9 6,11.
μῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἐδύνατο, ἐκ παντὸς ἔθνους
καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτες ἐνώπιον
τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, περιβεβλη-
μένους στολὰς λευκάς, καὶ φοίνικες ἐν ταῖς χερ-
σὶν αὐτῶν· καὶ κράζουσιν φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες· 10 Is 6,1. Ps 47,9. 12,10.
ἡ σωτηρία τῷ θεῷ ἡμῶν τῷ **καθημένῳ ἐπὶ**
τῷ θρόνῳ καὶ τῷ ἀρνίῳ.
καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι εἱστήκεισαν κύκλῳ τοῦ 11 5,11. 11,16.
θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν τεσσάρων
ζῴων, καὶ ἔπεσαν ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ τὰ
πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ, λέ- 12 5,12.
γοντες·
ἀμήν, ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ σοφία καὶ
ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ

---

6 HW *Νεφθαλιμ* *7* RW *Λευϊ* | T *Ισσάχαρ* *8* W *Βενιαμὶν* *9* W *ειδον οχλον πολυν — και αρ. α. ο. εδυνατο —* | W *εστωτας* | T *φοινικας* *11* H *ιστηκεισαν*

---

4 εσφραγισμενων (2°) *5—8 δωδεκα : ιβ'* *7 Ισαχαρ* *9 — αυτον* *10 εκραζον*

ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
αἰώνων· ἀμήν.
13 Καὶ ἀπεκρίθη εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγων
μοι· οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς
Dn 12,1. 14 λευκὰς τίνες εἰσὶν καὶ πόθεν ἦλθον; καὶ εἴρηκα
Gn 49,11. 8,10. Mt 24,21. αὐτῷ· κύριέ μου, σὺ οἶδας. καὶ εἶπέν μοι· οὗτοί
H 9,14. εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης
καὶ ἔπλυναν τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν
Is 6,1. Ps 47,9. 15 αὐτὰς ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου. διὰ τοῦτό εἰσιν
11,19; 14,15.17; 15,5.8; 16,1; ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν
21,3.22. αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ, καὶ
ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου σκηνώσει ἐπ' αὐ-
Is 49,10. 16 τούς. οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι,
οὐδὲ μὴ πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα,
Ez 34,23. 17 ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ
Jr 2,13; 31,16. 5,6. Ps 23,2. αὐτοὺς καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζωῆς πηγὰς ὑδά-
21,4. Is 25,8. των· καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἐκ τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν.
Zch 2,17. Hb 2,20. 8 Καὶ ὅταν ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην,
Mt 24,31. 2 ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμίωρον. καὶ εἶδον
τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστήκα-
Am 9,1. 3 σιν, καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. Καὶ
5,8. ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν καὶ ἐστάθη ἐπὶ τοῦ θυσια-
στηρίου ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν, καὶ ἐδόθη αὐτῷ
θυμιάματα πολλά, ἵνα δώσει ταῖς προσευχαῖς τῶν
ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν
Ps 141,2. 4 τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς
τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ
Lv 16,12. 5 χειρὸς τοῦ ἀγγέλου ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. καὶ εἴ-
Ex 19,16. Ez 10,2. ληφεν ὁ ἄγγελος τὸν λιβανωτόν, καὶ ἐγέμισεν αὐ-

---

12 αμην 2° : [H] 8,*1* W *ημιωριον* *2* h *εδοθη*
3 του θυσιαστηριου : hW *το θ-ηριον*

---

13 — εισιν *14 ειρηκα : ειπον* | *— μου* | [*επλατυναν*]
16 — ετι bis | *ουδ ου μη* *17 ποιμαινει et οδηγει* | *ζωσας* |
εκ : απο 8,*1 οτε* *3 δωση*

τὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν
εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο βρονταὶ καὶ φωναὶ καὶ
ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. Καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι 6
οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἡτοίμασαν αὐτοὺς
ἵνα σαλπίσωσιν.

Καὶ ὁ πρῶτος ἐσάλπισεν· καὶ ἐγένετο χάλαζα 7 Ez 38,22.
καὶ πῦρ μεμιγμένα ἐν αἵματι καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν Joel 3,3. Ex 9,23–26.
γῆν· καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρί-
τον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς
κατεκάη. Καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισεν· 8 Jr 51,25.
καὶ ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν Ex 7,20.21.
θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης
αἷμα, καὶ ἀπέθανεν τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν 9
ἐν τῇ θαλάσσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς, καὶ τὸ τρίτον
τῶν πλοίων διεφθάρησαν. Καὶ ὁ τρίτος ἄγ- 10 Is 14,12.
γελος ἐσάλπισεν· καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ Dn 8,10.
ἀστὴρ μέγας καιόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπεσεν
ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς
τῶν ὑδάτων. καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται 11
ὁ Ἄψινθος. καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων
εἰς ἄψινθον, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον
ἐκ τῶν ὑδάτων ὅτι ἐπικράνθησαν. Καὶ ὁ τέ- 12 6,12. Ex 10,21.
ταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον
τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρί-
τον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν
καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φάνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς, καὶ ἡ
νὺξ ὁμοίως.

Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀετοῦ πετομένου 13 14,6. 9,12;
ἐν μεσουρανήματι λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ· οὐαὶ 11,14; 12,12.

---

5 hW *βρ. κ. αστρ. κ. φωναι* 6 H *αὐτους* W *εαυτους* 7 T *μεμιγμενον* 13 *αετου* : h[r] *αγγελου* | *ουαι* 1[o] 2[o] : H *Οὐαί οὐαί*

---

7 *πρωτος* : + *αγγελος* 8 — *πυρι* 9 *τριτον* 1[o] : + *μερος* | — *των εν τη θαλ.* | *ψυχην* 11 — *ο* | *εις αψινθιον* 12 *φαινη vl φανῇ* 13 *αετου* : pr *ως* | *λεγ.* : + *τρις*

οὐαὶ οὐαὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν
λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων
τῶν μελλόντων σαλπίζειν.
8,10. 20,1. 9 Καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ εἶδον
ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν,
καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσ-
Gn 19,28. 2 σου. καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου· **καὶ**
Ex 19,18. **ἀνέβη καπνὸς** ἐκ τοῦ φρέατος **ὡς καπνὸς καμίνου**
Joel 2,2.10. μεγάλης, καὶ **ἐσκοτώθη ὁ ἥλιος** καὶ ὁ ἀὴρ ἐκ τοῦ
Ex 10,12.15. 3 καπνοῦ τοῦ φρέατος. καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλ-
θον **ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν**, καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία
Ez 9,4. 4 ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς γῆς. καὶ
7,3. ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ ἀδικήσουσιν **τὸν χόρτον τῆς**
γῆς οὐδὲ **πᾶν χλωρὸν** οὐδὲ **πᾶν δένδρον**, εἰ μὴ
τοὺς ἀνθρώπους οἵτινες οὐκ ἔχουσιν **τὴν σφρα-**
5 **γῖδα** τοῦ θεοῦ **ἐπὶ τῶν μετώπων**. καὶ ἐδόθη αὐ-
ταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς, ἀλλ᾽ ἵνα βα-
σανισθήσονται μῆνας πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς
αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου, ὅταν παίσῃ ἄν-
Job 3,21. 6 θρωπον. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις **ζητήσουσιν**
L 23,30. οἱ ἄνθρωποι **τὸν θάνατον καὶ οὐ μὴ εὑρήσουσιν**
αὐτόν, καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν καὶ φεύγει
Joel 2,4. 7 ὁ θάνατος ἀπ᾽ αὐτῶν. καὶ **τὰ ὁμοιώματα** τῶν
ἀκρίδων **ὅμοια ἵπποις** ἡτοιμασμένοις **εἰς πόλεμον**,
καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι
χρυσῷ, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀν-
Joel 1,6. 8 θρώπων, καὶ εἶχαν τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν,
Joel 2,5. 9 καὶ **οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων** ἦσαν, ˈ καὶ εἶχον
θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν
πτερύγων αὐτῶν **ὡς φωνὴ ἁρμάτων** ἵππων πολ-

13 h τοις κατοικουσιν   9,*3.4* αυταις : TW αυτοις
4 W αδικησωσιν *5* hTW αυτοις *6* hW ευρωσιν *7* ομοια : hTW ομοιοι *8* W ειχον *9* H ειχαν

9,*2* — και ... αβυσσου | μεγαλης : (vl +) καιομενης | εσκοτισθη | — εκ τ. κ. τ. φρεατος *4* ανθρ. : + μονους | — του θεου *5* [πεντε : εξ] *6* φευξεται *7* στεφ. χρυσοι

λῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. *καὶ ἔχουσιν οὐρὰς* 10 19.
ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς
αὐτῶν ἡ ἐξουσία αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώ-
πους μῆνας πέντε. ἔχουσιν ἐπ' αὐτῶν βασιλέα 11 1.
τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου, ὄνομα αὐτῷ Ἑβραϊστὶ
Ἀβαδδών, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει Ἀπολ-
λύων. Ἡ Οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἔρχεται 12 8,13; 11,14.
ἔτι δύο Οὐαὶ μετὰ ταῦτα.
Καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν· καὶ ἤκουσα 13 8,3. Ex 30,1–3.
φωνὴν μίαν ἐκ τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου
τοῦ χρυσοῦ τοῦ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, λέγοντα τῷ 14 Gn 15,18. Dt 1,7. Ios 1,4. 16,12.
ἕκτῳ ἀγγέλῳ, ὁ ἔχων τὴν σάλπιγγα· λῦσον τοὺς
τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ **τῷ πο-**
ταμῷ τῷ *μεγάλῳ* **Εὐφράτῃ.** *καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσ-* 15 8,7–12.
σαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν ὥραν καὶ
ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτόν, ἵνα ἀποκτείνω-
σιν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. καὶ ὁ ἀριθμὸς 16
τῶν στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ δισμυριάδες μυ-
ριάδων· ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. καὶ οὕτως 17
εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθη-
μένους ἐπ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ
ὑακινθίνους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν
ἵππων ὡς κεφαλαὶ λεόντων, καὶ ἐκ τῶν στομά-
των αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον.
ἀπὸ τῶν τριῶν πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ 18
τρίτον τῶν ἀνθρώπων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ
καπνοῦ καὶ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν
στομάτων αὐτῶν. ἡ γὰρ ἐξουσία τῶν ἵππων ἐν 19
τῷ στόματι αὐτῶν ἐστιν καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐ-
τῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν, ἔχουσαι

---

10 ομοιας (h[s] *prob* err. *pro ομοια*) : h *ομοιοις* *11 ονομα* : T pr *ω* *13 των* : TW+ *τεσσαρων* *16* H *δις μυριαδες*

---

10 η εξ. αυτ. : εξουσιαν εχουσιν 11 — τον 12.13 ουαι. μετα ταυτα (και) ο 15 — και ημερ. 16 ιππου | δυο μυριαδων μυριαδας vl μυριαδες μυριαδων

Is 2,8.20; 17,8. 20 κεφαλάς, καὶ ἐν αὐταῖς ἀδικοῦσιν. καὶ οἱ λοιποὶ
Dn 5,4.23. Ps115,4; 135,15. τῶν ἀνθρώπων, οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς
16,9.11.21. πληγαῖς ταύταις, οὐδὲ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων
1 K 10,20. τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσουσιν τὰ
δαιμόνια καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ
καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε
βλέπειν δύνανται οὔτε ἀκούειν οὔτε περιπατεῖν,
2 Rg 9,22. 21 καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ
τῶν φαρμακιῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐ-
5,2. 4,3. 10 τῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν. Καὶ εἶδον
ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλην, καὶ ἡ ἶρις ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς
ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στῦλοι πυρός,
5,1. 2 καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἠνεῳγ-
μένον. καὶ ἔθηκεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν
ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς,
Jr 25,30. 3 καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται.
Hos 11,10. Am 1,2. καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς
Dn 8,26; 12,4.9. 4 ἑαυτῶν φωνάς. Καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρον-
ταί, ἤμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ λέγουσαν· σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ
Dt 32,40. 5 βρονταί, καὶ μὴ αὐτὰ γράψῃς. Καὶ ὁ ἄγγελος,
ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς
γῆς, ἦρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιὰν εἰς τὸν οὐ-
Gn 14,19.22. 6 ρανόν, καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας
Neh 9,6. Ex 20,11. τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν
Ps 146,6. 6,11. Dn 12,7. αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ τὴν θάλασ-
Am 3,7. 7 σαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος οὐκέτι ἔσται, ˈἀλλ᾽
Dn 9,6.10. Zch 1,6. ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου,
11,15. 17,17. Act 3,21.

---

20 ουδε : ℵ ου h ουτε *vl* text   *21* ℵ φαρμάκων R -ακειων   10,*4* TW εμελλον   *6* H [και τ. θαλ. κ. τα εν αυτη] | εσται : ℵ·

20 — και τα χαλκα   10,*1* — αλλον | — η | της κεφαλης   *3* — αι   *4* οτε : οσα | μη αυτα : μετα ταυτα   *5* — την δεξιαν   *6* — και τα εν αυτη 1°

ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν, καὶ ἐτελέσθη τὸ μυστήριον
τοῦ θεοῦ, ὡς εὐηγγέλισεν τοὺς ἑαυτοῦ δούλους
τοὺς προφήτας. Καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ 8 4. 2.
οὐρανοῦ, πάλιν λαλοῦσαν μετ' ἐμοῦ καὶ λέγου-
σαν· ὕπαγε λάβε τὸ βιβλίον τὸ ἠνεῳγμένον ἐν τῇ
χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἀπῆλθα πρὸς τὸν ἄγγελον, 9 Ez 2,8; 3,1–3.
λέγων αὐτῷ δοῦναί μοι τὸ βιβλαρίδιον. καὶ λέγει
μοι· λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό, καὶ πικρανεῖ σου
τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῷ στόματί σου ἔσται γλυκὺ
ὡς μέλι. καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς 10
τοῦ ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό, καὶ ἦν ἐν τῷ
στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ· καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό,
ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. καὶ λέγουσίν μοι· δεῖ 11 Jr 1,10; 25,30. Dn 3,4; 7,14.
σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσιν καὶ
γλώσσαις καὶ βασιλεῦσιν πολλοῖς. Καὶ ἐδόθη 11 Ez 40,3. Zch 2,5.6. 2 K 6,16.
μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, λέγων· ἔγειρε καὶ
μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον
καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ. καὶ τὴν αὐλὴν 2 Zch 12,3 Lxx. Is 63,18. Ps79,1. Dn8,10. L 21,24. 3. 12,6.14; 13,5.
τὴν ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξωθεν καὶ μὴ αὐ-
τὴν μετρήσῃς, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν, καὶ τὴν πόλιν
τὴν ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας τεσσεράκοντα δύο.
καὶ δώσω τοῖς δυσὶν μάρτυσίν μου, καὶ προφητεύ- 3 2.
σουσιν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα περι-
βεβλημένοι σάκκους. Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι 4 Zch 4,3.11–14.
καὶ αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ κυρίου τῆς
γῆς ἑστῶτες. καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλει ἀδικῆσαι, 5 2 Rg 1,10. 2 Sm 22,9. Jr 5,14.
πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν καὶ κατ-
εσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ εἴ τις θελήσῃ

---

7 σαλπιζειν : h· *8* T *βιβλαριδιον* *9* W *απηλθον* 11,*2 εξωθεν* 2° : W *εξω* | *δυο* : [H]W pr *και* *3* H *περιβεβλημενους* h^s^ *-νοι fort pro -νοις* *4 αι* 3° : [H] *5 θελησῃ* : h *θελει vl θελησει*

---

7 τους δουλους αυτου *8 λαλουσα et λεγουσα* *9 δος* *10 επικρ.* : *εγεμισθη* 11,*1 ραβδω* : + *και ο αγγελος ειστηκει* *2 εξωθεν* 1° : *εσωθεν*

αὐτοὺς ἀδικῆσαι, οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι.
1 Rg 17,1. Ex 7,17.19.20. 1 Sm 4,8. 6 οὗτοι ἔχουσιν τὴν ἐξουσίαν κλεῖσαι τὸν οὐρανόν,
ἵνα μὴ **ὑετὸς** βρέχῃ τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας
αὐτῶν, καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ **τῶν ὑδάτων**
στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ **πατάξαι** τὴν γῆν **ἐν**
Dn 7,3.7.21. 13,1.7; 17,8. 7 **πάσῃ πληγῇ** ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν. καὶ ὅταν τε-
λέσωσιν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, τὸ **θηρίον** τὸ
**ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει μετ' αὐτῶν πό-
λεμον καὶ νικήσει αὐτοὺς** καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς.
16,19. Is 1,9.10. L 13,34. 8 καὶ τὸ πτῶμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς πό-
λεως τῆς μεγάλης, ἥτις καλεῖται πνευματικῶς
Σόδομα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος αὐτῶν
9 ἐσταυρώθη. καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυ-
λῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτῶμα αὐτῶν
ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν
Ps 105,38. 10 οὐκ ἀφίουσιν τεθῆναι εἰς μνῆμα. καὶ οἱ κατοι-
κοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς καὶ
εὐφραίνονται, καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι
οὗτοι οἱ δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοι-
Ez 37,5.10. Gn 15,12. 11 κοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ μετὰ [τὰς] τρεῖς ἡμέ-
ρας καὶ ἥμισυ **πνεῦμα ζωῆς ἐκ** τοῦ θεοῦ **εἰσῆλθεν**
[ἐν] αὐτοῖς, καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν,
καὶ **φόβος** μέγας **ἐπέπεσεν ἐπὶ** τοὺς θεωροῦντας
2 Rg 2,11. 12 αὐτούς. καὶ ἤκουσαν φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ λεγούσης αὐτοῖς· ἀνάβατε ὧδε· καὶ ἀνέβη-
σαν **εἰς τὸν οὐρανὸν** ἐν τῇ νεφέλῃ, καὶ ἐθεώρησαν
Ez 38,19.20. Dn 2,20. 13 αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
ἐγένετο **σεισμὸς μέγας**, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως
ἔπεσεν, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα
ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά, καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι

---

6 T— *την* 1° *10* T *πεμπουσιν* *11* [*τας*] : RW—T | [*εν*] : TW *12* hW *φωνην μεγαλην ... λεγουσαν* | W— *αυτοις*

---

7 το θηριον : + το τεταρτον | — και νικησει ... αποκτ. αυτους 8 τα πτωματα αυτ. εασει 9 βλεψουσιν et αφησουσιν | μνηματα 10 χαρησονται 11 εισηλθ. εις αυτους 12 ηκουσα | αναβητε 13 ωρα : ημερα

ἐγένοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν **τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ**.
Ἡ Οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἡ Οὐαὶ ἡ τρίτη 14 15. 9,12. 12,12.
ἔρχεται ταχύ. Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλ- 15 Dn 2,44; 7,14.27.
πισεν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, Zch 14,9.
λέγοντες· Ex 15,18.
Ob 21.
ἐγένετο ἡ βασιλεία τοῦ κόσμου τοῦ κυρίου Ps 2,2; 10,16; 22,29.
ἡμῶν καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
καὶ οἱ εἴκοσι τέσσαρες πρεσβύτεροι, οἳ ἐνώπιον 16 4,4.10. 7,11.
τοῦ θεοῦ κάθηνται ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν,
ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν
τῷ θεῷ, λέγοντες· 17 Am 4,13 Lxx. Ex 3,14. Is 41,4. 4,8; 18,8.
εὐχαριστοῦμέν σοι, **κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκρά-**
τωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, ὅτι εἴληφας τὴν δύνα-
μίν σου τὴν μεγάλην καὶ **ἐβασίλευσας**· καὶ 18 15,1. R 2,5. Ps 2,1.5.12; 46,7; 99,1; 115,13.
τὰ ἔθνη ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου Am 3,7.
καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι καὶ δοῦναι Dn 9,6.10.
τὸν μισθὸν **τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις** Zch 1,6.
καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ **τοῖς φοβουμένοις** τὸ ὄνομά
σου, **τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους**, καὶ
διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν.
καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ 19 1 Rg 8,1.6.
ὤφθη **ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης** αὐτοῦ **ἐν τῷ ναῷ** 2 Chr 5,7. Ex 9,24; 19,16.
αὐτοῦ, καὶ ἐγένοντο **ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ** 15,5. 4,5.
βρονταὶ καὶ σεισμὸς καὶ **χάλαζα** μεγάλη.

Καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ, γυνὴ 12
περιβεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω
τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς
στέφανος ἀστέρων δώδεκα, καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα, 2 Is 66,7. Mch 4,10.

---

16 οἳ ... *καθηνται* : ℌW οἱ (ℌ [οι]) ... *καθημενοι* T οἱ ... οἳ *καθηνται*   *17* οτι : hT pr *και* | H *ειληφες* *18* TW *τοις μικροις κ. τοις μεγαλοις*

---

15 fin + *αμην*   *17* ην : + *και ο ερχομενος*   *18* *αγιοις τοις φοβ.* | *διαφθειραντας*   *19* — ο 2⁰ | — *και σεισμος*

9. Dn 7,7. 3 καὶ **κράζει ὠδίνουσα καὶ βασανιζομένη τεκεῖν**. καὶ
ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δρά-
κων πυρρὸς μέγας, ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ **κέ-
ρατα δέκα** καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ἑπτὰ
Dn 8,10. 4 διαδήματα, καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρίτον
τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς **εἰς
τὴν γῆν**. καὶ ὁ δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναι-
κὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ τὸ τέκ-
Is 66,7. 19,15. Ps 2,9. 5 νον αὐτῆς καταφάγῃ. καὶ **ἔτεκεν** υἱόν, **ἄρσεν**, ὃς
μέλλει **ποιμαίνειν** πάντα **τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ**·
καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ
Mt 2,13. 11,2.3. 6 πρὸς τὸν θρόνον αὐτοῦ. καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς
τὴν ἔρημον, ὅπου ἔχει ἐκεῖ τόπον ἡτοιμασμένον
ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας
Dn 10,13.21; 12,1. 7 χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα. Καὶ ἐγένετο πόλε-
μος ἐν τῷ οὐρανῷ, ὁ **Μιχαὴλ** καὶ οἱ ἄγγελοι αὐ-
τοῦ **τοῦ πολεμῆσαι** μετὰ τοῦ δράκοντος. καὶ ὁ
8 δράκων ἐπολέμησεν καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ, καὶ
οὐκ ἴσχυσαν, οὐδὲ τόπος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν
L 10,18. J 12,31. Gn 3,1.14. Zch 3,1.2. 9 τῷ οὐρανῷ. καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, **ὁ
ὄφις** ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος **Διάβολος** καὶ **ὁ Σα-
τανᾶς**, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη
εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ
11,15. Job 1,11. Zch 3,1. L 22,31. 10 ἐβλήθησαν. καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ
οὐρανῷ λέγουσαν·

ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ ἡ ἐξουσία
τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, ὅτι ἐβλήθη ὁ κατήγωρ
τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ κατηγορῶν αὐτοὺς
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός.

---

2 h— *και* (2°) *3* ℌW *μεγας πυρρος* *4* H *ἕστηκεν* *5* TW *υἱὸν α.* | W *αρσενα* *6* hT *τρεφουσιν* *7* T— *του* 1° *8* ℌW *ισχυσεν* *9* H *καί* O *Σατ.* | H *ολην*, —

2 εκραζεν vl -ξεν 3 πυρος 5 αρρενα | *— εν* | *ηρπαγη 6 — εκει* | *εκτρεφωσιν 8 ισχυον* | *ουδε : ουτε* | *αυτων : αυτοις vl αυτω 10 κατηγορος τ.*

καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ 11 R 8,37. 17. 7,14.
ἀρνίου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐ-
τῶν, καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν
ἄχρι θανάτου. διὰ τοῦτο **εὐφραίνεσθε, οὐ-** 12 Is 44,23; 49,13.
ρανοὶ *καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες· οὐαὶ τὴν*
γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, ὅτι κατέβη ὁ διάβο-
λος πρὸς ὑμᾶς ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς
ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει.
Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, 13
ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκεν τὸν ἄρσενα. καὶ 14 6. Dn 7,25; 12,7.
ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ αἱ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ
τοῦ μεγάλου, ἵνα πέτηται εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν
τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκεῖ **καιρὸν καὶ και-**
ροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ *ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως.*
καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὀπίσω 15
τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμόν, ἵνα αὐτὴν πο-
ταμοφόρητον ποιήσῃ. καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ 16
γυναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ
κατέπιεν τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ
τοῦ στόματος αὐτοῦ. καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ 17 14,12. 19,10. 1 J 5,10. 13,7.
τῇ γυναικί, καὶ ἀπῆλθεν ποιῆσαι πόλεμον μετὰ
τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς, τῶν τηρούν-
των τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρ-
τυρίαν Ἰησοῦ· καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς
θαλάσσης.
Καὶ εἶδον **ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον,** 13 11,7; 17,3.9.12. Dn 7,7.
ἔχον **κέρατα δέκα** *καὶ κεφαλὰς ἑπτά, καὶ ἐπὶ τῶν*
κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κε-
φαλὰς αὐτοῦ ὀνόματα βλασφημίας. καὶ τὸ **θηρίον** 2 Dn 7,4–6. 12,3.
ὃ εἶδον ἦν **ὅμοιον παρδάλει,** *καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ*
ὡς ἄρκου, *καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα* **λέοντος.**

---

12 ουρανοι : h pr *οι* | H *πρ. υμας*, *17* T *Ιησου.* *(18) Και εσταθην* (nov. sect. inc.) 13,*1* h *ονομα* *2* hT *λεοντων*

---

12 ουαι : + *τοις κατοικουσι*

καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ
17,8. 3 καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγάλην. καὶ
μίαν ἐκ τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς
θάνατον, καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθερα-
πεύθη. καὶ ἐθαύμασεν ὅλη ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θη-
4 ρίου, καὶ προσεκύνησαν τῷ δράκοντι, ὅτι ἔδωκεν
τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσεκύνησαν τῷ
θηρίῳ λέγοντες· τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ, καὶ τίς
Dn 7,8.11.25. 5 δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; καὶ ἐδόθη αὐτῷ
11,2; 12,6.14. **στόμα λαλοῦν** μεγάλα καὶ βλασφημίας, καὶ ἐδόθη
αὐτῷ ἐξουσία **ποιῆσαι** μῆνας τεσσεράκοντα δύο.
6 καὶ ἤνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίας πρὸς
τὸν θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν
σκηνὴν αὐτοῦ, τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας.
11,7. Dn 7,21. 7 καὶ ἐδόθη αὐτῷ **ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων
καὶ νικῆσαι αὐτούς**, καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ
πᾶσαν φυλὴν καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος.
Dn 12,1. 8 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες
Ps 69,29. Is 53,7. ἐπὶ τῆς γῆς, οὗ οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα αὐτοῦ
12,12. 3,5. 17,8. **ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς** τοῦ **ἀρνίου** τοῦ **ἐσφαγ-**
9 **μένου** ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Εἴ τις ἔχει οὖς,
Jr 15,2. 10 ἀκουσάτω. **εἴ τις εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς αἰχμαλω-**
Mt 26,52. 14,12. **σίαν** ὑπάγει· **εἴ τις ἐν μαχαίρῃ** ἀποκτενεῖ, δεῖ
αὐτὸν **ἐν μαχαίρῃ** ἀποκτανθῆναι. Ὧδέ **ἐστιν** ἡ
16,13. Mt 7,15. 11 ὑπομονὴ καὶ ἡ πίστις τῶν ἁγίων. Καὶ εἶδον
ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχεν
κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων.
2.4.5.7. 12 καὶ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ

---

3 HW *εθαυμασθη* *4* hW *προσεκ. το θηριον* | R *ομ. τω θηριω;* *5* W *βλασφημα* | *δυο* : [H]W pr *και* *7* H [*και εδοθη ... νικ. αυτους*] *10* h *αποκτεινει* h[s] *αποκτανθηναι et* — (*err. pro αποκτεινειν vl -ναι*)

---

3 — *εκ* *4* *δυνατος* *5* *βλασφημιαν* (*it 6*) | *ποιησαι* : pr *πολεμον vl* + *ο θελει* *6* *τους* : pr *και* *7* — vers | — *και λαον* *8* *αυτον* : *αυτω* | *οὗ ... αυτου* : *ων ... αυτων* | *τη βιβλω* *10* *ει τις (εις) αιχμαλωσιαν απαγει εις αιχμ. υπαγει* *11* — *δυο* *12.13* *εποιει ter*

ἐνώπιον αὐτοῦ. καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν
αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα προσκυνήσουσιν τὸ θηρίον
τὸ πρῶτον, οὗ ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου
αὐτοῦ. καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, ἵνα καὶ πῦρ 13 Mt 24,24. 2 Th 2,9.10.
ποιῇ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνειν εἰς τὴν γῆν 1 Rg 18,24–39.
ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. καὶ πλανᾷ τοὺς κατοι- 14 Dt 13,2–4.
κοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἐδόθη
αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου, λέγων τοῖς
κατοικοῦσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ,
ὃς ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρης καὶ ἔζησεν. καὶ 15 Dn 3,5.6.
ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου,
ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ ποιήσῃ
[ἵνα] **ὅσοι ἐὰν μὴ προσκυνήσωσιν τῇ εἰκόνι** *τοῦ*
θηρίου ἀποκτανθῶσιν. καὶ ποιεῖ πάντας, τοὺς 16 19,20.
μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους
καὶ τοὺς πτωχούς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς
δούλους, ἵνα δῶσιν αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χει-
ρὸς αὐτῶν τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν,
[καὶ] ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ 17
μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ
τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ὧδε ἡ σοφία 18 17,9. 15,2.
ἐστίν. ὁ ἔχων νοῦν ψηφισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ
θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν. καὶ ὁ
ἀριθμὸς αὐτοῦ ἑξακόσιοι ἑξήκοντα ἕξ.
Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τὸ ἀρνίον ἑστὸς ἐπὶ τὸ 14 Ez 9,4. 7,4. 3,12.
ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσεράκοντα
τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ
τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον **ἐπὶ τῶν**

---

13 T *καταβαιν. εκ τ. ουρ.* *15 αυτω (et* h^{s}*)* : H *αυτη* (h^{s} *fort αυτη* interp. pro *vl* ante *τη γη)* | hW *ποιησει* | [*ινα*] : W—T | T *προσκυνησουσιν* | h *την εικονα* *16 δωσιν* : h *δωσει* h^{s} *δωσουσιν* *17* [*και*] : W—T | hW *δυναται* *18 αυτου* : h+ *εστιν* | T *χξς'* | h *εξακοσιαι* | *εξηκοντα* : h^{r} *δεκα*

---

14 πλανα : + *τους εμους* | *δ ειχεν πληγην* *16 των μετωπων* *17 το χαρ. ... ονοματος* : *το χαρ. του θηριου η το ονομα* 14,*1* — *το* 1° | *αυτου* 1° : + *αριθμος*

Ez 1,24; 43,2. 1,15. 2 μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐ-
ρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν
βροντῆς μεγάλης, καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ὡς κι-
θαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν.
Ps 33,3; 40,4; 3 καὶ ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου
96,1; 98,1. 144,9; 149,1. καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ τῶν πρεσ-
Is 42,10. 5,9. βυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν
εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσεράκοντα τέσσαρες χιλιάδες,
2 K 11,2. 4 οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ
E 5,27. 5,9. γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ εἰσιν.
οὗτοι οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγει.
οὗτοι ἠγοράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ
Ps 32,2. Is 53,9. 5 τῷ θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ, καὶ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
Sph 3,13. οὐχ εὑρέθη ψεῦδος· ἄμωμοί εἰσιν.
8,13. 6 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετόμενον ἐν με-
σουρανήματι, ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰώνιον εὐαγγελί-
σαι ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ
πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν,
Ex 20,11. 7 ¹λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· φοβήθητε τὸν θεὸν καὶ
Ps 146,6. δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως
αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρα-
νὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ πηγὰς ὑδάτων.
Dn 4,27. 8 Καὶ ἄλλος δεύτερος ἄγγελος ἠκολούθησεν λέγων·
18,2. Is 21,9. Jr 51,7.8. ἔπεσεν ἔπεσεν Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣ ἐκ τοῦ οἴνου
τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πεπότικεν πάντα
13,12–17. 9 τὰ ἔθνη. Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολούθη-
Mt 10,28. σεν αὐτοῖς λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· εἴ τις προσ-
κυνεῖ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμ-
βάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ
Is 51,17. 10 τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου
Ps 75,9. Gn 19,24. Ez 38,22. 16,19. Jr 25,15. 19,20.

---

3 TW— ως *3.4* h— . ουτοι εισιν *4* TW υπαγη
5 αμωμοι : T+ γαρ *7* θαλ. : T pr την *8* TW αλλ. αγγ. δευτ. | H [αγγελος]

---

4 ηγορασθ. : + υπο Ιησου *6* — επι 1° | κατοικουντας
7 θεον : κυριον *8* — επεσεν 2° *9* αυτοις : αυτω

τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ **κεκερασμένου ἀκράτου**
ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ, καὶ βασανισθήσε-
ται ἐν **πυρὶ καὶ θείῳ** ἐνώπιον ἀγγέλων ἁγίων καὶ
ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου. **καὶ ὁ καπνὸς** τοῦ βασανι- 11 Is 34,9.10. 19,3.
σμοῦ αὐτῶν **εἰς αἰῶνας** αἰώνων **ἀναβαίνει**, καὶ οὐκ
ἔχουσιν ἀνάπαυσιν **ἡμέρας καὶ νυκτὸς** οἱ προσκυ-
νοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ εἴ
τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
Ὧδε ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, οἱ τηροῦντες 12 13,10. 12,17.
τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ.
Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· 13 Is 57,2. H 4,10. 1 K 15,58.
γράψον· μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀπο-
θνήσκοντες ἀπάρτι. ναί, λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα
ἀναπαήσονται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα
αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν.

Καὶ **εἶδον, καὶ ἰδοὺ** νεφέλη λευκή, **καὶ ἐπὶ** 14 Dn 7,13; 10,16. Mt 13,39.41.
τὴν νεφέλην καθήμενον **ὅμοιον υἱὸν ἀνθρώπου**,
ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στέφανον χρυσοῦν
καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος 15 Joel 4,13.
ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ, κράζων ἐν φωνῇ
μεγάλῃ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· **πέμψον**
τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον, **ὅτι ἦλθεν** ἡ ὥρα
θερίσαι, ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. καὶ 16
ἔβαλεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τῆς νεφέλης τὸ δρέπανον
αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. Καὶ 17
ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ
οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέπανον ὀξύ. Καὶ 18 Joel 4,13. 15.
ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου, [ὁ]
ἔχων ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός, καὶ ἐφώνησεν φωνῇ
μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ λέγων·

---

10 W *βασανισθησονται* | *αγγελ. αγιων* : h *των αγγελων* W *των αγ. αγγελ.* *14* W *υιω* *14.15 et 17.18* W *οξυ· και* *16* h *επι την νεφελην* *18* H [*εξηλθεν*] | [*ο*] : W—T

---

10 εκ του ποτηριου *13 απαρτι.* : *·απαρτι* | *— ναι* | *αναπαυσονται* *18 κ. κραυγα φ.*

πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ καὶ τρύγησον
τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι ἤκμασαν
19,15. 19 αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος τὸ
δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησεν τὴν
ἄμπελον τῆς γῆς καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ
Joel 4,13. Is 63,3. 20 θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὸν μέγαν. καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς
ἔξωθεν τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς
ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν τῶν ἵππων, ἀπὸ σταδίων
χιλίων ἑξακοσίων.

Lv 26,21. 6,17. 12,1.3. 11,18. 15 Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα
καὶ θαυμαστόν, ἀγγέλους ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς
ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυ-
4,6. 13,15.18. 5,8. 2 μὸς τοῦ θεοῦ. Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλί-
νην μεμιγμένην πυρί, καὶ τοὺς νικῶντας ἐκ τοῦ
θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ
ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑστῶτας ἐπὶ τὴν
Dt32,4. Ios14,7. θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας κιθάρας τοῦ θεοῦ.
Am 4,13 Lxx. Ex 15,1.11; 34,10. 5,9.12. 3 καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν Μωϋσέως τοῦ δούλου τοῦ
θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες·
Ps 111,2; 139,14; 145,17. Jr 10,6.7. μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, κύριε ὁ
θεὸς ὁ παντοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ
Ps 86,9. Ml 1,11. 4 αἱ ὁδοί σου, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐθνῶν· τίς οὐ
μὴ φοβηθῇ, κύριε, καὶ δοξάσει τὸ ὄνομά σου;
ὅτι μόνος ὅσιος, ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσιν
καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, ὅτι τὰ δι-
καιώματά σου ἐφανερώθησαν.
Ex 40,34. 11,19. 5 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς
Lv 26,21. Ez 28,13. 1,13. 6 σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐξῆλθον
οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ
τοῦ ναοῦ, ἐνδεδυμένοι λίνον καθαρὸν λαμπρὸν

---

20 εξακοσιων : h[r] εξακοσιων εξ it διακοσιων 15,2 εχοντας : W+ τας 3 εθνων : ℵ αιωνων 4 H σου, οτι μονος οσιος; 6 H εξηλθαν | οι 2° : [H] | λινον (et h[r]) : H λιθον

---

19 την μεγαλην 20 εξω 15,2 και 4° : + εκ του χαραγματος αυτου (και) 3 βασιλευ 4 φοβηθη : + σε 5 και 2° : + ιδου 6 — εκ τ. ναου

καὶ περιεζωσμένοι περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς.
καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζῴων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ 7 4,6–8. 14,10.
ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας τοῦ θυμοῦ
τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ 8 Lv 26,21. Ex 40,34. 1 Rg 8,10. Is 6,4. Ez 44,4.
καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο
εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ
πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων. Καὶ ἤκουσα μεγάλης 16 Is 66,6. Ps 69,25. Jr 10,25. Sph 3,8. 15,7.
φωνῆς ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις·
ὑπάγετε καὶ ἐκχέετε τὰς ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ
τοῦ θεοῦ εἰς τὴν γῆν. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος 2 Dt 28,35. Ex 9,10.11.
καὶ ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν· καὶ
ἐγένετο ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν ἐπὶ τοὺς ἀνθρώ-
πους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ
τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ. Καὶ ὁ 3 Ex 7,17–21.
δεύτερος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασ-
σαν· καὶ ἐγένετο αἷμα ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ
ζωῆς ἀπέθανεν, τὰ ἐν τῇ θαλάσσῃ. Καὶ ὁ 4 Ex 7,19–24. Ps 78,44.
τρίτος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποτα-
μοὺς καὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων· καὶ ἐγένετο
αἷμα. Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέ- 5 Ps 119,137; 145,17. Ex3,14. Dt32,4. Is 41,4.
γοντος· δίκαιος εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν, [ὁ] ὅσιος, ὅτι
ταῦτα ἔκρινας, ὅτι αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν 6 Is 49,26. Ps 79,3.
ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς δέδωκας πεῖν· ἄξιοί
εἰσιν. Καὶ ἤκουσα τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· 7 Am 4,13 Lxx. Ps 19,10; 119,137. 9,13. 19,2.
ναί, κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθιναὶ καὶ
δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. Καὶ ὁ τέταρτος ἐξέχεεν 8
τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ
καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί. καὶ ἐκαυ- 9 11.21. 9,20.21.
ματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι καῦμα μέγα, καὶ ἐβλασ-

16,4 h *εγενοντο* 5 [ο] : TW 6 *αιμα* 1° : T *αιματα* | hT *εδωκας*

---

7 — εν 8 εκ του καπνου | — επτα 2° 16,*1 ναου : ουρανου vl — εκ τ. ναου 2 εις : επι | επι : εις 3 ζωσα | — τα 5 δικαιος : + κυριε 9 εβλασφ. : + οι ανθρωποι*

φήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος τὴν
ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας, καὶ οὐ μετενόη-
Ex 10,21. 10 *σαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. Καὶ ὁ πέμπτος ἐξέχεεν*
Is 8,21.22. *τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου·*
*καὶ **ἐγένετο** ἡ βασιλεία αὐτοῦ **ἐσκοτωμένη**, καὶ*
9. Dn 2,20. 11 *ἐμασῶντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου, καὶ*
*ἐβλασφήμησαν **τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ** ἐκ τῶν πό-*
νων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν, καὶ οὐ μετ-
Gn 15,18. 12 *ενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. Καὶ ὁ ἕκτος*
Dt 1,7. Ios 1,4. Is 11,15.16; *ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ **τὸν ποταμὸν τὸν***
41,2.25; 44,27. Jr 50,38. ***μέγαν** [**τὸν**] **Εὐφράτην**· καὶ **ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ** αὐ-*
*τοῦ, ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν **ἀπὸ***
12,9. 13,1. 13 ***ἀνατολῆς ἡλίου**. Καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ*
13,11. Ex 8,3. 1 Rg 22,21—23. *δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ*
ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα
Am 4,13 Lxx. 14 *τρία ἀκάθαρτα ὡς βάτραχοι· εἰσὶν γὰρ πνεύματα*
13,13. 19,19. *δαιμονίων ποιοῦντα σημεῖα, ἃ ἐκπορεύεται ἐπὶ*
τοὺς βασιλεῖς τῆς οἰκουμένης ὅλης, συναγαγεῖν
αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας τῆς μεγάλης
3,13. 1 Th 5,2. 15 ***τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος**. Ἰδοὺ ἔρχομαι ὡς*
κλέπτης· μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ
ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ καὶ βλέ-
Jud 5,19.31. 16 *πωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. καὶ συνήγαγεν*
2 Rg 9,27; 23,29. Zch 12,11. *αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἑβραϊστὶ*
Is 66,6. 17 *Ἁρμαγεδών. Καὶ ὁ ἕβδομος ἐξέχεεν τὴν φιάλην*
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἀέρα· καὶ ἐξῆλθεν φωνὴ μεγάλη
***ἐκ τοῦ ναοῦ** ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα· γέγονεν.*
Ex 19,16. 18 *καὶ ἐγένοντο **ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ** καὶ **βρονταί**,*
Dn 12,1. 4,5; 8,5; 11,19. *καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, **οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ᾽***
***οὗ** ἄνθρωπος **ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς**, τηλικοῦτος*

---

12 [*τον*] : R—TW | hW *ανατολων* *14 ημερ. τ. μεγ.* : h *μεγ. ημ.* *16* H *Ἐβραϊστι Ἁρ Μαγεδών* *17 αερα* : H· — W, | *γεγονεν* : H·—R· *18* 𝔎 *ανθρωποι εγενοντο* | H *γης τηλ. ... μεγας*,

---

9 — την *13 βατραχους* *14 α εκπ. : εκπορευεσθαι* | *ημερ. : + εκεινης* *15 ερχεται* *16 Αρμ. : Μαγεδων* *17 — μεγαλη* | *— απο του θρονου* *18 — εγενετο* 1°

σεισμὸς οὕτω μέγας. καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ με- 19 Dn 4,27. Is 51,17.
γάλη εἰς τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν Jr 25,15.
ἔπεσαν. καὶ **Βαβυλὼν** *ἡ* **μεγάλη** *ἐμνήσθη ἐνώπιον* 11,8. 14,10.
τοῦ θεοῦ δοῦναι αὐτῇ **τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ**
θυμοῦ *τῆς ὀργῆς* **αὐτοῦ.** *καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγεν,* 20 6,14; 20,11.
καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν. καὶ **χάλαζα** *μεγάλη ὡς* 21 9. Ex 9,23.
ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς
ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν
θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι **μεγάλη** *ἐστὶν*
ἡ πληγὴ αὐτῆς **σφόδρα.**

Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόν- 17 Jr 51,13. 15,1.
των τὰς ἑπτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ
λέγων· δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνης τῆς
μεγάλης τῆς **καθημένης ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν,** *μεθ'* 2 Is 23,17. 14,8; 18,3.
ἧς ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, *καὶ* **ἐμεθύσθη-**
σαν *οἱ κατοικοῦντες* **τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου** *τῆς*
πορνείας **αὐτῆς.** *καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον* 3 Dn 7,7. 13,1.
ἐν πνεύματι. καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ
θηρίον *κόκκινον, γέμοντα ὀνόματα βλασφημίας,*
ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ **κέρατα δέκα.** *καὶ ἡ γυνὴ* 4 Ez 28,13.16. Jr 51,7.
ἦν περιβεβλημένη πορφυροῦν καὶ κόκκινον, καὶ
κεχρυσωμένη χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαρ-
γαρίταις, ἔχουσα **ποτήριον χρυσοῦν** *ἐν τῇ χειρὶ*
αὐτῆς γέμον βδελυγμάτων καὶ τὰ ἀκάθαρτα τῆς
πορνείας αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα 5 2 Th 2,7. 14,8; 16,19.
γεγραμμένον· μυστήριον, ΒΑΒΥΛΩΝ Η ΜΕ- Dn 4,27.
ΓΑΛΗ, *Η ΜΗΤΗΡ ΤΩΝ ΠΟΡΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ*
ΒΔΕΛΥΓΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΓΗΣ. καὶ εἶδα τὴν γυ- 6 18,24.
ναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων καὶ

17,*3* W *γεμον τα ονομ.* | *εχον* : H *εχων* hT *εχοντα*
4 hT *χρυσω* | hT *γεμων* *5* HW *γεγραμμενον,* |
R *ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ* : W· (TW omnia, H *μυστ.* typis minusc.)
6 HW *ειδον*

17,*3* — *εν* *4* — *και* 3° | *αυτης* 2° : *της γης* vl + *και*
τ. γης *6* *εκ του αιμ.* 1° : *τω αιματι* vl — *εκ* | — *και* 2°

ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ. Καὶ ἐθαύ-
7 μασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα. καὶ εἶπέν μοι ὁ
ἄγγελος· διὰ τί ἐθαύμασας; ἐγὼ ἐρῶ σοι τὸ μυστή-
ριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βαστάζον-
τος αὐτὴν τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ
Dn 7,8; 12,1. 8 δέκα κέρατα. **τὸ θηρίον** ὃ εἶδες·ἦν καὶ οὐκ ἔστιν,
Ps 69,29. 13,1.2. 18,3. 3,5. καὶ μέλλει **ἀναβαίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου** καὶ εἰς
ἀπώλειαν ὑπάγειν· καὶ θαυμάσονται οἱ κατοι-
κοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, **ὧν** οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα
ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου,
βλεπόντων τὸ θηρίον ὅτι ἦν καὶ οὐκ ἔστιν καὶ
18,18. 13,1. 9 παρέσται. ¦ Ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. αἱ ἑπτὰ
κεφαλαὶ ἑπτὰ ὄρη εἰσίν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται
10 ἐπ' αὐτῶν. καὶ βασιλεῖς ἑπτά εἰσιν· ¦ οἱ πέντε
ἔπεσαν, ὁ εἷς ἔστιν, ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθεν, καὶ
8. 19,20. 11 ὅταν ἔλθῃ ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι. καὶ τὸ θη-
ρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστιν, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστιν,
καὶ ἐκ τῶν ἑπτά ἐστιν, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει.
18,1. Dn 7,20.24. 12 **καὶ τὰ δέκα κέρατα** ἃ εἶδες **δέκα βασιλεῖς εἰσιν,**
οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον, ἀλλὰ ἐξουσίαν
ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ
13 θηρίου. οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσιν, καὶ τὴν
δύναμιν καὶ ἐξουσίαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ διδόασιν.
Dt 10,17. Dn 2,47. 14 οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν καὶ τὸ ἀρ-
19,16. 19,14. νίον νικήσει αὐτούς, ὅτι **κύριος κυρίων ἐστὶν καὶ**
βασιλεὺς βασιλέων, καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κλητοὶ καὶ
1. Is 8,7. Jr 47,2; 51,13. 15 ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. Καὶ λέγει μοι· **τὰ ὕδατα**
ἃ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι
12.13. 18,8. 16 εἰσὶν καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι. καὶ τὰ δέκα κέρατα
ἃ εἶδες καὶ τὸ θηρίον, οὗτοι μισήσουσιν τὴν πόρ-

---

7 **hT** *σοι ερω* *8* **ℋW** *υπαγει* | **HW** *θαυμασθησονται* *9 επ αυτων* : **R·Ti (non T)W,** *10.11* **ℋ** *μειναι, και ... ουκ εστιν.* *13* **εξουσιαν** : **hT pr** *την*

---

8 την γην | *τα ονοματα* | *του βιβλιου* *11 αυτος : ουτος + ο* *12 ουπω : ουκ* *15 ειπεν*

νην, καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμ-
νήν, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν
κατακαύσουσιν [ἐν] πυρί· ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς 17 10,7.
τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ,
καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην καὶ δοῦναι τὴν βασι-
λείαν αὐτῶν τῷ θηρίῳ, ἄχρι τελεσθήσονται οἱ
λόγοι τοῦ θεοῦ. καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες ἔστιν ἡ 18 Ps 2,2; 89,28. 18,10.
πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ ***τῶν*** *βα-*
σιλέων τῆς *γῆς. Μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγ-* 18 10,1. Ez 43,2.
γελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξου-
σίαν μεγάλην, καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης
αὐτοῦ. καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ λέγων· ***ἔπεσεν*** 2 Dn 4,27. 14,8.
ἔπεσεν Βαβυλὼν ἡ *μεγάλη, καὶ ἐγένετο* ***κατοικητή-*** Is 13,21; 21,9; 34,11.13.
ριον δαιμονίων *καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος* Jr 9,10; 50,39; 51,8.
ἀκαθάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρ-
του καὶ μεμισημένου, ὅτι ***ἐκ [τοῦ οἴνου]*** *τοῦ θυ-* 3 Is 23,17.
μοῦ τῆς πορνείας ***αὐτῆς πέπωκαν πάντα τὰ ἔθνη,*** Jr 25,15.27; 51,7.
καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν, *καὶ* Nah 3,4.
οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ στρή-
νους αὐτῆς ἐπλούτησαν. Καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν 4 Is 48,20; 52,11.
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· ***ἐξέλθατε ὁ λαός μου*** Jr 50,8; 51,6.9.45.
ἐξ αὐτῆς, *ἵνα μὴ συνκοινωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις*
αὐτῆς, καὶ ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς ἵνα μὴ λάβητε·
ὅτι ἐκολλήθησαν αὐτῆς *αἱ ἁμαρτίαι* ***ἄχρι τοῦ οὐ-*** 5 Gn 18,20.21.
ρανοῦ, *καὶ ἐμνημόνευσεν ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα* Jr 51,9.
αὐτῆς. ***ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν,*** *καὶ* 6 Ps 137,8.
διπλώσατε τὰ διπλᾶ ***κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς·*** *ἐν τῷ* Jr 50,15.29. 2 Th 1,6.
ποτηρίῳ ᾧ ἐκέρασεν κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν· ὅσα 7 Jr 50,29.
ἐδόξασεν αὐτὴν καὶ ἐστρηνίασεν, τοσοῦτον δότε Is 47,7.8.

---

16 [*εν*] : RW—T 18,*3* [*του οινου*] : TW | ℵ *πεπτωκαν* *4* h *εξ αυτης, ο λαος μου* *6* H [*τα*] *διπλα* *7 αὐτην* : H *αὐτην* W *εαυτην*

---

16 — και γυμνην *17 τελεσθωσιν* *18 της* : pr *επι* 18,*2 εν ισχυι φωνη μεγαλη* | *δαιμονων* | *ακαθ.* 1° : + *και μεμισημενου* *3 — του θυμου* | *πεπτωκασιν* *4 εξελθε* *6 απεδ.* : + *υμιν*

αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος. ὅτι **ἐν τῇ καρδίᾳ**
αὐτῆς λέγει ὅτι κάθημαι βασίλισσα καὶ **χήρα οὐκ**
Is 47,9. 8 **εἰμὶ καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω**· διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ
Jr 50,31. 17,16. ἡμέρᾳ **ἥξουσιν** αἱ πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πέν-
θος καὶ λιμός, καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται· ὅτι
Ez 26,16; 9 **ἰσχυρὸς κύριος** ὁ θεὸς ὁ **κρίνας** αὐτήν. **καὶ κλαύ-**
27,30.33.35. Ps 48,4 Lxx. **σουσιν καὶ κόψονται** ἐπ' αὐτὴν **οἱ βασιλεῖς τῆς**
Is 23,17. 17,2. **γῆς οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες** καὶ στρηνιάσαν-
τες, ὅταν βλέπωσιν τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως
Dn 4,27. 10 αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ τὸν φόβον
Ez 26,17. 14,8. Is 21,9. τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες· οὐαὶ οὐαί, ἡ
Jr 51,8. πόλις ἡ μεγάλη, **Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά**, ὅτι
Ez 27,36.31. 11 μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. καὶ οἱ **ἔμποροι** τῆς
γῆς **κλαίουσιν καὶ πενθοῦσιν** ἐπ' αὐτήν, ὅτι τὸν
Ez 27,12.13.22. 12 γόμον αὐτῶν οὐδεὶς ἀγοράζει οὐκέτι, γόμον χρυσοῦ
καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαριτῶν
καὶ βυσσίνου καὶ πορφύρας καὶ σιρικοῦ καὶ κοκ-
κίνου, καὶ πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος
ἐλεφάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου τιμιωτάτου
Ez 27,13. 13 καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου, καὶ κιν-
νάμωμον καὶ ἄμωμον καὶ θυμιάματα καὶ μύρον
καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν
καὶ σῖτον καὶ κτήνη καὶ πρόβατα, καὶ ἵππων καὶ
14 ῥεδῶν καὶ σωμάτων, καὶ **ψυχὰς ἀνθρώπων**. καὶ
ἡ ὀπώρα σου τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς ἀπῆλθεν
ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ
ἀπώλετο ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ αὐτὰ εὑρή-
Ez 27,36.31. 15 σουσιν. οἱ **ἔμποροι** τούτων, οἱ πλουτήσαντες ἀπ'
αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον
τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς **κλαίοντες καὶ πενθοῦντες**,

---

8 H [Κυριος] *9* hT κλαυσονται | αυτην : h αυτῇ *10.16.19* H ουαί ουαί *10* h μιαν ωραν *12* h[s] μαργαρίταις et μαργαριτοῦ *14* W [*14*] | TW απωλοντο | W αυτα ου μη

---

7 — και πενθος | καθιω vl καθως *8* ημερα : ωρα *11* κλαυσουσιν κ. πενθησουσιν επ αυτη *12* σηρικου | ξυλου : λιθου *13* — και αμωμον | — και οινον *14* ευρης

ˈλέγοντες· οὐαὶ οὐαί, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περι- 16 17,4.
βεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον,
καὶ κεχρυσωμένη [ἐν] χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ
μαργαρίτῃ, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ τοσοῦτος 17 Is 23,14. Ez 27,27—29.
πλοῦτος. καὶ πᾶς **κυβερνήτης** καὶ πᾶς ὁ ἐπὶ τό-
πον πλέων **καὶ ναῦται καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν**
ἐργάζονται, ἀπὸ μακρόθεν **ἔστησαν** ˈκαὶ· ἔκραξαν 18 Ez 27,32. Is 34,10.
βλέποντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς λέ-
γοντες· **τίς ὁμοία** τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ; ˈ**καὶ ἔβα-** 19 Ez 27,30—34; 26,19.
λον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἔκραξαν
κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, λέγοντες· οὐαὶ οὐαί,
ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ᾗ **ἐπλούτησαν πάντες** οἱ
ἔχοντες **τὰ πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς** τιμιότη-
τος αὐτῆς, ὅτι μιᾷ ὥρᾳ **ἠρημώθη**. **Εὐφραίνου** 20 Dt 32,43. Is 44,23. Jr 51,48.
ἐπ' αὐτῇ, **οὐρανὲ** καὶ οἱ ἅγιοι καὶ οἱ ἀπόστολοι
καὶ οἱ προφῆται, **ὅτι ἔκρινεν** ὁ θεὸς τὸ κρίμα
ὑμῶν ἐξ αὐτῆς. Καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς 21 Ez 26,21. Dn 4,27. Jr 51,63.64.
λίθον ὡς μύλινον μέγαν, **καὶ ἔβαλεν εἰς** τὴν θά-
λασσαν **λέγων· οὕτως** ὁρμήματι βληθήσεται **Βα-**
βυλὼν ἡ μεγάλη πόλις, **καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι. καὶ** 22 Is 24,8. Ez 26,13.
φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ **μουσικῶν** καὶ αὐλητῶν καὶ
σαλπιστῶν **οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι**, καὶ πᾶς
τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι,
καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι, ˈ**καὶ** 23 Jr 7,34; 16,9; 25,10. Is 23,8; 47,9.
φῶς λύχνου οὐ μὴ φάνῃ ἐν σοὶ ἔτι, **καὶ φωνὴ**
νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι·
ὅτι οἱ **ἔμποροί** σου ἦσαν **οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς**,
ὅτι ἐν **τῇ φαρμακίᾳ σου** ἐπλανήθησαν πάντα τὰ
ἔθνη, καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα προφητῶν καὶ ἁγίων 24 Jr 51,49. 6,10; 17,6; 19,2. Mt 23,35.37.
εὑρέθη καὶ **πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς**.

---

16 [*εν*] : TW—R | hT *χρυσω* | W *μαργαριταις* *18.19* TW *εκραζον* *19* h *επεβαλον* *21* T *μῦλον* (Ti *-ύ-*) W *μυλικὸν* *22* H [*πασης τεχνης*] *23* *ετι·* : W+ „[v.14]“ *οι* 1° : [H]—W | RW *φαρμακεια* *24* T *αιματα*

16 — *ουαι* 2° | *βυσσον* | *πορφυραν* *17* *τοπον* : mare (*ποντον*?) *vl των πλοιων* *20*— *και οι* 2° *21* — *ισχυρος* *23* —*οτι* 1°

Ps 104,1. 11,15. 19 Μετὰ ταῦτα ἤκουσα ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου
πολλοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ λεγόντων·
ἀλληλούϊα· ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ
2 Rg 9,7. Ps 19,10; 119,137. 16,7. 6,10. Dt 32,43. 2 δύναμις τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὅτι ἀληθιναὶ καὶ
δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι ἔκρινεν τὴν
πόρνην τὴν μεγάλην ἥτις ἔφθειρεν τὴν γῆν
ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα
τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ χειρὸς αὐτῆς.
Ps 104,35. Is 34,10. 3 καὶ δεύτερον εἴρηκαν· ἀλληλούϊα· καὶ ὁ καπνὸς
5,14. Is 6,1. Ps 47,9; 106,48. 4 αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ
ἔπεσαν οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι τέσσαρες καὶ τὰ
τέσσερα ζῷα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ κα-
θημένῳ ἐπὶ τῷ θρόνῳ λέγοντες· ἀμὴν ἀλληλούϊα.
Ps 22,24; 115,13; 134,1; 135,1. 5 καὶ φωνὴ ἀπὸ τοῦ θρόνου ἐξῆλθεν λέγουσα·
αἰνεῖτε τῷ θεῷ ἡμῶν, πάντες οἱ δοῦλοι αὐ-
τοῦ, οἱ φοβούμενοι αὐτόν, οἱ μικροὶ καὶ οἱ
μεγάλοι.
Dn 10,6. Ez 1,24; 43,2. Ps 93,1; 97,1; 99,1; 104,35. Am 4,13 Lxx. 11,15.17. 6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ ὡς φω-
νὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυ-
ρῶν, λεγόντων·
ἀλληλούϊα, ὅτι ἐβασίλευσεν κύριος ὁ θεὸς
Ps 118,24. 21,2.9. 7 ἡμῶν ὁ παντοκράτωρ. χαίρωμεν καὶ ἀγαλ-
λιῶμεν, καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ, ὅτι ἦλθεν
ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοί-
Ps 45,14.15. Is 61,10. 8 μασεν ἑαυτήν, καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάλη-
ται βύσσινον λαμπρὸν καθαρόν· τὸ γὰρ βύσ-
σινον τὰ δικαιώματα τῶν ἁγίων ἐστίν.
L 14,15. 9 Καὶ λέγει μοι· γράψον· μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον
τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι. καὶ λέγει μοι·
22,8.9. Act 10,25.26. 12,11.17. 10 οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ τοῦ θεοῦ εἰσιν. καὶ ἔπεσα

---

1 H ἀλληλουιά (ubique) 5 απο : T εκ | οι φοβ. : W pr και 6 h λεγοντες | H [ημων] 7 𝔎W δωσομεν 8 W , ινα περιβαληται, 9 αληθινοι : hW pr οι

---

1 μετα : pr και | — ως | — και η δυν. 7 αγαλλιωμεθα 8 καθ. (και) λαμπρ. 9 — του γαμου

ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐτῷ.
καὶ λέγει μοι· ὅρα μή· σύνδουλός σού εἰμι καὶ
τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν
Ἰησοῦ· τῷ θεῷ προσκύνησον. ἡ γὰρ μαρτυρία
Ἰησοῦ ἐστιν τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας. Καὶ 11 Es 1,1. Ps 96,13. 6,2. 1,5; 3,14. Is 11,4.5.
εἶδον τὸν οὐρανὸν ἠνεῳγμένον, *καὶ ἰδοὺ ἵππος*
λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν καλούμενος
πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ **ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει**
καὶ πολεμεῖ. **οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ** *φλὸξ* **πυρός,** 12 Dn 10,6. 1,14; 2,18. 3,12.
καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά,
ἔχων ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ
αὐτός, καὶ περιβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον 13 Is 63,1.2. J 1,1.
αἵματι, καὶ κέκληται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ὁ λόγος
τοῦ θεοῦ. καὶ τὰ στρατεύματα [τὰ] ἐν τῷ οὐ- 14 17,14.
ρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ' ἵπποις λευκοῖς, ἐνδεδυ-
μένοι βύσσινον λευκὸν καθαρόν. καὶ **ἐκ τοῦ στό-** 15 12,5. Ps 2,9. 14,19.20. Is 11,4; 63,3. Am 4,13 Lxx. Joel 4,13.
ματος αὐτοῦ *ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα, ἵνα ἐν*
αὐτῇ **πατάξῃ τὰ ἔθνη·** *καὶ αὐτὸς* **ποιμανεῖ αὐτοὺς**
ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· *καὶ αὐτὸς* **πατεῖ τὴν ληνὸν** *τοῦ*
οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς **τοῦ θεοῦ τοῦ παντο-**
κράτορος. *καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν* 16 Dt 10,17. Dn 2,47. 17,14. 1 T 6,15.
μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον· ΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΣ ΚΥΡΙΩΝ·
Καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ, 17 Ez 39,4.17–20.
καὶ ἔκραξεν [ἐν] φωνῇ μεγάλῃ λέγων **πᾶσιν τοῖς**
ὀρνέοις τοῖς πετομένοις *ἐν μεσουρανήματι·* **δεῦτε**
συνάχθητε εἰς τὸ *δεῖπνον τὸ μέγα τοῦ θεοῦ, ἵνα* 18 6,15.
φάγητε *σάρκας* **βασιλέων** *καὶ σάρκας χιλιάρχων*
καὶ **σάρκας ἰσχυρῶν** *καὶ σάρκας* **ἵππων** *καὶ τῶν*

---

11 καλουμενος : [H]W post *πιστος* *12 φλοξ* : h pr *ως* *13 βεβαμμενον (et h[s])* : H *ῥεραντισμενον* h[s]T *περιρεραμμενον* h[s] *ερραμμενον (fort pro ῥεραμμενον)* *13* H *ο Λογος τ. θ.* R *Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ* *14 [τα]* : HW—T | *βυσσ. λευκον* : h *λευκοβυσσινον* *17 [εν]* : TW—R

---

12 ονομα : pr *ονοματα γεγραμμενα και* *15 οξεια* : + *διστομος* *17 ενα* : *αλλον*

καθημένων ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ σάρκας πάντων ἐλευ-
θέρων τε καὶ δούλων καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων.
Ps 2,2. 19 Καὶ εἶδον τὸ θηρίον καὶ **τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς**
17,12–14. 16,14.16. καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν **συνηγμένα** ποιῆσαι
τὸν πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου
Gn 19,24. 20 καὶ μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. καὶ ἐπιάσθη
Is 30,33. Ez 38,22. τὸ θηρίον καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ
13,1. 13,11–17. 20,10. ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάνη-
Dn 7,11.26. σεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ
τοὺς προσκυνοῦντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ· ζῶντες ἐβλή-
θησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τῆς **καιο-**
Ez 39,17.20. 21 **μένης ἐν θείῳ**. καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν
τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου τῇ
ἐξελθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ **πάντα τὰ
ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν** αὐτῶν.
9,1. 2 P 2,4. 20 Καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐ-
Jd 6. ρανοῦ, ἔχοντα τὴν κλεῖν τῆς ἀβύσσου καὶ ἅλυσιν
Gn 3,1. Zch 3,1. 2 μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. καὶ ἐκράτησεν
12,9. τὸν δράκοντα, **ὁ ὄφις** ὁ ἀρχαῖος, ὅς ἐστιν **Διάβο-
λος** καὶ ὁ **Σατανᾶς**, καὶ ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη,
2 Th 2,9.10. 3 ˈκαὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον, καὶ ἔκλεισεν
καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα μὴ πλανήσῃ
ἔτι τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη· μετὰ
Dn 7,9.22.27. 4 ταῦτα δεῖ λυθῆναι αὐτὸν μικρὸν χρόνον. Καὶ
L 22,30. 1 K 6,2. εἶδον **θρόνους**, καὶ **ἐκάθισαν** ἐπ᾽ αὐτούς, **καὶ κρίμα
ἐδόθη** αὐτοῖς, καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων
διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ
θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον οὐδὲ
τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα
ἐπὶ τὸ μέτωπον καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν· καὶ

---

18 hTW επ αυτων *19* αυτων : W αυτου *20* ḣ κ. ο μετ αυτου, **20**,*2* h τον οφιν τον αρχαιον | ος : T ὁ | διαβ. (HR Διαβ.) : T pr ο | H καὶ Ὁ *3* T αυτον λυθηναι

---

18 επ αυτοις | — και 7° *19* — τον *20* μετ : pr οι | — ο 1° | την εικονα | την καιομενην **20**,*1* εν τη χειρι *3* πλανα | — ετι | μετα : pr και

ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια
ἔτη. οἱ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν ἄχρι τελε- 5 1 K 15,23. 1 Th 4,16.
σθῇ τὰ χίλια ἔτη. αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη.
μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει 6 Is 61,6. 5,10.
τῇ πρώτῃ· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ
ἔχει ἐξουσίαν, ἀλλ' ἔσονται **ἱερεῖς τοῦ θεοῦ** *καὶ*
τοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύσουσιν μετ' αὐτοῦ τὰ
χίλια ἔτη. Καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη, 7
λυθήσεται ὁ σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ, ˡ καὶ 8 Ez 7,2; 38,2. Ez 38,9.15.
ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν **ταῖς τέσσαρ-**
σιν γωνίαις τῆς γῆς, τὸν Γὼγ καὶ Μαγώγ, *συναγα-*
γεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον, ὧν ὁ ἀριθμὸς αὐ-
τῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. καὶ ἀνέβησαν 9 Hb 1,6.
ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, *καὶ ἐκύκλευσαν τὴν παρ-* Jr 11,15; 12,7.
εμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν **τὴν ἠγαπη-** Ps 87,2; 78,68.
μένην· καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέ- 2 Rg 1,10.
φαγεν αὐτούς· *καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς* 10 Ez 38,22; 39,6. Zch 12,9. Gn 19,24.
ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ **πυρὸς καὶ θείου,** *ὅπου* Ez 38,22.
καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης, καὶ βα- 19,20. 14,10.11.
σανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων.

Καὶ εἶδον θρόνον *μέγαν λευκὸν καὶ τὸν* **καθή-** 11 Is 6,1.
μενον *ἐπ' αὐτοῦ οὗ* **ἀπὸ τοῦ προσώπου** *ἔφυγεν* Dn 2,35; 7,9.
ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός, καὶ **τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς.** Ps 114,7.3.
καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς, τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς 12 Mt 25,31–46. 2 P 3,7.10.12. Ps 28,4; 62,13.
μικρούς, ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θρόνου, **καὶ βιβλία** 69,29.
ἠνοίχθησαν· *καὶ ἄλλο* **βιβλίον** *ἠνοίχθη, ὅ ἐστιν* **τῆς** Jr 17,10.
ζωῆς· *καὶ ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμέ-* Dn 7,10.
νων ἐν τοῖς βιβλίοις **κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.** *καὶ* 13 3,5. Ph 4,3. R 2,6. J 5,28.29.
ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτῇ,

---

5 *οι λοιποι* : h pr *και* 6 T *αλλα* | *τα* : [H]—W
9 *πυρ* : h+ *απο του θεου* 10 *θειου* : hT pr *του* 11 hTW
επ αυτον

---

4 *χιλια* : pr *τα* 5 — vers. 7 *οταν τελεσθη* : *μετα*
8 — *τα* 2° | *Μαγωγ* : pr *τον* : + *και* 9 *εκυκλωσαν*
10 — *και* 3°

καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς νεκροὺς
τοὺς ἐν αὐτοῖς, καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος **κατὰ τὰ**
1 K 15,26.55. 14 **ἔργα αὐτῶν.** καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθη-
σαν εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. οὗτος ὁ θάνατος
Dn 12,1. Ps 69,29. 15 ὁ δεύτερός ἐστιν, ἡ λίμνη τοῦ πυρός. καὶ εἴ τις
19,20. Mt 25,41. οὐχ **εὑρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς** γεγραμμένος,
Is 65,17; 66,22. 21 ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός. Καὶ εἶδον
2 P 3,13. 20,11. **οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν·** ὁ γὰρ πρῶτος
οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθαν, καὶ ἡ θάλασσα
Is 52,1; 61,10. 2 οὐκ ἔστιν ἔτι. καὶ τὴν **πόλιν τὴν ἁγίαν Ἰερου-**
H 11,10.16. H 12,22. G 4,26. **σαλὴμ** καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐ-
19,7.8. ρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἡτοιμασμένην ὡς **νύμφην**
Zch 2,10. Is 8,8. 3 **κεκοσμημένην** τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. καὶ ἤκουσα φωνῆς
Ez 37,27; 48,35. μεγάλης ἐκ τοῦ θρόνου λεγούσης· **ἰδοὺ ἡ σκηνὴ**
τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων, **καὶ σκηνώσει μετ'**
αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς
7,17. 4 ὁ θεὸς **μετ' αὐτῶν ἔσται, καὶ ἐξαλείψει πᾶν δά-**
Is 25,8; 35,10; 65,19.17. **κρυον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν** αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος
Jr 31,16. οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε **πένθος** οὔτε **κραυγὴ** οὔτε πό-
Is 6,1; 43,19. 5 νος οὐκ ἔσται ἔτι· [ὅτι] **τὰ πρῶτα** ἀπῆλθαν. καὶ
Ps 47,9. 4,2; 5,1. εἶπεν ὁ **καθήμενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ· ἰδοὺ καινὰ**
2 K 5,17. **ποιῶ** πάντα. καὶ λέγει· γράψον, ὅτι οὗτοι οἱ
Is 55,1. 6 λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί εἰσιν. καὶ εἶπέν μοι·
Zch 14,8. 1,8. 22,17. γέγοναν. ἐγὼ τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦ, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ
τέλος. ἐγὼ **τῷ διψῶντι** δώσω ἐκ τῆς πηγῆς **τοῦ**
2 Sm 7,14. 7 **ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν.** ὁ νικῶν κληρονομήσει
Ps 89,27. 2,7. Zch 8,8. ταῦτα, καὶ **ἔσομαι αὐτῷ θεὸς καὶ αὐτὸς ἔσται**
Gn 19,24. 8 **μοι υἱός.** τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβ-
Is 30,33. Ez 38,22. H 10,38.39. 22,15. 20,14. δελυγμένοις καὶ φονεῦσιν καὶ πόρνοις καὶ φαρ-

21,*3* ανθρωπων : W. | hW λαος | T εσται μετ αυτων | fin HW+ αυτων θεος *4* εκ : h απο | T—ο | [οτι] : hTW—H | h απηλθεν *5* λεγει : h+ μοι *6* εγω 1° : W+ ειμι | H ʹΩ R Ω T ω (*it 22,13*) | δωσω : T+ αυτω

13 εδωκεν | αυτων : αυτου *14* — ουτος ... πυρος *15* τω βιβλιω 21,*3* θρονου : ουρανου *4* εξαλ. : + ο θεος vl απ αυτων *6* γεγονα *7* κληρονομ. : δωσω αυτω | αυτων *8* απιστοις : + και αμαρτωλοις

μακοῖς καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσιν τοῖς ψευδέ-
σιν τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ ***καιομένῃ***
πυρὶ καὶ θείῳ, *ὅ ἐστιν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος.*
Καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν 9 Lv 26,21. 15,1.6.7. 19,7. Mt 4,8.
ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας τῶν γεμόντων τῶν ***ἑπτὰ***
πληγῶν *τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ*
λέγων· δεῦρο, δείξω σοι τὴν νύμφην τὴν γυναῖκα
τοῦ ἀρνίου. ***καὶ ἀπήνεγκέν*** *με ἐν πνεύματι* ***ἐπὶ*** 10 Is 52,1. Ez 40,2.
ὄρος *μέγα καὶ* ***ὑψηλόν, καὶ*** *ἔδειξέν μοι* ***τὴν πόλιν***
τὴν *ἁγίαν* **Ἰερουσαλὴμ** *καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐ-*
ρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἔχουσαν ***τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ·*** 11 3.23. Is 58,8; 60,1.2.19.
ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ, ὡς λίθῳ
ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι· ἔχουσα τεῖχος μέγα καὶ 12 Ez 48,31–35.
ὑψηλόν, ἔχουσα ***πυλῶνας*** *δώδεκα, καὶ ἐπὶ τοῖς*
πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ***ὀνόματα*** *ἐπιγε-*
γραμμένα, ἅ ἐστιν ***τῶν*** *δώδεκα* ***φυλῶν υἱῶν*** **Ἰσραήλ.**
ἀπὸ ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ *βορρᾶ* ***πυ-*** 13
λῶνες τρεῖς, καὶ ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς, καὶ
ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς. *καὶ τὸ τεῖχος τῆς* 14
πόλεως ἔχων θεμελίους δώδεκα, καὶ ἐπ' αὐτῶν
δώδεκα ὀνόματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀρ-
νίου. Καὶ ὁ λαλῶν μετ' ἐμοῦ εἶχεν ***μέτρον κά-*** 15 Ez 40,3.5.
λαμον *χρυσοῦν, ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς*
πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. καὶ ἡ πόλις 16 Ez 43,16; 48,16.17.
τετράγωνος *κεῖται, καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς ὅσον τὸ*
πλάτος. καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ
ἐπὶ σταδίων δώδεκα χιλιάδων· τὸ μῆκος καὶ τὸ
πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστίν. ***καὶ ἐμέτρη-*** 17
σεν τὸ τεῖχος *αὐτῆς ἑκατὸν τεσσεράκοντα τεσσά-*
ρων πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὅ ἐστιν ἀγγέλου.
καὶ *ἡ ἐνδώμησις* ***τοῦ τείχους*** *αὐτῆς* ***ἴασπις,*** *καὶ* 18

---

9 W *τας γεμουσας* *13 νοτου ... δυσμων* : W *δυσμων ... νοτου* *14* W *εχον* *16 οσον* : W+ *και* | hRW *σταδιους*

---

9 των γεμ. των : *γεμουσων* *10 πολιν* : + *την μεγαλην*
12 εστιν : + *τα ονοματα* *15* — *και το τειχος αυτης*
18 και 1° : + *ην*

ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν ὅμοιον ὑάλῳ καθαρῷ.
Is 54,11.12. 19 οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ
τιμίῳ κεκοσμημένοι· ὁ θεμέλιος ὁ πρῶτος ἴασπις,
ὁ δεύτερος σάπφειρος, ὁ τρίτος χαλκηδών, ὁ τέ-
20 ταρτος σμάραγδος, ˈὁ πέμπτος σαρδόνυξ, ὁ ἕκτος
σάρδιον, ὁ ἕβδομος χρυσόλιθος, ὁ ὄγδοος βήρυλ-
λος, ὁ ἔνατος τοπάζιον, ὁ δέκατος χρυσόπρασος,
ὁ ἑνδέκατος ὑάκινθος, ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος.
22,2. 21 καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες δώδεκα μαργαρῖται· ἀνὰ
εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου.
καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν ὡς
Am 4,13 Lxx. 22 ὕαλος διαυγής. Καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ·
ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς αὐτῆς
22,5. Is 24,23; 60,1.6.10.18. 19.20. 23 ἐστιν, καὶ τὸ ἀρνίον. καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν
ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σελήνης, ἵνα φαίνωσιν
αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν, καὶ
Ps 89,38. Is 60,3.5. 24 ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον. καὶ περιπατήσουσιν
τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς
Is 60,11. 22,5. Zch 14,7. 25 γῆς φέρουσιν τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς αὐτήν· καὶ οἱ
πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν ἡμέρας, νὺξ γὰρ
26 οὐκ ἔσται ἐκεῖ· καὶ οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν
Is 52,1. Dn 12,1. Ps 69,29. 20,15. Ph 4,3. 27 τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν. καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ
εἰς αὐτὴν πᾶν κοινὸν καὶ ὁ ποιῶν βδέλυγμα καὶ
ψεῦδος, εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς
Gn 2,9; 3,22. Ez 47,1.7. Zch 14,8. 22 ζωῆς τοῦ ἀρνίου. καὶ ἔδειξέν μοι ποταμὸν ὕδατος
ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ
21,21. Ez 47,12. 2 τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου. ἐν μέσῳ
τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν
καὶ ἐκεῖθεν ξύλον ζωῆς ποιοῦν καρποὺς δώδεκα,
κατὰ μῆνα ἕκαστον ἀποδιδοὺς τὸν καρπὸν αὐτοῦ,

---

22 ναος : W pr ο   *27* ο : [H]—W   *22,1* T Και εδειξ. (paragr.)   *1.2* H αρνιου εν μεσω τ. πλατ. αυτης·   *2* hT ποιων | 𝔎W αποδιδουν

---

19 οι : pr και   *20* αμεθυσος   *23* φαινωσιν : + εν | αυτῇ· η γαρ : ˈαυτῇ γαρ η   *24* δοξαν : + και την τιμην   *26* fin + ινα εισελθωσιν   *22,1* μοι : + καθαρον

καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου **εἰς θεραπείαν** τῶν ἐθνῶν.
καὶ πᾶν κατάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι. καὶ ὁ θρόνος 3 Zch 14,11.
τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ
δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν αὐτῷ, καὶ **ὄψονται** 4 Ps 17,15; 42,3.
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν 21,3. 3,12. Mt 5,8.
μετώπων **αὐτῶν.** καὶ νὺξ οὐκ ἔσται ἔτι, **καὶ οὐκ** 5 Is 60,19.
ἔχουσιν χρείαν φωτὸς λύχνου καὶ **φωτὸς ἡλίου,** 21,25. 5,10. Dn 7,18.27.
ὅτι **κύριος ὁ θεὸς** φωτιεῖ ἐπ' αὐτούς, **καὶ βασιλεύ-
σουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.**
Καὶ εἶπέν μοι· οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀλη- 6 Dn 2,28. Nu 27,16.
θινοί, καὶ ὁ κύριος ὁ θεὸς τῶν πνευμάτων τῶν 1,1. 1 K 14,32.
προφητῶν ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι
τοῖς δούλοις αὐτοῦ **ἃ δεῖ γενέσθαι** ἐν τάχει. καὶ 7 Is 40,10.
ἰδοὺ ἔρχομαι ταχύ. μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους 12.20. 3,11; 1,3.
τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. Κἀγὼ 8 19,10.
Ἰωάννης ὁ ἀκούων καὶ βλέπων ταῦτα. καὶ ὅτε
ἤκουσα καὶ ἔβλεψα, ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν
τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα.
καὶ λέγει μοι· ὅρα μή· σύνδουλός σού εἰμι καὶ 9
τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν τηρούν-
των τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου· τῷ θεῷ
προσκύνησον. Καὶ λέγει μοι· μὴ **σφραγίσῃς** 10 10,4.
τοὺς λόγους τῆς προφητείας **τοῦ βιβλίου** τούτου· Dn 8,26; 12,4. 1,3.
ὁ καιρὸς γὰρ ἐγγύς ἐστιν. ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω 11 Dn 12,10.
ἔτι, καὶ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπανθήτω ἔτι, καὶ ὁ δίκαιος
δικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω
ἔτι. **Ἰδοὺ ἔρχομαι** ταχύ, **καὶ ὁ μισθός** μου **μετ'** 12 Ps 28,4; 62,13. Jr 17,10.
ἐμοῦ, ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς τὸ ἔργον ἐστὶν αὐ- 7. 3,11. Is 40,10. R 2,6.
τοῦ. ἐγὼ τὸ ἄλφα καὶ τὸ ὦ, **ὁ πρῶτος καὶ ὁ** 13 Is 44,6; 48,12. 1,11. H 13,8.

---

5 φωτος 2⁰ : H *φως* | HW *φωτισει* | H [*επ*] *6* h— *ο 1⁰* *6.7* H *ταχει· καὶ Ιδου ερχ. ταχυ·* *8 Ιωαννης (eti* H) | T *ο βλεπ. κ. ακουων τ.* | hW *εβλεπον* | T *δεικνυντος* *11* h *ρυπαρευθητω* *11—14* H *ετι. — Ιδου ... τελος. — Μακ.* (RTW *μακ.*) *13* h— *ο bis*

---

5 ετι : εκει | ουχ εξουσιν χρ. | — φωτος 1⁰ *6 λεγει* *9 — και 3⁰ | λογους : + της προφητειας* *12 εστιν : εσται*

Gn 2,9; 3,22; 49,11. 14 ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Μακάριοι οἱ **πλύ-**
12,17. **νοντες τὰς στολὰς** αὐτῶν, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία
αὐτῶν ἐπὶ **τὸ ξύλον τῆς** ζωῆς καὶ τοῖς πυλῶσιν
21,8.27. 1 K 6,9.10. 15 εἰσέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. ἔξω οἱ κύνες καὶ οἱ
φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ
εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος.
1,1. 1,2. Is 11,1.10. 16 Ἐγὼ Ἰησοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρ-
5,5. L 1,78. τυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις. ἐγώ
εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος Δαυείδ, ὁ ἀστὴρ ὁ λαμ-
πρὸς ὁ πρωϊνός.
Zch 14,8. 21,6. R 8,23. 17 Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν· ἔρχου.
Is 55,1. J 7,37. καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω· ἔρχου. καὶ **ὁ διψῶν ἐρ-**
χέσθω, ὁ θέλων λαβέτω **ὕδωρ ζωῆς δωρεάν**.
15,1.6. 18 Μαρτυρῶ ἐγὼ παντὶ τῷ ἀκούοντι **τοὺς λόγους**
τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· ἐάν τις
ἐπιθῇ ἐπ' αὐτά, ἐπιθήσει ὁ θεὸς **ἐπ' αὐτὸν** τὰς
Gn 2,9; 3,22. Dt 4,2; 13,1; 29,19. 19 πληγὰς **τὰς γεγραμμένας ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ· καὶ**
ἐάν τις **ἀφέλῃ ἀπὸ** τῶν λόγων τοῦ βιβλίου τῆς
προφητείας ταύτης, ἀφελεῖ ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐ-
τοῦ ἀπὸ **τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς** καὶ ἐκ τῆς πόλεως
τῆς ἁγίας, τῶν γεγραμμένων ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
20 Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· ναί, ἔρχομαι ταχύ.
Ἀμήν, ἔρχου κύριε Ἰησοῦ.

21 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ μετὰ τῶν ἁγίων.

---

15 T *ποιων κ. φιλων* *16* *επι* : hW *εν* | W *προϊνος* *17* h— *το* *et* *η* *18* T *επ αυτον ο θεος* *21* *Ιησου* : H+ [*Χριστου*] | *των αγιων* : TW *παντων*

---

14 *πλυνοντες ... αυτων* : *ποιουντες τας εντολας αυτου* *18* — *επ αυτον* | *τας* : + *επτα* *19* — *εκ* *20* fin + *χριστε* *21* *μετα παντων των αγιων*

Manualis praesens editio Novi Testamenti Graeci pro fundamento habet praecipuas illas recensiones quae nostro saeculo elaboratae sunt, Tischendorfianam et Westcott-Hortianam; quibuscum coniungebatur N^i T^i Gr^i editio, quam R. Fr. Weymouth evulgavit. E lectionibus variantibus quae duobus placebat, in textum recepta est, altera in margine reposita. Ibidem, inde ab Actis Apostolorum, omnes lectiones sunt collectae, quae recensioni a Bernardo Weiss inceptae propriae sunt.

Conferebatur textus Tischendorfianus, siglo T notatus, — inspecta multis in locis ipsa Tischendorfii editione octava critica maiore (Lipsiae 1869.72, siglum Ti) — secundum exemplar editionis minoris ab Oscar de Gebhardt curatae (tertium emissae), quod postea typothetarum manibus inserviebat [1]); textus Anglorum (H) ad editionem minorem, mensi Octobri 1895 reimpressam, adhibitis ceteris eiusdem recensionis impressionibus (Dec. 1881, Aug. 1890; May 1885) [2]). De Wey-

[1]) Novum Testamentum Graece ex ultima Tischendorfii recensione edidit Oscar de Gebhardt. Editio stereotypa minor tertium emissa, Lipsiae, Tauchnitz 1895.

[2]) The New Testament in the original Greek. The Text revised by Brooke Foss Westcott D.D. and Fenton John Anthony Hort D.D., London and Cambridge, Macmillan 1895, 618 pp. Prima impressio: Cambridge and London May 1885. Prima impressio maioris editionis Cambr. and London (May 1881) Dec. 1881, secunda Aug. 1890. Alia forma bibliopola textum impressit London 1895 (542 pp.).

mouth (R)[3] et Weiss (W)[4] praeter titulum nil subiungendum est.

Omnes harum editionum differentiae, quae alicuius momenti videbantur, receptae sunt; negligebantur minutiora, ut *ν ἐφελκυστικόν, οὕτως* et *οὕτω* (plerumque), differentiae orthographicae quoad *ι* subscriptum[5]), litteras initiales[6]), aspirationem[7]) et accentuationem[8]) in nominibus propriis et

---

3) The Resultant Greek Testament exhibiting the text in which the Majority of Modern Editors are agreed and containing the readings of Stephen (1550), Lachmann, Tregelles, Tischendorf, Lightfoot, Ellicott, Alford, Weiss, the Bâle edition (1880), Westcott-Hort and the Revision Committee by Richard Francis Weymouth ... Cheap edition. London, Elliot Stock 1892. XIX. 642.

4) Das Neue Testament. Textkritische Untersuchungen und Textherstellung von D. Bernhard Weiss. Erster Theil: Apostelgeschichte. Katholische Briefe. Apokalypse. Leipzig, Hinrichs 1894. Zweiter Theil: Die paulinischen Briefe einschliesslich des Hebräerbrief 1896. (Prodiit impressio sine disquisitionibus criticis)

5) Scripsimus cum H *ζῷον, Ἡρῴδης* etc., *εἰκῇ, κρυφῇ, λάθρᾳ, πάντῃ*, contra H *ἀγαπᾶν, ζῆν* etc.

6) a) H scribit *χριστὸς* et *κύριος* (non *X* et *K*) in vocativo et post articulum, exceptis locis L 23,2 *χριστὸν βασιλέα*, 2 K 3,18 *ἀπὸ κυρίου πνεύματος*. R ubique *Χρ.* et *Κύριος*.

b) HR: *Ἀγρὸς* (et *Χωρίον*) *Αἵματος* (sed Act 1,19 R *αἵματος*), *Ἀγρὸς τοῦ Κεραμέως, Ἀππίου Φόρου, Ἀρείου Πάγου, Κρανίου Τόπος* (etiam T *Κρανίου* J 19,17, econtra *κρανίου* Mt 27,33 Mc 15,22) *Νέαν Πόλιν, Τριῶν Ταβερνῶν, Ὡραίαν Πύλην* (sed R cum TW *πύλην*).

7) H: *Ἄβελ, Ἄγαρ, Ἀδραμυντηνός, Ἀδρίας, Ἀκελδαμάχ, Ἀλφαῖος, Ἀνανίας, Ἄννα, Ἄννας, Ἀρέτας, Ἀριμαθαία, Ἑζεκίας, Ἑμμώρ, Ἑνώχ, Ἑσρώμ, Εὕα;* econtra *Ἑβραῖος, Ἡλείας, Ἠσαίας, Ἰερειχώ, Ἰερεμίας, Ἰεροσόλυμα, Ἰερουσαλήμ* (*Ἱερ.* et W contra consuetudinem Ap 21,16). Nonnulla notata sunt.

8) H scribit *Ἀββά, Γαββαθά, Γολγοθά, Κανά, Κορβάν, Ῥαμά, Σινά;* ceteri — *ᾶ*.

communibus [9]), vocalismum [10]), divisionem vocum [11]), diaeresim [12]).

Sigla in exscribendis variantibus adhibita sunt haec:

+ : addit, addunt

— : omittit, omittunt

pr : praemittit, praemittunt

H : Textus Westcott-Hortianus

ℋ : lectio textualis, ubicumque lectio marginalis cum textu nostro exacte congruit

h lectio marginalis

h^r lectio reiecta notabilis (ex appendice)

⫞h^r⊦ *vl* h^r ⫞⊦ lectio quam Westcott-Hort occidentalem („western") appellant et his signis ⫞⊦ includunt

h^s lectio in suspicionem vocata; additur †, ubicumque Westcott-Hort errorem primarium praesupponunt

⟦ ⟧ unci duplicati antiquissima additamenta notant

RTTiW vide supra

HRT uncis [ ] includunt verbum vel verba, de quibus recipiendis dubitant; in apparatu nostro sigla uncis inclusa sunt; exempli gratia

Mt 1,24 [ὁ] : R—T significat: T omittit vocem ὁ, quam R sine uncis, H uncis inclusam in textu habet

Mt 15,14 *τυφλων* : [h]—ℋ Westcott-Hort omittit in textu vocem *τυφλων* a RT praebitam, sed habet in margine uncis inclusam; similiter de versibus; cf. Mt 12,47 etc.

---

9) H praefert *κῆρυξ, κηρύξαι; συνίων, συνίουσιν; συντετρίφθαι* (et R); *μίγμα* (R) *σπίλος* (E 5,17 R *ι* W *ῖ*, 2 P 2,13 R *ῖ* W *ι*) *στύλος, ψύχος; δέσμαι;* non amplius *ἔντος* (Mt 23,26); Ti *μύλον* (T *μῦλον*); W *θλῖψις*, interdum *κρῖμα*.

10) HT praeferunt *ει* in *Ἠλείας, Ἰερειχώ, Ἰσραηλείτης, Σαμάρεια, Σαμαρείτης;* differentia in *δουλία, ἐριθία, παιδία, Καισαρία, Λαοδικία* plerumque notatur.

11) Scripsimus cum H *ἀρά γε, εἴ γε, καί γε, εἴ πως, μή πως, μή ποτε* (*μήποτε* H Mt 25,9; *εἴ περ* H 2 K 5,3 in margine), *μή που, διὰ παντός, διὰ τί, ἵνα τί;* W praefert etiam *τουτέστιν*.

12) H scribit *ι* et *υ* (non *ϊ* et *ϋ*) e. gr. in *Ἀχαία, Βηθσαιδάν, Γαΐος, Ἠσαίας, Καιάφα, Καίν, Μωυσῆς, Ναίν; πρωί, πρωινός, διυκνούμενος, διισχυρίζεσθαι;* sed *Ἀχαϊκός, Ἑβραϊστι, Πτολεμαΐς, πρόϊμος*.

2) Praeter has editionum discrepantias in margine inferiore additae sunt aliae lectiones e codicibus manu scriptis petitae, quoad Evangelia et Acta in primis, nec tamen omnes e codice Cantabrigiensi. Non nullas huius codicis singularitates iam Westcott-Hort inter lectiones reiectas notabiles receperant et signis ⊣⊢ distinxerant; erunt qui hanc vel illam pro genuina habendam esse censebunt. Non ita quoad lectiones ad epistolas (Paulinas) et Apocalypsim congestas. Omnes tamen ad verum textus sensum perquirendum utiles esse possunt. Haustae sunt ex apparatu critico editionis Tischendorfianae octavae; pleraeque codicibus Graecis innituntur, vix una et altera testimonio versionum antiquissimarum, ut Ap 18,17 mare = *ποντον* pro *τοπον*, Lc 16,19 cui nomen Phinees. Additamenta aperta, ut Tt 1,9.11 facile recognoscuntur.

3) In margine exteriore congesti sunt

a) omnes loci paralleli, qui editionem Germanicam „recognitam" illustrant

b) loci similes e Vetere Testamento apud H et T in appendice collecti

c) haud pauci novi.

Additur LXX si non hebraicus textus, sed graeca versio alluditur, ut L 1,41.

Exterior impressionis forma (litterae pinguiores, strophi. pericopae) in primis editionem Westcott-Hortianam sequitur. Versus ad Bengelii exemplum signo ǀ distinguuntur, ubicumque initium ex interpunctione non cognoscitur. Numerantur ut apud HR secundum editionem Stephanicam anni 1550, i. e. primam, in quam introducti sunt; dolendum, posteriores, TW quoque, interdum ab illa recessisse.

Reliqua per se clara erunt [13]).

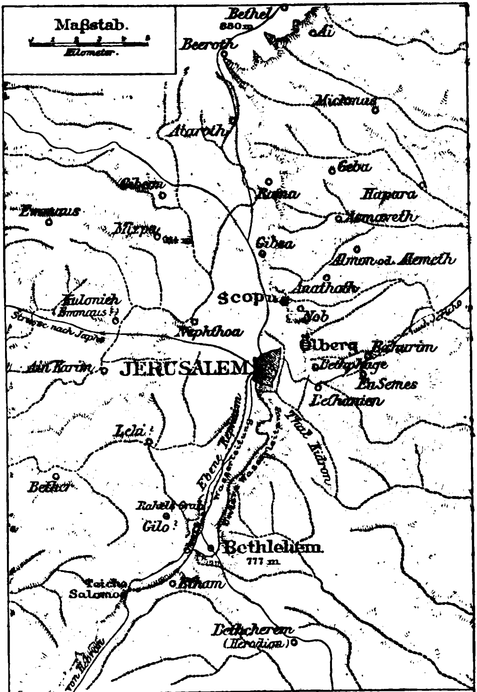
[13]) Emendanda et Addenda
L 23,45 l. *ἐκλείποντος*
p 163 l. ult. pone 12 pro 11
p 182 incipit versus 15 *τινὲς δὲ*
p 210 adde in marg. ad v 44 Ps 137,9.

I

GALILÄISCHES MEER
(See Genezareth oder See Tiberias)
und Umgebung.

Stuttgart, Privileg. Württb. Bibelanstalt.

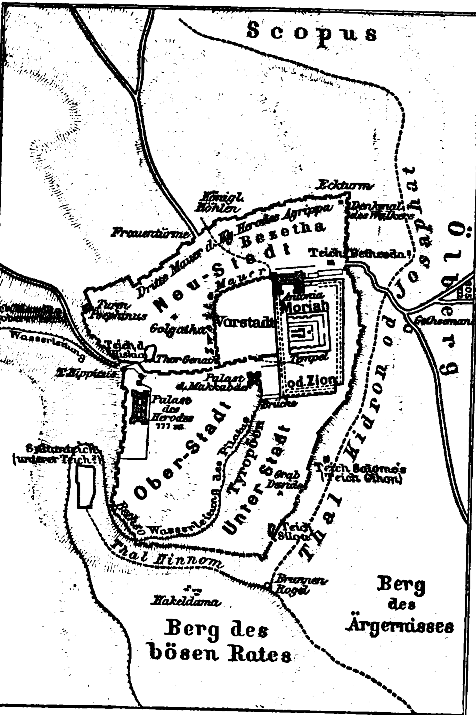

JERUSALEM und UMGEBUNG.

Bemerkung:

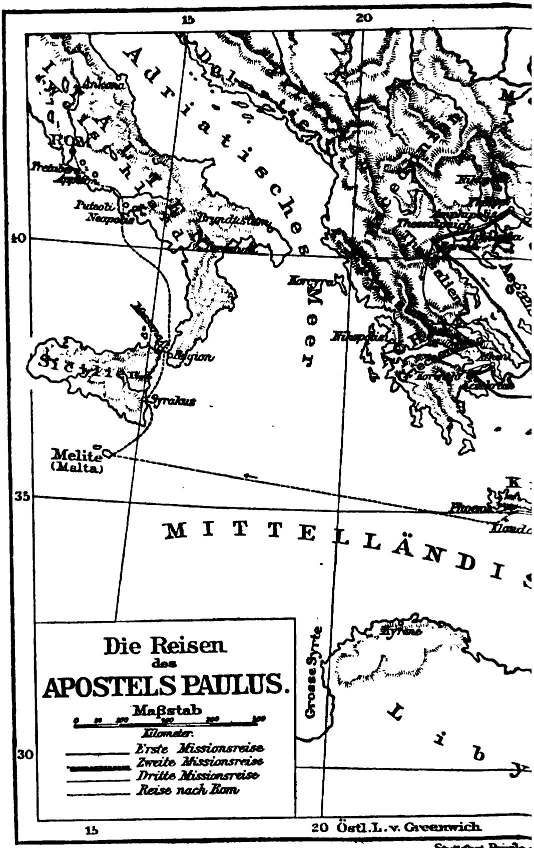
Die Bäche, welche nur zur Regenzeit fliessen, sind mit Strichen (------) eingezeichnet.

Stuttgart, Privileg. Württb. Bibelanstalt.

JERUSALEM
zur Zeit Jesu und der Apostel.
Bemerkung: *Die Dritte Mauer wurde erst nach dem Tode Jesu erbaut.*

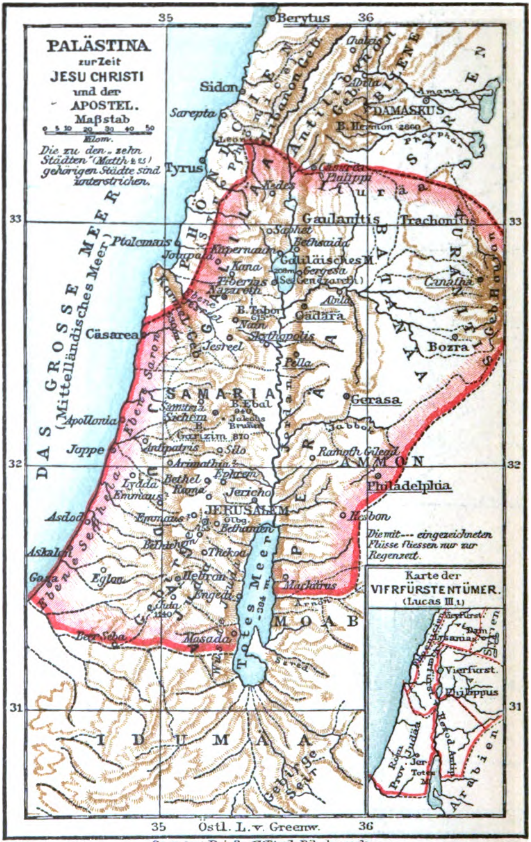
Stuttgart, Privileg. Württb. Bibelanstalt.

Stuttgart, Privile

Bibelanstalt.

Stuttgart. Privileg. Württb. Bibelanstalt.